

СБОРНИКЪ

**АДМИНИСТРАТИВНЫХЪ ПОСТАНОВЛЕНІЙ
ЦАРСТВА ПОЛЬСКАГО.**

ВѢДОМСТВО ВНУТРЕННИХЪ ДѢЛЪ.

ЧАСТЬ VI.

ОБЪ АРЕСТАХЪ И ТЮРЬМАХЪ.

ТОМЪ IV.

ZBIÓR

**PRZEPISÓW ADMINISTRACYJNYCH.
KRÓLESTWA POLSKIEGO.**

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH

CZEŚĆ VI.

O ABESZTACH I WIĘZIENIACH.

TOM IV.

1868.

281/84

86405

Печатано по ВЫСОЧАЙШЕМУ повелѣнію.

II. A. 548

Варшава. Въ типографіи С. Оргельбранда.

Albin Spr. W.

Drukowano z rozkazu NAJWYŻSZEGO.

Warszawa. W drukarni S. Orgelbranda.

ОБЪЯСНЕНИЕ.

Въ настоящемъ томѣ помѣщено окончаніе Отдѣла IV, о слѣдственныхъ и исправительныхъ тюрьмахъ и арестантскихъ ротахъ, а именно: главы XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII и XIX, и Отдѣлъ V, о гражданскомъ арестѣ должниковъ.

Сборникъ этотъ, подъ главнымъ руководствомъ Дѣйстви-
тельнаго Тайнаго Совѣтника, Сенатора Фундуклея, составленъ
Статсъ-Референдаріемъ Собоцкимъ изъ матеріаловъ, достав-
ленныхъ изъ Правительственной Комисіи Внутреннихъ Дѣлъ
Делегатомъ оной, Инспекторомъ тюремъ въ Царствѣ, Кольсдор-
фомъ.

OBJAŚNIENIE.

W niniejszym tomie mieści się dokończenie Działu IV-go, o domach badań, więzieniach karnych i rotach aresztanckich, a mianowicie: tytuły XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII i XIX, oraz Dział V-ty, o areszcie cywilnym dłużników.

Zbiór niniejszy, pod zwierzchnim kierunkiem Rzeczywiste-
go Tajnego Radcy, Senatora Fundukleja, ułożony został przez
Referendarza Stanu Sobockiego, z materiałów dostarczonych
ze strony Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, przez de-
legowanego od tej władzy, Inspektora objazdowego więzień w
Królestwie Kohnsdorfa.

ОГЛАВЛЕНИЕ ПРЕДМЕТОВЪ,
ЗАКЛЮЧАЮЩИХСЯ ВЪ НАСТОЯЩЕМЪ ТОМЪ.

Номеръ по по- рядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страницы.
ОТДѢЛЪ IV.				
О СЛѢДСТВЕННЫХЪ И ИСПРАВИТЕЛЬНЫХЪ ТЮРЬМАХЪ И АРЕ- СТАНТСКИХЪ РОТАХЪ. (Окончаніе)				
ГЛАВА XI.				
О ТЮРЕМНОЙ ВРАЧЕБНОЙ ЧАСТИ И ПОСТАВКѢ ЛЕКАРСТВЪ, А ТАКЖЕ О ПОРЯДКѢ ДѢЙСТВІЯ ВЪ СЛУЧАѢ СМЕРТИ АРЕСТАНТОВЪ.				
1	Постановленіе, разрѣшающее лечить тюремныхъ служи- телей и должностныхъ лицъ, въ случаѣ ихъ болѣзни, на казенный счетъ.	4 (16) Іюня 1835 г., № 24,325.	Совѣтъ Управ- ленія Царства.	2
2	Распоряженіе о томъ, какъ хо- ронить на кладбищахъ тѣла умершихъ въ тюрьмахъ.	30 Декаб- ря (11 Ян- варя) 1836/7 г., № 12107/45738	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.	4
3	Распоряженіе, объясняющее, что лекарства для больныхъ чиновъ тюремной службы должны быть прописывае- мы по больничной фармако- пеѣ.	1 (13) Октября 1842 г., № 6892/33969.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	6
4	Постановленіе, разрѣшающее поручать исправленіе обя- занностей Врача и фельдше-	13 (25) Августа	Совѣтъ Управ- ленія.	8

SPIS PRZEDMIOTÓW,
W TOMIE NINIEJSZYM ZAWARTYCH.

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
DZIAŁ IV.				
O DOMACH BADAŃ, WIĘZIENIACH KARNYCH I ROTACH ARSZTANC- KICH. (Dokończenie).				
TYTUŁ XI.				
O SŁUŻBIE LEKARSKIEJ WIĘZIENNEJ, DOSTARCZANIU LEKARSTW I POSTĘ- POWANIU W RAZIE ZGONU WIĘŹNI.				
1	Decyzja, zezwalająca na lecze- nie officyalistów służby wię- zienniej, w razie ich choroby, kosztem Rządu.	4 (16) Czerwca 1835 r., Nr. 24,325.	Rada Admini- stracyjna.	3
2	Rozporządzenie wskazujące, jak mają być chowane na cmen- tarzach ciała zmarłych w wię- zieniach.	30 Grudn. (11 Stycz- nia) 1836/7 r., Nr. 12107/45738	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.	5
3	Rozporządzenie objaśniające, że lekarstwa dla słabych of- ficyalistów służby więzienniej ordynowane być winny po- dług farmakopei szpitalnej.	1 (13) Paździer- nika 1842 r., Nr. 6892/33969.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	7
4	Decyzja, zezwalająca na poru- czenie obowiązków Lekarzy i felczerów przy więzieniach,	13 (25) Sierpnia 1843 r.,	Rada Admini- stracyjna.	9

Номеръ по по- рядку.	СО Д Е Р Ж А Н І Е.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страницы.
	ра при тюрьмахъ Врачамъ и фельдшерамъ, занимаю- щимъ уже штатныя долж- ности, преимущественно же больничнымъ и городскимъ.	1843 г., № 6,872.		
5	О снабженіи тюремъ шинпера- ми, для постановки рожковъ больнымъ арестантамъ.	9 (21) Декабря 1844 г., № 8666/40407 и 10080/46957.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	10
6	Распоряженіе, указывающее Тюремнымъ Врачамъ и Смо- трителямъ порядокъ сноше- ній съ высшими властями.	10 (22) Марта 1847 г., № 1868/8779.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	12
7	Распоряженіе, указывающее условія для производства торговъ на поставку ле- карствъ для арестантовъ.	23 Авгу- ста (4 Сентября) 1849 г., № 7150/31009.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	16
8	Распоряженіе, указывающее обязанности чиновниковъ Гражданскаго состоянія, относительно безвозмездна- го составленія и выдачи ак- товъ о смерти несостоятель- ныхъ арестантовъ, по тре- бованію Правительства.	6 (18) Февраля 1850 г., № 1195/2765.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	20
9	Распоряженіе, предписываю- щее порядокъ веденія скорб- ныхъ листовъ больныхъ арестантовъ, пользующихъ въ тюрьмахъ.	18 (30) Августа 1853 г., № 7121/20008.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	22

Номеръ по порядку.	T R E Ś Ć.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającej rozporządzenie.	Stronica.
	Lekarzom lub fclczrom bę- dącym już w służbie rządowej, szczególniej zaś szpitalnym i miejskim.	Nr. 6,872.		
5	O zaopatrzeniu więzień w ska- ryfikatory czyli baneczники, służące do stawiania baniek chorym więźniom.	9 (21) Grudnia 1844 r., N. 8666/40407 i 10080/46957.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	11
6	Rozporządzenie, wskazujące po- rządek, w jakim Lekarze więzienni i Nadzorcy pro- wadzić mają koresponden- cyę z władzami wyższemi.	10 (22) Marca 1847 r., Nr. 1868/8779.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	13
7	Rozporządzenie, wskazujące wa- runki do odbycia licytacji na dostawę lekarstw dla wię- źniów.	23 Sierp- nia (4 Września) 1849 r., Nr. 7150/31009.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	17
8	Rozporządzenie, wskazujące obowiązki urzędników stanu cywilnego, spisywania i wy- dawania bezpłatnie na po- trzeby Rządu aktów zejścia ubogich więźni.	6 (18) Lutego 1850 r., Nr. 1195/2765.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	21
9	Rozporządzenie, przepisujące karty wizytowe dla więźniów chorych, leczonych w więzie- niach.	18 (30) Sierpnia 1853 r., Nr. 7121/20008.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	23

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страницы.
10	Распоряженіе о порядкѣ выписки изъ тюремныхъ лазаретовъ, состоящихъ на излеченіи арестантовъ, освобожденныхъ отъ наказанія судебными рѣшеніями, и препровожденія ихъ для дальнѣйшаго леченія въ Гражданскія больницы.	25 Октября (6 ноября) 1854 г., № 8434/37130.	Правительственная Комисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	24
11	Распоряженіе, указывающее: въ какихъ случаяхъ пиявицы и кровососные рожки должны быть употребляемы въ больницахъ.	27 Юня (9 Юля) 1855 г., № 1,344.	Главный Попечительный Совѣтъ Благотворительныхъ Заведеній.	28
12	Распоряженіе о предохранительныхъ мѣрахъ, въ случаѣ появленія въ тюрьмахъ цынготной болѣзни.	27 Сентября (9 Октября) 1855 г., № 8505/35046.	Правительственная Комисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	28
13	Отзывъ, съ объявленіемъ постановленія Намѣстника Царства, утверждающаго предупредительныя мѣры на случай появленія въ тюрьмѣ цынготной болѣзни.	13 (25) Октября 1855 г., № 6,496.	Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.	34
14	Врачебно-тюремная инструкция, или правила для тюремъ въ отношеніи здоровья.	1 (13) Августа 1857 г.	Правительственная Комисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	34

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającej rozporządzenie.	Stronica.
10	Rozporządzenie o porządku wypisywania z lazaretów więziennych chorych więźni, od kary wyrokami sądowymi uwolnionych, oraz oddawania onych na dalszą kurację do szpitali cywilnych.	25 Października (6 Listop.) 1854 r., Nr. 8434/37130.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	25
11	Rozporządzenie wskazujące: w jakich razach pijawki i bańki używane być mają w szpitalach.	27 Czerwca (9 Lipca) 1855 r., Nr. 1,344.	Rada Główna Opiekuńca za Zakładów Dobroczynnych.	29
12	Rozporządzenie, wskazujące środki zaradcze w razie pojawienia się szkorbutu w więzieniu.	27 Września (9 Października) 1855 r., Nr. 8505/35046.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	29
13	Odezwa objawiająca decyzję Namiestnika Królestwa, zatwierdzającą środki zaradcze w razie pojawienia się choroby szkorbutu w więzieniu.	13 (25) Października 1855 r., Nr. 6,496.	Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnej.	35
14	Instrukcja lekarsko-więzienna, czyli przepisy dla więźni pod względem zdrowia.	1 (13) Sierpnia 1857 r.,	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	35

Номеръ по по- рядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
15	Распоряженіе, предоставляющее Губернскимъ Правленіямъ утвержденіе торговъ, объявленій и контрактовъ, на доставку пивовокъ для тюремъ.	11 (23) Марта 1861 г., № 1896/9394.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	106

ГЛАВА XII.

О ТЮРЕМНЫХЪ СВЯЩЕННИКАХЪ И БОГОСЛУЖЕНІИ ВЪ ТЮРЬМАХЪ.

1	Распоряженіе относительно выбора и назначенія Священниковъ при уголовныхъ тюрьмахъ.	22 Января (3 Февраля) 1838 г., № 2372/5617.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ и Народнаго Про- свѣщенія.	110
2	Распоряженіе съ препровоженіемъ молитвенной книги для арестантовъ Лютеранскаго исповѣданія.	6 (18) Іюля 1843 г., № 3234/16946.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	114
3	Постановленіе, разрѣшающее производить Священникамъ, состоящимъ въ званіи Тюремныхъ Капелановъ, присвоенныя имъ эмеритальныя пенсіи, если вмѣстѣ съ окладомъ жалованья тюремнаго Капелана, онѣ не превышаютъ 300 руб. сер. въ годъ.	9 (21) Января 1845 г., № 20,382.	Совѣтъ Управленія.	116

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
15	Rozporządzenie, upoważniające Rządu Gubernialne do zatwierdzania licytacji, deklaracji i kontraktów o dostawę piwawek dla więzień.	11 (23) Marca 1861 r., Nr. 1896/9394.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	107

Tytuł XII.

O KAPELANACH WIEZIENNYCH I NABOŻEŃSTWIE W WIEZIENIACH.

1	Rozporządzenie, dotyczące wyboru i przeznaczenia duchownych na Kapelanów przy więzieniach karnych.	22 Stycznia (3 Lutego) 1838 r., Nr. 2372/5617.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Pu- blicznego.	111
2	Rozporządzenie, przy którym przesłaną została książka do odbywania modłów przez więźni wyznania Ewangelickiego.	6 (18) Lipca 1843 r., Nr. 3234/16946.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	115
3	Decyzja, zezwalająca na pobieranie przez Księży, wezwanych na Kapelanów więzień, płac emerytalnych lub innych, jeżeli płace te połączone z płacą Kapelana więziennego nie przenoszą rub. sr. 300-tu.	9 (21) Stycznia 1845 r., Nr. 20,382.	Rada Admini- stracyjna.	117

Номеръ по порядку.	СО Д Е Р Ж А Н І Е.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
Г Л А В А XIII.				
ОБЪ УЧИЛИЩАХЪ ВЪ ТЮРЬМАХЪ ДЛѦ НЕСОВЕРШЕННОЛѢТНИХЪ ПРЕСТУПНИКОВЪ.				
1	Отзывъ съ объявленіемъ постановленія Намѣстника Царства о назначеніи суммы на освѣщеніе и письменные матеріалы для начального училища при уголовной тюрьмѣ въ Варшавѣ.	10 (22) Апрѣля 1850 г., № 10,472.	Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.	122
2	Распоряженіе объ устройствѣ въ тюрьмахъ начальныхъ училищъ для несовершеннолѣтнихъ преступниковъ и воскресныхъ залъ для чтенія, для старшихъ арестантовъ.	3 (15) Іюля 1853 г., № 5168/21506.	Правительственная Комиссія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	124
3	Распоряженіе о томъ, какимъ образомъ должны быть снабжаемы книгами тюремныя училища для несовершеннолѣтнихъ преступниковъ и воскресныя залы для чтенія, для взрослыхъ арестантовъ.	19 (31) Декабря 1853 г., № 11417/52861.	Правительственная Комиссія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	128
4	Подтвержденіе объ устройствѣ въ тюрьмахъ училищъ для несовершеннолѣтнихъ преступниковъ и воскресныхъ залъ для чтенія, для взрослыхъ арестантовъ, а также о помѣщеніи свѣдѣній объ успѣхахъ въ этомъ дѣлѣ, въ ежемѣсячныхъ ра-	8 (20) Марта 1856 г., № 1157/3820.	Правительственная Комиссія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	130

Numer porządkowy.	T R E Ś Ć.	Data i Numer	Wymienienie Władzy, wydającej rozporządzenie.	Stronica.
T Y T U Ł XIII.				
O SZKÓŁKACH PO WIĘZIENIACH DLA PRZESTĘPCÓW MAŁOLETNIICH.				
1	Odezwa, objawiająca decyzję Namiestnika Królestwa, wyznaczającą fundusz na światło i materiały piśmienne dla szkoły przy więzieniu karném w Warszawie.	10 (22) Kwietnia 1850 r., Nr. 10,472.	Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnej.	123
2	Rozporządzenie, polecające zaprowadzenie szkółek dla małoletnich przestępców po więzieniach, oraz czytelní światecznych dla starszych aresztantów.	3 (15) Lipca 1853 r., Nr. 5168/21506.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	125
3	Rozporządzenie wskazujące, w jaki sposób mają być opatrywane w książki, szkółki po więzieniach dla małoletnich przestępców i czytelní świateczne dla dorosłych aresztantów.	19 (31) Grudnia 1853 r., Nr. 11417/52861.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	129
4	Rozporządzenie, ponawiające rozkaz zakładania po więzieniach szkółek dla małoletnich przestępców, oraz czytelní światecznych dla dorosłych aresztantów, i zamieszczanie o postępie w tém wiadomości w raportach mie-	8 (20) Marca 1856 r., Nr. 1157/3820.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	131

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страница.
	портахъ о послѣдствіяхъ срочныхъ ревизій тюремъ.			
5	Отзывъ съ объявленіемъ рѣ- шенія Намѣстника Царства о назначеніи суммы на жа- лованье учителямъ четы- рехъ главныхъ тюремныхъ училищъ, для обученія не- совершеннолѣтнихъ пре- ступниковъ.	10 (22) Ноября 1858 г., № 7,137.	Статсъ-Секре- тарь при Совѣ- тѣ Управленія.	134
6	Распоряженіе объ отсылкѣ въ учрежденныя при четы- рехъ главныхъ тюрьмахъ училища несовершеннолѣт- нихъ преступниковъ, свы- ше 14-лѣтняго возраста, а равно находящихся въ тюрьмахъ дѣвушекъ.	15 (27) Октября 1860 г., № 6986/ 31690.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	138
7	Распоряженіе относительно по- сѣщенія устроенныхъ при тюрьмахъ училищъ для не- совершеннолѣтнихъ пре- ступниковъ, Визитаторами казенныхъ училищъ.	4 (16) Января 1861 г., № 66/231.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	144

ГЛАВА XIV.

О СМЯГЧЕНІИ НАКАЗАНИЙ УГОЛОВНЫХЪ И ИСПРАВИТЕЛЬНЫХЪ.

1	Высочайшій указъ о смягченіи наказаній уголовныхъ и ис- правительныхъ.	30 Авгу- ста (11 Сентября) 1864 г.	Высочайшій указъ.	148
---	--	---	----------------------	-----

Numery porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
	сіеčných o wypadkach z re- wizyj peryodycznych więzień.			
5	Odezwa objawiająca decyzję Na- miestnika Królestwa, wyzna- czającą fundusz na płacę dla Nauczycieli w czterech głów- nych szkołkach więziennych, w których małoletni przestęp- cy nauki pobierają.	10 (22) Listopada 1858 r. Nr. 7,137.	Sekretarz Stanu przy Radzie Ad- ministracyjnej.	135
6	Rozporządzenie o kwalifikowa- niu do szkółek przy czterech główniejszych więzieniach małoletnich przestępców, starszych nad lat 14-ście, oraz dziewcząt w więzieniach będących.	15 (27) Paździer. 1860 r., Nr. 6986/ 31690.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	139
7	Rozporządzenie, dotyczące zwie- dzania, przez Wizytatorów szkół rządowych, szkółek urządzonych przy więzieniach dla małoletnich przestępców.	4 (16) Stycznia 1861 r. Nr. 66/231.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	145

Tytuł XIV.

O ZŁAGODZENIU KAR GŁÓWNYCH I POPRAWCZYCH.

1	Ukaz Najwyższy o złagodzeniu kar głównych i poprawczych.	30 Sierp- nia (11 Września) 1864 r.	Ukaz Najwyższy.	149
---	---	--	--------------------	-----

Номеръ по по- рядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страницы.
ГЛАВА XV. О РЕВИЗИИ ТЮРЕМЪ.				
1	Распоряженіе, вмѣняющее ад- министративнымъ чиновни- камъ въ обязанность произ- водить по тюрьмамъ, вмѣстѣ съ судебными чиновниками чрезвычайныя внезапныя ревизіи.	1 Апрѣля 1833 г., № 3743/ 8196.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.	150
2	Распоряженіе о наложеніи ад- министративнаго взысканія за непредставленіе, въ про- долженіе 15 дней по исте- ченіи каждаго 3-хъ мѣся- цевъ, протоколовъ срочной ревизіи тюремъ.	18 Апрѣ- ля 1833 г., № 5,055.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.	152
3	Распоряженіе о томъ, чтобы Уголовные Суды исполняли безотлагательно требованія административныхъ властей о командированіи судебного чиновника для совмѣстнаго производства чрезвычайной ревизіи тюрьмы.	22 Апрѣ- ля 1833 г., № 3,204.	Правитель- ственная Ком- мисія Юстиціи.	154
4	Распоряженіе, предписываю- щее, вмѣсто трехмѣсячныхъ, представлять ежемѣсячныя рапорты о послѣдствіяхъ ре- визіи тюремъ.	14 (26) Января 1836 г., № 963/ 3503.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.	154
5	Распоряженіе о томъ, чтобы Смотрители тюремъ посту- пали съ заключенными снѣ-	5 (17) Сентября 1842 г., № 3,040.	Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ.	156

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
TYTUŁ XV. O REWIZYI WIĘZIEŃ.				
1	Rozporządzenie, zalecające od- bywanie przez urzędników administracyjnych, wspólnie z sądowymi, nadzwyczajnych niespodziewanych rewizyj w więzieniach.	1 Kwietnia 1833 r. Nr. 3743/ 8196.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Pu- blicznego.	151
2	Rozporządzenie, zagrażające ka- rą administracyjną za nie- nadsyłanie, najpóźniej w dniach 15-tu po upływie kwartału, protokołów rewizyj peryodycznych więzień.	18 Kwie- tnia 1833 r. Nr. 5,055.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Pu- blicznego.	153
3	Rozporządzenie, aby Sady ka- rzące spełniały bezzwłocznie żądania władz administracyj- nych, o delegowanie urzędni- ka sądowego do odbycia re- wizyi nadzwyczajnej więzie- nia.	22 Kwie- tnia 1833 r. Nr. 3,204.	Kommissya Rządowa Spra- wiedliwości.	155
4	Rozporządzenie, zalecające skła- danie raportów o peryo- dycznych rewizjach więzień, nie co kwartał, lecz co mie- siąc.	14 (26) Stycznia 1836 r. Nr. 963/ 3503.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Pu- blicznego.	155
5	Rozporządzenie, żeby Nadzorcy więzień obchodzili się łago- dnie z aresztantami i dostar-	5 (17) Września 1842 r. Nr. 3,040.	Namiestnik w Królestwie Polskiem.	157

Номеръ по порядку	СО Д Е Р Ж А Н И Е.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страницы.
	сходительнѣе и доставляли имъ все, что слѣдуетъ по по- ложенію, и чтобы чиновни- ки, производящіе срочныя ревизіи тюремъ, рассматри- вали приносимыя арестан- тами жалобы и давали имъ законный ходъ.			
6	Распоряженіе, изданное въ раз- витіе приказанія Намѣстни- ка Царства, относительно краткаго обращенія съ арес- тантами, выслушиванія жалобъ ихъ, во время реви- зіи тюремъ, и удовлевере- нія оныхъ по мѣрѣ справед- ливости.	12 (24) Сентября 1842 г., № 36511/1277.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	160
7	Распоряженіе о тщательномъ производствѣ ревизій тю- ремъ, съ обращеніемъ стро- гаго вниманія на все могущіе случиться въ нихъ упущенія и безпорядки.	5 (17) Мая 1843 г., № 3620/19094.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	164
8	Увѣдомленіе о данномъ Цар- скимъ Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ пред- писаніи, относительно реви- зіи тюремъ и устраненія обнаруженныхъ при произ- водствѣ оной безпорядковъ и злоупотребленій.	5 (17) Юня 1843 г., № 6,320.	Правитель- ственная Ком- мисія Юстиціи.	166
9	Распоряженіе о томъ, какія именно свѣдѣнія должны быть помѣщаемы въ ежемѣ- сячныхъ рапортахъ о сроч- ныхъ ревизіяхъ тюремъ.	15 (27) Октября 1846 г., № 10881/48457.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	168

Numer porządkowy.	T R E Ś Ć.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającój roz- porządzenie.	Stronica.
	czali im wszystko to co na- leży, i żeby urzędnicy, odby- wający peryodyczne rewizye więzień, wchodzili w rozpo- znanie skarg zanoszonych przez aresztantów, i kiero- wali te ostatnie na właściwą drogę.			
6	Rozporządzenie, rozwijające rozkaz Namiestnika Króle- stwa co do łagodnego obcho- dzenia się z więźniami, i przyjmowania ich uzaleń w czasie odbywania rewizyj więzień, oraz załatwiania onych wedle słuszności.	12 (24) Września 1842 r. Nr. 36511/1277.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	161
7	Rozporządzenie, zastrzegające ściśle odbywanie rewizyj w więzieniach i baczne zwraca- nie uwagi na wszelkie wyda- rzyć się mogące w tychże więzieniach uchybienia, lub nieporządki.	5 (17) Maja 1843 r. Nr. 3620/19094.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	165
8	Odezwa, zawiadamiająca o wy- danem Prokuratorom Kró- lewskim przy Sądach Kry- minalnych rozporządzeniu, we względzie odbywania re- wizyj więzień i zaradzania nieporządkom lub naduży- ciom, przy tych rewizyach wykryć się mogącym.	5 (17) Czerwca 1843 r. Nr. 6,320.	Kommissya Rządowa Spra- wiedliwości.	167
9	Rozporządzenie, wskazujące ja- kie szczegóły mają być do- starczane w raportach mie- sięcznych o peryodycznych rewizyach więzień.	15 (27) Paździer. 1846 r. Nr. 10881/48457.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	169

Номеръ по порядку	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страница.
10	Распоряженіе о томъ, чтобы Инспекторъ тюремныхъ фабрикъ, при своихъ объѣздахъ, обращалъ вниманіе и на другія подробности Тюремнаго Управленія, излагая свои замѣчанія, въ этомъ отношеніи, въ рапортахъ и сносясь по предметамъ маловажнымъ съ мѣстными Губернскими Правленіями.	3 (15) Декабря 1852 г., № 831/3028.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	178
11	Распоряженіе, указывающее, какъ должны быть производимы ревизіи тюремъ, чтобы не допустить изъ нихъ побѣга арестантовъ.	22 Октяб- ря (3 Но- ября) 1855 г., № 9492/59492.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	180
12	Инструкція Главному Инспектору тюремъ въ Царствѣ.	23 Февра- ля (7 Мар- та) 1861 г., № 1618/8417.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	184
13	Распоряженіе, объясняющее, на сколько Помощники Прокуроровъ при Исправительныхъ Судахъ могутъ принимать участіе, какъ въ срочныхъ, такъ и чрезвычайныхъ ревизіяхъ тюремъ.	12 (24) Марта 1863 г., № 1500/6135.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ Дѣлъ.	190

Numer rozrządowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
10	Rozporządzenie, aby Inspektor fabryk więziennych przy ob- jazdach zwracał uwagę swo- ją i na inne szczegóły zarzą- du więziennego, i spostrzeże- nia swoje w tej mierze w rap- portach czynił, a w mniej- szych rzeczach znosił się za- raz na miejscu z Rządami Gubernialnemi.	3 (15) Grudnia 1852 r. Nr. 831/3028.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	179
11	Rozporządzenie, wskazujące szczegółowo, jak mają być odbywane rewizye więzień, aby nie dopuścić ucieczki z nich więźni.	22 Paźdz. (3 Listo- pada) 1855 r. Nr. 9492/59492.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	181
12	Instrukcyja dla Inspektora Ob- jazdowego więzień w Króle- stwie.	23 Lutego (7 Marca) 1861 r. Nr. 1618/8417.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	185
13	Rozporządzenie, objaśniające, o ile Podprokuratorowie Są- dów Poprawczych mają pra- wo do brania udziału w re- wizjach więzień, tak peryo- dycznych jak i nadzwyczaj- nych.	12 (24) Marca 1863 r. Nr. 1500/6135.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych.	191

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страницы
ГЛАВА XVI. О ТЮРЕМНОЙ ОТЧЕТНОСТИ.				
1	Разрѣшеніе Губернскимъ Правленіемъ распоряжаться о возвратѣ залоговъ, какъ Смотрителямъ тюремъ, въ случаѣ увольненія ихъ отъ службы, смерти и по другимъ причинамъ, такъ и подрядчикамъ и поставщикамъ, въ случаѣ исполненія ими подряда или поставки на потребности тюремъ.	27 Января (8 Февраля) 1840 г., № 2,068.	Правительственная Комиссія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.	192
2	О обязанностяхъ Губернскихъ Правленій относительно удовлетворенія нуждъ тюремъ.	19 (31) Декабря 1866 г.	Высочайшее повелѣніе.	198
ГЛАВА XVII. ОБЪ ИСПРАВИТЕЛЬНЫХЪ АРЕСТАНТСКИХЪ РОТАХЪ ГРАЖДАНСКАГО ВѢДОМСТВА ВЪ НОВОГЕОРГІЕВСКОЙ И ИВАНГОРОДСКОЙ КРѢПОСТЯХЪ.				
1	Постановленіе съ объявленіемъ Высочайшаго повелѣнія о сформированіи изъ содержимымъ въ тюрьмахъ преступниковъ арестантской роты на подобіе существовавшей въ городѣ Замостьѣ.	5 (17) Іюля 1832 г.	Совѣтъ Управленія.	202

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającej rozporządzenie.	Stronica.
TYTUŁ XVI. O RACHUNKOWOŚCI WIEZIENNEJ.				
1	Rozporządzenie, upoważniające Rządy Gubernialne do zarządzania zwrotu kaucyj tak Nadzorców więziennych, w razie uwolnienia ich od służby, śmierci ich, lub innych przyczyn, jakoteż entrepreneurów, w razie ukończenia przedsiębiorstwa lub dostawy, na potrzeby więzień.	27 Stycznia (8 Lutego) 1840 r. Nr. 2,068.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.	193
2	O obowiązkach Rządów Gubernialnych, pod względem zaspokajania potrzeb więziennych.	19 (31) Grudnia 1866 r.	Rozkaz NAJWYŻSZY.	199
TYTUŁ XVII. O ROTACH ARSZTANCKICH CYWILNYCH, W TWIERDZACH: NOWOGEOGRGIEWSKIEJ I IWANGORODSKIEJ.				
1	Decyzya, objawiająca rozkaz NAJWYŻSZY o uformowaniu roty arsztanckiej z więźni, na wzór téj, jaka przed rokiem 1831 roku istniała w Zamościu.	5 (17) Lipca 1832 r.	Rada Administracyjna.	203

Номера по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
2	Постановленіе объ учрежденіи арестантскихъ ротъ въ Новогоріевской и Замостьской крѣпостяхъ.	31 Іюля (12 Августа) 1834 г.	Совѣтъ Управленія.	204
3	Распоряженіе, изданное въ развитіе постановленія Совѣта Управленія объ учрежденіи исправительныхъ арестантскихъ ротъ въ крѣпостяхъ Новогоріевской и Замостьской, съ указаніемъ, какіе именно арестанты должны быть отправляемы въ эти роты.	20 Марта (1 Апрѣля) 1835 г., № 433/1451.	Правительственная Комисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.	268
4	Распоряженіе, разрѣшающее Губернскимъ Правленіямъ самимъ высылать въ арестантскія роты въ Новогоріевской и Замостьской крѣпостяхъ преступниковъ, подлежащихъ отправленію въ эти роты.	25 Ноября (7 Декабря) 1839 г., № 9,564.	Правительственная Комисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.	274
5	Отзывъ съ объявленіемъ рѣшенія Главнокомандующаго Дѣйствующею Арміею и Намѣстника Царства, о невозможности возложенія на состоящихъ въ Новогоріевской и Замостьской крѣпостяхъ Аудиторовъ — исполненія требованій Гражданскихъ Судовъ, по нерѣшеннымъ еще высшими судебными инстанціями дѣламъ объ арестантахъ, назначаемыхъ во вновь учрежден-	25 Іюня (7 Іюля) 1841 г., № 17,003.	Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.	276

Numery rozrządkowy.	TREŚĆ	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającej rozporządzenie.	Stronica.
2	Postanowienie, urządzające kompanie poprawcze aresztanckie w twierdzach: Nowogeorgiewskiej i Zamośćskiej.	31 Lipca (12 Sierpnia) 1834 r.	Rada Administracyjna.	205
3	Rozporządzenie, rozwijające postanowienie Rady Administracyjnej, urządzające kompanie poprawcze aresztanckie w twierdzach Nowogeorgiewskiej i Zamośćskiej, i wskazujące zarazem, jacy z więźniów mają być do tych kompanij odsyłani.	20 Marca (1 Kwietnia) 1835 r. Nr. 433/1451.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.	269
4	Rozporządzenie, upoważniające Rządu Gubernialne, aby same odsyłały do kompanij poprawczych aresztanckich w twierdzach Nowogeorgiewsku i Zamościu, więźni do nich kwalifikujących się.	25 Listopada (7 Grudnia) 1839 r. Nr. 9,564.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.	275
5	Odezwa, objaśniająca decyzję Głównodowodzącego Armią Czynną i Namiestnika Królestwa, o niemożności zajmowania się Audytorów, będących przy twierdzach Nowogeorgiewskiej i Zamośćskiej, spełnianiem żądań Sądów cywilnych w sprawach niezawyrokowanych jeszcze w wyższych instancjach co do aresztantów, zsyłanych do rot	25 Czerwca (7 Lipca) 1841 r., Nr. 17,003.	Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnej.	277

Номери до по- рядку.	СО Д Е Р Ж А Н І Е.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	ныя въ этихъ крѣпостяхъ арестантскія роты.			
6	Указъ, коимъ воспрещается арестантамъ арестант- скихъ ротъ Гражданскаго вѣдомства — холостымъ вступать въ бракъ, а же- натымъ жить вмѣстѣ съ же- нами.	12 Февра- ля 1847 г.	Высочайшій указъ изъ Пра- вительствующаго Сената.	280
7	Постановленіе, указывающее основанія для свидѣтель- ствованія способности арес- тантовъ къ отдачѣ въ арес- тантскія роты и въ рабочіе дома.	24 Марта (5 Апрѣ- ля) 1853 г., № 11,808.	Совѣтъ Управ- ленія.	282
8	Постановленіе о порядкѣ сви- дѣтельствующаго арестан- товъ, отправляемыхъ въ а- рестантскія роты.	27 Сен- тября (9 Октября) 1860 г., № 21,948.	Совѣтъ Управ- ленія.	290
9	Распоряженіе, изданное въ развитіе постановленія Со- вѣта Управленія Царства объ упраздненіи Граждан- ской арестантской роты въ Замостьской крѣпости и вы- сылкѣ впредь арестантовъ въ такія же роты въ Ново- георгиевской и Ивангород- ской крѣпостяхъ.	7 (19) Августа 1866 г., № 4261/26360.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	290

Numet porządkowy.	T R E Ś Ć.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
	aresztanckich w tychże twier- dzach nowo urządzonych.			
6	Ukaz, zabraniający więźniom rot aresztanckich zarządu cywilnego, bezżennym-żenie- nia się, a żonatym—przeby- wania razem z żonami.	12 Lutego 1847 r.	Ukaz Jego CESARSKIEJ Mości, z Rzą- dzącego Senatu.	281
7	Decyzja, wskazująca zasady do kwalifikowania więźni do kompanij poprawczych w twierdzach i do domów robo- czych	24 Marca (5 Kwiet- nia) 1853 r. Nr. 11,808.	Rada Admi- nistracyjna.	283
8	Postanowienie o kwalifikowaniu aresztantów do rot aresztanc- kich.	27 Wrześ. (9 Paźdz.) 1860 r. Nr. 21,948.	Rada Admini- stracyjna.	291
9	Rozporządzenie, rozwijające po- stanowienie Rady Admini- stracyjnej Królestwa o znie- sieniu rot aresztanckiej cy- wilnej w twierdzy Zamość, i wysyłaniu na przyszłość aresztantów do takichże rot w twierdzach Nowogeorgiew- skiej i Iwangorodzkiej.	7 (19) Sierpnia 1866 r. Nr. 4261/26360.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	291

Номеръ по порядку.	СО Д Е Р Ж А Н І Е.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страницы.
Г Л А В А XVIII.				
ОБЪ ОТПРАВКѢ АРЕСТАНТОВЪ ВЪ СИБИРЬ И ВЪ ДРУГІЯ ГУБЕРНІИ ИМПЕРІИ.				
1	Распоряженіе о порядкѣ за- выванія арестантовъ от- правляемыхъ въ Сибирь.	3 Апрѣля 1840 г., № 1,145.	Министерство Внутреннихъ Дѣлъ.	296
2	Постановленіе о порядкѣ от- правленія въ Сибирь пре- ступниковъ, приговорен- ныхъ къ ссылкѣ въ каторж- ныя работы, и о возмещеніи Казною Царства издержекъ на пересылку ихъ.	16 (28) Марта 1843 г., № 2,603.	Совѣтъ Управ- ленія.	298
3	Распоряженіе, предписываю- щее порядокъ дѣйствія при отправленіи преступниковъ въ Сибирь, въ каторжныя работы.	14 (26) Мая 1843 г., № 3446/18026.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	302
4	Распоряженіе о точной по- вѣркѣ съ статейными спис- ками, роста и примѣтъ пре- ступниковъ, ссылаемыхъ въ Сибирь, въ каторжныя ра- боты.	6 (18) Іюля 1844 г., № 29,422.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	322
5	Указъ о небритіи головъ и не- законываніи пересыльныхъ арестантовъ изъ дворянъ и чиновниковъ, если они не подверглись Суду за новыя преступленія.	22 Марта 1845 г.	Высочайшій указъ изъ Пра- вительствующаго Сената.	326
6	Распоряженіе о томъ, чтобы на арестантовъ мужчинъ, бы- ссылаемыхъ въ Сибирь, бы-	24 Октяб- ря (5 Но- ября)	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен-	328

Numer porządkowy.	T R E Ś Ć.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
T Y T U Ł XVIII.				
O WYSYŁANIU WIEŹNI NA SYBERYĘ I DO INNYCH GUBERNIJ CESARSTWA.				
1	Rozporządzenie, o sposobie za- kowania więźni wysyłanych na Syberyę.	3 Kwietnia 1840 r. Nr. 1,145.	Ministerstwo Spraw Wewnę- trznych.	297
2	Decyzja wskazująca porządek jakim ma się odbywać wysy- łanie zbrodniarzy skazanych do robót w kopalniach Sybe- ryjskich, oraz kosztą z wy- syłką tą połączone.	16 (28) Marca 1843 r. Nr. 2,603.	Rada Admini- stracyjna.	299
3	Rozporządzenie, przepisujące szczegółowe wskazówki postę- powania przy wysyłaniu zbrodniarzy do robót w ko- palniach Syberyjskich.	14 (26) Maja 1843 r. Nr. 3446/18026.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	303
4	Rozporządzenie, zalecające sprawdzanie ściśle z listami imiennymi wzrostu i rysopi- su zbrodniarzy transporto- wanych do robót w kopal- niach Syberyjskich.	6 (18) Lipca 1844 r. Nr. 29,422.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	323
5	Ukaz, o niegoleniu głów i nie- zakowaniu zesłanych więźni, pochodzących ze szlachty i urzędników, jeżeli oni nie ule- gli powtórnemu oddaniu pod Sąd za nowe przestępstwo.	22 Marca 1845 r.	Ukaz Jego Ce- sarskiej Mości, z Rządzącego Senatu.	327
6	Rozporządzenie, aby na męż- czyzn aresztantów wysyła- nych na Syberyę wkładano	24 Paź- dziernika (5 Listop.)	Kommissya Rządowa Spraw	329

Номеръ по по- рядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	ли надѣваемы кандалы толь- ко на ноги, на женщинъ — ручные кандалы установ- леннаго вѣса, на слѣдую- щихъ же безъ кандаловъ — легкіе желѣзные наручники.	1845 г., № 1,968.	нихъ и Духов- ныхъ Дѣль.	
7	Указъ о порядкѣ препровожде- нія женщинъ слѣдующихъ за мужьями своими, ссыла- емыми въ Сибирь на посе- леніе.	21 Января 1846 г.	Высочайшій указъ изъ Пра- вительствующаго Сената.	332
8	Отзывъ съ объявленіемъ рѣ- шенія Намѣстника Царства, о производствѣ суточныхъ денегъ тюремнымъ страж- никамъ, употребляемымъ въ качествѣ кондукторовъ, для сопровожденія арестантовъ, назначенныхъ въ Сибирь въ каторжныя работы, отъ Варшавы до Гродна.	24 Января (5 Фев- раля) 1846 г., № 695.	Статсъ-Секре- тарь при Совѣ- тѣ Управленія.	334
9	Отзывъ съ препровожденіемъ Высочайше утвержденнаго мнѣнія Государственнаго Совѣта, коимъ дополнены правила о ссылкѣ въ Сибирь преступниковъ, приговорен- ныхъ въ Царствѣ Поль- скомъ къ крѣпостному и тяжкому тюремному заклю- ченію.	7 (19) Августа 1846 г., № 5,234.	Статсъ-Секре- тарь при Совѣ- тѣ Управленія.	336
10	Указъ опредѣляющій, на какомъ основаніи дѣти евреевъ, о- сужденныхъ въ Сибирь, мо-	17 Января 1847 г.	Высочайшій указъ изъ Пра- вительствующаго Сената.	338

Numet porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
	kajdany na nogi tylko, a na kobiety ręczne kajdany prze- pisanęj wagi, na idących zaś bez kajdan, lekkie żelazne naramienniki.	1845 r., Nr. 1,968.	Wewnętrznych i Duchownych.	
7	Ukaz o porządku przeprowadza- nia kobiet postępujących za mężami swoimi, zesłanymi na Syberję na osiedlenie.	21 Stycz- nia 1846 r.,	Ukaz Jego CE- SARSKIEJ MOŚCI, z Rządzącego Senatu.	333
8	Odezwa objawiająca decyzję Namiestnika Królestwa, oznaczającą dyety dla straż- ników więziennych, użytych w charakterze Konduktorów, do transportu z Warszawy do Grodna więźni przeznac- zonych do kopalń w Syberji.	24 Sty- cznia (5 Lutego) 1846 r., Nr. 695.	Sekretarz Stanu przy Ra- dzie Admini- stracyjnęj.	335
9	Odezwa z załączeniem zdania Ra- dy Państwa, NAJWYŻEJ za- twierdzonego, uzupełniającego przepisy co do odsyłania na Syberję przestępców, na warowne i ciężkie więzie- nie w Królestwie Polskiem skazanych.	7 (19) Sierpnia 1846 r., Nr. 5,234.	Sekretarz Stanu przy Ra- dzie Admini- stracyjnęj.	337
10	Ukaz stanowiący, na jakiej zasa- dzie dzieci żydów, skazanych na zesłanie do Syberji, mo-	17 Stycz- nia 1847 r.,	Ukaz Jego CE- SARSKIEJ MOŚCI, z Rządzącego Senatu.	339

Номеръ по по- рядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	гутъ слѣдовать за родителя- ми своими въ мѣсто ссылки.			
11	Указъ, опредѣляющій число воинской стражи для со- провожденія на мѣсто казни преступниковъ, осужден- ныхъ къ ссылкѣ въ каторж- ную работу, или на поселе- ніе.	11 Марта 1847 г.	Высочайшій указъ изъ Пра- вительствующа- го Сената.	342
12	Отзывъ съ объявленіемъ рѣ- шенія Намѣстника Царства, о назначеніи суточныхъ де- негъ тюремнымъ Писарямъ, во время сопровожденія ими до Гродна партій ссылае- мыхъ въ Сибирь преступ- никовъ.	7 (19) Апрѣля 1847 г., № 11,722.	Статсъ-Секре- тарь при Совѣ- тѣ Управленія.	346
13	Указъ о снабженіи бандажами пересыльных арестантовъ, имѣющихъ грыжу.	29 Ноября 1848 г.	Высочайшій указъ изъ Пра- вительствующа- го Сената.	346
14	Распоряженіе о назначеніи Олонецкой губерніи для арестантовъ Царства Поль- скаго, приговоренныхъ къ ссылкѣ на житіе въ губер- ніи Имперіи, кромѣ Сибир- скихъ.	7 (19) Марта 1849 г., № 2212/9225.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	350
15	Означеніе болѣзней, препят- ствующихъ ссыльнымъ слѣ- довать въ Сибирь.	14 Авгу- ста 1850 г.	Высочайшій указъ изъ Пра- вительствующа- го Сената.	354
16	Распоряженіе о томъ, какія именно формальности долж- ны быть соблюдены преж- де отсылки въ Варшавскую уголовную тюрьму преступ- никовъ, приговоренныхъ	18 (30) Августа 1850 г., № 6539/31566.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	360

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
	gą iść za rodzicami swemi na miejsce zesłania.			
11	Ukaz, oznaczający liczbę straży wojskowej do transportowania na miejsce kary przestępców, skazanych na zesłanie do ro- bót ciężkich lub na osiedle- nie.	11 Marca 1847 r.	Ukaz Najwyż- szy, z Rządzące- go Senatu.	343
12	Odezwa objawiająca decyzję Namiestnika Królestwa, ozna- czającą dyety dla Pisarzy więziennych w czasie podró- ży przy transportowaniu do Grodna zbrodniarzy skaza- nych na Syberyę.	7 (19) Kwietnia 1847 r., Nr. 11,722.	Sekretarz Stanu przy Radzie Ad- ministracyjnej.	347
13	Ukaz o zaopatrywaniu w ban- darze więźni zesłanych na Sy- beryę, mających ruptury.	29 Listop. 1848 r.	Ukaz Najwyż- szy, z Rządzące- go Senatu.	347
14	Rozporządzenie, o przeznacze- niu gubernii Ołoneckiej dla więźniów Królestwa Polskie- go, skazanych na mieszkanie do gubernij Cesarstwa, oprócz Syberyjskich.	7 (19) Marca 1849 r., Nr. 2212/9225.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	351
15	Oznaczenie chorób, stających na przeszkodzie zesłanym uda- wać się na Syberyę.	14 Sierp- nia 1850 r.	Ukaz Najwyż- szy, z Rządzące- go Senatu.	355
16	Rozporządzenie, dotyczące for- malności prawnych, zacho- wać się winnych przed wy- słaniem do domu kary w War-	18 (30) Listopada 1850 r., Nr. 6539/31566.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	361

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страницы.
	къ ссылкѣ въ Сибирь, въ ка- торжныя работы или на по- селеніе.			
17	Распоряженіе относительно числа подводъ подъ перевоз- ку женъ и дѣтей, слѣдую- щихъ въ Сибирь за преступ- никами.	12 (24) Мая 1852 г., № 4474/18187.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	364
18	Постановленіе, коимъ разрѣ- шено при препровожденіи арестантовъ, употреблять ручныя оковы, состоящія изъ двухъ желѣзныхъ по- лосъ, соединенныхъ скры- тымъ винтомъ.	10 (22) Февраля 1853 г., № 10,753.	Совѣтъ Управ- ленія.	366
19	Высочайшій указъ о томъ, чтобы, при отправленіи арес- тантовъ въ мѣста назначе- нія, отсылаемы были съ ни- ми установленные закономъ документы.	7 Авгу- ста 1853 г.	Высочайшій указъ.	368
20	Указъ о дозволеніи ссылае- мымъ въ Сибирь женщи- намъ, у коихъ есть грудные младенцы, слѣдовать съ ни- ми въ мѣсто назначенія, не выжидая опредѣленнаго по закону срока для кормленія грудью.	1 Ноябрь- 1 ря 1859 г.	Высочайшій указъ изъ Пра- вительствующаго Сената.	368
21	Отзывъ о томъ, что вновь изо- брѣтенный висячій замокъ для препровожденія воен- ныхъ арестантовъ оказался удобо-примѣнимымъ.	30 Авгу- ста (11 Сентября) 1862 г., № 12,762.	Статсъ-Секре- тарь при Со- вѣтѣ Управле- нія.	372
22	Распоряженіе по предмету на- ложенія оковъ на ссылъ	8 Мая 1863 г.	Министерство	372

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer	Wymienienie Władzy, wydającej rozporządzenie.	Stronica.
	szawie przestępców, skaza- nych do robót ciężkich lub na osiedlenie w Syberyi.			
17.	Rozporządzenie, dotyczące ilości podwód do transportu żon i dzieci udających się za wię- źniami na Syberję.	12 (24) Maja 1852 r., Nr. 4474/18187.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	365
18	Decyzja, upoważniająca do uży- wania przy transportowaniu osób aresztowanych, oków na ręce, złożonych z dwóch szta- bek żelaznych, ściśniętych śrubą ukrytą.	10 (22) Lutego 1853 r., Nr. 10,753.	Rada Admini- stracyjna.	367
19	Ukaz Najwyższy, aby przy wy- syłaniu aresztantów do miejsc przeznaczenia, przesyłane z nimi były prawem wymaga- ne dowody.	7 Sierpnia 1853 r.	Ukaz NAJWYŻSZY.	369
20	Ukaz o dozwoleniu zsyłanym na Syberję kobietom, które mają dzieci przy piersi, uda- wać się z niemi na miejsce przeznaczenia, nie oczekując oznaczonego prawem terminu do karmienia dziecka.	11 Listo- pada 1859 r.	Ukaz NAJWYŻSZY, z Rządzącego Senatu.	369
21	Odezwa, zawiadamiająca o uzna- niu za praktyczną nowo-urzą- dzonej kłódki do transporto- wania aresztantów wojsko- wych.	30 Sierpn. (11 Wrześ- nia) 1862 r., Nr 12,762.	Sekretarz Stanu przy Radzie Ad- ministracyjnej.	373
22	Rozporządzenie, w przedmiocie nakładania oków w czasie	8 Maja 1863 r.	Ministerstwo	373

Номеръ по по- рядку.	СО Д Е Р Ж А Н І Е.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страницы.
	ныхъ, препровождаемыхъ въ каторжную работу и въ Сибирь на поселеніе.		Внутреннихъ Дѣлъ.	
23	Отзывъ съ объявленіемъ Вы- сочайшаго повелѣнія отно- сительно перевозки арестан- товъ отъ Варшавы до Виль- ны по С.-Петербурго-Вар- шавской желѣзной дорогѣ.	10 (22) Февраля 1864 г., № 1,087.	Статсъ-Секре- тарь при Совѣ- тѣ Управленія.	374
24	Отзывъ съ объявленіемъ Вы- сочайшаго повелѣнія о по- рядкѣ отправленія въ Им- перію арестантовъ привиле- гированныхъ и другихъ со- словій.	25 Апрѣ- ля (7 Мая) 1864 г., № 3,160.	Статсъ-Секре- тарь при Совѣ- тѣ Управленія.	378
ГЛАВА XIX.				
О ВОЕННОЙ ПЕРЕПИСИ И ПРИВЛЕЧЕНІИ КЪ РЕКРУТСКОМУ НАБОРУ АРЕС- ТАНТОВЪ.				
1	Постановленіе о томъ, что контрабандисты, пригово- ренные къ полицейскому аресту или заключенію въ смирительномъ домѣ подле- жать рекрутской повинно- сти.	7 (19) Сентября 1837 г., № 9,583.	Совѣтъ Управ- ленія.	382
2	Извлеченіе изъ Инструкціи, изданной въ развитіе Вы- сочайше утвержденнаго 3 (15) Марта 1859 года По- ложенія о рекрутской по- винности въ Царствѣ Поль- скомъ, а именно тѣхъ ста-	1 (13) Ноября 1860 г.	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	386

Numar porządkowy.	T R E Ś Ć.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającej rozporządzenie.	Stronica.
	transportu na skazanych do robót ciężkich i na Syberyę na osiedlenie.		Spraw We- wnętrznych.	
23	Odezwa objawiająca wolę Naj- wyższą, dotyczącą przewoże- nia aresztantów z Warszawy do Wilna drogą żelazną Pe- tersburgsko-Warszawską.	10 (22) Lutego 1864 r., Nr. 1,087.	Sekretarz Sta- nu przy Radzie Administracyj- nej.	375
24	Odezwa, objawiająca rozkaz Naj- wyższy o sposobie odbywania podróży do Cesarstwa, przez więźni stanów uprzywilejo- wanych, i wysyłania tamże aresztantów innych stanów.	25 Kwie- tnia (7 Maja) 1864 r., Nr. 3,160.	Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyj- nej.	379
T Y T U Ł XIX.				
O SPISIE I POBORZE DO WOJSKA ARESZTANTÓW I WIEŹNI.				
1	Decyzja stanowiąca, że defrau- danci, skazani na areszt lub zamknięcie w domu poprawy, podlegają poborowi do woj- ska.	7 (19) Września 1837 r., Nr. 9,583.	Rada Admi- nistracyjna.	383
2	Wyciąg z instrukcyi, rozwija- jącej zatwierdzoną Najwyższą w dniu 3 (15) Marca 1859 roku ustawę o powinności zaciągowej w Królestwie Polskiem, mianowicie tych	1 (13) Listopada 1860 r.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	387

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой последовало распоряженіе.	Страница.
	тей оной, которыя относят- ся къ конекриптамъ, содер- жащимся подъ арестомъ или въ тюрьмахъ.			
ОТДѢЛЪ V.				
О ГРАЖДАНСКОМЪ АРЕСТѢ ДОЛЖНИКОВЪ.				
1	Постановленіе объ учрежденіи гражданскихъ арестовъ для содержанія должниковъ.	13 (25) Сентября 1832 г., № 9,128.	Совѣтъ Управ- ленія Царства.	394
2	Распоряженіе, предписываю- щее инструкцію для граж- данскаго долговаго ареста на Лешнѣ въ городѣ Вар- шавѣ.	30 Декаб- ря (11 Ян- варя) 1848/9 г., № 10450/46133	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	398
3	Распоряженіе объ уменьше- ніи размѣра залога, пред- ставляемаго Смотрителемъ долговаго ареста, съ 150 до 50 руб. сер.	4 (16) Юля 1849 г., № 5989/26157	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	422
4	Распоряженіе, указывающее порядокъ выдачи дозволенія на временную отлучку должника изъ долговаго ареста.	26 Авгус- та (7 Сен- тября) 1855 г., № 4923/20848	Правитель- ственная Ком- мисія Внутрен- нихъ и Духов- ныхъ Дѣлъ.	426
5	Постановленіе о возвышеніи платы, вносимой на содер- жаніе лицъ, подтвергну- тыхъ за долги аресту.	17 (29) Декабря 1863 г.	Совѣтъ Управ- ленія Царства.	428
—	Заключеніе			432

Numer porządkowy.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Wła- dzy, wydającej roz- porządzenie.	Stronica.
	artykułów, które dotyczą spisowych, w aresztach lub więzieniach zatrzymanych.			
DZIAŁ V.				
O ARESZCIE CYWILNYM DŁUŻNIKÓW.				
1	Postanowienie urządzające areszta cywilne dla dłużni- ków.	13 (25) Września 1832 r., Nr. 9,128.	Rada Admini- stracyjna Kró- lestwa.	395
2	Rozporządzenie, przepisujące instrukcją dla aresztu cy- wilnego dłużników na Lesznie w mieście Warszawie.	30 Grud. (11 Stycz- nia) 1848/9 r., Nr. 10450/46133	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	399
3	Rozporządzenie, obniżające wy- sokość kaucyi złożyć się win- nej przez Nadzorcę aresztu cywilnego dłużników z rub. sr. 150 do rs. 50.	4 (16) Lipca 1849 r., 5989/26157	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	423
4	Rozporządzenie wskazujące, w jakiej drodze może nastąpić chwilowe wypuszczenie dłuż- nika z aresztu cywilnego.	26 Sierp. (7 Wrześ- nia) 1855 r., Nr. 4923/20848	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	427
5	Postanowienie podwyższające opłaty na utrzymanie osób za długi w aresztach osadzo- nych.	17 (29) Grudnia 1863 r.	Rada Admini- stracyjna Kró- lestwa.	429
—	Zakończenie			433

МАТЕРІАЛЫ,

ЗАКЛЮЧАЮЩІЕ ВЪ СЕБѢ

ПОСТАНОВЛЕНІЯ

ОБЪ
АРЕСТАХЪ И ТЮРЬМАХЪ.

MATERIAŁY,

OWIEJMUJĄCE

PRZEPISY

0
ARESZTACH I WIEZIENIACH.

ОТДѢЛЪ IV.

О СЛѢДСТВЕННЫХЪ И ИСПРАВИТЕЛЬНЫХЪ ТЮРЬМАХЪ И АРЕСТАНТСКИХЪ РОТАХЪ.

(Окончаніе)

ГЛАВА XI.

О ТЮРЕМНОЙ ВРАЧЕБНОЙ ЧАСТИ И ПОСТАВКѢ ЛЕКАРСТВЪ, А ТАКЖЕ О ПОРЯДКѢ ДѢЙСТВІЯ ВЪ СЛУЧАѢ СМЕРТИ АРЕСТАНТОВЪ.

№ 1.

Постановленіе, разрѣшающее лечить тюремныхъ служителей и должностныхъ лицъ, въ случаѣ ихъ болѣзни, на казенный счетъ.

(4 (16) Іюня 1835 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, имѣя въ виду, что существующія общія постановленія о тюрьмахъ и больницахъ не заключаютъ въ себѣ правила о томъ, могутъ ли быть пользуемы на казенный счетъ состоящіе въ этихъ заведеніяхъ должностныя лица и служители въ случаѣ ихъ болѣзни, — и, сверхъ того, принимая въ уваженіе, что они, получая скудное жалованье и, по роду службы своей, подвергая опасности свое здоровье, заслуживаютъ покровительства Правительства, вошла съ представленіемъ отъ 27 Марта (8 Апрѣля) с. г., № 19,584/5,122, испрашивая разрѣшенія Совѣта Управленія, чтобы, въ случаѣ болѣзни служащихъ при тюрьмахъ и больницахъ лицъ, отпускаемы были для нихъ лекарства на счетъ тѣхъ заведеній, въ коихъ они исполняютъ обязанности службы, не иначе одна-

DZIAŁ IV.

O DOMACH BADAŃ, WIEZIENIACH KARNYCH I ROTACH ARESZTANCKICH.

(Dokończenie)

TYTUŁ XI.

O SŁUŻBIE LEKARSKIEJ WIEZIENNEJ, DOSTARCZANIU LEKARSTW, I POSTĘPOWANIU W RAZIE ZGONU WIEŹNI.

№ 1.

Decyzja zezwalająca na leczenie officyalistów służby więziennej, wrazie ich choroby, kosztem Rządu.

(d. 4 (16) Czerwca 1835 r.)

Wypis z protokołu posiedzeniu Rady Administracyjnej.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, zważywszy, że przepisy ogólne więzienne i szpitalne nie obejmują żadnej wzmianki o tém, czyli osoby do służby wewnętrznej tych instytutów należące, w przypadku choroby, mogą być leczone kosztem skarbowym, a obok tego mając na względzie, że pomienieni officjaliści i posługacze, jako szczupłą płacą uposażeni i z rodzaju obowiązków swych na uszczerbek zdrowia wystawieni, na opiekę Rządu zasługują, upraszała Radę pod d. 27 Marca (8 Kwietnia) roku bieżącego Nr. 19,584/5,122, o zezwolenie, iżby wrazie choroby osób do wewnętrznej administracji szpitala lub więzienia należących, lekarstwa dostarczane im były kosztem instytutu, w którym obowiązki służbowe dopełniają, i wszakże nie inaczej, jak podług recept wydawanych do

коже, какъ по рецептамъ состоящихъ въ заведеніяхъ Врачей, кои обязаны оказывать имъ медицинское пособіе бесплатно, самыя же лекарства брать отъ обыкновенныхъ поставщиковъ.

Представленіе сіе Правительственной Коммисіи, Совѣтъ утвердилъ.

Варшава, 4 (16) Іюня 1835 года.

Вѣрно съ журналомъ:

Статсъ-Секретарь (подписано) *О. Тимовскій*.

№ 24,325.

№ 2.

Распоряженіе о томъ, какъ хоронить на кладбищахъ тѣла умершихъ въ тюрьмахъ.

(30 Декабря (11 Января) 1836/7 года.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ, кромѣ Мазовецкой, и Муниципальному Управленію города Варшавы.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Желая издать положительныя правила, относительно погребенія на кладбищахъ тѣлъ умершихъ въ больницахъ и тюрьмахъ, для устраненія допускаемыхъ въ этомъ отношеніи безобразій, Правительственная Коммисія постановляетъ слѣдующее:

- 1) каждый покойникъ долженъ быть одѣтъ въ рубаху и вывозимъ въ отдѣльномъ гробѣ;
- 2) тѣла умершихъ въ больницахъ и тюрьмахъ должны быть вывозимы, какъ это водится донинѣ, мѣстными средствами, съ тѣмъ, чтобы для каждого отпускаемъ былъ отдѣльный гробъ;
- 3) строжайше запрещается хоронить покойниковъ въ общихъ ямахъ безъ гробовъ, или по два въ одномъ гробѣ и къ тому безъ всякой одежды.

Варшава, 30 Декабря (11 Января) 1836/7 года.

Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Бадени*.

№ 12,107/45,738.

звычайныхъ доставщиковъ przez Lekarzy instytutowych, którzy mają obowiązek leczenia bezpłatnie osób do administracyi instytutów należących.

Rada przychyliła się do wniosku Kommissyi Rządowej.

w Warszawie, dnia 4 (16) Czerwca 1835 roku.

Zgodno z protokołem:

Sekretarz Stanu (podpisano) *J. Tymowski*.

Nr. 24,325.

№ 2.

Rozporządzenie wskazujące, jak mają być chowane na cmentarzach ciała zmarłych w więzieniach.

(d. 30 Grudnia (11 Stycznia) 1836/7 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich, oprócz Mazowieckiej, i do Urzędu Muncypalnego miasta Warszawy.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH, DUCHOWNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO.

Pragnąc oznaczyć stałe przepisy, względem chowania na cmentarzu ciał zmarłych w szpitalach i więzieniach, a przez to zaradzić dostrzeżonym pod tym względem nieprzyzwoitościom, Kommissya Rządowa rozporządza niniejszem co następuje:

- 1) każdy zmarły ma być ubrany w koszulę i wywożony w oddzielnej trumnie;
- 2) ciała zmarłych w więzieniach i szpitalach mają być własnymi jak dotąd środkami wywożone, z zastrzeżeniem, aby każdy miał oddzielną trumnę;
- 3) zabrania się jak najmocniej chowania zmarłych w dołach tak zwanych jeneralnych i bez trumien lub po dwóch w jednej trumnie, a do tego bez jakiegokolwiek ubioru.

w Warszawie, dnia 30 Grudnia (11 Stycznia) 1836/7 r.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Badeni*.

Nr. 12,107/45,738.

№ 3.

Распоряжение, объясняющее, что лекарства для больных чиновъ тюремной службы должны быть прописываемы по больничной фармакопей.

(1 (13) Октября 1842 года.)

Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Постановленіемъ Совѣта Управленія отъ 4 (16) Іюня 1835 года, № 24,325, распространено на чиновъ тюремной и больничной службы благодѣяніе безвозмезднаго леченія ихъ, на счетъ Правительства, въ подлежащихъ заведеніяхъ. Вслѣдствіе сего, Сандомирское Губернское Правленіе, представленіемъ отъ 17 (29) Августа текущаго года, за № 34,945, просило разрѣшенія вопроса: должны ли лекарства для этихъ чиновъ быть прописываемы по фармакопей, предписанной исключительно для тюремныхъ и больничныхъ заведеній, или же, по усмотрѣнію Врача, на высшую цѣну.

Принимая во вниманіе, что всѣ лица, пользующіяся въ означенныхъ заведеніяхъ, должны получать одинаковыя и съ одинаковымъ успѣхомъ дѣйствующія лекарства, и что фармакопея, предписанная для тюремныхъ и больничныхъ заведеній, указываетъ всѣ средства, употребляемыя при леченіи разнаго рода болѣзней, Правительственная Коммисія, въ разрѣшеніе вышеприведеннаго вопроса, даетъ знать Губернскому Правленію, что какъ для арестантовъ, такъ и для чиновъ тюремной администраціи должны быть прописываемы одинаковыя лекарства и не иначе, какъ по фармакопей изданной для больницъ.

Точное исполненіе сего, Губернское Правленіе вѣннать въ обязанность Врачамъ.

Варшава, 1 (13) Октября 1842 года.

Директоръ Отдѣленія, Статскій Совѣтникъ (подпис.) *Бруевичъ.*

№ 6,892/33,969.

№ 3.

Розпорządzenie objaśniające, że lekarstwa dla słabych officyalistów służby więziennj ordynowane być winny podług farmakopei szpitalnej.

(d. 1 (13) Października 1842 r.)

Do Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Dycyzją Rady Administracyjnej z dnia 4 (16) Czerwca 1835 roku Nr. 24,325, officjaliści więzienni i szpitalni przypuszczeni zostali do dobrodziejstwa leczenia ich bezpłatnie kosztem Rządu w właściwych zakładach. Rząd Gubernialny Sandomierski przełożeniem z dnia 17 (29) Sierpnia roku bieżącego Numer 34,945, upraszał o poinformowanie, czy lekarstwa dla tych officyalistów mają być zapisywane podług farmakopei, dla zakładów więziennych i szpitalnych oddzielnie przepisanej, lub też podług ordynacyi Lekarza w cenie droższej.

Zważywszy, że wszystkie osoby w zakładach wymienionych, jednakowe lekarstwa, jako równie skuteczne, otrzymywać winny, i że farmakopeja dla zakładów więziennych i szpitalnych służąca, wskazuje wszystkie środki, jakie przy leczeniu wszelkiego rodzaju słabości są używane; z tej przeto uwagi, Kommissya Rządowa, w rozstrzygnięciu powyższego zapytania, oświadcza Rządowi Gubernialnemu, iż tak dla więźni, jako i officyalistów do administracyi więzień należących, lekarstwa jednostajne, nieinaczéj jak podług farmakopei szpitalnej ordynowanemi być mają.

Wczém Rząd Gubernialny ściśle stosowanie się Lekarzom zaleci.

w Warszawie, d. 1 (13) Października 1842 r.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Brujewicz.*

Nr. 6,892/33,969.

N° 4.

Постановление, разрешающее поручать исправление обязанностей Врача и фельдшера при тюрьмах Врачамъ и фельдшерамъ, занимающимъ уже штатныя должности, преимущественно же больничнымъ и городскимъ.

(13 (25) Августа 1843 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства ().*

Соображаясь съ общими постановленіями о Государственной службѣ, которыми воспрещается одному и тому же лицу исправлять въ одно время двѣ должности, исправляющій должность Главнаго Директора, Предсѣдательствующаго въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, сдѣлавъ въ 1838 году распоряженіе, чтобы въ каждую лекарскую должность назначаемо было отдѣльное лицо.

При исполненіи такого распоряженія не только встрѣтилось затрудненіе въ снабженіи каждой тюрьмы особымъ искуснымъ Врачемъ и нужнымъ числомъ фельдшеровъ, по причинѣ ограниченнаго жалованья, опредѣленнаго для Врачей, отъ 90 до 150 руб. сер., а для фельдшеровъ отъ 22 руб. 50 коп. сер. до 30 руб. сер. въ годъ, но даже бывали случаи, какъ недавно въ Радомѣ и въ Ленчицѣ, что, по недостатку штатныхъ Врачей и фельдшеровъ, тюрьмы оставались нѣкоторое время безъ медицинскаго пособія, въ ущербъ здоровью арестантовъ.

Для отвращенія такого неудобства, Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отъ 9 (21) Августа сего года, № 9,349, испрашивала разрѣшенія Совѣта Управленія, въ случаѣ невозможности опредѣлить при какой либо тюрьмѣ особаго Врача или фельдшера съ штатнымъ жалованьемъ, поручать исправленіе ихъ обязанностей состоящимъ при другихъ больницахъ, или городскимъ Врачамъ, съ производствомъ

(*) Настоящее постановленіе сообщено Губернскимъ Правленіямъ при предписаніи Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отъ 24 Августа (5 Сентября) 1843 года, № 6,679/34,757, для нужныхъ соображеній при замѣщеніи должностей тюремныхъ Врачей и фельдшеровъ.

N° 4.

Decyzja, zezwalająca na poruczenie obowiązków Lekarzy i felczerów przy więzieniach, Lekarzom lub felczerom będącym już w służbie rządowej, szczególnie zaś szpitalnym i miejskim.

(d. 13 (25) Sierpnia 1843 r.)

Wypis z protokołu posiedzenia Rady Administracyjnej. ()*

W związku z przepisami służby rządowej, wzbraniającami zajmowania przez jedną osobę dwóch posad, Dyrektor Główny, Prezydujący w Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, wydał w roku 1838 rozporządzenie, iż do każdego w tejże służbie obowiązku lekarskiego, osobne indywiduum przeznaczone być winno.

Wskutek takiego rozporządzenia nastąpiło to, że oprócz trudności przy obsadzaniu posad Lekarzy i felczerów więziennych, zwłaszcza na prowincyi doznawanych, z powodu szczupłej płacy, która dla Lekarzy od 90 do 150, a dla felczerów od 22 do 30 rs. jest oznaczoną, zdarzają się wypadki, jakie obecnie w Radomiu i w Łęczycy miały miejsce, iż dla braku Lekarzy lub felczerów, w obowiązkach rządowych nie będących, tego rodzaju służba, z uszczerbkiem zdrowia więźni, czasowej doznawała przerwy.

Dla zaradzenia przeto takiej niedogodności, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych uprasza Radę Administracyjną pod dniem 9 (21) bieżącego miesiąca i roku Nr. 9,349 o dozwolenie, iżby wrazie niemożności wynalezienia dla którego z więzień oddzielnego Lekarza lub felczera, za płacę etatową, czynności ich poruczone być mogły Lekarzom i felczerom, będącym już w służbie rządowej, szczególnie zaś szpitalnym

(*) O osnovie tej decyzji zawiadomione zostały Rządy Gubernialne przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych pod dniem 24 Sierpnia (5 Września) 1843 roku Nr. 6,679/34,757, dla czynienia w razie potrzeby wniosków o obsadzenie posad Lekarzy i felczerów więziennych.

имъ жалованья изъ тюремнаго штата, сверхъ получаемаго по постоянной ихъ должности оклада.

Совѣтъ съ заключеніемъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ согласился.

Варшава, 13 (25) Августа 1843 года.

Вѣрно съ журналомъ:

Статсъ-Секретарь, Статскій Совѣтникъ (подписано) *Лебренъ*.

№ 6,872.

№ 5.

О снабженіи тюремъ шниперами, для постановки рожковъ больнымъ арестантамъ.

(9 (21) Декабря 1844 года.)

Всѣмъ Тюремнымъ Смотрителямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ (*).

Для сбереженія расходовъ на постановку рожковъ больнымъ арестантамъ, Правительственная Коммисія препровождаетъ при семъ къ Смотрителю N тюрьмы одинъ баночный снарядъ или шниперъ, для употребленія въ тамошнемъ тюремномъ лазаретѣ.

Снарядъ этотъ, стоящій около 6 руб. сер., долженъ быть употребляемъ съ должною осторожностью, такъ какъ починка онаго довольно затруднительна.

О полученіи же онаго и внесеніи въ опись тюремнаго имущества Правительственная Коммисія предписываетъ донести немедленно.

Варшава, 9 (21) Декабря 1844 года.

Директоръ Отдѣленія, Статскій Совѣтникъ (подпис.) *Бруевичъ*.
№ 8,666/40,407 и 10,080/46,957.

(*) О содержаніи настоящаго распоряженія увѣдомлены одновременно и Губернскія Правленія для наблюденія за его исполненіемъ.

i miejskim, z zapewnieniem im płacy etatowej więziennój, oprócz płacy z innych etatów pobieranėj.

Rada przychyliła się do wniosku Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

• w Warszawie, dnia 13 (25) Sierpnia 1843 r.

Zgodno z protokołem:

Sekretarz Stanu, Radca Stanu (podpisano) *Le Brun*.

Nr. 6,872.

№ 5.

О заopatрении więzień w skaryfikatory czyli baneczники, służące do stawiania baniek chorym więźniom.

(d. 9 (21) Grudnia 1844 r.)

Do wszystkich Nadzorców więzień.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH (*).

Dla oszczędzenia wydatków więziennych, na stawianie baniek chorym więźniom, Kommissya Rządowa przesyła Nadzorcy więzienia N, jeden exemplarz skaryfikatora czyli baneczника, dla użytku tamiecznego lazaretu więziennego.

Narzędzie to kosztujące około 6 rubli srebrnych ma być ostrożnie używane, gdyż reperacya onego nie jest łatwą.

O odbiorze zaś onego i zapisaniu do inwentarza więziennego Kommissya Rządowa rychły raport zastrzega.

w Warszawie, dnia 9 (21) Grudnia 1844 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Brujewicz*.

Nr. 8,666/40,407 i 10,080/46,957.

(*) O podstawie tego rozporządzenia zawiadomione zostały jednocześnie Rządy Gubernialne, dla dopilnowania jego skutku.

№ 6.

Распоряжение, указывающее Тюремнымъ Врачамъ и Смотрителямъ порядокъ сношеній съ высшими властями.

(10 (22) Марта 1847 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Тюремные Врачи, какъ назначаемые административною властью, подчиняются оной исключительно, а потому только ей должны представлять свои рапорты и отъ ней получать предписанія.

Непосредственное ихъ начальство, кромѣ Смотрителя тюрьмы, составляютъ: Начальникъ уѣзда, Губернское Правленіе, Главная Врачебная Управа и Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Не смотря на то, нѣкоторые тюремные Врачи, помимо установленныхъ властей, обращаются съ своими рапортами, или представленіями (и то чаще всего въ экстренныхъ случаяхъ), къ другимъ властямъ, отъ которыхъ вовсе не зависятъ, какъ-то: къ Судамъ, Прокураторамъ и т. п., отъ чего происходитъ замедленіе въ дѣлахъ, требующихъ принятія безотлагательныхъ мѣръ, въ ущербъ Казнѣ или здоровью арестантовъ, и свѣдѣніе о томъ, вмѣсто нѣсколькихъ дней, получаютъ подлежащею властью черезъ два мѣсяца и позже.

Сверхъ того, нѣкоторые Врачи входятъ въ разсмотрѣніе подаваемыхъ арестантами просьбъ о помилованіи и выдаютъ имъ въ этомъ отношеніи свидѣтельства, или сообщаютъ свое мнѣніе на счетъ содержанія просьбъ; что позволяютъ себѣ дѣлать также нѣкоторые Тюремные Смотрители, какъ это видно изъ собственныхъ ихъ рапортовъ.

Въ видахъ прекращенія такихъ отступленій отъ правилъ, Правительственная Коммисія предписываетъ Губернскому Правленію слѣдующее:

1) предварить, какъ Тюремныхъ Смотрителей, такъ и Врачей, чтобы съ рапортами своими они входили только къ административнымъ властямъ, а именно: къ Начальнику уѣзда

№ 6.

Rozporządzenie wskazujące porządek, w jakim Lekarze więzienni i Nadzorcy prowadzić mają korespondencyę z władzami wyższemi.

(d. 10 (22) Marca 1847 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Lekarze więzień, jako nominowani przez władzę administracyjną, od niej wyłącznie zależą, a przeto ję tylko rapporta składać i od niej rozkazy odbierać mogą. Właściwymi zwierzchnikami, po Nadzorcy więzienia, są: Naczelnik Powiatu, Rząd Gubernialny, Zarząd Główny Służby Zdrowia i Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Bez względu na to, niektórzy Lekarze więzienni, pomijając hierarchiczną kolęj, odnoszą się ze swojemi rapportami lub przedstawieniami (a do tego najczęściej w rzeczach nagłych) do innych władz, od których wcale nie zależą, jako to: Sądów, Prokuratorów przy nich i t. p., zkad ten wynika skutek, iż rzeczzone nagłe, natychmiastowego zaradzenia wymagające przedmioty, z powodu zwleconej korespondencyi, ze szkoda Skarbu, lub uszczerbkiem zdrowia więźni, idą w odwłokę, i zamiast w kilka dni, dopiero w parę miesięcy i później dochodzą do wiadomości władzy właściwej.

Oprócz tego niektórzy Lekarze wdają się sami w rozpoznawanie prośb podawanych przez więźni o ulaskawienie i wydają im świadectwa w tęg mierze, lub udzielają zdanie, względem przedmiotu prośby. Tęgo ostatniego uchybienia dopuszczają się także niektórzy z Nadzorców, jak to własne ich rapporta okazują.

Chcąc tym wszystkim zboczeniom zaradzić, Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu co następuje:

1) Ostrzeże Rząd Gubernialny tak Nadzorców jak i Lekarzy więzień, iż rapporta swoje winni składać tylko władzom admini-

въ Губернское Правленіе, или Главную Врачебную Управу, въ крайнихъ же и чрезвычайныхъ случаяхъ — въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ;

2) тамъ, гдѣ, по случаю повальныхъ болѣзней, нужны предохранительныя мѣры, Смотрители должны дѣлать соотвѣтственные представленія обще съ Врачами. Однѣ лишь исключительно медицинскіе рапорты представляются самими Врачами предписаннымъ порядкомъ;

3) въ случаѣ полученія отъ какой либо гражданской не административной власти требованія по частному дѣлу, какъ на примѣръ: о помилованіи, Смотритель или Врачъ представляютъ такое требованіе съ своимъ заключеніемъ Начальнику уѣзда, а сей послѣдній — въ Губернское Правленіе, которое испрашиваетъ по сему предмету разрѣшенія Правительственной Коммисіи.

Распоряженіе это не касается мнѣнія относительно возможности исполненія надъ арестантомъ тѣлеснаго наказанія, а также наложенія или снятія оковъ, которое Врачъ долженъ сообщать немедленно.

За отступленіе отъ этихъ правилъ, виновный подвергается въ первый разъ дисциплинарному взысканію, а за вторичное нарушеніе — удаленію отъ должности.

О распоряженіяхъ своихъ по сему предмету Губернское Правленіе обязывается донести Правительственной Коммисіи въ теченіи 30 дней.

Варшава, 10 (22) Марта 1847 года.

По порученію Главнаго Директора Предсѣдательствующаго, Директоръ Отдѣленія, Статскій Совѣтникъ (подпис.) *Бруевичъ*.

№ 1,868/8,779.

stracyjnym, to jest Naczelnikowi Powiatu, Rządowi Gubernialnemu lub Zarządowi Głównemu Służby Zdrowia, a w razach nagłych i nadzwyczajnych Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

2) Tam gdzie, w razie panujących chorób, potrzebne są środki zaradcze, Nadzorcy wnioski w tej mierze łącznie z Lekarzami czynić powinni. Same tylko czysto-lekarskie rapporta mogą być składane przez samych Lekarzy, porządkiem dotąd przepisany.

3) W razie otrzymania jakiego bądź od władzy cywilnej nie administracyjnej wezwania w interesie prywatnym, jak np. o ułaskawienie, Nadzorca lub Lekarz przedstawi to wezwanie wraz z projektem swęj opinii Naczelnikowi Powiatu, ten zaś prześle je Rządowi Gubernialnemu, który decyzji Kommissyi Rządowej w tym względzie zasiągnie.

To zarządzenie jednak nie tyczy się udzielania opinii względem możności wykonania kary cielesnej na więźniu, i względem okucia lub rozkucia onego, które Lekarz natychmiast udzielić jest obowiązany.

Uchybiający tymzasadom za pierwszym razem karę porządkową poniesie, a za powtórным wykroczeniem — od urzędu oddalony będzie.

O wydanych rozporządzeniach rapport w dni 30-ści zastrzega.

w Warszawie, dnia 10 (22) Marca 1847 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego, Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Bruciewicz*.

Nr. 1,868/8,779.

N° 7.

Распоряжение, указывающее условия для производства торгов на поставку лекарств для арестантов.

(23 Августа (4 Сентября) 1849 года.)

Н Губернскому Правлению.

Правительственная Коммисия Внутренних и Духовных Дѣлъ,

ссылаясь на распоряжение свое отъ 23 Апрѣля (5 Мая) 1847 года, № 3,031, предписываетъ Губернскому Правлению на оканчивающуюся въ скоромъ времени поставку лекарствъ для Варшавскихъ тюремъ, а равно на таковыя же поставки для всѣхъ прочихъ тюремъ Варшавской губерніи, коимъ срокъ истекаетъ въ концѣ настоящаго года, объявить заблаговременно торги и произвести оныя по правиламъ, указаннымъ въ предписаніи Правительственной Коммисіи отъ 10 (22) Января 1847 года, № 508, и на прилагаемыхъ у сего условіяхъ, торговые же протоколы, съ надлежащими документами, представить на утверждение Правительственной Коммисіи безъ всякаго замедленія.

Варшава, 23 Августа (4 Сентября) 1849 года.

Директоръ Отдѣленія, Статскій Совѣтникъ (подпис.) *Бруевичъ.*

№ 7,150/31,009.

Приложение къ N° 7-му.

Условия для торговъ на поставку лекарствъ въ тюрьмы.

1) Контрактъ на поставку лекарствъ для тюрьмы, а также для неимущихъ контрабандистовъ заключается на три года.

Поставка лекарствъ по смыслу настоящихъ условій начнется въ три дня по подписаніи контракта.

2) Контрагентъ, принявшій на себя поставку, сбавляетъ . . . процента съ цѣнъ установленныхъ такою больничной фармакопей.

N° 7.

Rozporządzenie wskazujące warunki do odbycia licytacji na dostawę lekarstw dla więźniów.

(d. 23 Sierpnia (4 Września) 1849 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Odwołując się do rozporządzenia swego z dnia 23 Kwietnia (5 Maja) 1847 roku Nr. 3,031, poleca Rządowi Gubernialnemu, aby na kończącą się wkrótce dostawę lekarstw dla więzień Warszawskich, również jak na wszystkie inne, podobne do innych więzień gubernii Warszawskiej, z końcem roku bieżącego expirujące, wcześniej licytację ogłosił i takowe według zasad wskazanych reskryptem Kommissyi Rządowej dnia 10 (22) Stycznia 1847 roku Nr. 508, tudzież dołączonych tu warunków licytacyjnych, odbył i protokoły onych z dowodami do zatwierdzenia Kommissyi Rządowej niezwłocznie przedstawił.

w Warszawie, dnia 23 Sierpnia (4 Września) 1849 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Brujewicz.*

Nr. 7,150/31,009.

Annex do Nr. 7-go.

WARUNKI DO LICYTACJI NA DOSTAWĘ LEKARSTW DO WIĘZIEŃ.

1) Umowa na dostawę lekarstw dla więzienia, tudzież ubogich defraudantów zawiera się na lat trzy.

Dostawa lekarstw podług téj umowy rozpocznie się w trzy dni od podpisania kontraktu.

2) Utrzymujący się przy dostawie odstępuje procentu od cen taksy farmakopei szpitalnej.

0 arestach i więzie.

3) Стекляныя банки, выдаваемыя съ лекарствами, въ раз-
счетъ не принимаются, такъ какъ онѣ должны быть возвраща-
емы изъ тюрьмы. За невозвращенныя тюрьмою банки, случай-
ная убыль которыхъ должна быть засвидѣтельствована Тю-
ремнымъ Врачемъ и Смотрителемъ въ особомъ контролѣ, съ о-
значеніемъ количества и величины оныхъ, аптекаръ будетъ
требовать по счету вознагражденіе, соразмѣрно рыночнымъ
цѣнамъ.

Плата за вышеупомянутыя банки помѣщена будетъ въ
самомъ концѣ счета, послѣ сбавки уступленнаго процента, ибо
съ рыночныхъ цѣнъ никакая сбавка процентовъ произведена
быть не должна.

4) Въ случаѣ отпуска большаго числа приѣмовъ одного и
того же лекарства не будетъ помѣщаема въ счетъ плата за каж-
дый приѣмъ отдѣльно, но вообще за все количество заключаю-
щееся въ рецептѣ, и то, какъ за употребленные медикаменты,
такъ и за самое приготовленіе лекарства.

5) Счеты должны быть представляемы каждыя три мѣ-
сяца съ соблюденіемъ всѣхъ формальностей, указанныхъ по се-
му предмету больничнымъ уставомъ.

6) Аптекаръ принимаетъ на себя обязанность, по приго-
товленіи прописанныхъ во время утренняго посѣщенія ле-
карствъ, отсылать оныя немедленно чрезъ собственныхъ слу-
жителей въ тюрьму, за лекарствами же прописанными послѣ
утренняго визита будетъ посылаема тюремная прислуга.

7) Равнымъ образомъ аптекаръ принимаетъ на себя обя-
занность письменно обращать вниманіе тюремнаго Врача на
такіе медикаменты, которые чрезмѣрно возвышаютъ общую
цѣнность лекарствъ, еслибы однакожь эти предостереженія
оказались безуспѣшными, то аптекаръ обязанъ обстоятельство
это представить на усмотрѣніе Врачебной Управы.

Правительственная Комиссія Внутреннихъ и Духовныхъ
Дѣлъ, настоящія условія, въ засѣданіи своемъ 20 Августа (1
Сентября) 1849 года, утвердила.

По порученію Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія,
Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ (подписано) *Бруевичъ*.

№ 7,150/31,009.

3) За szkło, z lekarstwami wydawane, likwidowanem nie bę-
dzie, gdyż takowe ma być zwracanem z więzienia.

Za niezwrócone szkło z więzienia, którego ubytek przypad-
kowy poświadczonym być ma przez Lekarza i Nadzorcę więzienia
w oddzielnęj kontroli, z wykazaniem ilości i wielkości takowego,
aptekarz likwidować będzie podług cen handlowych.

Należytość za wspomniane szkło zamieszczoną będzie w sa-
mym końcu rachunku, już po odtrąceniu odstąpionego procentu,
albowiem od cen handlowych za szkło żaden procent odtrącanym
być nie ma.

4) Za większą liczbę doz jednego i tegoż samego lekarstwa,
nie będzie likwidowanem za każdą z nich oddzielnie, lecz ogóło-
wo za wszystkie objęte receptą, i to tak za artykuły użyte jak
i za same przyrządzenia.

5) Likwidyacje podawane być mają kwartalnie, z zachowa-
niem wszelkich formalności, wskazanych w tej mierze ustawą
szpitalną.

6) Aptekarz przyjmuje na siebie obowiązek zapisane w cza-
sie rannęj wizyty lekarstwa, po ich przyrządzeniu, natychmiast
przez własną służbę do więzienia odsyłać, odbiór zaś lekarstw
po rannęj wizycie ordynowanych zarządzanym będzie z więzienia.

7) Również aptekarz przyjmuje na siebie obowiązek zwraca-
nia uwagi Lekarza więziennego piśmiennie na takie artykuły
lekarskie, które ogólny koszt zbyt znacznie podnoszą; gdyby jednak
ostrzeżenia te miały być bezskutecznymi, aptekarz będzie w obo-
wiązku okoliczność tę przedstawić Urzędowi Lekarskiemu.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych
niniejsze warunki, na posiedzeniu swém z d 20 Sierpnia (1 Wrześ-
nia) 1849 roku, zatwierdziła.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego, Dyrektor Wydziału,
Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Brujewicz*.

Nr. 7,150/31,009.

N° 8.

Распоряжение, указывающее обязанности чиновниковъ Гражданскаго состоянія, относительно безвозмезднаго составленія и выдачи актовъ о смерти несостоятельныхъ арестантовъ, по требованію Правительства.

(6 (18) Февраля 1850 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Замѣтивъ, что нѣкоторые чиновники Гражданскаго состоянія, по представленнымъ имъ счетамъ, получали отъ Казны вознагражденіе за составленіе актовъ и выдачу выписей о смерти арестантовъ, Правительственная Коммисія, предписаніемъ 31 Августа (12 Сентября) 1848 года, за № 7,765, даннымъ Губернскимъ Правленіямъ, запретила выдачу изъ Казны такихъ вознагражденій, имѣя въ виду, что какъ послѣ умершаго арестанта не остается никакого имущества на удовлетвореніе подобныхъ издержекъ, то тѣмъ самимъ уже чиновникъ Гражданскаго состоянія, по смыслу 12 ст. декрета Его Величества Короля Саксонскаго отъ 23 Февраля 1809 года, обязанъ составить безвозмездно актъ о смерти арестанта и выдавать выписи изъ актовъ Гражданскаго состоянія на востребованіе Правительства.

Варшавское Губернское Правленіе, рапортомъ отъ 12 (24) Марта прошедшаго года, за № 10,928/1,709, донесло, что нѣкоторые Священники, исправляющіе при томъ должность чиновниковъ Гражданскаго состоянія, отказываютъ въ безвозмездной выдачѣ упомянутыхъ актовъ и просила разрѣшенія, по сему предмету.

Вслѣдствіе сего, Правительственная Коммисія, по сношенію съ Правительственною Коммисіею Юстиціи, объявляетъ: что вышеприведенное постановленіе 1809 года обязательно для всѣхъ безъ исключенія чиновниковъ Гражданскаго состоянія, духовные ли они, или свѣтскіе, и потому, въ случаѣ отказа которымъ либо изъ нихъ въ безвозмездной выдачѣ акта,

N° 8.

Rozporządzenie, wskazujące obowiązki urzędników stanu cywilnego, spisывания i wydawania bezpłatnie na potrzeby Rządu aktów zejścia ubogich więźni.

(d. 6 (18) Lutego 1850 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Ponieważ niektórzy urzędnicy stanu cywilnego, za spisanie aktów zejścia i wydanie ekstraktów zmarłych więźni, likwidowali i pobierali ze Skarbu należności, Kommissya Rządowa reskryptem z dnia 31 Sierpnia (12 Września) 1848 roku Nr. 7,765 do Rządów Gubernialnych wydanym, wzbronila czynienia takowych opłat z funduszków skarbowych; gdyż o ile po zmarłym więźniu nie pozostaje żaden majątek, z któregoby koszt powyższy mógł być poniesiony, tém samém urzędnik stanu cywilnego, według artykułu 12 dekretu Króla Imci Saskiego z dnia 23 Lutego 1809 r., obowiązany jest akt zejścia jego spisać, bez wynagrodzenia, jak również bezpłatnie wydawać wyciągi z aktów stanu cywilnego na potrzebę Rządu.

Rapportem z d. 12 (24) Marca roku zeszłego Nr. 10,928/1,709, Rząd Gubernialny Warszawski doniósł, że niektórzy Księża, będący urzędnikami stanu cywilnego, odmawiają bezpłatnego wydawania pomienionych aktów, i upraszał o decyzję w tej mierze.

Na to Kommissya Rządowa, po zniesieniu się z Kommissyą Rządową Sprawiedliwości, oświadcza:

Powołany wyżej przepis z roku 1809, obowiązuje wszystkich bez wyjątku urzędników stanu cywilnego, czyli oni są duchownymi czy świeckimi; w przypadku więc, gdyby którykolwiek z nich odmawiał aktu bezpłatnie, wystawi się na wszelkie

виновный подвергается всѣмъ послѣдствіямъ ответственности, опредѣленной въ 920 ст. Уложения о наказаніяхъ.

А потому Губернское Правленіе, согласно съ этими указаніями, должно дѣйствовать напредъ во всѣхъ подобныхъ случаяхъ.

Варшава, 6 (18) Февраля 1850 года.

По порученію Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,
Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Бруевичъ*.

№ 1,195/2,765.

№ 9.

Распоряженіе, предписывающее порядокъ веденія скорбныхъ листовъ больныхъ арестантовъ, пользующихся въ тюрьмахъ.

(18 (30) Августа 1853 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Такъ какъ опытомъ доказано, что скорбные листы больныхъ арестантовъ, описывающіе ходъ ихъ болѣзни и результатъ леченія, бываютъ послѣ смерти ихъ передѣлываемы, или переписываются въ цѣлости и составляютъ вновь, почему, въ случаѣ извѣта въ несообразности леченія съ свойствомъ болѣзни, встрѣчается невозможность открыть дѣйствительную причину смерти арестанта; то Правительственная Коммисія предписываетъ Губернскому Правленію ввести немедленно въ этомъ отношеніи слѣдующій порядокъ въ тюрьмахъ:

1) Въ каждой тюрьмѣ должна быть заведена шнуровая книга скорбныхъ листовъ, за печатью и скрѣпою Губернскаго Правленія, изъ которой одиночные листы должны быть выдаваемы Смотрителемъ въ лазаретъ, по мѣрѣ надобности.

2) Каждый скорбный листъ, немедленно по прибытіи больного и записаніи въ немъ Врачемъ результата перваго по-

skutki odpowiedzialności artykułem 920-ym Kodeksu karnego wskazanej.

Stosownie więc do tego, co dopiero wskazano, Rząd Gubernialny w podobnych zdarzeniach postępować będzie.

w Warszawie, dnia 6 (18) Lutego 1850 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego,
Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Brujewicz*.

Nr. 1,195/2,765.

№ 9.

Rozporządzenie, przepisujące karty wizytowe dla więźniów chorych leczonych w więzieniach.

(d. 18 (30) Sierpnia 1853 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Ponieważ z doświadczenia okazało się, iż karty wizytowe starych więźni, opisujące bieg ich chorób i zakończenie, są po ich zgonie przerabiane, lub całkiem przepisywane i nowo-formowane, z czego wrazie zarzutu niezgodnego z stanem choroby leczenia, zachodzi niepodobieństwo wykrycia istotnej przyczyny śmierci więźnia, przeto Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu niezwłoczne zaprowadzenie następującego w tym względzie po więzieniach porządku:

1) Przy każdym więzieniu będzie księga sznurowa kart wizytowych, przez Rząd Gubernialny oparafowana i w końcu opieczętowana, z której pojedyncze karty przez Nadzorcę więzienia w miarę potrzeby do lazaretu udzielane będą.

2) Każda karta wizytowa ma być zaraz za przybyciem chorego i po zapisaniu na niej przez Lekarza rezultatu pierwszej wi-

сѣщенія, долженъ быть вверху надъ заглавіемъ подписанъ Смотрителемъ тюрьмы, съ приложеніемъ казенной печати, а слѣдующія страницы помѣчены начальными буквами имени Смотрителя.

3) По прекращеніи болѣзни арестанта, каждый скорбный листъ, какъ водится донинѣ, свидѣтельствуется вслѣдъ за подписью Врача Смотрителемъ.

4) О каждомъ отступленіи отъ сего порядка должно быть немедленно донесено Смотрителемъ Правительственной Коммисіи, съ приложеніемъ неправильнаго скорбнаго листа.

Такъ какъ впредь облеченные лишь такою формально-стью скорбные листы будутъ имѣть силу доказательства во всѣхъ официальныхъ дѣлахъ, то наблюденіе за исполненіемъ сего относится къ тѣмъ чиновникамъ, которые по закону входятъ въ составъ Управленія тюремъ, какъ-то: къ Совѣтникамъ Губернскихъ Правленій, Полицейскаго Отдѣленія, Начальникамъ уѣздовъ и чиновникамъ, производящимъ въ тюрьмахъ срочныя ревизіи.

О распоряженіяхъ своихъ по сему предмету Губернское Правленіе донесетъ Правительственной Коммисіи въ теченіи 15 дней.

Варшава, 18 (30) Августа 1853 года.

Директоръ Отдѣленія, Тайный Совѣтникъ (подпис.) *Бруевичъ.*

№ 7,121/20,008.

N° 10.

Распоряженіе о порядкѣ выписки изъ тюремныхъ лазаретовъ, состоящихъ на излеченіи арестантовъ, освобожденныхъ отъ наказанія судебными рѣшеніями, и препровожденія ихъ для дальнѣйшаго леченія въ Гражданскія больницы.

(25 Октября (6 Ноября) 1854 года.)

Варшавскому, Люблинскому, Плоцкому и Августовскому Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Бываютъ случаи, что арестанты, во время болѣзни состоя-

зѣты, зъ горы надъ титуломъ, przez Nadzorcę więzienia podpisana, i pieczęcią urzędową stwierdzona, a każda następna stronica cyfrą Nadzorcy opatrzona.

3) Po ustaniu choroby więźnia, każda karta ma być również jak dotąd przez Nadzorcę w końcu, to jest po podpisie Lekarza, poświadczoną.

4) O każdymъ odstąpieniu od tego porządku ma być natychmiast Kommissyi Rządowej rapport z dołączeniem karty nie właściwej przez Nadzorcę więzienia złożony.

Ponieważ tylko tak ulegalizowane karty stanowić będą nadal dowody we wszystkich urzędowych czynnościach, przeto pilnowanie skutku niniejszego należy do urzędników z prawa do zarządu więzień wchodzących, jako to: Radców Gubernialnych Wydziału Policyjnego, Naczelników Powiatu i urzędników peryodyczne rewizye więzień odbywających.

O wydanych z powodu niniejszego poleceniach, Rząd Gubernialny w dniach 15-tu Kommissyi Rządowej doniesie.

w Warszawie, dnia 18 (30) Sierpnia 1853 r.

Dyrektor Wydziału, Radca Tajny (podpisano) *Brugiewicz.*

Nr. 7,121/20,008.

N° 10.

Rozporządzenie o porządku wypisywania z lazaretów więziennych chorych więźni od kary wyrokami sądowymi uwolnionych, oraz oddawania onych na dalszą kuracyę do szpitali cywilnych.

(d. 25 Października (6 Listopada) 1854 r.)

Do Rządu Gubernialnego Warszawskiego, Lubelskiego, Płockiego i Augustowskiego.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Zdarzają się wypadki, iż aresztanci w czasie choroby i po-

на излечении в тюремных больницах, кончают срок ареста, или освобождаются от наказания судебными приговорами. Так как дальнейшее задержание их в тюрьмах не допускается некоторыми Судами, а в случае выписки их из тюремных лазаретов и препровождения в Гражданские больницы, некоторые Частные Попечительные Советы этих заведений делают против этого возражения, то Варшавское Губернское Правление, рапортом от 3 (15) Сентября, с. г., за № 108,250, просило Правительственную Коммисию указать постоянное основание и разрешить окончательно: слѣдует ли задерживать в тюремных лазаретах состоящих на излечении больных арестантов, кончивших срок ареста, или освобожденных от наказания судебными приговорами, впредь до совершенного их выздоровления, или же если они не одержимы тяжкими болезнями, отправлять на дальнейшее лечение в Гражданские больницы.

Вслѣдствие сего, Правительственная Коммисия предписываетъ слѣдующее:

Больные арестанты должны оставаться в тюремном лазаретѣ до совершенного выздоровления, хотя бы срок ареста кончился прежде, развѣ они сами пожелаютъ выписаться по той причинѣ, что имѣютъ родных или средства лечиться в больницѣ на свой счетъ.

Выписка однако больных арестантов из тюремных лазаретовъ, даже при вышеозначенныхъ обстоятельствахъ, не можетъ относиться къ страдающимъ тифозными горячками, или другими болезнями, сопровождаемыми бредомъ или умопомѣшательствомъ, такъ какъ съ одной стороны перенесение ихъ изъ одной больницы в другую было бы опасно для самих больныхъ, съ другой же стороны требование ихъ не можетъ быть принимаемо во вниманіе, какъ объявленное въ отсутствіи здраваго разсудка. Въ случаѣ возникшихъ сомнѣній относительно рода болезни, требуется заключеніе уѣзднаго Врача.

Во всѣхъ же другихъ случаяхъ, еслибы освобожденный арестантъ пожелалъ выписаться изъ тюремной больницы, прежде выздоровления, и удостовѣрилъ возможность помѣститься в Гражданской больницѣ, онъ не препровождается туда

zostawania w lazaretach więziennych, zyskują wyroki uwalniające od kary, albo też takową kończą. Gdy dłuższe zatrzymywanie ich w więzieniach, nie jest przez niektóre Sądy dopuszczane, a wrazie wypisania ich z lazaretów więziennych i odsyłania do szpitali, niektóre Rady Szczegółowe Opiekuńcze tych zakładów czynią przeciw temu reklamacye, przeto Rząd Gubernialny Warszawski raportem dnia 3 (15) Września roku bieżącego Numer 108,250, upraszał Kommissyę Rządową o wskazanie stałej zasady i wyrzeczenie:

czy aresztanci chorzy, kończący karę z wyroków, bądź decyzjami Sądów uwolnieni, mają być zatrzymywani w lazaretach więziennych, do czasu zupełnego wyzdrowienia; czy też, jeżeli nie są ciężką chorobą złożeni, do szpitali cywilnych na dalszą kuracyę oddawanymi być winni.

Z tego powodu Kommissya Rządowa następujące wydaje rozporządzenie:

Aresztanci chorzy powinni zostawać w lazarecie więziennym, aż do czasu wyzdrowienia, choćby się ich kara wprzód skończyła, chyba gdyby sami żądali wypisania z powodu, że mają familię, lub sposób leczenia się w szpitalach.

Wypisywanie wszakże chorych aresztantów z lazaretów więziennych, przy okolicznościach nawet powyżej przywiedzionych, nie może się odnosić do chorych na gorączki tyfusowe, lub na inne słabości z obłędem, albo z nieprzytomnością umysłu połączone; gdyż jak z jednej strony przenoszenie ich z więzienia mogłoby być niebezpieczne, dla samych chorych, tak z drugiej strony żądanie ich nie może być brane na uwagę, jako wyrzeczone ustami nie zupełnie przytomnego umysłu. W przypadkach wątpliwych co do rodzaju choroby, kwestya oddawana ma być pod rozwiązanie Lekarza Powiatu.

We wszystkich innych wypadkach, gdyby aresztant uwolniony żądał wypisania z lazaretu przed wyzdrowieniem, i zapewniał o możności pomieszczenia się w szpitalu, odsyłany tamże

официально, но долженъ стараться о принятіи его въ больницу наравнѣ съ другими жителями Царства.

Варшава, 25 Октября (6 Ноября) 1854 года.

По порученію Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія,
Тайный Совѣтникъ (подписано) *Бруевичъ*.

№ 8.434/37,130.

N° 11.

Распоряженіе Главнаго Попечительнаго Совѣта Благотворительныхъ Заведеній, отъ 27 Іюня (9 Іюля) 1855 года, за N° 1,344, указывающее: въ какихъ случаяхъ пиявицы и кровососные режки должны быть употребляемы въ больницахъ.

(Помѣщено въ Сборникъ административныхъ постановлений Царства Польскаго, по ведомству Внутреннихъ Дѣлъ, о благотворительныхъ заведеніяхъ, часть III, томъ I, отдѣлъ II, глава IV, подъ № 2.)

N° 12.

Распоряженіе о предохранительныхъ мѣрахъ, въ случаѣ появленія въ тюрьмахъ цынготной болѣзни.

(27 Сентября (9 Октября) 1855 года.)

Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

По донесенію Люблинскаго Губернскаго Правленія отъ 16 (28) и 19 (31) Августа текущаго года, № 15,644 и 15,755, въ Люблинской и Яновской тюрьмахъ появилась цынга, такъ, что подвергшихся этой болѣзни было въ Яновѣ 20 Іюля (2 Августа) текущаго года, 20, а въ Люблинѣ 12 (24) Августа сего же года, 64 арестанта.

Для прекращенія этой болѣзни, приняты Губернскимъ Правленіемъ слѣдующія мѣры:

не ма być z urzędu, lecz winien starać się o przyjęcie go do szpitala, tak jak każdy inny mieszkaniec Królestwa.

в Варшавіе, дня 25 Паўдзiernика (6 Листопada) 1854 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego, Dyrektor Wydziału,
Tajny Radca (podpisano) *Brujewicz*.

Nr. 8,434/37,130.

N° 11.

Rozporządzenie Rady Głównej Opiekuńczej Zakładów Dobroczynnych z dnia 27 Czerwca (9 Lipca) 1855 roku Numer 1,344, wskazujące: w jakich razach pijawki i bańki używane być mają w szpitalach.

(Mieści się w Zbiorze przepisów administracyjnych Królestwa Polskiego, części III-iej Wydziału Spraw Wewnętrznych, pod tytułem: o Zakładach Dobroczynnych, w tomie I-ym, dziale II-im, tytule IV, pod Nr. 2-im.)

N° 12.

Rozporządzenie, wskazujące środki zaradcze w razie pojawienia się szkorbutu w więzieniu.

(d. 27 Września (9 Października) 1855 r.)

Do Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Według doniesienia Rządu Gubernialnego Lubelskiego z dnia 16 (28) i 19 (31) Sierpnia roku bieżącego Nr. 15,644 i 15,755, w więzieniach Lubelskiem i Janowskiem pojawił się szkorbut tak, iż było szkorbutycznych w Janowie w dniu 20 Lipca (2 Sierpnia) roku bieżącego 20, a w Lublinie w dniu 12 (24) Sierpnia tegoż roku 64 aresztantów.

Dla zapobieżenia tej chorobie przedsięwzięte zostały przez Rząd Gubernialny następujące środki:

1) цынготнымъ въ Яновской тюрьмѣ поручено давать водку, пиво, лукъ и чеснокъ, и накуривать тюрьму уксусомъ

2) въ Люблинской тюрьмѣ положено отпускать ежедневно здоровымъ арестантамъ водку и въ кушанья примѣшивать толченый перецъ въ предписанномъ количествѣ; а какъ это не произвело явнаго вліянія на поправленіе здоровья больныхъ, то сдѣлано распоряженіе, дабы, не смотря на холеру, всѣ цынготные получали ежедневно къ обѣду свекловичный борщъ съ $\frac{1}{4}$ фунта говядины на человѣка, а также по чаркѣ водки, лукъ, чеснокъ и по $\frac{3}{4}$ фунта ситнаго хлѣба въ сутки. Но какъ назначенная для изслѣдованія причинъ цынготной болѣзни, Коммисія нашла порцію эту недостаточною, то Губернское Правленіе, согласно съ ея заключеніемъ, просило Правительственную Коммисію объ увеличеніи полной лазаретной порціи до $\frac{1}{2}$ фунта говядины и до 1 фунта ситнаго хлѣба въ день на каждаго человѣка, съ тѣмъ, чтобы больные могли получать одного дня кашу, а другаго свекловичный борщъ съ говядиною.

Изъ наблюденій Главнаго Инспектора Врачебной Управы, который въ то время посѣщалъ Люблинскую тюрьму, оказывается: что ни одно изъ мѣстныхъ гигиеническихъ условій не было поводомъ развитія тамъ цынготной болѣзни; что значительная часть цынготныхъ не принадлежала къ разряду арестантовъ, содержащихся прежде въ тюрьмѣ, но къ числу прибывшихъ въ оную вновь; почему слѣдуетъ предполагать, что причина развитія цынготной болѣзни состоитъ въ расположеніи къ этой болѣзни, вслѣдствіе другихъ господствующихъ болѣзней, а именно: холеры, тифа, кроваваго поноса и лихорадки, чему бывали неоднократные примѣры.

По соображеніи всего вышеизложеннаго въ Медицинскомъ Совѣтѣ, а также вслѣдствіе рапорта Врачебнаго Инспектора Люблинской губерніи отъ 6 (18) Сентября текущаго года, за № 3,510, которымъ онъ доноситъ о предпринятомъ способѣ леченія цынготной болѣзни, Правительственная Коммисія, для предупрежденія вредныхъ послѣдствій, признала необходимымъ въ тюрьмахъ, гдѣ появилась цынготная болѣзнь, завести въ отношеніи продовольствія арестантовъ слѣдующія измѣненія.

1) Страдающимъ цынготною болѣзною и тѣмъ, у которыхъ появляются первоначальные признаки оной, давать супъ

1) Chorym na szkorbut w więzieniu Janowskiem polecono dawać wódkę, piwo, cebulę i czosnek, a więzienie wykładać octem.

2) W więzieniu Lubelskiem zaczęto dawać, codziennie, zdrowym więźniom wódkę i do potraw dodawać pieprz grubo tłuczony w ilości przepisanej, co gdy nie wywierało widocznego wpływu na polepszenie zdrowia chorych, rozporządzono, aby bez względu na cholere, wszyscy szkorbutyczni dostawali codziennie na objad barszcz burakowy z mięsa po $\frac{1}{4}$ części funta na jednego, oraz wódkę, po jednej czarce, cebulę, czosnek, chleb pytlowy po $\frac{3}{4}$ funta na dzień. Ponieważ jednak Delegacya wyznaczona do zbadania przyczyn szkorbutu, porcyę powyższą uznała za małą, przeto Rząd Gubernialny, zgodnie z wnioskiem jęj, upraszał Kommissyę Rządową o podwyższenie całkowitej porcyi lazaretowej do pół funta mięsa i do jednego funta chleba pytlowego na osobę dziennie, z tѣm, aby chorzy jednego dnia krupnik z mięsem a drugiego barszcz burakowy z mięsem otrzymać mogli.

Z spostrzeżeń Głównego Inspektora Służby Zdrowia, który w tym czasie zwiedzał więzienie Lubelskie, okazuje się: iż żadna z przyczyn higienicznych miejscowych nie wpływa na rozwinięcie tamże szkorbutu, że znaczna część szkorbutycznych nie była z liczby więźni, poprzednio w więzieniu utrzymywanych, lecz z osób świeżo doń przybyłych, że z tych powodów wnosić należy, iż przyczyna rozwijania się szkorbutu, leży w usposobieniu do tej choroby, w skutek następstwa innych panujących chorób, a mianowicie cholery, tyfusu, dyzenteryi i zimnicy, czego niejednokrotnie były przykłady.

Po rozpoznaniu tego wszystkiego przez Radę Lekarską, oraz raportu Inspektora Lekarskiego Gubernii Lubelskiej z dnia 6 (18) Września roku bieżącego Nr. 3,510, którym tenże donosi o sposobie przedsięwziętej na szkorbut kuracyi, Kommissya Rządowa, dla zapobieżenia szkodliwym następstwom uznała za konieczne w więzieniach, w którychby się pojawił szkorbut, zaprowadzić w żywieniu więźni następujące zmiany:

1) Chorym szkorbutycznym i mającym pierwsze jego oznaki, dawać zupę składającą się: z dwunastu części kwaśnej kapu-

остоящий изъ двѣнадцати частей кислой капусты, изъ двухъ частей лука, одной части чеснока, одной части хрѣна, или, за неимѣніемъ его, одной части горчицы.

Это растворяется достаточнымъ количествомъ русскаго кваса, который доставляется подрядчиками въ военные госпитали, а гдѣ такового имѣть невозможно, разводится водою, примѣшивая на одну кварту столько настояннаго на чеснокъ уксуса, чтобы вода имѣла пріятный кисловатый вкусъ, именно $\frac{1}{6}$ часть сказаннаго уксуса, такой крѣпости, чтобы двѣ унціи онаго нейтрализовали одну драхму очищеннаго поташа.

Къ этой смѣси прибавлять на человека полфунта говядины и пять зеренъ толченаго перцу.

2) Выздоровливающимъ послѣ холеры, поноса и тифа давать по полфунта говядины и по одному фунту ситнаго хлѣба.

3) Всѣмъ прочимъ и даже здоровымъ въ тѣхъ тюрьмахъ, въ которыхъ сильно развилась цынготная болѣзнь, давать не премѣнно три раза въ недѣлю кислая щи или борщъ, въ случаѣ же недостатка капусты и бураковъ, прибавлять къ борщу столько уксуса, чтобы придать имъ пріятный вкусъ, а именно въ вышеозначенной пропорціи.

4) Водку и перецъ отпускать согласно распоряженію Губернскаго Правленія.

5) Накуриваніе уксусомъ, предлагаемое для Яновской тюрьмы, Правительственная Коммисія признала бесполезнымъ и напрасно увеличивающимъ расходы; сырыя только камеры слѣдуетъ накуривать два раза въ день можжевельникомъ.

Предписывая затѣмъ Губернскому Правленію о точномъ исполненіи всего изложеннаго въ пяти предыдущихъ пунктахъ, Правительственная Коммисія присовокупляетъ, что такъ какъ проектируемый Врачебнымъ Инспекторомъ Люблинской губерніи способъ леченія цынготной болѣзни слишкомъ дорогъ, то для такового леченія составлена особая инструкция и отправлена уже прямо въ Люблинскую Губернскую Врачебную Управу.

Варшава, 27 Сентября (9 Октября) 1855 года.

По порученію Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія,
Тайный Совѣтникъ (подписано) *Бруевичъ*.

№ 8,505/35,646.

сты, з двѣхъ części cebuli, jednej części czosnku, jednej części chrzanu, lub w braku jego jednej części gorczycy.

To rozrzedza się dostateczną ilością kwasu ruskiego, który liweranci dla szpitali wojskowych przyspasabiają, a gdzie kwasu tego mieć nie można, rozrzedzać wodą, biorąc do kwarty tyle octu nastawionego na czosnek, aby woda miała przyjemny smak kwaskowaty, mianowicie zaś $\frac{1}{6}$ część rzeczonego octu takiej mocy, ażeby dwie uncye jego zubożyły jedną drachmę potażu czyszczonego.

Do téj mieszaniny dodawać trzeba na każdą osobę mięsa pół funta i pieprzu potłuczonego pięć ziarn.

2) Rekonwalescentom po cholery, bieguncie i tyfusie dawać po pół funta mięsa i po jednym funcie pytlowego chleba.

3) Wszystkim innym nawet i zdrowym w tych więzieniach, gdzie szkorbut silny się rozwinął, dawać koniecznie trzy razy na tydzień kwaśną kapustę lub buraki, jeżeliby zaś kapusty i buraków nie było, dodawać do barszczu tyle octu, iżby mu nadać smak przyjemny, a mianowicie w stosunku wyżej oznaczonym.

4) Wódkę i pieprz dawać tak, jak to już Rząd Gubernialny zalecił.

5) Kadzenie octem proponowane w więzieniu Janowskiem, Kommissya Rządowa uznała za nieużyteczne i bezpotrzebnie wydatki powiększające, kaźnie tylko wilgotne wykadzać należy jałowcem, dwa razy na dzień.

Ścisłe więc stosowanie się do tego co wyżej w pięciu punktach przytoczono, Kommissya Rządowa niniejszem poleca Rządowi Gubernialnemu, i zarazem nadmienia, iż gdy przedstawiony przez Inspektora Lekarskiego gubernii Lubelskiej sposób leczenia szkorbutu jest za drogi, przeto co do takowego leczenia ułożona oddzielna instrukcyja, już wprost Urzędowi Lekarskiemu Gubernii Lubelskiej przesłaną została.

w Warszawie, d. 27 Września (9 Października) 1855 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego, Dyrektor Wydziału,

Tajny Radca (podpisano) *Brujewicz*.

Nr. 8,505/35,646.

N° 13.

Отзывъ, съ объявленіемъ постановленія Намѣстника Царства, утверждающаго принятія предупредительныя мѣры на случай появленія въ тюрьмѣ цынготной болѣзни.

(13 (25) Октября 1855 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

СТАТСЬ-СЕКРЕТАРЬ ПРИ СОВѢТѢ УПРАВЛЕНІЯ.

Имѣю честь увѣдомить Правительственную Коммисію, что вслѣдствіе представленія оной отъ 29 Сентября (11 Октября) текущаго года, № 8,505/35,646, Его Свѣтлость Князь Намѣстникъ Царства изволилъ утвердить изданныя ею всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ распоряженія о введеніи измѣненій въ продовольствіи арестантовъ въ Царствѣ, въ случаѣ появленія цынготной болѣзни, съ отступленіемъ отъ тюремнаго продовольственнаго тарифа.

Варшава, 13 (25) Октября 1855 года.

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ (подписано) *Лебренъ.*

№ 6,496.

N° 14.

Врачебно-тюремная инструкція, или правила для тюремъ въ отношеніи здоровья.

(1 (13) Августа 1857 года.)

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ видахъ устройства и содержанія въ надлежащемъ порядкѣ находящихся, какъ при слѣдственныхъ, такъ и при уголовныхъ тюрьмахъ лазаретовъ, а также для соблюденія бережливости въ расходахъ Казны, безъ всякаго ущерба для здоровья арестантовъ, Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ постановила издать въ этомъ отношеніи слѣдующую инструкцію:

N° 13.

Odezwa objawiająca decyzję Namiestnika Królestwa, zatwierdzającą przedsięwzięte środki zaradcze w razie pojawienia się choroby szkorbutu w więzieniu.

(d. 13 (25) Października 1855 r.)

Do Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

SEKRETARZ STANU PRZY RADZIE ADMINISTRACYJNÉJ.

Mam honor oznajmić Kommissyi Rządowej, że wskutku przedstawienia jęj z dnia 29 Września (11 Października) roku bieżącego Nr. 8,505/35,646, Jaśnie Oświecony Książę Namiestnik Królewski, zatwierdzić raczył, wydane przez nią wszystkim Rządom Gubernialnym, zarządzenia, mające na celu, zaprowadzenie w żywieniu więźni w Królestwie zmian, w razie pojawienia się szkorbutu, z odstąpieniem od taryffy żywności więziennej.

w Warszawie, d. 13 (25) Października 1855 roku.

Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *LeBrun.*

Nr. 6,496.

N° 14.

Instrukcja lekarsko-więzienna, czyli przepisy dla więzień pod względem zdrowia.

(d. 1 (13) Sierpnia 1857 r.)

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

W celu urządzenia i utrzymania w należyтым porządku lazaretów, znajdujących się tak w domach badań, jako i w więzieniach karnych, oraz zapewnienia oszczędności w wydatkach Skarbu, bez żadnego dla zdrowia aresztantów uszczerbku, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych postanowiła następną w tym względzie wydać instrukcję.

Устройство тюремнаго лазарета.

§ 1.

Лазареты въ уголовныхъ и слѣдственныхъ тюрьмахъ должны быть (на сколько позволяетъ мѣстность) устроены въ особыхъ, сухихъ помѣщеніяхъ, открытыхъ по возможности для солнечнаго свѣта и снабженныхъ отдушниками. На главныхъ дверяхъ отъ входа должна быть сдѣлана надпись: „Лазаретъ.“

§ 2.

Лазареты въ тюрьмахъ должны быть особые для мужчинъ и особые для женщинъ. Каждая палата снабжается особымъ номеромъ.

§ 3.

Въ лазаретныхъ палатахъ должны быть разставлены крѣпкія деревянныя кровати, выкрашенныя коричневою масляною краскою, въ нѣкоторомъ разстояніи отъ стѣны, такъ, чтобы можно было свободно подходить къ нимъ, и потому между одною и другою кроватью долженъ быть оставленъ промежутокъ въ 3 или по крайней мѣрѣ въ 2½ фута. Промежутки же между рядами должны быть, по мѣрѣ возможности, гораздо значительнѣе, и никогда одна кровать возлѣ другой помѣщаема быть не должна.

§ 4.

Кровать должна имѣть въ длину 2 аршина, 7 вершковъ, въ ширину 15 вершковъ, а надъ нею, въ изголовьѣ, должна быть помѣщена на прибитой къ ней планкѣ, деревянная выкрашенная черною масляною краскою дощечка, длиною 7, шириною 5, толщиною ½ вершка. Дощечка эта, по прилагаемому образцу № 1 (*), раздѣляется бѣлыми назначенными масляною краскою линіями на шесть графъ, въ которыя вписывается: очередная N кровати, имя, фамилія и лѣта больного, время поступления его въ лазаретъ, родъ болѣзни, время начатія оной и порція; заглавія же, соотвѣтственно назначенію каждой графы, должны быть прописаны масляною краскою. Наблюденіе

(*) Образцы къ настоящей Инструкціи не прилагаются по той причинѣ, что такіе же образцы находятся при Тюремной Инструкціи 1859 года, помѣщенной IV отѣла настоящаго Сборника, въ главѣ I, подъ № 3-мъ.

Urządzenie lazaretu więziennego.

§ 1.

Lazarety w więzieniach karnych i domach badań mają być, o ile miejscowość pozwala, urządzone w lokalach oddzielnych, niewilgotnych, wystawionych ile możności na przystęp światła słonecznego i opatrzonych w przewiewniki. Na drzwiach wchodowych głównych ma być napis „Lazaret“.

§ 2.

Lazarety w więzieniach powinny być oddzielne dla mężczyzn, a oddzielne dla kobiet. Każda izba ma być opatrzona osobnym numerem.

§ 3.

W izbach lazaretowych ustawione być powinny nieco w oddaleniu od ścian łóżka mocne drewniane, olejno pomalowane na kolor ciemno-czerwony, lecz tak, aby przystęp do nich był łatwy, dla czego, między jednym a drugim łóżkiem zostawiony być powinien odstęp na 3, a przynajmniej na 2½ stopy. Odstępy zaś pomiędzy rzędami powinny być, jeżeli miejscowość tego dozwoli, znacznie większe, nigdy wszakże łóżko tuż obok drugiego stawiane być nie powinno.

§ 4.

Łóżko powinno mieć długości arszynów 2, werszków 7, szerokości werszków 15, a nad niem umieszczoną być ma w głowach na listwie do niego przytwierdzonej tabliczka drewniana, olejno na czarno pomalowana, długa na werszków 7, szeroka na werszków 5, gruba na ⅓ werszka. Tabliczka ta według załączonego wzoru Nr. 1 (*) powinna być podzielona liniami olejnymi białymi na sześć odstępów, w które będą wpisywane numer porządkowy łóżka, imię, nazwisko i wiek chorego, data przybycia do lazaretu, rodzaj choroby, data jej początku i porcja; na co zaś który odstęp jest przeznaczony ma być olejno wypisane.

Dopilnowanie, aby napisy olejne zawsze w porządku były

(*) Wzory do tej instrukcyi nie załączają się z powodu, iż takie same wzory znajdują się przy instrukcyi więziennej z roku 1859, w Dziale IV-ym niniejszego Zbioru, w tytule 1-ym pod Nr. 3-im zamieszczonej.

за содержаніемъ въ исправности надписей на дощечкахъ и за обновленіемъ ихъ, по мѣрѣ надобности, относится къ Надзирателю, прописываніе же мѣломъ указанныхъ въ образцѣ подробностей о больныхъ лежитъ на обязанности мѣстнаго тюремнаго фельдшера, подъ наблюденіемъ Врача.

§ 5.

Кровать назначается для одного только больного, а потому строго запрещается помѣщать двухъ больныхъ на одной кровати, или укладывать ихъ между кроватями.

§ 6.

Постель для каждаго больного состоитъ:

- a) изъ тюфяка, набитаго однимъ пудомъ мятой ржаной солемы, разрѣзъ котораго долженъ быть зашитъ;
- b) подушки, наполненной 16 фунтами сѣчки, съ бѣлою наволочкою;
- c) простыни;
- d) одѣяла, сѣраго сукна, подбитаго холстомъ.

§ 7.

Одежду больного составляютъ:

- a) рубашка,
- b) халатъ, зимою суконный,
- c) халатъ тиковый въ лѣтнее время,
- d) холстяные чулки,
- e) бѣлый колпакъ для мужчинъ, и бѣлый чепецъ для женщинъ,
- f) туфли,

§ 8.

Между каждыми двумя кроватями долженъ стоять малый, деревянный столикъ, безъ ящика, вышиною 1 аршинъ $2\frac{1}{2}$ вершка, съ доскою въ длину 13, въ ширину $9\frac{1}{2}$ вершковъ, между четырьмя ногами котораго укрѣпляется внизу доска въ 5 вершкахъ отъ земли, выкрашенная также какъ и кровать масляною краскою. На немъ ставятся лекарства, питья, кубки, ложки и т. п., столикъ этотъ, раздѣленный на поверхности поперечною планкою, можетъ служить для употребленія двумя больнымъ, между кроватями которыхъ помѣщается. При томъ у каждой кровати долженъ находиться деревянный плевалникъ, наполненный пескомъ.

utrzymywane, i w miarę potrzeby odświeżane, należy do Nadzorcę, wpisywania zaś kredą szczegółów lekarskich, wzorem wskazanych, winien pilnować Lekarz, użyciem do tego felczera więziennego.

§ 5.

Łóżko dla jednego tylko chorego jest przeznaczone, dla tego też najsurowiej się zabrania umieszczanie po dwóch chorych w jednym łóżku, lub składanie ich pomiędzy łóżkami.

§ 6.

Do posłania łóżka dla każdego chorego należy:

- a) siennik wypchany jednym pudem, słomy żytniej targanej, którego rozporek powinien być mocno zaszyty;
- b) poduszka nasypała 16-ma funtami siewki, z powłóczką białą;
- c) prześcieradło;
- d) kołdra sukienna szara, podszyta płótnem.

§ 7.

Odzież chorego stanowią:

- a) koszula;
- b) szlafrok zimowy sukienny;
- c) szlafrok letni drelichowy;
- d) pończochy płócienne;
- e) szlafmyca biała, a dla kobiet czepek biały;
- f) pantofle.

§ 8.

Pomiędzy każdymi dwoma łóżkami stać powinien stolik mały drewniany, bez szuflady, wysoki arszyn 1, werszków $2\frac{1}{2}$, z płytą długości werszków 13, szerokości werszków $9\frac{1}{2}$, pomiędzy którego 4-ma nogami u spodu w odległości $5\frac{1}{2}$ werszek od ziemi umocowaną ma być deska, taką samą farbą olejną jak łóżko pomalowana, do stawiania na nim lekarstw, napoju, kubka, łyżki i t. p.; stolik taki na powierzchni przedzielony poprzeczną listwą, służyć może do użytku dwóch chorych, pomiędzy których łóżkami stoi. Wreszcie przy każdym łóżku ma być spluwaczka drewniana, nasypała piaskiem.

§ 9.

Сверхъ того, въ каждой лазаретной палатѣ, должны находиться:

одинъ утиральникъ на 4-хъ арестантовъ,
гребень,
кувшинъ, для воды съ жестянымъ кубкомъ.

§ 10.

Въ каждомъ тюремномъ лазаретѣ должны находиться двѣ легкія, деревянные доски, длиною въ $10\frac{1}{2}$, шириною 5 вершковъ, а толщиною $\frac{1}{4}$ вершка, для употребленія Врача и фельдшера, при записываніи скорбныхъ листовъ и рецептовъ, съ приборомъ по угламъ вверху для чернилъ и песку, и жестянымъ желобкомъ для перьевъ, открытымъ съ обоихъ концовъ. По окончаніи Врачемъ посѣщенія, весь этотъ письменный приборъ долженъ быть отнесенъ фельдшеромъ немедленно въ тюремную канцелярію.

§ 11.

Въ лазаретѣ должны находиться: часы, съ которыми можно бы было сообразоваться при приѣмѣ лекарствъ; по крайней мѣрѣ одинъ термометръ для соблюденія надлежащей температуры; нѣсколько муравленныхъ глиняныхъ чашъ для рвотныхъ испражнений.

§ 12.

Въ лазаретной палатѣ, для трудныхъ больныхъ, долженъ стоять за трехстворчатыми ширмами, стульчакъ съ плотно-прилегающею крышкою, обитый внутри цинковою жестью. Если на это дозволить мѣстность лучше всего ставить стульчакъ въ шкафъ снабженномъ узкою трубою, проведенною въ дымовую трубу, или выходящею на чердакъ, или на дворъ.

§ 13.

Въ одной изъ меньшихъ лазаретныхъ палатъ долженъ находиться столъ, для Врача, черница съ чернилами и перьями, а также обыкновенный стулъ и приборъ для умыванія рукъ съ утиральникомъ; сверхъ того, въ той же комнатѣ должна стоять скамейка для арестантовъ, приходящихъ для перевязки, или за совѣтомъ, и шкафъ съ полками деревянными дверцами и замкомъ, для помѣщенія въ немъ нужнѣйшихъ лекарствъ и другихъ предметовъ. Въ шкафѣ этомъ должны

§ 9.

Nadto w każdej izbie lazaretowej znajdować się ma:
ręcznik jeden na 4-ch więźni,
grzebień,
konewka do wody z kubkiem blaszanym.

10. §

W każdym lazarecie więziennym mają się znajdować dwie tablice lekkie drewniane, długie $10\frac{1}{2}$ werszków, szerokie 5 werszków, a grube na $\frac{1}{4}$ werszka, do użycia przez Lekarza i felczera, przy zapisywaniu kart wizytowych i recept, zaopatrzone u góry po rogach w przyrząd na atrament i piasek z korytkiem z obu stron otwartem blaszanem na pióra. Po nastąpiej wizycie lekarskiej cały przyrząd ten do pisania ma być przez felczera natychmiast odniesiony do kancelaryi więziennj.

§ 11.

W lazarecie powinny się znajdować: zegar, do którego by stosować można zażywanie lekarstw; przynajmniej jeden ciepłomierz do umiarkowania ciepła; kilka misek glinianych polewanych na wypróznienia przez wymioty.

§ 12.

W izbie lazaretowej dla słabych, ciężkimi chorobami złożonych, stać powinien za parawanem złożonym z trzech skrzydeł stolec z szelnie przystającą pokrywą, wewnątrz wyłożony blachą cynkową. Jeżeli miejscowość dozwoli, lepiej jest naczynie stolcowe ustawiać w szafie, opatrzonej w wąską rurę, wprowadzoną w komin lub wychodzącą na poddasze albo na zewnątrz domu.

§ 13.

W jednej z izb lazaretowych mniejszych powinien się znajdować stół dla Lekarza, kałamarz z atramentem i piórem, tudzież zwyczajne krzesło i przyrząd do umywania rąk z ręcznikiem, nadto w tejże izbie stać powinna ławka dla więźni do opatrunku lub po radę przychodzących, oraz szafka z pułkami, z drzwiczkami drewnianymi, opatrzona zamkiem, na podręczne lekarstwa i inne przedmioty; w szafce tej mieścić się mają zapasowe lekar-

помѣщаться запасныя лекарства, для подачи пособія въ нечаянныхъ случаяхъ, а также книги, скорбные листы и т. п. Шкафикъ этотъ находится въ завѣдываніи фельдшера подъ надзоромъ Врача, изъ коихъ каждый имѣетъ у себя особый ключъ, третій же ключъ находится у Смотрителя.

§ 14.

Къ числу инструментовъ и хирургическихъ принадлежностей, долженствующихъ находиться въ каждомъ тюремномъ лазаретѣ, принадлежать:

- 2 шпипера и 60 стеклянныхъ рожковъ,
 - 1 щипцы,
 - 1 лопаточка,
 - 2 малые шприца,
 - 1 большой шприцъ для клистировъ,
 - 2 ланцета,
 - 1 пруть изъ китовой кости съ шарикомъ изъ губки, для отвода тѣлъ увязшихъ въ пищева́рномъ каналѣ,
 - 1 трехгранникъ средней толщины съ серебряною трубкою, для выпуска воды изъ брюшной полости,
 - 2 скальпеля: одинъ съ выпуклымъ, другой съ прямымъ остриемъ,
 - 2 металлическіе катетера,
 - 1 ножницы,
 - 1 зондъ, для провода корпии (porte mèche) съ однимъ вилообразнымъ, а другимъ шарообразнымъ наконечникомъ,
 - 1 ключъ для выдергиванія зубовъ,
 - 1 щипцы для вытаскиванія зубовъ,
 - нѣсколько бинтовъ разной длины и ширины.
- Эти снаряды не должны храниться въ шкафу въ лазаретной палатѣ, а въ другомъ безопасномъ и хорошо обезпеченномъ мѣстѣ.

О Т Д Ъ Л Ъ П.

Содержаніе порядка и чистоты, а также свѣжести воздуха.

§ 15.

Въ цѣломъ лазаретѣ, вообще, а въ особенности въ постелѣ, одеждѣ, посудѣ и употребляемыхъ въ ономъ предметахъ слѣдуетъ соблюдать величайшую чистоту.

ства до udzielania pomocy w nagłychъ przypadkach, niemniej właściwe księgi, tablice wizytowe i t. p. Szafka ta zostaje pod dozoremъ Lekarza, w zawiadywaniu felczera, a każdy z nich jeden klucz ma u siebie, trzeci zaś klucz jest u Nadzorcy.

§ 14.

Do narzędzi i potrzeb chirurgicznych, mających się znajdować w każdymъ lazarecie więziennymъ, należą:

- 2 banieczniki i 60 sztuk baniek syczklannh,
- 1 szczypczyki,
- 1 szpatel,
- 1 strzykawka,
- 1 serenga,
- 2 lancety,
- 1 prętъ fiszbinowy z gąłeczką gąbkową do spychania ciał uwięzłychъ w kanale pokarmowym,
- 1 trójgraniec średniej grubości z rurką srebrną, dla wypuszczania wody z jamy brzusznej,
- 2 skalpele: jeden z wypukłymъ, drugi z prostymъ ostrzemъ,
- 2 katetery metalowe,
- 1 nożyczki,
- 1 zgłębnikъ do zaprowadzania skubanki (porte mèche), z jednymъ końcemъ widełkowatymъ, drugimъ główkowatymъ,
- 1 klucz do rwania zębówъ,
- 1 szczypce do wyciągania zębówъ,
- kilka opasek, różnej długości i szerokości.

Narzędzia te chowane być mają nie w szafie izby lazaretowej, lecz w innémъ miejscu pewnymъ i należycie zabezpieczonymъ.

D Z I A Ł II.

Utrzymanie porządku i czystości, oraz świeżości powietrza.

§ 15.

Jak największą czystość utrzymywać należy w całymъ lazarecie tak w ogóle, jako też w szczególności co do posłania, odzieży, naczyń i sprzętów w niémъ używanychъ.

§ 16.

Стѣны лазаретныхъ палатъ, которыя, на $\frac{3}{4}$ аршина надъ спинками кроватей покрываются сѣрою краскою, слѣдуетъ бѣлить ежегодно; черезъ каждыя же два года соскабливать и щекатурить, а плинтусы починять по мѣрѣ надобности.

§ 17.

Больныхъ слѣдуетъ размѣщать по роду болѣзней, применяясь къ мѣстности; одержимыхъ же заразительными болѣзнями помѣщать совершенно отдѣльно.

§ 18.

Для ухода за больными въ лазаретѣ, будутъ назначаемы изъ числа арестантовъ — для мужчинъ прислужники, а для женщинъ прислужницы, соразмѣрно числу больныхъ и сообразно съ распредѣленіемъ лазаретнаго помѣщенія. Число прислуживающихъ будетъ назначено по соглашенію Врача съ Смотрителемъ. Означенная прислуга, хотя состоитъ подъ главнымъ надзоромъ Смотрителя, должна однакожъ съ точностію исполнять всѣ приказанія лазаретнаго Врача.

Врачъ не можетъ требовать для прислуги въ лазаретѣ такою арестанта, который по подозрѣнію въ злонамѣренности не могъ бы быть для сего назначенъ Смотрителемъ.

§ 19.

Употребленіе для накуриванія: уксуса, можжевельника, или ладона, а также разсыпаніе хлористой извести для очищенія воздуха въ тюремномъ лазаретѣ и въ самой тюрьмѣ рѣшительно воспрещается, какъ не соответствующее цѣли. Воздухъ долженъ быть преимущественно освѣжаемъ посредствомъ частаго провѣтриванія, или въ особенныхъ случаяхъ, по усмотрѣнію Врача, посредствомъ разставливанія въ малыхъ чашкахъ хлористой извести разведенной водою.

§ 20.

Для освѣженія воздуха по возможности и въ ночное время, слѣдуетъ вывести изъ каждой лазаретной палаты наружу ноюй, или наружу зданія, жестяную трубу расширяющуюся внизу воронкообразно и ставить подъ нею обыкновенную лампу, служащую для освѣщенія въ ночное время, причемъ, кромѣ сквознаго теченія согрѣтаго ею воздуха, избѣгнется копоти отъ пламени, оставляющей на стѣнахъ грязные слѣды; гдѣ же

§ 16.

Ściany izb lazaretowych, które na $\frac{3}{4}$ arszyna po nad wysokością desek grzbietowych łóżek, szarym kolorem powinny być powleczone, corocznie bielić należy, co dwa lata zaś skrobać i zacierać, a lamperye w miarę potrzeby poprawiać.

§ 17.

Chorych w lazarecie rozdzielać należy podług chorób, a to stosownie do miejscowości, zupełnie zaś oddzielnie mieścić należy chorych z chorobami zaraźliwymi.

§ 18.

Do posługi chorym w lazarecie wyznaczani będą z liczby więźniów dla mężczyzn posługacze, a dla kobiet posługaczki, w liczbie zastosowanej do liczby chorych i rozkładu lokalu lazaretowego. Liczba posługi wyznaczoną będzie za porozumieniem się Lekarza z Nadzorcą. Posługa rzeczona jakkolwiek zostaje pod głównym dozorem Nadzorcy, przecież ściśle wykonywać powinna polecenia Lekarza lazaretu.

Lekarz nie może żądać do posług lazaretowych aresztanta, którego Nadzorca, z powodu podejrzeń o złe zamiary, wyznaczyć nie byłby w możności.

§ 19.

Używanie do kadzenia: octu, jałowcu lub kadzidla, oraz rozsypywanie chlorku wapna, w celu oczyszczania powietrza w lazarecie i w więzieniu, zupełnie się zabrania, jako nieodpowiadające celowi; ma ono zaś być uskuteczniane tylko przez częste przewietrzanie, lub w szczególnych przypadkach, podług uznania Lekarza, przez wstawianie na małych miskach rozrobionego z wodą chlorku wapna.

§ 20.

Dla odświeżania ile możności i w nocy powietrza, wyprowadzić należy z każdej izby lazaretowej na zewnątrz tejże, lub na zewnątrz zabudowania wąską rurę blaszaną, rozszerzoną u spodu w lejek, pod którym ustawioną być powinna lampa zwyczajna, służąca w porze nocnej do oświetlania, przez co oprócz utrzymania należytego przeciągu powietrza przez nią ogrzanego, uniknie się czerniącego ściany kopciu z jej płomienia; gdzie zaś miej-

дозволить мѣстность, тамъ удобнѣе таковыя трубы проводить въ дымовую трубу.

§ 21.

Еслибы лазаретныя палаты были пропитаны вредными испареніями, слѣдуетъ, по удаленіи оттуда больныхъ, накуривать онѣя хлоровымъ газомъ, полученнымъ отъ разложенія хлористой извести посредствомъ соляной кислоты. Для этого, на палату средней величины полъ фунта такъ называемой хлористой извести (*calcaria chlorata*) растворяется въ чашѣ квартою обыкновенной воды, отъ чего образуется жидкость похожая на молоко, въ которую примѣшивается затѣмъ по немногу растворъ изъ одного фунта соляной кислоты и кварты воды до тѣхъ поръ, пока на поверхности не стануть появляться пузырьки хлороваго газа съ сильнымъ, свойственнымъ ему запахомъ. Двери и окна палаты, которыя слѣдуетъ затворить немедленно съ самаго начала накуриванія, отворяются не прежде, какъ по истеченіи 12 часовъ, въ продолженіи этого времени никто въ палатѣ находиться не долженъ; затѣмъ палата провѣтривается 24 часа, по истеченіи которыхъ можно обратно перевести въ оную больныхъ.

§ 22.

Солома изъ тюфяковъ и сѣчка изъ подушекъ должны быть перемѣняемы каждыя три мѣсяца, и, сверхъ того, всякій разъ послѣ умершаго въ лазаретѣ арестанта и когда тюфякъ замаранъ отъ испражнений, или испареній. Въ послѣднихъ двухъ случаяхъ вынутая солома должна быть сожжена.

§ 23.

Рубашки, простыни, колпаки или чепцы, чулки и утиральники слѣдуетъ перемѣнять еженедѣльно, а лѣтній халатъ каждыя 4 недѣли. Въ случаѣ необходимой надобности, Врачъ можетъ во всякое время потребовать частной перемѣны бѣлья, о чемъ онъ обязанъ подать письменное требованіе.

Суконныя вещи должны быть выбиваемы и провѣтриваемы ежемѣсячно, а подкладка суконныхъ халатовъ выпаривается и промывается однажды въ годъ.

§ 24.

Корпія для перевязки должна быть надлежащей доброты и приготавлиема въ тюрьмѣ, на сколько это окажется возмож-

сцовою на то поазвалъ korzystniej jest podobne rury wprowadzać do komina.

§ 21.

Gdyby izby lazaretowe nasiąknięte były wyziewami szkodliwemi, należy, po wyprowadzeniu z nich chorych, wykadzać je chlorem otrzymanym z rozkładu chlorku wapna za pomocą kwasu solnego. W tym celu na salę średniej wielkości pół funta tak zwanego chlorku wapna (*calcaria chlorata*), zarabia się na misce kwartą wody zwyczajnej, na płyn do mleka podobny, do którego się następnie po trosze dodaje mieszaniny z jednego funta kwasu solnego i kwarty wody, i to dopóty, dopóki się wydobywają bulki chloru właściwej mocnej woni. Drzwi i okna sali zamknięte koniecznie przy rozpoczęciu tego wykadzania, dopiero po 12 tu godzinach otworzyć należy, w którym to przeciągu czasu nikt w sali znajdować się nie powinien, a następnie dopiero po 24-ch godzinach przewietrzania można chorych napowrót do izby wprowadzić.

§ 22.

Słoma z sienników, a sieczka z poduszek mają być zmieniane co trzy miesiące, a oprócz tego słoma po każdej zaszłej śmierci więźnia w lazarecie, tudzież gdy siennik przez odchody lub wyziewy został zanieczyszczony. W obu ostatnich przypadkach słoma wyjęta ma być spalona.

§ 23.

Koszulę, prześcieradło, szlafmycę albo czepek, pończochy i rękawiczki zmieniać należy co tydzień, a szlafrok letni co 4 tygodnie. W razie koniecznej potrzeby, Lekarz może częściowej zmiany w każdym czasie zażądać, na co obowiązany jest wydać pisemne zapotrzebowanie.

Rzeczy sukienne mają być trzepane i przewietrzane co miesiąc, a podszewka u szlafroków sukiennych ma być wypruwana i prana raz na rok.

§ 24.

Skubanka do opatrywania powinna być należytej dobroci, i przyrządzana w więzieniu, o ile się to da wypełnić, z płótna

нымъ, изъ стараго хорошо вымытаго полотна. Строго запрещается перевязывать больныхъ корпіею мытою, или бывшею уже въ употребленіи.

§ 25.

Независимо отъ находящейся въ каждой тюрьмѣ паровой бани для здоровыхъ, слѣдуетъ имѣть въ каждомъ лазаретѣ для больныхъ по крайней мѣрѣ одну деревянную ванну съ желѣзными обручами. Нужная для ваннъ вода, согрѣвается въ кухонныхъ котлахъ.

О Т ДѢ Л Ъ ІІІ.

Отопленіе и освѣщеніе.

§ 26.

Отапливаніе лазаретныхъ палатъ, сколько таковыя будутъ заняты и на сколько окажется нужнымъ согрѣтіе оныхъ, должно начинаться съ половины Октября и продолжаться до половины Апрѣля.

Въ случаѣ ранней зимы или продолжительности оной, необходимость отопленія признается больничнымъ Врачемъ.

Протоколъ по сему предмету, немедленно составленный Врачемъ и Смотрителемъ, приобщается къ тюремному счету.

§ 27.

Въ лазаретныхъ палатахъ степень теплоты должна быть содержима около 14° по Реомюру. Назначеніе высшей температуры въ особенныхъ случаяхъ зависитъ отъ усмотрѣнія Врача.

§ 28.

Для освѣщенія ночью лазаретныхъ палатъ, въ каждой изъ нихъ должна находиться обыкновенная лампа, поставленная по указаніямъ § 20, при которой и подается больнымъ необходимое пособіе.

О Т ДѢ Л Ъ ІІІІ.

Продовольствіе больныхъ.

§ 29.

Пища, какъ въ лазаретѣ, такъ и вообще въ тюрьмѣ, должна состоять изъ хорошихъ припасовъ, и быть хорошо приготовлена.

starego, lecz zawsze dobrze wypranego. Surowo się zaś wzbrania opatrywanie skubanką praną, albo już używaną.

§ 25.

Niezależnie od znajdującęj się w każdymъ więzieniu łaźni parowej dla zdrowych, ma się znajdować na każdy lazaretъ przynajmniej jedna wanna drewniana, z obręczami żelaznemi, dla chorych. Potrzebna do tęj wanny woda w kotłachъ kuchennychъ grzać się ma.

D Z I A Ł ІІІ.

Opalanie i oświectlanie.

§ 26.

Opalanie izbъ lazaretowych, o ile takowe będą zajęte, lub też o ile się okaże potrzeba ichъ ogrzewania, rozpoczynać się ma od połowy Października i trwać do połowy Kwietnia.

W razie gdyby wcześniejsze nastęły zimna, lub też dłużej trwały, potrzebę opalania uzna Lekarzъ więzienny.

Protokół w tymъ przedmiocie natychmiastъ przezъ Lekarza i Nadzorcę spisany, ma być dołączony do rachunku więziennego.

§ 27.

Ciepłota w izbachъ lazaretowychъ ma być utrzymywana około 14° Reaum. Wskazywanie częściowe wyższego ciepła w przypadkachъ szczególnychъ, zależy odъ Lekarza.

§ 28.

Dla utrzymania w nocy wewnątrz izby lazaretowej światła potrzebnego do udzielania więźniomъ pomocy, ma być umieszczona w każdej izbieъ zwyczajna lampa, w sposóbъ jakъ w § 20-ymъ wskazano.

D Z I A Ł ІІІІ.

Żywność chorychъ.

§ 29.

Żywność takъ lazaretowa, jakъ i w ogóle w więzieniu, powinna być z dobrychъ artykułów i należycie przyrządzona.

§ 30.

Отпускаемая, какъ больнымъ, такъ и другимъ арестантамъ вареная пища, должна быть всегда на столько тепла, чтобы никто не имѣлъ повода приносить жалобъ по сему предмету.

§ 31.

Больничный Врачъ, предписывая пищу для лазаретныхъ больныхъ, долженъ примѣняться съ точностію къ обязательному въ этомъ отношеніи тарифу продовольствія. Въ лазаретной запискѣ, утвержденной собственноручною подписью, Врачъ долженъ показывать, сколько каждаго дня слѣдуетъ доставить для больныхъ, ординарныхъ, половинныхъ и слабыхъ порцій.

§ 32.

Арестантъ въ день поступленія въ больницу получаетъ только ячную водянку; дальнѣйшее назначеніе порцій зависитъ отъ Врача.

§ 33.

Арестантамъ, признаннымъ больными, не слѣдуетъ ни отказывать, ни перемѣнять пищи, назначенной Врачемъ въ предѣлахъ тарифа.

§ 34.

Вода для питья въ кувшинахъ должна быть чиста, хороша и часто перемѣняема, особенно въ лѣтнее время.

ОТДѢЛЪ V.

Посѣщенія Врача.

§ 35.

Врачъ долженъ посѣщать больныхъ въ тюремномъ лазаретѣ ежедневно отъ 8 до 11 часовъ утра, вечеромъ же по мѣрѣ надобности.

Въ случаѣ нечаянной болѣзни арестанта, Врачъ долженъ прибыть немедленно, по словесному приглашенію Смотрителя, посредствомъ кого либо изъ тюремной прислуги.

§ 36.

При посѣщеніи Врача, кромѣ фельдшера и прислужника лазаретной палаты, долженъ еще находиться всегда такъ называемый дежурный служитель.

§ 37.

Тотчасъ по прибытіи Врача въ тюрьму, стражники или

§ 30.

Wydzielana, tak chorym jako i innym więźniom, gotowana strawa, ma być zawsze tak ciepłą, ażeby nikt nie miał powodu do zanoszenia o to zażaleń.

§ 31.

Lekarz więzienny, przepisując żywność dla chorych lazaretowych, w zupełności stosować się powinien do taryfry żywności, pod tym względem obowiązującej. Relewa lazaretowa własnoręcznym podpisem Lekarza stwierdzona, wykazywać powinna, ile codziennie dla chorych dostarczyć należy porcyj całkowitych, połowicznych i ścisłych.

§ 32.

Więzień w dniu wejścia do lazaretu otrzymuje za pokarm tylko klejek, dalsze przepisywanie żywności zależy ma od Lekarza.

§ 33.

Więźniom uznanym za chorych, nie należy ani odmawiać, ani zmieniać żywności, którą w obrębie taryfry Lekarz oznaczy.

§ 34.

Woda do picia powinna być w konewkach czysta, dobra, a przytém często odświeżana, szczególniej w porze letniej.

DZIAŁ V.

Odbywanie wizyt lekarskich.

§ 35.

Wizyta w lazarecie więziennym ma się odbywać codziennie, z rana pomiędzy godziną 8 a 11-tą, wieczorem zaś w miarę potrzeby.

W razie nagłego zaśląbnięcia którego z więźni, Lekarz powinien przybyć niezwłocznie za ustnѣm przez jedno z indywiduów służby więziennѣj wezwaniem Nadzorcy.

§ 36.

Przy wizycie Lekarza, prócz felczera i posługacza izby lazaretowej, zawsze ma się jeszcze znajdować posługacz tak zwany porządkowy.

§ 37.

Za przybyciem Lekarza do więzienia, strażnicy lub dozorca

надзиратели должны указать ему, если не сдѣлали этого прежде въ канцеляріи, арестанта, заболѣвшаго въ камерахъ, или требующаго лекарскаго пособія, или же подвергшагося случаю, въ которомъ необходима скорая медицинская помощь.

§ 38.

Арестантъ поступившій въ лазаретъ получаетъ кровать и немедленное пособіе въ случаѣ тяжкой болѣзни; послѣ того Врачъ записываетъ его въ скорбный листъ, который долженъ быть веденъ по приложенной формѣ № 2, и вырѣзывается Смотрителемъ изъ шнуровой книги за его подписью. Въ этомъ листѣ онъ означаетъ прежде всего въ заголовкѣ номеръ камеры и кровати, имя, фамилію и лѣта больного, время поступленія въ больницу, а также родъ болѣзни, а ниже все то, что изъяснено въ заголовкѣ, за тѣмъ прописываетъ въ соответственныхъ графахъ всѣ требуемыя по правиламъ науки подробности, и, наконецъ, вносить затребованное изъ аптеки лекарство въ списокъ рецептъ и заполненный такимъ образомъ скорбный листъ вѣшаетъ на крючкѣ подъ дощечкою, прибитою надъ кроватью больного.

§ 39.

Въ скорбномъ листѣ родъ и описаніе болѣзни, а также посылаемый въ аптеку рецептъ слѣдуетъ писать по латыни, но такимъ образомъ, чтобы описаніе ея давало ясное понятіе о ходѣ болѣзни, ея видоизмѣненіяхъ, усложненіяхъ и употребленныхъ для излеченія средствахъ. Способъ же приема лекарства, наставленіе фельдшеру, діета и другія подробности пишутся на польскомъ языкѣ.

§ 40.

Въ случаѣ продолжительной болѣзни арестанта, когда скорбный листъ испишется съ обеихъ сторонъ, Врачъ получаетъ отъ Смотрителя новый листъ, вырѣзанный изъ книги и, помѣстивъ въ заголовкѣ и въ отрѣзкѣ слова: „продолженіе N“, приобщаетъ оный къ прежнему листу.

§ 41.

Когда больной выздоровѣетъ или умретъ, Врачъ долженъ прописать въ скорбномъ листѣ день выпуска, или смерти, въ последнемъ случаѣ и часъ, утверждая это своею подписью.

натychmiast wskazać mu powinni, jeżeli tego już poprzednio w kancellaryi nie uczynili, więźnia, któryby w kaźniach zachorował lub żądał pomocy lekarskiej, albo też uległ jakiemu wypadkowi, wymagającemu szybkiego zaradzenia.

§ 38.

Za przybyciem chorego więźnia do lazaretu, tenże otrzymuje łóżko i natychmiastową pomoc, gdy jest ciężko słaby, poczem Lekarz wpisuje go do karty wizytowej, prowadzonej według załączonego wzoru Nr. 2-gi, a wyciętej przez Nadzorcę z księgi sznurowej i przez niego podpisanęj. Na karcie tej zamieszcza na przód w nadglówku numer izby i łóżka, nazwisko, imię i wiek chorego, datę przybycia do lazaretu, oraz rodzaj choroby, a poniżej to wszystko, co nadglówek obejmuje; następnie zapisuje we właściwych rubrykach to, co z zasad nauki wypada, w końcu zaś zaciąga potrzebne z apteki lekarstwo do spisu recept. Tak zapełnioną kartę wizytową zawiesza na haczyku listwy pod tabliczką umieszczoną nad łóżkiem chorego.

§ 39.

W karcie wizytowej rodzaj i historię choroby, tudzież przepis do apteki należy pisać po łacinie, lecz w taki sposób, aby opis dawał jasne pojęcie o przebiegu choroby, jej przemianach, połączeniach i użytym sposobie leczenia. Sposób zaś użycia lekarstwa, przepis dla felczera, dyeta i inne szczegóły mają być po polsku.

§ 40.

Jeżeli choroba więźnia trwa długo, i karta wizytowa już się z obu stron zapełni, Lekarz otrzyma od Nadzorcy inną z księgi, zamieszczając w nadglówku i wycinku wyrazy: „dalszy ciąg Nr.“ i przyłączy ją do pierwszej karty.

§ 41.

Gdy chory wyzdrowieje lub umrze, Lekarz wyrazić powinien na karcie wizytowej dzień jego wypisania lub zaszłej śmierci, a w ostatnim przypadku i godzinę, stwierdzając wszystko swym podpisem.

§ 42.

Хирургическая перевязка больных должна производиться во время посещения Врача, при чем снимаемая корпия и повязки складываются въ корзинку, а если въ лазаретной палатѣ находится много больныхъ язвами, или большими нарывами, въ такомъ случаѣ послѣ перевязки палата провѣтривается.

§ 43.

Распоряженіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отъ 18 (30) Августа 1853 года, № 7,121, предписывающее способъ и порядокъ содержанія шнуровыхъ книгъ съ скорбными листами, а равно выдачи изъ нихъ таковыхъ листовъ остается на будущее время въ своей силѣ, подъ ответственностію поставленныхъ надъ арестантами властей, которыя должны наблюдать въ особенности:

- a) дабы каждый скорбный листъ, выданный для больного, былъ снабженъ сверху надъ заглавіемъ подписью Смотрителя и печатью тюрьмы;
- b) дабы послѣ излеченія или смерти больного, скорбный листъ его, кромѣ подписи Врача, былъ подписанъ и Смотрителемъ, такъ какъ въ такомъ только видѣ означенный листъ будетъ признанъ законнымъ документомъ къ оправданію отчетности;
- c) дабы книга скорбныхъ листовъ находилась всегда въ тюремной канцеляріи въ тщательномъ сохраненіи Смотрителя.

§ 44.

Еслибы больной оказался въ лазаретѣ непослушнымъ, или замѣченъ былъ въ другихъ какихъ либо безчинствахъ или упущеніяхъ, то Врачъ долженъ дать ему сперва напоминаніе, а когда оно останется безъ послѣдствій перевести его (если сіе дозволяетъ состояніе здоровья арестанта) на слабую порцію на срокъ не болѣе 3-хъ дней. О такомъ распоряженіи, Врачъ обязанъ каждый разъ сдѣлать соотвѣтственную оговорку въ скорбномъ листѣ и словесно сообщить объ этомъ Смотрителю.

§ 45.

Врачу ни подъ какимъ предлогомъ не дозволяется удерживать арестантовъ въ лазаретѣ болѣе того срока, который

§ 42.

Opatrywanie chorych chirurgiczne ma się skuteczniać podczas wizyty; przyczem szarpie i szmaty zdejmowane mają być w koszyk składane, a jeżeli w izbie lazaretowej wielu jest chorych z ranami lub wrzodami wielkimi, wtenczas po opatrunku izbę taką należy przewietrzyć.

§ 43.

Rozporządzenie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych z dnia 18 (30) Sierpnia 1853 r. Nr. 7,121, przepisujące sposób i porządek utrzymywania ksiąg sznurowych na karty wizytowe, jako też wydawania z nich tychże kart, zachowuje się i nadal w swęj mocy pod odpowiedzialnością władz zwierzchnich nad więźniami, które głównie pilnować mają:

- a) aby każda karta wizytowa, dla chorego wydana, opatrzoną była u góry nad intytulacją podpisem Nadzorcy i pieczęcią więzienia;
- b) aby po ukończonej kuracyi lub nastąpiej śmierci chorego, karta jego oprócz podpisu Lekarza, była podpisana i przez Nadzorcę, gdyż tylko taka karta za legalny dowód rachunkowy służyć będzie;
- c) aby księga kart wizytowych zawsze znajdowała się w kancelaryi więziennęj, pod bacznym Nadzorcy zachowaniem.

§ 44.

Gdyby chory okazał się w lazarecie nieposłusznym, lub gdyby się dopuszczał innych jakichbądź zdrożności lub uchybień, Lekarz naprzód powinien go upomnieć, co gdyby pozostało bez skutku, ma go wskazać, jeśli stan więźnia na to pozwala, na ścisłą dyetę, najwyżej na 3 dni. O takim postąpieniu powinien Lekarz za każdym razem uczynić stosowną wzmiankę na karcie wizytowej i zawiadomić o tém ustnie Nadzorcę.

§ 45.

Lekarzowi pod żadnym pozorem nie wolno zatrzymywać

дѣйствительно необходимъ для излеченія, подъ отвѣтственно-
стію за всякія послѣдствія.

§ 46.

Если Врачъ для пользы науки найдетъ нужнымъ вскрыть
тѣло умершаго въ лазаретѣ арестанта, и если не встрѣчается
надобности въ судебно-медицинскомъ изслѣдованіи, онъ можетъ
сдѣлать это и объ оказавшемся по вскрытіи мертваго тѣла за-
писать свѣдѣніе въ скорбномъ листѣ, съ означеніемъ числа, въ
которомъ таковое произведено.

§ 47.

Больные арестанты, неподлежащіе отправленію въ лаза-
ретъ, получаютъ въ тюремныхъ камерахъ медицинское или хи-
рургическое пособіе. Такихъ однако арестантовъ, какъ не со-
стоящихъ на лазаретномъ продовольствіи, не слѣдуетъ помѣ-
щать въ лазаретномъ контролѣ, но записывать въ особую,
скрѣпленную по листамъ амбулаторную книгу, заведенную по
предписанной формѣ № 3, а въ мѣсячныхъ рапортахъ число ихъ
показывать особо.

§ 48.

Если для внѣ-лазаретныхъ больныхъ находящіхся въ под-
ручной аптекѣ средства окажутся недостаточными, въ такомъ
случаѣ Врачъ въ списокѣ рецептовъ пропишетъ для нихъ лекар-
ства изъ аптеки, перечеркнувъ вверху на бланкѣ списка тѣ
статьи заглавія, которыя не относятся къ внѣ-лазаретнымъ
больнымъ.

§ 49.

Ни одинъ предназначенный для аптеки особый списокъ
рецептовъ, составленный изъ скорбныхъ листовъ по предпи-
санной формѣ № 4, не долженъ заключать излишнихъ промежут-
ковъ, въ которые можно было бы потомъ вписывать рецепты,
или номера кроватей, или же лекарства, не истребованныя для
тюремнаго употребленія; напротивъ того, всѣ пробѣлы и кон-
цы страницъ списка должны быть всегда заполнены Врачемъ
нѣсколькими перпендикулярными или горизонтальными черта-
ми, для предупрежденія всякихъ злоупотребленій.

§ 50.

Каждый списокъ рецептовъ, или особые подписанные Вра-
чемъ рецепты отсылаются посредствомъ фельдшера, или страж-
ника къ Смотрителю, который отмѣчаетъ внизу часть отсылки

вѣзни в лазаретъ черезъ часъ dłuższy nad konieczną potrzebę,
a to pod odpowiedzialnością za wszelkie skutki.

§ 46.

Jeśli Lekarz ze stanowiska naukowego, uzna za stosowne
otworzyć zwłoki więźnia zmarłego w lazarecie, może to uczynić,
byleby nie zachodziła potrzeba dochodzenia sądowo-lekarskiego.
Wypadki otrzymane z takiego otwarcia zwłok, zapisać należy
w karcie wizytowej, z oznaczeniem dnia, w którym je dopełniono.

§ 47.

Chorzy więźnie, niekwalifikujący się do lazaretu, w kaźniach
otrzymują pomoc chirurgiczną lub lekarską. Takich jednak,
jako niebędących na żywności lazaretowej, nie należy wciągać
do lazaretowej kontroli, lecz wpisywać do oddzielnej oparowa-
nej księgi ambulatoryjnej, prowadzonej według załączonego wzoru
Nr. 3, a w raportach miesięcznych liczbę ich oddzielnie podawać.

§ 48.

Jeżeli dla chorych ambulatoryjnych znajdujące się w aptecz-
ce podręcznej środki lekarskie, okazały się niedostateczne, w takim
razie Lekarz na spisie recept zaordynuje dla nich lekarstwa
z apteki, przekreśliwszy u góry na blankiecie samego spisu te
pozycje nadgłówka, które się do chorych ambulatoryjnych nie
odnoszą.

§ 49.

Zaden, do apteki przeznaczony, oddzielny spis recept, z kart
wizytowych, ułożony według przepisane wzoru Nr. 4, nie powi-
nien obejmować zbyt znacznych odstępów, w któreby można później
dopisywać recepty, lub numera łóżek, lub lekarstwa nie do użytku
więziennego przeznaczone; owszem, wszelkie puste miejsca i koń-
ce stronnic spisu Lekarz zawsze powinien dopełnić, kilku prost-
okami lub poziomymi liniami, a to dla zapobieżenia wszelkim
nadużyciom.

§ 50.

Każdy spis lekarstw lub oddzielne recepty przez Lekarza
podpisane, odsyłają się przez feldzera lub strażnika do Nadzor-
cy, który zapisuje u dołu godzinę wysłania ich do apteki. Apte-

онихъ въ аптеку; послѣ чего Смотритель или заступающій его мѣсто удостовѣрившись по сличеніи съ возвращеннымъ рецептомъ, что всѣ лекарства доставлены, свидѣтельствуеъ таковой рецептъ и по приложеніи печати возвращаетъ аптекарю посредствомъ приносящаго лекарства аптекарскаго служителя.

§ 51.

Для сбереженія расходовъ Казны, во всѣхъ случаяхъ, требующихъ леченія посредствомъ мѣстнаго кровопусканія, Врачъ долженъ прописывать не піявки, но нарѣзные рожки, за исключеніемъ слѣдующихъ болѣзней, въ которыхъ употребленіе піявокъ дозволяется:

- 1) въ воспаленіи мозговыхъ оболочекъ и самаго мозга, (meningitis et encephalitis) піявки приставляются къ наружнымъ отверстиямъ ушей, не болѣе 2 къ каждому отверстию;
- 2) въ сильной головной боли и головокруженіи отъ прилива крови къ мозгу (cephalex et vertigo congestiva), какъ указано выше;
- 3) въ тифозной горячкѣ съ сильнымъ приливомъ къ мозгу (typhus cerebialis), также какъ въ № 1;
- 4) въ сильномъ воспаленіи гортани (laringitis);
- 5) въ воспаленіи мочевого пузыря (cystitis);
- 6) въ воспаленіи предстательной желѣзы (prostatitis).

Сверхъ того, дѣтямъ, имѣющимъ менѣе 6 лѣтъ, во всѣхъ воспалительныхъ болѣзняхъ, требующихъ кровопусканія, слѣдуетъ ставить піявки въ соотвѣтственномъ потребности количествѣ.

Число піявокъ, прописанныхъ во время посѣщенія, Врачъ долженъ тотчасъ внести въ скорбный листъ, а за тѣмъ, по приложеніи ихъ, выдать поставщику временную росписку, обозначая въ оной число, имя и фамилію больного и количество приставленныхъ піявокъ. Росписка эта должна быть въ тотъ же день засвидѣтельствована Смотрителемъ.

ОТДѢЛЪ VI.

Обязанности Врача.

§ 52.

Фельдшеръ и лазаретная прислуга, по части врачеванія подчиняются Врачу, поэтому онъ обязанъ наблюдать, чтобы

karz po przysposobieniu lekarstw wpisuje poniżej godzinę odesłania ich do lazaretu, a dopiero Nadzorca lub jego zastępcę po nocnym przekonaniu się i porównaniu z zwróconą receptą, że wszystkie lekarstwa są dostarczone, receptę takową poświadcza i opatrzoną pieczęcią zwraca Aptekarzowi, przez służącego aptecznego, przynoszącego lekarstwa.

§ 51.

Dla oszczędzenia funduszów skarbowych, we wszystkich przypadkach chorób, wymagających leczenia przez miejscowe odciąganie krwi, Lekarz powinien przepisywać nie pijawki, lecz bańki nacinane; wyjątek zaś stanowią następujące choroby, w których wolno użyć pijawek:

- 1) w zapaleniu błon mózgowych i mózgu (meningitis et encephalitis), przystawiając je do otworów zewnętrznych uszu, najwięcej po 2 do każdego otworu;
- 2) w gwałtownym bólu i zawrocie głowy, od napływu krwi do mózgu (cephalex et vertigo congestiva) jak wyżej;
- 3) w tyfusie z mocnym zajęciem mózgu (typhus cerebialis) w taki sam sposób jak pod Nr. 1-ym;
- 4) w zapaleniu silnym krtani (laringitis);
- 5) w zapaleniu pęcherza moczowego (cystitis);
- 6) w zapaleniu gruczoła wystającego (prostatitis).

Nadto dzieciom, mniej niż 6 lat mającym, we wszystkich chorobach zapalnych, upustu krwi wymagających, stawiać należy pijawki, w liczbie odpowiedniej do potrzeby.

Ilość pijawek przepisanych przy wizycie Lekarz powinien natychmiast do karty wizytowej zapisać, a po przystawieniu wydać tymczasowy kwitek ich dostarczycielowi, wymieniając w nim obok daty imię i nazwisko chorego i ilość przystawionych pijawek. Kwit ten ma także Nadzorca tego samego dnia poświadczyć.

DZIAŁ VI.

Obowiązki Lekarza.

§ 52.

Felczer i służba lazaretowa, o ile takowa rzeczy lekarskiej dotyczy, zostaje pod rozkazami Lekarza, obowiązkiem więc jest

всѣ его приказанія и наставленія въ медицинскомъ отношеніи были строго исполняемы ими, и чтобы каждый изъ нихъ въ точности исполнялъ свои обязанности. Сверхъ того, Врачъ долженъ наблюдать, чтобы, по нерадѣнію лицъ, отправляющихъ службу при больныхъ, Казна не подвергалась лишнимъ расходамъ и убыткамъ. Поэтому онъ долженъ имѣть надзоръ, чтобы хирургическіе инструменты и снаряды содержались фельдшеромъ въ надлежащемъ порядкѣ и чистотѣ, въ особенности же, чтобы отъ ржавчины не подвергались порчѣ.

§ 53.

Къ обязанностямъ Врача принадлежитъ пользованіе лицъ, входящихъ въ составъ внутренней администраціи тюрьмы; лекарства же для нихъ должны быть прописываемы особо съ соблюденіемъ вышеуказанныхъ формальностей въ отношеніи списка рецептовъ.

§ 54.

Тюремный Врачъ обязанъ сообщать, на основаніи существующихъ правилъ, судебно-медицинскія мнѣнія, въ случаѣ полученія требованія отъ подлежащаго Суда.

§ 55.

Еслибы прислуга, тюремные надзиратели, или такъ называемый дежурный приставникъ и лазаретные дежурные не исполняли какъ слѣдуетъ своихъ обязанностей, въ такомъ случаѣ Врачъ относится немедленно къ Смотрителю, который долженъ тотчасъ принять надлежащіе мѣры.

§ 56.

Врачу не дозволяется вводить въ тюрьму постороннія лица. Исключеніе изъ этого правила составляютъ Врачи, приглашаемые для совѣщанія при больномъ арестантѣ. Но если приглашенный для совѣщанія Врачъ не Инспекторъ Врачебной Управы и не Уѣздный Врачъ, то тюремный Врачъ долженъ предупредить объ этомъ Смотрителя письменно.

§ 57.

Врачъ, въ случаѣ своей болѣзни, долженъ представить вмѣсто себя другаго Врача, совмѣщающаго необходимыя для сего качества; еслибы же по причинѣ тяжелой болѣзни былъ не въ состояніи сдѣлать это, то назначеніе заступающаго его мѣсто Врача возлагается на тюремное начальство.

его чуwać над ними, aby wszystko, cokolwiek pod względem lekarskim zaleci ściśle wykonywano, i aby każdy należycie spełniał swoje obowiązki. Nadto, ma Lekarz pilnować, żeby funduszów skarbowych bezpotrzebnie na uszczerbek nie narażano, przez niedbalstwo osób pełniących służbę przy chorych. Dla tego też przestrzegać piwinien, aby narzędzia i przyrządy chirurgiczne w należytej czystości i porządku przez felczera utrzymywane były, a mianowicie aby przez rdzę nie ulegały zniszczeniu.

§ 53.

Do obowiązków Lekarzy należy też leczenie osób w skład administracji wewnętrznej więzienia wchodzących; lekarstwa zaś dla nich powinny być zapisywane oddzielnie, z zachowaniem wyżej wskazanych formalności co do spisów recept.

§ 54.

Obowiązkiem jest Lekarza więziennego udzielać, na zasadach obowiązujących przepisów, zdania sąдово-lekarskie w razach, gdy do tego otrzyma od właściwych Sądów wezwanie.

§ 55.

Gdyby posługa, dozorca więzienni, lub tak zwany porządkowy i dyżurni lazaretowi nie wypełniali należycie swoich obowiązków, w takim razie Lekarz odniesie się natychmiast do Nadzorcy, który niezwłocznie temu zaradzić winien.

§ 56.

Lekarzowi nie wolno wprowadzać obcych osób do więzienia. Wyjątek od tego stanowić mogą jedynie Lekarze używani do narady lekarskiej przy chorym więźniu. Lecz gdyby wezwany do narady Lekarz nie był Inspektorem Urzędu lekarskiego lub Lekarzem Powiatu, wówczas Lekarz Nadzorcę o tém uprzedzić powinien piśmiennie.

§ 57.

Gdy Lekarz zachoruje, powinien przedstawić, jako swego zastępcę, innego ukwalifikowanego Lekarza. Gdyby zaś dla ciężkiej choroby nie był w możności tego skutecznie, w takim razie urządzenie zastępstwa wkłada się na zwierzchność więzienną.

§ 58.

Тюремный Врач можетъ отлучаться изъ города только на время не болѣе 12 часовъ, считая отъ утренняго или вечерняго посѣщенія тюрьмы. Въ случаѣ крайней необходимости выѣзда къ больнымъ на срокъ свыше 18 часовъ, а менѣе 3 сутокъ, онъ долженъ замѣнить себя на свой счетъ другимъ имѣющимъ необходимыя качества Врачемъ и письменно увѣдомить о томъ Смотрителя.

§ 59.

Въ случаѣ необходимости отлучиться на болѣе продолжительное время до 8 дней, Врачъ долженъ испросить для себя отпускъ тамъ, гдѣ находится Губернское Правленіе — отъ Губернскаго Правленія, въ прочихъ же мѣстахъ — отъ Начальника уѣзда, и до тѣхъ поръ не можетъ воспользоваться отпускомъ, пока заступающій мѣсто не вступить въ исправленіе его должности. 28-дневные отпуска разрѣшаются Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, посредствомъ подлежащаго Губернскаго Правленія.

§ 60.

Тюремные Врачи, состоящіе въ тоже время во врачебно-административной или больничной службѣ, кромѣ отпусковъ, получаемыхъ отъ непосредственныхъ начальствъ по этимъ отраслямъ службы, должны ходатайствовать объ отпускѣ особо по званію тюремныхъ Врачей.

§ 61.

Тюремный Врачъ долженъ обращать особенное вниманіе на появленіе между арестантами эпидемическихъ и заразительныхъ болѣзней, какъ-то: чесотки, госпитальнаго антонова огня, тифозной горячки, естественной оспы, эпидемическаго кроваваго поноса, холеры, цынготной болѣзни, а также эпидемическаго воспаленія глазъ.

Въ такихъ случаяхъ онъ долженъ принять немедленно соотвѣтственныя полицейско-врачебныя мѣры и представить о томъ подробный рапортъ подлежащей власти.

Съ этою же цѣлью, Врачъ отъ времени до времени долженъ осматривать арестантовъ по мѣрѣ надобности.

Въ принятіи мѣръ противъ холеры и цынготной болѣзни, Врачъ долженъ примѣняться къ изданнымъ по сему предмету особымъ инструкціямъ, помѣщаемъ въ приложеніяхъ.

§ 58.

Lekarz więzienny nie może się oddalać z miasta na dłużej niż na 12 godzin, licząc od chwili odbycia ranniej lub wieczornej wizyty lekarskiej w więzieniu. W przypadku nagłego wyjazdu za praktyką, któryby więcej czasu wymagał nad 18 godzin, a mniej niż 3 doby, urządzić powinien swoim kosztem zastępstwo w osobie innego ukwalifikowanego Lekarza, i piśmiennie o tém zawiadomić Nadzorcę

§ 59.

W razie potrzeby wydalenia się na czas dłuższy aż do dni 8, Lekarz powinien uzyskać urlop: w miejscach gdzie jest Rząd Gubernialny od Rządu Gubernialnego, w innych zaś miejscach od Naczelnika Powiatu, i nie wcześniej może z urlopu korzystać, aż zastępca miejsce jego obejmie. Urlopy na dni 28 dawane być mają przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, za pośrednictwem właściwego Rządu Gubernialnego.

§ 60.

Lekarze więzienni pozostający jednocześnie w służbie lekarsko-administracyjnej lub szpitalnej, oprócz urlopów otrzymywanych od władz zwierzchnich tych gałęzi służby, oddzielnie powinni się starać o urlop jako Lekarze więzienni.

§ 61.

Szczególną bacność zwracać powinien Lekarz więzienny na pojawienie się pomiędzy więźniami chorób epidemicznych i zaraźliwych, jako to: świerzby, gangreny szpitalnej, gorączki tyfoidalnej, ospy naturalnej, dyssenterji epidemicznej, cholery, szkorbutu, tudzież zapalenia oczu epidemicznego.

W takich razach przedsięwziąć powinien natychmiast odpowiednie środki policyjno-lekarskie, składając o tém szczegółowy raport właściwej władzy.

W tymże celu odbywać ma Lekarz od czasu do czasu przegląd więźni w miarę potrzeby.

W zaprowadzeniu środków przeciw cholерze i szkorbutowi, stosować się winien Lekarz do wydanych w tej mierze instrukcyj oddzielnych, które w anneksach są załączone.

§ 62.

Въ видахъ возможнаго сокращенія въ тюрьмахъ казенныхъ издержекъ, на покупку лекарствъ, а также для оказанія больнымъ немедленнаго пособія, въ каждомъ тюремномъ лазаретѣ должна находиться подручная аптека, состоящая изъ соотвѣтственнаго потребности запаса медицинскихъ средствъ, не подвергающихся порчѣ и часто употребляемыхъ. Средства эти выписываемыя изъ аптеки по особымъ рецептамъ, должны храниться въ шкафу, о которомъ сказано въ § 13 настоящей Инструкции и будутъ выдаваемы подъ отвѣтственностью Врача

Эти медицинскія средства суть слѣдующія:

Acetum saturninum,
Alumen crudum,
— ustum,
Argentum nitricum fusum,
Calcaria chlorata sicca pro solutione,
Camphora,
Carbo tiliae pulveratus,
Emplastrum lithargyri compositum,
— — c. resina,
Flores chamomillae vulg.,
— titiae concisi,
Liquor ammonii caustici,
Magnesia sulphurica,
— usta,
Pulveres Doveri,
— purgantes,
— — mercuriales,
— tartari stibiati comp.,
Pulvis radice ipecacuanhae,
Spiritus sulphurico-aethereus,
Tinctura opii crocat. (только 1 др.),
Unguentum basilicum,
— saturninum vel simplex.

Еслибы Врачъ нашелъ нужнымъ, кромѣ вышеисчисленныхъ средствъ, имѣть еще и другія, то ему сіе дозволяется, съ тѣмъ, чтобы таковыя средства не принадлежали къ числу дорого стоящихъ или сильно дѣйствующихъ. О каждомъ одна-

§ 62.

Абы ile możności zmniejszyć w więzieniach wydatek Skarbu na lekarstwa, oraz dla udzielania natychmiastowej pomocy chorym, w każdym lazarecie więziennym ma się znajdować apteczka podręczna, złożona ze stosownego do potrzeby zapasu środków lekarskich, nieulegających zepsuciu, a często używanych. Środki te przepisane z apteki za oddzielnymi receptami, mieścić się powinny w szafie, o której w § 13-ym niniejszej instrukcji mowa, i będą wydawane pod odpowiedzialnością Lekarza.

Takimi środkami lekarskimi są:

Acetum saturninum,
Alumen crudum,
„ ustum,
Argentum nitricum fusum,
Calcaria chlorata sicca pro solutione,
Camphora,
Carbo tiliae pulveratus,
Emplastrum lithargyri compositum,
„ „ c. resina,
Flores chamomillae vulg.,
„ titiae concisi,
Liquor ammonii caustici,
Magnesia sulphurica,
„ usta,
Pulveres Doveri,
„ purgantes,
„ „ mercuriales,
tartari stibiati comp.
Pulvis radice ipecacuanhae,
Spiritus sulphurico-aethereus,
Tinctura opii crocat. (tylko dr. 1),
Unguentum basilicum,
„ saturninum vel simplex.

Jeżeliby Lekarz uznał potrzebę oprócz powyższych utrzymywać jeszcze i inne, pozwala mu się to, byleby te środki nie należały do kosztownych lub gwałtownie działających. W każdym

коже подобномъ случаѣ, онъ обязанъ донести Врачебной Управѣ, съ изложеніемъ побудительныхъ причинъ.

§ 63.

Въ прописываніи лекарствъ, какъ для больныхъ арестантовъ, такъ и низшихъ чиновъ тюремной службы, Врачъ долженъ примѣняться къ больничной фармакопей и къ предписаннымъ въ оной медицинскимъ средствамъ; при семъ, по мѣрѣ возможности, онъ долженъ прописывать заключающіяся въ оной формулы. Въ чрезвычайномъ только случаѣ, когда окажется необходимымъ употребить какое либо средство, не помѣщенное въ фармакопей, дозволяется Врачу прописать оное въ видѣ исключенія; еслибы однако средство это было нужно для леченія существующей эпидемической болѣзни, и вслѣдствіе сего предвидѣлась необходимость болѣе частаго употребленія онаго, или еслибы количество онаго было значительно, или же лекарство принадлежало къ разряду болѣе цѣнныхъ, то Врачъ обязанъ донести о томъ Врачебной Управѣ, увѣдомивъ письменно и аптеку, которая таковой отзывъ, засвидѣтельствованный Смотрителемъ тюрьмы, должна приобщить въ видѣ документа къ расчету.

§ 64.

Вообще вмѣняется Врачу величайшая бережливость и осмотрительность въ прописываніи лекарствъ, безъ ущерба однако больныхъ. Съ этою цѣлью лекарства не должны быть прописываемы въ одинъ разъ въ слишкомъ большомъ количествѣ, дабы при перемѣнѣ оныхъ не было остатковъ, не годящихся уже ни къ какому употребленію.

Прописывая рецептъ, Врачъ долженъ имѣть въ виду средства находящіяся въ подручной аптекѣ, и таковыя отпускать больнымъ со всею поспѣшностью, прибавляя въ скорбномъ листѣ буквы П. А. (Подручная Аптека).

§ 65.

Прописывая необходимыя, болѣе цѣнныя медицинскія средства, или въ большемъ противъ обыкновеннаго количествѣ всѣхъ таковыхъ, кромѣ цифръ, слѣдуетъ непременно обозначать прописью. Употребленіе знаковъ запрещается.

§ 66.

Желая повторить прописанное уже лекарство, Врачъ вмѣсто подписи ярлыка, долженъ написать новый рецептъ. Не до-

jednak podobnym przypadku doniesie o tém z należytém usprawiedliwieniem Urzędowi lekarskiemu.

§ 63.

W ordynowaniu lekarstw, tak dla chorych aresztantów, jako i niższej służby więziennój, stosować się powinien Lekarz do przepisów farmakopei szpitalnej i do środków lekarskich w niej objętych; przyczém, o ile tylko możność dozwoli, ma przepisywać formuły objęte tąż farmakopeą szpitalną. W nadzwyczajnym tylko przypadku, gdy się okaże koniecznym jakiś środek nie objęty tąż farmakopeą, wolno Lekarzowi zapisać takowy; gdyby jednak środek ten miał być potrzebowanym do leczenia choroby epidemicznie grasującej, i ztąd możnaby przewidywać, iż konieczność użycia go stanie się częstszą, lub gdyby ilość jego miała być znaczniejszą, albo też artykuł należał do rzędu droższych, Lekarz obowiązany jest złożyć o tém rapport Urzędowi Lekarskiemu, uwiadamiając oddzielnie na piśmie i aptekę, która dowód taki przez Nadzorcę więzienia poświadczony, do likwidacyi dołączyć powinna.

§ 64.

W ogóle zaleca się Lekarzowi największa oszczędność i oględność w udzielaniu lekarstw, bez uszczerbku wszakże chorego. W tym celu też, ilości na raz przepisywanych środków lekarskich nie mają być zbyt wielkie, ażeby przy zmianie lekarstwa, reszta poprzednio zaordynowanego nie pozostawała bez użytku.

Przy zapisywaniu recepty zważać także powinien Lekarz na środki znajdujące się w apteczce podręcznej, i o ile możności natychmiast je choremu wydzielać, dopisując wszakże na karcie wizytowej litery „A. P.“ (apteczka podręczna).

§ 65.

Przepisując usprawiedliwioną potrzebą środki lekarskie kosztowniejsze, lub też większe, niż zwykle ilości, wagę tych środków obok liczb koniecznie głoskami należy wypisać. Używanie znaków jest zabronione.

§ 66.

Chcąc powtórzyć lekarstwo już raz przepisane, Lekarz zamiast podpisywania sygnatury, powinien wydać nową receptę.

звояется ему, послѣ засвидѣтельствованія рецепта Смотрителемъ и приложеніи симъ послѣднимъ печати прибавлять въ томъ же рецептѣ дополнительное требованіе лекарства изъ аптеки.

§ 67.

Не слѣдуетъ выписывать изъ аптеки медицинскихъ средствъ составляющихъ предметъ лавочной и базарной торговли, какъ-то: водки, перца, можжевельника, крахмала, льнянаго сѣмени для припарокъ или питья, сѣраго мыла, горчицы, прѣснаго меда, соли, деревяннаго масла, уксуса, льнянаго масла, скипидара, лука, чеснока, хрѣна, моркови, топленаго жира, сала, и т. п., но таковыя обязанъ доставлять Смотритель хозяйственнымъ образомъ, по торговымъ цѣнамъ, по письменному требованію Врача. Въ письменномъ требованіи Врачъ долженъ подробно обозначить вѣсъ или мѣру предмета, а также прописать имя и фамилію больного, для котораго таковой нуженъ и для какой именно надобности, записывая тѣ же самыя подробности и въ скорбномъ листѣ. Если же нѣкоторые изъ этихъ предметовъ будутъ нужны для подручной аптеки, то въ требованіи слѣдуетъ сдѣлать о томъ оговорку.

§ 68.

Напитки или простые настойки изъ зелій и сѣмянъ, горчичники изъ толченой горчицы, разведенной теплою водою безъ употребленія къ тому уксуса, приготавливаются лазаретною прислугою подъ наблюденіемъ фельдшера.

§ 69.

На компрессы и перевязки Смотритель долженъ доставлять, по мѣрѣ надобности, старое полотно. Равнымъ образомъ должна быть доставляема Смотрителемъ корпія, по точному смыслу § 24, а также стекляныя рожки и спиртъ для поставки оныхъ съ примѣсю на каждую кварту одной унціи скипидарнаго масла. Въ случаѣ надобности выточить или исправить нѣкоторые инструменты, нужные на этотъ предметъ расходы, по засвидѣтельствованіи Врачемъ счетовъ, удовлетворяются изъ казенныхъ суммъ, съ разрѣшенія подлежащаго Губернскаго Правленія.

§ 70.

При освидѣтельствованіи арестантовъ, неспособныхъ къ ра-

Nie wolno mu też po poświadczeniu przez Nadzorcę recepty i przyłożeniu przez tegoż pieczęci, przypisywać na tej receptce dodatkowo lekarstwo z apteki.

§ 67.

Nie należy z apteki przepisywać artykułów lekarskich, przedmiotem handlu sklepowego i targowego będących, jakimi są: wódka, pieprz, jałowiec, krochmal, siemię lniane w całości, na kataplazmy lub na napoje, mydło szare, gorczyca, miód praśny, sól, oliwa, ocet, olej lniany, olejek terpentynowy, cebula, czosnek, chrzan, marchew, smalec, słonina i t. p., ale dostarczać je powinien Nadzorca sposobem gospodarczym, podług cen handlowych i na piśmienne zapotrzebowanie Lekarza. W piśmie tém ma Lekarz wyraźnie oznaczyć miarę lub wagę artykułu, tudzież wymienić nazwisko i imię chorego, dla którego jest potrzebny i do jakiego użytku, zapisując to samo do karty wizytowej. Jeżeli zaś niektóre z tych artykułów potrzebne będą do apteczki podręcznej, na ten czas w wydanym dowodzie należy o tém wzmiankę uczynić.

§ 68.

Napoje lub proste nalewy z ziół i nasion, sinapizmy z gorczycy tłuczonej, wodą letnią zarobionej, bez użycia do nich octu, przyrządzać ma w samym lazarecie posługa lazaretowa, pod okiem feldzera.

§ 69.

Na natłoczki (kompresy), tudzież na opaski, Nadzorca powinien odpowiednio potrzebie dostarczać płótna starego. Podobnie przez Nadzorcę dostarczoną być powinna skubanka (szarpie), a to w ścisłym zastosowaniu się do § 24; jak również dostarczane być mają przez niego bańki szklane i wyskok (spiritus) do ich przystawiania. i to zawsze zaprawiony uncyą olejku terpentynowego na każdą kwartę wyskoku. W razie zachodzącej potrzeby naostrzenia lub naprawy niektórych narzędzi, likwidacye ztąd powstałe, poświadczone przez Lekarza więziennego, zaspakajane być mają z funduszów skarbowych, za upoważnieniem właściwego Rządu Gubernialnego.

§ 70.

Przy kwalifikowaniu więźni niezdatnych do robót w popraw-

ботамъ въ исправительныхъ арестантскихъ ротахъ, по смыслу 85 ст. Уложения о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, Врачъ долженъ преимущественно примѣняться къ правиламъ объ освобожденіи конскриптовъ отъ военной службы, обязательнымъ, какъ въ Имперіи, такъ и въ Царствѣ (Сводъ Законовъ, томъ XIV, часть 5, раздѣлъ 4, ст. 882), долженъ однако имѣть въ виду, дабы не признавать неспособными къ работамъ въ арестантскихъ ротахъ такихъ арестантовъ, которые хотя подвержены тѣлеснымъ недостаткамъ освобождающимъ отъ военной службы, имѣютъ однако крѣпкое тѣлосложение и способны къ работамъ.

Менѣ важные недостатки и увѣчья тѣла и членовъ при надлежащей впрочемъ физической силѣ, не могутъ также препятствовать назначенію арестантовъ къ таковымъ работамъ.

Вообще, неспособными къ работамъ въ исправительныхъ арестантскихъ ротахъ признаются:

1) Тѣ, у которыхъ хроническія болѣзни и общее худосочіе произвели совершенное истощеніе силъ, сопряженное съ болѣзненными видоизмѣненіями, важнѣйшихъ внутреннихъ, или явные органическіе тѣлесные недостатки.

Къ такимъ болѣзнямъ принадлежатъ: водяная болѣзнь, чахотка, отвердѣніе и перерожденіе печени, селезенки, сердца, бугорчатое нагноеніе легкихъ, ракъ желудка, кишекъ, гортани, а также послѣдствія колтуннаго, артритическаго худосочія и т. п.

2) Тѣ, у которыхъ наружныя хроническія болѣзни, вслѣдствіе важныхъ видоизмѣненій, произвели разные недуги и дѣйствительное увѣчье, напримѣръ имѣющіе на головѣ, спинѣ, шеѣ, плечахъ наросты разнаго свойства, затрудняющіе своимъ объемомъ свободное движеніе тѣла или препятствующіе нормальнымъ жизненнымъ отправленіямъ.

Къ этому разряду принадлежатъ также страдающіе опухлями костей, сведеніемъ или сращеніемъ сочлененій, грыжами разнаго рода, незажившими переломами костей, застарѣлыми язвами, костоѣдою и т. п.

3) Тѣ, у которыхъ накожныя сыпи, сопряженныя съ общимъ худосочіемъ, произвели неизлечимыя, или трудно излечимыя болѣзни, какъ-то: злокачественныя и застарѣлыя парши,

czych aresztanckich rotach, według artykułu 85-go Kodeksu kar głównych i poprawczych, Lekarz głównie stosować się powinien do przepisów obowiązujących przy uwalnianiu spisowych od służby wojskowej, tak w Cesarstwie, jako i w Królestwie (Swod praw Cesarstwa, tom 14, część 5, oddział 4, artykuł 882-gi). Ma wszakże na to zwracać uwagę, aby nie uznawać za niekwalifikujących się do robót w rotach aresztanckich takich więźni, którzy, lubo dotknięci wadą ciała, uwalniającą od spisu wojskowego, są jednak zdrowej budowy ciała i zdolni do pracy.

Mniej znaczna niekształtność lub ułomność całego ciała i członków, przy należytej zresztą sile fizycznej, nie może również przeszkadzać w kwalifikowaniu więźni do rzeczonych robót.

W ogóle zaś za niezdatnych do robót w rotach poprawczych aresztanckich uważani być mają:

1) Tacy, u których choroby chroniczne, dyskrazyjne i kacheksye spowodowały wielkie sił wyniszczenie, zrzuciły chorobne przeistoczenia ważniejszych trzewiów, lub wyraźne wady organiczne w ciele.

Do takich należą, np: wodna puchlina, suchoty, stwardnienie i przerost wątroby, śledziony, serca, zropienie gruźkowe płuc, skir żołądka, kiszek i gardziela, tudzież następstwa kacheksyi kołtunowej, artrytycznej i t. p.

2) Ci, u których choroby chroniczne zewnętrzne przez ważne przeobrażenia stały się powodem różnych ułomności i istotnego kalectwa, np: mający na głowie, karku, szyi, plecach narośle wszelkiej natury, przeszkadzające wielkością swoją swobodnemu wykonywaniu ruchów ciała, lub należytemu odbywaniu się funkcij żywotnych.

Tutaj liczą się także mający rozłączenia kostne, pokurezenie lub zrośnięcie stawów, różnego rodzaju przepukliny, złamanie kości źle zagojone, zastarzałe wrzody, próchnienie kości i t. d.

3) Tacy, u których choroby skórne, połączone ze stanem dyskrazyjnym lub kacheksją, stanowią cierpienia wcale leczyć się niedające, lub z wielką trudnością, jakimi są: parchy złośli-

чесотка, усложненная колтуною и венерическою болѣзною съ изъясненіями.

4) Разбитые параличемъ, то есть тѣ, у которыхъ отдѣльные части тѣла лишены чувства и движенія.

5) Тѣ, у которыхъ хроническое воспаление глазъ перешло въ постоянную болѣзнь, или повредило органъ зрѣнія до такой степени, что они не въ состояніи хорошо видѣть ни однимъ глазомъ, а именно тѣ, у которыхъ произошло потемнѣніе или болѣзненное видоизмѣненіе разныхъ составныхъ частей глаза, большею частью лишающее зрѣнія.

6) Подвергающіеся припадкамъ падучей болѣзни, повторяющимся болѣе одного раза въ теченіи мѣсяца, а также страдающіе умопомѣшательствомъ въ разныхъ степеняхъ.

7) Наконецъ, одержимые венерическими, а также воспалительными, накожными и хроническими болѣзнями разнаго рода, пока не будутъ вылечены окончательно.

§ 71.

Врачъ, оставляя службу и передавая должность своему преемнику, долженъ сдать ему всякіе хирургическіе инструменты и всѣ, какъ печатныя, такъ и письменныя распоряженія, правила, циркуляры и т. п., по описи, составленной въ видѣ протокола въ трехъ экземплярахъ, заключающей въ себѣ вмѣстѣ съ тѣмъ и удостовѣреніе въ принятіи оныхъ. Одинъ изъ этихъ экземпляровъ получаетъ Врачъ передающій должность, другой остается у его преемника, а третій у Смотрителя.

§ 72.

Смотритель обязанъ наблюдать, чтобы правила о содержаніи порядка и чистоты, въ отношеніи одежды, перемѣны бѣлья и постели, бани для арестантовъ, купанья, продовольствія, прогулокъ и т. п., были исполняемы въ точности. О точномъ исполненіи означенныхъ правилъ, обязаны удостовѣряться чиновники, производящіе ежемѣсячныя ревизіи тюремъ, и помѣщать въ протоколахъ свои замѣчанія, подъ опредѣленною особыми инструкціями отвѣтственностью.

Въ случаѣ увеличившагося въ тюрьмѣ числа больныхъ, Врачъ доноситъ о семъ, смотря по тому, гдѣ находится тюрьма, Губернскому Правленію, или Начальнику уѣзда. Вслѣдствіе сего, Губернское Правленіе или Начальникъ уѣзда командиру-

етъ и задавніале, świerzba w połączeniu z cierpieniem kołtunowym, wenerycznym i z owrzodzeniami.

4) Sparaliżowani, to jest tacy, u których pojedyncze części ciała pozbawione zostały czucia i ruchu.

5) Ci, u których chroniczne zapalenia oczu stały się powodem ciągłej niemocy, albo uszkodziły organ wzroku w stopniu takim, iż na żadne oko nie są w stanie dokładnie widzieć, mianowicie ci, u których powstały zaćmienia lub chorobne przeistoczenia różnych części składowych oka, w większej części wzroku pozbawiające.

6) Ulegający chorobie epileptycznej, powtarzającej się częściej niż raz na miesiąc, tudzież mający obłąkanie umysłu różnych stopni.

7) Wreszcie cierpiący choroby weneryczne, tudzież zapalne gorączkowe, wyrzutowe i chroniczne wszelkiego rodzaju, dopóki z nich w zupełności się nie ulecą.

§ 71.

Lekarz wychodząc ze służby i zdając ją swemu następcy oddać temuż powinien wszelkie narzędzia chirurgiczne i wszystkie tak drukowane jako i niedrukowane rozporządzenia, przepisy, okólniki i t. p. z wyszczególnieniem ich, spisaniem w formie protokołu w trzech egzemplarzach, obejmującym zarazem pokwitowanie odbioru. Jeden z tych egzemplarzy otrzymuje Lekarz zdający służbę, drugi zostaje przy obejmującym ją, a trzeci przy Nadzorcy.

§ 72.

Obowiązkiem jest Nadzorcy wglądać i pilnować, ażeby przepisy co do porządku i ochędóstwa pod względem odzieży, zmiany bielizny i pośłania, używania przez więźni łaźni parowej, tudzież kąpieli, wreszcie co do żywności, przechadzek i t. p. wydane, akuratanie spełniane były; o ściśłym wykonywaniu których to przepisów, delegowani, miesięczne w więzieniach odbywający rewizye, przekonywać się i w protokołach uwagi swe zamieszczać są obowiązani, pod zastrzeżoną oddzielnymi przepisami odpowiedzialnością.

W razie zwiększenia się liczby chorych w więzieniu, Lekarz donosi o tém według tego, gdzie się znajduje więzienie, Rządowi Gubernialnemu lub Naczelnikowi Powiatu. W skutku tego Rząd Gubernialny lub Naczelnik Powiatu deleguje Lekarza Powiatowego

ють уѣзднаго или другаго Врача, который совмѣстно съ Совѣтникомъ Губернскаго Правленія, или Уѣзднымъ Начальникомъ удостовѣряется о способѣ содержанія арестантовъ, а именно о ихъ продовольствіи, одеждѣ, занятіяхъ и даже леченіи.

Если Врачъ замѣтитъ въ тюрьмѣ что либо несогласное съ правилами гигіены и могущее имѣть вредное вліяніе на здоровье арестантовъ и при томъ найдетъ возможнымъ устранить зло, то онъ обязанъ обратить на это вниманіе Смотрителя, а въ случаѣ надобности записать свои замѣчанія въ заведенную на сей предметъ книгу.

ОТДѢЛЪ VII.

Обязанности фельдшера.

§ 73.

Фельдшеръ въ тюремномъ лазаретѣ и въ самой тюрьмѣ назначенъ для подачи предписаннаго Врачемъ медицинскаго пособія, и долженъ исполнять это съ величайшею точностью, не поручая исполненія своихъ обязанностей прислугѣ, самъ же онъ никакимъ леченіемъ заниматься не можетъ. Хотя фельдшеръ состоитъ подъ непосредственнымъ начальствомъ Врача, однако и Смотритель, какъ распорядитель и хозяинъ цѣлаго тюремнаго зданія, долженъ имѣть за нимъ бдительный надзоръ.

§ 74.

Фельдшеръ долженъ быть всегда въ трезвомъ видѣ, заниматься прилежно и не дозволить себѣ никакихъ нарушеній порядка, дисциплины и тюремныхъ правилъ. Ему не дозволяется вводить кого либо въ тюрьму; на службу долженъ онъ являться до посѣщенія Врача и всякій разъ, когда ему будетъ это приказано Врачемъ, или, когда его потребуеъ къ себѣ Смотритель.

§ 75.

Если тюремный фельдшеръ содержитъ при томъ фельдшерское заведеніе, то ему не дозволяется присылать вмѣсто себя подмастерьевъ, или учениковъ сего заведенія; въ случаѣ болѣзни, онъ представляетъ тотчасъ на усмотрѣніе тюремнаго Врача для исправленія его обязанностей другаго фельдшера.

§ 76.

Безъ вѣдома и разрѣшенія Врача, фельдшеру не позволя-

wego lub innego, który łącznie z Radcą Gubernialnym lub Naczelnikiem Powiatu, przekonywa się o sposobie utrzymywania więźni, mianowicie ich karmienia, odziewania, zajmowania pracą a nawet leczenia.

Jeśli Lekarz spostrzeże w więzieniu co przeciwnego zasadom higieny, a mogącego mieć wpływ szkodliwy na zdrowie więźni, i przytém przewiduje rzeczywistą możność usunięcia złego, to obowiązkiem jest jego zwrócić na tę okoliczność uwagę Nadzorcy, a w razie potrzeby nawet zapisać swoje spostrzeżenia do właściwej na to księgi.

DZIAŁ VII.

Obowiązki felczera.

§ 73.

Felczer w lazarecie więziennym i w więzieniu przeznaczony jest do udzielania pomocy zaleconej przez Lekarza, a wykonywać ją powinien z największą ścisłością, nie wyręczając się posługą; sam zaś żadnego leczenia przedsiębrać nie może. Chociaż felczer zostaje pod bezpośredniem zwierzchnictwem Lekarza, jednakże Nadzorca, jako rzadca i gospodarz całego domu więziennego, ma też rozciągać na niego baczne oko.

§ 74.

Felczer powinien się zachowywać zawsze trzeźwo, być pilnym i nie dopuszczać się żadnych uchybień przeciw porządkowi, karności i przepisom więziennym. Nie wolno mu nikogo wprowadzać do więzienia; na służbę ma przychodzić przed wizytą lekarską, i w każdym razie, gdy mu to Lekarz zaleci lub gdy Nadzorca po niego pošle.

§ 75.

Jeżeli felczer więzienny utrzymuje zarazem izbę felczerską, nie wolno mu się wyręczać w więzieniu subjektami lub uczniami tejże izby; w razie choroby przedstawia natychmiast zastępcę do uznania Lekarza więziennego.

§ 76.

Bez wiedzy i zezwolenia Lekarza nie wolno felczerowi od

ется отлучаться за городъ; онъ долженъ наблюдать, чтобы все въ лазаретѣ содержалось въ величайшей чистотѣ и соблюдать во всемъ надлежащую бережливость, при томъ имѣть надзоръ за цѣлостію казеннаго имущества, подъ опасеніемъ отвѣтственности за всякую порчу или утрату онаго.

§ 77.

Каждый день, послѣ выхода Врача, фельдшеръ немедленно прописываетъ изъ скорбнаго листа на дощечкѣ надъ кроватію вновь поступившаго больного, все свѣдѣнія, которыя должны быть тамъ помѣщены; за тѣмъ отправляется въ тюремную канцелярію съ книгою, заключающею въ себѣ отрѣзки заглавія скорбныхъ листовъ, для внесенія прописанныхъ Врачемъ въ заголовкѣ подробностей въ главную книгу о больныхъ, заведенную по формѣ № 6. Наконецъ, замѣщаетъ графы въ контрольной книгѣ о движеніи больныхъ въ теченіи дня, заведенной по формѣ № 7, которая должна служить основаніемъ для составленія мѣсячныхъ, трехмѣсячныхъ и годовыхъ рапортовъ, при чемъ долженъ вручить Смотрителю лазаретную записку о порціяхъ пищи для больныхъ, подписанную Врачемъ собственноручно.

§ 78.

Когда больной выздоровѣетъ или умретъ, фельдшеръ передаетъ въ канцелярію скорбный листъ, выписавъ изъ него нужныя свѣдѣнія въ главную книгу и въ контроль дневнаго движенія больныхъ.

§ 79.

По вскрытіи Врачемъ мертваго тѣла, фельдшеръ долженъ шить оное надлежащимъ образомъ, такъ, чтобы видъ трупа не былъ безобразенъ, и чтобы возможно было надѣть на него рубашку и удобно уложить въ гробъ.

§ 80.

Фельдшеръ обязанъ содержать въ надлежащемъ порядкѣ и чистотѣ шкафъ, въ которомъ хранятся подручныя медицинскія средства и запасы разныхъ предметовъ, а также хранить особо въ порядкѣ и чистотѣ хирургическіе инструменты, обращая особенное вниманіе на то, чтобы отъ сырости и ржавчины таковыя не подвергались порчѣ. Онъ обязанъ принять доставленныя изъ аптеки лекарства, и по повѣркѣ оныхъ Смо-

далае сіе за міаство; przestrzegać on powinien w całym lazarecie największej czystości i zachować we wszystkiém należytą oszczędność, tudzież przestrzegać, pod własną odpowiedzialnością, aby z własności skarbowej nie uronionego lub zepsutego nie było.

§ 77.

Codziennie po wizycie lekarskiej, felczer niezwłocznie ma zapełnić na tablicy nad łóżkiem chorego, nowo do lazaretu przyjeżdego, z karty wizytowej wszystkie wiadomości, które tam umieszczone być powinny; potem udaje się do kancelaryi więziennej z księgą, obejmującą odcinki nadgłówków od kart wizytowych, dla zapisania szczegółów wymienionych przez Lekarza w nadgłówku, do księgi głównej chorych, prowadzonej według wzoru Nr. 6-ty. Wreszcie zapełnia rubryki w księdze kontroli dziennego ruchu chorych, prowadzonej według wzoru Nr. 7-y, a która ma służyć za zasadę do składania raportów miesięcznych, kwartalnych i rocznych; przyczem złożyć powinien na ręce Nadzorcy relewę lazaretową porcyj żywności dla chorych, własnoręcznie przez Lekarza podpisaną.

§ 78.

Gdy chory wyzdrowieje lub umrze, felczer oddaje kartę wizytową do kancelaryi, wypisawszy z niej potrzebne wiadomości do księgi głównej i do kontroli dziennego ruchu chorych.

§ 79.

Po otwarciu zwłok, któreby Lekarz przedsięwziął, felczer powinien ciało należycie pozszywać, tak aby widok trupa nie był rażący, żeby koszulę można było włożyć i ciało z łatwością w trumnie umieścić.

§ 80.

Felczer obowiązany jest utrzymywać w należytych porządku i czystości szafkę, w której się mieszczą środki lekarskie podręczne i zapasy rozmaitych artykułów, tudzież utrzymywać w porządku i czystości oddzielnie zachowane narzędzia chirurgiczne, a szczególnie na to zwracać uwagę, aby przez wilgoć i rdzewienie zepsuciu nie ulegały. Do niego także należy przyniesione z apteki lekarstwa przyjąć, po sprawdzeniu ich przez Nadzorcę, jak

тритеlemъ, какъ предписано въ § 50, раздать кому слѣдуетъ, и при томъ наблюсти за своевременнымъ принятіемъ и бережливымъ употребленіемъ оныхъ, внушая это, какъ прислугѣ, такъ и больнымъ; опорожненную же стекляную посуду собрать на слѣдующій день въ одно мѣсто, записать въ контроль и отослать обратно въ аптеку подъ росписку, чрезъ служителей приносящихъ изъ оной лекарства, послѣ утренняго посѣщенія Врача.

ОТДѢЛЪ VIII.

Доставка лекарствъ.

§ 81.

Въ отношеніи лекарствъ, доставляемыхъ аптеками въ тюрьмы, обязательны во всѣхъ подробностяхъ, какъ для владѣльцевъ аптекъ, такъ и управляющихъ оными, уставъ для фармацевтовъ и аптекъ, съ тѣмъ однако условіемъ, что за ярлыками, хотя бы подписанными Врачемъ, лекарства въ тюремные лазареты не должны быть отпускаемы.

§ 82.

Лекарства на казенный счетъ могутъ быть отпускаемы изъ аптекъ только по рецептамъ, засвидѣтельствованнымъ порядкомъ, указаннымъ въ § 50. Еслибы въ такихъ рецептахъ, ниже подписи Смотрителя, прописаны были Врачемъ добавочныя лекарства, таковыхъ аптека отпускать не должна, такъ какъ слѣдующія за оныя деньги будутъ всегда исключаемы изъ счетовъ.

§ 83.

Къ вышеозначенному уставу слѣдуетъ примѣняться также въ отношеніи цвѣта ярлыковъ къ лекарствамъ, предназначеннымъ для наружнаго употребленія и поспѣшности, обозначаемой въ рецептахъ словами: „cito, citissime“, на ярлыкахъ же должна быть прописываема фамилія больного или номеръ кровати, согласно списку рецептовъ, наставленіе какъ принимать лекарство, число отпуска онаго и вензель отпускающаго, а на оборотѣ составъ лекарства.

§ 84.

Владѣльцы аптекъ и управляющіе оными, доставляющіе лекарства въ тюремные лазареты, обязаны прописанныя во

§ 50-ты przepisuje, кому należy rozdać, dopilnować, aby były w swoim czasie zażywane i nie marnowane, zalecać to także pośludze i chorym; naczynia zaś szklanne próżne z dnia poprzedniego zebrać, do kontroli zaciągnąć i odesłać za pokwitowaniem napowrót do apteki, przez ludzi przynoszących lekarstwa z apteki z wizyty ranniej.

DZIAŁ VIII.

Dostawa lekarstw.

§ 81.

W wydawaniu lekarstw dostarczanych z aptek dla więzień, obowiązuje we wszystkich szczegółach tak właścicieli aptek, jak ich zarządców ustawa dla farmaceutów i aptek, z zastrzeżeniem jednak, że za sygnaturami, chociażby opatrzonemi w podpis Lekarza, lekarstwa do lazaretów więziennych nie mają być wydawane

§ 82.

Lekarstwa na koszt Skarbu mogą być wydawane z aptek tylko za receptami, ulegalizowanemi w sposób § 50-m wskazany. Gdyby na takich receptach, poniżej podpisu Nadzorcy, przepisane były przez Lekarza jeszcze dodatkowo lekarstwa, tych apteka wydawać nie powinna, gdyż należytość za nie z likwidacyi zawsze strącaną będzie.

§ 83.

Do rzeczonej wyżej ustawy stosować się także należy pod względem koloru sygnatur dla lekarstw, do użytku zewnętrznego przeznaczonych, tudzież pośpiechu przy receptach oznaczonych wyrazami: „cito, citissime“, a na sygnaturach zamieszczane być powinno nazwisko chorego lub numer łóżka, według spisu recept, przepis na zażywanie lekarstwa, data wydania i cyfra wydającego; na odwrotnej zaś stronie skład lekarstwa.

§ 84.

Właściciele i zarządcy aptek, dostarczający lekarstwa do lazaretów więziennych, obowiązani są lekarstwa podczas ranniej wi-

время утренняго посѣщенія лекарства, отсылать, немедленно по приготовленіи оныхъ, въ тюрьму посредствомъ своихъ служителей, препровождая въ подлинникѣ согласно § 50 списокъ рецептовъ, съ обозначеніемъ внизу времени отправления лекарствъ. Лекарства прописываемыя послѣ утренняго посѣщенія и отпускаемыя вышеуказаннымъ порядкомъ, тюремная прислуга должна принимать сама изъ аптеки обще съ рецептами для соблюденія предписанныхъ § 50 правилъ.

По принятіи лекарствъ, рецепты возвращаются въ аптеку для приобщенія ихъ за тѣмъ къ расчету.

§ 85.

Владѣльцы аптекъ и управляющіе оными обязаны также письменно обращать вниманіе тюремнаго Врача на прописываемыя имъ медицинскія средства, увеличивающія чрезъ мѣру общую цѣнность лекарствъ. Еслибы эти предостереженія остались безъ послѣдствій, аптекарь долженъ донести о томъ Врачебной Управѣ, такъ какъ слѣдующія за подобныя средства деньги будутъ удержаны, впредь до разрѣшенія сомнѣнія о правильности прописанія оныхъ.

§ 86.

Склянки, выдаваемые изъ аптеки съ лекарствами должны быть толсты и соотвѣтственной величины, тонкихъ, а тѣмъ самимъ легко разбивающихся склянокъ принимать не слѣдуетъ. По принятіи лекарствъ, всякая стеклянная посуда должна быть возвращаема въ аптеку, которая въ своихъ счетахъ ничего за оную требовать не въ правѣ. Дабы однакоже аптека не подвергалась по сему поводу убыткамъ, слѣдуетъ вести обоюдный контроль, со стороны тюремнаго лазарета фельдшеръ отвѣтствуетъ за всякій недостатокъ склянокъ.

§ 87.

Доставка лекарствъ въ тюремные лазареты должна быть производима вездѣ съ публичныхъ торговъ, на срокъ не болѣе 3-хъ лѣтъ, на основаніи общихъ по сему предмету правилъ.

§ 88.

Если нѣсколькихъ соискателей уступаетъ одинаковый процентъ, то выборъ будетъ зависѣть отъ Правительственной Комисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, къ которой отно-

зеты przepisane, zaraz po ich przyrządzeniu do więzienia przez własną służbę odsyłać, przy dołączeniu w oryginale odpowiednio § 50-mu spisu recept, oznaczając poprzednio, u dołu spisu recept, godzinę ich wysłania. Lekarstwa przepisywane po rannej już wizycie, a wydawane w sposób wyżej opisany, służba więzienna z apteki odbierać powinna łącznie z receptami, dla dopełnienia tego, co z przepisu powołanego § 50-go wypada.

Po przyjęciu lekarstw, recepty mają być zwracane aptece, dla załączenia ich następnie do likwidacyi.

§ 85.

Właściciele i zarządcy aptek mają też obowiązek zwracać piśmiennie uwagę Lekarza więziennego na zapisywane środki lekarskie, które zbyt znacznie podnoszą ogólny koszt lekarstw. Gdyby te ostrzeżenia pozostały bez skutku, Aptekarz powinien donieść o tém Urzędowi Lekarskiemu, albowiem należytość za podobne środki będzie mu wstrzymana, aż do rozstrzygnięcia wątpliwości, czy były zasadnie przepisane.

§ 86.

Szkło do lekarstw z apteki wydawane powinno być grube i odpowiedniej wielkości, cienkie a tém samém do stłuczenia łatwe nie ma być przyjmowane. Po użyciu lekarstwa wszelkie szkło zwracać się ma aptece i nie za nie likwidować nie można. Ażeby jednak z téj przyczyny apteka nie ponosiła straty, prowadzi należyć wzajemną kontrolę, ze strony lazaretu więziennego; feler jest odpowiedzialny za ubytek szkła.

§ 87.

Dostawa lekarstw do lazaretów więziennych ma się wszędzie urządzić przez licytację, na przeciąg lat najwięcej trzech, według ogólnych w téj mierze przepisów.

§ 88.

Jeśli kilku ubiegających się odstępuje procent równy, wybór dostawcy zależeć będzie od Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, do której też należy rozstrzyga-

сится также разрѣшеніе всѣхъ сомнительныхъ вопросовъ въ непредвидимыхъ случаяхъ.

§ 89.

Въ городахъ, гдѣ находится только одна аптека, доставка обезпчивается посредствомъ подачи владѣльцемъ аптеки или управляющимъ оною соотвѣтственнаго объявленія на счетъ уступки въ пользу Казны извѣстныхъ процентовъ.

§ 90.

Контракты съ аптекарями, или содержателями аптекъ, должны быть заключаемы по прилагаемой формѣ № 8, въ трехъ экземплярахъ (изъ коихъ одинъ на гербовой бумагѣ) и представляемы на утверждение Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

§ 91.

Заключенный контрактъ не можетъ быть никому переуступленъ, безъ вѣдома и разрѣшенія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

§ 92.

По вниманію къ тому, что патентованные аптекари и провизоры, управляющіе своими или чужими аптеками, обязаны, на основаніи пункта 3 и 8, § 69, устава для фармацевтовъ и аптекъ всегда и во всякое время отпускать требуемыя отъ нихъ лекарства надлежащей доброты, а тѣмъ болѣе на казенный счетъ, какъ это положительно оговорено въ упомянутомъ уставѣ, и на исполненіе таковыхъ обязанностей выполняютъ присягу, не слѣдуетъ требовать отъ нихъ залога, или поручительства по доставкѣ лекарствъ въ тюремные лазареты.

§ 93.

Слѣдующую за доставку лекарствъ плату владѣлецъ аптеки или управляющій оною можетъ рассчитывать только по цѣнамъ и таксѣ, установленнымъ на лекарства въ больничной фармакопее, исключая случай упомянутый въ § 63, въ которомъ расчетъ производится по цѣнамъ, опредѣленнымъ такою на лекарства въ Царствѣ Польскомъ.

§ 94.

При исчисленіи платы за нѣсколько приѣмовъ одного и того же лекарства, прописанныхъ одновременно, слѣдуетъ счи-

не wszelkich wątpliwych kwestyj w nieprzewidzianych przypadkach.

§ 89.

W miastach, gdzie jest tylko jedna apteka, zapewnia się dostawa przez złożenie ze strony właściciela lub zarządcy apteki stosownej deklaracji, ile odstępuje procentu na korzyść Skarbu.

§ 90.

Kontrakty z Aptekarzami lub zarządzającymi aptekami mają być spisywane, według załączonego tu wzoru Nr. 8-y, w trzech egzemplarzach, z których jeden na stemplu, i przedstawiane Kommissji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych do zatwierdzenia.

§ 91.

Zawartego kontraktu nie można nikomu odstępować, bez wiedzy i zezwolenia Kommissji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

§ 92.

Z uwagi, że kwalifikowani Aptekarze i Prowizorowie zarządzający własnymi lub cudzimi aptekami, obowiązani są na zasadzie § 69-go, ustępu 3 i 8-go ustawy dla farmaceutów i aptek zawsze i w każdym czasie wydawać żądane od nich lekarstwa, i to w należytej dobroci, a témbardziej na rachunek Rządu, jak to wyraźnie tam jest zastrzeżoném, a na wypełnienie tych obowiązków wykonywają przysięgę, przeto nie należy wymagać od nich składania wadiów lub kaucyj z powodu dostawy lekarstw do więzień.

§ 93.

Należność przypadającą za dostarczone lekarstwa, właściciel lub zarządca apteki obliczać może tylko podług cen i taksy lekarstw farmakopei szpitalnej, wyjąwszy przypadek w § 63-im wspomniany, w którym obliczenie dopełnia się według cen taksy lekarstw Królestwa.

§ 94.

Przy obliczeniu należności za kilka doz jednego i tego samego lekarstwa, jednocześnie zapisanych, zbiorowo trzeba ją rachować 6*

татъ оную въ общей сложности, какъ за весь матеріалъ, употребленный для всѣхъ приѣмовъ, такъ и за приготовленіе оныхъ.

§ 95.

Еслибы Врачъ выписалъ изъ аптеки одни лишь лекарственные матеріалы, составляющіе предметъ лавочной и базарной торговли (см. § 67 настоящей Инструкціи), или же простые настои и напитки изъ зелій и сѣмянъ, а также горчичники (см. § 68), то аптека не должна отпускать оныхъ, равно чистаго спирта или съ примѣсью водки или сахару, такъ какъ слѣдующія за эти предметы деньги будутъ исключаемы изъ счетовъ.

§ 96.

Для избѣжанія по возможности ошибокъ въ исчисленіи и для удобнѣйшей повѣрки счетовъ съ списками рецептовъ, вмѣняется доставщику лекарствъ въ непремѣнную обязанность — на рецептахъ или спискахъ рецептовъ прописывать подробно цѣны отдѣльныхъ составныхъ частей лекарства, съ лѣвой стороны возлѣ названія каждой изъ нихъ, а равно таксу фармацевтическихъ дѣйствій. Итогъ всѣхъ этихъ цѣнъ будетъ составлять цѣну каждаго лекарства. Цѣны эти, повторенныя въ концѣ списка рецептовъ въ общей суммѣ и сложенныя вмѣстѣ, представляютъ полную причитающуюся по каждому списку рецептовъ сумму, которая вносится въ расчетъ, составляемый по предписанной формѣ № 9.

§ 97.

Лекарства, доставленныя по спискамъ рецептовъ, слѣдуетъ раздѣлять на выданныя:

- a) для больныхъ, пользующихся въ лазаретѣ;
- b) для внѣ-лазаретныхъ больныхъ;
- c) въ подручную аптеку;
- d) для тюремной службы;

прописывая по порядку слѣдующую за оныя сумму, по означеннымъ статьямъ, но въ одномъ и томъ же расчетѣ.

§ 98.

Прежде внесенія въ расчетъ причитающей по рецептурному списку суммы, слѣдуетъ выставить на соответственномъ рецептѣ очередной номеръ по расчету, за тѣмъ списки рецептовъ, съ приложеніемъ къ нимъ другихъ документовъ, если та-

ваѣ, такъ за cały матеріалъ użyty do wszystkich doz, jako i za przyrządzenie.

§ 95.

Gdyby Lekarz przepisał z apteki same przez się artykuły lekarskie, będące przedmiotem handlu sklepowego i targowego (patrz § 67 tej instrukcyi), albo też proste nalewy lub napoje z ziół i nasion, tudzież synapizmy (patrz § 68), apteka wydawać ich nie powinna, również jak spirytusu czystego lub z przyprawą wódczaną, albo cukru, gdyż należność za wszystkie te artykuły z likwidacyi wytrąconą będzie.

§ 96.

Dla uniknienia ile możności pomyłek w rachubie, oraz ułatwienia sprawdzania likwidacyj ze spisami recept, wkłada się na dostarczającego lekarstwa konieczny obowiązek, aby na receptcie lub spisie recept ceny szczegółowe pojedynczych środków, w skład lekarstwa wchodzących, umieszczał po lewej stronie, obok nazwiska każdego z nich, również jak i takse czynności farmaceutycznych, co razem zsummowane stanowić będzie cenę każdego lekarstwa. Ceny te w końcu spisu recept ogólnie powtórzone i dodane przedstawiają całkowitą należność z każdego spisu recept, która przenosi się do likwidacyi, ułożyć się mającej podług przepisane wzoru Nr. 9-ty.

§ 97.

Spisy recept z dostawy lekarstw rozdzielać zawsze należy na takie, które wydano:

- a) dla chorych lazaretowych;
- b) dla chorych ambulatoryjnych;
- c) do apteczki podręcznej;
- d) dla służby więziennej;

odpowiednio wyszczególniając należność za nie według powyższych tytułów, lecz w jednéj i téjże saméj likwidacyi.

§ 98.

Przed wpisaniem należności ze spisu recept do likwidacyi, kładzie się zawsze na tej receptcie numer bieżący, jaki likwidacya wskazuje, następnie spisy recept z dołączeniem innych dowodów, jeśli jakie były, przewlekają się u góry sznurkiem i zawiązują

ковые имѣются, прошнуровываются и связываются сверху, такъ, чтобы потомъ можно было удобно повѣрять цѣны; концы же шнурковъ припечатываются сургучемъ, съ приложеніемъ аптечной печати, но не къ рецептурнымъ спискамъ, а къ особому ярлыку, на которомъ обозначается количество прилагаемыхъ къ расчету документовъ, заключающихся въ каждой такой связкѣ, и свѣдѣніе, къ какой статьѣ расчета они относятся.

§ 99.

Итоги, сведенные по отдѣльнымъ статьямъ, должны быть собраны и сложены въ концѣ расчета; за тѣмъ слѣдуетъ вычесть уступленный процентъ и прописать окончательно, цифрами и складомъ, дѣйствительно причитающуюся аптекѣ сумму.

§ 100.

Расчеты по доставкѣ лекарствъ, съ принадлежащими къ нимъ документами, должны быть представляемы, не позже трехъ дней по истеченіи каждыхъ трехъ мѣсяцевъ, Смотрителю тюрьмы, въ трехъ экземплярахъ, изъ коихъ одинъ на гербовой бумагѣ препровождается въ Казначейство, производящее уплату, а два на простой бумагѣ такого же формата — въ тюремный архивъ и къ власти, ассигнующей выдачу денегъ.

Въ случаѣ непредставленія расчета въ назначенный срокъ, поставщикъ долженъ будетъ понести почтовые издержки и выѣздить себѣ въ вину несвоевременную уплату.

§ 101.

Тюремный Врачъ разсматриваетъ расчетъ и сличаетъ оный съ представленными документами; найдя же оный вѣрнымъ и удостовѣрившись, что нѣтъ въ рецептахъ подчистокъ или поправокъ, сдѣланныхъ другимъ почеркомъ, въ ущербъ Казнѣ — свидѣтельствуетъ дѣйствительность доставки лекарствъ, въ отношеніи количества, вѣса и доброты оныхъ и передаетъ расчетъ, вмѣстѣ съ документами, Смотрителю.

§ 102.

Смотритель тюрьмы, не найдя никакихъ основаній къ замѣчаніямъ по представленному расчету, долженъ засвидѣтельствовать оный, съ приложеніемъ тюремной печати, и представить предписаннымъ порядкомъ, вмѣстѣ съ документами, высшему начальству. Само собою разумѣется, что Врачъ и Смо-

в способъ дозволяящій sprawdzenia ich cen; końce zaś sznurków mają być lakiem i pieczętką apteczną przypieczętowane nie na recepcie, lecz na oddzielnej kartce, na której wymienić się ma liczba dowodów do likwidacji dołączonych, w każdym takim pliku zawartych i do jakiego one tytułu należą.

§ 99.

Summy należności z pojedynczych tytułów otrzymane, w końcu likwidacji należy zebrać i dodać, następnie odtrącić odstąpiony procent, i ostatecznie liczbami i głoskami wyrazić rzeczywistą należność, przypadającą aptece.

§ 100.

Likwidacja za dostarczone lekarstwa, z należnemi do nich dowodami, podawane być mają kwartalnie, najpóźniej w trzy dni po upływie kwartału, Nadzorcy więzienia, w trzech egzemplarzach, z których jeden na stemplu idzie do kassy, wypłatę czyniącej, a dwa na papierze takiejże wielkości bez stempla, do akt więziennych i do władzy zarządzającej wypłatę.

W razie niezłożenia likwidacji w oznaczonym terminie, dostawca poniesie koszt portoryi i winę opóźnionej wypłaty sobie przypisze.

§ 101.

Lekarz więzienny przegląda likwidację i porównywa ją z dołączonemi dowodami, a znalazłszy ją zgodną i przekonawszy się, że nie ma w receptach podskrobań lub przypisków zrobionych obcą ręką, na szkodę Skarbu, poświadcza rzeczywistą dostawę lekarst co do ilości wagi i dobroci środków, i składa ją razem z dowodami Nadzorcy.

§ 102.

Nadzorca więzienia, skoro nie znajdzie nic do nadmienienia co do podanej likwidacji, poświadczy ją, zaopatrzy w pieczęć więzienną i przedstawi w kolei przepisanej, wraz z dowodami, władzy wyższej. Samo z siebie wynika, że Lekarz i Nadzorca po-

трите́ль должны засви́дѣтельствова́ть всѣ три экземп́ляра разсчета.

§ 103.

Такъ какъ по́вѣрка аптекарскихъ счетовъ производится въ интересѣ Казны, то представленные въ надлежащій срокъ расчеты съ документами освобождаются отъ взноса почтовыхъ платежей и отправляются съ надписью: „по казенной надобности.“

§ 104.

Доставляющій лекарства обязанъ, при полученіи за оныя трехмѣсячной платы изъ Казначейства, выдавать квитанцію на гербовой бумагѣ соотвѣтственнаго достоинства.

ОТДѢЛЪ IX.

Доставка пѣявокъ.

§ 105.

На доставку пѣявокъ объявляются торги; въ случаѣ же неявки желающихъ, доставка можетъ производиться на основаніи поданнаго контрагентомъ объявленія. Какъ контрактъ, такъ и объявленіе, должны быть представляемы въ трехъ экземплярахъ (изъ коихъ одинъ на гербовой бумагѣ, а два остальные на простой, такого же самаго формата), на утверждение Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

§ 106.

Контракты на поставку пѣявокъ могутъ быть заключаемы не болѣе, какъ на трехлѣтній срокъ.

Принимается за главное основаніе, что Казна платитъ не за потребованныя, но лишь за дѣйствительно приставленные пѣявки.

§ 107.

Трехмѣсячные счета по доставкѣ пѣявокъ, съ надлежащими документами, представляются такимъ же порядкомъ, какой предписанъ для доставщиковъ лекарствъ, но въ видѣ документовъ слѣдуетъ приобщать подлинныя скорбныя листы и выдаваемые Врачемъ, съ посви́дѣтельствомъ Смотрителя, временныя росписки.

Въ случаѣ однакожъ невозможности приложенія къ нимъ скорбныхъ листовъ, когда таковыя должны оставаться еще

winni poświadczenia swe umieścić na wszystkich trzech odpisach likwidacyi.

§ 103.

Ponieważ sprawdzanie rachunków aptekarskich przedsięwzię się w interesie Rządu, przeto złożone w oznaczonym terminie likwidacye wraz z dowodami, mają być wolne od opłaty pocztowej i pod rubrum „interess rządowy“ przesyłane.

§ 104.

Dostarczający lekarstwa obowiązany jest, przy odbiorze kwartalnej swej należitości z kassy, kwitować na stemplu szacunkowym odpowiedniej ceny.

DZIAŁ IX.

Dostawa pijałek.

§ 105.

Na dostarczanie pijałek ogłasza się licytacja, do której gdyby nie było ochotników, dostawa odbywać się może na zasadzie złożonej deklaracji. Tak kontrakt jak i deklaracja przedstawiane być mają w trzech egzemplarzach (z których jeden na papierze stemplowym, a dwa inne bez stempla, tegoż formatu), pod zatwierdzenie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

§ 106.

Umowy o dostawę pijałek nie mogą być zawierane na czas dłuższy niż na lat 3.

Za główną przyjmuje się zasadę, że Skarb płacić będzie tylko za pijałki rzeczywiście przystawiane, nie zaś za zapotrzebowane.

§ 107.

Podawanie likwidacyi kwartalnie za dostawę pijałek, z należnymi dowodami, ma się odbywać tymże samym порядkiem, jaki jest wskazany dla dostarczycieli lekarstw, lecz jako dowody dołączać do nich należy oryginalne karty wizytowe, i wydawane przez Lekarza, a przez Nadzorcę poświadczone tymczasowe kwity.

W razie jednak niemożności dołączenia do nich kart wizytowych, gdy jeszcze muszą pozostawać nad łózkami chorych, na-

надъ кроватями больныхъ, слѣдуетъ во временной роспискѣ прописать текущій номеръ скорбнаго листа, палаты и кровати, родъ болѣзни, а также, когда, къ какому мѣсту и въ какомъ количествѣ пиявки поставлены. Сверхъ того, въ подобномъ случаѣ, Врачъ и Смотритель отмѣчаютъ на остающемся въ лазаретѣ скорбномъ листѣ, что слѣдующія за эти пиявки деньги показаны по счету за ту четверть года, въ которую пиявки были поставлены.

§ 108.

По разсмотрѣннн счета за доставку пиявокъ, Врачъ, найдя оный вѣрнымъ, передаетъ по засвидѣтельствованнн Смотрителю тюрьмы; Смотритель же, повѣривъ счетъ и засвидѣтельствовавъ, какъ доброту поставки, такъ и вѣрность разсчета, представляетъ оный, съ приложеннемъ документовъ, высшей власти по предписанному порядку.

ОТДѢЛЪ X.

Определение отношеннй тюремныхъ чиновниковъ между собою и начальствомъ.

§ 109.

Хотя Врачъ завѣдываетъ лазаретомъ исключительно, и его надзору и приказаннямъ подчиняется фельдшеръ и лазаретная прислуга, но при всемъ томъ Смотритель можетъ, по званню распорядителя и хозяина тюрьмы, предпринимать и совершать въ лазаретѣ вообще все то, что относится къ его служебнымъ обязанностямъ, въ особенности же долженъ наблюдать за чистотою и опрятностью.

§ 110.

Смотрителю тюрьмы дозволяется сдѣлать, во всякое время, когда признаетъ нужнымъ, и въ случаяхъ, предусмотрѣнныхъ тюремною Инструкціею, ревизію лазарета, въ чемъ Врачъ никогда ему препятствовать не можетъ. Смотритель въ такихъ случаяхъ долженъ удостовѣряться, не тратятся ли понапрасну лекарства, то есть дѣйствительно ли принимаютъ ихъ больные и выдаются ли онныя прислугою.

§ 111.

Тюремный Врачъ опредѣляетъ окончательно, можетъ ли арестантъ, въ отношеннн своего здоровья, быть употребляемъ въ работы и для занятій въ тюрьмѣ, или нѣтъ.

лежy в квіе tymczasowym wymienić numer bieżący karty wizytowej, izby i łóżka, rodzaj choroby, tudzież kiedy, w jakim miejscu i w jakiej ilości przystawiono pijawki. Prócz tego, w tym przypadku Lekarz i Nadzorca na karcie wizytowej, pozostającej jeszcze w lazarecie, zapisać powinni, że należytość za te pijawki obejmuje likwidacya z kwartału, w którym je przystawiono.

§ 108.

Po przejrzennu likwidacyi za dostawę pijawek, jeżeli Lekarz znajdzie ją zgodną, poświadczy ją i złoży na ręce Nadzorcy więzienia. Nadzorca zaś sprawdzwszy rachunek, poświadczy tak dobrą dostawę jako i rzetelność obliczonej należytości, i w kolei przepisanej prześle władzy wraz z dowodami.

DZIAŁ X.

Określenie stosunków urzędników więziennych między sobą i władzami.

§ 109.

Jakkolwiek Lekarz w szczególności zawiaduje lazaretem i pod jego dozorem i rozkazami zostaje felczer i służba lazaretowa, wszelako Nadzorca może w lazarecie uskutecznić i przedsiębrać wszystko to, co wypływa z obowiązku jego służby, jako zarządcy i gospodarza w więzieniu w ogólności, szczególnie zaś czuwać ma nad czystością i ochędóstwem.

§ 110.

Nadzorcy więzienia wolno jest zrobić w każdym czasie, gdy uzna tego potrzebę, lub w przypadkach instrukcyą więzienną przewidzianych, rewizyę lazaretu, której Lekarz nie może nigdy stawiać przeszkody. Przekonywać się w takich razach powinien Nadzorca, czy nie marnują się lekarstwa, to jest czy chorzy je rzeczywiście zażywają, lub też czy służba rzeczywiście je wydziela.

§ 111.

Do lekarza więziennego należy stanowcze wyrzeczenie, czy więzień ze względu na swój stan zdrowia kwalifikuje się lub nie do pracy i zatrudnien w więzieniu.

§ 112.

Въ случаѣ отказа со стороны Смотрителя въ удовлетвореніи требованій Врача, сей послѣдній обязанъ донести о томъ Губернскому Правленію, тамъ, гдѣ оно находится, во всѣхъ же прочихъ мѣстахъ — Уѣздному Начальнику, и ожидать послѣдствій. Такъ же долженъ поступать и Смотритель, въ случаѣ неудовлетворенія Врачемъ его требованій.

§ 113.

Въ особенныхъ случаяхъ, еслибы влѣдствіе болѣзни арестанта нужны были Врачу ближайшія объ немъ свѣдѣнія, онъ можетъ почерпнуть таковыя въ канцеляріи изъ статейныхъ книгъ и изъ другихъ тюремныхъ дѣлъ.

§ 114.

Для упрощенія службы и предупрежденія неосновательныхъ сомнѣній и толкованій, а также напрасной переписки между Смотрителемъ и Врачемъ, должна быть заведена въ тюремной канцеляріи, по установленной формѣ № 5, шнуровая книга взаимныхъ требованій, въ которую означенные чиновники должны записывать (съ означеніемъ каждый разъ числа и за подписью) взаимныя свои требованія и замѣчанія, немедленное исполненіе которыхъ, по словесному сообщенію, невозможно.

§ 115.

Во всѣхъ важнѣйшихъ недоумѣніяхъ, требующихъ немедленнаго разрѣшенія, тюремный Врачъ обращается непосредственно въ Врачебную Управу, Смотритель же — къ своему начальству.

ОТДѢЛЪ XI.

Ревизія тюремъ и тюремныхъ лазаретовъ.

§ 116.

Ревизіи тюремъ и тюремныхъ лазаретовъ будутъ производиться назначенными для сего чиновниками, кои обязаны о послѣдствіяхъ таковыхъ ревизій, въ отношеніи службы Врача и состоянія лазарета, записывать въ особую шнуровую и скрѣпленную по листамъ книгу посѣщеній, содержащую для этой надобности въ тюремной канцеляріи. Книга эта должна быть всегда представляема лицамъ, посѣщающимъ тюрьму, для записки и своихъ мнѣній и замѣчаній.

§ 112.

W przypadkach, w którychby żądaniom Lekarza Nadzorca odmawiał wykonania, Lekarz obowiązany jest złożyć o tém rapport w miejscu, gdzie jest Rząd Gubernialny, temuż Rządowi Gubernialnemu, a we wszystkich innych miejscach Naczelnikowi Powiatu, i oczekiwać skutku. Podobnie postępować powinien i Nadzorca, gdyby Lekarz nie chciał spełnić jego żądań.

§ 113.

W szczególnych przypadkach, w którychby Lekarz, z powodu choroby więźnia, potrzebował bliższych o nim wiadomości, może je czerpać w kancelaryi z ksiąg rodowodowych i z akt odpowiednich więziennych.

§ 114.

Dla uproszczenia służby i zapobieżenia bezzasadnym wątpliwościom i tłómaczeniom, tudzież niepotrzebnym korrespondencyom pomiędzy Nadzorcą i Lekarzem, ma być w kancelaryi więziennéj utrzymywana oparafowana księga wzajemnych żądań, według wzoru Nr. 5-y, do której ci urzędnicy wpisywać mają (z położeniem za każdą razą daty i podpisu) wzajemne swe żądania i uwagi, niedające się załatwić natychmiast, przez ustne omówienie.

§ 115.

We wszystkich ważniejszych wątpliwościach, wymagających niezwłocznego rozstrzygnięcia, Lekarz więzienny odnosi się wprost do Urzędu Lekarskiego, Nadzorca zaś do swéj zwierzchności.

DZIAŁ XI.

Przeglądy więzień i lazaretów więziennych.

§ 116.

Przeglądy więzień i ich lazaretów odbywać będą urzędnicy upoważnieni do téj czynności, obowiązkiem ich jest: wypadki tych przeglądów wpisywać, o ile dotyczą służby Lekarza i stanu lazaretu, do oddzielnéj sznurowéj księgi wizyt, oparafowanéj, na ten cel w kancelaryi więziennéj utrzymowanéj. Księgę tę zawsze przedstawiać należy osobom zwiedzającym do wpisywania zdań i uwag.

§ 117.

При обозрѣніи тюремныхъ лазаретовъ и тюремъ, по уѣздамъ, Уѣздными Начальниками или Врачами, или же Инспекторами Врачебныхъ Управъ, равно какъ и при ревизіяхъ, производимыхъ Главнымъ Медицинскимъ Инспекторомъ или его Помощникомъ, Врачъ, кромѣ вышеупомянутой книги посѣщеній, долженъ еще представлять имъ книгу взаимныхъ требованій и замѣчаній, книгу виѣ-лазаретныхъ больныхъ, главную книгу больныхъ и контроль дневнаго движенія оныхъ. Въ доказательство просмотра этихъ книгъ, ревизующіе чиновники обязаны записать въ нихъ число произведенной ревизіи и свои замѣчанія, или сдѣланныя ими распоряженія, утверждая все это своею подписью.

§ 118.

Чиновники, производящіе въ тюремныхъ лазаретахъ ревизіи въ врачебномъ отношеніи, должны удостовѣряться: исполняются ли тамъ въ точности правила настоящей Инструкціи, и сличать вырѣзанные скорбные листы съ оставшимися въ книгѣ заглавіями, чтобы убѣдиться, на сколько таковые между собою согласны, и при томъ обращать вниманіе, правильно ли производилось леченіе.

ОТДѢЛЪ XII.

О погребеніи умершихъ.

§ 119.

Умершій арестантъ, покрытый простыней или одѣяломъ, оставляется въ кровати, на которой умеръ, до тѣхъ поръ, пока Врачъ не осмотритъ его и не прикажетъ вынести трупъ въ кладовую.

§ 120.

Тѣла умершихъ не могутъ быть похоронены до истеченія 48 часовъ, исключая случаи, означенные въ 6 ст. правилъ о погребеніи мертвыхъ тѣлъ, въ которой сказано: „когда, вслѣдствіе развившейся въ высшей степени порчи, настоять необходимость предать землѣ тѣло умершаго лица, какого бы то ни было вѣроисповѣданія, до истеченія 48 часовъ отъ его кончины, то разрѣшеніе на это можетъ быть выдано не иначе, какъ по предварительномъ удостовѣреніи о дѣйствительности смерти со стороны казеннаго Врача, при недостаткѣ же такового, по

§ 117.

Przy przeglądach lazaretów więziennych i więzień, które w powiatach odbywają Naczelnicy lub Lekarze Powiatowi, albo Inspektorowie Urzędów lekarskich, również jak przy przeglądach zwierzchnich uskutecznianych przez Inspektora Głównego Służby Zdrowia lub jego pomocnika, Lekarz, oprócz wspomnionej wyżej księgi wizyt, przedstawiać powinien jeszcze księgę wzajemnych żądań i uwag, księgę chorych ambulatoryjnych i księgę główną chorych i dziennego ich ruchu. Na dowód przejrzenia tych ksiąg, Urzędnicy odbywający przegląd obowiązani są zapisać w nich datę dopełnionej czynności, uwagi jakie im się następują, albo też wydane polecenia, stwierdzając to wszystko swym podpisem.

§ 118.

Urzędnicy, dopełniający przeglądów pod względem lekarskim w lazaretach więziennych, będą się przekonywać jak są spełniane przepisy niniejszej instrukcyi i porównywać wycięte karty wizytowe z pozostałymi w księdze nadgłówkami, o ile te są zgodne między sobą, oraz zwracać na to uwagę, czy leczenie należyte prowadzone.

DZIAŁ XII.

Postępowanie z umarłemi.

§ 119.

Zmarły przykryty prześcieradłem lub kołdrą, pozostawia się w łóżku, na którym zmarł dopóki go nie obejrzy Lekarz i nie każe wynieść ciała do grabarni.

§ 120.

Zmarłych nie można chować przed upływem 48 godzin, wyjąwszy w przypadkach objętych artykułem 6-ym przepisów o grzebaniu ciał zmarłych, który tak brzmi: „gdy z powodu rozwiniętej w wysokim stopniu zgnilizny, zachodzić będzie konieczność pogrzebania ciała zmarłej jakiegobądź wyznania osoby, przed upływem 48 godzin od chwili zgonu, wówczas pozwolenie do pogrzebania nie może być udzielone inaczej, jak po poprzedniem poświadczeniu rzeczywistości śmierci przez Lekarza rządowego, a w braku takowego przez Lekarza wolno praktykującego,

составленіи о томъ протокола вольно-практикующимъ Врачемъ, въ присутствіи полицейскаго чиновника.“

§ 121.

Вообще ни одинъ трупъ не можетъ быть погребенъ, безъ предварительнаго медицинскаго осмотра, о совершении котораго Врачъ долженъ сдѣлать особую оговорку въ концѣ скорбнаго листа, находящагося уже въ канцеляріи, съ обозначеніемъ числа и за своею подписью.

§ 122.

Скоропостижно умершихъ въ тюрьмѣ не дозволяется хоронить прежде, какъ послѣ появленія признаковъ порчи и по исполненіи формальностей, указанныхъ дѣйствующими правилами о судебно-медицинскомъ осмотрѣ и освидѣтельствovanіи мертвыхъ тѣлъ.

ОТДѢЛЪ XIII.

Лекарскіе рапорты.

§ 123.

По истеченіи каждаго пятнадцати дней, на основаніи скорбныхъ листовъ книгъ и контролей, составляется, по формѣ № 10-й, лекарскій рапортъ за подписью Смотрителя и Врача, заключающій въ себѣ:

- a) перечневую вѣдомость о движеніи больныхъ въ тюремномъ лазаретѣ въ теченіе 15 дней;
- b) подробную вѣдомость о больныхъ, съ наименованіемъ рода болѣзней.

Равнымъ образомъ, по истеченіи каждаго трехъ мѣсяцевъ, долженъ быть представляемъ по той же формѣ общій отчетъ, изображающій движенія больныхъ, состоявшихъ на излеченіи въ лазаретѣ въ теченіи трехъ мѣсяцевъ, какъ въ численномъ отношеніи, такъ и въ отношеніи рода болѣзней, съ замѣчаніями, какія при этомъ окажутся необходимыми.

Рапорты эти представляются Начальникамъ подлежащихъ уѣздовъ, Губернскимъ Правленіямъ и Правительственной Комисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, а этими властями, для извлеченія изъ нихъ нужныхъ свѣдѣній въ медицинскомъ отношеніи, будутъ сообщаемы Уѣздному Врачу, Врачебной

въ obecności urzędnika policyjnego i po spisaniu przez nich protokołu urzędowego.“

§ 121.

W ogóle, żadnego trupa grzebać nie można, zanim go Lekarz nie obejrzy, o dopełnieniu czego zrobić powinien oddzielną wzmiankę, na końcu karty wizytowej, znajdującej się już w kancelaryi, kładąc datę i podpis.

§ 122.

Zmarłych nagle w więzieniu nie można grzebać wcześniej, aż po okazaniu się znaków zgnilizny i po dopełnieniu formalności wskazanych przepisami, obowiązującymi przy dochodzeniach sądowo-lekarskich na trupach.

DZIAŁ XIII.

Rapporta lekarskie.

§ 123.

Z upływem każdego dnia piętnastu, na zasadzie kart wizytowych, ksiąg i kontrol, składanym być ma rapport lekarski podług wzoru Nr. 10, za podpisem Nadzorcy i Lekarza, obejmujący:

- a) rapport liczebny o ruchu chorych w ciągu dni 15 w lazarecie więziennym;
- b) rapport szczegółowy z wykazaniem rodzaju chorych.

Podobnież z upływem każdego kwartału mają być składane według tegoż wzoru rapport zbiorowy, przedstawiający ruch ludności lazaretowej, tak liczebny jak i szczegółowy, co do leczonych chorych w ciągu kwartału, z uwagami jakie się przy tém następcą.

Rapporta te mają być składane Naczelnikom właściwych Powiatów, Rządowi Gubernialnym i Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, a przez te władze dla zrobienia z nich jeszcze użytku pod względem lekarskim będą komunikowane Lekarzowi Powiatu, Urzędowi Lekarskiemu i Inspektorowi

Управѣ и Главному Медицинскому Инспектору, на сколько сіе окажется необходимымъ.

ОТДѢЛЪ XIV.

Бланки, скръпа книгъ и письменные материалы.

§ 124.

Всѣ печатные бланки, обозначенные въ настоящей Инструкціи, а также книги, письменные материалы и т. п. предметы будутъ отпускаемы Врачу, Смотрителемъ тюрьмы, по письменнымъ требованіямъ, въ которыхъ подробно поясняется не только родъ, но и количество требуемыхъ предметовъ.

§ 125.

Книги, требуемыя настоящею Инструкціею, а именно:

- a) книга скорбныхъ листовъ,
- b) „ внѣ-лазаретныхъ больныхъ,
- c) „ дневнаго движенія больныхъ,
- d) „ главная книга больныхъ,
- e) „ взаимныхъ требованій и замѣчаній,
- f) „ ревизій,

скрѣпляются и по прошнурованіи оныхъ, съ приложеніемъ на концахъ шнурка печати на сургучѣ, утверждаются подлежащимъ Губернскимъ Правленіемъ. Смотритель же обязанъ, по мѣрѣ исписанія означенныхъ книгъ, заботиться о заблаговременномъ заготовленіи новыхъ. Первая изъ вышеисчисленныхъ книгъ должна быть всегда скрѣпляема въ двухъ мѣстахъ, въ графѣ назначенной для текущаго номера, а именно въ отрѣзкѣ и въ заголовкѣ.

ОТДѢЛЪ XV.

Представленіе расчетовъ.

§ 126.

Смотритель тюрьмы долженъ составить въ трехъ экземплярахъ, на простой бумагѣ, одинъ общій трехмѣсячный счетъ доставленнымъ имъ, по письменному требованію Врача, медицинскимъ средствамъ, составляющимъ предметъ лавочной или базарной торговли, а также рожкамъ и спирту съ примѣсью для ихъ постановки. Качество и количество полученныхъ предметовъ должны быть въ этомъ расчетѣ засвидѣтельствованы

Гłównemu służby zdrowia w Królestwie, o ile tego szczególna potrzeba.

DZIAŁ XIV.

Druk, oparowanie ksiąg i materiały piśmienne.

§ 124.

Wszelkie druki z niniejszej instrukcyi wypływające, tudzież księgi, materiały piśmienne i t. p. przedmioty, Lekarz otrzymywać będzie od Nadzorcy więzienia, na piśmienne zapotrzebowanie, w którym nie tylko jakość ale i ilość przedmiotów żądanych powinna być wyszczególniona.

§ 125.

Księgi niniejszą instrukcją wymagane, a mianowicie:

- a) księgę kart wizytowych,
- b) „ chorych ambulatoryjnych,
- c) „ dziennego ruchu chorych,
- d) „ główną chorych,
- e) „ wzajemnych żądań i uwag,
- f) „ przeglądów,

parafuje i po przeciągnięciu ich sznurkiem, za przyłożeniem na zebranych końcach pieczęci z laku, i do użytku zatwierdza właściwy Rząd Gubernialny. Obowiązkiem zaś jest Nadzorcy, aby w miarę zapełnienia dawnych wcześniej przedstawiał odpowiednio przygotowane. Z powyższych ksiąg pierwsza zawsze parafowana być powinna w dwóch miejscach, w rubrykach przygotowanych na numer bieżący, to jest w nadgłównku i w wycinku.

DZIAŁ XV.

Przedstawienie likwidacyj.

§ 126.

Nadzorca więzienia za dostarczone przez siebie, na piśmienne zapotrzebowanie Lekarza, artykuły lekarskie, będące przedmiotem handlu sklepowego lub targowego, za bańki i wyskok zaprawny do ich stawiania, powinien ułożyć jedną ogólną, na zwyčajnym papierze bez stempla, likwidacyę kwartalną, w trzech odpisach, w której dobroć i ilość otrzymanych przedmiotów po-

Врачемъ, мѣстныя же цѣны Городовымъ Магистратомъ, и, сверхъ того, къ расчету должны быть приложены документы, удостоверяющіе постепенную доставку оныхъ.

Смотритель обязанъ также представлять счетъ расходамъ на точеніе и починку хирургическихъ инструментовъ, составляющихъ казенную собственность, засвидѣтельствованный тюремнымъ Врачемъ въ трехъ экземплярахъ, изъ коихъ одинъ на гербовой, а два на простой бумагѣ такого же формата.

§ 127.

Смотритель тюрьмы собираетъ приведенные въ надлежащій порядокъ и посвидѣтельствованные трехмѣсячные счета, съ документами, принадлежащіе къ смѣтному росписанію доставки лекарствъ, по слѣдующимъ статьямъ:

- a) за доставленные лекарства;
- b) за доставленные пиявки;
- c) за точеніе и починку казенныхъ хирургическихъ инструментовъ, если на это расходувано;
- d) за доставленные медицинскія средства, составляющія предметъ лавочной и базарной торговли;
- e) за доставленный новый холстъ и бинты, если таковые дѣйствительно были куплены;
- f) повивальной бабкѣ за оказанное пособіе, если не имѣется городской.

Изъ этихъ счетовъ онъ составляетъ на особомъ листѣ одинъ расчетъ, при чемъ объясняетъ:

- 1) сколько лазаретныхъ дней пребыли больные, въ теченіи сего трехмѣсячнаго срока, по книгѣ § 77;
- 2) сколько было внѣ-лазаретныхъ больныхъ, по книгѣ § 47;
- 3) сколько было больныхъ изъ тюремной службы;
- 4) на сколько арестантовъ утверждена смѣта и сколько по оной положено на лекарства въ теченіи года;
- 5) для всѣхъ на лекарства положено въ сутки ..., что составить въ теченіи трехъ мѣсяцевъ...;
- 6) а потому по всѣмъ вышеприведеннымъ счетамъ, слѣдуетъ за каждый мѣсяцъ по..., затѣмъ этотъ общій расчетъ, вмѣстѣ съ частными, Смотритель представляетъ въ Губернское Правленіе.

Еслибы расходъ по этимъ статьямъ превышалъ смѣтное

свидѣчена ма быть przez Lekarza, ceny zaś miejscowe przez Magistrat, i dołączyć do niej dowody, które kolejną ich dostawę usprawiedliwiają.

Nadzorca także, na usprawiedliwienie wydatku, składać powinien likwidację za ostrzenie i naprawę narzędzi chirurgicznych, własnością skarbową będących, przez Lekarza więziennego poświadczoną, w trzech odpisach, z których jeden na papierze stemplowym, dwa na zwyczajnym tejże wielkości.

§ 127.

Nadzorca więzienny zbiera należycie uporządkowane i poświadczone likwidacje kwartalne z ich dowodami, do pozycyi etatowej na lekarstwa należące, a mianowicie:

- a) за доставленные лекарства;
- b) за доставленные пиявки;
- c) за ostrzenie i naprawę instrumentów chirurgicznych skarbowych, jeżeli na to wydatkowano;
- d) за доставленные artykuły lekarskie, będące przedmiotem handlu sklepowego i targowego;
- e) за доставленные płótno, jeśli było nowe kupione i opaski;
- f) akuszerce za udzieloną pomoc jeśli nie ma miejskiej.

Z tych rachunków na oddzielnym arkuszu układa jedną likwidację, przyczemъ wyjaśni:

- 1) ile dni lazaretowych przebyli chorzy w tymże kwartalnym przeciągu czasu, według księgi § 77;
- 2) ilu było chorych ambulatoryjnych, stosownie do księgi § 47-go;
- 3) ilu było chorych ze służby więziennéj;
- 4) na ilu więźni zatwierdzono etat, i ile w nim wyznaczono na lekarstwa rocznie;
- 5) dla wszystkich na lekarstwa ustanowiono dziennie po... czyli kwartalnie....
- 6) przypada zatemъ podług powyższych likwidacyj miesięcznie po....

Początekъ tej likwidacji ogólną wraz ze szczegółowemi przedstawia Nadzorca Rządowi Gubernialnemu.

Gdyby wydatek z tego tytułu przewyższał pozycję etato-

назначеніе, то слѣдуетъ приложить къ расчету подробное объясненіе и оправданіе со стороны Врача причинъ такого несо-размѣрнаго увеличенія расхода.

ОТДѢЛЪ XVI.

Повѣрка счетовъ.

§ 128.

Врачебныя Управы, а въ особенныхъ случаяхъ Медицинскій Совѣтъ, наблюдая за точнымъ исполненіемъ настоящей Инструкціи, строго повѣряютъ счета по доставкѣ лекарствъ для тюремъ и утверждаютъ таковыя послѣ повѣрки.

Съ этою цѣлью они удостовѣряются: прописывались ли медицинскія средства исключительно по больничной фармакопей, и исчислены ли цѣны за оныя по таксѣ той же фармакопей, въ случаяхъ же поименованныхъ въ § 63 настоящей Инструкціи, согласуется ли исчисленіе съ общою установленною для Царства таксою.

Власти эти должны также обращать вниманіе на то, правильны ли рецепты, прописывались ли цѣнныя лекарства съ бережливостію, а менѣе цѣнныя въ надлежащей пропорціи, и не заключаютъ ли въ себѣ аптекарскіе счета предметовъ лавочной и базарной торговли прописанныхъ отдѣльно.

§ 129.

Въ чрезвычайныхъ случаяхъ, еслибы счета эти наводили сомнѣніе, какъ въ фармацевтическомъ, такъ и въ медицинскомъ отношеніи слѣдуетъ истребовать самыя скорбныя листы, вмѣстѣ съ книгою заголовковъ, изъ которой таковыя вырѣзаны.

§ 130.

Такимъ же образомъ будутъ повѣряемы счета по доставкѣ пива, согласно съ правилами настоящей Инструкціи.

§ 131.

Дабы поставить повѣряющихъ счета въ возможность удостовѣриться, не выходятъ ли расходы на лекарства, изъ смѣтнаго назначенія, слѣдуетъ всегда представлять въ Врачебныя Управы, а въ особенныхъ случаяхъ въ Медицинскій Совѣтъ всякіе частные счета, вмѣстѣ съ общимъ расчетомъ расходовъ на лекарства по смѣтному исчисленію, для обнаруженія дѣй-

ству, wtedy do likwidacyi dołączyć należy dokładne wyjaśnienie i usprawiedliwienie ze strony Lekarza przyczyn, które tę przewyżkę spowodowały.

DZIAŁ XVI.

Sprawdzenie likwidacyi.

§ 128.

Urzędy Lekarskie, a w szczególnychъ przypadkachъ Rada Lekarska, przestrzegającъ ścisłego zachowywania przepisówъ niniejszej instrukcyi, sprawdzająъ ściśle likwidacye zъ dostawy lekarstwъ dla więzień, a sprawdziwszy poświadczają.

W tymъ celu przekonują się, czy przepisywano środki lekarskie objęte tylko farmakopeą szpitalną, i czy ich cenę stosownie do taksy tejże farmakopei obliczano; wъ przypadkachъ zaś przewidzianychъ wъ § 63-imъ tej instrukcyi, czy się do taksy lekarstwъ Królestwa stosowano.

Władze te zwracać także powinny uwagę na to, czy recepty były legalne, czy kosztowne lekarstwa przepisywano zъ umiarkowaniem, a mniej kosztowne czy wъ niezbytcej ilości, i czy likwidacye aptekarskie nie obejmują artykułów, będącychъ przedmiotemъ handlu sklepowego i targowego, zapisanychъ samychъ przez się.

§ 129.

Wъ nadzwyczajnychъ przypadkachъ, wъ którychby likwidacye te nastęrczały wątpliwość, takъ pod względemъ farmaceutycznymъ jako i lekarskimъ, zażądać należy samychъ kartъ wizytowychъ wrazъ zъ księgą nadglówkówъ, zъ którój je wycinano.

§ 130.

Podobniezъ sprawdzać się będą likwidacye zъ dostawy piwa, ze względu na przepisy niniejszej instrukcyi.

§ 131.

Aby sprawdzającychъ likwidacye postawić wъ możności przekonania się, czy wъ ogóle nie przekroczono pozycyi etatowej wydatkówъ na lekarstwa, przysyłać zawsze trzeba Urzędомъ lekarskimъ, a wъ szczególnychъ wypadkachъ Radzie Lekarskiej wszelkie szczegółowe likwidacye wrazъ zъ likwidacją ogólną potrzeb do pozycyi tej etatowej na lekarstwa należących, a to dla wykazania

ствительныхъ причинъ превышенія расходовъ и для устраненія онаго на будущее время.

§ 132.

Во всякомъ случаѣ, когда окажется превышеніе расходовъ противъ смѣтнаго назначенія, Губернскія Правленія должны представить объ этомъ, съ надлежащимъ объясненіемъ обстоятельствъ дѣла и съ своимъ заключеніемъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

ОТДѢЛЪ XVII.

Общія правила.

§ 133.

По письменному требованію Врача должно быть отпускаемо Смотрителемъ освѣщеніе необходимое для вечернихъ и ночныхъ посѣщеній и для занятій фельдшера въ тюрьмѣ.

§ 134.

Въ случаѣ ожидаемыхъ родовъ, слѣдуетъ приглашать городскую или казенную повивальную бабку, гдѣ таковая находится, которая обязана бесплатно подать арестованной надлежащее родовспомогательное пособіе; при недостаткѣ же, какъ той, такъ и другой, приглашается вольнопрактикующая патентованная повивальная бабка, которой отъ родовъ должна быть произведена плата по 1 рублю, за каждый же слѣдующій день ухода за матерью и младенцемъ, или однимъ изъ нихъ, въ случаѣ смерти, до истеченія 9-дневнаго срока по 25 копѣекъ.

На роспискѣ въ полученіи такового вознагражденія, должно быть посвидѣтельствованіе Врача, удостоверяющее, что дѣйствіе это совершено въ тюрьмѣ.

§ 135.

Въ тюремной канцеляріи должны храниться отдѣльно дѣла по медицинской части, а также книги и документы, предписанные настоящею Инструкціею.

§ 136.

Всеякіе документы, удостоверяющіе расходы, произведенные на основаніи настоящей Инструкціи, должны быть отсылаемы вмѣстѣ со счетами въ Высшую Счетную Палату, установленнымъ порядкомъ.

речыivistыхъ причинъ przewyżki w wydatkach i dla zapobieżenia jęj w przyszłości.

§ 132.

W każdym razie, gdy się okaże przewyżka w wydatkach z pozycyi etatowej, Rządy Gubernialne obowiązane są rzecz całą z należytym usprawiedliwieniem i wnioskami swemi przedstawić Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

DZIAŁ XVII.

Przepisy ogólne.

§ 133.

Na piśmienne zapotrzebowanie Lekarza, wydanem być powinno przez Nadzorcę światło, potrzebne przy wizytach wieczornych lub nocnych, i przy czynnościach felczerskich w więzieniu.

§ 134.

W razie odbywać się mającego porodu, wzywać należy akuszerkę miejską lub rządową, gdzie się takowa znajduje, która bezpłatnie kompletną pomoc akuszeryjną uwięzionej nieść powinna; gdzie zaś ani jednej ani drugiej nie ma, przyzwaną być ma wykwalifikowana akuszerka wolno-praktykująca, której uiszczaną być ma opłata za poród rubli sr. 1, za każdy zaś następny dzień opatrunku matki i dziecięcia, lub jednego z dwojga, w przypadku śmierci, aż do dnia dziewiątego po kopiejek 25.

Na kwicie z uiszczonego wynagrodzenia za tę czynność, ma się znajdować poświadczenie lekarskie, jako czynność rzeczywiście w więzieniu dopełnioną została.

§ 135.

W kancelaryi więziennęj mają być utrzymywane oddzielne akta, rzeczy lekarskiej dotyczące, tudzież księgi i dowody niniejszą instrukcją przepisane.

§ 136.

Wszelkie dowody, usprawiedliwiające wydatki, z niniejszej instrukcyi wypływające, mają być z likwidacyami odsyłane do Najwyższej Izby Obrachunkowej, zwykłym porządkiem.

§ 137.

По мѣрѣ представленія фельдшеромъ въ канцелярію скорбныхъ листовъ, какъ выздоровѣвшихъ, такъ и умершихъ въ лазаретѣ арестантовъ, Смотритель тюрьмы, или заступающій его мѣсто, долженъ на каждомъ изъ нихъ выставить число и удостоверить въ дѣйствительности изложенныхъ въ немъ обстоятельствъ. Сверхъ того, отдѣляя скорбные листы, въ которыхъ прописаны пѣвки и которые слѣдуетъ приобщать къ подлежащимъ счетамъ, Смотритель прошнуровываетъ остальные; при чемъ долженъ имѣть въ виду, чтобы число возвращаемыхъ скорбныхъ листовъ было сходно съ числомъ больныхъ состоявшихъ въ лазаретѣ, показаннымъ по контрольной книгѣ. Въ концѣ же каждаго трехъ мѣсяцевъ, Смотритель, не собирая скорбныхъ листовъ, остающихся при кроватяхъ больныхъ, связываетъ концы шнурковъ, припечатываетъ оныя къ особому ярлыку и, прописавъ на ономъ число листовъ, а также четверть года, къ которой они относятся, хранить оныя для дальнѣйшаго употребленія.

§ 138.

Точное исполненіе во всѣхъ подробностяхъ, настоящей Инструкціи лежитъ на отвѣтственности всѣхъ, къ которымъ это относится.

Одобрено въ засѣданіи Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ 1 (13) Августа 1857 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Тайный Совѣтникъ (подписано) *Мухановъ*.

№ 15.

Распоряженіе, предоставляющее Губернскимъ Правленіямъ утвержденіе торговъ, объявленій и контрактовъ, на доставку пѣвковъ для тюремъ.

(11 (23) Марта 1861 года.)

Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ 105 статьѣ утвержденной Правительственною Ком-

§ 137.

Въ мѣру tego jak felczer oddaje w kancelaryi karty wizytowe więźni, tak wyzdrowiałych jak i zmarłych w lazarecie, Nadzorca więzienia lub jego zastępcę powinien na każdej położyć datę i poświadczyć stan rzeczy. Prócz tego oddzielając te karty, w których przepisane są pijawki, a które dołączać należy do odpowiednich likwidacyj, pozostałe Nadzorca przeciąga sznurkiem; przyczem pamiętać na to powinien, aby liczba kart zwracanych była zgodną z liczbą ludności lazaretowej, wykazanej w księdze numerycznej. Przy końcu zaś każdego kwartału, nie ściągając kart wizytowych, które jeszcze przy łóżkach pozostały, Nadzorca wiąże końce sznurków, przypieczętowywa je na oddzielnej kartce, a wymieniwszy na niej liczbę kart, oraz z którego są kwartału i roku, zachowuje wszystkie do dalszego użytku.

§ 138.

Za najściślejsze pod każdym względem wykonywanie niniejszej instrukcyi, odpowiedzialni są wszyscy, do których to należy.

Przyjęto na posiedzeniu Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, dnia 1 (13) Sierpnia 1857 roku.

Dyrektor Główny, Prezydujący, Tajny Radca
(podpisano) *Muchanow*.

№ 15.

Rozporządzenie upoważniające Rządu Gubernialne do zatwierdzenia licytacyj, deklaracyj i kontraktów o dostawę pijawek dla więzień.

(d. 11 (23) Marca 1861 r.)

Do Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

W artykule 105-ym zatwierdzonej przez Kommissyę Rzą-

мисією, въ Августѣ 1857 года, врачебно-тюремной инструкціи, постановлено, что на доставку піявокъ для тюремъ, должны быть объявляемы торги; въ случаѣ же неявки желающихъ доставка производится на основаніи поданнаго контрагентомъ объявленія, съ тѣмъ, что, какъ объявленіе, такъ и контракты должны быть представляемы на утверждение Правительственной Коммисіи.

Независимо отъ сего указаны болѣзни, въ которыхъ піявки могутъ быть употребляемы.

Правила эти помѣщены и въ новой Тюремной Инструкціи.

Опытъ доказалъ, что доставки эти составляютъ весьма незначительную сумму и потому весьма часто встрѣчается затрудненіе въ обезпеченіи оныхъ, тѣмъ болѣе, что занимающіеся этими доставками фельдшера отказываются отъ незначительныхъ барышей по причинѣ сопряженныхъ съ ними издержекъ на пересылку по почтѣ въ Правительственную Коммисію представляемыхъ на ея утверждение контрактовъ и объявленій по сему предмету.

По соображеніи вышеприведеннаго обстоятельства, а также въ видахъ уменьшенія въ Губернскихъ Правленіяхъ переписки, Правительственная Коммисія постановила, оставляя въ своей силѣ существующія правила относительно производства торговъ на доставку піявокъ для тюремъ и употребленія оныхъ въ указанныхъ болѣзняхъ, предоставить Губернскимъ Правленіямъ утвержденіе, какъ самыхъ торговъ, такъ равно объявленій и контрактовъ на упомянутыя доставки.

Варшава, 11 (23) Марта 1861 года.

По порученію Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія,
(подписано) *Луцевскій*.

№ 1,896/9,394.

дową w Sierpniu 1857 r. instrukcyi lekarsko-więziennęj, zastrzeżone zostało: że na dostawę pijawek dla więzień ogłaszana być winna licytacya, do której gdyby nie było ochotników, dostawa odbywać się ma na zasadzie złożonej deklaracyi, że tak kontrakty jak i deklaracye przedstawiane być winny pod zatwierdzenie Kommissyi Rządowej.

Obok tego wskazane zostały choroby, w których pijawki mogą być używane.

Przepisy te zamieszczone są również i w nowęj instrukcyi więziennęj.

Z doświadczenia okazało się, iż dostawy te stanowią nader mały przedmiot i dla tego zachodzi częstokroć trudność w ich zapewnieniu, a obok tego podejmujący się tych dostaw feldczerowie zrzekają się małego ztąd zysku, dla kosztów portoryjnych od przedstawianych w tym względzie Kommissyi Rządowej do zatwierdzenia kontraktów i deklaracyj.

Po rozważeniu więc powyższej okoliczności i zarazem w celu umniejszenia Rządowi Gubernialnym korespondencyi, Kommissya Rządowa postanowiła: aby utrzymując i nadal w swęj mocy dotychczasowe przepisy co do odbywania licytacyj na pijawki dla więzień i używania ich w wskazanych chorobach, pozostawić Rządowi Gubernialnym zatwierdzenie tak licytacyj takowych, jako też deklaracyj i kontraktów o pomienione dostawy.

w Warszawie, dnia 11 (23) Marca 1861 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego, Dyrektor Wydziału,
(podpisano) *Łuszczewski*.

Nr. 1,896/9,394.

ГЛАВА XII.

О ТЮРЕМНЫХЪ СВЯЩЕННИКАХЪ И БОГОСЛУЖЕНИИ ВЪ ТЮРЬМАХЪ.

№ 1.

Распоряжение относительно выбора и назначения Священниковъ при уголовныхъ тюрьмахъ.

(22 Января (3 Февраля) 1838 года.)

Архиепископу, епископамъ и Администраторамъ Епархій.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Приводя въ исполненіе предположенное преобразование тюремъ въ здѣшнемъ краѣ, Правительственная Коммисія вознамѣрилась устроить въ нихъ богослуженіе такимъ образомъ, чтобы назначенный въ каждую тюрьму въ качествѣ мѣстнаго Капелана Священникъ заботился, вмѣстѣ съ административнымъ начальствомъ тюрьмы, о нравственномъ исправленіи арестантовъ, безъ котораго уголовно-исправительныя заведенія не соотвѣтствуютъ дѣйствительному своему назначенію.

Нынѣ устранены уже преграды, поставленныя достиженію этой важной цѣли устарѣлыми обычаями, и введено все, что можетъ тому содѣйствовать, а именно: публичныя работы внѣ тюрьмы отмѣнены, и вмѣсто нихъ учреждены тюремныя фабрики, на которыхъ виновные занимаются полезнымъ трудомъ въ предѣлахъ тюрьмы; но заведенія эти нуждаются въ самомъ успѣшномъ содѣйствіи со стороны Священниковъ, то есть въ усердномъ занятіи не только отправленіемъ въ тюрьмахъ богослуженія, но еще наведеніемъ каждаго изъ арестантовъ на путь исправленія.

Приложенное сочиненіе, заключающее помышленія о призваніи тюремныхъ Священниковъ, доказываетъ всю важность возлагаемыхъ на нихъ обязанностей и великую услугу, какую ревностнымъ исполненіемъ оныхъ они могутъ оказать человечеству.

Т Y T У Ł XII.

О KAPELANACH WIĘZIENNYCH I NABOŻENSTWIE W WIĘZIENIACH.

№ 1.

Rozporządzenie dotyczące wyboru i przeznaczenia duchownych na Kapelanów przy więzieniach karnych.

(d. 22 Stycznia (3 Lutego) 1838 r.)

Do JW. Arcybiskupa, do wszystkich Biskupów i Administratorów Diecezji.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH, DUCHOWNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO.

Doprowadzając do skutku zamierzoną reorganizacyę więzień krajowych, pragnie Kommissya Rządowa urządzić w nich służbę Bożą w taki sposób, aby duchowny, do każdego więzienia jako Kapelan miejscowy przywiązany, przykładał się spólnie ze zwierzchnością administracyjną więzienia, do przywiedzenia moralnej poprawy więźniów, bez której zakłady karne prawdziwego celu osiągnąć nie mogą.

Już uprzątniono dotąd przeszkody, jakie dopięciu tego ważnego zamiaru dawne zwyczaje stanowiły, i zaprowadzono to, co ku temu pomocnem być może; bo roboty publiczne za obrębami więzienia zostały zniesione, a w ich miejsce zaprowadzono fabryki więzienne, zajmujące winowajców użyteczną pracą w samych murach więzienia, lecz zbywa jeszcze tym zakładom na najskuteczniejszej pomocy ze strony Kapelanów, to jest idzie o zajęcie się gorliwie, nietylko odbywaniem dla nich nabożeństwa, ale nadto nawracaniem pojedynczych więźni na drogę poprawy.

Załączone pismo zawierające myśli o powołaniu Kapelanów więziennych, dowodzi ważności obowiązków na nich włożonych i wielkości usługi, jaką, przez ich gorliwe dopełnienie, ludzkości świadczyć mogą.

Сознавая всю трудность выбора лиц, готовых посвятить себя на столь священный подвигъ, Правительственная Коммисія прибѣгаетъ въ этомъ отношеніи къ просвѣщенному уму Вашего Высокопреосвященства и къ извѣстнымъ благимъ намѣреніямъ Вашимъ, для споспѣшествованія въ исправленіи людей заблудшихъ или закоснѣлыхъ въ преступленія, почему имѣетъ честь просить Ваше Высокопреосвященство, о назначеніи

(Варшавскому Архіепископу)

въ Варшавскую главную уголовную тюрьму, способнаго, набожнаго и усерднаго Священника, который могъ бы достойнымъ образомъ исполнить это призваніе.

При этомъ, Правительственная Коммисія присовокупляетъ, что Священнику при главной уголовной тюрьмѣ производится штатнаго содержанія 1,000 злот. въ годъ, и, сверхъ того, въ самой же тюрьмѣ ему можетъ быть отведена квартира съ отопленіемъ и освѣщеніемъ.

(Къ прочимъ Епископамъ и Администраторамъ)

въ находящіяся въ Вашей Епархіи тюрьмы, способныхъ, набожныхъ и усердныхъ Священниковъ, которые могли бы надлежаще исполнять обязанности этого труднаго, но весьма полезнаго званія.

(Всѣмъ)

Правительственная Коммисія не сомнѣвается, что Ваше Н изволите оцѣнить всю важность этого дѣла для блага общества, и что назначенные Вами для службы въ тюрьмахъ Священники, слѣдуя спасительнымъ усиліямъ своего Архипастыря, (Пастыря), не откажутъ посвятить себя трудному званію, за которое ихъ ожидаетъ заслуга передъ Богомъ цѣннѣе всѣхъ мірскихъ наградъ.

Варшава, 22 Января (3 Февраля) 1838 года.

За Главнаго Директора Предсѣдательствующаго
(подписано) *Скарбекъ.*

№ 2,372/5,617.

Kommissya Rządowa uznając trudność wyboru osób, któreby się tak świętobliwemu powołaniu poświęcić chciały, odwołuje się w téj mierze do wysokiego światła JW. Arcybiskupa i do znanych jego dobrych zamiarów w przykładaniu się do poprawy ludzi obłąkanych lub przewrotnych, i ma zaszczyt wezwać go ażeby raczył przeznaczyć

(do Arcybiskupa Warszawskiego)

do głównego więzienia karnego w Warszawie, zdatnego, pobożnego i gorliwego Kapelana, któryby godnie temu powołaniu mógł odpowiedzieć.

Nadmienia Kommissya Rządowa, iż Kapelan przy więzieniu Główném Karném ma etatowej płacy 1,000 złotych rocznie i może mieć prócz tego mieszkanie, opał i światło w samém więzieniu.

(do innych Biskupów i Administratorów Dyecezyj)

do więzień w Dyecezyi jego istniejących na Kapelanów, osoby zdatne, pobożne i gorliwe, któreby godnie temu trudnemu a tyle użytecznemu powołaniu odpowiadać mogły.

(do wszystkich)

Nie wątpi Kommissya Rządowa, że JW. NN, ocenić raczy tak ważny dla dobra ludzkości przedmiot, i że Kapłani przez niego do służby więziennéj powołani, zapatrując się na zbawienne usiłowania swego Arcypasterza (Pasterza), zechcą się poświęcić trudnemu powołaniu, za które ich wyższa nad wszelkie doczesne nagrody, zasługa przed Bogiem czeka.

w Warszawie, dnia 22 Stycznia (3 Lutego) 1838 roku.

Za Dyrektora Głównego Prezydującego, (podpisano) *Skarbek.*

Nr. 2,372/5,617.

N° 2.

Распоряженіе съ препровожденіемъ молитвенной книги для арестантовъ Лютеранскаго исповѣданія.

(6 (18) Іюля 1843 года.)

Вспмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Имѣя въ виду, что въ тюрьмахъ Царства содержатся также арестанты Лютеранскаго исповѣданія, Правительственная Коммисія просила Евангелическо-Аугсбургскую Консисторію о доставленіи для нихъ молитвенныхъ книгъ.

Получивъ отъ Консисторіи книгу подъ заглавіемъ „Пѣсенникъ,“ Коммисія препровождаетъ при семъ въ Губернское Правленіе соотвѣтственное число экземпляровъ оной, считая по одному экземпляру для каждой тюрьмы во ввѣренной ему губерніи.

Еслибы одного экземпляра для тюрьмы оказалось недостаточно, то о приобрѣтеніи потребнаго числа экземпляровъ, на счетъ положенной по смѣтѣ суммы на мелкіе расходы, Губернское Правленіе должно обратиться въ упомянутую Консисторію.

При семъ присовокупляется, что каждый экземпляръ стоитъ 75 копѣекъ серебромъ.

Варшава, 6 (18) Іюля 1843 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Бруевичъ.*

№ 3,234/16,946.

N° 2.

Rozporządzenie, przy którym przesłana została książka do odbywania modłów przez więźni wyznania Ewangelickiego.

(d. 6 (18) Lipca 1843 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Zważając, że w więzieniach Królestwa znajdują się także więźni wyznań Ewangelickiego, Kommissya Rządowa wezwała Konsystorz tychże wyznań o dostarczenie dla nich książki do odbywania modłów.

Otrzymawszy od Konsystorza książkę pod nazwiskiem „Kancyonau,“ przesyła Rządowi Gubernialnemu stosowną liczbę exemplarzy takowej, to jest po jednym na każde teje gubernii więzienie.

Jeśliby jeden ten exemplarz był niedostateczny, to o nabywie większej liczby z funduszu na drobne wydatki, etatem wskazanego, Rząd Gubernialny uda się do Konsystorza rzeczzonego.

Nadmienia się, że każdy exemplarz kosztuje 75 kopiejek srebrem.

w Warszawie, dnia 6 (18) Lipca 1843 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Brujewicz.*

Nr. 3,234/16,946.

№ 3.

Постановленіе, разрѣшающее производить Священникамъ, состоящимъ въ званіи Тюремныхъ Капелановъ присвоенныя имъ эмеритальныя пенсіи, если вмѣстѣ съ окладомъ жалованья тюремнаго Капелана, онѣ не превышаютъ 300 руб. сер. въ годъ.

(9 (21) Января 1845 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія ().*

Скудное жалованье, положенное Священникамъ при тюрьмахъ, получающимъ по большей части не свыше 45 руб. сер. въ годъ, весьма часто затрудняетъ выборъ соответственныхъ кандидатовъ въ эти должности, особенно въ мѣстахъ, въ которыхъ нѣтъ монастырей и гдѣ находится незначительное число свѣтскаго духовенства.

Такой случай встрѣтился въ арестантской ротѣ въ Замостьской крѣпости, гдѣ по этой причинѣ арестанты должны были быть посылаемы для слушанія обѣдни въ воскресные и праздничные дни, въ приходскую церковь, что противно утвержденной Царскимъ Намѣстникомъ въ 1823 году Тюремной Инструкціи.

По этой причинѣ, а равно опасаясь побѣга арестантовъ изъ Замостьской крѣпости, въ которой содержатся самые важные преступники, Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отнеслась къ Люблинскому Епископу объ отвращеніи изъясненнаго выше неудобства. Вслѣдствіе сего, Епископъ назначилъ въ Замостьскую крѣпость постояннымъ Капеланомъ при арестантахъ члена бывшаго въ Лендѣ упраздненнаго монастыря Ордена Цистерсовъ, Станислава Мойжешовича, получающаго по случаю упраздненія монастыря эмеритальную пенсію, или компетенцію по 60 руб. сер. въ годъ.

(*) О настоящемъ постановленіи Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ уведомила отъ 23 Января (5 Февраля) 1845 г., за № 883/3,025, какъ Губернскія Правленія, такъ и Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства, для свѣдѣнія и руководства.

№ 3.

Decyzya, zezwalająca na pobieranie przez Księży wezwanych na Kapelanów więzień plac emerytalnych lub innych, jeżeli place te połączone z placą Kapelana więziennego nie przenoszą rs. 300-tu.

(d. 9 (21) Stycznia 1845 r.)

Wypis z protokołu posiedzenia Rady Administracyjnej. ()*

Szczupłe uposażenie Kapelanów więziennych, pobierających powiększej części tylko po 45 rs. rocznej płacy, bywa częstokroć powodem, iż z trudnością przychodzi wynaleść odpowiednich kandydatów, mianowicie zaś w okolicach, gdzie niemasz zgromadzeń zakonnych lub znaczniejszej liczby księży świeckich.

Gdy taki właśnie przypadek ma miejsce przy kompanii poprawczej w twierdzy Zamościu, gdzie z tej właśnie przyczyny więźnie w dnie niedzielne i święta do kościoła parafialnego na nabożeństwo posyłani być muszą, co sprzeciwia się instrukcyi więziennej z roku 1823, przez Namiestnika Królewskiego zatwierdzonej; z tego przeto powodu, jak równie z obawy ucieczki więźni z rzeczonej twierdzy, będącej składem największych zbrodniarzy, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, wezwała Biskupa Dyecezyi Lubelskiej, o zaradzenie tej niedogodności i ten przeznaczył na stałego Kapelana do twierdzy Zamościa Księdza Stanisława Mojżeszowicza, Członka zniesionego Zgromadzenia Cystersów Lendzkich, pobierającego z tego tytułu pensyi emerytalnej czyli kompetencyi rs. 60 rocznie;

(*) O decyzji tej Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych zawiadomiła tak Rządy Gubernialne, jak i Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu pod dniem 23 Stycznia (5 Lutego) 1845 roku Nr. 833/3,025, dla wiadomości i stosowania się do niej.

Но священникъ этотъ, въ поданномъ имъ за тѣмъ прошеніи, объявилъ, что онъ вынужденъ будетъ отказаться отъ исполненія обязанностей Капелана, если независимо отъ присвоеннаго этому званію содержанія, не будетъ оставлено за нимъ право на получаемую нынѣ эмеритальную пенсію, при чемъ и самъ Епископъ ходатайствовалъ объ удовлетвореніи этой просьбы.

По сему предмету требовано было мнѣніе Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, которая отозвалась, что такъ какъ Римско-Католическое духовенство не принадлежитъ къ эмеритальному обществу, то въ отношеніи къ эмеритальному уставу и нѣтъ никакого препятствія къ удовлетворенію просьбы Мойжешовича. Однакоже, имѣя въ виду огражденіе казеннаго интереса, Коммисія Финансовъ полагала, что такое производство двойнаго содержанія должно бы имѣть извѣстныя ограниченія и могло бы быть допускаемо только въ такихъ случаяхъ, когда оба оклада не превышаютъ 300 руб. сер., а еслибы они превышали эту сумму, въ такомъ случаѣ жалованье изъ тюремнаго штата должно бы быть уменьшаемо въ соразмѣрности. При такомъ положеніи дѣла, Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, имѣя въ виду, что получаемая Священникомъ Мойжешовичемъ пенсія и окладъ жалованья не составляютъ вмѣстѣ 300 руб. сер. въ годъ, въ представленіи своемъ отъ 8 (20) Января текущаго года, за № 7,231/32,979, испрашиваетъ разрѣшенія Совѣта Управленія производить ему вмѣстѣ съ окладомъ жалованья Капелана и назначенную ему эмеритальную пенсію, и распространить это правило на всѣхъ вообще тюремныхъ Священниковъ.

Совѣтъ Управленія, снисходя на представленіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, положилъ оставить за Священникомъ Мойжешовичемъ право на получаемую имъ эмеритальную пенсію, независимо отъ присвоеннаго ему по званію Капелана содержанія, и распространить это правило на всѣхъ прочихъ тюремныхъ Священниковъ, съ тѣмъ однако условіемъ, что такое соединеніе окладовъ жалованья и пенсіи можетъ имѣть мѣсто лишь въ такомъ случаѣ, когда оба оклада не превышаютъ вмѣстѣ 300 руб. сер. въ годъ; въ про-

лечъ ten w deklaracyi swój oświadczył: iż nie przyjąłby obowiązków Kapelana, gdyby obok płacy do nich przywiązanej, pozbawiony być miał pobierania rzeczonej pensyi emerytalnej rs. 60; które to oświadczenie i pomieniony Biskup poparł.

Gdy zapytana w tym względzie o opinię Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu oświadczyła: iż skoro Duchowieństwo wyznania Rzymsko-Katolickiego nie należy do stowarzyszenia emerytalnego urzędników, zatem nie ma nic do nadmienienia, ze względu na przepisy emerytalne; z uwagi wszakże na fundusze skarbowe, była zdania, iż podobne łączenie pensyj powinno mieć pewną granicę, to jest tylko wtenczas następować, kiedy jedno i drugie pensye nie przenoszą razem rs. 300 rocznie, gdzieby zaś tę wysokość przenosiły, tam pensya więzienna ulegałaby powinna stosownemu zmniejszeniu; w takim przeto stanie rzeczy Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych uprasza Radę Administracyjną pod dniem 8 (20) Stycznia roku bieżącego Nr. 7,231/32,979, o udzielenie stosownej decyzji, w przedmiocie utrzymania wyżej rzeczzonego Księdza Mojżeszowicza przy pobieraniu płacy emerytalnej, obok płacy kapelańskiej, jako razem nie wynoszących rs. 300, tudzież, względem rozciągnięcia tego przepisu do wszystkich innych Kapelanów więziennych.

W przychyleniu się do przedstawienia Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, Rada Administracyjna wyrzekła, iż Księdza Mojżeszowicza przy pobieraniu pensyi emerytalnej, obok wyznaczyć mu się mającej płacy kapelańskiej, utrzymuje, oraz, że przepis ten do wszystkich innych Kapelanów więziennych rozciąga, z tém atoli zastrzeżeniem, iż tylko w ten-
dr ugie pensye nie przenoszą razem rs. 300 rocznie, w którychto

тивномъ же случаѣ, Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ въ правѣ распорядиться о соразмѣрномъ уменьшеніи тюремнаго оклада жалованья.

Варшава, 9 (21) Января 1845 года.

Вѣрно съ журналомъ:

Статсъ-Секретарь, Статскій Совѣтникъ (подписано) *Лебренз.*

№ 20,382.

razach Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych
mocną będzie zarządzać zmniejszenie płac więziennych.

• w Warszawie, dnia 9 (21) Stycznia 1845 roku.

Zgodno z protokołem:

Sekretarz Stanu, Radca Stanu (podpisano) *LeBrun.*

Nr. 20,382.

ГЛАВА XIII.

ОБЪ УЧИЛИЩАХЪ ВЪ ТЮРЬМАХЪ ДЛЯ НЕСОВЕРШЕННОЛѢТНИХЪ
ПРЕСТУПНИКОВЪ.

№ 1.

Отзывъ съ объявленіемъ постановленія Намѣстника Царства о назначеніи суммы на освѣщеніе и письменные матеріалы для начального училища при уголовной тюрьмѣ въ Варшавѣ.

(10 (22) Апрѣля 1850 года.)

*Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ
Дѣлъ.*

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

Имѣю честь увѣдомить Правительственную Коммисію, что, вслѣдствіе представленія ея отъ 31 Марта (12 Апрѣля) сего года, за № 1,173/5,395, Его Свѣтлость Князь Намѣстникъ Царства изволилъ разрѣшить, чтобы сумма двадцать рублей серебромъ, необходимая ежегодно для начального училища при Варшавской уголовной тюрьмѣ, на освѣщеніе во время преподаванія несовершеннолѣтнимъ преступникамъ наукъ въ зимнее время, по вечерамъ, послѣ окончанія наукъ въ училищахъ, а равно на письменные матеріалы, была внесена въ смѣту, и чтобы до исполненія сего, расходы эти относимы были, считая съ начала текущаго года, на счетъ общей суммы, назначенной на содержаніе тюремъ въ Варшавской губерніи.

Варшава, 10 (22) Апрѣля 1850 года.

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ (подписано) *Лебренъ.*

№ 10,472.

Т Y T U Ł XIII.

O SZKÓLKACH PO WIEZIENIACH DLA PRZESTĘPCÓW MAŁOLETNIICH.

№ 1.

Odezwa, objawiająca decyzję Namiestnika Królestwa, wyznaczającą fundusz na światło i materiały piśmienne dla szkoły przy więzieniu karném w Warszawie.

(d. 10 (22) Kwietnia 1850 r.)

Do Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

SEKRETARZ STANU PRZY RADZIE ADMINISTRACYJNEJ.

Mam zaszczyt oznajmić Kommissyi Rządowej, że wskutek przedstawienia jej z dnia 31 Marca (12 Kwietnia) roku bieżącego Nr. 1,173/5,395, Jaśnie Oświecony Książę Namiestnik Królestwa raczył zezwolić, aby kwota rubli srebrem dwadzieścia, potrzebna rocznie dla szkoły przy więzieniu karném w Warszawie, na światło przy wykładaniu małoletnim przestępcom nauk zimową porą, odbywaném w wieczór po ukończeniu nauk szkolnych, oraz na materiały piśmienne, wniesioną była do etatu, a nim to nastąpi, aby ponoszona została, od początku roku bieżącego, z właściwych na to ogólnych funduszów na więzienia w gubernii Warszawskiej wydzielanych.

w Warszawie, dnia 10 (22) Kwietnia 1850 roku.

Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *LeBrun.*

Nr. 10,472

N° 2.

Распоряженіе объ устройствѣ въ тюрьмахъ начальныхъ училищъ для несовершеннолѣтнихъ преступниковъ и воскресныхъ залъ для чтенія, для старшихъ арестантовъ.

(3 (15) Іюля 1853 года.)

Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ тюрьмахъ содержатся арестанты разнаго рода, характера и нрава; одни самыхъ дурныхъ наклонностей, неоднократно подвергавшіеся наказаніямъ, за совершенныя вновь преступленія, другіе не столь порочные, которыми совершены проступки единственно по наущенію другихъ, по незнанію и по неопытности, или по крайней нищетѣ и по другимъ подобнымъ обстоятельствамъ.

Въ числѣ сихъ послѣднихъ находятся преимущественно малолѣтніе дѣти, въ первый разъ попавшія въ тюрьму, которыя, вслѣдствіе дурнаго примѣра и сообщества съ закоренѣлыми преступниками, хвастающими своими злодѣяніями, вмѣсто исправленія, могутъ сдѣлаться еще испорченнѣе, и, привыкнувъ съ молодыхъ лѣтъ ко злу, оказаться въ послѣдствіи самими опасными врагами общества.

Для предупрежденія столь пагубныхъ послѣдствій и направленія молодыхъ людей на путь исправленія, имѣются слѣдующія мѣры: пресѣченіе всякаго сообщенія ихъ съ неисправимыми преступниками, занятіе приличнымъ трудомъ и внушеніе нравственныхъ правилъ.

Движимый этими побужденіями, Смотритель Кѣленской тюрьмы Матерницкій, найдя, при вступленіи въ 1850 году въ управленіе этою тюрьмою, около 20 преступниковъ, отъ 11-ти до 14-лѣтняго возраста, устроилъ для нихъ собственнымъ трудомъ начальное училище, приобрѣлъ 8 соотвѣтственныхъ книгъ, и тамъ малолѣтніе, подъ надзоромъ стражника, и подъ руководствомъ избранныхъ для сего арестантовъ, извѣстныхъ своимъ хорошимъ поведеніемъ, обучаются русской и польской грамотѣ, Закону Божью, нравственности, ариеме-

N° 2.

Rozporządzenie, polecające zaprowadzenie szkółek dla małoletnich przestępców po więzieniach, oraz czytelní świątecznych dla starszych aresztantów.

(d. 3 (15) Lipca 1853 r.)

Do Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

W więzieniach mieszczą się rozmaitego rodzaju, charakteru i usposobienia aresztanci, jedni najgorszych skłonności, wielokrotnie już za powtarzane przestępstwa karani, drudzy mniej występni, którzy się dopuścili przewinień jedynie z namowy drugich, z braku poznania lub doświadczenia, z nędzy, albo też innych podobnych okoliczności.

Pomiędzy temi ostatniemi znajdują się szczególniej dzieci nieletnie, po raz pierwszy do więzienia przychodzące, których zły przykład i przestawanie z zatwardziałymi zbrodniarzami, chełpiącymi się ze złych swoich czynów, zamiast poprawy, prowadzić może do większego złego i jako za młodu zaprawnych w takowe, uczynić na przyszłość najniebezpieczniejszymi dla społeczeństwa.

Środkami zapobiegającemi tak szkodliwym następstwom i mogącemi skierować młodych na drogę poprawy, są głównie: przecięcie im wszelkiego zetknięcia się z niepoprawnymi przestępcami, zajęcie pracą odpowiednią i wpajanie w nich zasad moralnych.

Temi pobudkami przejęty Nadzorca więzienia Kieleckiego Maternicki, znalazłszy przy objęciu w roku 1850 zarządu tego więzienia około 20-tu przestępców, od 11 do 14 lat wieku mających, urządził dla nich własnem staraniem szkołkę, zakupił 8-m odpowiednich książek i tam małoletni, pod dozorem strażnika, nauczani są, przez wybranych do tego więźni, z dobrego postępowania znanych, czytania po rosyjsku i po polsku, religii, na-

тикъ и церковному пѣнію; въ предметахъ этихъ они ежемѣсячно держатъ экзамень передъ Тюремнымъ Священникомъ и Смотрителемъ.

Независимо отъ сего, согласно 39 статьи распоряженія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ отъ 4 (16) Мая 1833 года, на основаніи которой слѣдуетъ по возможности заботиться объ устройствѣ въ тюрьмѣ воскреснаго училища, для обученія арестантовъ, по окончаніи богослуженія, чтенію, письму и счисленію, упомянутый Смотритель устроилъ тамъ же, для старшихъ арестантовъ, воскресное училище, пожертвовавъ для этой цѣли въ собственность тюрьмы 23 книги соотвѣтственнаго содержанія. Въ училищѣ этомъ, въ праздничные и воскресные дни, послѣ завтрака, богослуженія и прогулки, арестанты занимаются съ 12-ти до 2-хъ часовъ ученіемъ, послѣ обѣда же до вечера, умѣющие читать арестанты читаютъ вслухъ для прочихъ, подъ надзоромъ стражниковъ, правоучительныя книги.

Такимъ образомъ, по случаю занятія арестантовъ въ будніе дни на фабрикѣ и прислугою въ тюрьмѣ, а въ праздничные дни обученіемъ, ограничивается для нихъ возможность сообщеній между собою.

При такомъ положеніи дѣла, имѣющемъ благотворное вліяніе на нравственное исправленіе арестантовъ, въ теченіе трехъ лѣтъ одинъ только арестантъ былъ наказанъ Комитетомъ домашней дисциплины, изъ числа же несовершеннолѣтнихъ уволенныхъ изъ тюрьмы, ни одинъ не возвратился туда вторично.

Отдавая полную справедливость вышеизъясненнымъ усиліямъ Смотрителя Кѣлецкой тюрьмы Матерницкаго, принятымъ въ видахъ пользы службы и клонящимся къ исправленію арестантовъ, а равно его усердію и сознанію всей важности лежащихъ на немъ обязанностей, Правительственная Коммисія изъявила ему за это благодарность; убѣдившись же на дѣлѣ о возможности заведенія подобныхъ училищъ и въ другихъ тюрьмахъ, безъ всякихъ расходовъ для Казны и проистекающихъ отъ этого благихъ послѣдствій, Правительственная Коммисія увѣдомляетъ объ этомъ Губернское Правленіе, для поставленія о семъ въ извѣстность прочихъ Смотрителей, на тотъ конецъ, дабы такія же училища были

уки моральной, арифметыки, oraz śpiewu kościelnego; z czego następnie kaźdomiesięcznie przez Kapelana więziennego i Nadzorcę są egzaminowani.

Obok tego, stosownie do art. 39-go urządzenia Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych z dnia 4 (16) Maja 1833 roku, według którego, ile możności starać się należy urządzać w więzieniu szkołkę niedzielną, w którejby, po skończonej nauce religijnej, więźniom nauki czytania, pisania i rachunków udzielane być mogły, Nadzorca rzeczony zaprowadził tam dla starszych więźni pomienioną szkołkę niedzielną, przeznaczwszy w tym celu na własność więzienia 23 odpowiednich ksiązek, i w niej zajęci są więźnie w święta i dni niedzielne po śniadaniu, nabożeństwie i przechadzce, od godziny 12 do 2-jej uczeniem się, — a po obiedzie aż do wieczora czytane im są, pod nadzorem straży, książki moralne, przez więźni umiejących czytać.

Tym sposobem przy zatrudnieniach więźni w dnie powszednie, przy fabryce i posługach więziennych, a w dnie świąteczne nauką, ograniczoną im jest możność znoszenia się z sobą.

Skutkiem powyższego stanu rzeczy wpływającego stanowczo na moralną poprawę więźni, od lat trzech dopiero jeden więzień był karany przez Komitet karności domowej, a z małoletnich, którzy uwolnieni zostali z więzienia, żaden tam nie wrócił powtórnie.

Powyższe usiłowania Nadzorcy więzienia Kieleckiego Maternickiego, mające na celu dobro służby i dążące do poprawy więźni, oraz gorliwość jego i przejęcie się ważnością swych obowiązków, oceniając Kommissya Rządowa, udzieliła mu za to podziękowanie, osiągnąwszy praktyczne przekonanie o możności zaprowadzenia podobnych szkółek po innych więzieniach, bez żadnego wydatku dla Skarbu, i dobrych skutkach tychże, zawiadamia o tém niniejszém Rząd Gubernialny, dla podania do wiadomości i innych Nadzorców, celem niezwłocznego zaprowadzenia

немедленно устроены во ввѣренныхъ имъ тюрьмахъ, за исполненіемъ чего Губернское Правленіе обязано наблюсти съ своей стороны и о послѣдствіяхъ донести.

Что же касается книгъ, какія должны быть употребляемы въ училищахъ для несовершеннолѣтнихъ, то Правительственная Коммисія даетъ знать, что можно ограничиться тѣми, какія предписаны для первоначальныхъ сельскихъ училищъ.

Варшава, 3 (15) Іюля 1853 года.

По порученію Главнаго Директора Предсѣдательствующаго, Директоръ Отдѣленія, Тайный Совѣтникъ (подпис.) *Бруевичъ*.

№ 5,168/21,506.

№ 3.

Распоряженіе о томъ, какимъ образомъ должны быть снабжаемы книгами тюремныя училища для несовершеннолѣтнихъ преступниковъ и воскресныя залы для чтенія, для взрослыхъ арестантовъ.

(19 (31) Декабря 1853 года.)

Радомскому Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

По примѣру Смотрителя Кѣлецкой тюрьмы, открыто въ Сандомирской тюрьмѣ съ 26 Августа (7 Сентября) сего года училище для пяти состоящихъ въ этой тюрьмѣ несовершеннолѣтнихъ преступниковъ, подъ надзоромъ одного грамотнаго арестанта и тюремнаго стражника; сверхъ того, учреждено воскресное училище для всѣхъ арестантовъ, которые, тотчасъ послѣ богослуженія и прогулки, собравшись въ одно мѣсто, должны слушать чтеніе нравоучительныхъ книгъ; о содѣйствіи же въ этомъ дѣлѣ и назначеніи Священника сдѣлано сношеніе съ Настоятелемъ ксендзовъ Реформатовъ.

Губернское Правленіе донося объ этомъ, рапортомъ отъ 7 (19) Ноября сего года, № 78,523, просило о покупкѣ и высылкѣ соотвѣтственнаго числа книгъ для чтенія и преподаванія наукъ, предписанныхъ для городскихъ первоначальныхъ учи-

такихже szkółek по вѣзненіяхъ имъ powierzonych, czego Rząd Gubernialny ze swęj strony dopilnuje i o skutku doniesie.

Co do ksiązek, w szkołach małoletnich używać się mających, Kommissya Rządowa oświadcza, iż można poprzestać na tych, jakie są dla szkółek wiejskich elementarnych przeznaczone.

w Warszawie, dnia 3 (15) Lipca 1853 roku.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego,
Dyrektor Wydziału, Tajny Radca (podpisano) *Brujewicz*.

Nr. 5,168/21,506.

№ 3.

Rozporządzenie wskazujące, w jaki sposób mają być zaopatrywane w książki szkółki po wѣзненіяхъ dla małoletnich przestępców i czytelnie świąteczne dla dorosłych aresztantów.

(d. 19 (31) Grudnia 1853 r.)

Do Rządu Gubernialnego Radomskiego.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Za przykładem Nadzorcy więzienia Kieleckiego utworzoną została w więzieniu Sandomirskiém od d. 26 Sierpnia (7 Września) roku bieżącego szkółka dla pięciu znajdujących się w tymże więzieniu małoletnich przestępców, pod dozorem jednego z więźni czytać i pisać umiejącego, tudzież strażnika więzienia; obok tego zaprowadzoną została szkółka niedzielna dla wszystkich więźni, którzy zaraz po nabożeństwie i odbyciu spaceru, w jedno miejsce zgromadzeni, słuchać będą czytania ksiązek teńących moralnością; o pomoc zaś w tѣj mierze i wyznaczenie Kapelana, wezwano Gwardyana Księży Reformatów.

Donosząc o tѣm Rząd Gubernialny raportem z dnia 7 (19) Listopada roku bieżącego, Nr. 78,523 wnosil, o zakupienie i nadesłanie odpowiedniej liczby ksiązek do czytania i wykładania

лицъ, на потребность не только Сандомирской, но и Радомской тюрьмы, гдѣ также устроено училище для несовершеннолѣтнихъ.

Вполнѣ одобряя принятыя въ вышеупомянутыхъ двухъ тюрьмахъ мѣры, направленные къ нѣкоторому образованію и исправленію арестантовъ, Правительственная Коммисія, въ отношеніи покупки книгъ, даетъ знать Губернскому Правленію, что, какъ книги эти нужны въ незначительномъ количествѣ, потому что обученіе ограничивается однимъ чтеніемъ, то нѣсколько или нѣсколько десятковъ букварей, покупка коихъ вездѣ удобна, могутъ быть приобрѣтены самимъ Губернскимъ Правленіемъ изъ суммы состоящей въ его распоряженіи на мелкіе тюремные расходы.

Что же касается книгъ для чтенія и преподаванія наукъ всѣмъ вообще арестантамъ въ Сандомирской и Радомской тюрьмахъ, то въ покупкѣ оныхъ не настоитъ надобности, по малому числу грамотныхъ арестантовъ, Законъ же Божій и наука нравственности могутъ быть имъ преподаваемы Священникомъ, въ праздничные дни, по книгамъ, какія имъ употребляются для сего и для прочихъ жителей.

Варшава, 19 (31) Декабря 1853 года.

По порученію Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія,
Тайный Совѣтникъ (подписано) *Бруевичъ*.

№ 11,417/52,861.

№ 4.

Подтвержденіе объ устройствѣ въ тюрьмахъ училищъ для несовершеннолѣтнихъ преступниковъ и воскресныхъ залъ для чтенія для взрослыхъ арестантовъ, а также о помѣщеніи свѣдѣній объ успѣхахъ въ этомъ дѣлѣ, въ ежемѣсячныхъ рапортахъ о послѣдствіяхъ срочныхъ ревизій тюремъ.

(8 (20) Марта 1856 года.)

Губернскимъ Правленіемъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

На основаніи 150 ст. Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ

наукъ, jakie dla szkół elementarnych miejskich są przeznaczone, tak dla więzienia Sandomirskiego, jako też dla Radomskiego, gdzie również szkoła dla małoletnich jest urządzona.

Nie mając nic do nadmienienia przeciw zaprowadzeniu w powyżej wspomnianych dwóch więzieniach środków, mających na celu niejakie wykształcenie i poprawę więźni, Kommissya Rządowa co do sprawunku książek oświadcza Rządowi Gubernialnemu, iż gdy tych nie wiele potrzeba, cała bowiem nauka ograniczać się ma na czytaniu, kilka przeto, lub kilkanaście elementarzy, łatwych wszędzie do nabycia, Rząd Gubernialny może sam zakupić, z funduszu na drobne wydatki więzienne do dyspozycji swęj wyznaczonego.

Co się zaś tycze książek do czytania i wykładania nauk w ogóle dla wszystkich więźni w więzieniach Sandomirskiém i Radomskiém, tych nie ma potrzeby zakupywać, mała bowiem jest liczba więźni czytać umiejących; wykładanie zaś im nauk religijnych i moralnych w dnie świąteczne, dopełniać może Duchowny z książek, jakich do tego celu dla innych mieszkańców używa.

w Warszawie, dnia 19 (31) Grudnia 1853 roku.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego, Dyktor Wydziału,
Tajny Radca (podpisano) *Brujewicz*.

Nr. 11,417/52,861.

№ 4.

Rozporządzenie, ponawiające rozkaz zakładania po więzieniach szkółek dla małoletnich przestępców, oraz czytelní świątecznych dla dorosłych aresztantów, i zamieszczanie o postępie w tém wiadomości w raportach miesięcznych o wypadkach z rewizyj peryodycznych więzień.

(d. 8 (20) Marca 1856 r.)

Do Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Według artykułu 150-go Kodeksu kar głównych i popraw-
9*

Объ исполненіи настоящаго распоряженія, Губернское Правленіе обязывается донести въ самомъ непродолжительномъ времени.

Варшава, 8 (20) Марта 1856 года.

По порученію Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія,
Тайный Совѣтникъ (подписано) *Бруевичъ*.

№ 1,157/3,820.

№ 5.

Отзывъ съ объявленіемъ рѣшенія Намѣстника Царства о назначеніи суммы на жалованье учителямъ четырехъ главныхъ тюремныхъ училищъ, для обученія несовершеннолѣтнихъ преступниковъ.

(10 (22) Ноября 1858 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ ()*.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

Имѣю честь увѣдомить Правительственную Коммисію, что Его Сіятельство Князь Намѣстникъ Царства, вслѣдствіе рапорта ея отъ 24 Октября (5 Ноября) сего года, за № 7,372/36,210, изволилъ разрѣшить, для предоставленія состоящимъ въ тюрьмахъ Царства несовершеннолѣтнимъ преступникамъ средствъ къ нравственному исправленію и приличному ихъ происхожденію образованію, открыть при главной уголовной тюрьмѣ въ Варшавѣ, а также при Кѣлецкой, Люблинской и Плоцкой тюрьмахъ, четыре училища, въ которыхъ преподаваніе первоначальныхъ наукъ должно быть возложено на учителей мѣстныхъ училищъ, съ особымъ за это вознагражденіемъ:

(*) О рѣшеніи этомъ поставлены въ извѣстность Правительственная Коммисія Юстиціи и Попечитель Варшавскаго Учебнаго Округа.

O skutku niniejszego rozporządzenia, spieszne złożenie raportu zastrzega.

w Warszawie, dnia 8 (20) Marca 1856 roku.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,
Dyrektor Wydziału, Tajny Radca (podpisano) *Brujewicz*.

Nr. 1,157/3,820.

№ 5.

Odezwa objawiająca decyzję Namiestnika Królestwa, wyznaczającą fundusz na placę dla Nauczycieli w czterech głównych szkołkach więziennych, w których małoletni przestępcy nauki pobierają.

(d. 10 (22) Listopada 1858 r.)

Do Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych ()*.

SEKRETARZ STANU PRZY RADZIE ADMINISTRACYJNEJ.

Mam honor Kommissyi Rządowej oznajmić, że JO. Książę Namiestnik Królestwa, wskutek raportu ję z dnia 24 Października (5 Listopada) roku bieżącego Nr. 7,372/36,210, zezwolić raczył, aby dla zapewnienia małoletnim przestępcom, w więzieniach Królestwa znajdującym się, środków poprawy moralnej i ukształcenia odpowiedniego ich pochodzeniu, urządzone zostały z początkiem 1859 roku, przy więzieniu karném w Warszawie, tudzież przy więzieniach w Kielcach, Lublinie i Płocku, cztery szkółki, w których wykład początkowych nauk ma być poruczony nauczycielom miejscowych szkół, za osobném za to wynagrodzeniem:

(*) O decyzji tej zawiadomiona została Kommissya Rządowa Sprawiedliwości i Kurator Okręgu Naukowego Warszawskiego.

въ Варшавѣ, для двухъ учителей	270 руб.,
въ Люблинѣ, для одного учителя	90 „
въ Плоцкѣ, для одного учителя	120 „
въ Кѣльцахъ, для одного учителя	90 „

итого 570 руб.

въ годъ, съ тѣмъ, чтобы нужные на производство означеннаго вознагражденія расходы впредь до внесенія оныхъ въ смѣту, были относимы на счетъ общей суммы, назначенной на содержание каждой тюрьмы.

Варшава, 10 (22) Ноября 1858 года.

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ (подписано) *Карницкій*.

№ 7,137.

Примѣчаніе. Въ развитіе этого постановленія, дано Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ 19 Ноября (1 Декабря) 1858 года, за № 8,967/44,169, предписаніе Варшавскому, Люблинскому, Радомскому и Плоцкому Губернскимъ Правленіямъ.

Въ предписаніи этомъ, Правительственная Коммисія постановила:

1) что несовершеннолѣтніе арестанты, днемъ, должны находиться вмѣстѣ въ училищѣ, ночью же, на сколько сіе дозволяетъ мѣстность, спать по одиночкѣ въ отдѣльныхъ комнатахъ;

2) что необходимо строго наблюдать, чтобы въ училища при тюрьмахъ, были переводимы несовершеннолѣтніе арестанты изъ всѣхъ прочихъ тюремъ, подвѣдомственныхъ подлежащему Уголовному Суду, если со стороны судебныхъ мѣстъ не встрѣтятся къ тому никакого препятствія;

3) что преподаваніе наукъ, то есть: обученіе чтенію и писму по русски и по польски, а равно четыремъ главнымъ арифметическимъ дѣйствіямъ, должно производиться 12 часовъ въ недѣлю, то есть по 2 часа въ день;

4) что преподаваніе несовершеннолѣтнимъ арестантамъ Закона Божія, относится по долгу службы и званія, къ тюремнымъ Священникамъ, за которыми въ этомъ отношеніи слѣдуетъ имѣть должное наблюденіе;

5) что несовершеннолѣтніе арестанты, въ свободное отъ ученія время, должны быть обучаемы другими арестантами мастерствамъ, производимымъ въ тюрьмѣ, но не иначе, какъ подъ надзоромъ Тюремнаго Управленія, такъ, чтобы они не подвергались никакому соблазну и порчѣ со стороны другихъ преступниковъ.

въ Warszawie, dla dwóch nauczycieli	rs. 270,
въ Lublinie, dla jednego	rs. 90,
въ Płocku, dla jednego	rs. 120,
въ Kielcach, dla jednego	rs. 90,

Ogółem zaś rs. 570.

Wyraźnie rubli srebrem pięćset siedmdziesiąt rocznie wynoszącem, polecając zarazem, ażeby wydatek na powyższe wynagrodzenia potrzebny, dopóki na etacie pomieszczonym nie zostanie, ponoszony był z ogólnych funduszków na utrzymanie respective więzień przeznaczonych.

въ Warszawie, dnia 10 (22) Listopada 1858 roku.

• Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Karnicki*.

Nr. 7,137.

Uwaga. Decyzja ta rozwinięta została przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, reskryptem z dnia 19 Listopada (1 Grudnia) 1858 roku Nr. 8,967/44,169, wydanym do Rządów Gubernialnych: Warszawskiego, Lubelskiego, Radomskiego i Płockiego.

W reskrypcie tym Kommissya Rządowa zastrzegła:

1) że małoletni aresztanci powinni się znajdować w szkółce razem na dzień, a w nocy, o ile miejscowość pozwala, sypiać pojedynczo w oddzielnych izbach;

2) że należy ściśle pilnować, aby do szkółki przy więzieniu, małoletni aresztanci przenoszani byli ze wszystkich innych więzień właściwej jurysdykcji Sądu Kryminalnego, skoro względem tego nie będzie zachodzić ze strony Sądów żadna przeszkoda;

3) że wykład nauk, jako to: czytania i pisanja po rosyjsku i po polsku, oraz czterech pierwszych działach arytmetycznych, ma zajmować 12-ście godzin, to jest po dwie godziny na dzień;

4) że wykładanie małoletnim aresztantom nauki religij, należy z obowiązków służby i powołania do Kapelanów więziennych; pilnować więc należy, aby to Kapelani dopilnowali;

5) że małoletni aresztanci, w chwilach wolnych od nauki, mają być uczani przez innych aresztantów rzemiosł, jakie się praktykują w więzieniu, a to pod nadzorem Zarządu więziennego tak, aby żadne zgorzenie i zepsucie dla nich ze strony innych przestępców miejsca nie miało.

№ 6.

Распоряженіе объ отсылкѣ въ учрежденныя при четырехъ главныхъ тюрьмахъ училища несовершеннолѣтнихъ преступниковъ, свѣше 14-лѣтняго возраста, а равно находящихся въ тюрьмахъ дѣвушекъ.

(15 (27) Октября 1860 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ учрежденныя при четырехъ главныхъ тюрьмахъ училища для малолѣтнихъ преступниковъ, а именно: при Варшавской уголовной тюрьмѣ, и при тюрьмахъ въ Пlockѣ, Люблинѣ и Кѣльцахъ, отправляются обыкновенно мальчики недостигшіе 14-лѣтняго возраста.

Однако, кромѣ несовершеннолѣтнихъ такого возраста, въ тюрьмахъ, въ болѣе значительномъ числѣ находятся несовершеннолѣтніе, старше 14-ти лѣтъ.

Такъ какъ главная цѣль, для которой устроены помянутыя училища, состоитъ въ пресѣченіи сообщенія несовершеннолѣтнихъ арестантовъ со взрослыми преступниками и, вмѣстѣ съ тѣмъ, въ наведеніи ихъ на путь исправленія, посредствомъ приличнаго образованія ума и обученія полезнымъ ремесламъ, то для достиженія сказанной цѣли желательно, чтобы по мѣрѣ возможности, каждый изъ несовершеннолѣтнихъ преступниковъ могъ пользоваться этимъ благодѣяніемъ, тѣмъ болѣе:

что по смыслу 145 и 150 ст. Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, всѣ несовершеннолѣтніе, приговоренные къ какому либо заключенію, должны быть содержимы отдѣльно отъ прочихъ арестантовъ;

что нынѣ, вслѣдствіе Высочайшихъ повелѣній, несовершеннолѣтніе преступники не могутъ быть въ наказаніе отдаваемы въ военную службу, но должны быть приговариваемы къ опредѣленнымъ законами наказаніямъ, съ уменьшеніемъ оныхъ одною или двумя степенями, почему и сіи послѣдніе, преимущественно же осужденные къ заключенію въ рабочемъ домѣ, могли бы посѣщать училища, для приобрѣтенія познаній

№ 6.

Rozporządzenie o kwalifikowaniu do szkółek przy czterech główniejszych więzieniach małoletnich przestępców, starszych nad lat 14-ście, oraz dziewcząt w więzieniach będących.

(d. 15 (27) Października 1860 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Do szkółek małoletnich przestępców, urządzonych przy czterech główniejszych więzieniach, jako to: karném w Warszawie, w Plocku, Lublinie i Kielcach, odsyłani są zwykle chłopcy do lat 14 wieku.

Oprócz wszakże takich nieletnich, znajdują się po więzieniach, w nierównie znaczniejszej liczbie, nieletni starsi nad lat 14.

Ponieważ zaś głównym celem urządzenia pomienionych szkółek, było zapobieżenie zetknięciu się małoletnich więźni z dorosłymi przestępcami, a obok tego naprowadzenie ich na drogę poprawy, przez stosowne kształcenie umysłu, tudzież uczenie ich pożytecznych rzemiosł; przeto dla osiągnięcia tego celu, pożądaném jest, aby, o ile możność dozwoli, każdy małoletni przestępca z dobrodziejstwa tego mógł korzystać, a to tém więcej:

że w myśl artykułu 145 i 150-go Kodeksu kar głównych i poprawczych wszyscy nieletni, skazani na jakiebądź zamknięcie, trzymani być powinni oddzielnie od innych więźni;

że obecnie w skutek Najwyższych rozporządzeń, małoletni przestępcy nie mogą być za karę oddawani do służby wojskowej, lecz skazywani być winni na kary w prawie oznaczone, o jeden lub o dwa stopnie niższe, a zatém i ci ostatni, mianowicie na dom roboczy skazani, mogliby uczęszczać do szkółek dla słucha-

въ наукахъ и ремеслахъ, и независимо отъ сего, въ свободное отъ этихъ занятій время быть употребляемы, согласно 57 ст. Уложения о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, въ соотвѣтственные ихъ силамъ работы внутри тюремнаго зданія.

По этимъ поводамъ, Правительственною Коммисіею Юстиціи сдѣлано распоряженіе, чтобы Суды Исправительной Полиціи увѣдомляли мѣстныхъ Смотрителей тюремъ о томъ, кто именно изъ несовершеннолѣтнихъ преступниковъ, а именно изъ приговоренныхъ къ заключенію въ смиренномъ или рабочемъ домѣ, можетъ быть отправленъ въ училище, предоставляя дальнѣйшее распоряженіе объ этихъ арестантахъ и помѣщеніе ихъ въ училищѣ, смотря по надобности и возрасту оныхъ, подлежащимъ административнымъ властямъ, на обязанности коихъ лежитъ наблюденіе за порядкомъ.

Сообщая объ этомъ Губернскому Правленію, Правительственная Коммисія съ своей стороны присовокупляетъ слѣдующее:

Въ отправленіи въ училища мальчиковъ, старше 14-ти лѣтъ, не можетъ встрѣчаться никакого затрудненія, тѣмъ болѣе, что число несовершеннолѣтнихъ моложе 14 лѣтъ, весьма мало, и что въ такихъ училищахъ можетъ помѣститься гораздо больше лицъ.

Объ отправленіи въ училища несовершеннолѣтнихъ указанныхъ Судами слѣдуетъ дѣлать распоряженіе, обращая вниманіе на возможность помѣщенія ихъ въ тѣхъ же училищахъ; причемъ необходимо давать преимущество младшимъ передъ старшими, и вообще тѣмъ, которые болѣе другихъ достойны благодѣянія.

Губернское Правленіе должно сдѣлать немедленно соотвѣтственное по сему предмету распоряженіе и строго наблюдать за неупустительнымъ исполненіемъ оного.

(Въ Плоцкое и Августовское Губернскія Правленія)

Но какъ содержаемые въ тюрьмахъ Августовской губерніи несовершеннолѣтніе арестанты, должны быть отправляемы въ учрежденное при Плоцкой тюрьмѣ училище, то отправленіе ихъ туда должно быть производимо, по предварительному

нія науки и ученія się rzemiosł; obok zaś tego, w czasie wolnym od tych zatrudnień, mogą być używani do robót wewnętrznych, siłom ich odpowiednich, jak to art. 57-my Kodeksu kar głównych i poprawczych stanowi.

Z tych powodów Kommissya Rządowa Sprawiedliwości wydała polecenie:

aby Sądy Policji Poprawczej zawiadamiały Nadzorców miejscowych więzień, którzy z małoletnich przestępców, mianowicie na zamknięcie w domu poprawy i zamknięcie w domu roboczym skazani, mogą być do szkółki odesłani, pozostawiając dalszą kwalifikację tych więźni i pomieszczenie ich w szkółce, w miarę potrzeby i wieku tychże, właściwym władcom administracyjnym, do których obowiązek czuwania nad porządkiem należy.

Zawiadamiając o tém Rząd Gubernialny, Kommissya Rządowa oświadcza:

w odsyłaniu do szkółek chłopców starszych nad lat 14-cie, nie może témbardziej żadna trudność zachodzić, że liczba nieletnich do lat 14-tu jest nader mała; szkółki zaś takowe mogą więcej pomieścić osób.

Przeprowadzenie do szkółek nieletnich, wskazanych przez Sądy, ma być zarządzane przy względzie na możność pomieszczenia ich w tychże szkółkach; przedewszystkiem dawać należy pierwszeństwo młodszym przed starszymi, i w ogóle tym, którzy więcej na to dobrodziejstwo zasługują.

Odpowiednie więc w czém wypadać będzie zarządzenia, Rząd Gubernialny zaraz wyda i ciągłego skutku onych ściśle pilnować będzie.

(Do Rządu Gubernialnego Płockiego i Augustowskiego).

Że zaś nieletni z więzień gubernii Augustowskiej, odsyłani być winni do szkółki przy więzieniu w Płocku; przeto odsyłanie ich tamże winno być dopełniane za poprzedniem zniesieniem się

сношенію Августовскаго Губернскаго Правленія съ Пlockимъ Губернскимъ Правленіемъ, относительно возможности помѣщенія ихъ въ упомянутомъ училищѣ.

(Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ)

Независимо отъ всего вышеизложеннаго, необходимо еще имѣть въ виду слѣдующее обстоятельство:

Въ числѣ арестантовъ находятся иногда и несовершеннолѣтнія дѣвушки, нравственное исправленіе которыхъ должно равнымъ образомъ составлять предметъ особенной заботливости, тѣмъ болѣе, что лица этого пола, 12-лѣтняго возраста, при развитіи тѣла, подвергаются наклонности къ поджогамъ и другимъ важнымъ преступленіямъ, за которыя они подвергаются затѣмъ строгимъ наказаніямъ.

Однако устройство отдѣльныхъ для нихъ училищъ было бы излишне, потому, что число такихъ несовершеннолѣтнихъ дѣвушекъ, судя по общему числу женщинъ содержащихся въ тюрьмахъ, составляетъ едва нѣсколько лицъ.

Поэтому въ случаѣ нахожденія въ тюрьмахъ подобныхъ дѣвушекъ, онѣ могли бы обучаться въ училищахъ соответственнымъ наукамъ, вмѣстѣ съ мальчиками, при самомъ бдительномъ и строгомъ за ними надзорѣ, для отвращенія всякаго соблазна.

Въ училищахъ этихъ онѣ должны оставаться только во время бытности преподающихъ науки учителей, по окончаніи же уроковъ, возвращаться тотчасъ въ назначенныя для помѣщенія имъ отдѣльныя комнаты, и заниматься тамъ или изученіемъ заданныхъ имъ уроковъ или приличными работами, а именно: шитьемъ, вышиваньемъ и проч.

Предметъ этотъ Губернское Правленіе обязано подвергнуть внимательному обсужденію, и если къ исполненію предположенія не встрѣтятся никакихъ препятствій, донести объ этомъ Правительственной Коммисіи, для сношенія съ Правительственною Коммисіею Юстиціи, относительно назначенія Судами въ училища дѣвушекъ, о коихъ идетъ рѣчь, въ противномъ же случаѣ представить Правительственной Коммисіи свои замѣчанія и заключеніе, а во всякомъ случаѣ доставить Ком-

Rządu Gubernialnego Augustowskiego z Rządem Gubernialnym Plockim, co do możności pomieszczenia onych w pomienionej szkółki.

(Do wszystkich Rządów Gubernialnych)

Oprócz tego wszystkiego zachodzi jeszcze następująca okoliczność.

Pomiędzy uwięzionymi, znajdują się niekiedy i małoletnie dziewczęta, których również moralną poprawą zająć się wypada, zwłaszcza, że płeć ta od 12 roku życia, przy rozwijaniu się ciała, podlega pokuszeniu do podpaleń i innych ważnych przestępstw, za które na surowe kary jest skazywana.

Urządzenie wszakże dla nich oddzielnych szkółek byłoby zbyt kosztowne, ze względu, że liczba takich nieletnich, biorąc miarę z ogólnej ludności kobiet w więzieniach znajdujących się, może zaledwie kilka wynosić.

O ileby więc podobne dziewczyny były w więzieniach, mogłyby one razem z chłopcami w szkołkach pobierać odpowiednie nauki, przy zachowaniu jak największego dozoru tak, aby żądne zgorszenie nie zachodziło.

Wszczególności w szkołkach tych zostawać one powinny tylko przez czas obecności Nauczycieli, wykładających nauki, a po skończeniu nauk zaraz odprowadzane do oddzielnych izb, na ich pomieszczenie przeznaczonych, i tam zajmować się, już to nauczaniem zadanych lekcyj, już to właściwemi robotami, jako to: szyciem, haftowaniem i t. p.

Przedmiot więc ten Rząd Gubernialny ściśle rozpozna i jeśli nie będą zachodzić żadne przeszkody w wykonaniu, doniesie o tém Kommissyi Rządowej, dla zniesienia się z Kommissyą Rządową Sprawiedliwości, względem kwalifikowania przez Sądy do szkółek dziewcząt, o które tu idzie, lub też uwagi, gdyby mu się jakie nastęrczyły, Kommissyi Rządowej z wnioskami swemi przedstawi. W każdym zaś razie doniesie Kommissyi Rządo-

мисіи свѣдѣніе о числѣ подобныхъ дѣвушекъ, состоящихъ въ каждой изъ тюремъ подвѣдомственной ему губерніи.

Варшава, 15 (27) Октября 1860 года.

По порученію Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія,
Статскій Совѣтникъ (подписано) *Дущевскій*.

№ 6,986/37,690.

№ 7.

Распоряженіе относительно посѣщенія устроенныхъ при тюрьмахъ училищъ для несовершеннолѣтнихъ преступниковъ, Визитаторами казенныхъ училищъ.

(4 (16) Января 1861 года.)

Губернскимъ Правленіемъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Согласно предписанію Правительственной Коммисіи отъ 19 Ноября (1 Декабря) 1858 года, № 9,967, устроены при четырехъ главнѣйшихъ тюрьмахъ Царства, а именно: при Варшавской главной уголовной тюрьмѣ и при тюрьмахъ въ Люблинѣ, Кѣльцахъ и Пlockѣ, училища для несовершеннолѣтнихъ преступниковъ, въ которыхъ Законъ Божій преподается тюремными Священниками, другія же первоначальныя науки назначенными для сего учителями казенныхъ училищъ.

Главная цѣль, для которой учреждены сказанныя училища, состояла, какъ извѣстно Губернскому Правленію, въ на правленіи несовершеннолѣтнихъ на путь исправленія.

Для полнаго однакожъ ручательства въ проистекающей отъ этого пользѣ, желательно, чтобы училища эти, подобно другимъ учебнымъ заведеніямъ, были посѣщаемы Визитаторами училищъ, замѣчанія которыхъ могли бы, сверхъ того, служить указаніемъ на улучшенія, какія могли бы еще оказаться необходимыми въ этомъ отношеніи.

Затѣмъ вслѣдствіе отношенія по сему предмету Правительственной Коммисіи, Попечитель Варшавскаго Учебнаго

вѣй, яка в кождымъ вѣзненіу его губерніи лѣзба подобныхъ дзевчзатъ сіе знаядуе.

в Варшавіе, дня 15 (27) Паѣдзіернака 1860 року.

З уповажненія Дыректора Глѣвного, Дыректоръ Выдзлау,
Radca Stanu (podpisano) *Łuszczewski*.

№. 6,986/37,690.

№ 7.

Rozporządzenie dotyczące zwiedzania przez Wizytatorów szkół rządowych szkółek urządzonych przy więzieniach dla małoletnich przestępców.

(d. 4 (16) Stycznia 1861 roku)

Do Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Stosownie do reskryptu Kommissyi Rządowej z dnia 19 Listopada (1 Grudnia) 1858 roku Nr. 9,967, zaprowadzane zostały przy 4-ch główniejszych więzieniach Królestwa, jako to: główném karném w Warszawie, w Lublinie, Kielcach i Plocku, szkółki dla małoletnich przestępców, w których tymże nauka religii wykładaną jest przez Kapelanów więziennych, a inne początkowe nauki przez wyznaczonych do tego Nauczycieli szkół.

Głównym celem urządzenia tych szkółek było, jak wiadomo Rządowi Gubernialnemu, naprowadzenie małoletnich na drogę poprawy.

Aby jednak, co do korzyści ztąd osiąganых, mieć należytą rękojmię, požądaném jest, żeby szkółki te, podobnie jak inne zakłady naukowe, zwiedzane były przez Wizytatorów szkół, którychby zarazem uwagi mogły posłużyć do ulepszeń, jakieby się jeszcze na téj drodze okazały koniecznemi.

Na skutek więc odniesienia się w tym względzie Kommissyi Rządowej do Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego, ten-

Округа, отзывомъ отъ 21 Декабря (2 Января) прошлаго года, за № 11,926, увѣдомиль, что въ случаѣ командированія Визитаторовъ въ губерніи, для посѣщенія училищъ въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ находятся тюремныя училища, будетъ имъ поручаемо и посѣщеніе означенныхъ училищъ.

Объ этомъ Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ даетъ знать Губернскому Правленію, для изданія соотвѣтственнаго предписанія Смотрителю тюрьмы.

Варшава, 4 (16) Января 1861 года.

Директоръ Отдѣленія, Статскій Совѣтникъ (подп.) *Лушевскій*.

№ 66/231.

że, jak okazuje odezwa jego z dnia 21 Grudnia (2 Stycznia) roku zeszłego Nr. 11,926, oświadczył, iż w miarę wysyłania Wizytorów na prowincję, do zwiedzania szkół w tych miejscach, gdzie są szkoły po więzieniach, poruczone im będzie, aby też szkoły zwiedzali.

Oczem Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych zawiadamia niniejszém Rząd Gubernialny, dla wydania odpowiedniego polecenia Nadzorcy więzienia.

w Warszawie, dnia 4 (16) Stycznia 1861 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Łuszczewski*.

Nr. 66/231.

ГЛАВА XIV.

О СМЯГЧЕНИИ НАКАЗАНИЙ УГОЛОВНЫХЪ И ИСПРАВИТЕЛЬНЫХЪ.

№ 1.

Высочайшій указъ 30 Августа (11 Сентября) 1864 года
о смягченіи наказаній уголовныхъ и исправительныхъ.

*(Помѣщенъ въ Сборникъ административныхъ постановленій
Царства Польскаго, по вѣдомству Юстиціи, въ томъ II, на
страницѣ 368.)*

TYTUŁ XIV.

O ZŁAGODZENIU KAR GŁÓWNYCH I POPRAWCZYCH.

Nº 1.

Ukaz NAJWYŻSZY z dnia 30 Sierpnia (11 Września) 1864 r.
o złagodzeniu kar głównych i poprawczych.

*(Mieści się w Zbiorze przepisów administracyjnych Kró-
lestwa Polskiego, Wydziału Sprawiedliwości, mianowicie w to-
mie II-im, na stronie 369.)*

ГЛАВА XV.

О РЕВИЗИИ ТЮРЕМЪ.

N° 1.

Распоряжение, вѣняющее административнымъ чиновникамъ въ обязанность производить по тюрьмамъ, вмѣстѣ съ судебными чиновниками, чрезвычайныя внезапныя ревизіи.

(1 Апрѣля 1833 года.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Принимая во вниманіе, что, кромѣ срочныхъ ревизій, производимыхъ по тюрьмамъ, на основаніи Инструкціи, весьма много могутъ содѣйствовать къ открытію дѣйствительнаго состоянія оныхъ и къ постоянному сохраненію въ нихъ надлежащаго порядка ревизіи чрезвычайныя, производимыя неожиданно, — Правительственная Коммисія, вслѣдствіе отзыва по сему предмету Коммисіи Юстиціи, которая принятіе означенной мѣры считаетъ тоже необходимымъ для пользы службы, предписываетъ Воеводской Коммисіи ввести отнынѣ чрезвычайныя внезапныя ревизіи по всѣмъ тюрьмамъ воеводства и распорядиться при томъ, чтобы, по каждому по сему предмету востребованію судебной власти, командированъ былъ, для исполненія этого дѣйствія, административный чиновникъ. Съ этою же цѣлью издано Правительственною Коммисіею Юстиціи предписание судебнымъ мѣстамъ, чтобы на каждое востребованіе по сему предмету административныхъ властей командируемъ былъ чиновникъ Судебнаго вѣдомства.

Протоколъ о каждой чрезвычайной ревизіи долженъ быть представляемъ немедленно въ Правительственную Коммисію,

TYTUŁ XV.

O REWIZYI WIĘZIEN.

N° 1.

Rozporządzenie, zalecające odbywanie przez urzędników administracyjnych wspólnie z sądowymi nadzwyczajnych, niespodziewanych rewizyj w więzieniach.

(d. 1 Kwietnia 1833 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH, DUCHOWNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO.

Zważając, że prócz rewizyj więzień peryodycznych, z przepisów instrukcyi odbywanych, rewizye nadzwyczajne, niespodziewane, wiele mogą posłużyć do wykrycia rzeczywistego stanu więzień i do utrzymywania w nich ciągłego należytego porządku, Kommissya Rządowa powodowana nawet w téj mierze odezwą Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, która zapewnienie tego środka dla dobra służby uważa równie potrzebném, poleca Kommissyi Wojewódzkiej, aby odtąd zapewniła takowe rewizye nadzwyczajne, niespodziewane, we wszystkich więzieniach w województwie, wydając zarządzenia, iżby w każdym razie, gdy władza sądowa, w zamiarze dopełnienia téj czynności uczyni swoje wezwanie, bezzwłocznie delegowany był do niéj urzędnik administracyjny; nawzajem zaś, podług zapewnienia Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, Sądy odbierają podobne zarządzenie, iżby na każde także wezwanie w podobnym przedmiocie władz administracyjnych, delegowały urzędnika sądowego.

Protokół każdej odbytej rewizyi nadzwyczajnej ma być zaraz w pierwszych dniach przesłany Kommissyi Rządowej, i te-

за чѣмъ Воеводская Коммисія должна имѣть неослабное наблюденіе (*).

Варшава, 1 Апрѣля 1833 года.

За Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,
Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Суминскій*.

№ 3,743/8,196.

№ 2.

Распоряженіе о наложеніи административнаго взысканія за непредставленіе, въ продолженіе 15 дней по истеченіи каждаго 3-хъ мѣсяцевъ, протоколовъ срочной ревизіи тюремъ.

(18 Апрѣля 1833 года.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

По случаю непрерывно испытываемой неисправности въ представленіи протоколовъ срочной ревизіи тюремъ, которые, по правиламъ § 62 Инструкціи, должны быть присылаемы каждые три мѣсяца, Правительственная Коммисія, для устраненія таковой неисправности, постановила, что въ случаѣ непредставленія означенныхъ протоколовъ, не позже 15 дней по истеченіи каждаго трехъ мѣсяцевъ, подтвердительное предписаніе по сему предмету сопровождается будетъ денежнымъ взысканіемъ. О чемъ предваряя Воеводскую Коммисію, Правительственная Коммисія предписываетъ ей представить въ скорѣйшемъ времени сказанные протоколы за первую четверть текущаго года.

Варшава, 18 Апрѣля 1833 года.

За Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,
Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Суминскій*.

№ 5,055.

(*) О содержаніи настоящаго распоряженія одновременно сообщено Правительственной Коммисіи Юстиціи.

go Kommissya Wejewódzka ściśle dopilnować jest w obowiązku (*).

в Варшавіе, дня 1 Квіетнія 1833 року.

За Dyrektora Głównego Prezydującego, Radca Stanu
(podpisano) *A. Sumiński*.

Nr. 3,743/8,196.

№ 2.

Rozporządzenie, zagrażające karą administracyjną za nienadsyłanie, najpóźniej w dniach 15-stu po upływie kwartału, protokółów rewizyj peryodycznych więzień.

(d. 18 Kwiećnia 1833 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH, DUCHOWNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO.

Doświadczając ciągłej nieregularności w odbieraniu protokółów rewizyj peryodycznych więzień, które z przepisów instrukcyi, mianowicie § 62-go, kwartalnie składanemi być winny, Kommissya Rządowa w zarządzeniu temu postanowiła, iż w każdym razie nienadesłania takowych protokółów, najdalej w dni 15-ście po upłynieniu każdego kwartału, przypomnienie w tej mierze obostrzone będzie karą stempla, o czém raz na zawsze ostrzegając Kommissyę Wojewódzką, poleca onejże, aby protokoły, w moimie będące, z kwartału I-go roku bieżącego jak najrychlej przysłała.

в Варшавіе, дня 18 Квіетнія 1833 року.

За Dyrektora Głównego Prezydującego, Radca Stanu
(podpisano) *A. Sumiński*.

Nr. 5,055.

(*) О основі этого розпорядження завідоміона́ jednocześnie została Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

N° 3.

Распоряжение о томъ, чтобы Уголовные Суды исполняли безотлагательно требованія административныхъ властей о командированіи судебного чиновника для совместнаго производства чрезвычайной ревизіи тюрьмы.

(22 Апрѣля 1833 года.)

(Помѣщено въ Сборникъ административныхъ постановленій Царства Польскаго, по вѣдомству Юстиціи, въ томъ XIII, на стр. 366.)

N° 4.

Распоряжение, предписывающее, вмѣсто трехмѣсячныхъ, представлять ежемѣсячные рапорты о послѣдствіяхъ ревизіи тюремъ.

(14 (2^е) Января 1836 года.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Хотя по правиламъ прежней Инструкціи отъ 17 Сентября 1823 года, а именно согласно 63 ст. оной, протоколы срочныхъ ежемѣсячныхъ ревизій должны быть представляемы въ Правительственную Коммисію черезъ каждые три мѣсяца, однако, убѣдясь на опытѣ, что для пользы службы необходимо болѣе частое полученіе означенныхъ протоколовъ, Правительственная Коммисія издаетъ слѣдующее распоряженіе:

1) начиная съ 1-го Января текущаго года, протоколы срочныхъ мѣсячныхъ ревизій тюремъ должны быть представляемы въ Правительственную Коммисію не въ трехмѣсячный, какъ прежде, срокъ, но ежемѣсячно и не позже 15 числа каждаго наступающаго мѣсяца, такъ, что протоколъ за Январь текущаго года долженъ быть доставленъ къ 3 (15) Февраля;

2) Воеводская Коммисія, примѣняясь къ прежнимъ даннымъ ей предписаніямъ, въ рапорты, при которыхъ будутъ

N° 3.

Rozporządzenie, aby Sądy karzące spełniały bezzwłocznie żądania władz administracyjnych, o delegowanie urzędnika sądowego do odbycia rewizyi nadzwyczajnej więzienia.

(d. 22 Kwietnia 1833 r.)

(Zamieszczone w Zbiorze przepisów administracyjnych Wydziału Sprawiedliwości, w tomie XIII-m, na stronie 367).

N° 4.

Rozporządzenie, zalecające składanie raportów a peryodycznych rewizyach więzień, nie co kwartał, lecz co miesiąc.

(d. 14 (26) Stycznia 1836 r.)

Do wszystkich Komisyj Wojewódzkich.

KOMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH, DUCHOWNYCH i OŚWIECENIA PUBLICZNEGO.

Lubo z przepisów dawniejszej instrukcyi więzienniej, daty 17 Września 1823 roku, a mianowicie artykułu 63-go, protokoły peryodycznych rewizyj miesięcznych więzień tylko co kwartał do nadesłania Komisji Rządowej poleconemi zostały; uważając jednak, że Komissya Rządowa z doświadczenia potrzebuje dla dobra służby wcześniejszego odbierania takowych protokołów, wydaje następujące rozporządzenie:

1) Poczynając od 1 Stycznia roku bieżącego, protokoły peryodycznych rewizyj miesięcznych mają być już nie kwartalnie lecz co miesiąc Komisji Rządowej punktualnie nadsyłanemi, w terminie najdalej dnia 15 każdego następnego miesiąca tak, iż protokołów za miesiąc Styczeń roku bieżącego w dniu 3 (15) Lutego ma być złożonym.

2) Komissya Wojewódzka stosując się do wydanych już jej dawniej zarządzeń, w raportach, przy których przysyłać bę-

представляемы ежемѣсячные протоколы, должна включать свѣдѣніе о всѣхъ распоряженіяхъ своихъ, помѣщенныхъ въ протоколѣ, вслѣдствіе замѣчаній ревизующихъ;

3) для предупрежденія всякихъ неисправностей въ представленіи этихъ протоколовъ, Правительственная Коммисія предвѣщаетъ, что, по истеченіи опредѣленнаго срока, напоминанія по сему предмету будутъ сопровождаться административнымъ взысканіемъ.

Варшава, 14 (26) Января 1836 года.

За Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,
Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Фр. Скарбекъ*.

№ 963/3,503.

№ 5.

Распоряженіе о томъ, чтобы Смотрители тюремъ поступали съ заключенными снисходительнѣе и доставляли имъ все, что слѣдуетъ по положенію, и чтобы чиновники, производящіе срочныя ревизіи тюремъ, разсматривали приносимыя арестантами жалобы и давали имъ законный ходъ.

(5 (17) Сентября 1842 года.)

Г. и. д. Главнаго Директора, Предсѣдательствующаго въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Намѣстникъ Его Императорско-Царскаго Величества въ Царствѣ Польскомъ (*).

При осмотрѣ мною уголовной тюрьмы, нѣкоторые арестанты обратились съ просьбами, означенными въ двухъ вѣдомостяхъ, одни о помилованіи, другіе о скорѣйшемъ рѣшеніи

(*) О содержаніи этого распоряженія Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ уведомила Главнаго Директора, Предсѣдательствующаго въ Правительственной Коммисіи Юстиціи, отзывомъ отъ 12 (24) Сентября 1842 г., за № 36,511/7,277, съ просьбою распорядиться, чтобы судебные чиновники, производящіе срочныя ревизіи тюремъ, руководствовались съ точностію приказаніемъ Князя Намѣстника въ Царствѣ.

дзіе протоколы miesięczne, ma domieszczać w nich wiadomości, o wszelkich swych zarządzeniach, jakie w skutku uwag przez rewizję czyniących w protokóle zamieszczonemi zostały.

3) Dla zarządzenia wszelkiej nieregularności w odsyłaniu takowych protokółów, zastrzega Kommissya Rządowa, iż po upływie terminu na to przeznaczonego, monitoria zaraz karą porządkową obostrzonemi zostaną.

w Warszawie, d. 14 (26) Stycznia 1836 roku.

За Директора Глównого Презыдующаго, Радца Стану
(podpisano) *Fr. Skarbek*.

Nr. 963/3,503.

№ 5.

Rozporządzenie, żeby Nadzorcy więzień obchodzili się łagodnie z aresztantami i dostarczali im wszystko to co należy, i żeby urzędnicy, odbywający peryodyczne rewizye więzień, wchodzili w rozpoznawanie skarg zanoszonych przez aresztantów, i kierowali te ostatnie na właściwą drogę.

(d. 5 (17) Września 1842 r.)

Do pełniacego obowiązki Dyrektora Głównego, Prezydującego w Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

NAMIESTNIK JEGO CESARSKO-KRÓLEWSKIEJ MOŚCI W KRÓLESTWIE POLSKIM (*).

Przy zwiedzaniu przezemnie więzienia karnego, niektórzy aresztanci wnieśli prośby, objęte w dwóch wykazach, jedni o przebaczenie ich przewinień, inni o pędzse zawyrokovanie prowa-

(*) O osnowie tego rozporządzenia Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych zawiadomiła Dyrektora Głównego, Prezydującego w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, odezwą z dnia 12 (24) Września 1842 roku Nr. 36,511/7,277, z prośbą o wydanie zarządzeń, żeby urzędnicy sądowi, odbywający rewizye peryodyczne więzień stosowali się ściśle do woli Księcia Namiestnika Królestwa.

производящихся объ нихъ дѣлъ, или о позволеніи принести оправданія, а Карль Девель просилъ позволенія подать мнѣ какую то просьбу.

Сверхъ того, всѣ вообще арестанты жаловались на дурное обращеніе съ ними Смотрителя, и что чиновники, производящіе срочное свидѣтельство тюремъ, не входятъ въ ихъ положеніе и оставляютъ безъ вниманія жалобы ихъ, не представляя оныхъ начальству.

Приказавъ Главному Директору Правительственной Комисіи Юстиціи рассмотреть упомянутыя просьбы и представить мнѣ, по обстоятельствамъ, въ нихъ изъясненнымъ, заключеніе о томъ, въ какой мѣрѣ справедливы онѣ и заслуживаютъ ли уваженія, предписываю Вашему Превосходительству принять самыя строгія мѣры, чтобы Тюремные Смотрители, исполняя обязанности свои съ требующеюся точностью и исправностью, старались поступать съ заключенными сколь можно снисходительнѣе и непременно доставляли имъ все то, что слѣдуетъ по положенію.

Что касается до жалобъ на чиновниковъ, производящихъ срочное свидѣтельство тюремъ, то Вы не оставите, по сношенію съ Генераль-Лейтенантомъ Коссецкимъ, вѣнчить имъ въ непремѣнную обязанность входить самымъ внимательнымъ образомъ во все, относящееся къ арестантамъ, разсматривать приносимыя ими жалобы и давать этимъ послѣднимъ законный ходъ, а также прекращать безпорядки и всякія отступленія отъ установленнаго порядка и обо всемъ подробно доносить начальству.

Варшава, 5 (17) Сентября 1842 года.

Намѣстникъ, Генераль-Фельдмаршалъ
(подписано) *Князь Варшавскій.*

№ 3,040.

dzonych względem nich spraw, lub o dozwole nie wniesienia im usprawiedliwień, a Karol Dewel prosił o pozwolenie zanie sienia do mnie jakiejs prośby.

Oprócz tego, wszyscy w ogóle więźniowie żalili się na złe obchodzenie zię z nimi Nadzorcy, i że urzędnicy, odbywający rewizye peryodyczne więzień, nie wchodzą w ich położenie i pozostawiają bez uwagi skargi ich, nie przedstawiając onych władzy.

Poleciwszy Dyrektorowi Głównemu Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości rozpoznanie wspomnionych prośb i przedstawienie mi, co do okoliczności w nich objętych, wniosku, w jakim stopniu są one uzasadnione i czy zasługują na wzgląd, polecam JW. Panu przedsięwzięcie najsurowszych środków, żeby Nadzorcy więzień, spełniając swoje obowiązki z należytą ścisłością i порядkiem, starali się postępować z więźniami, o ile można, łagodnie, i dostarczali im koniecznie to wszystko, co należy wedle przepisów.

Co się zaś tycze skarg na urzędników odbywających rewizye peryodyczne więzień, to JW. Pan nieomieszkaj, po zniesieniu się z Generał-Lejtenantem Kosseckim, włożyć na nich konieczny obowiązek wchodzenia najtroskliwiej we wszystko to co odnosi się do aresztantów, rozpoznawania zanoszonych przez nich zażaleń i kierowania tych ostatnich na właściwą drogę, oraz usuwania nieporządków i wszelkich zboczeń od ustanowionego porządku i donoszenia o wszystkim władzy szczegółowo.

w Warszawie, dnia 5 (17) Września 1842 roku.

Namiestnik, Generał-Feldmarszałek,
(podpisano) *Książę Warszawski.*

Nr. 3,040.

N° 6.

Распоряжение, изданное въ развитіе приказанія Намѣстника Царства, относительно кроткаго обращенія съ арестантами, выслушиванія жалобъ ихъ, во время ревизіи тюремъ, и удовлетворенія оныхъ по мѣрѣ справедливости.

(12 (24) Сентября 1842 года.)

Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Его Свѣтлость Князь Намѣстникъ Царства, предписаніемъ отъ 5 (17) Сентября текущаго года, за № 3,040, увѣдомилъ исправляющаго должность Главнаго Директора Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, что, при посѣщеніи Его Свѣтлостію здѣшной уголовной тюрьмы, всѣ арестанты жаловались, между прочимъ, на строгое обращеніе съ ними Смотрителя, а равно на то, что чиновники, производящіе срочную ревизію тюремъ, не входятъ въ ихъ положеніе, не принимаютъ отъ нихъ жалобъ, или оставляютъ таковыя безъ вниманія, не представляя ихъ начальству.

По этой причинѣ Его Свѣтлость препровождаъ подробный списокъ означенныхъ жалобъ арестантовъ, приказать изволить, принять строжайшія мѣры, дабы Смотрители тюремъ, исполняя свои обязанности, съ надлежащею точностью, старались обращаться съ арестантами по возможности кротко и доставляли имъ непремѣнно все то, что слѣдуетъ по положенію. Притомъ вмѣнить чиновникамъ ревизующимъ тюрьмы въ непремѣнную обязанность вникать во всѣ подробности, касающіяся арестантовъ, разсматривать приносимыя ими жалобы и давать имъ законный ходъ, устраняя въ тоже время замѣченные безпорядки и всякія отступленія отъ правилъ и обо всемъ подробно донося начальству.

Такъ какъ точное исполненіе вышеизъясненнаго приказанія Его Свѣтлости, въ отношеніи обязанностей тюремныхъ Смотрителей и чиновниковъ, ревизующихъ тюрьмы, опредѣлено

N° 6.

Rozporządzenie, rozwijające rozkaz Namiestnika Królestwa co do łagodnego obchodzenia się z więźniami, i przyjmowania ich uzaleń w czasie odbywania rewizyj więzień, oraz załatwienia onych wedle słuszności.

(d. 12 (24) Września 1842 r.)

Do Rządów Gubernialnych.

KOMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

JO. Książę Namiestnik Królestwa, reskryptem z dnia 5 (17) Września roku bieżącego Nr. 3,040, oznajmił pełniącemu obowiązki Dyrektora Głównego w Komissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, iż w czasie zwiedzania przez Jego Książęcą Mość tutejszego więzienia karnego, między innemi, w ogólności wszyscy więźnie użalali się na uciążliwe z nimi obchodzenie się Nadzorcy, jako też, że urzędnicy, odbywający peryodyczne rewizye więzień, nie wglądają w ich położenie, nie przyjmują od nich uzaleń, zostawiają takowe bez uwagi i nie przedstawiają zwierzchności.

Z tego względu Jego Książęca Mość, przy udzieleniu spisu szczegółowego powyższych uzaleń więźni, rozkazał przedsięwziąć najsurowsze środki, iżby Nadzorcy więzień, przy pełnieniu obowiązków swych z należytą akuracją, starali się obchodzić z uwięzionymi ile można łagodnie, i nieodmiennie dostarczali tymże wszystko, co podług przepisów należy. Ażeby urzędników rewidujących więzienia najściślej zobowiązać, wchodzić najskrupulatniej we wszelkie szczegóły, dotyczące się aresztantów, rozpoznawać zanesione przez tychże skargi, i dawać im bieg z przepisów należny, jako też usuwać zarazem wszelki dostrzeżony nieporządek i zboczenia od przepisów, i o tém wszystkim szczegółowo donosić zwierzchności.

Gdy do wykonania ściśle powyższego rozkazu Jego Książęcej Mości, tak w tém co się tyczy obowiązków Nadzorców więzień,

Инструкціею, изданною 17 Сентября 1823 года, а именно изложенными въ главѣ VI и VII правилами, то не остается Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ ничего болѣе, какъ, ссылаясь на эти правила, предписать Губернскимъ Правленіямъ о строжайшемъ подтвержденіи Смотрителямъ тюремъ и чиновникамъ, ревизующимъ оныя, дабы они исполняли въ точности правила означенной Инструкціи, а въ особенности, дабы первые изъ нихъ наблюдали за тѣмъ, чтобы арестанты получали ежедневно слѣдующую имъ порцію пищи надлежащей доброты и снабжаемы были одеждою и другими потребностями, по положенію; послѣдніе же, дабы при каждой ревизіи строго повѣряли это, какъ посредствомъ личнаго удостовѣренія, такъ и посредствомъ разспроса арестантовъ, принимали отъ нихъ всякія жалобы и разбирали оныя, донося обо всемъ Губернскому Правленію, которое, по надлежащей повѣркѣ оныхъ, обязано представить таковыя въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ.

А какъ, по правиламъ означенной Инструкціи, ревизіи тюремъ производить должны, при участіи судебныхъ чиновниковъ, Воеводскіе Коммисары или нынѣшніе Совѣтники Губернскаго Правленія, по обводамъ же — Обводовые Коммисары, которые, какъ извѣстно, возлагаютъ иногда эту обязанность на своихъ подчиненныхъ, то Правительственная Коммисія предваряетъ, что подобныя порученія могутъ быть даваемы въ случаѣ лишь дѣйствительной и достаточно оправданной, со стороны обязаннаго Инструкціею чиновника, невозможности произвести ревизію, и что даже въ подобномъ случаѣ, дѣйствіе это должно быть поручаемо лицу, вполне ознакомленному съ тюремными правилами и пользующемуся довѣріемъ начальства.

Дабы же подобный порядокъ соблюдался при ревизіи тюремъ и со стороны судебныхъ чиновниковъ, Правительственная Коммисія вмѣстѣ съ симъ отнеслась по этому предмету въ Правительственную Коммисію Юстиціи.

Варшава, 12 (24) Сентября 1842 года.

Директоръ Отдѣленія, Статскій Совѣтникъ (подпис.) *Бруевичъ.*

№ 36,511/7,277.

яко урядниковъ до которыхъ odbywanie rewizyj należy, służą przepisy instrukcyą więzienną daty 17 Września 1823 roku, a mianowicie w tytule VI i VII-ym objęte, nie pozostaje przeto Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, jak w powołaniu się na takowe polecieć Rządowi Gubernialnym, ponowienie tak do Nadzorców. jako i урядниковъ, rewizyę więzień odbywających, najmocniejszychъ rozporządzeń ścisłego wykonywania przepisów tychże instrukcyi, a w szczególności, aby pierwsi baczyli ciągle, iżby więźni przynależną porcyę codziennę i w należytej dobroci odbierali, i zaopatrywani byli w odzież i inne potrzeby podługъ przepisów, drudzy zaś przy każdej rewizyi, jak najskrupulatniej sprawdzeniem tego, tak przez osobiste przekonanie się, jako też przez zapytywania więźni, zajmowali się, tudzież przyjmowali od nichъ wszelkie uzalenia, i takowe rozpoznawali, donosząc o wszystkimъ Rządowi Gubernialnemu, który takowe, po sprawdzeniu z swęj strony, przedstawić Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznychъ jest w obowiązku.

Ponieważ zaś z przepisówъ powołanej instrukcyi rewizyę więzień odbywać powinni, przy assystencyi урядниковъ sądowych, Kommissarze Wojewódcy, czyli terażniejsi Radcy Gubernialni, w obwodachъ zaś Kommissarze Obwodowi, a wiadomo jest, iż ci w czynności tej wyręczają się niekiedy niższymi урядnikami, Kommissya Rządowa przeto zastrzega zarazem, aby zastępstwo to w razie rzeczywistej tylko i usprawiedliwionej niemożności odbycia rewizyi, przez obowiązаного do tego przepisem, miało miejsce, i aby w takimъ nawetъ przypadku zastępstwo to poruczonemъ było osobie obznajmionej z przepisami więziennymi i posiadającej zaufanie zwierzchności.

Aby zaś podobna akuratność przy rewizyachъ zapewnioną była i z strony урядниковъ sądowych, Kommissya Rządowa pod jednymъ znosi się w tej mierze z Kommissyą Rządową Sprawiedliwości.

w Warszawie, dnia 12 (24) Września 1842 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Brujewicz.*

Nr. 36,511/7,277.

№ 7.

Распоряжение о тщательномъ производствѣ ревизій тюремъ, съ обращеніемъ строгаго вниманія на всѣ могущіе случиться въ нихъ упущенія и безпорядки.

(5 (17) Мая 1843 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ (*).

Распоряженіемъ отъ 12 (24) Сентября прошедшаго года, за № 7,277/36,511, Правительственная Коммисія подтвердила о точномъ исполненіи правилъ Инструкціи 1823 года, въ отношеніи производства ревизіи тюремъ, предписавъ притомъ внимательно входить во всѣ подробности и помѣщать оныя въ протоколахъ, какъ срочныхъ, такъ и чрезвычайныхъ ревизій.

Распоряженіе это основано на приказаніи Его Свѣтлости Князя Намѣстника Царства отъ 5 (17) сказаннаго мѣсяца и года, а равно и на прямой обязанности Губернскаго Правленія, которое, въ качествѣ ближайшей мѣстной власти, должно наблюдать за сохраненіемъ въ этихъ заведеніяхъ порядка и постепеннымъ усовершенствованіемъ оныхъ; для оцѣнки же дѣйствительнаго состоянія тюремъ и устраненія неудобствъ, а также для предпринятія мѣръ ко введенію въ нихъ должнаго порядка, единственнымъ основаніемъ служатъ означенные протоколы ревизій.

Имѣя однакожъ въ виду, что случаются примѣры утайки въ протоколахъ найденныхъ при ревизіи тюремъ упущеній и безпорядковъ, и желая осуществить намѣреніе заботливаго Правительства, Коммисія предписываетъ вновь Губернскому Правленію, дабы оно предписало административнымъ чиновникамъ, обязаннымъ производить означенныя ревизіи, обращать при производствѣ оныхъ вниманіе на малѣйшія подробности и,

(*) Копія этого распоряженія сообщена одновременно Правительственной Коммисіи Юстиціи, для сдѣланія съ ея стороны зависящаго распоряженія по подлежащимъ судебнымъ мѣстамъ, относительно производства на будущее время болѣе строгой ревизіи тюремъ.

№ 7.

Rozporządzenie, zastrzegające ściśle odbywanie rewizyj w więzieniach i baczne zwracanie uwagi na wszelkie wydarzyć się mogące w tychże więzieniach uchybienia, lub nieporządki.

(d. 5 (17) Maja 1843 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH (*).

Rozporządzeniem Kommissyi Rządowej z d. 12 (24) Września roku zeszłego Nr. 7,277/36,511, postanowione zostały przepisy instrukcyi więziennęj z roku 1823, względem odbywania rewizyj więzień, z wchodzeniem we wszystkie szczegóły i zamieszczeniem ich do protokółów rewizyj, czy to peryodycznych, czy nadzwyczajnych.

Rozporządzenie to opartém jest tak na rozkazie JO. Księcia Namiestnika Królestwa z dnia 5 (17) rzeczonego miesiąca i roku, jako i na obowiązku Rządu Gubernialnego, jako bliższej miejscowej władzy, czuwania nad utrzymaniem porządku w tychże zakładach i stopniowém ich ulepszeniu; do ocenienia albowiem istotnego stanu więźni i usunięcia niedogodności, oraz przedsięwzięcia środków ku ulepszeniu takowych i zaprowadzenia należytego porządku, niemasz innęj podstawy, jak rzeczone protokoły rewizyi.

Ponieważ jednak zdrażają się przypadki, iż w niektórych więzieniach są uchybienia i nieporządki, o których w protokółach rewizyjnych żadnej nie ma wzmianki; dla doprowadzenia zatem do skutku zamiarów troskliwego Rządu w téj mierze, Kommissya Rządowa poleca na nowo Rządowi Gubernialnemu, aby zalecił urzędnikom administracyjnym, do których wzmiankowane rewizyi.

(*) Rozporządzenie to przesłane zostało jednocześnie w odpisie Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, dla wydania do Sądów właściwych odpowiednich z jej strony zarządzeń, względem ściślejszego odbywania nadal rewizyj w więzieniach.

въ случаѣ обнаруженія какого либо упущенія или безпорядка меньшей важности, принимать немедленно надлежащія мѣры, о важнѣйшихъ же доводить до свѣдѣнія высшей власти и все оказавшееся по ревизіи помѣщать въ протоколѣ о производствѣ оной.

Губернское Правленіе обязано съ своей стороны внимательно разсматривать таковыя протоколы, ибо въ случаѣ обнаруженія утаенныхъ такимъ образомъ злоупотребленій, оно будетъ привлечено къ отвѣтственности.

Варшава, 5 (17) Мая 1843 года.

По порученію Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія,
Статскій Совѣтникъ (подписано) *Бруевичъ*.

№ 3,620/19,094.

№ 8.

Увѣдомленіе о данномъ Царскимъ Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ предписаніи, относительно ревизіи тюремъ и устраненія обнаруженныхъ при производствѣ оной безпорядковъ и злоупотребленій.

(5 (17) Іюня 1843 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи

имѣетъ честь увѣдомить Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, что вслѣдствіе отзыва оной отъ 5 (17) Мая текущаго года, за № 3,620/19,094, подтверждено сего числа Царскимъ Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ прежнее распоряженіе о надлежащемъ наблюденіи за тѣмъ, чтобы судебные чиновники, производящіе ревизію тюремъ, вмѣстѣ съ командированными административными чиновниками, тщательно вникали во всѣ подробности и не потворствовали замѣченнымъ упущеніямъ, но, напротивъ того, вносили въ протоколы всякія, замѣченные при ревизіи, отступленія отъ правилъ въ отношеніи тюремнаго управленія и поряд-

зые нелезя, aby przy takowych na wszelkie szczegóły zwracali uwagę, a w razie dostrzeżenia jakiego zboczenia lub nieporządku, zaradcze środki w mniejszych przedmiotach zaraz zarządzali, na większe zaś zwracali uwagę władz wyższych, i wszystko to, co się okaże, w protokołach rewizyi zamieszczali.

Z swojej strony winien Rząd Gubernialny protokoły rewizyi ściśle rozpoznawać, wrazie bowiem odkrycia nadużyć tym sposobem przemilczanych, byłby na odpowiedzialność narażonym.

w Warszawie, d. 5 (17) Maja 1843 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego, Dyktor Wydziału,
Radca Stanu (podpisano) *Bruciewicz*.

Nr. 3,620/19,094.

№ 8.

Odezwa, zawiadamiająca o wydaném Prokuratorom Królewskim przy Sądach Kryminalnych rozporządzeniu we względzie odbywania rewizyj więzień i zaradzania nieporządkom lub nadużyciom, przy tych rewizjach wykryć się mogącem.

(d. 5 (17) Czerwca 1843 r.)

Do Komisyyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

KOMISSYA RZĄDOWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

Ma honor zawiadomić Komissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, iż na skutek jęj odezwy z dnia 5 (17) Maja roku bieżącego Nr. 3,620/19,094, ponowiła w dniu dzisiejszym do Prokuratorów Królewskich przy Sądach Kryminalnych poprzednio już wydane rozporządzenie, względem dopilnowania należycie, aby urzędnicy sądowi, rewizye instytutów więziennych łącznie z delegowanymi urzędnikami administracyjnymi odbywający, z całą ścisłością i pilnością we wszystkie szczegóły wchodzili, dostrzeżonym uchybieniem nie pobrażali, lecz owszém wszelkie zboczenia od przepisów, dotyczące administracyi lub nieporządku więzień, przy rewizyi dostrzeżone, jak naj-

ка, и, въ случаяхъ меньшей важности, сами принимали надлежащія мѣры, а о важнѣйшихъ входили съ представленіями къ высшему начальству.

Кромѣ того, Правительственная Коммисія предписала Царскимъ Прокурорамъ, состоящимъ при Трибуналахъ губерній: Калишской, Сandomирской и Августовской, чтобы они, при ревизіи мѣстныхъ тюремъ, которую они обязаны производить согласно распоряженію Его Свѣтлости Князя Намѣстника Царства, строго руководствовались вышеприведенными распоряженіями Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Варшава, 5 (17) Іюня 1843 года

Директоръ Отдѣленія, Членъ Коммисіи (подпис.) *Бржезинскій*.
№ 6,320.

№ 9.

Распоряженіе о томъ, какія именно свѣдѣнія должны быть помѣщаемы въ ежемѣсячныхъ рапортахъ о срочныхъ ревизіяхъ тюремъ.

(15 (27) Октября 1846 года.)

Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ (*).

Неоднократно уже предписываемо было Губернскимъ Правленіямъ имѣть строгое наблюденіе, чтобы срочныя ежемѣсячныя ревизіи тюремъ производились по правиламъ, подробно изложеннымъ въ 60 ст. Тюремной Инструкціи 1823 года, и изданнымъ впослѣдствіи въ развитіе ея распоряженіямъ Правительственной Коммисіи, которыя, какъ имѣющія задачей доставлять начальству свѣдѣнія о порядкѣ управленія тюремъ и средствахъ къ устраненію упущеній, а также къ усовершен-

(*) Распоряженіе это одновременно сообщено въ копіи Правительственной Коммисіи Юстиціи, для изданія зависающаго съ ея стороны предписанія подлежащимъ судебнымъ мѣстамъ.

скрупулатнѣй въ протоколахъ замещали и в менѣйшей вѣсѣ предметахъ сами такowymъ natychmiastъ зарadzali, в важнѣйшихъ заъ stosowne до владъ wyъszychъ przedstawienia о нихъ czynili.

Nadto Kommissya Rzadowa zaleciła Prokuratoromъ Królewskimъ przy Trybunałachъ gubernij: Kaliskiej, Sandomierskiej i Augustowskiej wydziału 1-go, aby ci, również przy odbywaniu rewizyjъ miejscowychъ instytutówъ więziennychъ, do czego zъ woli Jaśnie Oświeconego Księcia Namiestnika Królestwa są zobowiązani, do powyъszychъ rozporządzeńъ Kommissyi Rzadowej Sprawiedliwosci jakъ najściślej się stosowali.

в Warszawie, dnia 5 (17) Czerwca 1843 roku.

Dyrektorъ Wydziału, Członekъ Kommissyi (podpisano) *Brzeziński*.
Nr. 6,320.

№ 9

Rozporządzenie, wskazujące jakie szczegóły mają być dostarczane wъ rapportachъ miesięcznychъ о peryodycznychъ rewizjachъ więzień.

(d. 15 (27) Października 1846 r.)

Do Rządówъ Gubernialnychъ.

KOMMISSYA RZADOWA SPRAW WEWNETRZNYCHъ I DUCHOWNYCHъ (*).

Wielokrotnie już zaleconémъ było Rządомъ Gubernialnymъ ściśle przestrzeganie, aby peryodyczne co miesiąc rewizye więzień odbywały się według prawidełъ przepisanychъ szczegółowo artykułemъ 60-ymъ instrukcyi więziennей zъ roku 1823, i wydanemi następnie wъ jей rozwinięciu rozporządzeniami Kommissyi Rządowej, które, jako mające na celu zapewnienie dla władzy materyałówъ о sposobie zaprowadzenia administracyi więziennей, о środkachъ zaradczychъ ku usunięciu zboczeńъ i ku stopniowemu ulep-

(*) Rozporządzenie to wъ odpisie przesłane było jednocześnie Kommissyi Rządowej Sprawiedliwosci, dla wydania zъ jей strony Sądomъ właściwymъ odpowiednichъ zarządzeńъ.

ствованію сего рода заведеній, возобновлены въ послѣднее время 12 (24) Сентября 1842 года, за № 7,277/36,511, вслѣдствіе приказанія Его Свѣтлости Князя Намѣстника Царства, по случаю замѣченныхъ Его Свѣтлостію, при посѣщеніи одного изъ этихъ заведеній, безпорядковъ по управленію онымъ, и 5 (17) Мая 1843 года, за № 3,620, когда замѣчено было Правительственной Коммисіею, что, не смотря на посвидѣтельствованіе въ протоколѣ ревизіи о исправномъ состояніи тюремъ, оказывались тамъ безпорядки, а иногда и важныя отступленія отъ правилъ.

Такъ какъ сказанныя ревизіи и донинѣ не производятся съ надлежащею тщательностію, и какъ нѣкоторыми Губернскими Правленіями свѣдѣнія о послѣдствіяхъ этихъ ревизій представляются въ Правительственную Коммисію въ общихъ лишь выраженіяхъ, ограничивающихся обыкновенно тѣмъ, что состояніе тюрьмы и порядокъ въ ней оказались удовлетворительными, или, что замѣченныя упущенія (безъ означенія какія именно) устранены, что, впоследствии особенно, при означенныхъ ревизіяхъ часто не подтверждается; то Правительственная Коммисія, желая имѣть болѣе достовѣрныя по сему предмету свѣдѣнія, предписываетъ Губернскому Правленію, поставивъ кому слѣдуетъ на видъ всѣ послѣдовавшія донинѣ распоряженія о порядкѣ производства ревизіи тюремъ, донесенія свои о послѣдствіяхъ оныхъ представлять Правительственной Коммисіи, начиная съ рапорта за текущій мѣсяць, въ слѣдующемъ порядкѣ и содержаніи:

а) ревизію N тюремъ, за N мѣсяць, производили административный чиновникъ N и судебный N;

б) ревизующіе нашли въ тюрьмѣ слѣдующее: арестантовъ было вообще N, то есть:

мужчинъ N,

женщинъ N,

всего какъ выше N,

въ числѣ которыхъ было:

здоровыхъ мужчинъ N, женщинъ N,

больныхъ мужчинъ N, женщинъ N,

умерло мужчинъ N, женщинъ N;

сzeniu zakładów karnych, ponowione były w ostatnich czasach pod dniem 12 (24) Września 1842 roku Nr. 7,277/36,511, w skutek rozkazu Jaśnie Oświeconego Księcia Namiestnika Królestwa, z powodu dostrzeżonych przez samą Jego Księżęcą Mość, przy zwiedzaniu jednego z zakładów tego rodzaju, zboczeń w jego administracyi, i pod dniem 5 (17) Maja 1843 roku Nr. 3,620, po dostrzeżeniu przez Kommissyę Rządową, iż pomimo wzmianki w protokółach rewizyjnych o należytem stanie więzień, był tamże nieporządek i różne niekiedy ważne zboczenia od przepisów.

Gdy się ciągle okazuje, iż rewizye o których mowa nie odbywają się z należytą ścisłością, i gdy niektóre Rządy Gubernialne zbyt ogółowo wypadki tych rewizyj Kommissyi Rządowej przedstawiają; zwykle bowiem ograniczają się tylko na wyrażeniu: iż stan więzienia i porządek był zaspakajający, lub też, że dostrzeżone zboczenia, nie wymieniając jakie, uchylonemi zostały, a potem często, zwłaszcza przy nadzwyczajnych rewizyach inaczej się okazuje; Kommissya Rządowa przeto, chcąc ściślejszą w tej mierze posiadać kontrolę, poleca Rządowi Gubernialnemu, aby przypomniawszy komu wypada wszystkie dotychczasowe przepisy o sposobie odbywania rewizyj więzień, rapporta swoje o wypadkach tychże rewizyj składał Kommissyi Rządowej nadal, to jest poczynając od rapportu za miesiąc bieżący, w następnej treści i porządku:

a) rewizyę więzienia N, za miesiąc N, odbył urzędnik administracyjny N i sądowy N;

b) rewidujący zastali stan więzienia następujący:

w ogóle więźni było głów N, to jest:

mężczyzn N,

kobiet N,

razem jak wyżej N,

z których było:

zdrowych mężczyzn N, kobiet N,

chorych „ N, „ N,

zmarło „ N, „ N,

c) главнѣйшія болѣзни были слѣдующія:

Медицинское пособіе подается Врачемъ N, при содѣйствіи N уѣзднаго или другаго, состоящаго на службѣ, Врача, если это дѣйствительно имѣетъ мѣсто.

Въ случаѣ важнѣйшихъ болѣзней, или большого числа больныхъ и умершихъ, превышающаго обыкновенное отношеніе, слѣдуетъ объяснить со всею подробностью причины болѣзней и смертности и принятыя для отвращенія оныхъ мѣры;

d) такъ какъ лазаретъ принадлежитъ къ числу тѣхъ частей тюрьмы, на которыя ревизующій долженъ обращать особенное вниманіе, преимущественно во время повальныхъ болѣзней, то и слѣдуетъ описывать подробно въ соотвѣтственномъ ли, то есть: въ сухомъ ли и удобномъ мѣстѣ устроенъ лазаретъ, содержится ли таковой въ порядкѣ, снабженъ ли всеми принадлежностями и инструментами, посѣщаетъ ли тюремный Врачъ и мѣстный фельдшеръ больныхъ, не только ежедневно, но и на всякое востребованіе и подаютъ ли имъ должную помощь;

e) просторно ли помѣщаются, какъ здоровые, такъ и больные арестанты, и размѣщены ли по полу и роду наказаній. Въ случаѣ несоблюденія этого правила, слѣдуетъ прописать, какія вслѣдствіе сего приняты были Губернскимъ Правленіемъ мѣры, и что именно еще остается сдѣлать;

f) во всѣхъ ли камерахъ и тюремныхъ складахъ найдена чистота и свѣжій воздухъ, а также отпускалась ли одеяла, постель и одѣяла, согласно правиламъ;

g) соотвѣтствуетъ ли запасъ продовольствія условіямъ контракта, въ отношеніи количества, качества и сорта;

h) отпускалось ли арестантамъ продовольствіе по порціямъ и съ перемѣнами, предписанными въ тарифѣ на каждый день, не принесено ли арестантами какихъ либо жалобъ и что по нимъ оказалось;

i) содержится ли въ опрятности кухонная посуда;

k) освѣщеніе тюрьмы, какъ внутреннее, такъ и внѣшнее, а равно топка печей въ холодное время, производились ли исправно, согласно смѣтному назначенію;

c) choroby głównejsze były następujące:

Środki zaradcze przedsiębrane są przez Lekarza N, i za zniesieniem się z Lekarzem N, to jest powiatowym lub innym rządowym, jeśli to miało miejsce.

W razie większych chorób i ilości chorych, oraz zmarłych, przewyższającą zwykły stosunek, należy opisać ile można treściwie przyczynę takiego stanu rzeczy i środki z tego powodu przedsiębrane;

d) ponieważ lazaret należy do tych części więzienia, na które rewidujący główną i szczególną uwagę zwłaszcza w czasie grasujących chorób zwracać winni, przeto należy szczegółowo opisać, czyli, takowy w miejscu właściwym, to jest dogodnym i suchym, jest umieszczony, w porządku utrzymywany i zaopatrzony w sprzęty i narzędzia potrzebne; czy Lekarz więzienny i chirurg nie tylko codziennie, lecz i na każde wezwanie przychodzą do chorych i stosownie do potrzeby ich opatrują;

e) czy pomieszczenie więźni tak zdrowych jako i chorych nie było ciasne i czy było odpowiednie płci i rodzajowi kary. Jeśli by było przeciwnie, to należy wymienić, co Rząd Gubernialny w skutku tego przedsięwziął, i co jeszcze do przedsięwzięcia pozostaje;

f) czy czystość i dobre powietrze we wszystkich izbach i składach więziennych znaleziono, tudzież czyli odzież, poślanie i okrycie według przepisów były dostarczone;

g) czy zapas żywności warunkom kontraktu dostarczyciela co do ilości, dobroci i gatunku odpowiedni znajduje się;

h) czy żywność udzielaną była więźniom w porcyach i ze zmianą jej rodzaju na każdy dzień taryfą przepisanych, i czy więźnie nie zanieśli jakich skarg, oraz jak je rozstrzygnięto;

i) czy naczynia kuchenne w czystości były utrzymywane;

k) czy oświetlenie więzienia tak wewnątrz jako i zewnątrz równie jak opalenie pieców w chłodnej porze według oznaczenia etatowego punktualnie się dopełniało;

1) была ли въ надлежащемъ дѣйстви фабрика или прядильня, оказались ли въ ней станки и снаряды, а равно запасы фабричныхъ матеріаловъ въ достаточномъ количествѣ, въ противномъ же случаѣ, почему именно, и что въ этомъ отношеніи предпринято?

Правительственная Коммисія, предписывая Губернскому Правленію строгое наблюденіе за исполненіемъ настоящаго распоряженія, предваряетъ оное, вмѣстѣ съ тѣмъ, что только рапорты о ревизіи тюремъ, составленные съ соблюденіемъ всѣхъ вышеуказанныхъ формальностей будутъ признаваемы удовлетворительными, прочіе же будутъ возвращаемы съ замѣчаніями, для дополненія, на счетъ виновныхъ.

Само собою разумѣется, что расчеты платежей, производимыхъ на содержаніе тюрьмы, должны быть представляемы, по существующимъ правиламъ, въ Правительственную Коммисію ежемѣсячно, при рапортахъ о ревизіи тюремъ, или отдѣльно.

Къ сему, Правительственная Коммисія присовокупляетъ, что и другія свѣдѣнія, въ случаѣ надобности, могутъ быть включаемы въ рапортъ Губернскаго Правленія, и предписываетъ при томъ Губернскому Правленію, въ теченіе 30 дней представить Правительственной Коммисіи при соотвѣтственномъ рапортѣ списокъ всѣхъ тюремныхъ чиновниковъ и служителей, не исключая Врачей и Священниковъ, составленный по прилагаемой формѣ, и отдѣльно по каждой тюрьмѣ.

Варшава, 15 (27) Октября 1846 года.

По порученію Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія,
Статскій Совѣтникъ (подписано) *Бруевичъ*.

№ 10,881/48,457.

2) czy fabryka lub przędzalnia w należytych byłych ruchu, czyli jej narzędzia i sprzęty, również zapasy materiałów fabrycznych były dostateczne lub nie i dla czego, tudzież, co w tym ostatnim razie przedsięwzięto?

Kommissya Rządowa, polecając Rządowi Gubernialnemu ściśle pilnowanie skutku niniejszego rozporządzenia, ostrzega go zarazem, iż tylko rapporta o rewizjach więzień w zupełnym zastosowaniu się do powyższych wskazań sporządzone, nadal za dostateczne uznawane będą, inaczej zaś będą monitowane i do uzupełnienia na koszt winnego zwracane.

Samo z siebie wynika, iż likwidacye wypłaconej za utrzymanie więzienia należności, co miesiąc, według dotychczasowych przepisów Kommissyi Rządowej przy raportach o rewizji, lub też oddzielnie, składane być mają.

Przytém nadmieniam Kommissya Rządowa, iż jeśliby inne szczegóły były potrzebne, takowe w raporcie Rządu Gubernialnego dodane być mogą, i poleca Rządowi Gubernialnemu, aby listę wszystkich bez wyjątku urzędników i officyalistów więziennych, nie wyłączając Lekarzy i Kapelanów, podług dołączonego tu wzoru, na każde oddzielnie więzienie ułożoną, przy raporcie odpowiednim na niniejsze polecenie przedstawił Kommissyi Rządowej, czego w dniach 30-tu oczekuje.

w Warszawie, dnia 15 (27) Października 1846 roku.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego, Dyktor Wydziału,
Radca Stanu (podpisano) *Bruciewicz*.

Nr. 10,881/48,457.

N° 10.

Распоряжение о томъ, чтобы Инспекторъ тюремныхъ фабрикъ, при своихъ объѣздахъ, обращалъ вниманіе и на другія подробности Тюремнаго Управленія, излагая свои замѣчанія, въ этомъ отношеніи, въ рапортахъ и сносясь по предметамъ маловажнымъ съ мѣстными Губернскими Правленіями.

(3 (15) Декабря 1852 года.)

Инспектору тюремныхъ фабрикъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Принимая во вниманіе, что въ исправительныхъ заведеніяхъ всякаго рода и наименованія случаются часто безпорядки и упущенія, которые или ускользаютъ отъ вниманія мѣстнаго начальства и ревизующихъ чиновниковъ, или замѣчаются ими слишкомъ поздно, такъ, что прекратить зло уже трудно, а даже и совершенно не возможно, — Правительственная Коммисія предлагаетъ Инспектору тюремныхъ фабрикъ, не ограничиваться при своихъ объѣздахъ исключительно предметами своей службы, то есть фабричнымъ дѣломъ, но на подобіе того, что имъ уже сдѣлано въ отношеніи нѣкоторыхъ тюремъ, входить во всё безъ исключенія подробности Тюремнаго Управленія и въ рапортахъ своихъ обстоятельно излагать свои замѣчанія и предположенія по важнѣйшимъ предметамъ; объ устраненіи же маловажныхъ упущеній сообщать немедленно Губернскому Правленію или Начальнику уѣзда.

Къ сему Коммисія присовокупляетъ, что вмѣстѣ съ симъ предписано Губернскимъ Правленіямъ содѣйствовать съ своей стороны въ этомъ отношеніи Инспектору тюремныхъ фабрикъ, и объ оказываніи такого же содѣйствія предписать подвѣдомственнымъ мѣстамъ и чиновникамъ.

Варшава, 3 (15) Декабря 1852 года.

По порученію Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія,
Тайный Совѣтникъ (подписано) *Бруевичъ.*

№ 831/3,028.

N° 10.

Rozporządzenie, aby Inspektor fabryk więziennych przy objazdach zwracał uwagę swoją i na inne szczegóły zarządu więziennego i spostrzeżenia swoje w tej mierze w raportach czynił, a w mniejszych rzeczach znosił się zaraz na miejscu z Rządami Gubernialnemi.

(d. 3 (15) Grudnia 1852 r.)

Do Inspektora fabryk więziennych.

KOMMISSJA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Zważając, że w zakładach karnych, wszelkiej nazwy i rodzaju, często wydarzają się nieporządki lub zboczenia, które, lub uchodzą uwagi władz miejscowych i urzędników odbywających rewizye, albo też i ci zwracają ją zbyt późno, tak, że złe, albo trudnem, albo niepodobnem jest już do usunięcia, — Kommissya Rządowa poleca Inspektorowi fabryk więziennych, aby przy objazdach swoich, nie ograniczał się wyłącznie szczegółami swjej służby, to jest oddziałem fabrycznym, lecz podobnie, jak to już co do niektórych więzień uczynił, wchodził we wszystkie bez wyjątku części zarządu więzienia i w raportach swoich kategoryczne o tém, co do ważniejszych spostrzeżeń, czynił wnioski, o usunięcie zaś mniejszych zboczeń natychmiast odniósł się do Rządu Gubernialnego lub Naczelnika powiatu.

Oświadczając przytém, iż jednocześnie poleca Rządowi Gubernialnym, aby z swjej strony Inspektorowi fabryk były w tym względzie pomocnemi i podobną pomoc ze strony podwładnych władz i urzędników zapewniły.

w Warszawie, dnia 3 (15) Grudnia 1852 roku.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego, Dyrektor Wydziału,
Tajny Radca (podpisano) *Brujewicz.*

Nr. 831/3,028.

N° 11.

Распоряжение, указывающее, какъ должны быть производи-
мы ревизіи тюремъ, чтобы не допустить изъ нихъ побѣга
арестантовъ.

(22 Октября (3 Ноября) 1855 года.)

Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ
Дѣлъ (*).

На основаніи ст. 59 Тюремной Инструкціи, Смотрители
тюремъ обязаны лично производить ревизію оныхъ три раза
въ день, въ разное время, то есть: утромъ, вечеромъ и ночью,
при чемъ они должны между прочимъ удостовѣряться, не скры-
то ли какое либо орудіе для взлома и нѣтъ ли злаго намѣренія,
или стачки, грозящей опасностью, а также осмотрѣть тщатель-
но постель, нары, окна, кандалы и всякую одежду, и даже при
осмотрѣ каждого арестанта заглянуть ему подъ мышку и въ
ротъ.

По смыслу же ст. 60 сказанной Инструкціи, возлагаю-
щей по губернскимъ городамъ, на Совѣтниковъ Губернскихъ
Правленій, а по уѣздамъ, на Уѣздныхъ Начальниковъ обязан-
ность производить еженедѣльно наглядную ревизію тюрьмы,
и ежемѣсячно — срочную ревизію совмѣстно съ Судомъ, чинов-
ники, производящіе таковыя ревизіи, обязаны со всею внима-
тельностью входить во всѣ подробности, такъ какъ на этомъ
основывается порядокъ и безопасность тюрьмы, и они отвѣча-
ютъ за всякое послабленіе обнаруженнымъ упущеніямъ, а так-
же за недонесеніе о неисполненіи Смотрителями своихъ обя-
занностей.

Не смотря однако на то, какъ по опыту извѣстно, случа-
ются побѣги арестантовъ изъ нѣкоторыхъ тюремъ, посред-
ствомъ вылома стѣны или другими способами.

(*) Объ этомъ распоряженіи одновременно увѣдомлена Правительственная Ком-
мисія Юстиціи, для сдѣланія зависящихъ распоряженій по подлежащимъ судебнымъ
мѣстамъ.

N° 11.

Rozporządzenie, wskazujące szczegółowo, jak mają być od-
bywane rewizye więzień, aby nie dopuścić ucieczki z nich
więźni.

(d. 22 Października (3 Listopada) 1855 r.)

Do Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH (*).

Według artykułu 59-go instrukcyi więziennój, Nadzorcy
więzień obowiązani są odbywać osobiście rewizye więzienia
i więźni trzy razy na dzień, w różnych godzinach, to jest rano,
w wieczór i w nocy, przy których powinni, między innemi, prze-
konywać się, czy nie ukryto jakiego narzędzia do wyłamania się
i czy nie zrobiono zamiaru i zмовы szkodliwej, niebezpieczeń-
stwem grożącej, tudzież obejrzeć dokładnie pościel, prycze, okna,
kajdany i odzież wszelką, a nawet przy obejrzeniu każdego wię-
źnia, zajrzeć im pod pachy i w usta.

Stosownie zaś do artykułu 60-go rzeczonychъ instrukcyi, wkła-
dającej na Radców Gubernialnych, jeżeli więzienie jest w mieście
gubernialném, a na Naczelników Powiatowych, jeżeli jest w po-
wiecie, obowiązek odbywania co tydzień rewizyi ocnej, a co mie-
siąc, wspólnie z Sądem, odbywania peryodycznej rewizyi więzie-
nia, — urzędnicy odbywający takowe rewizye obowiązani są z naj-
większą ścisłością wchodzić we wszystkie szczegóły, albowiem na
dobrych rewizyach cały porządek i pewność zależy, i odpowia-
dają za wszelkie pobłażanie dostrzeżonych uchybień, albo prze-
milczenie niewykonywania przez Nadzorców ich obowiązków.

Pomimo to wszakże, jak doświadczenie przekonywa, wyda-
rzają się ucieczki aresztantów z niektórychъ więzień, już przez wy-
łamanie muru, już też w inny sposób dokonane.

(*) O rozporządzeniu tém zawiadomioną była jednocześnie Kommissya Rządowa
Sprawiedliwości, dla wydania z jej strony Sądom właściwymъ odpowiednichъ zarządzeń.

Вслѣдствіе сего, Правительственная Коммисія предлагаетъ Губернскому Правленію сдѣлать распоряженіе, дабы производящіе, какъ срочныя, такъ и чрезвычайныя ревизіи:

- а) удостовѣрялись подъ личною отвѣтственностью, производятъ ли Смотритель, согласно вышеприведенной ст. 59 Инструкціи, троекратную ревизію тюрьмы указаннымъ въ этой статьѣ порядкомъ;
- б) дабы сами, по смыслу 60 статьи, основывающей на тщательныхъ ревизіяхъ не одинъ лишь порядокъ, но и безопасность тюрьмы, обращали, при производствѣ ревизіи, особенное вниманіе на безопасность тюрьмы, а именно: въ хорошемъ ли состояніи окна, замки, двери и рѣшетки; нѣтъ ли у арестантовъ орудій, могущихъ способствовать побѣгу, и не представляютъ ли арестантамъ возможности побѣга: расположеніе кельи, слишкомъ тонкія стѣны, близость потолка и удобство пробраться на корридоръ, спуститься въ подполье, или уйти чрезъ отверстіе печи, или другимъ какимъ либо образомъ, а также, не имѣютъ ли арестанты между собою, или съ посторонними лицами сообщенія и, вообще, нѣтъ ли въ тюремномъ зданіи чего либо, могущаго способствовать побѣгу.

Свѣдѣнія объ этомъ должны быть излагаемы подробно въ протоколахъ о послѣдствіяхъ ревизіи въ каждой тюрьмѣ и въ рапортахъ, представляемыхъ Губернскими Правленіями по сему предмету Правительственной Коммисіи.

О изданныхъ распоряженіяхъ Губернское Правленіе обязывается представить Правительственной Коммисіи подробный рапортъ.

Варшава, 22 Октября (3 Ноября) 1855 года.

По порученію Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія,
Тайный Совѣтникъ (подписано) *Бруевичъ*.

№ 9,492/59,492.

Z tego przeto powodu, Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu wydać zarządzenia czyniącym rewizye więzień, tak peryodyczne, jako i nadzwyczajne:

- a) iżby przy każdej rewizyi ściśle przekonywali się, pod własną odpowiedzialnością, czy Nadzorca, według powołanego na początku artykułu 59-go instrukcyi, odbywa wszystkie trzy rewizye więzienia, i w sposób tymże przepisem wskazany;
- b) aby sami, stosownie do artykułu 60-go téjże instrukcyi, na dobrych rewizyach nie sam tylko porządek, lecz i pewność czyli bezpieczeństwo więzień opierającego, zwracali, przy dopełnianiu rewizyi, szczególną uwagę na bezpieczeństwo więzienia, mianowicie w tém: czy ona, zamki, drzwi i kraty są w zupełnie dobrym stanie, czy aresztanci nie mają przy sobie jakich narzędzi, ucieczkę ułatwiać mogących, i czy położenie kaźni, zbyt cienkie ściany, łatwe dostanie się do pułapu, lub na korytarz, albo téż wreszcie spuszczenie się przez wyjętą podłogę, lub otworem, bądź piecowym, bądź innym jakimkolwiek, nie nastęcza aresztantom możności spełnienia ucieczki, lub też znoszenie się, bądź z sobą wzajemnie, bądź z postronnemi osobami; w ogóle zaś czy w gmachu więziennym nie nastęczają się inne jakie szczegóły, ucieczkę ułatwić mogące.

Wiadomość o tém wszystkiém w protokółach rewizyjnych każdego więzienia i w raportach Rządu Gubernialnego, w téj mierze Kommissyi Rządowej składanych, kategorycznie zamieszczoną być winna.

O wydanych poleceniach Rząd Gubernialny kategoryczny rapport złoży Kommissyi Rządowej.

w Warszawie, dnia 22 Października (3 Listopada) 1855 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego, Dyktor Wydziału,
Tajny Radca (podpisano) *Brujewicz*.

Nr. 9,492/59,492.

№ 12.

Инструкция Главному Инспектору Тюремъ въ Царствѣ (*).

(23 Февраля (7 Марта) 1861 года.)

Главный Инспекторъ тюремъ обязанъ объѣхать, въ теченіи года, всѣ тюрьмы въ Царствѣ, не считая исключительныхъ случаевъ, требующихъ командированія его въ которую либо изъ нихъ.

При объѣздахъ своихъ Инспекторъ долженъ тщательно осматривать тюрьмы и входить во всѣ безъ исключенія части управленія оныхъ, а именно:

А) Въ отношеніи внутренняго устройства, удостовѣряться:

- 1) исполняютъ ли тюремные чины свои обязанности;
- 2) соблюдаются ли арестантами религиозные обряды и благонравіе, а въ отношеніи малолѣтнихъ исполняются ли обязательныя правила о ихъ обученіи;
- 3) соблюдаются ли въ точности тюремными чинами правила въ отношеніи здоровья арестантовъ;
- 4) доставляются ли съѣстные припасы и другіе предметы въ надлежащей добротѣ и соотвѣтственномъ количествѣ;
- 5) какъ исполняются арестантами фабричныя и прядильныя работы и получаютъ ли они за таковыя положенное вознагражденіе, какъ въ деньгахъ, такъ и въ улучшенной пищѣ;
- 6) отсылаются ли въ надлежащее время приготовленная пряжа на полотняные заводы;
- 7) содержатся ли въ исправности фабричныя издѣлія, матеріалы на одежду и тюремная движимость, и не подвергаются ли порчѣ, по непринятію надлежащихъ мѣръ предосторожности;

(*) Настоящая Инструкция препровождена одновременно къ Главному Инспектору тюремъ въ Царствѣ и въ Губернскія Правленія при особыхъ предписаніяхъ, впоследствии же, а именно: отъ 10 (22) Ноября 1861 года, за № 7,620/33,285, предписано тому же Инспектору, дабы онъ не упускалъ, при своихъ объѣздахъ, ни ревизій, которыя будутъ признаны имъ необходимыми, ни замѣчаній и наблюдений, могущихъ имѣть влияние на сохраненіе въ тюрьмахъ надлежащаго порядка и сокращеніе расходовъ.

№ 12.

Instrukcyja dla Inspektora Objazdowego więzień w Królestwie (*).

(d. 23 Lutego (7 Marca) 1861 r.)

Inspektor Objazdowy więzień obowiązany jest dopełniać objazd wszystkich więzień w Królestwie raz do roku, nie licząc do tego szczegółowych zdarzeń, w którychby zesłania onego do którego więzienia okazała się potrzeba.

Przy objazdach takowych odbywać winien szczegółowy przegląd więzień, wchodząc we wszelkie bez wyjątku części zarządu onych, a mianowicie:

А) Co do wewnętrznego urządzenia, przekonywać się winien:

- 1) czy służba więzienna obowiązki należycie wykonywa;
- 2) czy obrządki religijne i moralność pomiędzy więźniami jest utrzymywana, a z małoletnimi, czy postępuje się w myśl obowiązujących przepisów, szczególnież co do ich nauki;
- 3) czy pod względem sanitarnym środki nakazane są ściśle przez służbę więzienną zachowywane;
- 4) czy artykuły żywności więziennej i wszelkie przedmioty dostaw są w dobrych gatunkach i odpowiedniej ilości;
- 5) jak wykonywają więźnie robotę w fabrykach i przędzalniach więziennych, i czy to, co im jest przeznaczone za robotę takową, dochodzi ich, tak w pieniądzach, jako i polepszeniu jadła;
- 6) czy przygotowana na wyrób przędza jest w właściwym czasie do fabryk tkackich odsyłana;
- 7) czy wyroby fabryczne, jako i materiały ubiorcze, oraz utensylia więzienne, utrzymywane są w dobrém zachowaniu, i nie wystawiane są na zepsucie, przez zaniedbanie właściwych środków ostrożności;

(*) Instrukcyja ta wręczona została jednocześnie przy oddzielnych reskryptach Inspektorowi Objazdowemu więzień w Królestwie i Rządowi Gubernialnym, a późniejszym reskryptem z dnia 10 (22) Listopada 1861 roku, Nr. 7,620/33,285, polecono temuż Inspektorowi, aby przy objazdach nie pomijał ani rewizyi, za konieczną przez niego uznanej, ani też uwag i spostrzeżeń, wpływających na porządek w więzieniach i na oszczędność funduszków więziennych.

8) исправно ли ведутся контроли, счета, описи и вообще все тюремные книги, которые должны быть имъ посвидѣтельствованы при каждой ревизіи;

9) однимъ словомъ, все ли исполняется съ точностью, согласно правиламъ и особымъ распоряженіямъ Правительственной Коммисіи въ отношеніи порядка, опрятности и безопасности тюрьмы, помѣщенія арестантовъ, дѣйствія тюремныхъ фабрикъ и прядиленъ, исправленія малолѣтнихъ преступниковъ и проч.

Въ случаѣ обнаруженія какихъ либо упущеній, обращаться на это вниманіе Смотрителей для устраненія оныхъ, а, сверхъ того, для настоянія сообщать Губернскому Правленію, или мѣстному Уѣздному Начальнику.

В) Въ отношеніи строеній.

1) Главный Инспекторъ, пригласивъ мѣстнаго, губернскаго или уѣзднаго Архитектора, долженъ производить осмотръ всехъ тюремныхъ строеній и движимостей, удостовѣряться, не нуждаются ли они въ какихъ либо измѣненіяхъ, усовершенствованіяхъ или починкахъ, и представлять Правительственной Коммисіи подробное описаніе всехъ этихъ предметовъ, для того, чтобы оно могло служить основаніемъ къ обсужденію сдѣланныхъ по сему предмету Губернскими Правленіями предположеній;

2) Инспекторъ обязанъ удостовѣряться о дѣйствительной необходимости предположенныхъ до его объѣзда или во время онаго работъ и починокъ въ тюрьмахъ, не упуская изъ вида ничего, что касается ожидаемой отъ нихъ пользы и сбереженія расходовъ Казны;

3) онъ обязанъ, во время объѣздовъ, обращать вниманіе на производство назначенныхъ уже работъ, а именно: исполняются ли онѣ исправно и изъ хорошихъ ли матеріаловъ, въ противномъ же случаѣ предпринимать, для устраненія зла, надлежащія мѣры.

С) Вообще.

1) Инспекторъ обязанъ наблюдать при ревизіи, чтобы все правила, предписанныя Инструкціею отъ 15 (27) Августа

8) czy kontrolle, rachunki i inwentarz, i w ogóle wszystkie księgi więzienne, są należycie prowadzone, a które przy każdej rewizyi zawizować powinny;

9) zgoda, czy wszystko to, co dotyczy porządku, czystości i bezpieczeństwa w więzieniach, pomieszczenia aresztantów, prowadzenia fabryk i przędzalni więziennych, poprawy małoletnich przestępców i t. p., jest ściśle, według przepisów instrukcyi więziennéj i szczegółowych rozporządzeń Kommissyi Rządowej, spełniane.

W razie dostrzeżenia jakichъ zбоceń, na takowe zaraz, w celu ich usunięcia, zwracać winien uwagę Nadzorców, a niezależnie od tego, o dopilnowanie skutku odnosić się do Rządu Gubernialnego lub Naczelnika Powiatu.

B) Co do budowli.

1) Inspektor Objazdowy, przybrawszy sobie do pomocy miejscowego Budowniczego gubernialnego lub powiatowego, winien dopełniać rewizję wszystkich zabudowań więziennych, przejrzeć utensylia, a przekonawszy się, czy i jakichъ zmian, udokładnień lub restauracyj potrzebują, przedstawiać winien Kommissyi Rządowej tak dokładny opis tychъ szczegółów, ażeby on posłużyć mógł do ocenienia wniosków, jakie Rządy Gubernialne w téj mierze przedstawiają.

2) Obowiązany jest także przekonywać się o potrzebie projektowanych, przed lub w czasie jego objazdu, robót i reperacyj w więzieniach, nie spuszczać z uwagi tego wszystkiego, co by się nastęczyło, tak pod względem użyteczności onychъ, jako i oszczędnego z korzyścią Skarbu wykonania.

3) Wglądać winien w wykonywane w czasie tychъ objazdów roboty już zarządzone, mianowicie, czy te są dobrze i z dobrychъ materyałówъ dopełniane, a jeśli by się okazało coś przeciwnego, przedsiębrać zaraz właściwe środki dla usunięcia złego.

C) W ogólności.

1) Inspektor obowiązany jest przy rewizyi przestrzegać, aby wszystkie przepisy, instrukcyą więzienną z d. 15 (27) Sierp-

1859 года, были исполняемы въ точности, и о каждомъ отступленіи отъ оныхъ доносить Правительственной Коммисіи;

2) такъ какъ Инспекторъ при ревизіи тюремъ будетъ имѣть возможность извѣдать и оцѣнить все, что полезно или вредно въ нынѣшней администраціи оныхъ, то отчеты его, сверхъ частныхъ предметовъ, должны заключать въ себѣ общіе выводы, основанные на его наблюденіяхъ надъ состояніемъ тюремъ, на сколько въ нихъ представится надобность, съ присовокупленіемъ предположеній относительно усовершенствованія этой важной отрасли общественной службы;

3) Главный Инспекторъ не можетъ дѣлать непосредственно никакихъ измѣненій въ заведенномъ и на особыхъ распоряженіяхъ и правилахъ основанномъ порядкѣ, но, какъ выше сказано, онъ долженъ входить съ представленіемъ объ этомъ къ подлежащему начальству;

4) о каждомъ выѣздѣ своемъ на ревизію тюремъ онъ долженъ заявлять Начальнику подлежащей Секціи и Директору Отдѣленія, которому, въ началѣ года и не позже Марта мѣсяца, представить на утвержденіе росписаніе времени и порядка объѣзда на весь текущій годъ;

5) въ канцеляріи Правительственной Коммисіи, Инспекторъ тюремъ будетъ заниматься производствомъ дѣлъ, касающихся тюремныхъ фабрикъ и прядильныхъ заводовъ, а также и другихъ, по порученію Директора Отдѣленія; при томъ сообщать свои мнѣнія по предметамъ, касающимся тюремной службы, которыя отъ него будутъ потребованы.

Варшава, 23 Февраля (7 Марта) 1861 года.

По порученію Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія,
Статскій Совѣтникъ (подписано) *Душевскій*.

№ 1,618/8,417.

nia 1859 r. wskazane, jak najściślej były wykonywane, i o każdym od niej odstąpieniu Kommissyi Rządowej donosić.

2) Ponieważ Inspektor, dopełniając rewizye więzień, będzie miał sposobność wyrozumieć i ocenić wszystko, co jest dobre lub wadliwe w dotychczasowej administracyi więzień, przeto sprawozdania, jego oprócz szczegółowych przedmiotów, obejmować winny uwagi z ogólnego poglądu na stan więzień wyczerpnięte, o ile tego zajdzie potrzeba, i obejmować wnioski, na coraz lepsze udołkowanie téj ważnej części służby wpłynąć mogące.

3) Sam z siebie Inspektor Objazdowy, nie może czynić żadnych zmian w zaprowadzonym, a na przepisach i szczegółowych co do każdego respective przedmiotu rozporządzeniach uzasadniającym się porządku, lecz takowe, jak wyżej, przedstawiać do uznania właściwej władzy.

4) O każdym swoim wyjeździe na rewizyę więzień meldować będzie Naczelnikowi właściwej Sekcyi, oraz Dyrektorowi Wydziału, któremu z początkiem roku, a najdaléj w miesiącu Marcu, przedstawi do zatwierdzenia czas i porządek objazdów, które w ciągu roku dopełnić winien.

5) W biurze Kommissyi Rządowej zajmować się będzie odrabianiem wszelkich przedmiotów, dotyczących fabryk i przędzalni więziennych, tudzież innych, jakie przez Dyrektora Wydziału poruczane mu być mogą, a nadto udzielać opinie, jakie od niego w przedmiotach służby więziennéj zażądane będą.

w Warszawie, dnia 23 Lutego (7 Marca) 1861 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego, Dyrektor Wydziału,
Radca Stanu (podpisano) *Łuszczewski*.

Nr. 1,618/8,417.

N° 13.

Распоряжение, объясняющее, на сколько Помощники Прокуроровъ при Исправительныхъ Судахъ могутъ принимать участіе, какъ въ срочныхъ, такъ и чрезвычайныхъ ревизіяхъ тюремъ.

(12 (24) Марта 1863 года.)

Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ.

Статьею 512-ю Тюремной Инструкціи предписано, дабы ежемѣсячныя ревизіи тюремъ производились административными чиновниками совмѣстно съ чиновниками Судебнаго вѣдомства.

Нынѣ встрѣтилось сомнѣніе, имѣютъ ли право Помощники Прокуроровъ при Исправительныхъ Судахъ производить ревизію тюремъ, и какимъ образомъ таковыя должны быть ими производимы.

Въ разрѣшеніе этого сомнѣнія, Правительственная Коммисія, по сношенію съ Правительственною Коммисіею Юстиціи, даетъ знать: что Помощники Прокуроровъ Исправительныхъ Судовъ суть не только члены Суда, но, сверхъ того, имѣютъ обязанность наблюдать за точнымъ исполненіемъ правилъ и предупреждать всякія злоупотребленія, а потому имѣютъ право и даже обязаны, если представится надобность, принимать участіе въ означенныхъ ревизіяхъ, и даже требовать чрезвычайной ревизіи, примѣняясь однакоже во всякомъ случаѣ къ существующимъ правиламъ, то есть требуя прежде назначенія административнаго чиновника, для совмѣстнаго дѣйствія.

Варшава, 12 (24) Марта 1863 года.

По порученію Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія,
Статскій Совѣтникъ (подписано) *Лушевскій*.

№ 1,500/6,135.

N° 13.

Rozporządzenie objaśniające: o ile Podprokuratorowie Sądów Poprawczych mają prawo do brania udziału w rewizjach więzień, tak peryodycznych jak i nadzwyczajnych.

(d. 12 (24) Marca 1863 r.)

Do Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Artykuł 512-ty instrukcyi więziennej przepisuje, iż miesięczne rewizye więzień czynione być winny przez urzędników administracyjnych, łącznie z członkami sądownymi.

Obecnie zaszła kwestya, czy Podprokuratorowie Sądów Poprawczych mają prawo odbywania rewizyi więzień i w jakim sposobie dopełniać takowe powinni.

W rozwiązaniu téj kwestyi, Kommissya Rządowa, po zniesieniu się z Kommissją Rządową Sprawiedliwości, oświadcza:

Podprokuratorowie Sądów Poprawczych nie tylko że są członkami Sądu, ale nadto mają obowiązek pilnować ścisłego wykonania przepisów i zapobiegać wszelkim nadużyciom, mogą zatem, a nawet powinni, jeżeli tego zachodzi potrzeba, przyjmować udział w rzeczonych rewizjach, oraz domagać się rewizyi nadzwyczajnej; lecz zawsze obowiązani są stosować się do wydanych rozporządzeń, to jest zażądać wprzód wyznaczenia urzędnika administracyjnego, do wspólnego działania.

w Warszawie, dnia 12 (24) Marca 1863 roku.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego, Dyktor Wydziału,
Radca Stanu (podpisano) *Łuszczewski*.

Nr. 1,500/6,135.

ГЛАВА XVI.

О ТЮРЕМНОЙ ОТЧЕТНОСТИ.

№ 1.

Разрѣшеніе Губернскимъ Правленіямъ распоряжаться о возвратѣ залоговъ, какъ Смотрителямъ тюремъ, въ случаѣ увольненія ихъ отъ службы, смерти и по другимъ причинамъ, такъ и подрядчикамъ и поставщикамъ, въ случаѣ исполненія ими подряда или поставки на потребности тюремъ.

(27 Января (8 Февраля) 1840 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія (*).

Нѣкоторые Гражданскіе Губернаторы, въ рапортахъ своихъ въ Правительственную Коммисію, представили между прочимъ предположеніе о томъ, чтобы въ видахъ сокращенія излишней переписки, предоставлено было, на будущее время, Губернскимъ Правленіямъ право:

- a) выдавать обратно Смотрителямъ тюремъ залоги, представляемые ими въ обезпеченіе составляющихъ собственность тюремъ вещей и движимостей, а равно ввѣряемыхъ имъ на тюремныя надобности денегъ, въ случаѣ увольненія ихъ отъ исправленія обязанностей службы, въ случаѣ смерти и тому подобныхъ перемѣнъ;
- b) распоряжаться о возвращеніи залоговъ, представляемыхъ подрядчиками въ обезпеченіе принятыхъ ими съ подряда работъ, починокъ и поставокъ съѣстныхъ припасовъ и другихъ тюремныхъ потребностей.

(*) Копія сего распоряженія препровождена одновременно въ Польскій Банкъ.

Т Y T U Ł XIV.

О RACHUNKOWOŚCI WIĘZIENNEJ.

№ 1.

Rozporządzenie, upoważniające Rządy Gubernialne do zarządzania zwrotu kaucyj tak Nadzorców więziennych, w razie uwolnienia ich od służby, śmierci ich, lub innych przyczyn, jako też entrepreneurów, w razie ukończenia przedsiębiorstwa lub dostawy, na potrzeby więzień.

(d. 27 Stycznia (8 Lutego) 1840 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSJA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH, DUCHOWNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO (*).

Niektórzy Gubernatorowie Cywilni w złożonych Kommissyi Rządowej rapportach przedstawili wniosek, pomiędzy innemi, aby dla uniknienia zbyt znacznej korespondencji nadaną była odtąd Rządom Gubernialnym władza:

- a) wydawania Nadzorcom więziennym kaucyj, przez nich składanych, na zabezpieczenie tak efektów i sprzętów, więzienną własność stanowiących, jako też funduszków na różne potrzeby więzienne onymże powierzanych, a to w razie uwolnienia ich od obowiązków służby, zaszłej śmierci, i zmian tym podobnych;
- b) zarządzania zwrotu kaucyj, przez entrepreneurów na pewność podjętych robót nowych lub reparacyj, dostaw żywności i innych potrzeb więziennych stawianych.

(*) Kopię tego rozporządzenia przesłano jednocześnie Bankowi Polskiemu.

Въ отношеніи залоговъ Смотрителей тюремъ, имѣя въ виду, что представляемые сказанными Смотрителями отчеты въ исполненныхъ ими дѣйствіяхъ, касающихся ввѣреннаго имъ расходованія денегъ, употребленія фабричныхъ матеріаловъ и одежды, а равно надзора за утварью, вещами и всеѣмъ тюремнымъ имуществомъ, повѣряются, ревизуются и представляются на окончательную ревизію и утвержденіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, или же Высшей Счетной Палаты, по принадлежности, вполнѣдствіи же относящіяся сюда квитанціи и рѣшенія препровождаются тѣмъ же Смотрителямъ посредствомъ Губернскихъ Правленій, что, сверхъ того, въ случаѣ опредѣленія въ Смотрители другаго лица, Губернскія Правленія обязаны наблюдать, чтобы все тюремное имущество было сдано выбывающимъ Смотрителемъ въ исправности вступающему въ его должность, и чтобы выбывающій Смотритель далъ отчетъ во всеѣхъ своихъ административныхъ и экономическихъ дѣйствіяхъ, что такимъ образомъ Губернскія Правленія въ состояніи обсудить, можно ли выдать выбывающему Смотрителю представленный имъ залогъ, или же удержать и затѣмъ употребить таковой на покрытие неоправданныхъ статей расхода, — Правительственная Коммисія, по всеѣмъ этимъ соображеніямъ, а равно въ видахъ сокращенія излишней и обременительной для Губернскихъ Правленій переписки, положила — предоставить Губернскимъ Правленіямъ право, на будущее время, въ случаѣ увольненія, перемѣщенія, или смерти Смотрителя, постановлять въ общемъ Сприсутствіи опредѣленія о выдачѣ обратно представленныхъ смотрителями залоговъ, если имѣется полное удостовѣреніе въ томъ, что ввѣренныя имъ деньги, вещи, матеріалы и прочее тюремное имущество, сданы въ исправности преемнику, и если по представленнымъ ими и окончательно разсмотрѣннымъ счетамъ и отчетамъ, не оказалась какая либо передержка, неправильный расходъ или начетъ падающій на ихъ отвѣтственность; съ тѣмъ однако условіемъ, что въ случаѣ обнаруженія, послѣ возвращенія залога, какого либо недостатка въ казенной собственности, передержки денегъ, или неправильнаго расхода за все произшедшіе отъ этого для Казны убытки, отвѣтствуютъ лично и имуществомъ своимъ члены Губернскихъ

Kommissya Rządowa, mając na uwadze co do kaucyj Nadzorców więziennych, że wszelkie usprawiedliwienia składane przez tychże Nadzorców z czynności przez nich wykonywanych, dotyczące się powierzonego im szafunku pieniędzy, użycia materiałów fabrycznych i ubiorowych, oraz nadzoru utensyliów, efektów i wszelkiej własności więzienną, są sprawdzane, rewidowane i do superrewidowania, tudzież do ostatecznego załatwienia tak Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, jako też Najwyższej Izbie Obračunkowej, w czym należą do jednej z tych władz, a następnie onymże przesyłane pokwitowania i decyzje, za pośrednictwem Rządów Gubernialnych; że nadto, przy zmianach Nadzorców, Rządy Gubernialne mają obowiązek pilnowania, aby wszelka własność więzienna przez wychodzącego Nadzorcę oddaną była wchodzącemu, i aby wychodzący usprawiedliwił się z wszelkich działań administracyjnych i ekonomicznych, że tym sposobem Rządy Gubernialne są w możności ocenić i uznać czy kaucya, przez Nadzorcę wychodzącego złożona, może być temuż wydana, lub na pokrycie szczegółów nieusprawiedliwionych winna być zatrzymana, i następnie użyta; Komisya Rządowa z tych wszystkich uwag, jak równie w celu skrócenia zbytecznej i obciążającej Rządy Gubernialne korespondencji, postanowiła nadać Rządom Gubernialnym władzę, aby odtąd przy uwalnianiu, zmianie lub śmierci Nadzorcę, wydawać kollegialne decyzje zarządzające zwrot kaucyj przez Nadzorców stawianych, skoro przekonają się, że powierzane im fundusze, efekta, materyały i wszelka inna własność więzienna, oddane zostały w całości następnemu Nadzorcę, i skoro z podawanych przez nich likwidacyj i rachunków ostatecznie zdecydowanych nie wykryła się żadna nadpłata, nieprawny wydatek, lub defekt onych obciążać mogący; zastrzegając wszakże, że jeżeli po wydaniu kaucyj okaże się jaki brak w własności skarbowej, nadbór funduszu, lub niewłaściwy wydatek, w takim razie za wszelkie wynikię ztąd dla Skar-

Правлений, за общемою подписью коихъ состоялось рѣшеніе о выдачѣ упомянутыхъ залоговъ, каковая отвѣтственность падаетъ на нихъ, на основаніи 45 статьи постановленія Царскаго Намѣстника отъ 3 Февраля 1816 года, объ учрежденіи Губернскихъ Правленій, а также съ тѣмъ, что о каждой обратной выдачѣ залоговъ этого рода, Губернскія Правленія будутъ доносить Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Что же касается залоговъ, представляемыхъ подрядчиками, по случаю принятыхъ ими съ подряда работъ и поставки съѣстныхъ припасовъ и другихъ предметовъ нужныхъ для тюремъ, то, такъ какъ нѣтъ никакого особаго постановленія высшей власти, ни частнаго распоряженія Правительственной Коммисіи, которыми воспрещалось бы Губернскимъ Правленіямъ распоряжаться о выдачѣ такихъ залоговъ, и какъ единственно по поводу утвержденія Правительственною Коммисіею торговыхъ условий и протоколовъ, и заключенныхъ съ подрядчиками контрактовъ, а также по поводу выдачи ею разрѣшеній на производство платежей по контрактамъ, Губернскими Правленіями испрашиваются разрѣшенія Правительственной Коммисіи на возвращеніе сказанныхъ залоговъ, отъ чего происходитъ лишь замедленіе и излишняя переписка, то для избѣжанія сего, на будущее время, Правительственная Коммисія постановила предоставить Губернскимъ Правленіямъ, распоряжаться о обратной выдачѣ залоговъ представляемыхъ подрядчиками построекъ или починокъ, а также поставщиками съѣстныхъ припасовъ и другихъ вещей на потребности тюремъ, если помянутыми подрядчиками исполнены условія контрактовъ, и если не встрѣтятся къ тому никакихъ законныхъ препятствій, но съ тѣмъ, чтобы о каждомъ таковомъ распоряженіи представляемъ былъ Правительственной Коммисіи рапортъ.

Въ заключеніе, Правительственная Коммисія постановила, что, еслибы даже залогомъ Смотрителей или подрядчиковъ находились на храненіи въ Банкѣ, Губернскія Правленія въ правѣ, безъ посредства Правительственной Коммисіи, входить о возвратѣ оныхъ въ сношеніе съ Банкомъ, которому настоящее постановленіе должно быть сообщено.

бу szkody staną się odpowiedzialnymi z osób i majątków Członkowie Rządów Gubernialnych, podpisujący kolegialne decyzje, upoważniające do wydania wspomnianych kaucyj, a to stosownie do artykułu 45-go postanowienia Namiestnika Królewskiego z dnia 3 Lutego 1816 roku, o organizacyi Rządów Gubernialnych zapadłego; tudzież że o każdym wydaniu tego rodzaju kaucyi, Rządy Gubernialne donosić będą Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.

Co się zaś tycze kaucyj przez entrepreneurów stawianych, na pewność wziętych robót, dostaw żywności, i innych potrzeb więziennych, gdy nie egzystuje żadne osobne postanowienie wyższej władzy, ani szczególne rozporządzenie Kommissyi Rządowej, któreby wzbraniało Rządom Gubernialnym zarządzeń wydawania takich kaucyj, i tylko z powodu, że Kommissya Rządowa zatwierdza warunki i protokoły licytacyjne, oraz kontrakty z przedsiębiorcami zawierane, tudzież sama upoważnia do wypłat należności z kontraktów wpływających, udają się Rządy Gubernialne do Kommissyi Rządowej, o upoważnienie do zwrotu rzeczonych kaucyj, co zrzadza tylko zwłokę i niepotrzebną korespondencyę, zatem dla uniknienia tego na przyszłość, Kommissya Rządowa postanowiła umocować Rządy Gubernialne, aby odtąd wszelkie kaucye przez entrepreneurów budowli, lub reparacyj, dostaw żywności i innych potrzeb więziennych składane, zarządzały do zwrotu, skoro wspomnieni przedsiębiorcy dopełnią warunków kontraktu, i żadne prawne nie znajdą przeszkody, zastrzegając jednakże, aby o każdym zarządzeniu takowem składany był raport Kommissyi Rządowej.

W ogólności nakoniec Kommissya Rządowa postanowiła, że jeżeliby kaucye czy to Nadzorców, lub enteprenerów znajdowały się nawet w Banku na zachowaniu, Rządy Gubernialne mocne są, bez pośrednictwa Kommissyi Rządowej, znosić się o zwrot tychże z Bankiem, któremu decyzya niniejsza winna być zakomunikowana.

О такомъ постановленіи Правительственная Коммисія даетъ знать Губернскому Правленію, для точнаго исполненія и руководства.

Варшава, 27 Января (8 Февраля) 1840 года.

Исправляющій должность Главнаго Директора (подп.) Шиповъ.

№ 2,068.

№ 2.

О обязанностяхъ Губернскихъ Правленій относительно удовлетворенія нуждъ тюремъ.

(19 (31) Декабря 1866 года.)

Извлеченіе изъ Высочайше утвержденного въ 19 (31) день Декабря 1866 года, Положенія о Уездномъ и Губернскомъ Управленіи въ губерніяхъ Царства Польскаго.

Ст. 34. Разсмотрѣнію и разрѣшенію Губернскаго Правленія, подъ предсѣдательствомъ Губернатора подлежатъ:

I. По предметамъ общимъ всѣмъ Отдѣленіямъ: а) . . .

б) . . .

а) Производство торговъ въ важнѣйшихъ случаяхъ, или когда сіе окажется полезнымъ, и во всякомъ случаѣ окончательное утвержденіе торговъ на подряды, поставки, постройки, исправленія, отдачу въ арендное содержаніе городскихъ и казенныхъ имуществъ и доходовъ, свыше суммы 5,000 и до 10,000 рублей, считая сумму подряда, поставки или аренды на весь контрактный срокъ. б) Производство торговъ въ важнѣйшихъ случаяхъ, или когда сіе окажется полезнымъ, и во всякомъ случаѣ окончательное утвержденіе торговъ и заключеніе контрактовъ на поставку продовольствія для тюремныхъ арестантовъ на всякую сумму, въ предѣлахъ утвержденной формальной цѣны за дневную порцію одного арестанта.

IV. По части строительной и дорожной: а) Утвержденіе плановъ и смѣтъ на постройку, починку и исправленіе зданій городскихъ, тюремныхъ, казенныхъ, священно и церковно-служительскихъ (Православныхъ), до суммы 3,000 руб. сер.

О decyzji więc takowej Kommissya Rządowa zawiadamia niniejszém Rząd Gubernialny, z poleceniem ścisłego do niej stosowania się.

w Warszawie, d. 27 Stycznia (8 Lutego) 1840 r.

Pełniący obowiązki Dyrektora Głównego (podpisano) Szypow.

Nr. 2,068.

№ 2.

О обязанекъ Рządów Gubernialnych, pod względem zaspokajania potrzeb więziennych.

(d. 19 (31) Grudnia 1866 r.)

Wyjątek z Najwyżej zatwierdzonej w dniu 19 (31) Grudnia 1866 roku Ustawy o Zarządzie Gubernialnym i Powiatowym w Guberniach Królestwa Polskiego.

Artykuł 34-ty. Rozpoznaniu i decyzji Rządu Gubernialnego, pod prezydencyą Gubernatora, podlegają:

I. W przedmiotach wspólnych wszystkim Wydziałom:

a) b)

c) Odbywanie licytacji w wypadkach ważniejszych, lub kiedy to okaże się pożytecznym i w każdym razie ostateczne zatwierdzanie licytacji na przedsiębiorstwa, dostawy, budowy, reparacye, dzierżawy własności miejskich i skarbowych, oraz dochodów, jeżeli przedmiot przedsiębiorstwa, dostawy lub dzierżawy na cały termin kontraktowy wynosi wyżej jak rubli srebr. 5,000 aż do rubli sr. 10,000. d) Odbywanie licytacji w ważniejszych wypadkach, lub gdy się to okaże pożytecznym, i w każdym razie, ostateczne zatwierdzanie licytacji i zawieranie kontraktów, na dostawę żywności dla aresztantów więziennych, na wszelką sumę, w granicach zatwierdzonej ceny normalnej na dzienną porcję żywności jednego aresztanta.

IV. W przedmiotach dotyczących budownictwa i dróg:

a) Zatwierdzanie planów i kosztorysów na budowę, reparacyę i poproszenie budowli miejskich, więziennych, skarbowych, duchownych i służby kościelnej (Prawosławnych) do wysokości 3,000sr.

Ст. 35. Разсмотрѣнію и разрѣшенію Губернскаго Правленія, подъ предѣдательствомъ Вице-Губернатора, подлежатъ:

I. По предметамъ общимъ всѣмъ Отдѣленіямъ: а)

б) Разсмотрѣніе разнаго рода штатовъ, смѣтъ, тарифовъ и т. п., подлежащихъ утвержденію высшихъ властей

в) Разрѣшеніе, въ уважительныхъ случаяхъ, пополненія залога вычетами изъ жалованья. г) Принятіе и возвратъ при торгахъ залоговъ, вносимыхъ подрядчиками. д) Разсмотрѣніе правъ чиновниковъ и ихъ семействъ на эмеритуру и представленіе непосредственно отъ Губернскаго Правленія въ Эмеритальную Коммисію о тѣхъ чиновникахъ и служителяхъ, назначеніе коихъ зависитъ отъ Губернатора, Губернскаго Правленія и подчиненныхъ ему мѣстъ.

Art. 35. Rozpoznaniu i decyzji Rządu Gubernialnego, pod prezydencją Vice-Gubernatora, podlegają:

I. W przedmiotach wspólnych wszystkim wydziałom:

a)

b) Rozpoznawanie rozmaitego rodzaju etatów, anszlagów, taryff t. p., podlegających zatwierdzeniu władz wyższych. c)

d) Przyzwalanie, w zasługujących na uwzględnienie wypadkach, uzupełniania kaucyj potrąceniami z pobieranej płacy. e) Przyjmowanie i zwrot kaucyj, wnoszonych przez przedsiębiorców przy licytacjach. f) Rozpoznawanie praw urzędników i ich rodzin do pensyi emerytalnej, i przedstawianie bezpośrednio przez Rząd Gubernialny Kommissyi Emerytalnej, co do tych urzędników i oficyalistów, mianowanie których zależy od Gubernatora, Rządu Gubernialnego i podległych mu władz.

ГЛАВА XVII.

ОБЪ ИСПРАВИТЕЛЬНЫХЪ АРЕСТАНТСКИХЪ РОТАХЪ ГРАЖДАНСКАГО ВѢДОМСТВА, ВЪ НОВОГЕОРГІЕВСКОЙ И ИВАНГОРОДСКОЙ КРѢПОСТАХЪ.

№ 1.

Постановленіе съ объявленіемъ Высочайшаго повелѣнія о сформированіи изъ содержимымъ въ тюрьмахъ преступниковъ арестантской роты на подобіе существовавшей въ городѣ Замостьѣ.

(5 (17) Іюля 1832 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія.

Предложены Совѣту вновь послѣдовавшія Высочайшія Его Императорскаго и Царскаго Величества повелѣнія, изображенныя въ шести отзывѣхъ Товарища Министра Статсъ-Секретаря отъ 27, 28 и 29 Іюня (9, 10 и 11 Іюля) сего года.

Первымъ изъ этихъ отзывовъ Товарищъ Министра сообщилъ, что Государь Императоръ, при чтеніи протокола засѣданія Совѣта отъ 7 (19) Іюня, обративъ особенное вниманіе на то мѣсто, гдѣ говорится о неудобствахъ, проистекающихъ отъ чрезмѣрнаго наполненія Варшавскихъ тюремъ, и о предполагаемыхъ Совѣтомъ мѣрахъ къ отвращенію оныхъ, посредствомъ употребленія арестантовъ въ публичныя работы, Высочайше соизволилъ, въ концѣ сей статьи, надписать собственноручно слѣдующее:

„Я помню, что Мнѣ былъ представленъ планъ большаго тюремнаго зданія въ Варшавѣ; гдѣ оный находится?

Что касается до арестантовъ, то написать Князю Паскевичу, что Я желаю, чтобы велѣлъ изъ сихъ людей сформировать арестантскую роту, на подобіе бывшихъ въ Замостьѣ.“

Для исполненія таковаго Его Императорскаго Величества повелѣнія, Совѣтъ предписалъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія,

TYTUŁ XVII.

O ROTACH ARESZTANCKICH CYWILNYCH, W TWIERDZACH: NOWOGIEWSKIEJ I IWANGORODSKIEJ.

№ 1.

Decyzja, objawiająca rozkaz NAJWYŻSZY o uformowaniu roty aresztanckiej z więźni, na wzór téj, jaka przed rokiem 1831 roku istniała w Zamościu.

(d. 5 (17) Lipca 1832 r.)

Wypis z protokołu posiedzenia Rady Administracyjnej.

Przełożonemi zostały Radzie świeżo nadeszłe z Petersburga rozkazy Jego Cesarsko-Królewskiej Mości, objęte sześciu odezwaniami Pomocnika Ministra Sekretarza Stanu z dnia 27, 28 i 29 Czerwca (9, 10 i 11 Lipca) roku bieżącego.

W pierwszej oznajmił pomieniony Pomocnik Ministra, że NAJJAŚNIEJSZY PAN, przy czytaniu protokołu posiedzenia Rady Administracyjnej z dnia 7 (19) Czerwca roku bieżącego, zwróciwszy szczególną uwagę na miejsce, w którym jest mowa, o niedogodnościach wypływających z przepełnienia więzień Warszawskich, i o zamierzonym przez Radę zaradzeniu tymże niedogodnościom, przez użycie więźni do robót publicznych, napisać raczył w końcu tego przedmiotu co następuje:

„Przypominam sobie, że był Mi przedstawiony plan obszernego gmachu więziennego w Warszawie; gdzie się takowy znajduje?

Co się tyczy więźniów, napisać do Księcia Paskiewicza, że wolą jest Moją, ażeby zalecił z tych ludzi sformować rotę aresztancką, na wzór tych jakie były w Zamościu.“

W wykonaniu powyższych rozkazów Jego Cesarsko-Królewskiej Mości, Rada poleciła Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, niezwłocz-

представить немедленно удостоенный Высочайшаго утверждения планъ слѣдственной тюрьмы, которая строится на улицѣ Павей. Относительно же сформирования арестантской роты, на подобіе той, каковая до революціи была въ Замосці, Его Свѣтлость Князь Намѣстникъ объявилъ, что предоставляет самому себѣ заняться исполненіемъ по сему Высочайшей Его Императорскаго Величества воли.

Варшава, 5 (17) Іюля 1832 года.

Вѣрно съ журналомъ:

Статсъ-Секретарь (подписано) *О. Тымовскій*.

№ 2.

Постановленіе объ учрежденіи арестантскихъ ротъ въ Новогеоргіевской и Замостьской крѣпостяхъ.

(31 Іюля (12 Августа) 1834 года.)

Именемъ Его Величества

НИКОЛАЯ I-го

ИМПЕРАТОРА и САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,

и проч., проч., проч.

Совѣтъ Управленія,

для учрежденія въ Царствѣ Польскомъ постоянныхъ арестантскихъ ротъ, постановилъ слѣдующее:

ГЛАВА I.

Составъ арестантскихъ ротъ.

§ 1.

Число арестантскихъ ротъ и гдѣ находятся.

Арестантскихъ ротъ Инженернаго вѣдомства въ Царствѣ Польскомъ назначается двѣ: одна въ Новогеоргіевской крѣпости, а другая въ Замосці.

не надѣланіе плану więzienia inkwizycyjnego, budującego się przy Ulicy Pawiej, którego plan zyskał NAJWYŻSZE zatwierdzenie; a co się tycze nakazanego przez NAJJAŚNIEJSZEGO PANA uformowania kompanii aresztanckiej, na wzór tej jaka przed rewolucją w Zamościu istniała, Jaśnie Oświecony Książę Namiestnik oświadczył, iż wykonaniem rzeczonej woli Jego CESARSKO-KRÓLEWSKIEJ Mości sam się zajmie.

в Варшавіе, дня 5 (17) Липца 1832 року.

Згідно з протоколомъ.

Radca Sekretarz Stanu (podpisano) *J. Tymowski*.

№ 2.

Postanowienie urządzające kompanie poprawcze aresztanckie w twierdzach: Nowogeorgiewskiej i Zamośćkiej.

(d. 31 Lipca (12 Sierpnia) 1834 r.)

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO

MIKOŁAJA I-go,

CESARZA WSZECH ROSSYJ, KRÓLA POLSKIEGO,

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

W zamiarze stałego urządzenia kompanij poprawczych, postanowiła i stanowi co następuje:

ROZDZIAŁ I.

Skład kompanij poprawczych.

§ 1.

Liczba kompanij poprawczych i gdzie się znajdują.

Kompanij poprawczych z wydziału Inżynieryjnego w Królestwie Polskiem ustanawia się dwie, jedna w twierdzy Nowogeorgiewskiej a druga w Zamościu.

§ 2.

Наименованіе арестантскихъ ротъ.

Каждая рота имѣетъ свой номеръ, и называется: въ Ново-георгіевскѣ—арестантская № 44, а въ Замостьѣ—№ 45 рота.

§ 3.

Какіе люди поступаютъ въ арестантскія роты.

Въ арестантскія роты Царства Польскаго поступаютъ согласно 7-й и 8-й статьямъ журнала Совѣта Управленія Царства Польскаго отъ 29 Іюля (10 Августа) 1832 года, за № 7,623:

- a) люди, приговоренные въ Царствѣ Польскомъ на 10 и болѣе лѣтъ тяжкаго тюремнаго заключенія, равномерно подверженные сему наказанію за возобновленіе преступленій, хотя бы они токмо на 5 лѣтъ осуждены были;
- b) все преступники, осужденные въ Царствѣ Польскомъ на крѣпостное заточеніе.

§ 4.

Составъ арестантскихъ ротъ.

Въ каждой арестантской ротѣ число офицеровъ и нижнихъ чиновъ и арестантовъ опредѣляется Высочайше утвержденнымъ 31 Декабря 1826 года штатомъ, по коему положено имѣть въ ротѣ:

Офицеровъ	4,
католическаго Священника	1,
фельдфебеля	1,
унтеръ-офицеровъ	16,
барабанщика	1,
писаря	1,
цирульника	1,
арестантовъ отъ 100 до 140 человекъ.	

Примѣчаніе. Смотрителя тюрьмы не полагается, а гдѣ таковой нынѣ имѣется, то оный уволится по совершенному сформированію арестантской роты.

§ 5.

Назначеніе чиновъ въ роты.

Назначеніе въ роты Офицеровъ и нижнихъ чиновъ изъ

§ 2.

Nazwiska kompanij poprawczych.

Każda kompania ma swój numer i zowie się w twierdzy Nowogeorgiewskiej kompanią poprawczą Nr. 44, a w Zamościu kompanią poprawczą Nr. 45.

§ 3.

Jacy ludzie wchodzą do kompanij poprawczych.

Do kompanij poprawczych Królestwa Polskiego oddawani są, stosownie do art. 7 i 8-go protokołu Rady Administracyjnej Królestwa Polskiego z dnia 29 Lipca (10 Sierpnia) 1832 roku Nr. 7,623:

- a) ludzie skazani wyrokiem w Królestwie Polskiem na 10 i więcej lat ciężkiego więzienia, jako też osądzeni na tę karę za ponawiane przestępstwa, chociażby tylko na lat 5 byli osądzeni;
- b) wszyscy zbrodniarze osądzeni w Królestwie Polskiem na więzienie warowne.

§ 4.

Skład kompanij poprawczych.

W każdej kompanii poprawczej liczba officerów i niższych stopni, jako też więźniów, przepisana jest Najwyższ zatwierdzonym dnia 31 Grudnia 1826 r. etatem, podług którego powinno być w kompanii:

Officerów	4,
Kapelan Katolicki	1,
feldfebel	1,
podofficerów	16,
dobosz	1,
pisarz	1,
chirurg (cyrulik)	1,
więźniów	100 do 140.

waga U. Dozorców więzienia nie ustanawia się, a gdzieby takowi na teraz znajdowali się, uchyleni będą po zupełnem uformowaniu kompanii poprawczej.

§ 5.

Przeznaczenie officerów i stopni niższych do kompanij.

Przeznaczanie do kompanii officerów i stopni niższych z kor-

Корпуса Ветерановъ дѣлается на основаніи Положенія Высочайше утвержденного въ 15 день Ноября 1833 года.

Примѣчаніе. Для письменныхъ дѣлъ на русскомъ языкѣ, прикомандируется писарь отъ Инженерной Команды.

§ 6.

О назначеніи Священника.

Назначеніе Священника зависитъ отъ Правительственной Комисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

§ 7.

Усиленный составъ арестантскихъ ротъ.

Въ формируемыхъ вновь арестантскихъ ротахъ число арестантовъ можетъ быть и болѣе числа, показаннаго въ § 4 сего Положенія; ихъ можетъ находиться въ ротѣ отъ 150 до 225 человекъ, но число Офицеровъ и нижнихъ чиновъ должно быть штатное, въ томъ же § 4 означенное.

§ 8.

Продолженіе.

Таковыя роты именуются усиленными.

ГЛАВА II.

Поступленіе въ роты арестантовъ.

§ 9.

Объ отправленіи арестантовъ въ роты.

Правительственная Комисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія распоряжается объ отправленіи въ арестантскія роты людей, о коихъ объяснено въ § 3, наблюдая при томъ, дабы по возможности уравнивать число арестантовъ въ крѣпостяхъ Новогорьковской и Замостьѣ.

Примѣчаніе 1. Такъ какъ въ числѣ арестантовъ, которые по законамъ должны быть отправлены въ роты, могли бы находиться старые и слабосильные люди, то Комисія по возможности уравниваетъ число сихъ послѣднихъ въ обѣихъ крѣпостяхъ.

Примѣчаніе 2. Въ крѣпости Новогорьковской нынѣ не имѣется помѣщенія болѣе какъ для 140 арестантовъ, а потому по укомплектованіи обѣихъ ротъ въ числѣ 140 человекъ, Комисія остальныхъ, если случатся

пусу ветерановъ, дѣлеяе ся на mocy postanowienia Najwyżej zatwierdzonego w dniu 15 Listopada 1833 roku.

Uwaga. Do korespondencji w języku rossyjskim przeznaczają się pisarz kommandy inżynieryjnej.

§ 6.

О назначеніи Kapelana.

Naznaczenie Kapelana pozostawia się Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.

§ 7.

Podwyższony skład kompanij poprawczych.

W kompaniach poprawczych nowo-formowanych, liczba więźniów może przewyższać liczbę w § 4-ym niniejszego postanowienia oznaczoną; może bowiem ich być w kompanii od 150 do 225, atoli Oficerów i stopni niższych liczba powinna być podług etatu w tymże § 4-ym oznaczonego.

§ 8.

Ciąg dalszy.

Kompanie takie zowią się zwiększonymi (wzmocnionymi).

ROZDZIAŁ II.

Wchodzenie więźniów do kompanij poprawczych.

§ 9.

Odsyłanie więźni do kompanij poprawczych.

Odsyłanie do kompanij poprawczych więźni, o których mowa była w § 3-im, należy do Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, która ma mieć przytém na względzie, ażeby ile możności równa liczba więźni odsyłana była do twierdzy Nowogeorgiewskiej i do Zamościa.

Uwaga 1. Gdy w liczbie więźni, którzy na zasadzie przepisów mają być przesyłani do rot poprawczych, mogą się znajdować ludzie starzy i chorowici, przeto Komisya Rządowa winna ile możności przysyłać ich w równiej liczbie do twierdz Nowogeorgiewskiej i Zamojskiej.

Uwaga 2. Gdy w twierdzy Nowogeorgiewskiej znajduje się pomieszczenie tylko na 140 więźni, przeto skoro obie kompanie, każda po 140 głów licząca, skompletowanymi zostaną, Komisya Rządowa obowiązana będzie tych więźni, którzy jeszcze nad powyższą liczbę przy-

отправляетъ въ крѣпость Замость, но еслибы Комисіи должно было отправить болѣе 225 человекъ (какое число полагается въ усиленныхъ ротахъ), то входитъ объ остальныхъ съ представленіемъ къ Его Свѣтлости Господину Намѣстнику, для временнаго устройства помѣщеній въ крѣпости Новогеоргиевской.

§ 10.

Благовременное извѣщеніе Комендантовъ объ отправленіи въ роты арестантовъ.

При всякомъ назначеніи къ отправленію въ арестантскія роты преступниковъ, Правительственная Комиссія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія должна немедленно о томъ извѣщать Коменданта крѣпости, куда будетъ арестантъ посланъ.

§ 11.

Доставленіе нужныхъ объ арестантахъ свѣдѣній.

Вмѣстѣ съ таковымъ извѣщеніемъ, Правительственная Комиссія Внутреннихъ Дѣлъ доставляетъ Комендантамъ объ арестантахъ статейные списки, составленные по прилагаемой при семъ формѣ подъ № 1.

Примѣчаніе. Еслибы въ статейныхъ спискахъ по чему либо не были включены всѣ нужныя свѣдѣнія, то Коменданты обязаны въ то же время дотребовать оныя.

§ 12.

Увѣдомленіе о прибывшихъ и зачисленныхъ въ роты арестантахъ.

О прибытіи арестантовъ и зачисленіи въ арестантскія роты, Коменданты увѣдомляютъ въ то же время присутственное мѣсто или лицо, отъ котораго они поступили.

ГЛАВА III.

Управление арестантскими ротами и содержаніе оныхъ.

§ 13.

О подчиненности арестантскихъ ротъ.

Арестантскія роты состоятъ въ полномъ завѣдываніи Крѣпостныхъ Комендантовъ и управляются Плацъ-Маіорами, на правахъ Баталіонныхъ Командировъ.

§ 14.

Продолженіе.

По употребленію и распредѣленію арестантовъ къ крѣ-

бѣдъ, одсылать до тверды Замосція. Jeżeliбы wszakże wypadło Komissyi wysłać tamże więcej jak 225 ludzi (która to liczba przy podwyższonym składzie kompanij poprawczych ma miejsce), natenczas winna będzie uczynić stosowne przedstawienie do JO. Księcia Namiestnika, celem przygotowania dla przewyższającej liczby więźni stosownego pomieszczenia w twierdzy Nowogeorgiewskiej.

§ 10.

Wczesne uwiadomienie Komendantów o przysyłaniu więźni do kompanij poprawczych.

Przy każdym przeznaczeniu więźni do kompanij poprawczych, Komissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego powinna niezwłocznie o tém zawiadamiać Dowódcę twierdzy, do której więźnie mają być posłani.

§ 11.

Dostarczenie potrzebnych szczegółów o więźniach.

Razem z tém uwiadomieniem Komissya Rządowa Spraw Wewnętrznych przesyła Komendantowi listy kateryczne więźniów, sporządzone podług załączonego tu wzoru Nr. 1.

Uwaga. Jeśliby w takowych listach z jakiegokolwiek przyczyny nie były zawarte wszystkie szczegóły, tedy Komendant obowiązany jest natychmiast o to się upomnieć.

§ 12.

Uwiadomienie o przybyłych i zaciągnionych do kompanij więźniach.

O przybyciu więźniów i zaciągnienu do kompanij poprawczych, uwiadamiają Komendanci natychmiast te władze lub osoby, które tych więźniów przysłały.

ROZDZIAŁ III.

Administracya kompanij poprawczych i ich utrzymanie.

§ 13.

O podwładności kompanij poprawczych.

Kompanie poprawcze zostają pod zupełnem zawiadywaniem Komendantów twierdz, a zarządzane są przez Majorów placu, podług praw Dowódców batalionowych.

§ 14.

Ciąg dalszy.

o do użycia i zastosowania więźniów do robót fortecznych,

постнымъ работамъ, они находятся въ зависимости мѣстнаго Инженернаго начальства и Инженернаго Департамента.

§ 15.

Раздѣленіе арестантовъ на разряды.

Арестанты, по поступленіи въ роты, дѣлятся на два разряда, называемые первымъ и вторымъ. Въ первомъ разрядѣ считаются арестанты содержавшіеся въ тюремныхъ заведеніяхъ Царства Польскаго приговоренные къ тяжкому, а во второмъ разрядѣ — къ крѣпостному заключенію.

§ 16.

Размѣщеніе арестантовъ по разрядамъ и отдѣленіямъ.

Для отвращенія безпорядковъ могущихъ произойти отъ совмѣстнаго помѣщенія арестантовъ различныхъ разрядовъ, наблюдать, дабы они размѣщены были въ казармахъ отдѣльно, разрядъ отъ разряда, самые же разряды дѣлить на отдѣленія, стараясь помѣщать въ оныя людей, знающихъ одинакое мастерство и такимъ образомъ составлять отдѣленія: каменщиковъ, плотниковъ, каменотесцевъ и проч.

§ 17.

Составъ отдѣленій.

Число арестантовъ въ каждомъ отдѣленіи опредѣляется по числу унтеръ-офицеровъ, состоящихъ въ арестантской ротѣ, такъ, чтобы каждое отдѣленіе имѣло надъ собою особаго унтеръ-офицера.

§ 18.

Объ одеждѣ арестантовъ.

Арестантамъ имѣть одежду, какъ лѣтнюю, такъ и зимнюю по Высочайше утвержденнымъ въ 1830 году образцамъ: въ первомъ отдѣленіи — какъ положено въ Россійскихъ арестантскихъ ротахъ для военносрочныхъ; а во второмъ отдѣленіи — какъ для всегдашнихъ; кромѣ сей одежды ни подъ какимъ видомъ не позволяется имѣть другой, а если у кого либо изъ арестантовъ имѣется собственная его одежда, съ которою поступилъ въ роту, то хранить таковую въ ротномъ цейхаузѣ, и возвращать арестанту по освобожденіи его.

са они въ зависимости мѣстной власти инженерной какотѣзъ Департамента Инженеровъ.

§ 84.

Классификація вѣзніовъ.

Вѣзніовіе по wejściu do kompanii dzielą się na dwie klasy, zwane pierwszą i drugą. Do klasy 1-jej liczą się wѣзніовіе utrzymywani w wѣзніеніахъ Królestwa Polskiego, jako na ciężkie wѣзніеніе skazani, do 2-jej zaś na warowne wѣзніеніе skazani.

§ 16.

Umieszczanie wѣзніовъ podługъ klass i oddziałów.

Dla uniknienia nieporządku mogącego wyniknąć z umieszczania razem wѣзніовъ klass różnych, przestrzegać mieszczczenia ich w koszarach osobno klassami, same zaś klasy dzielić na oddziały, starając się umieszczać w nich ludzi, znających jedno rzemiosło, i tak tworzyć oddziały: mularzy, cieśli, kamieniarzy i t p.

§ 17.

Skład oddziałów.

Liczba wѣзніовъ w każdymъ oddziale zastosowuje się do liczby podoficerów w kompanii poprawczej, tak iżby każdy oddział miał nad sobą osobnego podoficera.

§ 18.

O odzieniu wѣзні.

Wѣзніе ma odzienie jak letnie, tak i zimowe, podługъ Najwyżej zatwierdzonychъ w r. 1830 przepisów, w pierwszej klassie jak postanowiono w kompaniachъ poprawczychъ Rossyjskichъ dla wojenno-doczesnychъ, a w drugiej jak dla wiecznychъ. Oprócz tego odzienia nie dozwalać pod żadnymъ pozoremъ mieć innego, a jeżeliby wѣзніе miał odzież własną, z którą wszedł do kompanii, tedy te zachować w cekhausie kompanii i zwracać wѣзніові po jego uwolnieniu.

Примѣчаніе. Сколько именно чего полагается на одежду, показано подробно въ прилагаемой при семъ вѣдомости съ разчисленіемъ, подъ № 2.

§ 19.

Постройка обмундирования.

На постройку одежды для арестантовъ получаетъ Комендантъ по 99 злот. 12¹/₄ гроша на человѣка, при назначеніи арестанта въ роту, каковая одежда имѣетъ быть безсрочная. На содержаніе же оной отпускается Коменданту ремонтъ; за который обязанъ содержать одежду въ совершенной годности. Когда убываетъ арестантъ, то одежда его остается въ ротномъ цейхаузѣ, для употребленія на вновь прибывающихъ, и въ такомъ случаѣ Комендантъ уже не въ правѣ требовать вышесказанныхъ денегъ на обмундированіе прибывшаго арестанта.

Примѣчаніе 1. Казенная одежда прежняго Польскаго образца, имѣющаяся на арестантахъ нынѣ состоящихъ и напредъ сего прибывающихъ, сдается по назначенію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Примѣчаніе 2. Комендантъ назначаетъ одного изъ Офицеровъ арестантской роты или Плацъ-Адъютантовъ, Казначеемъ, которому препоручается содержаніе арестантской одежды.

§ 20.

Отпускъ жалованья, аммуниціи и проч. Офицерамъ и нижнимъ чинамъ.

Сумма на жалованье Офицерамъ и нижнимъ чинамъ арестантской роты, какъ равно и аммуниція, отпускаются по распоряженію Главноначальствующаго надъ Инвалидными командами Царства Польскаго, въ распоряженіе Ротнаго Командира, къ которому также поступаютъ наградныя деньги, по прилагаемой при семъ табели № 3. Раздача сихъ денегъ и предметовъ, кому слѣдуетъ, возлагается на его же Ротнаго Командира отвѣтственность, подъ наблюденіемъ Коменданта.

§ 21.

Отпускъ жалованья Священнику.

Священникъ получаетъ жалованье по распоряженію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, а сверхъ онаго жалованья, отъ арестантскихъ ротъ, за исправ-

Увага. Ile mianowicie czego ma być z odzienia, wyszczególnione to w załączonym tu wykazie pod Nr. 2-im.

§ 19.

Sporządzenie umundurowania

Na odzienie dla więźniów otrzymuje Komendant po 99 złp. i 12¹/₄ gr. na każdego, w czasie przeznaczenia więźnia do kompanij, która to odzież ma być bezterminowa; na utrzymanie zaś jej pobiera Komendant remonte, za którą winien jest utrzymać odzież w należytej całości.

Jak tylko się więzień oddała, odzienie jego pozostaje w cekhauszie kompanii, dla użycia na przybywających i w takim razie Komendant nie ma już prawa żądać wyżej oznaczonych pieniędzy na umundurowanie więźnia przybyłego.

Uwaga 1. Odzież sporządzona podług dawnego przepisu i noszona przez więźni już istniejących lub później przybyć jeszcze mogących, zwróconą będzie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, stosownie do jej zarządzenia.

Uwaga 2. Komendant przeznacza jednego z Oficerów kompanii poprawczej, lub z Adjutantów placu na Kassyera, któremu porucza się utrzymanie odzienia więźniów.

§ 20.

Wyplata żołdu, amunicyi i t. d. Oficerom i niższych stopni wojskowym.

Pieniądze na żołd Oficerów i niższych stopni kompanij poprawczych, jakoteż amunicya, wydawane są z rozporządzenia głównego Naczelnika komend invalidów w Królestwie Polskiem dowodzącemu kompanią, który także odbiera i pieniądze na nagrody, stosownie do załączonej tu tabelli Nr. 3-ci; rozdawanie tych pieniędzy i przedmiotów komu należy porucza się temuż Dowódcy kompanii z wiedzą Kommandanta.

§ 21.

Wyplata żołdu Kapelanowi.

Kapelan pobiera żołd stosownie do rozporządzenia Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, obok którego to żołdu za wypełnianie obowiąz-

леніе христіанскихъ требъ, не имѣетъ права требовать, или даже принимать никакой заплаты, подъ какимъ бы то ни было предлогомъ.

§ 22.

Производство содержанія арестантамъ.

Жалованье арестантамъ не полагается, а на продовольствіе отпускаются, на основаніи статьи 64 тюремной инструкціи деньги въ распоряженіе Комендантовъ, по цѣнамъ: въ крѣпости Новогеоргиевской таковымъ, каковыя утверждены въ Варшавскомъ тюремномъ замкѣ, а въ крѣпости Замостьѣ — какъ въ Люблинскомъ тюремномъ замкѣ.

Примѣчаніе. Еслибы случилось, что въ Варшавѣ или Люблинѣ заведенъ былъ другой порядокъ продовольствія арестантовъ, т. е. не по утвержденнымъ цѣнамъ, то для арестантскихъ ротъ, Коменданты и Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія составляютъ цѣны соразмѣрно съ существующими въ Новогеоргиевскѣ и Замостьѣ таковыми на съѣстные припасы; каковыя цѣны Коменданты и Коммисія представляютъ Намѣстнику Царства Польскаго, который утверждаетъ ту цѣну и оною Коменданты должны руководствоваться.

§ 23.

Продолженіе.

Сверхъ того, на улучшеніе пищи арестантамъ, отпускается отъ Инженернаго вѣдомства по 5 грошей ежедневно на каждого арестанта, находившагося у инженерныхъ работъ, на основаніи повелѣнія Господина Главнокомандующаго, Командиру Западнаго Инженернаго Округа отъ 19 Ноября 1832 года, за № 2,501. Изъ оныхъ денегъ составитъ артель для улучшенія пищи веѣмъ арестантамъ, коей Ротный Командиръ ведетъ книгу подъ наблюденіемъ Коменданта.

Примѣчаніе. Изъ оной же артели по усмотрѣнію Коменданта дѣлается денежная помощь отъ 5 до 40 злотыхъ по освобожденіи тѣмъ арестантамъ, которые выдержали срокъ ареста и въ теченіи онаго были хорошаго поведенія.

zków chrześcijańskich, nie ma prawa nietylko żądać ale nawet przyjmować od kompanii poprawczej jakichkolwiek zapłat i pod jakim bądź pozorem.

§ 22.

Утрzymanie więźniów.

Плacy dla więźniów nie przeznaczają się, lecz tylko na życie, stosownie do art. 64-go instrukcyi więziennój, pieniądze na to pobiera Komendant w twierdzy Nowogeorgiewskiej, podług cen, jakie są ustanowione w więzieniu Warszawskim, a w Zamościu — jak w więzieniu Lubelskim

Uwaga. Gdyby się zdarzyło, że w Warszawie lub Lublinie zaprowadzony został inny porządek utrzymywania więźniów, to jest nie podług cen ustanowionych, natenczas dla kompanij poprawczych, Komendanci i Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego układają ceny stosowne do cen żywności w twierdzy Nowogeorgiewskiej lub Zamościu, które to ceny Komendanci i Kommissya przedstawiają Namiestnikowi Królestwa Polskiego do zatwierdzenia, poczem Komendanci trzymać się ich są obowiązani.

§ 23.

Ciąg dalszy.

Prócz tego, dla polepszenia jadła więźniów, wydaje Zarząd inżynieryjny po 5 gr. co dzień na każdego więźnia, znajdujacego się przy robotach inżynieryjnych, na mocy rozkazu Głównodowodzącego do Dowódcy Zachodniego Okręgu Inżynierów pod dniem 19 Listopada 1832 roku Nr. 2,501. Z tych pieniędzy tworzy się składka dla polepszenia jadła wszystkich więźni, w czym Dowódca kompanii utrzymuje rachunek pod wiedzą Komendanta.

Uwaga. Z téjże samej składki, stosownie do uznania Komendanta, udzieloną być ma pomoc pieniężna od złp. 5 do 40 dla tych więźni, którzy przebyli czas więzienia i w ciągu takowego dobrze się sprawowali.

§ 24.

Продолженіе.

Какія, сверхъ того, деньги и на какіе предметы отпускаются Коменданту, видно изъ прилагаемой при семъ табели № 3.

§ 25.

Какъ содержать арестантовъ.

Арестантовъ содержать въ строжайшей военной дисциплинѣ, въ наилучшей чистотѣ и смотрѣть, чтобы они были всегда опрятны, выбриты и острижены, заведеннымъ порядкомъ.

§ 26.

Что запрещается арестантамъ.

Не позволяется арестантамъ курить табакъ, имѣть при себѣ трубки и огнивы, равномерно запрещается давать чернила, бумагу, перья и всякіе инструменты. Когда же для починки ихъ платья или обуви потребуется ножъ, ножницы, шило и проч., то оное отпускать единственно для сказаннаго употребленія, и, по минованіи надобности, тотчасъ отбирать назадъ.

§ 27.

Объ арестантахъ изъ людей лишенныхъ чиновъ.

Лишенныхъ чиновъ людей высшаго званія одѣвать и содержать безъ всякаго различія отъ прочихъ арестантовъ; они поступаютъ въ тотъ же разрядъ, коему принадлежатъ по учиненному надъ ними приговору. Арестанты присланные по особымъ повелѣніямъ Государя Императора или приказаніямъ Намѣстника Царства, если объ нихъ не упомянуто, къ какому разряду должны быть причислены, то таковыхъ людей причислять къ первому разряду, а продовольствовать какъ въ польскихъ тюремныхъ замкахъ арестантовъ приговоренныхъ къ исправительному заключенію.

§ 28.

Недозволеніе арестантамъ имѣть на рукахъ деньги.

Арестантамъ на руки денегъ не раздавать, и строго смотрѣть, чтобы оныхъ не получали и со стороны, не позволяя имъ просить и милостыню.

§ 29.

Учрежденіе въ Церквахъ кружки для арестантовъ.

Для подаянія въ пользу арестантовъ, позволяется имѣть

§ 24.

Ciąg dalszy.

Jakie oprócz tego pieniądze i na jakie przedmioty pobiera Komendant, załączona tabella Nr. 3-ci wskazuje.

§ 25.

Jak utrzymywać więźniów.

Więźniów utrzymywać w najściślejszej karności wojskowej i w największej czystości, przestrzegając, iżby zawsze byli chędo-dzy, ogoleni i ostrzyżeni w sposób przyjęty.

§ 26.

Co się zabrania więźniom.

Więźniom nie pozwala się palić fajki ani też jej nosić przy sobie, równie jak i krzesiwa, zabrania się też dawać atramentu, papieru, piór i wszelkich narzędzi ostrych, jeśli zaś dla naprawy odzienia lub obuwia, potrzeba noża, nożyczek, szydła i t. p., dawać je tylko na to użycie, a po załatwieniu potrzeby natychmiast odbierać.

§ 27.

O więźniach, z ludzi pozbawionych stopni.

Ludzi wyższego stanu, pozbawionych stopni, odziewać i utrzymywać bez żadnej różnicy od innych więźniów; zaciągają się oni do tej klasy, do której należą z zapadłego wyroku. Więźniów przysyłanych ze szczególnych rozkazów Najjaśniejszego Cesarza lub Namiestnika Królestwa, jeżeli o nich nie wspomniano do której klasy mają być policzeni, zaciągają do klasy pierwszej, a utrzymywać jak więźniów zwanych, na poprawcze więzienie skazanych.

§ 28.

Niepozwalanie więźniom miewania pieniędzy.

Więźniom pieniędzy do rąk nie dawać i ściśle przestrzegać, iżby ich ze strony nie dostawali, nie pozwalać im też proszenia o jałmużnę.

§ 29.

Zaprowadzenie w kościołach puszek dla więźniów.

Do zbierania jałmużny dla więźniów pozwala się mieć puszk-

кружку въ церкви Гарнизона того мѣста, гдѣ находятся арестантскія роты. Кружка сія должна быть за печатью Коменданта и получаемыя въ оную деньги употреблять на улучшеніе пищи арестантамъ, съ запискою въ артельную книгу.

§ 30.

О продовольствіи нижнихъ чиновъ въ арестантскихъ ротахъ.

Нижніе чины при арестантскихъ ротахъ, получаютъ продовольствіе по распоряженію Главноначальствующаго надъ Инвалидными командами Царства Польскаго.

§ 31.

Заготовленіе разныхъ вещей для артели нужныхъ.

Потребныя хозяйственныя вещи, какъ-то: квашни, квасныя кадки, ушаты, ведра, лопаты, котлы, уполонники и тому подобныя, заготавливаются и содержатся Комендантомъ, которому отпускаются деньги, какъ объяснено въ табели № 3.

§ 32.

О посылкѣ арестантовъ въ баню.

Для здоровья и соблюденія чистоты, арестантовъ посылать въ баню, не болѣе 2 разъ въ мѣсяцъ за надлежащимъ присмотромъ. Особенныхъ денегъ на сіе не отпускается, а должно производить изъ экономіи отпускаемыхъ на отопливаніе дровъ.

§ 33.

О воспрещеніи арестантамъ вступать въ бракъ.

Арестантамъ холостымъ или вдовымъ не позволяется вступать въ бракъ, во все время нахожденія ихъ въ ротѣ.

§ 34.

Объ арестантахъ, женатыхъ прежде вступленія въ роту.

Арестанты, которые были женаты до поступленія въ арестантскія роты, должны содержаться вмѣстѣ съ прочими арестантами въ острогахъ, а отнюдь не въ особыхъ домахъ; женамъ ихъ вмѣстѣ съ мужьями жить въ острогахъ не позволяется.

§ 35.

О дѣтяхъ арестантовъ.

Дѣти арестантовъ, прижитые до поступленія въ крѣпостную работу, принадлежать тому вѣдомству, у которыхъ отцы находились прежде ареста.

кѣ въ коścieле гарнизонowym tego miejsca, gdzie się znajduje kompania poprawcza. Puszka ta powinna być z pieczęcią Komendanta, a składanych w niej pieniędzy używać na ulepszenie jadła więźniów, zapisując do składkowej książki.

§ 30.

O utrzymaniu niższych stopni w kompaniach poprawczych.

Niższe stopnie w kompaniach poprawczych pobierają utrzymanie według rozporządzenia Głównego Naczelnika Kommend Inwalidów w Królestwie Polskiem.

§ 31.

Opatrzanie w różne rzeczy do gospodarstwa potrzebne.

Potrzebny sprzęt gospodarski, jako to: dzieże, kadki, cebry, wiadra, łopaty, kotły, warząchwie i t. p. zaprowadza i utrzymuje Komendant, który na to pobiera pieniądze, jak wskazano w tabelli Nr. 3-ci.

§ 32.

O posyłaniu więźniów do łaźni.

Dla zdrowia i utrzymywania w czystości więźniów, posyłać ich do łaźni, nie częściej jak dwa razy na miesiąc, ze stosownym dozorem. Osobnych na to pieniędzy nie przeznacza się, a tylko uskuteczniać się to powinno z oszczędności dawanego na opał drzewa.

§ 33.

O zabronieniu więźniom żenienia się.

Nie pozwala się więźniom nieżonatym lub wdowcom wstępować w związki małżeńskie, przez cały czas znajdowania się ich w kompanii.

§ 34.

O więźniach, którzy się ożenili przed wejściem do kompanii.

Więźniowie, którzy byli żonatymi przed wejściem do kompanij poprawczych, mają być trzymani razem z innymi więźniami w ostrogach (więzieniach), a bynajmniej nie w osobnych domach. Żonom ich pospołu z mężami mieszkać w ostrogach nie pozwala się.

§ 35.

O dzieciach więźniów.

Dzieci więźni, spłodzone przed wejściem tychże do twierdzy, należą do téj władzy, pod którą zostawali ich ojcowie przed uwięzieniem.

§ 36.

Арестантовъ выпускать изъ казармъ только для казенныхъ надобностей.

Арестантовъ по пробити вечерней зори, изъ казармъ не выпускать, и во всякое время не позволять имъ никуда выходить, кромѣ какъ для казенной надобности за надлежащимъ надзоромъ.

§ 37.

О бѣжавшихъ арестантахъ дѣлать надлежащее сношеніе на счетъ поимки ихъ.

Въ случаѣ побѣга арестантовъ изъ арестантскихъ ротъ Коменданты дѣлаютъ немедленно надлежащее съ кѣмъ слѣдуетъ по гражданской части сношеніе о поимкѣ бѣглаго.

§ 38.

Средство къ удержанію арестантовъ отъ побѣга.

Для отвращенія арестантовъ отъ побѣговъ, Комендантамъ крѣпостей поставляется непремѣннымъ правиломъ:

1) чтобы всѣ арестанты были закованы, какъ въ польскихъ тюремныхъ замкахъ, съ тою разницею, что къ тачкамъ не приковывать;

2) всѣмъ арестантамъ брить головы слѣдующимъ порядкомъ: въ первомъ разрядѣ брить спереди полголовы отъ одного уха до другаго, а во второмъ — отъ затылка до лба полголовы съ лѣвой стороны.

§ 39.

О покупке бритвъ и мыла для бритья арестантовъ.

Потребныя для бритья арестантовъ бритвы и мыло покупать изъ суммы отпускаемой Коменданту на продовольствіе.

§ 40.

О заготовленіи кандаловъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія распоряжается объ отпускѣ Коменданту примѣрнаго числа кандаловъ, которые Комендантъ долженъ содержать въ исправности, получая на то ремонтъ по $\frac{1}{2}$ гроша ежедневно на каждаго арестанта; на сей предметъ Комендантъ имѣетъ право завести кузницу въ арестантской ротѣ, употребляя въ оной кузнецовъ изъ арестантовъ, или прикомандировать кузнеца изъ войскъ, составляющихъ Гарни-

§ 36.

Вѣзніовъ выпускать зъ косзар только в потребие скарбовѣй.

Po capstrzyku nie wypuszczac więziów z koszar i nigdy nie pozwalać im wychodzić, jak tylko w potrzebie skarbowej, pod należytyм dozorem.

§ 37.

O pojmaniu zbiegłych więziów znosić się z kim należy.

W razie ucieczki więziów z kompanij poprawczych, Komendantci komunikują się niezwłocznie z kim należy w wydziale cywilnym względem pojmania zbiega.

§ 38.

Środki ku powściągnięciu więziów od ucieczki.

Dla zapobieżenia uciekaniu więziów, przepisuje się Komendantom za nieodzowne правило:

1) iżby wszyscy więziowie byli okuci, jak w więzieniach polskich, z tą różnicą, aby do tacek nie przykuwać;

2) wszystkim więziom golić głowy w ten sposób: w pierwszej golić pół głowy z przodu, od jednego ucha do drugiego; w drugiej zaś klasie, golić od tyłu pół głowy, do czoła z lewej strony.

§ 39.

O kupowaniu brzytw i mydła do golenia więziów.

Brzytwy i mydło do golenia więziów kupować z summy wydawanей Komendantom na opatrzenie tychże więziów.

§ 40.

O sporządzeniu kajdan.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego poleca wydanie Komendantowi pewnej liczby kajdan, które on winien utrzymać w całości, pobierając na to remontę, po $\frac{1}{2}$ grosza dziennie na każdego więźnia. Na ten koniec Komendant ma prawo założenia kuźni w kompanii poprawczej i użycia do niej kowali z więźniów, lub też przeniesienia kowala z wojsk składających garnizon twierdzy, materyał

зонъ крѣпости, а матеріаль и инструменты для таковой кузницы, должно завести изъ вышесказаннаго ремонта.

§ 41.

Арестанты за учиненное преступленіе предаются суду.

Арестантъ, во время нахождения въ ротѣ, за преступленіе подлежащее сужденію по законамъ, предается военному суду и наказывается сообразно преступленію, по конфирмаціямъ Коменданта, или высшаго начальства.

§ 42.

Исполненіе приговоровъ.

По приговору, арестанты остаются въ арестантской ротѣ, въ томъ или въ другомъ разрядѣ, или же смотря по важности преступленія ссылаются въ Сибирь въ каторжную работу; но опредѣленіе късылкѣ дѣлается уже по конфирмаціи высшаго начальства.

§ 43.

О сообщеніи Правительственной Коммисіи Юстиціи о вновь открытыхъ преступленіяхъ арестантовъ.

При случаѣ подозрѣнія, что какой либо изъ арестантовъ, до поступленія въ роту учинилъ преступленіе, за которое онъ не сужденъ, о чемъ Комендантъ можетъ узнать по собственному объявленію арестанта или посредствомъ другихъ случаевъ, Комендантъ обязанъ о томъ предварительно сообщить Правительственной Коммисіи Юстиціи для дальнѣйшаго распоряженія.

§ 44.

Продолженіе.

Если въ Гражданскихъ присутственныхъ мѣстахъ откроется, что въ какомъ либо преступленіи соучаствовали тѣ люди, кои уже находятся въ арестантскихъ ротахъ, за что либо другое, и что они по симъ вновь открытымъ дѣламъ, не были еще по суду наказаны, то таковыхъ, по требованіямъ Гражданскихъ начальствъ, отсылать къ нимъ непрекословно.

§ 45.

Продолженіе.

Штрафы въ предыдущихъ статьяхъ означенные, вносятся въ статейные списки арестантовъ.

за і и narzędzia do takiej kuźni, powinny być zaprowadzone z wyz wspomnionej remonty.

§ 41.

Więźniowie za popełnione przestępstwa oddają się pod Sąd.

Więzień w czasie znajdowania się w kompanii, popełniwszy występек, podpadający sądeniu wedle praw, oddawany jest pod Sąd Wojenny i karany stosownie do przestępstwa, za potwierdzeniem Kommandanta lub wyższej Zwierzchności.

§ 42.

Wypełnianie wyroków.

Po wyroku więźniowie zostają w kompanii poprawczej w téjże lub w innej klasie, albo téż względnie do wielkości przestępstwa odsyłają się na Syberyą do ciężkich robót, atoli na to wysłanie potrzeba już zatwierdzenia wyższej Zwierzchności.

§ 43.

O donoszeniu Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości o przestępstwach popełnionych przez więźniów przed wejściem do kompanij poprawczych.

W razie wynikłego podejrzenia, że który z więźni, przed wejściem jeszcze do kompanii poprawczej, dopuścił się przestępstwa, za które jeszcze sądzonym nie był, o czém Kommandant bądź z własnego zeznania więźnia, bądź z innych okoliczności powziąć może wiadomość, winien tenże Kommandant przedewszystkiém donieść o tém Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, dla dalszego postąpienia.

§ 44.

Ciąg dalszy.

Jeżeli w Sądach Cywilnych wykryje się, iż w jakimkolwiek przestępstwie mieli udział ci ludzie, którzy się już znajdują w kompaniach poprawczych za co innego, i że ci, z powodu tych nowo-odkrytych win, nie byli jeszcze sądownie ukarani, takich, na żądanie zwierzchnictw cywilnych, odsyłać do tychże zwierzchnictw nieodzownie.

§ 45.

Ciąg dalszy.

Skarcenia w powyższych artykułach wymienione, wciągają się do kategorycznych list więźniów.

§ 46.

Содержаніе статейныхъ списковъ объ арестантахъ.

Въ каждой арестантской ротѣ, о всѣхъ арестантахъ имѣть общій статейный списокъ, по прилагаемымъ при семъ формамъ подъ № 4 и 5, въ которые вносить подробно всѣ свѣдѣнія, какія объ нихъ сообщены будутъ изъ тѣхъ присутственныхъ мѣстъ, отъ коихъ присланы въ роту.

§ 47.

Представленіе сихъ списковъ.

Таковые статейные списки, Коменданты ежегодно къ 1 Января, представляютъ въ Инженерный Департаментъ.

§ 48.

Представленіе особыхъ вѣдомостей о числѣ арестантовъ.

Кромѣ статейныхъ списковъ, Коменданты представляютъ также въ Инженерный Департаментъ ежемѣсячно перечневые вѣдомости, по прилагаемой формѣ № 6, о числѣ арестантовъ, съ показаніемъ прибыли и убыли оныхъ, а равно неспособныхъ и находящихся за болѣзнями въ госпитальныхъ.

Въ сихъ вѣдомостяхъ показывается и свѣдѣніе о имѣющемъ помѣщеніи для арестантовъ.

§ 49.

Представленіе ежемѣсячныхъ вѣдомостей объ арестантахъ находившихся на работахъ.

Отъ Инженерныхъ командъ, заведывающихъ крѣпостными работами, по истеченіи каждаго мѣсяца, представляются въ Инженерный Департаментъ перечневые за подписью ихъ и Комендантовъ вѣдомости, о числѣ арестантовъ, посылаемыхъ ежедневно къ работамъ, въ продолженіи мѣсяца. Равномѣрно представляются отъ нихъ въ оный же Департаментъ ежегодно въ первыхъ числахъ Января, перечневые вѣдомости, о числѣ мастеровыхъ разныхъ мастерствъ; за приобученіемъ къ коимъ, Инженерная команда обязана имѣть бдительнѣйшее наблюденіе. Обѣимъ симъ вѣдомостямъ прилагаются формы подъ № 7 и 8.

§ 50.

Представленіе свѣдѣній о чинахъ арестантскихъ ротъ.

О воинскихъ чинахъ, состоящихъ въ арестантскихъ ротѣхъ, Коменданты доставляютъ всѣ нужные свѣдѣнія, въ Ин-

§ 46.

Utrzymywanie katerycznych list więźniów.

W każdej kompanii poprawczej utrzymywana ma być ogólna lista kateryczna wszystkich więźniów, podług załączonych tu wzorów Nr. 4 i 5, w której zapisują się wszystkie szczegóły, jakie o nich będą poniesione od sądownictw przysyłających ich do kompanii.

§ 47.

Przedstawianie tych list.

Listy te katerycyjne przedstawiają Kommandanci corocznie na 1 Stycznia Departamentowi Inżynierów.

§ 48.

Podawanie szczególnych wykazów liczby więźniów.

Oprócz list kateryjnych, Kommandanci przedstawiają także Departamentowi Inżynierów, co miesiąc, treściwe wykazy, podług załączonego wzoru Nr. 6 co do liczby więźniów, z wyszczególnieniem ich przybywania i ubywania, jakoteż niezdatnych lub zostających dla słabości w szpitalach.

W tych wykazach wzmiankuje się też o możności pomieszczenia pewnej liczby więźniów.

§ 49.

Przedstawienie wykazów miesięcznych co do więźniów znajdujących się przy robotach.

Kommandy inżynieryjne, zawiadujące robotami w twierdzy, po upłynieniu każdego miesiąca, przedstawiają Departamentowi Inżynierów wykazy treściwe liczby więźniów, którzy byli posyłani co dzień do robót, z podpisem także Kommandantów. Również przedstawiają też Kommandy do rzeczzonego Departamentu, co rok w pierwszych dniach Stycznia, wykazy treściwe liczby majstrów różnych rzemiosł, do których aby się ci usposobili, Kommandy Inżynierów pilnie w to wglądać powinna. Oba tych wykazów załączają się tu wzory pod Nr. 7 i 8.

§ 50.

Podawanie raportów o wojskowych w kompaniach poprawczych.

O ludziach wojskowych, zostających w kompaniach poprawczych, Kommandanci podają wszelkie potrzebne raporta do De-

спекторскій Департаментъ Военнаго Министерства, и Члену Совѣта Управленія Царства Польскаго Генераль-Адъютанту Раутенштрауху, на томъ же основаніи, какъ и о прочихъ воинскихъ командахъ.

§ 51.

О донесеніяхъ срочныхъ въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Комендантъ доставляетъ въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія срочныя донесенія, какъ заведено въ тюремныхъ замкахъ, мѣсячныя подъ названіемъ: „Контроль народонаселенія“, и трехмѣсячныя: „Движеніе арестантовъ.“

Примѣчаніе. Сверхъ того, Комендантъ же обязанъ о смерти, побѣгѣ и поимкѣ бѣглаго арестанта, увѣдомлять о томъ то судебное мѣсто, гдѣ арестантъ былъ сужденъ, равномерно и объ освобожденіи арестанта по выдержаніи срока.

§ 52.

•Донесеніе о чрезвычайныхъ происшествіяхъ по арестантскимъ ротамъ.

О могущихъ случиться въ арестантскихъ ротахъ чрезвычайныхъ происшествіяхъ, Коменданты немедленно доносятъ о томъ на Высочайшее имя (означая на конвертѣ по Инспекторскому Департаменту Военнаго Министерства), и таковыя же донесенія дѣлаютъ Господину Намѣстнику въ Царствѣ.

ГЛАВА IV.

Употребленіе арестантовъ на работы.

§ 53.

О доставленіи Инженернымъ командамъ свѣдѣнія о числѣ арестантовъ выходящихъ на работы.

Коменданты извѣщаютъ еженедѣльно Инженерныя команды, въ распоряженіи коихъ по работамъ состоятъ арестантскія роты, о наличномъ числѣ арестантовъ, и о томъ, сколько изъ нихъ можно выслать къ инженернымъ работамъ; если замѣчено будетъ, что Инженерныя команды не берутъ арестантовъ на работу, то Комендантъ сносится о томъ съ Командиромъ Западнаго Инженернаго Округа.

§ 54.

Воспрещеніе удерживать арестантовъ отъ высылки на работы подъ разными предлогами.

При высылкѣ арестантовъ на крѣпостную работу, стро-

partamentu Inspektorskiego w Ministeryum Wojny, tudzież do Członka Rady Administracyjnej Królestwa Polskiego Jenerała Lejtenanta Rautenstraucha na tejże zasadzie co i o innych komendachъ wojskowych.

§ 51.

O peryodycznychъ raportachъ do Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownychъ i Oświecenia Publicznego.

Kommandant składa także Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownychъ i Oświecenia Publicznego peryodyczne raporta na wzór przepisanychъ w więzieniachъ, jako to: miesięcznychъ pod nazwiskiemъ: „Kontrolla ludności“ i kwartalnychъ: „Ruch więźni.“

Uwaga. Nadto Kommandant obowiązany jest o śmierci, ucieczce i ujęciu zbiegłego więźnia, zawiadamiać tę sądową władzę, w której więzień byłъ sądzony; podobnie jak i o uwolnieniu więźnia po wycierpieniu kary.

§ 52.

Doniesienia o nadzwyczajnychъ wypadkachъ w kompaniachъ poprawczychъ.

O mogącychъ się zdarzyć w kompaniachъ poprawczychъ wypadkachъ nadzwyczajnychъ, Kommandanci niezwłocznie donoszą pod adresemъ Najwyższymъ (wyrażającъ na kopercie w Wydziale Departamentu Inspektorskiego Ministeryum Wojny) i także doniesienia robią do Główno-dowodzącego w Królestwie.

ROZDZIAŁ IV.

Użycie więźniów do robót.

§ 53.

O donoszeniu Kommandantomъ Inżynierijnymъ o liczbie więźniówъ wychodzącychъ do robótъ.

Kommandanci donoszą co tydzień Kommandantomъ Inżynierijnymъ, pod rozrządzeniemъ których co do robótъ zostają kompanie poprawcze, o liczbie więźniówъ, jakoteż ile wysłać można do robótъ Inżynierskichъ. Jeśli się zaś dostrzeże, iż Kommandy Inżynierijne nie biorą więźniówъ do roboty, natenczas Kommandant donosi o témъ Dowódcy Zachodniego Okręgu Inżynierówъ.

§ 54.

Zakazъ wstrzymywania więźniówъ od posyłania do roboty pod różnemi pozorami.

W wysyłaniu więźniówъ do robótъ fortecznychъ, surowo zabra-

го запрещается удерживать таковыхъ изъ нихъ, кои обучены разнымъ мастерствамъ, подъ предлогомъ употребленія въ кашевары, артельщики и прочія подобныя надобности; въ числѣ слабыхъ, невысылаемыхъ къ работамъ, дозволяется оставлять тѣхъ только, которые дѣйствительно за болѣзною, или происходящею отъ того слабостию не могутъ быть употребляемы наряду съ прочими.

§ 55.

Какой порядокъ наблюдается при выводѣ арестантовъ на работы.

При выводѣ арестантовъ изъ казармъ на работы, наблюдать всегда слѣдующее правило:

Предъ выходомъ битъ сборъ, роты расчитывать на два взвода, а каждый взводъ дѣлить на отдѣленія, на правомъ и лѣвомъ флангѣ и въ срединѣ каждой роты ставить въ передней шеренгѣ по одному унтеръ-офицеру; прочимъ же унтеръ-офицерамъ не стоять въ фронтѣ въ одной линіи съ арестантами, а становиться предъ серединою своихъ ротъ, въ десяти шагахъ отъ передней шеренги, лицомъ къ фронту, дабы имѣть арестантовъ въ виду и видѣть начальника, когда идетъ по фронту; по сдѣланіи переклички, заходить по отдѣленіямъ.

Офицерамъ при проводѣ мимо начальника, идти на дирекціональномъ флангѣ, при первомъ отдѣленіи своей роты, выравнившись съ переднею шеренгою, но на три шага отдѣльно отъ фронта. Всѣ движенія производить обыкновенными командными словами.

§ 56.

Порядокъ возвращенія арестантовъ съ работы.

По окончаніи работы вторично битъ сборъ и арестантовъ построивши прежнимъ порядкомъ, возвращать въ казармы.

§ 57.

Назначеніе дежурнаго Офицера при ротахъ.

Офицерамъ арестантскихъ ротъ (исключая Ротнаго Командира) водить арестантовъ на работы поочередно, и оставаться при нихъ вмѣстѣ съ унтеръ-офицерами, цѣлый день, для наблюденія порядка и присмотра за ними, а въ вечеру по окончаніи работъ, приводить ихъ обратно въ казармы. Офицеры сии называются дежурными при арестантскихъ ротахъ.

ня się wstrzymywać sposobnych do różnych rzemiosł, pod pozorem użycia na kucharzy, gospodarzy i t. p. W liczbie chorych nieposyłających się do robót, pozwala się zostawiać tych tylko, którzy istotnie, dla słabości lub pochodzącej z niej niemocy, użyć pospół z innemi być nie mogą.

§ 55.

Jaki zachowuje się porządek przy wyprowadzeniu więźnia do roboty.

W wyprowadzeniu więźniów z koszar do roboty, przestrzegać zawsze następującego prawidła:

Przed wyjściem bębnić na zebranie się, kompanie podzielić na dwa plutony (wzwoły), a każdy pluton na oddziały; na prawém i lewém skrzydle, jakoteż w środku każdej kompanii (роты) stawiać w przednim szeregu po jednym podoficerze, inni podoficerowie nie powinni stać w jednym szeregu z więźniami, lecz przed środkiem swoich kompanij, na 10 kroków od pierwszego szeregu, twarzą do frontu, aby mieć więźniów na oku i widzieć Naczelnika, gdy przechodzi przed szeregiem. Po apelu przeciągać oddziałami. Oficerowie w czasie przeciągania mimo Naczelnika, iść powinni w skrzydle dyrekcyjnym, przy pierwszym oddziale swój kompanii, w równi z szeregiem przednim, lecz o trzy kroki oddaleni od frontu. Wszystkie zwroty odbywać się powinny za pomocą zwyczajnego kommanderowania.

§ 56.

Porządek w powracaniu więźniów od roboty.

Po ukończeniu robót, powtórnie bębnić na zebranie się i w takim jak wyżej szyku powracać do koszar.

§ 57.

Wyznaczenie Oficerów dyżurnych przy kompaniach.

Oficerowie kompanij poprawczych (wyjawszy Dowódcę kompanii) mają z kolei wyprowadzać więźniów do roboty i zostawać przy nich razem z podoficerami przez cały dzień dla przestrzegania porządku i dawania na nich oka, w wieczór zaś, po ukończeniu robót, przyprowadzać ich na powrót do koszar. Oficerowie ci zowią się dyżurnymi przy kompaniach poprawczych.

§ 58.

Назначеніе унтеръ-офицеровъ къ арестантамъ, на работахъ находящихся.

Когда роты, по свойству работъ, дѣлятся на участки, то при каждомъ участкѣ находится унтеръ-офицеру, а дежурному Офицеру присутствовать при выводѣ и возвращеніи арестантовъ, и обходами по работамъ удостовѣряться, достаточно ли за ними присматриваютъ.

§ 59.

Назначеніе конвоя для присмотра за арестантами.

Конвой съ арестантами давать отъ крѣпостнаго Гарнизона; а такъ какъ арестантскія роты въ Царствѣ Польскомъ составлены по большей части изъ важныхъ преступниковъ и опасныхъ людей, то число конвойныхъ предоставляется усмотрѣнію Коменданта, по обстоятельствамъ.

§ 60.

Продолженіе.

Унтеръ-офицеровъ съ конвойными наряжать въ такомъ числѣ, чтобы при каждыхъ 10 рядовыхъ конвойныхъ, находился 1 унтеръ-офицеръ.

§ 61.

Продолженіе.

При 60 рядовыхъ съ положенными къ нимъ унтеръ-офицерами или при меньшемъ числѣ, по усмотрѣнію Коменданта, назначать одного Офицера, для наблюденія за конвойными и самими арестантами, въ пособіе Офицерамъ арестантскихъ ротъ.

§ 62.

О наблюденіи за арестантами при отпускѣ ихъ для естественныхъ нуждъ.

Конвойные рядовые, ни въ какомъ случаѣ не должны отпускать арестантовъ для естественныхъ нуждъ, безъ позволенія на то дежурнаго унтеръ-офицера, и строго наблюдать за отпущенными, кои должны исправлять свои нужды въ опредѣленныхъ къ тому мѣстахъ.

§ 63.

О воспрещеніи конвойнымъ входить въ разговоры съ арестантами.

Конвойнымъ вовсе не входить въ разговоры съ арестантами, и за малѣйшее отъ сего отступленіе, виновнаго строго наказывать, предъ всѣми прочими конвойными, и въ присутствіи мѣстнаго начальства арестантской роты.

§ 58.

Przeznaczenie podoficerów do więźniów będących przy robotach.

Kiedy kompanie stosownie do robót podzielić się muszą na części, natenczas przy każdej części powinien znajdować się podoficer, a Oficer dyżurny być obecnym przy wyprowadzeniu i powrocie więźniów, i obejrzeniem robót przekonywać się czy należyście są doglądane.

§ 59.

Wyznaczenie konwoju dla pilnowania więźniów.

Konwój dla więźniów dawać z garnizonu twierdzy, że zaś kompanie poprawcze w Królestwie Polskiem składają się po większej części z przestępców wielkiej wagi, z ludzi niebezpiecznych, przeto liczba konwojujących zostawia się do uwagi Kommandanta podług okoliczności.

§ 60.

Ciąg dalszy.

Podoficerów z konwojującymi posyłać tyle, ażeby przy każdych dziesięciu szeregowych z konwoju, był jeden podoficer.

§ 61.

Ciąg dalszy.

Do 60-ciu szeregowych z przeznaczonemi do nich podoficerami, albo téż i do mniejszej liczby, podług uwagi Kommandanta, wyznaczać jednego Oficera, dla dozoru konwojujących i więźniów, w pomoc Oficerom kompanij poprawczych.

§ 62.

O czuwaniu nad więźniami w czasie oddalania się ich na stronę dla potrzeb naturalnych.

Konwojujący szeregowi nigdy nie powinni puszczać więźniów dla potrzeb naturalnych bez pozwolenia na to podoficera dyżurnego, a dawać mają pilne oko na tych, przestrzegając téż, żeby potrzeby swe w przeznaczonych na to miejscach odbywali.

§ 63.

O zabronieniu konwojującym wdawania się w rozmowę z więźniami.

Konwojujący zgoła nie powinni wdawać się w rozmowy z więźniami, a za najmniejsze w téj mierze uchybienie, surowo karać wykraczającego w obec wszystkich konwojujących, oraz miejscowej zwierzchności kompanii poprawczej.

§ 64.

О предосторожностяхъ въ случаѣ намеренія арестантовъ къ побѣгу.

Конвойные, наряжаемые для присмотра за арестантами, въ случаѣ замѣченнаго умысла ихъ къ побѣгу, имѣютъ право стрѣлять по тѣмъ, которые видимо будутъ стараться спастись бѣгствомъ, или, не сдаваясь конвойнымъ, отважатся угрожать симъ послѣднимъ, нападая на нихъ.

§ 65.

О предосторожности въ случаѣ бунта арестантовъ.

На тотъ же предметъ и на случаи явнаго бунта арестантовъ, унтеръ-офицерамъ арестантскихъ ротъ для усмиренія мятежныхъ и для собственной обороны имѣть тесаки заостренные.

§ 66.

Гдѣ хранить сіи тесаки.

Тесаки сіи хранить въ ночное время въ томъ мѣстѣ, гдѣ назначено будетъ Комendanтомъ, съ крайнею осторожностію, дабы не могли оными воспользоваться арестанты.

§ 67.

О невысылкѣ арестантовъ къ работамъ менѣ 10 человекъ.

Для производства работъ, менѣ 10 человекъ арестантовъ вмѣстѣ не посылать, но въ случаяхъ требующихъ необходимаго командированія одного или нѣсколькихъ, но менѣ 10 человекъ, посылать таковыхъ съ особымъ конвоемъ отъ одного изъ городскихъ карауловъ. Конвойные сіи, по приводѣ препорученныхъ имъ арестантовъ въ казармы, возвращаются къ своему караулу.

§ 68.

Въ какихъ случаяхъ снимать желѣза у арестантовъ съ одной ноги.

При работахъ, на которыхъ нельзя работать скованнымъ на обѣ ноги арестантамъ, съ одной ногою желѣза имъ снимать, но къ таковымъ работамъ преимущественно употреблять арестантовъ срочныхъ и такихъ, кои по поведенію благонадежныѣ другихъ.

§ 69.

Воспрещеніе употреблять арестантовъ къ партикулярнымъ работамъ.

Наистрожайше запрещается употреблять арестантовъ на другія какія либо работы, кромѣ казенныхъ.

§ 64.

О осторожности въ случаѣ замышляемаго бѣга арестантовъ.

Конвоирующіе, до стрѣженія вѣзніовъ преезначени, въ разе дострѣженія замиару уcieчки тыхже вѣзніовъ, мають право стрѣляць до тыхъ, ктѣрзыбы выраэне усилѣвали оцалиць сѣ уcieчкой, луб не поддаѣ сѣ конвоирующымъ, сміели имъ заграэаць и удерзали на нихъ.

§ 65.

Осторожности на случай бунта вѣзніовъ.

На тен коніецъ и на случай явнаго бунта вѣзніовъ, под-офицерѣ компаніи поправочныхъ міецъ повинни для усмиренія збунтованныхъ и для власнѣй обороны тесаки выострзены.

§ 66.

Гдѣ хѣвать те тесаки.

Тесаки те хѣвать сѣ мають на нѣ тамъ, гдѣзъ Коммендантъ преезначы, а то зъ такою осторожностію, избы ихъ не могли уzyć вѣзніовіе.

§ 67.

О невысыланіи до работы мнѣе 10-ти вѣзніовъ.

До работы мнѣе 10-ти вѣзніовъ разомъ не посылѣть, въ разе закъ коніечной потребности высыланія одного только луб килку, лѣчь мнѣе нѣ 10-ти, посылѣть ихъ подъ особнымъ конвоемъ зъ одной зъ страэы міеьскихъ; конвоирующіи сѣ, по прѣзпѣrowadзненіи вѣзніовъ до козаръ, вращаѣ до своей страэы.

§ 68.

Въ какихъ случаяхъ здезмѣвать оковы вѣзніовъ зъ одной ноги.

У робѣтъ, ктѣрыхъ одбываць не мѣзъна окутымъ на обіе ногъ зъ одной ноги здезмѣвать кайданы; до такихъ wszакже робѣтъ уыѣваць щѣзгѣѣльнѣе вѣзніовъ часовыхъ и такихъ, ктѣрзы зъ кондуиты пѣвнѣеи сѣ отъ инныхъ.

§ 69.

Заказъ уыѣванія вѣзніовъ до робѣтъ прѣватныхъ.

Найсуроѣеій забранія сѣ уыѣваць вѣзніовъ до инныхъ какихъ-колькоѣкъ робѣтъ опрѣчь скарѣовыхъ.

§ 70.

Определение времени для работ арестантамъ.

Время высылки арестантовъ на работу и отпускъ съ оной, опредѣляется по урочному реестру Инженернаго вѣдомства 1812 года.

§ 71.

О распредѣленіи арестантовъ къ работамъ.

Распредѣленіе къ работамъ высылаемыхъ арестантовъ и надзоръ за ними, относительно успѣха по онымъ, зависитъ непосредственно отъ того начальства, въ распоряженіи коего по строительной части состоятъ роты.

§ 72.

Наказаніе арестантовъ за лѣность и нерадѣніе.

За лѣность и нерадѣніе къ работамъ арестантовъ наказывать на мѣстѣ, по усмотрѣнію наблюдающаго за работами начальника. Мѣра сего наказанія не должна превосходить того, сколько нужно для побужденія нерадиваго къ прилежной работѣ, и именно не свыше 16 ударовъ унтеръ-офицерскою тростию.

§ 73.

Во время вьюги арестантовъ къ работамъ не высылать.

Во время зимы, когда бываютъ вьюги при большихъ морозахъ, арестантовъ не высылать въ такія работы, которыя производятся на мѣстахъ, подверженныхъ дѣйствію сильнаго вѣтра.

§ 74.

О неупотребленіи арестантовъ на работы въ воскресные и высокаторжественные дни.

Въ воскресные и высокаторжественные дни, внесенные въ число табельныхъ для присутственныхъ мѣстъ, арестантовъ отъ крѣпостныхъ работъ вовсе увольнять, исключая только экстренныхъ случаевъ, гдѣ чрезъ отлагательство могутъ произойти: вредъ строеніямъ, ущербъ Казнѣ и остановка въ сообщеніяхъ.

§ 75.

О дозволеніи арестантамъ ходить въ церковь.

Въ таковыя свободныя отъ работъ дни арестантовъ посылать поротно, при Офицерахъ и унтеръ-офицерахъ въ церковь, для слушанія Божественной литургіи.

§ 70.

Oznaczenie czasu do pracy więźniów.

Czas wysyłania więźniów do roboty i ściągania z niej, przepisany jest instrukcją wydziału Inżynieryjnego r. 1812.

§ 71.

O rozporządzeniu więźniów do robót.

Rozporządzanie więźniami, do robót posyłaniami, i dozór nad niemi co do należytego pracowania, zawisły bezpośrednio od téj zwierzchności, pod rozporządzeniem której we względzie budowniczym zostają kompanie.

§ 72.

Karanie więźniów za niedbalstwo i lenistwo.

Za lenistwo i niedbalstwo w pracy więźniów na miejscu, za osądzeniem przez Naczelnika doglądającego roboty, wymiar téj kary nie powinien przewyższać stopnia kary, mogącego przynaglić opieszałego do pilności w pracy, a mianowicie nie ma przechodzić 16-tu uderzeń trzcina podoficerską.

§ 73.

W czasie zamieci nie posyłać więźniów do robót.

Zimą, kiedy bywają zamiecie przy wielkich mrozach, nie posyłać więźniów do takich robót, które się odbywają na miejscach wystawionych na działanie gwałtownego wiatru.

§ 74.

O nieużywaniu więźniów do robót w dni niedzielne i uroczyste.

W dni niedzielne i uroczystości policzone do dni galowych dla sądownictwa, zupełnie uwalniać więźniów od robót fortecznych, wyjąwszy tylko przypadki nadzwyczajne, w których przez zwłokę może nastąpić szkoda w budowlach, uszczerbek Skarbowi, lub przerwa w komunikacyi.

§ 75.

O pozwoleniu więźniom chodzenia do kościoła.

W takie dni, od robót wolne, posyłać więźniów kompaniami z Oficerami i podoficerami do kościoła, dla słuchania Mszy Świętej.

§ 76.

О наблюдении, чтобы арестанты в великий постъ говѣли.

Во время великаго поста, арестанты Греко-Россійскаго исповѣданія должны говѣть, другихъ же вѣроисповѣданій арестантамъ, исполнять таковой обрядъ ихъ религіи по правиламъ оной.

§ 77.

Объ отвѣтственности начальства арестантскихъ ротъ за безпорядки.

Всякой безпорядокъ въ ротѣ, или отступленіе отъ прописанныхъ въ семъ Положеніи правилъ остается на отвѣтственности Ротнаго Командира, Плацъ-Маіора и Коменданта.

ГЛАВА V.

Пользованіе арестантовъ въ госпиталѣхъ и лазаретахъ.

§ 78.

Отправленіе больныхъ арестантовъ въ госпитали и лазареты.

Заболѣвающихъ арестантовъ отсылать въ крѣпостные госпитали, гдѣ содержать ихъ пищею и пользоваться медикаментами на томъ самомъ основаніи, какъ содержатся нижніе воинскіе чины и служители.

§ 79.

Присмотръ за больными арестантами.

Больные арестанты должны находиться въ особыхъ арестантскихъ покояхъ, за надлежащимъ карауломъ и наблюдениемъ, чтобы когда въ госпиталѣ будетъ за болѣзнію 10 и болѣе арестантовъ, то при палатѣ гдѣ они находятся долженъ стоять всегда сверхъ обыкновеннаго присмотра одинъ изъ унтеръ-офицеровъ арестантскихъ же ротъ, котораго смѣнять чрезъ каждые сутки.

§ 80.

Вознагражденіе за содержаніе больныхъ.

За содержаніе больного арестанта, Комендантъ платитъ госпиталю по 1½ злоту польскому въ сутки, а въ мѣсячныхъ отчетахъ требуетъ оныя деньги въ возвратъ; во время же нахождения арестанта въ госпиталѣ, кормовыя деньги, ремонтъ на одежду и другіе предметы не полагаются, словомъ, кромѣ одного съ половиною злота для госпиталя, на больного арестанта не отпускается болѣе.

§ 76.

О przestrzeganiu, aby w wielkim poście więźniowie pościli.

Podczas wielkiego postu, więźniowie wyznania greko-rossyjskiego pościć powinni. Innych zaś wyznań więźniowie mają dopełnić obrządku swjej religii, podług jej przepisów.

§ 77.

O odpowiedzialności zwierzchnictwa kompanij poprawczych za nieporządek.

Wszelki nieporządek w kompanii, lub zboczenie od przepisów niniejszego postanowienia, spada na odpowiedzialność Dowódcy kompanii, Majora Placu i Komendanta.

ROZDZIAŁ V.

Utrzymywanie więźniów w szpitalach i lazaretach.

§ 78.

Posyłanie więźniów chorych do szpitalów i lazaretów.

Więźniów chorych odsyłać do szpitalów w twierdzy, gdzie mają być opatrywani w pokarm i lekarstwa, na téjże zasadzie co i wojskowi niższych stopni, jakoteż służący wojskowi.

§ 79.

Dozór nad więźniami choremi.

Więźniowie chorzy umieszczeni być mają w osobnych izbach dla więźniów, pod należytą strażą, z zachowaniem tego warunku, izby kiedy w szpitalu będzie 10-iu lub więcej chorych więźniów, przy izbie gdzie się ci znajdują, zawsze być, oprócz zwykłego dozoru, jeden podoficer z kompanii poprawczej, którego zmieniać co doby.

§ 80.

Oплата za utrzymywanie chorych.

Za utrzymanie więźnia Komendant płaci szpitalowi po 1½ złp. na dobę, a w rachunkach miesięcznych zalicza te pieniądze do zwrotu. Przez czas zaś znajdowania się więźnia w szpitalu, ani strawne, ani remonta na odzienie i inne przedmioty nie zalicza się; słowem, oprócz 1½ złp. dla szpitala, nic się na więźniów nie ekspensuje.

§ 81.

Содержаніе больныхъ закованными.

Арестанты, которые, по § 38 сего Положенія, содержатся въ кандалахъ, остаются въ оныхъ и по отправленіи въ госпитали за болѣзнями. Изъ сего исключаются тѣ арестанты, которые по степени болѣзней ихъ требуютъ освобожденія отъ кандаловъ. Но сіе дѣлается не иначе, какъ по усмотрѣнію старшихъ госпитальныхъ Врачей, съ разрѣшенія Комендантовъ, до поправленія здоровья больного.

ГЛАВА VI.

Выбытіе изъ арестантскихъ ротъ арестантовъ.

§ 82.

О возвращеніи арестантовъ, окончившихъ срокъ ареста.

Арестанты, окончившіе срокъ ареста, отдаются въ вѣдѣніе Полицейской Гражданской власти, для поступленія съ ними по законамъ.

§ 83.

Продолженіе.

На сей конецъ Комендантъ, исключивъ арестанта, коему срокъ кончился, изъ списковъ арестантской роты, отсылаетъ его изъ Замостья въ Муниципальное Управление мѣстечка Новаго-Мѣста, а изъ Новогоріевска — въ таковое же Управление мѣстечка Закрочима, для пересылки куда слѣдуетъ подъ гражданскимъ карауломъ, а Комендантъ арестанта снабжаетъ одеждою, сообразно съ временемъ года, въ которое они пересылаются.

§ 84.

Какою одеждою должны быть снабжаемы сии арестанты.

Одежда сія должна быть крѣпкая и прочная, и состоять изъ положенныхъ по табели, слѣдующихъ вещей:

лѣтняя:

фуражка суконная,
галстукъ съ манишкою,
рубашъ двѣ,
куртка и брюки изъ равентуха,
полусапожекъ одна пара;

зимняя:

фуражка суконная,
куртка и брюки изъ крестьянскаго сукна,
галстукъ съ манишкою,
рубашъ двѣ,
рукавицъ одна пара съ варегами,
портянки суконныя,
полусапожекъ одна пара.

§ 81.

Trzymanie chorych okutymi.

Więźnie, którzy, według brzmienia § 38-go niniejszjej Ustawy, utrzymywani są w kajdanach, pozostają w tychże i po wysłaniu do szpitala dla choroby. Wyjmują się od tego ci więźniowie, którzy w miarę choroby potrzebują uwolnienia z kajdan. Nieinaczęj to jednak następuje, jak za radą starszych Lekarzy szpitala i za dozwoleństwem Komendanta, aż do poprawy zdrowia chorego.

RODZIAŁ VI.

Wyjście więźniów z kompanij poprawczych.

§ 82.

O odsyłaniu więźniów, którzy ukończyli termin uwięzienia.

Więźniowie, którzy ukończyli termin więzienia, oddają się pod zarządzenie władzy policyjnej cywilnej, dla postąpienia z nimi podług przepisów.

§ 83.

Ciąg dalszy.

Na ten koniec Komendant wykreśliwszy więźnia, któremu się termin zakończył, z listy kompanij poprawczej, odsyła go z Zamościa do Urzędu Muncypalnego miasteczka Nowego-Miasta, a z twierdzy Nowo-Georgiewskiej do tegoż Urzędu miasta Zakrocymia, dla przesłania dokąd należy pod strażą cywilną, opatruje też Komendant więźnia w odzież, stosownie do pory roku, w jakiej jest wyprawiany.

§ 84.

W jakie odzienie powinni być opatrzeni ci więźniowie.

Odzież ta powinna być mocna i trwała, a składać się z przepisanych tabellą następujących rzeczy:

letnia:

czapka sukienna,
halsztuch z półkoszulkiem,
koszul dwie,
kurтка i pantaliony z płótna żaglowego (rawanduku),
półbucików para.

zimowa:

czapka sukienna,
kurтка i pantaliony z wiejskiego sukna,
halsztuch z półkoszulkiem,
koszul dwie,
rękawic zimowych para,
onucze sukienne,
półbucików para.

§ 85.

Какія деньги употребляются на одежду.

Одежду освобожденнымъ арестантамъ Комендантъ долженъ дать изъ экономіи ремонта, положеннаго на содержание амуниці арестантовъ.

§ 86.

О формѣ сей одежды.

Одежда на освобожденныхъ арестантовъ строится изъ сѣраго сукна, безъ вышитія черныхъ квадратовъ на спинѣ, и черныхъ рукавовъ.

§ 87.

О неспособныхъ къ работѣ арестантахъ.

Арестанты хотя дѣйствительно неспособны къ работамъ, остаются въ ротахъ, и употребляются соразмѣрно съ ихъ силами къ домашнимъ работамъ кашеварами и тому подобными, а въ рапортахъ, по формѣ № 6 и 7, показываюся неспособными.

§ 88.

Что почитается неспособностію арестантовъ.

Неспособностію арестанта къ работѣ почитается, если у нихъ окажется неизлечимый припадокъ, или поврежденіе, препятствующее работать инструментами, при крѣпостныхъ работахъ употребляемыми, поднимать и передвигать тяжести, видимая слабость сложенія и старость лѣтъ, несовмѣстная съ тяжелыми работами.

§ 89.

О порядкѣ свидѣтельства неспособныхъ арестантовъ.

Свидѣтельство сихъ неспособныхъ предоставляется Комендантамъ, обще съ Командирами Инженерныхъ командъ, Медицинскими чиновниками и съ чиновниками со стороны Гражданской, по назначенію Воеводской Коммисіи.

§ 90.

Донесеніе о неспособности арестантовъ.

О неспособности арестантовъ Комендантъ не дѣлаетъ особенныхъ донесеній въ Инженерный Департаментъ, а показываетъ исправно по отчетностямъ, представляемымъ ежемѣсячно по § 48, прилагая и свидѣтельства упомянутыя въ § 89.

§ 91.

Продолженіе.

Если неспособный, изъ числа людей присланныхъ въ ро-

§ 85.

З какихъ pieniędzy лоży się на одзienie.

Uwolnionym więźniom winien dawać odzienie Kommendant z oszczędzenia remonty, postanowionej na utrzymanie amunicyi więźniów.

§ 86.

O formie tego odzienia.

Odzienie na uwolnionych więźniów robi się z sukna szaraczkowego bez czarnych kwadratów na plecach i bez czarnych rękawów.

§ 87.

Odsyłanie więźniów niezdatnych.

Więźniowie chociażby rzeczywiście niezdadni byli do pracy, pozostają jednak w kompaniach i używani być mają do zatrudnień i czynności ich siłom odpowiednich, jako to na kucharzy i t. p. W raportach zaś stosownie do wzoru pod Nr. 6 i 7-ym mają być wykazywani jako niezdadni.

§ 88.

Co się uważa za niezdatność.

Więzień poczytuje się za niezdatego, jeśli ma nieuleczoną chorobę lub kalectwo, przeszkadzające pracować narzędziami, w robotach fortecznych używanymi, oraz dźwigać i przenosić ciężary, wreszcie jeśli jest widocznie słabiej kompleksy lub w wieku podeszłym, nieodpowiadającym ciężkiej pracy.

§ 89.

O wydawaniu świadectwa więźniom niezdatnym.

Świadectwo o niezdatności zależy od Kommendantów, oraz Dowódców kommand inżynieryjnych, urzędników medycznych i urzędników ze strony cywilnej, podług wyznaczenia Kommissyi Wojewódzkiej.

§ 90.

O doniesieniach o niezdatności więźni.

O niezdatności więźni Kommendant nie składa osobnych raportów Inżynierskiemu Departamentowi, lecz wyjaśni ją przy wykazie, w myśl § 48-go miesięcznie składać się mającym, i poprze świadectwem wzmiankowanym w § 89-ym.

§ 91.

Ciąg dalszy.

Jeżeli więzień niezdatny jest z liczby tych, którzy na mocy

ту по Высочайшимъ повелѣніямъ, или приказаніямъ Намѣстника Царства, то кромѣ отчетности въ Инженерный Департаментъ, Комендантъ доносить также Намѣстнику, съ представленіемъ вышесказаннаго свидѣтельства.

ГЛАВА VII.

Объ отпускъ денегъ по предмету арестантскихъ ротъ.

§ 92.

О снабженіи Комендантовъ суммами на содержаніе ротъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія предпишетъ подлежащимъ Воеводскимъ Коммисіямъ, дабы оныя, въ началѣ каждой трети, отпускали подъ росписки Комендантовъ примѣрныя суммы, на содержаніе арестантскихъ ротъ, въ соразмѣрности опредѣленной по сему положенію на сей предметъ суммы.

Примѣчаніе. Деньги доставляются Комендантамъ въ крѣпость, не требуя отъ нихъ присылки пріемщика, если же вышлются чрезъ почту, то Воеводскія Коммисіи сами платятъ за пересылку оныхъ.

§ 93.

О заплатахъ Инженернымъ вѣдомствомъ за работы арестантовъ.

На основаніи предписанія Господина Главнокомандующаго, Командиру Западнаго Инженернаго Округа, отъ 21 Мая 1832 года, за № 1,223, отъ 28 Октября, за № 2,377, отъ 21 Ноября, за № 2,501, и отъ 24 Ноября же, за № 2,538, назначена плата арестантамъ за работу: мастеровымъ по 20, а просторабочимъ по 10 грош. въ день, изъ числа оныхъ денегъ по 5 грошей, на человѣка, употребляются на улучшеніе пищи арестантамъ, какъ изъяснено въ § 23, и отпускаются изъ Инженернаго вѣдомства въ распоряженіе Коменданта, а прочая часть денегъ, причитающаяся за работу: мастеровыхъ по 15, просторабочихъ же по 5 гр. въ день, должна быть отсылаема изъ Инженернаго вѣдомства ежетретно въ назначенную Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ Кассу.

§ 94.

Объ отчетности въ заработкѣ арестантовъ.

Въ удостовѣреніе, что арестанты не заработали болѣе показываемаго числа денегъ, слѣдуетъ, какъ сказано въ предыдущей статьѣ, при отсылкѣ въ Кассу сего рода суммы, прила-

роzkazu Jego CESARSKIEJ MOŚCI lub Namiestnika w Królestwie ode-
slani zostali, naówczas oprócz rachunku przesłanego Inżynierskie-
mu Departamentowi, Komendant doniesie także o tém Namie-
stnikowi z dołączeniem zwyż wzmiankowanego świadectwa.

ROZDZIAŁ VII.

O wydawaniu pieniędzy na kompanie poprawcze.

§ 92.

O wydawaniu Komendantom summ potrzebnych na utrzymanie kompanij.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego poleci podwładnym Kommissyom Wojewódzkim, ażeby te, z początkiem każdych 4-ch miesięcy, wydawały za kwitem Komendantów potrzebne summy na utrzymanie więźni, a to stosownie do ogólnego oznaczenia funduszu, z mocy niniejszego postanowienia.

Uwaga. Pieniądze mają być dostarczane Komendantom do twierdzy, bez żądania od nich posyłania osoby do odbioru tychże pieniędzy upoważnionej; jeżeli zaś takowe wysyłają się przez pocztę, to same Kommissye Wojewódzkie porto od nich opłacić są obowiązane.

§ 93.

O zapłacie przez Urząd inżynieryjny za roboty więźniów.

Na mocy zalecenia Głównodowodzącego do Dowódcy Zachodniego Okręgu Inżynierów pod dniem 21 Maja 1832r. Nr. 1,223, pod dniem 28 Października Nr. 2,377, pod dniem 21 Listopada Nr. 2,501 i pod d. 24 Listopada Nr. 2,538, wyznaczona zapłata dla więźni za robotę, majstrom po 20 gr., a prostym robotnikom po gr. 10 dziennie; z powyższych pieniędzy po gr. 5 na osobę obra-
ca się na polepszenie jadła więźniów, jak powiedziano w § 23-im, i wypłaconą będzie przez Zarząd Inżynierski do dyspozycyi Kom-
mendanta, a reszta pieniędzy wypadająca za robotę majstra po gr. 15 i prostego robotnika po gr. 5 dziennie, ma być odsyłana przez Inżynierski Zarząd kwartalnie do Kassy, przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych oznaczonej.

§ 94.

O wyrachowaniu roboty więźni.

Na dowód, że więźnie nie zarobili więcej nad kwotę wykazywaną, należy stosownie do tego co w poprzedzającym paragrafie wyrażono, przy odsyłaniu do Kassy kwoty pomienionej, przyłą-

гать вѣдомости Инженернаго вѣдомства, о числѣ работавшихъ ежетретно мастеровыхъ и просторабочихъ. Вѣдомости сіи должны быть засвидѣтельствованы Комендантомъ крѣпости.

§ 95.

Объ отчетности въ издержкахъ на содержаніе арестантовъ.

Коменданты крѣпости, въ концѣ каждаго мѣсяца препровождаютъ въ Воеводскія Коммисіи отчеты Ротныхъ Командировъ, составленные по формамъ № 9 и 10 и посвидѣтельствованные ими же Комендантами крѣпостей. Если по истеченіи трети случится остатокъ изъ отпущенныхъ впередъ Комендантамъ денегъ, то Воеводскія Коммисіи, при отсылкѣ суммъ на наступающую треть, таковой остатокъ вычитываютъ изъ оныхъ, въ случаѣ же недостатка, обязаны таковой дополнить.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 31 Іюля (12 Августа) 1834 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Фельдмаршалъ
(подписано) *Князь Варшавскій.*

чать wykazy Inżynierskiego Zarządu o liczbie pracujących kwartalnie majstrów i prostych robotników. Wykazy te mają być przez Kommandanta twierdzy zaświadczone.

§ 95.

O rachunkach i wydatkach na utrzymanie więźni.

Kommandanci twierdz w końcu każdego miesiąca przesyłają do Kommissyj Wojewódzkich rachunki Dowódców kompanij, ułożone podług wzoru pod Nr. 9 i 10-ym, i przez nich samych, to jest Kommandantów twierdzy poświadczone. Jeżeli po upływie czteromiesięcznym okaże się jakowy ostatek z summ z góry Kommandantom wypłaconych, naówczas Kommissye Wojewódzkie przy wypłacie summy na następne cztery miesiące, ostatek rzeczony potrąca z nięj; w razie zaś braku, obowiązane są takowy uzupełnić.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnej, dnia 31 Lipca (12 Sierpnia) 1834 roku.

Namiestnik, Generał-Feldmarszałek
(podpisano) *Książę Warszawski.*

Приложение 1-е къ № 2-му.

(Форма № 1, въ § 11-му.)

СТАТЕЙНЫЙ СПИСОКЪ
о преступникѣ Антонѣ Николаевѣ.

Имя и прозвѣстіе, съ показаніемъ отъ роду лѣтъ	Наружныя примѣты и недостатки	Изъ какого воеводства и каковаго званія	За что осужденъ въ работу	По чему рѣшено	Въ чемъ заключались приговоренныя Судомъ опредѣленія уголовного наказанія тюремнаго, какое изъ оныхъ исполнено и какое остается неисполненнымъ.	Просить ли оужденнаго поминать, было ли оно имено.	На срокъ или навсегда присланы въ работу	Какого употребленія	Равжиная мѣра	Холостъ или женатъ и въ послѣднемъ случаѣ сдѣлана ли жена и дѣти
Антонъ Николаевъ, 23 лѣтъ.	Примѣты: длиннѣе, волосы сы на головѣ русые, глаза голубые, носъ прямой. Недостатки: таткѣ-то, или неимѣетъ никакихъ.	Мазовецкаго воеводства, обводнаго-то, деревни такой-то, изъ такой-то званія.	За воровство.	По рѣшенію Суда Поліціи исправительной Мазовецкаго обвода.	Былъ прикованъ къ ядру, тогда-то, и ли привязанъ къ столбу и тому подобно.	Просить, тогда-то, по ему отпущено.	На 5 лѣтъ.	Греко-Россійскаго-го. шиковъ.	2 аршины 12 вершковъ.	Жена и дѣти не имѣются.

Генераль-Адъютантъ (подписано) *Князь Горчаковъ.*

1-y Annex do Nr. 2-go.

(Wzór Nr. 1, do § 11-go.)

LISTA KATEGORYCZNA

o przestępcstwie Antoniego Nikolajewa.

Imię, nazwisko i wiek	Cechy zewnętrzne i wady	Z którego województwa i z jakiego stanu	Za co wskazany na robotę	Z czyjego wyroku	Na czym polegały obstrzeżenia kary wyrokim zasądzonym, które z nich zostały wykonane, a jakie pozostają jeszcze do wykonania.	Czy udawał się do drogi, i czy ją otrzymał i jaką miarę.	Przysłany do roboty czasowo lub na zawsze	Jakiéj religii	Wzrost	Bezżenny lub żonaty, a w ostatnim razie gdzie jego żona i dzieci
Antoni Nikolajew, lat 23.	Cechy: twarzy biały, włosy na głowie jasnych, oczu niebieskich, nosa prostego. Wady: te a te lub nie ma żadnych.	Z województwa Mazowieckiego powiatu N, ze wsi N, stanu N.	Za kradzież.	Za wyrokiem Sądu Policyi Prawczej obwodowej w wodu N.	Był przykuty do kuli, lub był wystawiony pod murowanie, a jakie przestępstwo i t. p.	Udawał się, lecz odmówiono.	Na lat 5.	Greko-Rossyjskiej.	2 arsz. 12 wer.	Żona i dzieci znajdują się tam a tam.

Generał-Adjutant (podpisano) *Książę Gorczakow.*

Приложение 2-е къ N° 2-му.

(Форма N° 2, къ § 18 и 19.)

В Ъ Д О М О С Т Ъ

сколько положено на одежду одному арестанту, арестантской роты.

Н а з в а н и е в е щ е й	Срокъ ве- щамъ	Полное положе- ние		Изъ него въ годъ	
		зл.	гр.	зл.	гр.
Полушубокъ бараний длиною по колѣна съ застѣжкой на петлѣ	3	25	.	8	10
Фуражка суконная изъ крестьянскаго сукна сѣраго со вставками чернаго	3	1	15	.	15
Куртка рабочая изъ крестьянскаго сукна сѣраго и чернаго, съ приводомъ въ указную ширину 1 арш. 14 верш., на нее сукна 1½ аршинъ, за аршинъ по 4 злота, холста подкладочнаго 5 арш., за аршинъ по 8 грош., на шитье, нитки и деревяшки для пуговицъ по 15 грош., и того на одну куртку	2	7	25	3	27½
Брюки изъ такового же крестьянскаго сукна съ приводомъ въ указную ширину, на нихъ сукна 1½ арш., за аршинъ по 4 злота, холста подкладочнаго 8 аршинъ, за аршинъ 8 грошей, на шитье, нитки и деревяшки для пуговицъ по 20 грошей, и того	1	8	24	8	24
Кожаныхъ рукавицъ двѣ пары съ одними варегами	1	6	20	6	20
Портянокъ суконныхъ для обвертыванія въ зимнее время ногъ, каждому крестьянскаго сукна по длинѣ не уже 8-вершковой ширины, по 3 вершка	1	3	18	3	18
Полусапожковъ 3 пары	1	20	.	20	.
Рубахъ 3, на кои холста рубашечнаго въ 10-вершковую ширину по 6 аршинъ на каждого, на веб 18 аршинъ по 15 грошей	1	9	.	9	.
Куртокъ равендучныхъ, на каждую равендуку по 4 арш. 12 верш., за аршинъ 1½ злота, холста на подкладку по 5 аршинъ, за аршинъ по 8 грошей, на шитье, нитки и деревяшки на пуговицы по 15 грошей, и того на одну куртку	2	8	28¾	4	14¾
Брюкъ равендучныхъ же, на каждыя равендуку по 3½ аршина, по 1½ злота за аршинъ, холста подкладочнаго 6¾ аршина, за аршинъ по 8 грошей, на шитье, нитки и деревяшки на пуговицы по 15 грошей, и того на брюки	1	7	16½	7	16½
Галстукъ съ манишкою, на каждый сукна чернаго по 1 вершку, на подкладку холста 1 вершокъ	1	.	15	.	15
Итого	.	99	12¼	73	10¾

При вступленіи вновь назначеннаго арестанта въ роту, Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ отпускаетъ Коменданту на одѣяніе арестанта 99 золотыхъ 12¼ грошей, если въ ротѣ не состоитъ одежды отъ убившихъ людей; вся аммуниція считается безсрочная, а отпускается Коменданту ремонтъ на оную ежедневно 6½ грошей на каждого арестанта въ ротѣ на лицо состоящаго, а на находящихся въ госпиталяхъ ремонтъ не отпускается.

Генералъ-Адъютантъ (подписано) Князь Горчаковъ.

2-gi Annex do Nr. 2-go.

(Wzór Nr. 2, do §§ 18 i 19-go.)

W Y K A Z

ile wyznaczono na odzienie dla jednego więźnia kompanii po-prawczej.

Nazwisko rzeszy	Termin na rze- szy w latach	Całe wy- znaczenie		Z tego na rok	
		złp.	gr.	złp.	gr.
Półkożuszek barani, do kolan długi, zapinający się na pętelkę	3	25	.	8	10
Czapka z sukna wiejskiego szarego ze sztuczkami czar- nego	3	1	15	.	15
Kurtka do pracy z sukna wiejskiego szarego i czarnego podług przepisanej szerokości 1 arszyn 14 werszków, na nią sukna 1½ arszyna; arszyn po 4 złp. Płótna na podszewkę 5 arszynów po gr. 8; za robotę, nici i guzi- ki drewniane po gr. 15. Ogółem na jedną kurtkę	2	7	25	3	27½
Spodnie z takiegoż sukna wiejskiego podług przepisanej szerokości, na nie sukna 1½ arszyna, arszyn po złp. 4. Płótna na podszewkę 8 arszynów, arszyn po gr. 8; za robotę, nici i guziki drewniane, po gr. 20. Ogółem	1	8	24	8	24
Rękawic skórzanych dwie pary z 1-m palcem	1	6	20	6	20
Onucz sukiennych do obwijania nóg zimą dla każdego więźnia, z sukna niżejszego nad 8 werszków, po 3 werszki	1	3	18	3	18
Pół bucików trzy pary	1	20	.	20	.
Koszul 3, na które płótna koszulowego, 10 werszków sze- rokości, po 6 arszynów na każdą. Razem 18 arszynów po gr. 15	1	9	.	9	.
Kurtek z płótna żaglowego na każdą po 4 arszyny 12 werszków; arszyn po 1½ złp. Płótna na podszewkę po 5 arsz., arszyn po gr. 8; za robotę, nici i guziki dre- wniane, po gr. 15. Ogółem na jedną kurtkę	2	8	28¾	4	14¾
Spodni z płótna żaglowego na każde po 3½ arszyna płót- na, arszyn po 1½ złp. Płótna na podszewkę po 6¾ arszynów, arszyn po 8 gr.; za robotę, nici i guziki dre- wniane po gr. 15. Ogółem na spodnie	1	7	16½	7	16½
Halsztuch z półkoszulkiem, na każdy sukna czarnego 1 werszek, na podszewkę płótna 1 werszek	1	.	15	.	15
Ogół	.	99	12¼	73	10¾

Przy wejściu nowego więźnia do kompanii, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych wypłaca Komendantowi na odzież więźnia 99 złp. gr. 12¼, jeżeli w kompanii nie ma odzienia po ubytych więźniach; cała ammunicya nie ogranicza się do czasu, Komendantowi daje się na nią remonta, dziennie po 6½ grosza na każdego więźnia w kompanii zostającego, a na będących w szpitalach remonta nie liczy się.

Generał-Adjutant (podpisano) Książę Gorczakow.

Приложение 3-е къ № 2-му.

(Форма № 3, къ § 20, 24 и 31.)

ВѢДОМОСТЬ

сколько полагается на разные предметы ежедневно въ отпускъ денегъ на каждого арестанта.

	Гроши
На одежду на одного человѣка	6 $\frac{1}{8}$
— мытье бѣлья и соломѣ для подстилки	1
— содержаніе кандаловъ	$\frac{1}{2}$
— отопливаніе	1 $\frac{1}{2}$
— освѣщеніе	$\frac{1}{2}$
— канцелярскіе расходы	$\frac{1}{4}$
— хозяйственный матеріалъ	$\frac{1}{2}$
и то го	10 $\frac{3}{8}$

Сверхъ сего производится изъ общихъ строительных суммъ тѣмъ унтеръ-офицерамъ, которые дѣйствительно будутъ находиться при строительныхъ работахъ, для надзора за арестантами, за время нахождения ихъ при тѣхъ работахъ, наградныя деньги по 10 грошей въ день каждому.

Генералъ-Адъютантъ (подписано) *Князь Горчаковъ.*

3-ci Annex do Nr. 2-go.

(Wzór Nr. 3, do §§ 20, 24 i 31-go.)

W Y K A Z

ile się liczy na różne przedmioty codziennie w expens na każdego więźnia.

	grosze
Na odzież dla jednego więźnia	6 $\frac{1}{8}$
Pranie bielizny i słoma na posłanie	1
Utrzymanie kajdan	$\frac{1}{2}$
Opał	1 $\frac{1}{2}$
Światło	$\frac{1}{2}$
Rozchody kancelaryi	$\frac{1}{4}$
Inwentarz	$\frac{1}{2}$
o g ó ł	10 $\frac{3}{8}$

Oprócz tego płaci się z ogólnych summ na budowlę, podofficerom którzy się znajdować będą przy robotach budowlanych, dla dozoru nad więźniami, za czas znajdowania się ich przy tych robotach, wynagrodzenia po 10 gr. na dzień każdemu.

Generał-Adjutant (podpisano) *Książę Gorczakow.*

Приложение 4-е къ № 2-му.

(Форма № 4, из § 46.)

СТАТЕЙНЫЙ СПИСОКЪ

арестантамъ Гражданскаго вѣдомства, осланннымъ въ крѣпостную работу на срокъ, такой-то крѣпости, состоящимъ въ арестанской N такого-то ротѣ.

Имена и прозванія съ по-казаніемъ лѣтъ отъ ро-ду	Наружныя примѣты и недостатки	Какого тѣлосложенія	Изъ какого воеводства и какого званія	Когда доставленъ въ крѣ-пость	За что осужденъ въ ра-боту	По чьему рѣшенію	Въ чемъ заклю-чались пригово-ренія Суда по опредѣленіи уси-леннаго наказа-нія тюремнаго; какое изъ оныхъ исполнено и ка-ко: остался не исполненнымъ	Просилъ ли осужденный помилованія и было ли о-ное ему по-жалованіемъ и въ чѣмъ именно	Какого поведенія	На какой именно срокъ пригнанъ въ работу	Какого вѣровоспѣтанія	Какое знаетъ мастерство или какому обучается и знаетъ ли грамотъ	Ранжирующая мѣра	Холостъ или женатъ и въ последнемъ случаѣ гдѣ жена и дѣти
1 Антоновъ Ни-колаевичъ 31 го-да.	Примѣты: Лицѣмъ блѣднѣе, волоса на голо-вѣ русые, гла-за голубые, н-осъ прямой. Недостатки та-кие-то, или не н-мѣетъ ника-кихъ.	Крѣпкое тѣло, сложеніе, роста средняго, во-ло-сы темныя, глаза голубые, носъ прямой, ротъ не широкъ, уши не велики, ноги не толсты, пальцы не длинные.	Плодскаго во-еводства и об-рода, деревни такой-то, въ-дѣла такого-то зна-нія.	17-го Мая 1830 года.	За воровство.	По рѣшенію Суда Ис-правительной Палаты по повелѣнію Покровскаго воеводы.	Былъ прикованъ къ ядру, или при-вязанъ къ повор-ному столбу и го-му подобно.	Просилъ то-гда-то, по ему-отказано.	Порядочнаго.	На 5 лѣтъ.	Греко-Россійскаго.	Сапожникъ, читать и пи-сать умѣетъ.	2 аршина 12 вершковъ.	Жена и дво-дѣтей нахо-дятся тамъ-то.

Подпись Команданта

Генералъ-Адъютантъ (подписано) *Князь Горичевъ.*

4-ty Annex do Nr. 2-go.

(Wzór Nr. 4, do § 46-go.)

LISTA KATEGORYCZNA

вѣзніовъ Zarządu cywilnego, przysyłanych czasowo do robót w twierdzy NN, a zostających u Nr. (tego a tego) kompanii poprawczej.

Numer czasu przysłania na wizytę	Imiona, naz- wiska i wiek	Cechy zewnętrz- ne i wady	Jakiej budowy ciała	Z którego województwa i jakie- go stanu	Kiedy wszedł do twierdzy	Za co skazany na robotę	Za czym wyrokiem	Na czym polegały oboznienia kary wyrokiem zasa- dzone, które z nich zostały wykonane, a jakie pozostają jeszcze do wykonania.	Udawał się, lecz mu od- mówiono.	Doberć	Na lat 3.	Grecko-Rossyjskiej.	Szwec, czy- tać i pisać umie.	Żona z dwój- giem dzieci znajduje się tam a tam.
1	Antoni Niko- łajew, lat 31.	Cechy: twarzy białej, włosów na głowie jas- nych, oczu niebieskich, nosa prostego, wady te a te lub nie ma za- ducnych.	Silnej	Z Plockiego województwa i obwodu, ze wsi N, sta- nu tego a tego	Dnia 17 Maja 1830 r.	Za kradzież	Za wyrokiem Sądu Policyj- nego. Poprawczej obwodu Płock-	Był przyku- ty do kuli, lub był wystawio- ny pod pręgie- rzem i t. p.						

General-Adjutant (podpisano) *Książę Gorczakow.*

Приложение 5-е къ № 2-му.

(Формы № 3, къ § 46.)

СТАТЕЙНЫЙ СПИСОКЪ

объ арестантахъ, сосланныхъ въ крѣпостную работу на всегда, такой-то крѣпости, состоящихъ въ арестантской N такого-то ротѣ.

№ времени прибытія въ арестанты	Имена и прозвища съ покаяніемъ описать отъ роду	Наружныя примѣты и недостатки	Какого тѣлосложенія	Изъ какого воеводства и какого званія	Когда доставленъ въ Роту	За что осужденъ въ работу	По чьему приговору	Въ чемъ заключались приговоренныя преступленія	Просилъ ли осужденный помилованія и было ли оно	Какого поведенія	Какого вѣрованія	Какое знаетъ мастерство или какому обучается и знаетъ ли грамоту	Ранжируетъ мѣра	Холость или женатъ и въ последнемъ случаѣ гдѣ жена и дѣти
1	Антонъ Николаевъ 31 года.	Примѣты: лицомъ блѣдъ, волоса на головѣ русые, глаза голубые, носъ прямой. Недостатки: такіе-то или не имѣетъ никакихъ	Крупнаго телосложенія	Плохого воеводства и обвода, деревни такой-то, изъ такого-то званія.	17-го Мая 1830 года.	За смертоубійство	По приговору Суда Исправительной Палаты Псковскаго вѣводства.	Былъ прикованъ къ ядру, или приязанъ къ позорному столбу и тому подобное.	Просилъ тогда-то, но ему отказано.	Порядочнаго.	Греко-Россійскаго.	Каменщикъ читать и писать умѣетъ.	2 аршина 12 вершковъ.	Жена и двое дѣтей находятся тамъ-то.

Подпись Команданта

Генералъ-Адъютантъ (подписано) Князь Горичковъ.

5-ты Annex do Nr. 2-go.

(Wzór Nr. 5, do § 46-go).

LISTA KATEGORYCZNA

вѣнѣннѣ прызланыхъ на zawsze до robѣтъ w twierdzy NN, zostajacychъ w N, kompanii poprawczej.

Numer czasu przyzyskania na wienie	Imię, nazwisko i wiek.	Cechy zewnętrzne i wady.	Jakie budowy ciała.	Z którego województwa i jakiego stanu.	Kiedy przyzyskany do kompanii	Za co skazany na robotę.	Za czymъ wyrokemъ.	Na czymъ polegały obstrzeżenia ka-się do drogi sądzone, które z otrzymanej kary mianowicie zostały wykonane, a jakie cie pozostają jeszcze do wykonania.	Czy udawał się do drogi łaski, i czy ją otrzymał i jak mianowicie.	Jakiej kondyty.	Jakiej religii.	Jakie posiada rzemiosło, lub jakiego się uczy, czy umie czytać.	Miała żona i dzieci.	Beżenny lub żonaty, a w ostatnimъ razie gdzie się żona i dzieci znajdują.
1	Antoni Nikołajew, lat 31.	Cechy: twarzъ бѣлая, włosy na głowie jasnych, oczu niebieskich, nosa prostego. Wady: te a te, lub nie ma żadnych.	Silny.	Z województwa i obwodu Plockiego, ze wsi N, tego a tego stanu.	Dnia 17 Maja 1830 r.	Za zabójstwo.	Za wyrokemъ Sądu policyjnego.	Był przykuty do kuli, lub był wystawiony pod pięterzemъ i t. p.	Udawał się, lecz odmówił mu.	dobry.	Grecko-Rossyjskiej.	Malarzъ, czyta i pisze umie.	2 arszyny 12 werszkow.	Żona z dziećmi znajduje się tam a tam.

Podpis Komendanta

Generał-Adjutant (podpisano) Książę Gorczakow.

Приложение 6-е къ № 2-му.

(Форма № 6, къ § 48.)

ВѢДОМОСТЬ

о прибыли и убыли числа гражданскихъ арестантовъ, арестантской № такого-то роты, въ теченіи минувшаго Мая мѣсяца.

	Служб. кнѣ	Всѣхъ
Къ 1-му минувшаго мѣсяца состояло по списку	000	
Въ теченіе онаго прибыло:		
присланъ изъ такого-то Губернскаго Правленія или Коммисіи за то-то (имя и прозваніе)		
Убыло:		
выключенъ умершій въ такомъ-то госпиталѣ		
бѣжавшій такой-то		
за тѣмъ къ 1-му числу сего мѣсяца состояло на лицо		
Въ томъ числѣ:		
неспособныхъ къ крѣпостнымъ работамъ	6	
за болѣзнію въ такомъ-то госпиталѣ	2	
въ командировкѣ тамъ-то	3	
Сверхъ означеннаго числа арестантовъ еще можно помѣстить 90—00 чѣловѣкъ.		

Комендантъ крѣпости N

Генераль-Адъютантъ (подписано) *Князь Горчаковъ.*

6-ty Annex do Nr. 2-go.

(Wzór Nr. 6, do § 48-go).

W Y K A Z

ilości przybyłych i ubyłych więźniów cywilnych kompanii poprawczej N, w ciągu zeszłego miesiąca Maja.

	Ozasowych.	Wiecznych.
Po dzień 1 zeszłego miesiąca było podług listy . . 000 w ciągu miesiąca		
Przybyło:		
Przysłano od tego a tego Rządu Gubernialnego lub Kommissyi za to a to (imię i nazwisko)		
Ubyło:		
Wykreślony zmarły w tym a tym szpitalu		
Zbiegł ten a ten		
Zatém do dnia 1 bieżącego miesiąca jest 000		
W téj liczbie:		
Niezdatnych do robót fortecznych	6	
Dla słabości w tym a tym szpitalu	2	
Wysłanych tam a tam	3	
Oprócz powyższej liczby można jeszcze pomieścić więźniów od 90 do 00		

Komendant twierdzy N.

Generał-Adjutant (podpisano) *Książę Gorczakow.*

Приложение 7-е къ № 2-му.

(Форма № 7, къ § 49.)

В Ъ Д О М О С Т Ь

о числѣ арестантовъ арестантской № такого-то роты, бывшихъ на работахъ въ течение минувшаго мѣсяца.

Число арестантской № та-кого-то роты	Число не находившихся въ работѣ								Число мѣсяца			Число бывшихъ въ работѣ		
	слабыхъ	чорыхъ	неиспобныхъ къ работамъ	арестантовъ, хлѣбо-пекомъ и кашеваровъ	парашниковъ и трубопроводъ	въ командировкѣ	у возки воды въ артели	у шитья одежды и обуви	и то-го	мастеровъ	валовыхъ	и то-го	мастеровъ	и то-го
209	—	2	—	11	14	7	14	12	60	1	—	—	—	—
202	5	2	9	11	14	7	14	12	74	2	100	128	107	136
203	4	1	6	11	14	5	14	12	67	15	29	136	107	136
205	5	5	—	11	14	7	14	12	68	31	—	—	—	—

За праздничнымъ днемъ всѣ 149 рабочихъ въ работу не высылались.
Изъ сего числа 20 человекъ увольнялись съ работы по случаю горѣнья.
За морозомъ свыше 15 градусовъ или ненастною пого-дою въ работу не высылались всѣ, а только 28 масте-ровъ и просторабочихъ 60 человекъ, кои занимались та-кого-то работою.

Примечаніе. О всѣхъ вообще причинахъ невысылки въ некоторые дни всего числа арестантовъ въ работу, слѣдуетъ объяснять прописъ тѣхъ дней.

Подпись Коменданта и Командира Инженерной Команды.

Генералъ-Адъютантъ (подписано) *Князь Горчаковъ*.

7-му Annex do Nr. 2-go.

(Wzór Nr. 7, do § 49-go).

W Y K A Z

Личбы więźniów kompanii poprawczej N, którzy byli u robót zeszłego miesiąca.

Liczba więźni kompanii poprawczej NN.	Liczba tych, którzy nie byli u robót								Liczba tych, którzy byli u robót			Dzień i miesiąc	Liczba tych, którzy byli u robót			O s o b i	Dla dnia uroczystego wszyscy 149 robotnicy nie wysłani. Z tej liczby 20 uwolniono z powodu spowiadzi.	Dla mrozu przewyższającego 15 stopni lub dla niepogody, nie byli wszyscy posyłani do roboty, a tylko 28 majstrów i 60 prostych robotników zajmowało się tą a tą robotą.
	słabych	chorych	niezdolnych do roboty	gospodarstw, piekarzy i kucharek	zamiataczy i kominiarzy	rozsiłanych	wozących wodę do gospodarstwa	szycących odzienie i obuwie	O s o b i	majstrów	okopowych							
209	—	2	—	11	14	7	14	12	12	60	1	—	—	—	128	—	—	
202	5	2	9	11	14	7	14	12	12	74	2	100	107	136	—	—	—	
203	4	1	6	11	14	5	14	12	12	67	15	29	107	136	—	—	—	
205	5	5	—	11	14	7	14	12	12	68	31	—	—	—	—	—	—	

Dla dnia uroczystego wszyscy 149 robotnicy nie wysłani.
Z tej liczby 20 uwolniono z powodu spowiedzi.
Dla mrozu przewyższającego 15 stopni lub dla niepogody, nie byli wszyscy posyłani do roboty, a tylko 28 majstrów i 60 prostych robotników zajmowało się tą a tą robotą.

Uwaga. Wszystkie w ogólności przyczyny niewysyłania w niektóre dni całej liczby więźniów na robotę, potrzeba wymienić obok tych dni.

Podpis Komendanta i Dowódcy Komendy Inżyniernej.

Generał-Adjutant (podpisano) *Książę Gorczakow*.

Приложение 8-е къ № 2-му.

(Форма 8, къ § 49.)

ВѢДОМОСТЬ

о числѣ крѣпостныхъ арестантовъ арестантской № такого-то роты, знающихъ мастерство.

	Число
Плотниковъ	20
Столяровъ	15
Штуактурщиковъ	4
Каменотесцевъ	15
Мостовщиковъ	5
Кузнецовъ	10
Маляровъ	5
Слесарей	8
Пильщиковъ	4
Бондарей	2
Дернокладчиковъ и плакировщиковъ	6
Печниковъ	2
Кирпичедѣльцовъ	2
Итого	98

Подпись Командира Инженерной Команды.

Генераль-Адъютантъ (подписано) *Князь Горчаковъ.*

8-my Annex do Nr. 2-go.

(Wzór Nr. 8, do § 49-go)

WYKAZ

liczby więźniów fortecznych kompanii poprawczej N, posiadających rzemiosła.

	liczba
Cieślów	20
Stolarzów	15
Sztukatorów	4
Kamieniarzy	15
Brukarzy	5
Kowalów	10
Malarzy	5
Ślusarzy	8
Traczów	4
Bednarzy	2
Darniarzy	6
Zdunów	2
Strycharzy	2
ogółem	98

Podpis Dowódcy Komendy Inżyniernej

Generał-Adjutant (podpisano) *Książę Gorczakow.*

Приложение 9-е къ № 2-му.

(Форма № 9, къ § 94.)

РАЗСЧЕТЪ

слѣдующимъ деньгамъ за содержаніе арестантовъ № такого-то роты въ такой-то крѣпости, за Май мѣсяцъ.

	зл.- тѣхъ	грш.
Въ Май мѣсяцѣ состояло по списку арестантовъ 4,211		
изъ онаго числа состояло въ госпиталѣ	417	
Слѣдуетъ въ отпускъ денегъ на	3,794	
На продовольствіе по	10	грошей
— одежду	6 ¹ / ₃	„
— мытье бѣлья и солому на подстилку 1 „	1	„
— дрова, на отопливаніе и вареніе пищи 1 ¹ / ₂ „	1 ¹ / ₂	„
— хозяйственные матеріалы	¹ / ₂	„
— освѣщеніе	¹ / ₂	„
— канцелярскіе расходы	¹ / ₄	„
— содержаніе кандаловъ	¹ / ₂	„
итого	20 ⁷ / ₁₂	грш.
Содержаніе 417 человѣкъ находящихся въ госпиталѣ согласно прилагаемой при семъ вѣдомости Конто- ры Новогеоргіевскаго Военнаго госпиталя по 1 зл. 15 грош. на человѣка.	625	15
На постройку амуниціи вновь прибывшимъ арестан- тамъ и того 8 человѣкъ, изъ числа коихъ 3-мъ да- на одежда отъ прежде убывшихъ арестантовъ, а 5 человѣкъ одѣты въ новую амуницію по 110 злот. 12 ¹ / ₄ гроша	552	1
всего	3780	18

Подпись Коменданта.

Генераль-Адъютантъ (подписано) Князь Горчаковъ.

9-ty Annex do Nr. 2-go.

(Wzór Nr. 9, do § 49-go).

RACHUNEK

należnych pieniędzy za utrzymanie więźniów kompanii Nr.
w twierdzy N, za miesiąc Maj.

	złota	grosze
W Maju było podług listy więźniów	4,211	
Z téj liczby znajdowało się w szpitalach	417	
Przypada do wypłaty	3,794	
Na żywność po	10	gr.
„ odzież	6 ¹ / ₃	„
„ pranie bielizny i słomę na posłanie 1 „	1	„
„ drwa na opał i gotowanie jadła	1 ¹ / ₂	„
„ inwentarze	¹ / ₂	„
„ światło	¹ / ₂	„
„ wydatki kancelaryjne	¹ / ₄	„
„ utrzymanie kajdan	¹ / ₂	„
ogół	20 ⁷ / ₁₂	gr.
Utrzymanie 417 ludzi w szpitalu, stosownie do załączone- go świadectwa Kantoru szpitala wojennego Nowogeor- giewskiego, po złp. 1 ¹ / ₂ na jednego	625	15
Na sporządzenie amunicji dla nowo przybyłych więź- niów w ogóle 8, z których trzem дано одзienie po odeszłych więźniach, a 5 opatrzone na nowo po 110 złp. 12 ¹ / ₄ gr.	552	1
W ogóle	3780	18

Podpis Komendanta

Generał-Adjutant (p_{odpisa}^{no}) Książę Gorczakow.

Приложение 10-е къ № 2-му.

(Форма № 10, къ § 95.)

РАЗСЧЕТЪ

мундирнымъ вещамъ, состоящимъ въ арестантской № такого-то ротѣ, за Май мѣсяць.

1-го числа сего мѣсяца состояло комплектной одежды на	
человѣкъ	143
Сего мѣсяца вновь построено	5
итого состоитъ	148

Подпись Коменданта.

Генераль-Адъютантъ (подписано) *Князь Горчаковъ.*

10-ty Annex do Nr. 2-go.

(Wzór Nr. 10, do § 95-go).

RACHUNEK

rzeczy do umundurowania należących, które się znajdują w kompanii poprawczej Nr. . . . , za miesiąc Maj.

Dnia 1 bieżącego miesiąca było kompletnej odzieży na	
ludzi	143
W tym miesiącu nowo sporządzono	5
w ogóle znajduje się	148

Podpis Komendanta

Generał-Adjutant (podpisano) *Książę Gorczakow.*

№ 3.

Распоряжение, изданное въ развитие постановленія Совѣта Управленія объ учрежденіи исправительныхъ арестантскихъ ротъ въ крѣпостяхъ Новогеоргіевской и Замостьской, съ указаніемъ, какіе именно арестанты должны быть отправляемы въ эти роты.

(20 Марта (1 Апрѣля) 1835 года.)

Люблинской Воеводской Коммисіи.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

Статьею 11 постановленія Совѣта Управленія отъ 31 Іюля (12 Августа) м. г., объ учрежденіи, вмѣсто гражданскихъ тюремъ, въ крѣпостяхъ, арестантскихъ ротъ, а именно: въ Новогеоргіевской крѣпости (въ Модлинѣ) роты № 44, и въ Замостьѣ роты № 45, предписана форма, по коей должны быть доставляемы Комендантамъ крѣпостей статейные списки о тѣхъ арестантахъ, которые, на основаніи 7 и 8 статей извѣстнаго Воеводской Коммисіи постановленія Совѣта Управленія отъ 29 Іюля (10 Августа) 1832 года, подлежатъ заключенію въ крѣпости, и затѣмъ должны быть отправляемы въ исправительныя роты.

Желая предупредить недоумѣнія, какія по настоящее время встрѣчаемы были въ разныхъ мѣстахъ при отправленіи арестантовъ въ крѣпости, по поводу обстоятельствъ, приостаивавшихъ приведеніе въ исполненіе состоявшихся приговоровъ, а слѣдовательно и отправленіе арестантовъ, Правительственная Коммисія, по соглашенію съ Правительственною Коммисіею Юстиціи, предписала общія правила, для руководства при отправленіи арестантовъ въ исправительныя роты, а именно:

Согласно вышеприведенному постановленію, отдачѣ въ арестантскія исправительныя роты подлежатъ всѣ арестанты, приговоренные къ крѣпостному и къ тяжкому тюремному заключенію на срокъ свыше десяти лѣтъ, а равно приговоренные къ такому же наказанію, за вторично совершенныя преступленія, хотя бы даже только на пятилѣтній срокъ.

№ 3.

Rozporządzenie rozwijające postanowienie Rady Administracyjnej, urządzające kompanje poprawcze aresztanckie w twierdzach Nowogeorgiewskiej i Zamośćskiej, i wskazujące zarazem, jacy z więźniów mają być do tych kompanij odsyłani.

(d. 20 Marca (1 Kwietnia) 1835 r.)

Do Kommissyi Województwa Lubelskiego.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH, DUCHOWNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO.

Postanowienie Rady Administracyjnej z d. 31 Lipca (12 Sierpnia) r. z. urządzające, w miejsce więzień cywilnych w twierdzach kompanje poprawcze, jako to: w Nowogeorgiewskiej (w Modlinie), zowiąca się Nr. 44, a w Zamościu Nr. 45, w artykule 11-m przepisało wzór, podług którego przesyłane być mają Komendantom twierdz listy kategoryczne tych więźni, którzy z przepisów wiadomego Kommissyi Wojewódzkiej postanowienia Rady Administracyjnej z dnia 29 Lipca (10 Sierpnia) 1832 roku, a mianowicie podług artykułów 7 i 8-go, kwalifikując się do przesiadywania kary w twierdzy, do kompanij poprawczych odsyłani być winni.

Kommissya Rządowa przy tej okazji, chcąc zapobiedz wątpliwościom, jakie dotąd z niektórych miejsc wnoszonemi były przy zarządzeniach transportu więźni do twierdz, że względu na okoliczności, które wykonanie wyroków zapadłych tamowały, a tém samém wstrzymywać musiały transporta, za odniesieniem się do Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości przepisała w ogólności zasady, służyć mające przy odesłaniu więźni do kompanij poprawczych, jak następuje:

Podług powołanego postanowienia kwalifikują się do kompanij poprawczych wszyscy więźnie na warowne więzienie i na ciężkie więćć jak na lat dziesięć skazani, jakoteż i osadzeni na tę karę za ponawiane przestępstwa, chociażby tylko na lat pięć byli osadzeni.

Въ развитіе этого правила постановляется:

1) что, если арестантами этой категоріи поданы жалобы на состоявшіеся о нихъ приговоры, въ апелляціонномъ или кассационномъ порядкѣ, вслѣдствіе чего приговоры эти не вошли еще въ законную силу, то отправленіе этихъ арестантовъ въ исправительныя роты должно быть приостановлено впредь до вступленія приговоровъ въ законную силу;

2) арестанты, о которыхъ состоялись уже окончательныя вошедшіе въ законную силу приговоры, хотя бы они подали прошенія о помилованіи, не должны быть задерживаемы, но немедленно отправляемы въ исправительныя роты;

3) арестанты, наказаніе которыхъ по приговору увеличено, выставленіемъ къ позорному столбу, клейменіемъ или тѣлеснымъ наказаніемъ, съ тѣмъ, что, по точному смыслу приговора, наказанія эти должны быть исполнены надъ ними на мѣстѣ совершеннаго преступленія, за которое они наказаны, равномѣрно должны быть задерживаемы на мѣстѣ, впредь до исполненія надъ ними усиленнаго наказанія, и за тѣмъ только отправляемы въ крѣпости;

4) равнымъ образомъ, тѣ изъ арестантовъ, кои, по поводу новыхъ дѣлъ или участія въ другихъ дѣлахъ, нужны для допроса и постановленія приговора, должны оставаться на мѣстѣ, впредь до окончанія производимыхъ объ нихъ дѣлъ;

5) всѣ справки, по вышеизложеннымъ правиламъ, объ арестантахъ подлежащихъ зачисленію въ исправительныя роты, должны быть собираемы Смотрителями тюремъ прямо отъ подлежащихъ судебныхъ мѣстъ;

6) арестанты, назначенные уже къ отправленію, съ соблюденіемъ всѣхъ вышеизложенныхъ условій, ни подъ какимъ предлогомъ не могутъ быть задерживаемы, за исключеніемъ лишь трудно больныхъ, то есть такихъ, которые по мнѣнію Врача, въ чемъ должно быть представлено его свидѣтельство, не могли бы вынести переезда, и которые должны быть задержаны впредь до выздоровленія; арестанты же, одержимые легкими болѣзнями, не должны быть задерживаемы, такъ какъ они могутъ быть помѣщены въ крѣпостныхъ лазаретахъ;

7) препровожденіе арестантовъ транспортнымъ порядкомъ будетъ производиться, по прежнему, по распоряженію

W rozwinięciu tego prawidła stanowi się:

1) że więźnie z tej kategorii, którzyby od wyroków swych uczynili odwołanie się, czy to w drodze appellacyi, czy też w drodze kassacyi, a z którego powodu wyroki ich nie stałyby się jeszcze prawomocnemi, odesłanie ich do kompanij poprawczych ma być wstrzymaném, aż do prawomocności wyroku;

2) więźnie prawomocnie już osądzeni, chociażby się do drogi łaski udali, nie mają już być zatrzymywanemi, lecz bezzwłocznie odsyłani do kompanij poprawczych;

3) więźnie, jeżeli mają wyrokiem obostrzoną karę, to jest pręgierzem, piętnowaniem lub chłostą, i kary te z wyraźnego zastrzeżenia wyroku ponosić mają w miejscu dokonanego przestępstwa, za które skazani zostali, równie mają być zatrzymani w miejscu, do czasu spełnienia obostrzonej tej kary, a następnie dopiero do twierdzy odsyłani;

4) także ci więźnie, którzyby z powodu nowej swjej sprawy lub uczestnictwa do innych, potrzebnymi byli dla inkwizycyi i za wyrokowania, aż do załatwienia tej czynności mają pozostać w miejscu;

5) wszelkie wiadomości, podług powyższych uwag o więźniach do kompanij poprawczych należących, Nadzorcy od właściwego Sądu wprost zasięgać mają;

6) więźnie, z uwagą na powyższe wszelkie zastrzeżenia, przeznaczeni już na transport, pod żadnym pozorem nie będą mogli być zatrzymywani, wyjąwszy bardzo chorych, którzyby podług uznania Lekarza, co świadectwem jego ma być udowodnioném, podróży odbywać nie mogli, i tacy tylko, do czasu wyzdrowienia, mają być pozostawieni; małą zaś słabością dotknięci nie mają być zatrzymywani, gdyż ci znajdą pomieszczenie w lazaretach twierdzy;

7) transporta więźni, jak dotąd, sama Kommissya Rządowa

Правительственной Коммисіи, Воеводская же Коммисіа должна только исполнять данныя ей въ этомъ отношеніи отъ Правительственной Коммисіи разрѣшенія и указанія.

По полученіи затѣмъ настоящаго распоряженія, Воеводская Коммисіа должна немедленно дать знать Смотрителямъ тюремъ о вышеизложенныхъ правилахъ, и, вмѣстѣ съ тѣмъ, предписать имъ составить, по приложенной при семъ новой формѣ, статейные списки о всѣхъ арестантахъ содержимыхъ въ настоящее время въ тюрьмахъ, какъ подлежащихъ отправленію въ арестантскія исправительныя роты, такъ и готовыхъ къ отсылкѣ туда, на основаніи вышеизложенныхъ правилъ, и списки эти представить прямо въ Правительственную Коммисію; на будущее же время, непремѣнно 1-го числа каждаго мѣсяца, къ мѣсячнымъ вѣдомостямъ о числѣ арестантовъ, прилагать установленные нынѣ статейные списки, если въ тюрьмахъ находятся арестанты, подлежащіе на основаніи состоявшихся приговоровъ, отправленію въ арестантскія роты.

Если же къ тому сроку не окажется на лицо ни одного такого арестанта, то въ концѣ мѣсячной вѣдомости о числѣ арестантовъ, состоящихъ въ тюрьмѣ, слѣдуетъ сдѣлать соответственную о томъ отмѣтку. Въ статейномъ спискѣ, въ графѣ для примѣчаній, Смотритель долженъ пояснить противъ каждаго арестанта, сдѣлано ли имъ сношеніе съ подлежащимъ судебнымъ мѣстомъ, и нѣтъ ли, по отзыву Суда, какого либо препятствія къ отправленію арестанта.

Статьейные списки составляются на одномъ или нѣсколькихъ листахъ бумаги, смотря по числу арестантовъ, подлежащихъ внесенію въ оныя.

Наконецъ, для удостовѣренія въ точномъ исполненіи Смотрителями вышеизъясненныхъ правилъ, Воеводская Коммисіа должна поручить командированнымъ для производства срочныхъ ревизій чиновникамъ, дѣлать по сему предмету надлежащее дознаніе, и объ оказавшемся пояснять въ ревизіонномъ протоколѣ; Смотрителей же тюремъ слѣдуетъ предварить, что, въ случаѣ, если замѣчено будетъ самовольное, или неосновательное задержаніе арестанта, подлежащаго отправленію

засадѣть будетъ, и Коммиссія Wojewódzka только stosować się ma do upoważnień i wskazań w tej mierze Kommissyi Rządowej.

Za odebraniem więc niniejszego rozporządzenia, Kommissya Wojewódzka poda bezzwłocznie do wiadomości Nadzorców więzień powyższe zasady, i zarazem wyda onymże zarządzenie, aby, podług załączonego tu nowego wzoru, sporządzili listy kateryczne wszystkich więźni obecnie w więzieniach znajdujących się, a do kompanij poprawczych kwalifikujących się, i, podług zasad powyżej wskazanych, będących w pogotowiu do przetransportowania, i takowe wprost Kommissyi Rządowej nadesłali; aby nadal punktualnie z dniem 1-go każdego miesiąca, ciż Nadzorcy, nadsyłając wykazy miesięczne stanu ludności, dołączali zarazem przepisane tu listy kateryczne, jeżeli znajdować się będą więźnie, z następujących wyroków, do kompanij poprawczych przeprowadzić się mogący.

Gdyby się żaden pod ten czas nie znajdował, stosowne tylko zanotowanie u dołu wykazu stanu ludności miesięcznej zamieszczonem być ma; w uwagach przy liście katerycznej ma Nadzorca wyjaśnić co do każdego więźnia, czyli znosił się z właściwym Sądem, i czyli nie zachodzi podług jego uwagi żadna przeszkoda przetransportowania więźnia.

Listy kateryczne sporządzone być mają na jednym arkuszu, lub z dodaniem drugiego w miarę potrzeby zapisania liczby więźni.

Nakoniec, aby się zapewnić, jak dalece Nadzorcy powyższe przepisy ściśle dopełniać będą, Kommissya Wojewódzka zaleci delegowanym, iżby przy odbywaniu rewizyj peryodycznych, stosowne dochodzenia tego szczegółu i zanotowanie w protokole uskuteczni, Nadzorcy zaś ostrzeżeni być mają, iż w razie dostrzeżenia samowolnego, bądź nieusprawiedliwionego zatrzymywania więźnia,

въ арестантскія исправительныя роты, они подвергнутся за то строгой отвѣтственности.

Варшава, 20 Марта (1 Апрѣля) 1835 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій (подп.) Головинъ.

№ 433/1,451.

№ 4.

Распоряженіе, разрѣшающее Губернскимъ Правленіямъ самимъ высылать въ арестантскія роты въ Новогеоргіевской и Замостьской крѣпостяхъ преступниковъ, подлежащихъ отправленію въ эти роты.

(25 Ноября (7 Декабря) 1839 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

По заведенному донинѣ порядку Губернскія Правленія обязаны каждый разъ испрашивать разрѣшеніе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ на отсылку осужденныхъ арестантовъ въ крѣпостныя арестантскія роты.

Правительственная Коммисія, признавая это нынѣ излишнимъ, такъ какъ арестанты отправляются въ крѣпостныя роты на основаніи постановленія Совѣта Управленія Царства отъ 29 Іюля (11 Августа) 1832 года, и согласно изданнымъ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ 20 Марта (1 Апрѣля) 1835 года, правиламъ, въ засѣданіи въ 9 (21) день Августа сего года постановила: предоставить Губернскимъ Правленіямъ самымъ отправлять въ крѣпостныя роты арестантовъ, которые, на основаніи вышеприведеннаго постановленія Совѣта Управленія, будутъ подлежать таковому отправленію, не испрашивая каждый разъ разрѣшенія на то Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и донося ей только объ исполненіи. Причемъ Губернское Правленіе обязано въ точности руководствоваться правилами, предписанными насей предметъ въ постановленіи Совѣта Управленія отъ 29 Іюля (11 Августа)

до компаній поправczyхъ квалифікующего się, до surowej odpowiedzialności pociągnięci będą.

в Варшавіе, дня 20 Марца (1 Квітня) 1835 р.

Директоръ Глówny Презыдуячы,
(podpisano) Gołowiń.

Nr. 433/1,451.

№ 4.

Rozporządzenie upoważniające Rady Gubernialne, aby same odsyłały do компаній поправczyхъ аresztanekich w twierdzach Nowogeorgiewsku i Zamościu, więźni do nich kwalifikujących się.

(d. 25 Listopada (7 Grudnia) 1839 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH, DUCHOWNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO.

Stosownie do istniejących obecnie przepisów, Rady Gubernialne nie mogą odsyłać osadzonych więźni do компаній поправczyхъ, znajdujących się w fortecach, bez szczególnego na każdy przypadek upoważnienia Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.

Uważając teraz postępowanie to zbyt cennym, ponieważ więźnie odsyłają się do компаній поправczyхъ na zasadzie postanowienia Rady Administracyjnej Królestwa z dnia 29 Lipca (11 Sierpnia) 1832 roku i stosownie do wydanych przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych pod dniem 20 Marca (1 Kвітня) 1835 roku prawideł, na posiedzeniu swém z d. 9 (21) Lipca tegoż roku postanowiła: zostawić Rządom Gubernialnym moc, aby same odsyłały do компаній поправczyхъ tych więźni, którzy na zasadzie wyżej wspomnianego postanowienia Rady Administracyjnej do tego kwalifikować się będą, a to bez żądania na każdy raz decyzji Kommissyi Rządowej i doniesić ję tylko o wykonaniu. Przy tém Rady Gubernialne winny się najściślej stosować do przepisów postanowieniem Rady Administracyjnej

1832 года, и въ распоряженіи Правительственной Комисіи отъ 20 Марта (1 Апрѣля) 1835 года, и, кромѣ того, каждый разъ предварительно сноситься съ Комендантами крѣпостей о томъ, предстоитъ ли возможность къ принятію арестантовъ въ крѣпостныя роты.

О такомъ постановленіи Правительственной Комисіи даю знать Губернскому Правленію для надлежащаго исполненія.

Варшава, 25 Ноября (7 Декабря) 1839 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Генераль-Адъютантъ (подписано) *Шиповъ*.

№ 9,564.

№ 5.

Отзывъ съ сѣтвеніемъ рѣшенія Главнокомандующаго Дѣйствующею Арміею и Намѣстника Царства, о невозможности возложенія на состоящихъ въ Новогеоргіевской и Замостьской крѣпостяхъ Аудиторовъ — исполненія требованій Гражданскихъ Судовъ, по нерѣшеннымъ еще высшими судебными инстанціями дѣламъ объ арестантахъ, назначаемыхъ во вновь учрежденныя въ этихъ крѣпостяхъ арестантскія роты.

(25 Іюня (7 Іюля) 1841 года)

Въ Правительственную Комисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

Прилагаемую при семъ копію отзыва Начальника Главнаго Штаба Дѣйствующей Арміи отъ 18 (30) Іюня сего года, за № 1,113, съ изъясненіемъ причинъ, по которымъ Его Свѣтлость Генераль-Фельдмаршалъ, Князь Намѣстникъ Царства призналъ невозможнымъ возложить на Военныхъ Аудиторовъ исполненіе требованій Уголовныхъ Судовъ Гражданскаго вѣдомства, по дѣламъ о преступникахъ, отправляемыхъ въ исправительныя роты въ крѣпостяхъ Новогеоргіевской и Замость-

z dnia 29 Lipca (11 Sierpnia) 1832 r. i w rozporządzeniu Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych z dnia 20 Marca (1 Kwie-tnia) 1835 r. wskazanych, nadto mają Rządy Gubernialne poprze-дно znosić się jeszcze z Komendantami fortec, czy nie zachodzą jakie przeszkody w przyjęciu więźni do kompanij poprawczych.

O takowem rozporządzeniu uwiadamiam Rząd Gubernialny, dla stosownego postąpienia.

w Warszawie, dnia 25 Listopada (7 Grudnia) 1839 r.

Dyrektor Główny Prezydujący,
Jenerał-Adjutant (podpisano) *Szypow*.

Nr. 9,564.

№ 5.

Odezwa objaśniająca decyzję Głównodowodzącego Armią Czynną i Namiestnika Królestwa, o niemożności zajmowania się Audytorów, będących przy twierdzach Nowogeorgiewskiej i Zamośćskiej, spełnianiem żądań Sądów cywilnych w sprawach niezawyrokowanych jeszcze w wyższych instancjach co do aresztantów, zsyłanych do rot aresztanckich, w tychże twierdzach nowo urządzonych.

(d. 25 Czerwca (7 Lipca) 1841 r.)

Do Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

SEKRETARZ STANU PRZY RADZIE ADMINISTRACYJNEJ.

Dołączoną tu w kopii wierzytelnej odezwą Naczelnika Szta-бу Głównego Armii Czynnej z dnia 18 (30) Czerwca roku bieżą-cego, Nr. 1,113, a uwiadamiającą o powodach, dla których JO. Książę Jenerał-Feldmarszałek, Namiestnik Królestwa uznał niemożność zobowiązania Audytorów wojskowych do zadosyć czy-nienia rekwizycjom Sądów cywilno-karnych, wychodzącym w sprawach przestępców, odsyłanych do kompanij poprawczych w twierdzach Nowogeorgiewskiej i Zamośćskiej, ale raczej polecił,

ской, но приказалъ таковыя занятія отнести къ обязанности Бургомистровъ ближайшихъ мѣстечекъ Закрочима и Щебржешина, имѣю честь, въ послѣдствіе отзыва моего отъ 22 Мая (3 Іюня) сего года, за № 15,757, препроводить въ Правительственную Коммисію, для надлежащаго исполненія.

Притомъ, Правительственная Коммисія благоволилъ, о таковомъ рѣшеніи сообщить Правительственной Коммисіи Юстиціи, съ которою она предварительно сносилась непосредственно по сему предмету.

Варшава, 25 Іюня (7 Іюля) 1841 года.

(подписано) *Тымовскій.*

№ 17,003.

Приложеніе къ № 5-му.

Отзывъ Главнаго Штаба Дѣйствующей Арміи къ Статсъ-Секретарю при Совѣтѣ Управленія Царства.

Милостивый Государь, Осипъ Игнатьевичъ.

Ваше Превосходительство при отношеніи отъ 22 Мая (3 Іюня) сего года, препроводивъ къ Дежурному Генералу Арміи копію отзыва къ Вамъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, съ данною ею Инструкцію Губернскимъ Правленіямъ, относительно высылки контрабандистовъ и другихъ менѣе важныхъ преступниковъ въ арестантскія № 44 и 46 роты, учрежденныя въ крѣпостяхъ: Новогоріевскѣ и Замосцѣ, просили исходатайствовать разрѣшеніе Господина Главнокомандующаго Арміею, чтобы состоящимъ въ тѣхъ крѣпостяхъ Аудиторамъ поручено было исполненіе требованій Гражданскихъ Судовъ по тѣмъ дѣламъ, производство коихъ будетъ продолжаться по отправленіи преступниковъ въ арестантскія роты, послѣ приговоровъ о нихъ въ Судѣ 1-й инстанціи.

Господинъ Генераль-Фельдмаршалъ, по докладу о томъ

избы таковыя czynności załatwiane były przez Burmistrzów poblizkich miast: Zakroczymia i Szczepieszyna, mam zaszczyt, w odwodowaniu się do odezwy mojej z d. 22 Maja (3 Czerwca) tegoż roku, Nr. 15,757, przesłać Kommissyi Rządowej do stosownego postąpienia.

Zechce oraz Kommissya o decyzji takowej uprzedzić Kommissyę Rządową Sprawiedliwości, z którą w tym przedmiocie wprzód bezpośrednio się zniosła.

w Warszawie, d. 25 Czerwca (7 Lipca) 1841 r.

(podpisano) *Tymowski.*

Nr. 17,003.

Annex do Nr. 5-go.

Odezwa Sztabu Głównego Armii Czynnej do Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnej.

Jaśnie Wielmożny Panie.

Przy odezwie z dnia 22 Maja (3 Czerwca) r. b., JW. Pan, nadesławszy Dyżurnemu Jenerałowi Armii odpis odezwy do niego czynionej przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, z udzieloną przez nią Rządowi Gubernialnym instrukcją, względem wysyłania kontrabandzistów i innych mniej ważnych przestępców do rot areztanckich Nr. 44 i 46, urządzonych w twierdzach Nowogeorgiewskiej i Zamośćskiej, upraszałem o wyjednanie decyzji Głównodowodzącego Armii, żeby znajdującym się przy tych twierdzach Audytorom poruczone było spełnianie żądań Sądów cywilnych, co do tych spraw, prowadzenie których będzie kontynuować się po wysłaniu przestępców do rot areztanckich, z mocy wyroków co do nich w Sądach I-jej instancji zapadłych.

JO. Jenerał-Feldmarszałek, po przedstawieniu mu tego przed

Его Свѣтлости, не находя возможнымъ отвлекать для исполненія вышеупомянутыхъ обязанностей, состоящихъ при Ново-георгиевскомъ и Замосцкомъ Ордонансъ-Гаузахъ Аудиторовъ, потому, что они постоянно заняты производствомъ военно-судныхъ и слѣдственныхъ дѣлъ, которыя не могутъ быть оставлены, изволили отозваться, что требованія Гражданскихъ Судовъ, по дѣламъ о преступникахъ высылаемыхъ въ арестантскія № 44 и 46 роты, до окончательнаго рѣшенія о нихъ въ Судъ высшей инстанціи, могутъ быть исполняемы, согласно мнѣнію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, изложенному въ отзывѣ ея къ Вамъ за № 11,705/2,789, Бургомистрами ближайшихъ къ упомянутымъ крѣпостямъ ч. Закрочыма и Щебрешина.

Сообщая о семъ Вамъ, Милостивый Государь, для увѣомленія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, къ зависящему исполненію, съ совершеннымъ почтеніемъ имѣю честь быть Вашего Превосходительства покорнѣйшій слуга

Варшава, 18 Іюня 1841 года.

(подписано) *Князь Михаилъ Горчаковъ.*

№ 1,113.

№ 6.

Указъ, коимъ воспрещается арестантамъ арестантскихъ ротъ Гражданскаго вѣдомства — холостымъ вступать въ бракъ, а женатымъ жить вмѣстѣ съ женами.

(12 Февраля 1847 года.)

УКАЗЪ ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ИЗЪ ПРАВИТЕЛЬСТВУЮЩАГО СЕНАТА (*).

По указу Его Императорскаго Величества, Правительствующій Сенатъ слушали рапортъ Господина Главноуправляю-

(*) Указъ этотъ сообщенъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ Статсъ-Секретаремъ при Совѣтѣ Управленія Парства при отзывѣ отъ 28 Марта (9 Апрѣля) 1847 года, за № 11,331.

миоту, не uznając możliwemъ odrywać, do wykonywania wzmiankowanychъ wyżej czynności, Audytorów zostającychъ przy Ordonanshauzachъ Nowogeorgiewskimъ i Zamośskimъ, zъ powodu, iż ci są stale zatrudnieni prowadzeniemъ spraw wojenno-sądowychъ i śledczychъ, które nie mogą być przerywane, raczyłъ oświadczyć: że żądania Sądówъ cywilnychъ wъ sprawachъ przestępcówъ wysyłanychъ do rotъ aresztanckichъ Nr. 44 i 46, aż do ostatecznego zawyrokowania ichъ wъ Sądzie wyższej instancyi, mogą być spełniane, zgodnie ze zdaniemъ Kommissyi Rządowej Sprawъ Wewnętrznychъ i Duchownychъ, wynurzonemъ wъ odezwie jejъ do JW. Pana za Numeremъ 11,705/2,789, przezъ Burmistrzówъ najbliższychъ wymienionychъ wyżej twierdzić miast, to jest: Zakrocymia i Szczepieszyna.

Zawiadamiającъ o тѣмъ JW. Pana, dla uwiadomienia następnie Kommissyi Rządowej Sprawъ Wewnętrznychъ i Duchownychъ, wъ celu właściwego decyzji тѣй wykonania, mamъ zaszczytъ pozostawać dla JW. Pana zъ zupełnymъ szacunkiemъ, najniższy sługa.

w Warszawie, dnia 18 Czerwca 1841 r.

(podpisano) *Książę Michał Gorczakow.*

Nr. 1,113.

№ 6.

Ukaz, zabraniający więźniomъ rotъ aresztanckichъ zarządu cywilnego, beżennymъ, żenienia się, a żonatymъ — przebywania razemъ zъ żonami.

(d. 12 Lutego 1847 r.)

UKAZ JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYJ, zъ SENATU RZĄDĄCEGO (*).

Z rozkazu JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, Senat Rządzący wysłuchałъ rapportu Głównie zarządzającego komunikacyami i gma-

(*) Ukaz tenъ przesłany został Kommissyi Rządowej Sprawъ Wewnętrznychъ i Duchownychъ przezъ Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnej Królestwa przy odezwie zъ dnia 28 Marca (9 Kwiетnia) 1847 r., Nr. 11,331.

щаго Путиами Сообщенія и Публичными Зданіями, въ коемъ изъясняетъ, что Государь Императоръ, вслѣдствіе возникшаго вопроса по арестантскимъ ротамъ Гражданскаго вѣдомства: могутъ ли жены арестантовъ жить вмѣстѣ съ мужьями, въ 9 день минувшаго Января, Высочайше повелѣтъ соизволилъ: распространить на эти роты изъясненное, Св. Воен. Пост. томъ II, Положеніемъ объ арестантскихъ ротамъ Инженернаго вѣдомства въ пунктѣ 42, правило, по которому арестантамъ холостымъ вступать въ браки, а женатымъ жить вмѣстѣ съ женами воспрещается. О таковой Высочайшей волѣ, онъ, Господинъ Главноуправляющій Путиами Сообщенія и Публичными Зданіями доводитъ до свѣдѣнія Правительствующаго Сената къ зависящему распоряженію. Приказали: О семъ Высочайшемъ Его Императорскаго Величества повелѣніи, для свѣдѣнія и должнаго, до кого касаться будетъ, исполненія, послать указы во всѣ Губернскія и Областныя Правленія, также къ Гг. Министрамъ, Военнымъ Генералъ-Губернаторамъ, Военнымъ Губернаторамъ, управляющимъ гражданскою частію и Генералъ Губернаторамъ; въ Святѣйшій же Правительствующій Синодъ, въ С.-Петербургскіе, Московскіе и Варшавскіе Правительствующаго Сената Департаменты и Общія оныхъ Собранія сообщить вѣдѣнія и припечатать въ Сенатскихъ Вѣдомостяхъ во 2-мъ отдѣленіи собранія указовъ. Февраля 12 дня, 1847 года.

Подписалъ: Исправляющій должность Оберъ-Секретаря
Стояновскій.

N° 7.

Постановленіе, указывающее основанія для свидѣтельствванія способности арестантовъ къ отдачѣ въ арестантскія роты и въ рабочіе дома.

(24 Марта (5 Апрѣля) 1853 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства ().*

Въ статьѣ 85-ой Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ постановлено:

(*) О настоящемъ постановленіи Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ уведомила Губернскія Правленія отъ 24 Апрѣля (6 Мая) 1853 г.,

chami publicznymi, w którym przywodzi: że NAIJAŚNIEJSZY PAN, w skutku wynikłej kwestyi co do rot aresztanckich zarządu cywilnego, czy mogą żony aresztantów przebywać razem z mężami, dnia 9 Stycznia roku bieżącego NAJWYŻEJ rozkazać raczył, rozciągnąć do tychże rot objęty Zbiorem Praw wojskowych, w tomie III-cim, ustawą o rotach aresztanckich zarządu inżynierskiego w punkcie 42-im przepis, według którego aresztantom bezżennym żenić się, a żonatym przemieszkować razem z żonami jest wzbronionem. O takiej NAJWYŻSZEJ woli Głównie zarządzający komunikacyami i gmachami publicznymi donosi Senatowi Rządzącemu, dla wydania odpowiednich zarządzeń. Rozkazano: o tym NAJWYŻSZYM Jego CESARSKIEJ MOŚCI rozkazie, dla wiadomości i należnego, kogo to tyczyć się będzie, wykonania, posłać ukazy do wszystkich Zarządów gubernialnych i prowincjonalnych; również do panów Ministrów, Wojennych Jenerał-Gubernatorów. Wojennych Gubernatorów, Zarządzających częścią cywilną i do Jenerał-Gubernatorów; zaś do Najświętszego Rządzącego Synodu, do Departamentów Petersburgskich, Moskiewskich i Warszawskich Senatu Rządzącego i Ogólnych ich Zebrań posłać uwiadomienia, i wydrukować w wiadomościach senackich w 2-im oddziale Zbioru ukazów.

w St. Petersburgu, dnia 12 Lutego 1847 roku.

Pełniący obowiązki Ober-Sekretarza (podpisano) *Stojanowski.*

N° 7.

Decyzja, wskazująca zasady do kwalifikowania więźni do kompanij poprawczych w twierdzach i do domów roboczych.

(d. 24 Marca (5 Kwiećnia) 1853 r.)

Wypis z protokołu posiedzenia Rady Administracyjnej. ().*

Kodeks kar głównych i poprawczych w art. 85-ym stanowi:

(*) O decyzji tej Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych zawiadomiła Rządy Gubernialne pod dniem 24 Kwiećnia (6 Maja) 1853 roku, Nu-

„Тѣ, которые по старости, дряхлости, или инымъ причинамъ къ работамъ въ арестантскихъ ротахъ неспособны, а равно и женщины всегда присуждаются вмѣсто того, къ отдачѣ въ рабочіе дома, считая за каждый годъ работъ въ арестантскихъ ротахъ, полтора года въ рабочемъ домѣ.“

Изъ сихъ общихъ выраженій помянутого правила возникаютъ два требующіе разрѣшенія вопроса:

1) кто долженъ признавать неспособность къ отдачѣ въ арестантскія роты, опредѣленную выше прописаннымъ правиломъ, и согласно тому постановлять: можетъ ли и долженъ ли осужденный быть отданъ въ арестантскія роты, или, напротивъ того, наказаніе это надлежитъ замѣнить ему заключеніемъ въ рабочемъ домѣ?

2) по причинѣ какихъ именно болѣзней и увѣчій и отъ сколькихъ лѣтъ отъ роду осужденные къ отдачѣ въ арестантскія роты не должны быть отсылаемы въ крѣпости на работы?

Правительственная Комиссія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, по сношеніи съ Комитетомъ, учрежденнымъ для составленія проекта административныхъ распоряженій, вытекающихъ изъ новаго Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, съ Правительственною Комиссіею Юстиціи и съ Завѣдывающимъ Конскрипціею и рекрутскими наборами въ Царствѣ Польскомъ, представила Совѣту Управленія отъ 20 Марта (1 Апрѣля) текущаго года, за 1,837/7,283, слѣдующее:

Въ Высочайше утвержденномъ Положеніи о введеніи въ дѣйствіе Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, и въ предписаніи Его Свѣтлости Князя Намѣстника въ Царствѣ отъ 19 (31) Января 1848 г., № 19,267, постановлено: чтобы при изданіи новыхъ относящихся къ сему предмету распоряженій примѣнялись по возможности къ дѣйствующимъ въ Имперіи правиламъ, поэтому не остается въ семъ отношеніи ничего болѣе, какъ ввести и существующій тамъ порядокъ.

№ 3,761/15,263, и Завѣдывающаго рекрутскими наборами въ Царствѣ, первый — для принятія сего постановленія къ строгому руководству и для изданія кому слѣдуетъ соответственныхъ предписаній, а послѣдняго — для изданія съ его стороны надлежащихъ распоряженій Рекрутскимъ Присутствіямъ и заступающимъ ихъ мѣсто военнымъ чиновникамъ.

„Нездатни до работъ в поправечыхъ аresztанckихъ ротaхъ, з powodu podeszłego wieku, zgrzybiałości, lub innych przyczyn, tudzież kobiety w każdym razie, skazanemi zostaną, zamiast kary powyższej, na zamknięcie w domu roboczym, licząc za każdy rok robót w aresztанckихъ ротaхъ półtora roku zamknięcia w domu roboczym.“

Зъ tego ogólnego wystowienia się rzeczonego przepisu, wynikają do rozwiązania dwie następne kwestye:

1) Kto ma uznawać niezdatność do rot, powyższym przepisem określona, i według tego stanowić, czy skazany więzien może i powinien być oddany do robót w rotach, lub przeciwnie karą zamienioną ma być na zamknięcie w domu roboczym?

2) W jakim rodzaju słabości skazani na karę robót w поправечыхъ аresztанckихъ ротaхъ, i w jakim zakresie starości do tychże robót w twierdzach odsyłani być nie powinni?

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, po zniesieniu się z Komitetem ustanowionym do zaprojektowania urządzeń administracyjnych, wynikających z Kodeksu kar głównych i poprawczych, z Kommissją Rządową Sprawiedliwości i Zarządzającym służbą spisu i zaciągu wojskowego w Królestwie, przelożyła Radzie Administracyjnej pod d. 20 Marca (1 Kwietnia) roku bieżącego, Nr. 1,837/7,283, co następuje:

Ponieważ zatwierdzona Najwyżej ustawa przechodnia do Kodeksu kar głównych i poprawczych, jak równie rozkaz Jaśnie Oświeconego Księcia Namiestnika Królestwa z dnia 19 (31) Stycznia 1848 roku, Nr. 19,267, przepisują, iżby w wydawaniu zarządzeń stosowano się do przepisów Cesarstwa; przeto nie pozostaje w obecnym przedmiocie, jak przyjąć porządek tam istniejący.

mer 3,761/15,263, i Zarządzającego służbą poboru do wojska w Królestwie, pierwszego w celu ścisłego zastosowania się do téjże decyzji i wydania odpowiednich w tym celu komu należy zarządzeń, a ostatniego dla wydania z jego strony Urzędом rekruckim i urzędnikom wojskowym ich miejsce zastępującym stosownych rozporządzeń.

Въ Имперіи, сообразно съ Высочайше утвержденными правилами о исправительныхъ арестантскихъ ротахъ Гражданскаго вѣдомства, изложенными въ XIV томѣ Свода Законовъ въ Уставѣ о содержащихся подѣ стражею (6-ое продолженіе, примѣчаніе къ статьѣ 871, пунктъ 9-й), разсмотрѣніе, кто изъ арестантовъ подлежитъ отдачѣ въ арестантскія роты, подобно тому какъ удостовѣреніе о способности къ военной службѣ, зависитъ отъ Рекрутскихъ Присутствій и производится на основаніи Высочайше утвержденной 3 Января 1841 года Инструкціи, препровожденной въ Правительственную Коммисію Юстиціи при отзывѣ Статсъ-Секретаря при Совѣтѣ Управления отъ 13 (25) Октября 1841 года, за № 15,725, и на основаніи добавочной Инструкціи, 15 Августа 1845 года, содержащейся въ томъ же 6-мъ продолженіи XIV тома Свода Законовъ.

Въ Инструкціи этой подробно указано: какихъ лѣтъ, какого возраста и при какихъ болѣзняхъ или физическихъ недостаткахъ арестанты могутъ быть отдаваемы въ арестантскія роты.

Нынѣ въ Царствѣ Польскомъ, свидѣтельствомъ способности къ военной службѣ или въ кантонисты тѣхъ несовершеннолѣтнихъ преступниковъ, которые, на основаніи 147-й статьи Уголовнаго Уложенія, вмѣсто присужденія ихъ въ арестантскія роты или въ рабочій домъ отдаются въ военную службу, занимаются Рекрутскія Делегаціи, а тамъ, гдѣ нѣтъ подобныхъ Делегацій, назначаются, на основаніи предписанія Его Свѣтлости Князя Намѣстника Царства отъ 25 Января (6 Февраля) 1851 года, за № 851, военные чиновники, которые, въ случаѣ надобности опредѣленія: способенъ ли несовершеннолѣтній преступникъ къ военной службѣ, тотчасъ на мѣстѣ исполняютъ обязанности Рекрутскаго Присутствія.

Примѣнительно къ сему Генераль-Лейтенантъ, Сенаторъ Соболевъ изъявилъ готовность дать соотвѣтственныя предписанія помянутымъ военнымъ чиновникамъ относительно свидѣтельствванія неспособности преступниковъ къ отдачѣ въ арестантскія роты, коль скоро послѣдуетъ на то разрѣшеніе высшаго начальства.

Такъ какъ чрезъ введеніе вышеизъясненнаго дѣйствія въ Царство Польское установятся по сему предмету положительныя правила, то Правительственная Коммисія Внутреннихъ и

Въ Cesarstwie, stosownie do przepisów Najwyżej zatwierdzonych o poprawczych aresztanckich cywilnych rotach, zawartych w tomie XIV-ym Zbioru Praw, ustawie o zatrzymanych pod strażą (szósty dalszy ciąg, uwaga do artykułu 871-go punkt 9-ty), rozpoznawanie kwalifikacyi więźni do rot, podobnie jak rozpoznawanie kwalifikacyi do wojska, należy do Urzędów Spisu i Zaciągu Wojskowego i odbywa się na zasadzie instrukcyi, Najwyżej w dniu 3 Stycznia 1841 roku zatwierdzonej i przesłanej Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości przy odezwie Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnej z dnia 13 (25) Października tegoż roku, Nr. 15,725, tudzież dodatkowej z dnia 15 Sierpnia 1845 roku, zawartej w pomienionym 6-ym dalszym ciągu do tomu XIV-go Zbioru Praw.

W instrukcyi tej szczegółowo wskazane zostało, w jakim wieku, jakiego wzrostu i z jakimi chorobami lub fizycznymi ułomnościami przestępcy mogą być do rot aresztanckich przyjmowani.

Już i dziś w Królestwie Urzędy podobne zajmują się rozpoznawaniem kwalifikacyi do wojska i do kantonistów wojennych, tych małoletnich przestępców, którzy, stosownie do art. 147-go Kodeksu kar, zamiast skazania do rot aresztanckich lub do domu roboczego, oddawani być mają do służby wojskowej; tam zaś, gdzie nie ma rzeczonych Urzędów, przeznaczeni są z rozkazu Jasn. Oświeconego Księcia Namiestnika Królestwa z dnia 25 Stycznia (6 Lutego) 1851 roku, Nr. 851, Urzędnicy wojskowi, którzy, w razie potrzeby rozpoznania czy małoletni przestępca do wojska jest zdatny, zaraz na miejscu obowiązek Urzędu spisu wojskowego dopełniają.

Stosownie polecenia pomienionym wojskowym, względem kwalifikowania niezdatności przestępców do rot aresztanckich, Jenerał-Lejtenant Senator Soboлев оświadczył się gotowym wydać, skoro tylko wyższa w tym względzie zapadnie decyzja.

Gdy przez przyjęcie w Królestwie powyżej opisanego trybu postępowania, ustalą się prawidła w tej mierze potrzebne; przeto Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych upra-

Духовныхъ Дѣлъ испрашиваетъ на это разрѣшенія Совѣта Управленія, а равно и на увѣдомленіе о томъ Генералъ-Лейтенанта Соболева и Командантовъ: Новогеоргіевской, Замостьской и Ивангородской крѣпостей, съ тѣмъ, чтобы по признаніи Рекрутскими Присутствіями или дѣйствующими вмѣсто ихъ военными чиновниками кого либо изъ арестантовъ способнымъ къ отдачѣ въ арестантскія роты, Команданты крѣпостей принимали его въ эти роты безъ всякой отговорки.

Къ сему Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ присовокупляетъ:

1) что донинѣ свидѣтельствомъ арестантовъ, о которыхъ здѣсь идетъ дѣло, занимаются тюремные Врачи;

2) что такъ какъ по настоящее время нигдѣ еще не устроены рабочіе дома, то арестанты, которые признаны будутъ Рекрутскими Присутствіями или военными чиновниками неспособными къ поступленію въ арестантскія роты и подлежащими за симъ заключенію въ рабочемъ домѣ, пока таковыя устроены не будутъ, будутъ оставляемы въ тюрьмахъ.

Такое распоряженіе согласуется и съ дѣйствующими въ Имперіи правилами, а именно: съ 84 статьею новаго Уголовнаго Уложенія и съ 178-ю статьею XIV тома Свода Законовъ (по 6-му продолженію) Устава о содержащихся подъ стражею, въ которыхъ сказано: „тамъ, гдѣ нѣтъ еще рабочихъ домовъ, или нѣтъ на то время достаточнаго въ нихъ помѣщенія, присужденные къ заключенію въ оныхъ содержатся въ особо устраиваемомъ для сего отдѣленіи городской тюрьмы, и употребляются на самыя тягчайшія изъ установленныхъ въ этомъ мѣстѣ заключенія работы.

Совѣтъ положилъ представленіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ утвердить.

Варшава, 24 Марта (5 Апрѣля) 1853 года.

Вѣрно съ журналомъ:

Статсъ-Секретарь, Статскій Совѣтникъ (подписано) *Лебренъ*.

№ 11,808.

сзала Радѣ Администрацію о зezwolenie на то, и objawienie go, tak Generalowi Sobolew, jako i Komendantom twierdz Nowogorgiewskiej, Zamościa i Iwangrodu, w celu, aby po uznaniu przez Urzędy rekruckie i urzędników wojskowych, w miejscu tychże działających, więźni kwalifikujących się do odesłania do rot aresztanckich, Komendanci twierdz obowiązani byli przyjmować ich do rot, bez żadnych już kwestyj.

Przytém Kommissya Rządowa nadmienila:

1) że tymczasowo kwalifikacyę więźni, o których tu mowa, ustanawiają Lekarze więzienni;

2) że gdy dotąd nie ma jeszcze urządzonych domów roboczych; przeto więźnie uznani przez Urzędy rekruckie i urzędników wojskowych za niezdatnych do rot aresztanckich, a tém samém do pomieszczenia w domach roboczych kwalifikujący się, do czasu zaprowadzenia tychże domów, będą pozostawiani w więzieniach.

Zarządzenie takowe zastosowaném będzie i do przepisów Cesarstwa, mianowicie, do artykułu 84-go nowego Kodeksu kar, tudzież artykułu 178-go, XIV tomu Zbioru praw (szósty dalszy ciąg) ustawy o zatrzymywanych pod strażą, w których powiedziano:

„там, gdzie nie ma jeszcze domów roboczych, albo, w razie braku naówczas dostatecznego w nich lokalu, skazani na zamknięcie w tychże domach, zatrzymani być mają w osobnym urządzonym dla tego oddziale miejskiego więzienia, i używani do najbardziej ciężkich z ustanowionych w tém miejscu zatrzymania robót.“

Rada przychyliła się do wniosków Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

w Warszawie, dnia 24 Marca (5 Kwietnia) 1853 r.

Zgodno z protokółem:

Sekretarz Stanu, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Le Brun*.

Nr. 11,808.

N° 8.

Постановление Совѣта Управленія Царства отъ 27 Сентября (9 Октября) 1860 года, за N° 21,948, о порядкѣ свидѣтельствующаго арестантовъ, отправляемыхъ въ арестантскія роты.

(27 Сентября (9 Октября) 1860 года.)

(Помѣщено въ Сборникъ административныхъ постановлений Царства Польскаго, по вѣдомству Юстиціи, въ томъ XIII, на стр. 372.)

N° 9.

Распоряженіе, изданное въ развитіе постановленія Совѣта Управленія Царства объ упраздненіи гражданской арестантской роты въ Замостьской крѣпости и высылкѣ впредь арестантовъ въ такія же роты въ Новогоргеіевской и Ивангородской крѣпостяхъ.

(7 (19) Августа 1866 года.)

Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ виду Высочайшаго указа отъ 30 Августа (11 Сентября) 1864 года, о смягченіи наказаній уголовныхъ и исправительныхъ, которымъ, въ числѣ прочихъ значительно сокращенъ срокъ работамъ въ гражданскихъ арестантскихъ ротахъ и по уменьшенію вообще числа гражданскихъ арестантовъ, какъ по тюрьмамъ, такъ и по крѣпостямъ Царства, Правительственная Коммисія вошла въ Совѣтъ Управленія съ представленіемъ объ упраздненіи арестантской роты въ упраздняемой уже по Высочайшему повелѣнію Замостьской крѣпости.

По этому предположенію, одобренному Совѣтомъ Управленія и представленному на Высочайшее разрѣшеніе, Государь Императоръ Высочайше соизволилъ на упраздненіе гражданской арестантской роты въ Замостьской крѣпости, и утвердилъ предположенія, касающіяся, какъ распредѣленія тюремъ,

N° 8.

Postanowienie Rady Administracyjnej z dnia 27 Września (9 Października) 1860 roku za Nr. 21,948, o kwalifikowaniu aresztantów do rot aresztanckich.

(d. 27 Września (9 Października) 1860 r.)

(Zamieszczone w Zbiorze przepisów administracyjnych Wydziału Sprawiedliwości w tomie XIII-ym, na str. 373).

N° 9.

Rozporządzenie, rozwijające postanowienie Rady Administracyjnej Królestwa o zniesieniu roty aresztanckiej cywilnej w twierdzy Zamość, i wysyłaniu na przyszłość aresztantów do takichże rot w twierdzach Nowogeorgiewskiej i Iwango-rodskiej.

(d. 7 (19) Sierpnia 1866 r.)

Do Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Ze względu na ukaz NAJWYŻSZY z d. 30 Sierpnia (11 Września) 1864 roku o złagodzeniu kar kryminalnych i poprawczych, którym, w liczbie innych, zmniejszony znacznie został termin robót w rotach aresztanckich cywilnych, oraz na zmniejszenie się w ogólności liczby więźni cywilnych, tak w więzieniach jak i w twierdzach Królestwa, Kommissya Rządowa uczyniła do Rady Administracyjnej wniosek, o zniesienie rotы aresztanckiej w znoszącej się z rokazu NAJWYŻSZEGO twierdzy Zamośkiej.

Wedle tego wniosku, popartego przez Radę Administracyjną i przedstawionego pod NAJWYŻSZĄ decyzję, NAJJAŚNIEJSZY PAN NAJWYŻEJ dozwolił zniesienia rotы aresztanckiej cywilnej w twierdzy Zamość, i zatwierdził wnioski, odnoszące się, tak do wyznaczenia więzień, z których aresztanci mają być nadal wysyłani do

изъ коихъ арестанты имѣютъ быть впредь отсылаемы въ Новогеоргиевскую и Ивангородскую арестантскія роты, такъ и употребленія суммъ, какія останутся послѣ упраздненія Замостьской арестантской роты.

Согласно таковому Высочайшему повелѣнiю, объявленному въ выпискѣ изъ журнала засѣданiя Совѣта Управленiя Царства отъ 12 (24) Юля сего года, № 24,015, по случаю упраздненiя арестантской роты въ Замосцѣ, Правительственная Комисiя относительно отсылки арестантовъ въ остальные двѣ роты, предписываетъ принять въ руководство слѣдующiя правила:

1) Арестантовъ подлежащихъ отсылкѣ въ гражданскія арестантскія роты, отправлять въ крѣпости: Новогеоргиевскую и Ивангородскую, по тому распредѣленiю, по какому они были отсылаемы въ Новогеоргиевскую и Замостьскую крѣпости, до учрежденiя въ 1847 году третьей арестантской роты въ Ивангородской крѣпости, а именно:

въ Новогеоргиевскую крѣпость слѣдуетъ отсылать арестантовъ изъ всѣхъ 11-ти тюремъ Варшавской, Плоцкой и Августовской губернiй, то есть изъ двухъ Варшавскихъ, Брестской, Ленчицкой, Калишской, Петроковской, Сѣрадзской, Плоцкой, Пултуской, Кальварiйской и Ломжинской;

въ Ивангородскую — изъ 8-ми тюремъ Люблинской и Радомской губернiй, то есть изъ тюремъ: Люблинской, Яновской, Бѣльской, Сѣдлецкой, Радомской, Сандомирской, Кѣлецкой и Хенцинской.

При томъ однакоже сохраняется въ своей силѣ правило, заключающееся въ 113 статьѣ Тюремной Инструкци, по которому, согласно рѣшенiю Намѣстника Царства, объявленному Совѣтомъ Управленiя Царства отъ 8 (20) Января 1852 года, и сообщенному Губернскимъ Правленiямъ въ предписанiи Правительственной Комиссiи отъ 19 (31) Января того же года, за № 800/2,705, дозволено, въ случаѣ невозможности помѣщенiя арестантовъ въ одной крѣпости, по недостатку въ оной помѣщенiя, отправлять ихъ, не смотря на вышеозначенное распредѣленiе въ другую крѣпость.

2) Число арестантовъ въ гражданской арестантской ротѣ Новогеоргиевской крѣпости, опредѣленное рѣшенiемъ Совѣта

rot aresztanckich: Nowogeorgiewskiej i Iwangorodskiej, jakoteż użycia funduszów, jakie pozostaną po zniesieniu rotы aresztanckiej Zamośćskiej.

Zgodnie z takim Najwyższym rozkazem, objawionym przez wypis z protokołu posiedzenia Rady Administracyjnej Królestwa z dnia 12 (24) Lipca roku bieżącego Nr. 24,015, z powodu zniesienia rotы aresztanckiej w Zamościu, Kommissya Rządowa, względem wysyłania więźni do pozostałych dwóch rot, poleca przyjąć za правило przepisy następujące:

1) Więźniów, ulegających wysłaniu do rot aresztanckich cywilnych, wyprawiać do twierdz: Nowogeorgiewskiej i Iwangorodskiej, wedle takiegoż rozdziału, podług jakiego byli oni wysyłani do twierdz Nowogeorgiewskiej i Zamośćskiej, do czasu urządzenia w 1847 roku trzeciej rotы aresztanckiej w twierdzy Iwangorodskiej, a mianowicie:

do twierdzy Nowogeorgiewskiej należy wysłać więźni z wszystkich 11-tu więzień gubernij: Warszawskiej, Płockiej i Augustowskiej, to jest z dwóch Warszawskich, Brzeskiego, Łęczyckiego, Kaliskiego, Petrokowskiego, Sieradzkiego, Płockiego, Pułtuskiego, Kalwaryjskiego i Łomżyńskiego;

do Iwangorodskiej z 8-iu więzień gubernii Lubelskiej i Radomskiej, to jest z więzień: Lubelskiego, Janowskiego, Bialskiego, Siedleckiego, Radomskiego, Sandomierskiego, Kieleckiego i Chęcińskiego.

Przytém jednak utrzymuje się w swojej mocy przepis, objęty artykułem 113-ym instrukcyi więziennей, wedle którego, zgodnie z decyzją Namiestnika Królestwa, objawioną przez Radę Administracyjną Królestwa pod dniem 8 (20) Stycznia 1852 roku i zakomunikowaną Rządom Gubernialnym, przy reskrypcie Kommissyi Rządowej z dnia 19 (31) Stycznia tegoż roku Numer 800/2,705 jest dozwoloném, w razie niemożności pomieszczenia więźni w jednej twierdzy, dla braku w niej miejsca, wysłać ich, bez względu na wskazany wyżej rozdział więzień, do innej twierdzy.

2) Liczba więźni w rocie aresztanckiej cywilnej twierdzy Nowogeorgiewskiej, określona decyzją Rady Administracyjnej z dnia 3 (15) Kwietnia 1856 roku Nr. 10,573, objawioną Rzą-

Управленія отъ 3 (15) Апрѣля 1856 года, № 10,573, объявлен-
нымъ Губернскимъ Правленіемъ отъ 14 (26) Апрѣля того же
года, за № 3,738, въ 500 человекъ, оставляется и впредь безъ
измѣненія; число же арестантовъ въ Ивангородской ротѣ, опре-
дѣленное тѣмъ же рѣшеніемъ въ 250 человекъ, увеличивается
до 300.

Сообщая Губернскому Правленію о вышеизложенномъ,
для зависящаго исполненія, Правительственная Коммисія пред-
лагаетъ: приостановить отсылку въ Замостьскую крѣпость аре-
стантовъ, подлежащихъ работамъ въ гражданскихъ арестант-
скихъ ротахъ, и впредь отправлять ихъ въ Новогеоргиевскую
и Ивангородскую крѣпости, согласно вышеприведеннымъ пра-
виламъ, съ соблюденіемъ существующихъ нынѣ въ этомъ отно-
шеніи формальностей.

Варшава, 7 (19) Августа 1866 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій
(подписано) *Князь Черкасскій.*

№ 4,261/26,360.

dom Gubernialnym pod dniem 14 (26) Kwietnia tegoż roku Nu-
mer 3,738, na 500 ludzi, pozostaje i nadal bez zmiany; liczba zaś
więźni w rocie Iwangorodskiej, oznaczona tąż decyzją na 250
ludzi, powiększa się do 300.

Zawiadamiając Rząd Gubernialny o powyższym stanie rze-
czy, dla należytego wykonywania, Kommissya Rządowa poleca,
zaprzestanie wysyłania więźni do twierdzy Zamość, ulegających
robotom w rotach aresztanckich cywilnych, i wysyłanie ich na
przyszłość do twierdz: Nowogeorgiewskiej i Iwangorodskiej, od-
powiednio do wskazanych wyżej zasad, z zachowaniem istnieją-
cych obecnie w tym względzie formalności.

w Warszawie, dnia 7 (19) Sierpnia 1866 r.

Dyrektor Główny, Prezydujący (podpisano) *Książę Czerkaski.*

Nr. 4,261/26,360.

ГЛАВА XVIII.

ОБЪ ОТПРАВКѢ АРЕСТАНТОВЪ ВЪ СИБИРЬ И ВЪ ДРУГІЯ ГУБЕРНІИ
ИМПЕРІИ.

№ 1.

Распоряженіе о порядкѣ заковыванія арестантовъ отправляе-
мыхъ въ Сибирь.

(3 Апрѣля 1840 года.)

Г. N Гражданскому Губернатору.

Министерство Внутреннихъ Дѣлъ (*).

Московскій Военный Генералъ-Губернаторъ увѣдомилъ меня, что одинъ арестантъ, слѣдовавшій чрезъ Москву въ Си-
бирь, закованъ былъ, сверхъ ножныхъ кандаловъ, въ ручныя
желѣза необыкновенной величины.

Имѣя въ виду, что по силѣ статьи 85, 146, 247, 464 и
465-й тома XIV Свода уставовъ о содержащихся подъ стра-
жею и о ссыльныхъ, и примѣчанія 1-го къ статьѣ 146-й про-
долженія того же Свода, на арестантовъ мужескаго пола долж-
ны быть налагаемы только ножные, а на женщинъ ручныя
кандалы установленной формы, на идущихъ же безъ оковъ
легкіе желѣзные наручки, и что для мужскихъ кандаловъ
опредѣленъ вѣсъ отъ 5 до 5½ фунтовъ, я прошу Ваше Пре-
восходительство имѣть строгое наблюденіе за точнымъ испол-
неніемъ мѣстными начальствами означенныхъ правилъ, под-
вергая виновныхъ въ нарушеніи оныхъ законному взысканію.

Къ сему считаю неизлишнимъ присовокупить, что со сто-
роны Командира Отдѣльнаго Корпуса Внутренней Стражи

(*) Распоряженіе это сообщено Главному Директору, Предсѣдательствующе-
му въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго
Просвѣщенія, Управляющимъ Министерствомъ Внутреннихъ Дѣлъ при отзывѣ отъ 6
Апрѣля 1840 года, за № 1,311.

TYTUŁ XVIII.

O WYSYLANIU WIĘZNI NA SYBERYĘ I DO INNYCH GUBERNIJ.
CESARSTWA.

№ 1.

Rozporządzenie o sposobie zakowania więźni wysyłanych
na Syberyę.

(d. 3 Kwietnia 1840 r.)

Do Gubernatora Cywilnego Gubernii N.

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH (*).

Moskiewski Wojenny Jenerał-Gubernator zawiadomił mnie,
że jeden z więźniów, idący przez Moskwę na Syberyę, okuty był,
oprócz kajdan na nogach, w kajdany żelazne na rękach, niezwy-
klej wielkości.

Mając na uwadze: że z mocy art. 85, 146, 247, 464 i 465
tomu XIV Zbioru Ustaw o zatrzymanych pod strażą i o zesłanych,
i uwagi 1-jej do art. 146 dalszego ciągu tego Zbioru, na więźni
płci męskiej winny być wkładane tylko na nogi, a na kobiety na
ręce kajdany, formy przepisanej, na idących zaś bez kajdan, lek-
kie żelazne naręczniki, i że dla kajdan męskich, oznaczona jest
waga od 5 do 5½ funtów; wzywam JW. Pana, o ściśle przestrze-
ganie dokładnego spełniania przez władze miejscowe przepisów
wyżej wskazanych i pociąganie winnych do kary za ich naru-
szenie.

W końcu znajduję niezbyteczném nadmienić, że ze strony
Kommendanta Oddzielnego Korpusu Straży Wewnętrznej poleco-

(*) Rozporządzenie to nadesłane zostało Dyrektorowi Głównemu, Prezydującemu
w Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego
przez Zarządzającego Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, przy odezwie z dnia 6
Kwietnia 1840 r. Nr. 1,311.

предписано также Баталіоннымъ Командирамъ и Начальникамъ Инвалидныхъ и Этапныхъ командъ, при заковываніи арестантовъ руководствоваться въ точности установленными на сей предметъ правилами, подъ опасеніемъ за нарушение оныхъ строгаго взысканія.

С.-Петербургъ, 3 Апрѣля 1840 года.

Управляющій Министерствомъ Внутреннихъ Дѣлъ,
Генераль-Адъютантъ (подписано) *Графъ Строгоновъ*.

№ 1,145.

№ 2.

Постановленіе о порядкѣ отправленія въ Сибирь преступниковъ, приговоренныхъ къ ссылкѣ въ каторжныя работы, и о возмѣщеніи Казною Царства издержекъ на пересылку ихъ.

(16 (28) Марта 1843 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Государь Императоръ для отвращенія неудобствъ, съ которыми сопряжено содержаніе въ тюрьмахъ преступниковъ гражданскаго званія, осужденныхъ къ тяжкому или крѣпостному заключенію, на представленіе Его Свѣтлости Князя Намѣстника въ Царствѣ, Высочайше повелѣть соизволилъ: чтобы всѣхъ преступниковъ гражданскаго вѣдомства, приговоренныхъ къ пожизненному крѣпостному заключенію, отправлять въ каторжную работу и на семъ основаніи отослать туда всѣхъ осужденныхъ уже преступниковъ сего рода, по предварительномъ соглашеніи съ подлежащими властями Имперіи, на счетъ направленія транспортовъ упомянутыхъ преступниковъ, какъ на сей разъ, такъ и на будущее время, и относительно содержанія ихъ въ пути и на мѣстѣ.

Въ исполненіе этой Высочайшей Его Императорскаго Величества воли Намѣстникъ Царства сносился съ Министромъ Статсъ-Секретаремъ Царства Польскаго объ увѣдомленіи его,

но также Dowódcóm batalionowym, oraz Naczelnikom komend inwalidnych i etapowych, aby przy zakowaniu więźni, stosowano się w ścisłości do przepisów postanowionych w tej mierze, pod rygorem surowej kary za ich przekroczenie.

w St. Petersburgu, dnia 3 Kwietnia 1840 r.

Zarządzający Ministerstwem Spraw Wewnętrznych,
Jenerał-Adjutant (podpisano) *Hrabia Strogonow*.

Nr. 1,145.

№ 2.

Decyzja, wskazująca porządek jakim ma się odbywać wysyłanie zbrodniarzy skazanych do robót w kopalniach Syberyjskich, oraz koszta z wysyłką tą połączone.

(d. 16 (28) Marca 1843 r.)

Wypis z protokołu posiedzenia Rady Administracyjnej.

W celu zapobieżenia niedogodnościom, z jakimi połączone jest utrzymywanie w więzieniach zbrodniarzy stanu cywilnego, skazanych na więzienia ciężkie lub warowne, NAJJAŚNIEJSZY PAN, na przedstawienie Jego Książęcej Mosci Namiestnika Królestwa, rozkazać raczył, aby wszystkich zbrodniarzy cywilnych i na dożywotnie warowne więzienie skazanych, odsyłać do robót w kopalniach (w katorżną pracę) i aby na tej zasadzie wysłać tamże wszystkich tego rodzaju zbrodniarzy, którzy już osądzeni zostali, a to za poprzedniem porozumieniem się z właściwemi władzami Cesarstwa, względem transportowania pomienionych zbrodniarzy, tak na ten raz jako i na przyszłość, oraz względem utrzymywania tychże w drodze i na miejscu.

W wykonaniu takowej woli NAJJAŚNIEJSZEGO PANA, Namiestnik Królestwa znosił się z Ministrem Sekretarzem Stanu Królestwa Polskiego, w celu uwiadomienia go, po porozumieniu się

по соглашеніи съ Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ: чего будетъ стоить препровожденіе въ Россію и содержаніе на мѣстѣ каждаго такого преступника.

Въ отвѣтъ на это, Министръ Статсъ-Секретарь, отзывомъ отъ 10 (22) сего Марта, № 564, увѣдомилъ Намѣстника въ Царствѣ, что Министръ Внутреннихъ Дѣлъ въ Имперіи о принятіи отправленныхъ теперь изъ Царства Польскаго по Гродненскому тракту и немедленной отсылкѣ въ Сибирь девяти преступниковъ, равно и тѣхъ, которые и впредь будутъ отправляемы отсюда для ссылки въ каторжную работу поручилъ Виленскому Военному Губернатору, Гродненскому, Минскому и Бѣлостокскому Генераль-Губернатору сдѣлать надлежащее распоряженіе.

На счетъ же опредѣленія суммы, какую слѣдуетъ платить изъ Казны Царства Польскаго, за препровожденіе въ Сибирь и содержаніе тамъ же до конца жизни каждаго изъ такихъ преступниковъ, Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, по предварительномъ сношеніи съ Министромъ Финансовъ, согласно съ мнѣніемъ сего послѣдняго, полагаетъ удобнѣйшимъ, для избѣжанія мелочныхъ и затруднительныхъ расчетовъ и переписки о смерти каждаго преступника, ограничиться требованіемъ отъ властей Царства за пересылку и содержаніе всякаго доставляемаго въ Гродно ссыльно-каторжнаго круглой однажды уплачиваемой суммы по 120 руб. сер., такъ, чтобы по полученіи этихъ денегъ дальнѣйшій расчетъ и переписку съ властями Царства Польскаго вовсе прекратить.

По предложеніи Намѣстникомъ этого мнѣнія Министра Внутреннихъ Дѣлъ въ Имперіи, Совѣтъ, разсмотрѣвъ оное, нашелъ таковое весьма основательнымъ и уважительнымъ, какъ имѣющее цѣлью прекратить обширную и затруднительную переписку съ правительственными мѣстами Имперіи о каждомъ здѣшнемъ ссыльно-каторжномъ въ особенности; почему Совѣтъ и положилъ:

1) увѣдомить Министра Внутреннихъ Дѣлъ, чрезъ посредство Министра Статсъ-Секретаря, что онъ на упомянутое выше предположеніе согласенъ;

2) предписать Правительственнымъ Коммисіямъ: Юстиціи, Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, и Финансовъ сообра-

з Министромъ Spraw Wewnętrznych Cesarstwa, ile będzie kosztować wytransportowanie do Rosyi i utrzymanie na miejscu jednego zbrodniarza.

W odpowiedzi na to zapytanie Minister Sekretarz Stanu w odezwie swęj z dnia 10 (22) miesiąca i roku bieżącego Numer 564, doniósł Jego Książęcej Mości, że Minister Spraw Wewnętrznych Cesarstwa polecił Wojennym Gubernatorom: Wileńskiemu, oraz Grodzieńskiemu, Mińskiemu i Białostockiemu, aby wysłać się mających teraz z Królestwa traktem Grodzieńskim dziewięciu zbrodniarzy, równie jak i innych w przyszłości, którzy przeznaczeni będą do robót w kopalniach, niezwłocznie przyjmowano i odsyłano na Syberyę.

Co się zaś tycze ustanowienia opłaty za przetransportowanie na Syberyę każdego zbrodniarza i utrzymanie go tamże aż do śmierci, tenże Minister Spraw Wewnętrznych Cesarstwa oświadczył: że zgodnie z opinią Ministra Finansów, do którego się w tym przedmiocie odnosił, mniema: że dla uniknienia szczegółowych rozrachunków i korespondencyj o śmierci każdego zbrodniarza, byłoby właściwem ograniczyć się na żądaniu od władz Królestwa, za przesłanie i utrzymanie każdego przestępcy, do Grodna dostawić się mającego, ryczałtowo po rs. 120, tak, ażeby po otrzymaniu tych pieniędzy dalsza likwidacya i korespondencya z Królestwem Polskiem zupełnie ustała.

Rada, mając sobie powyższą opinię Ministra Spraw Wewnętrznych Cesarstwa przedstawioną, uznała: że takowa, jako przecinająca trudną i mozolną korespondencyę z władzami Cesarstwa w przedmiocie każdego po szczególe zbrodniarza, na przyjęcie zasługuje i w skutek tego postanowiła:

1) uprzedzić tegoż Ministra, przez pośrednictwo Ministra Sekretarza Stanu, że na takową się zgadza;

2) polecić Kommissyom Rządowym Sprawiedliwości, Spraw

зоваться съ настоящимъ рѣшеніемъ Совѣта, въ чемъ до которой изъ нихъ относится;

3) предписать Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, чтобы она по сношеніи съ Варшавскимъ Военнымъ Губернаторомъ, немедленно сдѣлала распоряженіе объ отправленіи преступниковъ, подлежащихъ ссылкѣ въ Сибирь.

Варшава, 16 (28) Марта 1843 года.

Вѣрно съ журналомъ:

Статсъ-Секретарь, Статскій Совѣтникъ (подписано) *Θ. Лебренъ*.

№ 2,603.

№ 3.

Распоряженіе, предписывающее порядокъ дѣйствія при отправленіи преступниковъ въ Сибирь, въ каторжныя работы.

(14 (26) Мая 1843 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Губернскому Правленію извѣстно, что, на основаніи Высочайшаго повелѣнія, преступники гражданскаго вѣдомства въ Царствѣ, приговоренные къ пожизненному тюремному заключенію, должны быть ссылаемы въ Сибирь, въ каторжныя работы, по предварительномъ сношеніи здѣшнихъ властей съ правительственными мѣстами Имперіи, относительно направленія партій упомянутыхъ преступниковъ и средствъ содержанія ихъ въ пути и на мѣстѣ.

Согласно сообщенному Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, выпискою изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія отъ 16 (28) Марта с. г., за № 2,603, свѣдѣнію, Министръ Внутреннихъ Дѣлъ Имперіи предписалъ Виленскому Военному Губернатору и Генераль-Губернатору Гродненскому, Минскому и Бѣлостокскому, немедленно при-

Wewnętrznych i Duchownych i Skarbu, zastosować się do téj decyzji, w czém do której z nich należy;

3) polecić Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, iżby niezwłocznie po zniesieniu się z Warszawskim Wojennym Gubernatorem, wytransportowanie więźni, do odesłania na Syberję kwalifikujących się, zarządziła.

w Warszawie, dnia 16 (28) Marca 1843 roku.

Zgodno z protokołem.

Sekretarz Stanu, Radca Stanu (podpisano) *T. LeBrun*.

Nr. 2,603.

N° 3.

Rozporządzenie, przepisujące szczegółowe wskazówki postępowania przy wysyłaniu zbrodniarzy do robót w kopalniach Syberyjskich.

(d. 14 (26) Maja 1843 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Wiadomo jest Rządowi Gubernalnemu, iż w wykonaniu Najwyższego rozkazu, zbrodniarze cywilni w Królestwie, na dożywotnie więzienie skazani, odsyłani być mają na Syberję do robót w kopalniach (wъ каторжныя работы), po zniesieniu się władz tutejszych z władzami Cesarstwa, co do kierunku transportu tych ludzi, i co do sposobu utrzymywania ich w drodze i na miejscu.

Podług udzielonej Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, przez wypis z protokołu posiedzenia Rady Administracyjnej z dnia 16 (28) Marca r. b. Nr. 2,603 wiadomości, Minister Spraw Wewnętrznych Cesarstwa polecił Wojennym Gubernatorom: Wileńskiemu, oraz Grodzieńskiemu, Mińskiemu i Białostockiemu, aby wysłać się mających teraz z Królestwa

нимать и отправлять въ Сибирь преступниковъ, какъ тѣхъ, которые нынѣ должны быть высланы изъ Царства по Гродненскому тракту, такъ и другихъ, которые въ будущемъ времени будутъ отправляемы отсюда для ссылки въ каторжныя работы.

Сообразно сему, Правительственная Коммисія, въ послѣдствіе прежнихъ распоряженій своихъ по сему предмету, предписываетъ Губернскому Правленію слѣдующее:

1) Всѣ преступники этой категоріи, согласно существующему порядку, должны быть и на будущее время собираемы въ Варшавѣ въ уголовной тюрьмѣ, откуда должны быть отправляемы къ мѣсту назначенія.

Отправление это, ни въ какомъ случаѣ, не можетъ происходить чаще одного раза въ недѣлю.

2) До отправленія ссыльныхъ въ Сибирь, Мазовецкое Губернское Правленіе должно заблаговременно спросить, черезъ кого слѣдуетъ, женъ этихъ преступниковъ, не желаютъ ли онѣ слѣдовать съ мужьями своими въ Сибирь, въ случаѣ, если онѣ того пожелаютъ, отправлять ихъ туда, снабжая деньгами на продовольствіе и недостающую одеждою.

3) Жены ссыльных еврейскаго исповѣданія могутъ брать съ собою дѣтей женскаго пола моложе 10-лѣтняго возраста, а равно незамужнихъ дочерей старше 10-и лѣтъ, если онѣ сами на это согласятся.

4) Такъ какъ въ настоящее время имѣется пятнадцать арестантовъ, подлежащихъ отправленію въ Сибирь, и какъ одежда для всѣхъ ихъ, согласно распоряженію Правительственной Коммисіи отъ 20 Марта (11 Апрѣля) с. г., № 2,246/4,531, должна быть уже заготовлена, то Губернское Правленіе имѣетъ немедленно выслать ихъ въ кандалахъ, на подводахъ, одною партіею, до Гродна по Бѣлостокскому шоссе, то есть черезъ Яблонну, Сѣроцкъ, Вышковъ, Буды, Дыбки, Островъ, Замбровъ, Менженинъ, Злоторію, по этапамъ, при соотвѣтственномъ маршрутѣ, въ которомъ должны быть обозначены ночлеги и дневки. Эти послѣднія назначаются черезъ каждые два дня.

5) Относительно этаповъ Губернское Правленіе должно снестись съ подлежащими Губернскими Правленіями, а именно: Плоцкимъ и Августовскимъ. Этапы должны быть учреж-

traktem Grodzińskim zbrodniarzy, równie jak i innych w przyszłości, którzy przeznaczeni będą do robót w kopalniach, niezwłocznie przyjmowano i odsyłało na Syberję.

Stósownie zatém do tego, Kommissya Rządowa, w ciągu poprzednich swych w téj mierze zarządzeń, wydaje Rządowi Gubernialnemu następujące rozporządzenie:

1) Wszyscy zbrodniarze tego rodzaju są obecnie i nadal będą zgromadzani w Warszawie, mianowicie w karném więzieniu, zkad do miejsca przeznaczenia odsyłani będą.

Wysyłanie to w żadnym przypadku nie może się odbywać częściej jak raz w tydzień.

2) Przed wysłaniem zsylnych do Syberyi, Rząd Gubernialny Mazowiecki powinien wcześniej zapytać się, przez kogo należy, żon tych zbrodniarzy, czyli chcą iść z mężami na Syberyę, i jeśliby tego życzyły, w takim razie należy one wysyłać tamże, z wydaniem pieniędzy na ich żywność i stósowném wsparciem ich w brakującej odzieży.

Żony zsylnych wyznania Mojżeszowego mogą brać z sobą dzieci płci żeńskiej, niemające jeszcze 10 lat wieku, również córki niezamężne starsze nad lat 10, w razie gdyby same na to zgodziły się.

4) Ponieważ teraz więźni kwalifikujących się do wysłania na Syberyę jest piętnastu, przeto, gdy odzież dla wszystkich powinna już być, stósownie do rozporządzenia Kommissyi Rządowej z dnia 20 Marca (11 Kwietnia) r. b. Nr. 2,246/4,531 gotową, Rząd Gubernialny niezwłocznie wyśle ich mocno okutych na podwodach w jednej partyi do Grodna, traktem bitym Białostockim, to jest na Jabłonnę, Serock, Wyszków, Budy, Dybki, Ostrów, Zambrów, Mężenin, Złotoryę, etapami, przy stósownej marszrucie, w której mają być oznaczone noclegi i rasztaki. Te ostatnie mieć będą miejsce co dwa dni.

5) Co do etapów, Rząd Gubernialny zniesie się z właściwymi Rządami Gubernialnymi, a mianowicie Płockim i Augustowskim. Etapy mają być urządzone w samych miastach, tam zaś

дены исключительно въ городахъ, но если разстояніе одного города отъ другаго болѣе 28 верстъ, нужно устроить оныя въ лежащихъ между этими городами богатыхъ и населенныхъ деревняхъ.

6) О назначеніи стражи для препровожденія ссыльныхъ до сборнаго пункта, Мазовецкое Губернское Правленіе должно отнестись къ Коменданту города, которому дано о семъ надлежащее предписаніе отъ Варшавскаго Военнаго Губернатора, отъ сборнаго же пункта до Гродна — съ Управленіемъ Военнаго Начальника Мазовецкой губерніи. Притомъ Губернское Правленіе имѣя въ виду, что ссыльные арестанты, люди въ высшей степени испорченные и отчаянные, и готовы рѣшиться въ пути на всякія преступленія, должно просить Коменданта и Управленіе Военнаго Начальника о назначеніи стражи въ достаточномъ числѣ для преодоленія всякаго насилія со стороны арестантовъ и для охраненія транспорта, а равно о приказаніи конвойнымъ, чтобы они во время препровожденія имѣли самый строгій присмотръ за партією и недопускали въ ней никакихъ безпорядковъ.

7) Къ препровождаемой партіи Губернское Правленіе должно назначить кондуктора, надежнаго, расторопнаго и знающаго русскую и польскую грамоту.

8) вмѣстѣ съ арестантами долженъ быть отправленъ статейный списокъ, составленный на русскомъ языкѣ, по известной Губернскому Правленію формѣ, и подписанный Губернскимъ Правленіемъ; отправляющимъ арестантовъ.

9) Статейные списки составляются для каждаго арестанта особо, для того, чтобы въ случаѣ задержанія кого либо изъ нихъ во время препровожденія, можно было отдѣлить и его бумаги. Номера на статейныхъ спискахъ должны быть выставлены особыя съ начала до конца года.

10) Означенный списокъ долженъ быть составленъ въ двухъ экземплярахъ, изъ коихъ одинъ отсылается въ Тобольскій Ссылный Приказъ, другой же долженъ находиться у конвоя.

11) Собственныя деньги каждаго арестанта должны быть отобраны отъ него Губернскимъ Правленіемъ и отправлены, по почтѣ, при именномъ списокѣ, въ Тобольскій Ссылный При-

гдѣе отдаленность отъ miasta до miasta większa jest od 28 wiorst, urządzić je należy we wsiach pośrednich, zamożnych i ludnych.

6) Co do straży do zbornego punktu, Rząd Gubernialny Mazowiecki znieś się z Komendantem miasta, który odebrał już od J.W. Warszawskiego Wojennego Gubernatora rozkaz dania takowej; od zbornego zaś punktu do Grodna, — z zarządem Wojennego Naczelnika Mazowieckiej gubernii. Przytém Rząd Gubernialny z uwagi, że rzeczeni więźnie są to ludzie w największym stopniu zepsuci, nie mający nie do stracenia, a przeto w drodze na wszystko odważyć się gotowi, wezwie tak Komendanta, jako też Zarząd Wojennego Naczelnika, o przeznaczenie straży dostatecznej do pokonania w razie wszelkich zamachów tych ludzi, i zabezpieczenia transportu, oraz o polecenie téjże straży, aby w transporcie jak największą czujność zachowywała, i żadnego nieporządku nie dopuszczała.

7) Do transportu Rząd Gubernialny przeznaczy konduktora pewnego, roztropnego, czytać i pisać w językach rosyjskim i polskim umiejącego.

8) Razem z więźniami ma być wysłana lista rodowodowa (statейный списокъ), ułożona w języku rosyjskim, podług wiadomego już Rządowi Gubernialnemu wzoru, a podpisana przez Rząd Gubernialny, jako wysyłający więźnia.

9) Listy rodowodowe mają być układane na każdego więźnia oddzielnie, a to dla tego, ażeby w razie zatrzymania się którego w czasie transportu, można było odłączyć i jego papiery. Numera na listach rodowodowych należy prowadzić oddzielnie, zamykając je z końcem każdego roku.

10) Lista rzeczona powinna być ułożona w dwóch egzemplarzach, z których jeden ma być odesłany do Tobolskiego Zarządu Zsylnych (въ Тобольскій Ссылный Приказъ) drugi zaś ma się znajdować przy konwoju.

11) Pieniądze własne każdego więźnia powinien Rząd Gubernialny od niego odebrać i odesłać pocztą przy liście imiennej

казъ, арестантамъ же выдаются только росписки въ отобрании денегъ.

12) Число отправленія партіи изъ губернскаго города должно быть выставлено Губернскимъ Правленіемъ въ общемъ партіонномъ спискѣ, къ которому слѣдуетъ приложить маршрутъ до слѣдующаго губернскаго города, то есть до Гродна, съ подробнымъ означеніемъ въ немъ мѣстъ отдыха.

13) Въ губернскомъ городѣ, партія не можетъ быть задержана долѣе шести дней.

14) Деньги на продовольствіе арестантовъ во время слѣдованія до Гродна, а равно на продовольствіе назначенной для конвоя военной стражи, Мазовецкое Губернское Правленіе должно отпустить подъ росписку кондуктора партіи, по расчету на общемъ по сему предмету основаніи, изъ суммы назначенной по штату на препровожденіе арестантовъ.

15) Не дозволяется, ни подъ какимъ видомъ, выдавать болѣе денегъ на продовольствіе, нежели причитается по расчету.

16) По составленіи общаго партіоннаго списка, ничто не должно останавливать отправленія ссыльныхъ, за исключеніемъ лишь болѣзни ссыльнаго; но, въ семъ послѣднемъ случаѣ, мѣстное начальство обязано донести объ этомъ Губернскому Правленію, съ представленіемъ медицинскаго свидѣтельства.

17) Еслибы ссыльный, о которомъ послано уже увѣдомленіе въ Тобольскій Ссыльный Приказъ, не могъ быть отправленъ, по причинѣ болѣзни, въ теченіе шести мѣсяцевъ, то начальство, отправляющее ссыльныхъ, обязано увѣдомить о томъ Тобольскій Ссыльный Приказъ, по приложенной у сего формѣ.

18) Ссыльный, заболѣвшій въ дорогѣ такъ, что онъ не въ состояніи слѣдовать далѣе, останавливается въ негубернскихъ городахъ не иначе, какъ по освидѣтельствованіи его болѣзни Городничимъ (Бургомистромъ) Уѣзднымъ Судьею (Членомъ мѣстнаго Суда), Стряпчимъ (Цомощникомъ Прокурора), мѣстнымъ Врачемъ и Городскимъ Головою (однимъ изъ Лавниковъ). Въ губернскихъ городахъ, при таковомъ освидѣтельствованіи болѣзни должны присутствовать всѣ наличные Члены Врачебной Управы.

19) Когда вышеупомянутыя лица удостовѣрятся въ дѣйствительности болѣзни ссыльнаго, то, если это послѣдовало въ

до Тобольскаго Zarządu Zsylnych, а więźniom wydać tylko pokwitowanie z odbioru.

12) Datę wysłania partyi z miasta gubernialnego, Rząd Gubernialny położy na ogólnej liście transportu i przyłączy kartę drożną do następnego miasta gubernialnego, to jest do Grodna, z wyrażeniem w niej szczegółowo miejsc odpoczynku.

13) Partya w mieście gubernialnem nie może być zatrzymana dłużej nad dni sześć.

14) Koszta żywności więźni w drodze do Grodna i straży wojskowej do transportu użytej, udzieli Rząd Gubernialny Mazowiecki konduktorowi transportu, po obliczeniu ich podług zwykłych w tej mierze zasad, z funduszków przeznaczonych etatem na transport więźni.

15) Większej ilości pieniędzy na żywność, od tej, która podług wyrachowania przypada, pod żadnym pozorem wydawać nie wolno.

16) Nie niepowinno wstrzymywać wysłania zsylnych po uformowaniu listy ogólnej transportu (partyonnego spiska) oprócz choroby zsylnego, lecz w tym przypadku miejscowa władza powinna donieść o tém Rządowi Gubernialnemu, z przedstawieniem świadectwa Lekarza.

17) Jeżeliby zsylny, o którym Zarząd Tobiolski został już uwiadomiony, nie mógł być z powodu słabości wysłany w ciągu 6-ciu miesięcy, w takim przypadku władza wysyłająca zsylnych powinna Zarząd Tobiolski, podług dołączonego tu wzoru, zawiadomić.

18) Zsylny, który zachoruje w drodze, tak iż nie będzie mógł iść dalej, zatrzymuje się w miastach niegubernialnych, nie pierwój jak po przekonaniu się o jego chorobie przez Gorodniczego (Burmistrza), Sędziego Powiatowego (Członka Sądu miejscowego), Strapczego (Podprokuratora) i miejscowego Lekarza i Głowy miasta (jednego z Ławników). W miastach gubernialnych przy takowem rozpozawaniu stanu choroby powinni się znajdować wszyscy obecni Członkowie Urzędu Lekarskiego.

19) Gdy osoby wyżej wzmiankowane przekonają się o rzeczywistości choroby zsylnego, — wówczas, gdy to nastąpi w obre-

предѣлахъ Царства, Бургомистръ дѣлаетъ объ этомъ отмѣтку въ статейномъ и общемъ партіонномъ спискахъ, и, отправивъ немедленно больного, на подводѣ, подъ строгимъ карауломъ въ Варшавскую уголовную тюрьму, такъ какъ на пути въ Гродно нѣтъ тюремнаго лазарета, доносить о семъ Мазовецкому Губернскому Правленію; еслибы же ссыльный заболѣлъ по вступленіи партіи въ Ковенскую губернію, въ такомъ случаѣ, Городничій отмѣчаетъ о томъ, а равно о соблюденіи вышеизложенныхъ формальностей, въ статейномъ и общемъ партіонномъ спискахъ, и, отправивъ объ этомъ донесеніе въ Губернское Правленіе, оставляетъ ссыльного, вмѣстѣ съ статейнымъ его спискомъ, въ городѣ, гдѣ подается ему нужная помощь.

20) По доставленіи въ первомъ изъ вышеупомянутыхъ случаевъ больного въ Варшавскую уголовную тюрьму, слѣдуетъ отдать его въ тюремный лазаретъ, гдѣ онъ пользуется наравнѣ съ прочими арестантами, но если, по испытаніи всѣхъ свойственныхъ роду болѣзни медицинскихъ средствъ, окажется, что больной неизлечимъ, или, если въ теченіи трехъ мѣсяцевъ со дня остановки его на пути слѣдованія въ Сибирь, будетъ одержимъ болѣзнію и не предвидится скорого его выздоровленія, въ такомъ случаѣ Смотритель тюрьмы доносить о томъ Губернскому Правленію, съ представленіемъ о семъ свидѣтельства Врача, Губернское же Правленіе, увѣдомивъ о происшедшемъ Tobольскій Ссыльный Приказъ, по прилагаемой при семъ формѣ, приглашаетъ въ присутствіе свое всѣхъ Членовъ Врачебной Управы и Прокурора Уголовнаго Суда, свидѣтельствуешь вмѣстѣ съ ними болѣзнь ссыльного, и объ оказавшемся составляетъ протоколъ.

21) Неизлечимыми болѣзнями признаются:

- 1, чахотка;
- 2, совершенное разбитіе параличемъ;
- 3, совершенная слѣпота;
- 4, внутреннее разширеніе артерій;
- 5, хроническое отвердѣніе внутренностей живота и происходящая отъ этого водяная опухоль;
- 6, ракъ матки;
- 7, падучая болѣзнь, происходящая отъ органическаго разстройства, какого либо важнаго внутренняго органа;

bie Królestwa, Burmistrz czyni o tém wzmiankę w liście rodowodowej i ogólnej transportowej, wysyła natychmiast chorego na podwodzie, pod mocną strażą, do Warszawskiego karnego więzienia, a to z uwagi, iż na trasie do Grodna nie ma lazaretu więziennego, i donosi o tem Rządowi Gubernialnemu Mazowieckiemu; jeśliby zaś zsylny zasłabł po wejściu w gubernię Kowieńską, w takim razie Gorodniczy czyni o tém, równie jak o dopełnieniu powyższych formalności wzmiankę w liście rodowodowej i ogólnej transportu, i złożywszy o tem rapport Rządowi Gubernialnemu, pozostawia zsylnego wraz z jego listą rodowodową w mieście, gdzie udziela mu się należne opatrzenie.

20) Po przywiezieniu w pierwszym przypadku takiego chorego do Warszawskiego karnego więzienia, oddawać go do lazaretu więziennego i leczyć go tam na równi z innymi więźniami, jeśliby, po wyczerpaniu wszelkich odpowiednich chorobie środków lekarskich, okazało się iż chory nie może być wyleczony, lub jeśli w ciągu trzech miesięcy, od daty wstrzymania transportu jego do Syberyi, on będzie jeszcze chory, i prędkie wyleczenie nie będzie przewidywane, w takim razie Nadzorca donosi Rządowi Gubernialnemu z przedstawieniem świadectwa, o tém wszystkim Lekarza, Rząd zaś Gubernialny zawiadomiwszy Tobolski Zarząd Zsylvnych, podług dołączającej się formy, wzywa doswojej sali posiedzeń wszystkich Członków Urzędu Lekarskiego, i Prokuratora Sądu Kryminalnego, przekonywa się razem z nimi o chorobie zsylnego, i to co się okaże zapisuje do protokołu.

21) Za niewyleczone choroby uznawać:

- 1, suchoty;
- 2, zupełne sparaliżowanie;
- 3, zupełna ślepotą;
- 4, wewnętrzne rozcięcie arteryi;
- 5, chroniczne zatwardzenie trzewiów brzusznych i wodna puchlina z tąd pochodząca;
- 6, rak macicy;
- 7, wielka choroba, pochodząca z organicznego zboczenia jakiej ważnej części wewnętrznej;

- 8, приросшая грыжа;
- 9, внутренние и внешние аневризмы;
- 10, одышка (*angina pectoris*);
- 11, частое кровохарканье (*haemophthisis*);
- 12, общая брюшная и грудная водяная болезнь (*anasarca ascites et hydrothorax*);
- 13, значительное искривление позвоночного столба (*spina ventosa*);
- 14, несращение позвоночного столба;
- 15, нагноение и помертвление костей в пятках и в суставах (*caries et necrosis*);
- 16, наросты или членосоставные грибы (*fungus articulorum*);
- 17, сведение суставов (*contractura artuum*);
- 18, внутреннее изъязвление бедротазного сустава (*coxartrocace*);
- 19, ишиатическая боль в бедре (*malum ischiaticum*);
- 20, злокачественные язвы нижних конечностей (*ulcera cachoetica extremitatum*), сопряженные с худосочием и изнурением всего тела;
- 21, противуестественное членосоединение (*articulatio praeter naturalis*);
- 22, совершенное застарелое выпадение матки; — и
- 23, рак заднепроходной кишки.

22) Если по освидетельствованию, произведенному Губернским Правлением, окажется, что ссыльный действительно и совершенно не в состоянии следовать в дальнейший путь, в таком случае он оставляется в тюремном лазарете, на общем с другими арестантами основании и помещается в особом отделении. Решение о сем подписывается всеми присутствовавшими при освидетельствовании неспособности ссыльного к отправлению в Сибирь. О каждом таком случае, Губернское Правление доносит Правительственной Коммисии.

23) Если кто либо из ссыльных, признанных неизлечимыми, выздоровеет настолько, что может быть выслан в дальнейший путь, то Губернское Правление обязано отправить его немедленно к месту назначения. Строгое наблюде-

- 8, przyrosła ruptura;
- 9, wewnętrzne i zewnętrzne aneuryzmy;
- 10, dychawica (*angina pectoris*);
- 11, częste plucie krwią (*haemophthisis*);
- 12, ogólna brzuszna i piersiowa wodna puchlina (*anasarea ascites et hydrothorax*);
- 13, znaczne skrzywienie stosu pacierzowego (*spina ventosa*);
- 14, niezrośnięcie się stosu pacierzowego;
- 15, pruchnienie kości w stopie i w stawach (*caries et necrosis*);
- 16, naroście czyli grzyby w stawach (*fungus articulorum*);
- 17, skurczenie stawów (*contractura artuum*);
- 18, owrzodzenie wewnątrz stawu biodrowego (*coxartrocace*);
- 19, scyatka w biodrze (*malum ischiaticum*);
- 20, owrzodzenie złośliwe odnóg dolnych (*ulcera cachoetica extremitatum*) połączone z kahexyą i wyniszczeniem całego ciała;
- 21, przeciwnie naturze połączenie członków (*articulatio praeter naturalis*);
- 22, zupełne i chroniczne opadnięcie macicy; i
- 23, rak кишки odchodowej.

22) Jeżeli, po przekonaniu się Rządu Gubernialnego, okaże się, iż zsylny rzeczywiście w żaden sposób nie może iść dalej, w takim razie pozostanie się on w lazarecie więziennym, narówni z innymi więźniami i umieszcza się w osobnym oddziale.

Decyzję o tem mają podpisywać wszystkie osoby, które się przekonywały o niemożności wysłania zsylnego na Syberyę. O każdym takowym wypadku Rząd Gubernialny donosi Kommissyi Rządowej.

23) Jeżeli który ze zsylnych uznany za niewyleczonego o tyle przyjdzie do zdrowia, iż będzie mógł być wysłany dalej, Rząd Gubernialny niezwłocznie wyśle takowych do miejsca przeznaczenia. Ścisłe przestrzeganie tego należy do Rządu Gubernialnego,

не за этимъ лежитъ на обязанности Губернскаго Правленія, а также судебныхъ и административныхъ чиновниковъ, производящихъ ревизію тюремъ.

24) По выздоровленіи всякаго ссыльнаго, объ отправленіи его давать знать Tobольскому Ссылному Приказу, по приложенной при семъ формѣ, если объ остановкѣ его по причинѣ болѣзни, въ Приказъ этотъ было послано увѣдомленіе.

25) Если ссыльный, могущій слѣдовать въ дальнѣйшій путь, будетъ гдѣ либо оставленъ подѣ предлогомъ неспособности его къ таковому слѣдованію, по причинѣ неизлечимой болѣзни, въ такомъ случаѣ, по обнаруженіи этого преступнаго умысла къ освобожденію его отъ ссылки въ Сибирь, виновные въ томъ предаются Суду и обязаны возратить все казенныя издержки, какъ на продовольствіе и леченіе, такъ и на отправленіе его къ мѣсту назначенія. Объ этомъ, для поставленія въ извѣстность лицъ, къ которымъ это можетъ относиться въ Царствѣ, Губернское Правленіе должно сдѣлать надлежащее объявленіе.

26) Если ссыльный умретъ прежде высылки его въ Сибирь, объ отправленіи же его былъ уже увѣдомленъ Tobольскій Ссылный Приказъ, въ такомъ случаѣ слѣдуетъ увѣдомить его о смерти ссыльнаго.

Увѣдомленіе это посылается тѣмъ начальствомъ, которымъ сдѣлано первоначальное распоряженіе объ отправленіи.

27) Въ случаѣ смерти ссыльнаго, прежде отправленія о немъ увѣдомленія въ Tobольскій Ссылный Приказъ, нѣтъ надобности увѣдомлять этотъ Приказъ о его смерти.

Въ случаѣ смерти ссыльнаго во время препровожденія городская или земская полиція, по лежащей на ней обязанности, доносить объ этомъ Губернскому Правленію, который увѣдомляетъ Tobольскій Ссылный Приказъ, по прилагаемой у сего формѣ.

Такой же порядокъ слѣдуетъ соблюдать въ случаѣ бѣгства ссыльнаго, если онъ не будетъ пойманъ, въ теченіе двухъ недѣль.

29) Статейный списокъ умершаго ссыльнаго представляется въ Губернское Правленіе той губерніи, въ которой онъ умеръ, въ общемъ же партіонномъ спискѣ дѣлается о томъ отмѣтка.

тудzież do urzędników sądowych i administracyjnych, rewizję więzienia odbywających.

24) Po wyzdrowieniu każdego zsylnego, dawać o wysłaniu takowego wiadomość Tobolskiemu Zarządowi Zsylnych, podług dołączającej się formy, jeżeli o zatrzymaniu jego z powodu choroby by tenże Zarząd był zawiadomiony.

25) Jeżeli zsylny, mogący iść dalej, będzie gdziekolwiek zatrzymany, pod pozorem niezdolności do takowej podróży, dla niewyleczonej choroby, — w takim razie po wykryciu tego występnego zamiaru uwolnienia zsylnego od odesłania na Syberję, winni w tém odsyłać się do Sądu i ponoszą kosztą wszelkich wydatków skarbowych, tak na utrzymanie i kurację, jakoteż na odesłanie go do miejsca przeznaczenia. Wczém Rząd Gubernialny, dla wiadomości osób, których to w Królestwie dotyczyć może, stosownie ogłoszenia poczyni.

26) Jeżeli zsylny umrze, przed wysłaniem na Syberję, a o wysłaniu go Zarząd Tobolski już został uprzedzonym, w takim razie należy go zawiadomić o śmierci.

Zawiadamiać powinna ta władza, która pierwszy transport zarządza.

Jeżeli wysłany umrze pierwój nim wysłaną została wiadomość o nim do Tobolska, w takim razie nie ma potrzeby Zarządowi Tobolskiego o śmierci uprzedzać.

28) Jeżeli zsylny umrze w czasie transportu, wówczas miejska lub wiejska policja, stosownie do swego obowiązku, donosi o tém Rządowi Gubernialnemu, a ten zawiadamia Zarząd Tobolski, podług dołączającej się formy.

Tym samym sposobem postępować w razie ucieczki zsylnego, jeśliby ten w ciągu dwóch tygodni ujętym nie został.

29) Listę rodowodową zmarłego zsylnego przedstawiać Rządowi Gubernialnemu tej gubernii, gdzie on umarł, w ogólnej zaś liście transportu uczynić o tém wzmiankę.

30) Въ случаѣ побѣга одного или нѣсколькихъ ссыльныхъ, препровожденіе прочихъ не должно быть останавливаемо, но о томъ дѣлается только отмѣтка въ общемъ партіонномъ спискѣ. Но если бѣжавшіе не будутъ пойманы въ теченіе двухъ недѣль, то статейные о нихъ списки отсылаются въ Губернское Правленіе.

31) Въ случаѣ задержанія въ какой либо губерніи ссыльнаго, бѣжавшаго изъ другой губерніи, мѣстная полиція обязана разслѣдовать, откуда онъ бѣжалъ и гдѣ находится его статейный списокъ.

32) Задержанный ссыльный отправляется въ Сибирь не прежде, какъ по разъясненіи всего дѣла и истребованіи статейнаго списка.

Само собою разумѣется, что дальнѣйшее препровожденіе ссыльнаго можетъ послѣдовать только послѣ рѣшенія дѣла о новыхъ преступленіяхъ, если таковыя имъ совершены. Увѣдомленія объ отправленіи ссыльныхъ этого рода, составляются по прилагаемой при семъ формѣ.

34) Въ случаѣ утраты статейнаго списка, слѣдуетъ относиться въ то Губернское Правленіе, которымъ списокъ этотъ былъ составленъ, съ тѣмъ, чтобы новый списокъ былъ высланъ въ Казань, если ссыльный не достигъ еще этого города. Если бы ссыльный прибылъ въ Тобольскъ, безъ статейнаго списка, въ такомъ случаѣ, тамошнее Губернское Начальство сообщая о семъ въ то мѣсто, откуда списокъ этотъ долженъ былъ быть доставленъ, приостанавливаетъ окончательное распоряженіе участію ссыльнаго, и впредь до полученія статейнаго списка, производить ему содержаніе изъ суммъ отпускаемыхъ на ссыльныхъ, и ведетъ этимъ расходамъ особый счетъ.

Счетъ этотъ представляется Тобольскимъ Начальствомъ въ Правительствующій Сенатъ, для взысканія означенныхъ расходовъ съ виновныхъ.

35) Назначаемая для конвоя этихъ арестантовъ стража обязана наблюдать, чтобы они не дѣлали никакихъ безпорядковъ и слѣдовали по указанному въ маршрутѣ направленію.

36) Препровождающая стража хранить и сдавать по принадлежности всѣ документы, касающіеся ссыльныхъ и за утрату оныхъ отвѣчаетъ, какъ за утрату казенныхъ бумагъ.

30) W razie uciezki jednego lub kilku zsylnych, nie wstrzymywać transportu innych, lecz czynić tylko wzmiankę o ucieczce na ogólnej liście transportowej. Gdyby zaś zbiegli nie byli napowrót schwytani w przeciągu dwóch tygodni, to listę ich rodowodową odesłać do Rządu Gubernialnego.

31) W razie ujęcia w której bądź gubernii zsylnego, który uciekł z innej gubernii, miejscowa policya ma wysledzić zkad on uciekł, i gdzie się znajduje jego lista rodowodowa.

32) Zatrzymany zsylny niepierwój powinien być wysłany na Syberyę, jak po wyjaśnieniu całego stanu rzeczy i ściągnięciu listy rodowodowej.

33) Samo przez się rozumie się, iż dalsze wysłanie zsylnego ma nastąpić po zadecydowaniu spraw o nowych występkach, jeśliby tenże takowych się dopuścił. Uwiadomienia o wysłaniu podobnych zsylnych mają być czynione, podług dołączającej się tu formy.

34) W razie zagubienia listy rodowodowej odnosić się należy do Rządu Gubernialnego, który téż listy sporządził, z tém, aby nowa lista wysłana była do Kazania, jeśli zsylny nie doszedł jeszcze do tego miasta.

Jeśliby zsylny przybył do Tobolska, bez listy rodowodowej, w takim razie tamtejsza władza gubernialna, zawiadamiając o tém władzę, od której takowa lista miała być wydana, wstrzymuje się z ostatecznem rozporządzeniem osoby zsylnego i do odebrania listy rodowodowej utrzymuje go z funduszów dla zsylnych przeznaczonych, prowadząc oddzielny rachunek.

Rachunek ten władza Tobolska przedstawia do Rządzącego Senatu, dla ściągnięcia rzeczonych kosztów z winnych.

35) Straż, która ma konwojować tych więźni, powinna przestrzegać, ażeby nie dopuszczali się żadnych nieporządków i szli drogą w marszrucie wskazaną.

36) Straż ta zachowuje i oddaje gdzie należy wszystkie papiery, dotyczące zsylnych i za uronienie tychże odpowiada jak za stratę papierów rządowych.

37) Во время препровождения ссыльных, стража не имѣть права никого задерживать, и не должна принимать подъ конвой лицъ, не показанныхъ въ общемъ партіонномъ спискѣ.

38) Кондукторъ партіи обязанъ наблюдать, чтобы стража имѣла за ссыльными самый бдительный присмотръ, и въ случаѣ замѣченнаго имъ какого либо упущенія или безпорядка объявлять объ этомъ немедленно Командиру стражи.

39) По доставленіи до Гродна, принятыхъ здѣсь арестантовъ, кондукторъ получаетъ отъ тамошняго Губернскаго Правленія квитанцію въ принятіи оныхъ и, по возвращеніи въ Варшаву, представляетъ таковую Губернскому Правленію, которое впослѣдствіи отсылаетъ въ Правительственную Коммисію копию съ оной.

40) Губернское Правленіе должно снабдить кондуктора партіи подробною инструкціею, основанною на вышеизложенныхъ правилахъ, а равно дать ему наставленіе, какимъ образомъ онъ долженъ вести счетъ деньгамъ, отпущеннымъ ему на расходы по препровожденію ссыльныхъ.

Другія подробности относительно препровождения ссыльныхъ въ Сибирь, помѣщены въ XIV томѣ Свода Законовъ Имперіи, а именно въ Уставѣ о ссыльныхъ. О болѣе важныхъ недоумѣніяхъ, Губернское Правленіе, по сношенію съ Комендантомъ города, должно входить съ представленіями въ Правительственную Коммисію.

На основаніи вышеприведеннаго постановленія Совѣта Управленія, слѣдуетъ уплачивать властямъ Имперіи круглымъ числомъ по 120 рублей за каждаго арестанта, безъ обязанности представленія въ этихъ деньгахъ отчета.

На семъ основаніи, Правительственная Коммисія просила, вмѣстѣ съ симъ, Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства, по полученіи отъ Мазовецкаго Губернскаго Правленія рапорта о предположенномъ отправленіи настоящей партіи арестантовъ этого рода, отпустить властямъ Имперіи причитающуюся имъ сумму и на будущее время производить подобныя выдачи по рапортамъ Губернскаго Правленія.

О настоящемъ распоряженіи поставлены также въ извѣстность Плоцкое и Августовское Губернскія Правленія,

37) W czasie transportu straż nie ma prawa nikogo zatrzymywać i nie powinna przyjmować do transportu osób, listą ogólną onego nie objętych.

38) Konduktor transportu przestrzegać będzie, aby ze strony straży jak największa czujność okazywaną była, i w razie dostrzeżenia jakiego zaniedbania lub nieporządku, meldować będzie o tém niezwłocznie Dowódcy straży.

39) Po dostawieniu do Grodna oddanych tu więźni, konduktor odbierze od tamiecznego Rządu Gubernialnego pokwitowanie z ich odbioru i takowe, po powrocie swoim do Warszawy, złoży Rządowi Gubernialnemu, a ten następnie Kommissyi Rządowej kopią onego nadeśle.

40) Rząd Gubernialny wyda konduktorowi transportu szczegółową instrukcyę, opartą na wyżej wskazanych zasadach, tudzież poinformuje go, w jakim sposobie prowadzić ma rachunki z udzielonych mu funduszów na transport.

Zresztą inne szczegóły, co do transportowania zsylnych na Syberyę, znajdują się w tomie XIV Zbioru ustaw Cesarstwa, mianowicie w ustawie o zsylnych zawarte. Ważniejsze wątpliwości Rząd Gubernialny, po zniesieniu się z Komendantem miasta, przedstawiać będzie Kommissyi Rządowej.

Podług powyższej decyzji Rady Administracyjnej, ma być wypłacanem władzom Cesarstwa po 120 rubli za każdego więźnia ryczałtowo, i bez obowiązku składania rachunku.

Na téj zasadzie Kommissya Rządowa wzywa jednocześnie Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu, aby za złożeniem jęj przez Rząd Gubernialny Mazowiecki rapportu o zamierzonym wysłaniu teraźniejszej partyi więźni tego rodzaju, przypadającą należność wypłaciła władzom Cesarstwa, i aby podobną wypłatę nadal podług następnych rapportów Rządu Gubernialnego uiszczala.

O rozporządzeniu niniejszém zawiadomione zostały także

такъ какъ по подвѣдомственнымъ имъ губерніямъ, сказанныя партіи должны слѣдовать до Гродна.

О времени отправления первой партіи, о порядкѣ высылки оной, о числѣ и фамиліяхъ арестантовъ, о фамиліи и званіи кондуктора, о числѣ стражи и фамиліи Командира оной, о количествѣ отпущенныхъ на расходы денегъ, Губернское Правленіе обязано немедленно донести Правительственной Коммисіи.

Варшава, 14 (26) Мая 1843 года.

По порученію Главнаго Директора Предсѣдательствующаго, Директоръ Отдѣленія, Статскій Совѣтникъ (подпис.) *Бруевичъ*.

№ 3,446/18,026.

Приложеніе 1-е къ № 3-му.

Форма увѣдомленія объ отправленіи въ путь ссыльнаго, который былъ оставленъ за болѣзнію или былъ въ вѣгахъ.

Изъ Губернскаго Правленія.

О ссыльномъ Петрѣ Федоровѣ
Еремеевѣ.

.. Апрѣля 18 . . . года.

Ссылный Еремеевъ, заболѣвшій (или бѣжавшій) въ губерніи, о которомъ сообщено Августа 18 . . . года, за № сего Апрѣля числа, при прежнемъ статейномъ спискѣ отправленъ въ дальнѣйшій путь, по распоряженію Губернскаго Правленія.

(Подпись по обыкновенію)

Въ Подольскій Приказъ о ссыльныхъ.

Рządy Gubernialne Płocki i Augustowski, przez których gubernie rzeczzone transporta do Grodna przechodzić będą.

O czasie wyruszenia pierwszego transportu, o sposobie w jakim to nastąpiło, o ilości, nazwiskach więźni, nazwisku konduktora, z wyrażeniem jego stopnia, i o ilości straży i nazwisku Dowódcy onej, ilości udzielonych na transport pieniędzy, Rząd Gubernialny niezwłocznie Kommissyi Rządowej raport złożyć.

w Warszawie, dnia 14 (26) Maja 1843 roku.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego,
Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Brujewicz*.

Nr. 3,446/18,026.

1-y Annex do Nr. 3-go.

Wzór do ZAWIADOMIENIA O WYPRAWIENIU W DROGĘ ZESŁANEGO, KTÓRY BYŁ POZOSTAWIONY Z POWODU CHOROBY, LUB ZBIEGU W TRANSPORTIE.

z Rządu Gubernialnego

O zesłanym Piotrze Fedorowiczu Jeremiejewie.

.. . . . Kwietnia 18 . . . r.

Zesłany Jeremiejew, który zachorował, (lub zbiegł) w gubernii, o którym udzielona wiadomość dnia . . . Sierpnia 18 . . . r. . . N., dnia . . . Kwietnia 18 . . . r. . ., przy poprzedniej liście rodowodowej wyprawiony został w podróż dalszą, z mocy rozporządzenia Rządu Gubernialnego.

(Podpis, jak zwykle)

Do Zarządu Tobolskiego Zsylnych.

Приложение 2-е къ N° 3-му.

Форма уведомления объ отправлении въ дальнѣйшій путь сосылнаго, остановленнаго вслѣдствіе новаго преступленія.

Изъ Губернскаго Правленія.

О сосыльномъ Петрѣ Федоровѣ Еремеевѣ.

.. Мая 18.. года.

№

Ссылный Еремеевъ, преданный суду за новое преступленіе въ губерніи, о которомъ сообщено Августа 18.. года, по рѣшеніи дѣла въ Уголовномъ Судѣ, отправленъ по распоряженію сего Правленія въ дальнѣйшій путь, при статейномъ спискѣ, за №, съ котораго прилагается при семъ копія.

(Подпись)

Въ Tobольскій Приказъ о сосыльныхъ.

N° 4.

Распоряженіе о точной повѣркѣ съ статейными списками, роста и примѣтъ преступниковъ, ссылаемыхъ въ Сибирь, въ каторжныя работы.

(6 (18) Іюля 1844 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

На основаніи 1070 и 1071 статей Устава о сосыльныхъ, Свода Законовъ Имперіи, тома XIV, (изданія 1842 года), всѣ сосыльные, какъ находящіеся въ губернскомъ городѣ, такъ и тѣ, кои на пути въ Сибирь надлежитъ проходить черезъ губернскій городъ, должны быть строго повѣряемы Губернскими Правленіями, съ статейными списками о нихъ.

2 gi Annex do Nr. 3-go.

Wzór do ZAWIADOMIENIA O WYPRAWIENIU W DAŁSZĄ PODRÓŻ ZESŁANEGO, ZATRZYMANEGO W TRANSPORCIE Z PRZYCZYNY NOWEGO PRZESTĘPSTWA.

Z Rządu Gubernialnego

O zesłanym Piotrze Fedorowiczu Jeremiejewie.

... Maja 18.. r.

N.

Zesłany Jeremiejew, oddany pod Sąd za nowe przestępstwo w gubernii N, o którym udzielono wiadomość dnia ... Sierpnia 18... r., po zawyrokowaniu sprawy przez Sąd Kryminalny N, wypawiony został, z zarządzenia Rządu Gubernialnego, w dalszą drogę, przy liście rodowodowej za N...., której kopia załącza się przy niniejszem.

(podpis)

Do Zarządu Tobolskiego Zsylnych.

N° 4.

Rozporządzenie, zalecające sprawdzanie ściśle z listami imiennymi wzrostu i rysopisu zbrodniarzy transportowanych do robót w kopalniach Syberyjskich.

(d. 6 (18) Lipca 1844 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Stosownie do artykułu 1070 i 1071 go ustawy o zsylnych w tomie XIV Zbioru praw Cesarstwa (wydanie z roku 1842) zawartej, wszyscy zsylni, tak w mieście gubernialnem znajdujący się, jak równie i ci, którzy transportowani są na Syberyę, i powinni przechodzić przez miasto gubernialne, sprawdzani być winni ściśle w Rządach Gubernialnych z listami ich rodowodowymi (stайтейными списками).

Между тѣмъ замѣчено, что нѣкоторые Губернскія Правленія Имперіи, въ статейныхъ спискахъ о слѣдующихъ въ Сибирь арестантахъ, означаютъ ростъ и примѣты ихъ, основываясь единственно на описаніи доставляемомъ тѣми мѣстами и лицами, коими арестанты эти присылаются въ Губернское Правленіе, для отправления къ мѣсту назначенія, отъ чего иногда, ростъ и примѣты сказанныхъ арестантовъ не согласны съ дѣйствительностью.

По этой причинѣ Министръ Внутреннихъ Дѣлъ Имперіи циркуляромъ 3 (15) Ноября прошлаго года, предписалъ Губернскимъ Правленіямъ Имперіи, о самомъ строгомъ исполненіи вышеизложенныхъ правилъ; при чемъ, для точнѣйшаго означенія роста ссыльныхъ, предоставилъ усмотрѣнію каждого изъ Губернскихъ Правленій, или отсылать ихъ въ Губернское Рекрутское Присутствіе, гдѣ имѣется надлежащая мѣра для опредѣленія роста людей, отдаваемыхъ въ военную службу и арестантовъ, назначаемыхъ въ арестантскія роты, или же имѣть таковую мѣру въ Губернскомъ Правленіи, смотря по тому, что окажется болѣе удобнымъ.

Такъ какъ препровожденіе здѣшнихъ арестантовъ въ Сибирь не можетъ быть производимо иначе, какъ на основаніи обязательныхъ въ Имперіи въ этомъ отношеніи правилъ, то Правительственная Коммисія предписываетъ Губернскому Правленію, при отправленіи арестантовъ этого рода, руководствоваться въ точности вышеизложеннымъ правиломъ.

Варшава, 6 (18) Іюля 1844 года.

По порученію Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія,
Статскій Совѣтникъ (подписано) *Бруевича*.

№ 29,422.

Приложеніе къ № 4-му.

Г. Н Гражданскому Губернатору.

Министерство Внутреннихъ Дѣлъ.

Изъ дѣлъ ввѣреннаго мнѣ Министерства усмотрѣлъ я,

Жуѣ доstrzeżoném zostało, iż niektóre Rządy Gubernialne w Cesarstwie w listach rodowodowych więźni wysyłanych na Syberję zamieszczają wzrost i rysopis, jedynie podług opisu nadesłanego przez władzę lub osoby przesyłające więźni do Rządu Gubernialnego, dla dostawienia ich do miejsca przeznaczenia, przez co często wzrost i rysopis tychże więźni nie jest zgodny z istotnym; z tѣj więc przyczyny Minister Spraw Wewnętrznych Cesarstwa, przez okólnik z dnia 3 (15) Listopada roku zeszłego zalecił Rządom Gubernialnym w Cesarstwie, ściśle zachowanie prawideł na wstępie tu wymienionych; przy czѣm, dla tѣm akuracniejszego oznaczenia wzrostu zsylnych, zostawił, rozpoznaniu kaŹdego Rządu, czyli odsyłać ich do Gubernialnego Rekruckiego Zarządu, gdzie jest właściwa miara, dla oznaczenia wzrostu ludzi oddawanych do wojska, i aresztantów odsyłanych do aresztanckich rot, lub mieć takowe miary w Rządzie Gubernialnym, a to stosownie do tego, jak się dogodniej okaŹe.

Gdy transporta więźni tutejszych na Syberję nie mogą się inaczej odbywać, jak w zastosowaniu się do przepisów w Cesarstwie pod tym względem obowiązujących, przeto Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu, aby przy wyprawianiu podobnych więźni, do powołanego na wstępie niniejszego przepisu jak najściślej się zastosował.

w Warszawie, dnia 6 (18) Lipca 1844 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego, Dyrektor Wydziału,
Radca Stanu (podpisano) *Brujewicz*.

Nr. 29,422.

Annex do Nr. 4-go.

Do Gubernatora Cywilnego gubernii N.

MINISTERSTWO SPRAW WĘWNETRZNYCH.

Z akt powierzzonego mi Ministerstwa dostrzegłem, między

между прочимъ, что нѣкоторыя Губернскія Правленія въ стайныхъ спискахъ объ арестантахъ, слѣдующихъ въ Сибирь, означаютъ ростъ и примѣты, основываясь единственно на описаніи, доставляемомъ тѣми мѣстами и лицами, коими арестанты сии присылаются въ Правленіе для ссылки по назначенію, не повѣряя оныхъ въ своемъ присутствіи, отъ чего показывается часто ростъ и примѣты арестантовъ невѣрно.

Имѣя въ виду, что для составленія статейныхъ списковъ съ надлежащею точностію въ ст 1070 и 1071, томъ XIV, Св. устав. о ссыльныхъ, изд. 1842 года, постановлено, чтобы всѣ ссыльные, въ губернскомъ городѣ находящіеся, равно и тѣ, кои, слѣдуя въ Сибирь, должны проходить чрезъ губернскій городъ, свидѣтельствуемы были въ Губернскихъ Правленіяхъ, я предлагаю Вамъ наблюдать, чтобы правило сие было непремѣнно исполняемо во ввѣренной Вамъ губерніи; при чемъ для точнѣйшаго опредѣленія роста ссыльныхъ, предоставляется усмотрѣнію Вашему или отправлять ихъ въ Губернское Рекрутское Присутствіе, гдѣ есть надлежащая мѣра для опредѣленія роста людей, отдаваемыхъ въ военную службу и арестантовъ, назначаемыхъ въ арестантскія роты, или имѣть таковую мѣру въ Губернскомъ Правленіи, смотря по тому, какъ признано будетъ сие удобнѣйшимъ.

С.-Петербургъ, 15 Ноября 1843 года.

Министръ Внутреннихъ Дѣлъ (подписано) *Перовскій*.

N° 5.

Указъ о небритіи головъ и незаковываніи пересыльныхъ арестантовъ изъ дворянъ и чиновниковъ, если они не подверглись Суду за новыя преступленія.

(22 Марта 1845 года.)

Указъ Его Императорскаго Величества Самодержца Всероссийскаго, изъ Правительствующаго Сената (*).

По указу Его Императорскаго Величества, Правитель-

(*) О содержаніи этого указа сообщено Губернскимъ Правленіямъ Коммисією Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ предписаніемъ отъ 3 (15) Іюля 1845 года, за № 6,173/29,162, съ тѣмъ, чтобы въ случаѣ высылки этого рода прѣв еступнико отсюда въ Имперію строго соблюдаемы были предписанныя въ этомъ указѣ правила

innemi, że niektóre Rządy Gubernialne w listach rodowodowych więźni idących na Syberyę, oznaczają wzrost i rysopis gruntując się jedynie na opisanii, dostarczaniem przez te urzędy i osoby, które przysyłają tychże więźni do Rządu Gubernialnego, dla wysyłki ich do miejsca przeznaczenia, nie sprawdzając takowych w swojej obecności, z którego powodu są wskazywane częstokroć wzrost i rysopis więźni niedokładne.

Mając na uwadze, że do układania list szczegółowych z należytą dokładnością, w art. 1070 i 1071-m tomu XIV Zbioru ustaw o zesłanych, wydania 1842 r. postanowiono: żeby wszyscy zesłani, w mieście gubernialnem znajdujący się, oraz i ci, którzy, idąc na Syberyę, winni przechodzić przez miasto gubernialne, rewidowani byli w Rządach Gubernialnych, polecam JW. Panu przestrzegać, żeby przepis ten był nieomylnie wykonywany w powierzonej mu gubernii; przy czém, dla dokładniejszego oznaczenia wzrostu zesłanych, pozostawia się uznaniu JW. Pana, albo wysyłanie ich do Urzędu Rekruckiego gubernialnego, gdzie znajduje się właściwa miara do oznaczania wzrostu ludzi, oddawanych do służby wojskowej, i więźni, przeznaczanych do rot areztanckich, albo posiadanie takiejże miary w Rządzie Gubernialnym, stosownie do tego jak to uznanem będzie dogodniejszym.

w St. Petersburgu, dnia 15 Listopada 1843 r.

Minister Spraw Wewnętrznych (podpisano) *Perowski*.

N° 5.

Ukaz, o niegoleniu głów i niezakowaniu zesłanych więźni, pochodzących ze szlachty i urzędników, jeżeli oni nie ulegli powtórному oddaniu pod Sąd za nowe przestępstwo.

(d. 22 Marca 1845 r.)

UKAZ JEGO CESARSKIEJ MOŚCI SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYJ, z SENATU RZĄDZĄCEGO (*).

Z rozkazu JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, Senat Rządzący

(*) O osnovie tego ukazu zawiadomione były Rządy Gubernialne przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, reskryptem z dnia 3 (15) Lipca 1845 roku Nr. 6,173/29,162, z tѣm, żeby w razie wysyłania tego rodzaju przestępców ztąd do Cesarstwa, ściśle przestrzegane były wskazane w tym ukazie przepisy.

ствующій Сенатъ въ Общемъ Собраніи первыхъ трехъ Департаментовъ слушали записку изъ дѣла по рапорту Министра Внутреннихъ Дѣлъ, испрашивающему кому слѣдуетъ подтвержденія, чтобы арестанты изъ бывшихъ дворянъ и чиновниковъ, отправляемые, по лишеніи правъ состоянія въ Сибирь, не были заковываемы въ кандалы прежде учиненія ими новаго преступленія. Приказали: Для отвращенія замѣченнаго Московскимъ Военнымъ Генералъ-Губернаторомъ беспорядка въ томъ, что весьма многіе, слѣдующіе чрезъ Москву въ Сибирь арестанты изъ дворянъ и чиновниковъ, кои, по лишеніи ихъ правъ состоянія, не подвергаясь вторичному суду за новыя преступленія, препровождаются въ кандалахъ съ бритыми головами, и что нѣкоторые изъ нихъ закованы и бриты были даже при первоначальномъ отправленіи ихъ, Правительствующій Сенатъ, согласно съ мнѣніемъ Господина Министра Внутреннихъ Дѣлъ, полагаетъ: всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ и Начальникамъ губерній подтвердить, чтобы они при отправленіи и пересылкѣ арестантовъ изъ дворянъ и чиновниковъ, кои, по лишеніи правъ состоянія, не подверглись Суду за новыя преступленія, наблюдали за непремѣннымъ исполненіемъ установленныхъ въ 93 и 1133-й ст., т. XIV, Уст. о ссыльн. правилъ, подвергая виновныхъ въ нарушеніи оныхъ строгому по законамъ взысканію. Марта 22 дня 1845 года.

Оберъ-Секретарь

N° 6.

Распоряженіе о томъ, чтобы на арестантовъ мужчинъ, ссылаемыхъ въ Сибирь, были надѣваемы кандалы только на ноги, на женщинъ — ручные кандалы установленнаго вѣса, на слѣдующихъ же безъ кандаловъ — легкіе желѣзные наручники.

(24 Октября (5 Ноября) 1845 года.)

Варшавскому, Плоцкому и Августовскому Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

На основаніи 85, 146, 247, 464 и 465 статей тома XIV

въ Огólnémъ Zebraniu trzech pierwszych Departamentów, wysłuchał stanu sprawy z rapportu Ministra Spraw Wewnętrznych, w którym uprasza o ponowienie, кому wypada, zarządzeń, żeby więźniowie ze szlachty i urzędników, wyprawiani, po pozbawieniu praw stanu, na Syberyę, nie byli zakowywani w kajdany, przed dopuszczeniem się nowego przestępstwa. Rozkazano: Dla usunięcia zauważanego przez Moskiewskiego Wojennego Generał-Gubernatora nieporządku w tém, że bardzo wielu idących przez Moskwę na Syberyę więźniów ze szlachty i urzędników, którzy, po pozbawieniu ich praw stanu, nieulegając powtórnemu oddaniu pod Sąd za nowe przestępstwa, przeprowadzanych jest w kajdanach z głowami ogolonemi, i że niektórzy z nich zakowani i goleni byli nawet przy pierwiastkowym wyprawieniu ich, Senat Rządzący, zgodnie ze zdaniem Ministra Spraw Wewnętrznych mniema, aby ponowić zarządzenie do wszystkich Rządów Gubernialnych i Naczelników gubernij, żeby przy wyprawianiu i przesyłce więźni ze szlachty i urzędników, którzy, po pozbawieniu ich praw stanu, nie ulegli oddaniu ich powtórnie pod Sąd za nowe przestępstwa, przestrzegali nieomylnego wykonywania postanowionych w art. 93 i 1,133, тому XIV Ustaw o zesłanych, przepisów, poddając winnych surowej wedle prawa karze za ich przekroczenie. dnia 22 Marca 1845 roku.

Ober-Sekretarz

N° 6.

Rozporządzenie, aby na mężczyzn aresztantów wysyłanych na Syberyę wkładano kajdany na nogi tylko, a na kobiety ręczne kajdany przepisanej wagi, na idących zaś bez kajdan, lekkie żelazne naręczniki.

(d. 24 Października (5 Listopada) 1845 r.)

Do Rządów Gubernialnych Warszawskiego, Płockiego i Augustowskiego.

KOMMISSJA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Podług artykułów 85, 146, 247, 464 i 465, тому XIV

Свода Законовъ Имперіи, о содержащихся подѣ стражею и ссыльныхъ, а также 1-го прибавленія къ 146 статьѣ, по продолженію Свода Законовъ, на арестантовъ мужчинъ, ссылаемыхъ въ Сибирь, должны быть надѣваемы кандалы только на ноги, и на женщинъ — ручные кандалы, по установленному образцу; на слѣдующихъ же безъ кандаловъ — легкіе желѣзные наручники.

Всѣ мужскихъ кандаловъ, опредѣленъ въ 5 до 5 1/2 фунта.

Такъ какъ въ Имперіи было замѣчено, что одинъ изъ арестантовъ, пересылаемыхъ черезъ Москву въ Сибирь, былъ закованъ, не только въ ножные кандалы, но въ желѣзные наручники необыкновенной величины, то, по этому поводу Министръ Внутреннихъ Дѣлъ Имперіи предписалъ Гражданскимъ Губернаторамъ обратить особенное вниманіе на точное соблюденіе мѣстнымъ начальствомъ вышеизложенныхъ правилъ и виновныхъ въ нарушеніи оныхъ подвергать отвѣтственности. О томъ же, со стороны Командира Отдѣльнаго Корпуса Внутренней Стражи предписано Командирамъ Гарнизонныхъ Баталіоновъ и Начальникамъ Инвалидныхъ и Этапныхъ Командъ.

О таковомъ распоряженіи давая знать Губернскому Правленію, Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ, ссылаясь на 44-ю статью распоряженія своего отъ 14 (26) Мая 1843 г., № 3,446/18,026, предписываетъ, при отправленіи арестантовъ отсюда въ Имперію, руководствоваться въ точности вышеизложенными правилами.

Варшава, 24 Октября (5 Ноября) 1845 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій, Сенаторъ,
Тайный Совѣтникъ (подписано) *Стороженко*.

№ 1,968.

Zbioru praw Cesarstwa, o zatrzymanych pod strażą i o zsylnych, tudzież dodatku 1-go do artykułu 146 dalszego ciągu tegoż Zbioru, na aresztantów mężczyzn, odsyłanych na Syberyę, winny być włożone tylko na nogi, a na kobiety ręczne kajdany, podług ustanowionej formy; na idących zaś bez kajdan — lekkie żelazne nareczniki.

Kajdan waga męzkich oznaczona jest od 5 do 5 1/2 funtów.

Gdy dostrzeżonem zostało w Cesarstwie, iż jeden z aresztantów transportowanych przez Moskwę do Syberyi, okuty był, nie tylko w kajdany na nogi ale i w żelazne nareczniki niezwyčajnej wielkości, z tѣj więc przyczyny Minister Spraw Wewnętrznych Cesarstwa zalecił Gubernatorom Cywilnym w Cesarstwie, zachować największą baczność na ścisłe wykonywanie przez miejscowe władze prawideł tu na wstępie wymienionych i pociągnięcie winnych naruszenia onych do odpowiedzialności. Co też ze strony Dowódcy Oddzielnego Korpusu Straży Wewnętrznej polecono Komendantom Batalionów i Naczelnikom Inwalidnych i Etapowych Komend.

O takowém rozporządzeniu Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, zawiadamiając Rząd Gubernialny, w powołaniu się na art. 44-y rozporządzenia swego z dnia 14 (26) Maja 1843 roku Nr. 3,446/18,026, poleca mu, aby przy transportowaniu aresztantów ztąd do Cesarstwa, trzymał się jak najściślej prawideł tu wyżej przytoczonych.

w Warszawie, dnia 24 Października (5 Listopada) 1845 r.

Dyrektor Główny Prezydujący, Senator, Tajny Radca
(podpisano) *Storożenko*.

Nr. 1,968.

N° 7.

Указъ о порядкѣ препровожденія женщинъ слѣдующихъ за мужьями своими, ссылаемыми въ Сибирь на поселеніе.

(21 Января 1846 года.)

УКАЗЪ ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ИЗЪ ПРАВИТЕЛЬСТВУЮЩАГО СЕНАТА (*).

Правительствующій Сенатъ, въ Общемъ Собраніи первыхъ трехъ Департаментовъ, слушали предложенное Г. Управляющимъ Министерствомъ Юстиціи Тайнымъ Совѣтникомъ и Кавалеромъ Василиемъ Александровичемъ Шереметьевымъ, къ надлежащему исполненію, Высочайше утвержденное мнѣніе Государственнаго Совѣта, слѣдующаго содержания. Государственный Совѣтъ, въ соединенныхъ Департаментахъ Законовъ и Гражданскихъ и Духовныхъ Дѣлъ и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ всеподданнѣйшій докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената о порядкѣ препровожденія женщинъ слѣдующихъ за мужьями своими, ссылаемыми въ Сибирь на поселеніе, согласно съ заключеніемъ Сената мнѣніемъ положилъ: въ дополненіе 1136 ст. Устава о ссыльныхъ (т. XIV, изд. 1842 г.) постановить: На женщинъ отправляемыхъ за мужьями ихъ, слѣдующими въ Сибирь, по приговорамъ обществъ, или по волѣ помѣщиковъ, не накладываются наравнѣ съ преступниками наручники, но онѣ слѣдуютъ неразлучно съ арестантскою партіею, и подъ строгимъ надзоромъ Этапной команды. На ономъ мнѣніи написано: Его Императорское Величество, воспослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта, о порядкѣ препровожденія женщинъ слѣдующихъ за мужьями своими, ссылаемыми въ Сибирь на поселеніе, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. За Предсѣдателя Государственнаго Совѣта Графъ Левашовъ, 26 Ноября 1845 года. По справкѣ оказалось, что всеподданнѣйшій Его Императорскому Величеству докладъ Правительствующаго Сената,

(*) О содержаніи этого указа, Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ сообщила Губернскимъ Правленіямъ предписаніемъ отъ 25 Марта (6 Апрѣля) 1846 года, за № 3,000/12,302, для свѣдѣнія и руководства.

N° 7.

Ukaz o porządku przeprowadzania kobiet postępujących za mężami swojemi, zesłanymi na Syberyę na osiedlenie.

(d. 21 Stycznia 1846 r.)

UKAZ JEGO CESARSKIEJ MOŚCI SAMOWŁADCY WSZECH ROSYTJ, z SENATU RZĄDZĄCEGO (*).

Senat Rządzący w Ogólném Zebraniu pierwszych trzech Departamentów wysłuchał przedstawione przez Zarządzającego Ministerstwem Sprawiedliwości Tajnego Radcę i Kawalera Wasila Aleksandrowicza Szeremetiewa, dla właściwego załatwienia, Najwyżej zatwierdzone zdanie Rady Państwa, treści następującej: Rada Państwa w połączonych Wydziałach Prawodawczym i Spraw Cywilnych i Duchownych oraz w Ogólném Zebraniu, rozpoznawszy najpoddanniejsze przedstawienie Ogólnego Zebrania pierwszych trzech Wydziałów Senatu Rządzącego o porządku przesyłania kobiet idących za mężami swoimi, zesłanymi na Syberyę na osiedlenie, zgodnie z wnioskiem Senatu była zdania: aby w dodatku do art. 1136 Ustawy o zesłanych (t. XIV wydania 1842 r.) postanowić: Na kobiety wyprawiane za mężami ich idącymi na Syberyę, z mocy wyroków gmin, lub z woli dziedziców, nie wkładają się, na równi z przestępcami, nareczniki, lecz one idą nierozdzielnie z partją aresztancą i pod ścisłym nadzorem Komendy etapowej. Na zdaniu tém napisano: Jego CESARSKA MOŚĆ nastąpiłone zdanie w Ogólném Zebraniu Rady Państwa, o porządku wysyłania kobiet, idących za mężami swoimi, zesłanymi na Syberyę na osiedlenie, Najwyżej zatwierdzić raczył i rozkazał wykonać. Za Prezesa Rady Państwa (podpisano) Hrabia Lewaszow. Dnia 26 Listopada 1845 r. Po sprawdzeniu okazało się: że najpoddanniejsze Jego CESARSKIEJ MOŚCI przedstawienie Senatu Rządzącego, Ogólnego Zebrania pierwszych trzech Wydziałów, poniesione było, w skutku

O ośnowie tego ukazu Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych zawiadomiła Rządy Gubernialne reskryptem z dnia 25 Marca (6 Kwietnia) 1846 roku Nr. 3,000/12,302, dla wiadomości i stosowania się do niego.

Общаго Собранія первыхъ 3-хъ Департаментовъ, подносимъ былъ по переданному изъ 1-го Департамента Правительствующаго Сената на основаніи 239 статьи т. I. Св. Учр. Правительствующаго Сената дѣлу, о порядкѣ препровожденія женщинъ, слѣдующихъ за мужьями своими, ссылаемыми въ Сибирь на поселеніе. Приказали: По вышеписанному Высочайше утвержденному мнѣнію Государственнаго Совѣта послать для свѣдѣнія и должнаго до кого это касаться будетъ исполненія указы, во всѣ Губернскія, Областныя и Войсковыя Правленія, Присутственныя мѣста, къ Гг. Министрамъ, Военнымъ Генераль-Губернаторамъ, Военнымъ Губернаторамъ управляющимъ и гражданскою частью, Генераль Губернаторамъ, Гражданскимъ Губернаторамъ, Областнымъ Начальникамъ и С.-Петербургскому Оберъ-Полиціе-мейстеру; а въ Святѣйшій Правительствующій Синодъ, во всѣ Правительствующаго Сената: С.-Петербургскіе, Московскіе и Варшавскіе Департаменты и Общія оныхъ Собранія сообщить вѣдѣнія и припечатать во 2-мъ отдѣленіи собранія указовъ, издаваемого при Правительствующемъ Сенатѣ. О чемъ Конторѣ Сенатской Типографіи дать извѣстіе, каковое сообщить и въ I-ый Департаментъ Сената, препровожденіемъ присланнаго имъ производства. Января 21 дня 1846 года.

Оберъ-Секретарь (подписано) *Перовскій*.

N° 8.

Отзывъ съ объявленіемъ рѣшенія Намѣстника Царства, о производствѣ суточныхъ денегъ тюремнымъ стражникамъ, употребляемымъ въ качествѣ кондукторовъ, для сопровожденія арестантовъ, назначенныхъ въ Сибирь въ каторжныя работы, отъ Варшавы до Гродна

(24 Января (5 Февраля) 1846 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

Имѣю честь увѣдомить Правительственную Коммисію, что, вслѣдствіе представленія ея отъ 17 (29) Января сего года, за

прzekazanej z 1 Departamentu Senatu Rządzącego, na zasadzie art. 239 tomu 1 Zbioru ustaw Senatu Rządzącego, sprawy, o sposobie przesyłania kobiet, idących za mężami swoimi, zesłanymi na Syberyę na osiedlenie. Rozkazano: O wyżej wzmiankowaném Najwyżej zatwierdżoném zdaniu Rady Państwa wysłać, dla wiadomości i należnego do kogo to dotyczyć będzie wykonania, ukazy do wszystkich Zarządów gubernialnych, prowincjonalnych i wojskowych, władz sądowych, do PP. Ministrów, Wojennych Jenerał Gubernatorów, Gubernatorów Wojennych zarządzających i częścią cywilną, Jenerał Gubernatorów, Gubernatorów Cywilnych, Naczelników prowincjonalnych i Ober-Policmajstra S. Petersburga, a do Najświętobliwszego Rządzącego Synodu, do wszystkich Departamentów S. Petersburgskich, Moskiewskich i Warszawskich Senatu Rządzącego i Ogólnych ich Zebrań zakommunikować uwiadomienia i wydrukować w 2 oddziale Zbioru ukazów, wydawanego przy Senacie Rządzącym. Zawiadomić o tém Kantor Drukarni Senackiej i I Departament Senatu, przez przesłanie nadesłanego przez ten ostatni stanu prawy. dnia 21 Stycznia 1846 roku.

Ober-Sekretarz (podpisano) *Perowski*

N° 8.

Odezwa objawiająca decyzję Namiestnika Królestwa, oznaczającą dyety dla strażników więziennych, użytych w charakterze Konduktorów do transportu z Warszawy do Grodna więźni przeznaczonych do kopalń w Syberyi.

(d. 24 Stycznia (5 Lutego) 1846 r.)

Do Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

SEKRETARZ STANU PRZY RADZIE ADMINISTRACYJNÉJ.

Mam honor oznajmić Kommissyi Rządowej, że J. O. Książę Namiestnik Królestwa, w skutek przedstawienia jej z d. 17 (29)

№ 173/377, Его Свѣтлость Князь Намѣстникъ изволилъ изъять согласіе на производство тюремнымъ стражникамъ съточныхъ денегъ, по пятидесяти копѣекъ въ сутки, во время употребленія ихъ, въ качествѣ кондукторовъ, для сопровожденія партій арестантовъ, отправляемыхъ въ Сибирь въ каторжныя работы, отъ Варшавы до Гродна, то есть, до пункта назначеннаго для передачи сихъ послѣднихъ властямъ Имперіи, а также на вознагражденіе, въ такой же соразмѣрности, стражника здѣшней главной уголовной тюрьмы Карла Перо, за совершенные имъ уже два перѣзда съ партіями арестантовъ до Гродна, изъ коихъ въ первомъ онъ пробылъ 17, и во послѣднемъ 20 дней, за что, по сдѣланному Правительственною Комисіею исчисленію, ему причитается дополнительно 18 руб. 50 коп.

Варшава, 24 Января (5 Февраля) 1846 года.

Статскій Совѣтникъ (подписано) *Лебренъ*.

№ 695.

№ 9.

Отзывъ Статсъ-Секретаря при Совѣтѣ Управленія Царства, отъ 7 (19) Августа 1846 года, за № 5,234, съ препровожденіемъ Высочайше утвержденного мнѣнія Государственнаго Совѣта, коимъ дополнены правила о ссылкѣ въ Сибирь преступниковъ, приговоренныхъ въ Царствѣ Польскомъ къ крѣпостному и тяжкому тюремному заключенію.

(Помѣщенъ въ Сборникъ административныхъ постановленій Царства Польскаго, по вѣдомству Юстиціи, т. V, на стр. 56.)

Стycznia roku bieżącego Nr. 173/377, raczył zezwolić na płacenie strażnikom więziennym, w czasie używania ich w zastępstwie konduktorów przy transportach więźni do kopalni w Syberyi przeznaczonych, z Warszawy do Grodna, jako oznaczonego punktu do oddania ich władzom Cesarstwa, dyet po pięćdziesiąt kopiejek srebrnych dziennie, tudzież na wynagrodzenie w tym stosunku strażnika tutejszego Głównego więzienia karnego Karola Pero, za uskutecznione już dwa transporta więźni do Grodna, z których w pierwszym strawił dni 17, a w drugim dni 20, za co stosownie do obrachowania Kommissyi Rządowej ma mu dodatkowo przypadać rsr. 18 kop. 50.

w Warszawie, dnia 24 Stycznia (5 Lutego) 1846 r.

Radca Stanu (podpisano) *LeBrun*.

Nr. 695.

№ 9.

Odezwa Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnój z d. 7 (19) Sierpnia 1846 r., Nr. 5,234, z załączeniem zdania Rady Państwa, NAJWYŻEJ zatwierdzonego, uzupełniającego przepisy co do odsyłania na Syberję przestępców, na warowne i ciężkie więzienie w Królestwie Polskiem skazanych.

(Zamieszczona w Zbiorze przepisów administracyjnych Królestwa Polskiego, Wydziału Sprawiedliwości, w tomie V, na str. 57.)

№ 10.

Указъ, опредѣляющій, на какомъ основаніи дѣти евреевъ, осужденныхъ въ Сибирь, могутъ слѣдовать за родителями своими въ мѣсто ссылки.

(17 Января 1847 года.)

УКАЗЪ ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА САМОДЕРЖЦА
ВСОРОССІЙСКАГО, ИЗЪ ПРАВИТЕЛЬСТВУЮЩАГО СЕНАТА (*).

Правительствующій Сенатъ въ Общемъ Собраніи первыхъ трехъ Департаментовъ слушали предложенное Господиномъ Министромъ Юстиціи Тайнымъ Совѣтникомъ, Статсъ-Секретаремъ ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА и Кавалеромъ Графомъ Викторомъ Никитичемъ Панинымъ, къ надлежащему исполненію, Высочайше утвержденное мнѣніе Государственнаго Совѣта слѣдующаго содержанія: Государственный Совѣтъ въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ всеподданнѣйшій докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената, по вопросу, на какомъ основаніи дѣти евреевъ, осужденныхъ въ Сибирь, могутъ слѣдовать за родителями своими въ мѣсто ссылки, и соглашаясь въ главныхъ основаніяхъ съ заключеніемъ Сената, мнѣніемъ положилъ: предначертанныя имъ по сему вопросу правила изложить въ слѣдующемъ видѣ: 1) При ссылкѣ евреевъ въ Сибирь по приговорамъ судебныхъ мѣстъ, дозволяется слѣдовать съ ними женамъ ихъ, буде сіи послѣднія сами того пожелаютъ. 2) Еврейки слѣдующія въ Сибирь съ мужьями, какъ осужденными въ ссылку за преступленія по судебнымъ приговорамъ, такъ и пересылаемыми туда за дурное поведеніе на житіе, могутъ брать съ собою малолѣтнихъ дѣтей, мужескаго пола до пяти, а женскаго — до десяти лѣтъ; незамужнихъ же дочерей

(*) Указъ сей сообщенъ Статсъ-Секретаремъ при Совѣтѣ Управленія Царства при отзывѣ отъ 6 (18) Февраля 1847 года, за № 10,288, въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, которая съ своей стороны препроводила оный въ Губернскія Правленія при предписаніи отъ 29 Марта (10 Апрѣля) 1847 года, за № 1,935/7,858, для изданія соотвѣстныхъ распоряженій, дабы въ случаѣ высылки арестантовъ евреевъ отсюда въ Сибирь, соблюдаемы были правила настоящаго указа, за чѣмъ Губернскія Правленія должны съ своей стороны наблюдать.

№ 10.

Указъ становящій, на какой засадѣ дѣти жидовъ сказанных на зесланіе до Syberyи, могутъ ісѣ за родзicamaи swemi на мѣисце зесланіа.

(d. 17 Stycznia 1847 r.)

UKAZ JEGO CESARSKIEJ MOŚCI SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYJ,
Z SENATU RZĄDZĄCEGO (*).

Senat Rządzący w Ogólnem Zebraniu pierwszych trzech Departamentów wysłuchał przedstawione przez Ministra Sprawiedliwości, Tajnego Radcę, Sekretarza Stanu Jego CESARSKIEJ MOŚCI, Hrabiego Wiktora syna Nicetasa Panina, do właściwego załatwienia, NAJWYŻEJ zatwierdzone zdanie Rady Państwa treści następującej: Rada Państwa w Wydziale Prawodawczym i Ogólnem Zebraniu pierwszych trzech Departamentów Senatu Rządzącego, w kwestyi: na jakiej zasadzie dzieci żydów, skazanych na Syberję, mogą iść za rodzicami swojemi na miejsce zesłania, i zgadzając się w głównych zasadach z wnioskiem Senatu, była zdania: aby nakreślone w tej kwestyi przez Senat zasady wyłożyć w sposób następujący: 1) Przy zesłaniu żydów na Syberję, z mocy wyroków sądowych, dozwala się iść z niemi żonom ich, jeżeli te ostatnie same tego życzyć sobie będą. 2) Żydówki idące na Syberję z mężami, tak osądzonemi na zesłanie za przestępstwa wyrokami sądowemi, jak i wysyłanemi tam za złe prowadzenie się na mieszkaniu, mogą brać z sobą dzieci małoletnie, płci męskiej, do lat pięciu, a płci żeńskiej do lat dziesięciu; niezamężne zaś córki i starsze nad ten wiek, jeżeli one same na to się zgodzą. 3) Na

(*) Ukaz ten Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnej Królestwa zakomunikował przy odezwie z d. 6 (18) Lutego 1847 r. Nr. 10,288, Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, a taż Kommissya Rządowa przesała go następnie w odpisach Rządom Gubernialnym, przy reskrypcie z dnia 29 Marca (10 Kwietnia) 1847 r. Nr. 1,935/7,858, dla wydania z ich strony stosownych zarządzeń, żeby w każdym razie przy wysyłaniu więźni żydów na Syberję, zachowywane były przepisy tegoż ukazu, a nadczem Rządy Gubernialne czuwać są w obowiązku.

и старѣ сего возраста, буде онѣ сами изъявятъ на то согласіе. 3) На увольненіе дѣтей евреевъ слѣдующихъ на семь основаніи съ родителями своими въ Сибирь, согласія обществъ не требуется. 4) При ссылкѣ въ Сибирь за преступленія однихъ евреевъ, мужья ихъ слѣдовать за ними не могутъ. Изъ малолѣтнихъ дѣтей такимъ еврейкамъ предоставляется брать лишь грудныхъ младенцевъ и то не иначе, какъ съ согласія мужей. 5) Тѣхъ изъ родившихся въ Сибири, или зашедшихъ туда съ своими родителями еврейскихъ дѣтей мужескаго пола, кои достигнутъ шеснадцатилѣтняго возраста, зачислять въ военные кантонисты, а при неспособности къ военной службѣ; поступать съ ними по тѣмъ же правиламъ, какія установлены для евреевъ ссыльно-поселенцевъ. 6) За поступившихъ такимъ образомъ въ военные кантонисты евреевъ, если они состояли или окажутся записанными при обществахъ по ревизіи, выдавать тѣмъ обществамъ зачетныя рекрутскія квитанціи. На ономъ мнѣніи написано: Его Императорское Величество воспо слѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта по вопросу, на какомъ основаніи дѣти евреевъ, осужденныхъ въ Сибирь, могутъ слѣдовать за родителями своими въ мѣсто ссылки, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. За Предсѣдателя Государственнаго Совѣта Графъ Левашевъ, 23 Декабря 1846 года. По справкѣ оказалось, что всеподданнѣйшій Его Императорскому Величеству докладъ отъ Общаго Собранія Сената, по коему послѣдовало вышеизложенное мнѣніе Государственнаго Совѣта, подносимъ былъ по переданному изъ пятаго Департамента (втораго Отдѣленія) Правительствующаго Сената дѣлу, по вопросу, на какомъ основаніи дѣти евреевъ осужденныхъ въ Сибирь могутъ слѣдовать за родителями своими въ мѣсто ссылки. Приказали: По сему Высочайше утвержденному мнѣнію Государственнаго Совѣта послать для свѣдѣнія и должнаго, до кого что касаться будетъ, исполненія, указы во всѣ Губернскія, Областныя и Войсковыя Правленія, С.-Петербургскую Управу Благочинія, Уголовныя Палаты, Присутственныя мѣста, Господамъ Министрамъ, Военнымъ Генераль-Губернаторамъ, Военнымъ Губернаторамъ, управляющимъ и гражданскою частью, Генераль-Губернаторамъ, Гражданскимъ Губернаторамъ, Областнымъ Начальни-

уволеніе дѣтей жидовъ идущихъ на тѣмъ zasadzie z rodzicami swojemi na Syberyę, nie jest potrzebnémъ zgodzenie się gminy. 4) Przy zesłaniu na Syberyę za przestępstwa samychъ жидовъ, mężowie ichъ nie mogą iść за ними. Z дѣтей małoletnichъ, жидовъ-комъ такимъ dozwala się brać tylko дѣти u piersi i to nie inaczejъ jakъ за zgodzeniemъ się на то mężów. 5) Tychъ z urodzonych на Syberyi дѣти жидовскихъ płci мужскій, lub które udały się тамъ z swojemi rodzicami, i które dojdą latъ szesnastu wieku, zaliczać do kantonistówъ wojskowych, a przy niezdatności do służby wojskowej, postępować zъ ними wedle przepisówъ, jakie są postanowione dla жидовъ zesłanychъ osadnikówъ. 6) Za weszłychъ такимъ sposobemъ do kantonistówъ wojskowych жидовъ, jeżeli oni składali gminę albo okazać się zapisanymi przy gminachъ w spisachъ ludności, wydawać tymъ gminomъ kwity zaliczkowe rekruckie. Na тѣмъ zdaniu napisać: JEHO CESARSKA MOŚĆ zapadłе zdanie w Ogólnémъ Zebraniu Rady Państwa w kwestyi, na jakiejъ zasadzie дѣти жидовъ skazanychъ на zesłanie do Syberyi, mogą iść за rodzicami swojemi на miejsce zesłania, Najwyżejъ zatwierdzić raczyłъ i rozkazałъ wykonać. Za Prezesa Rady Państwa (podpisano) Hrabia Lewaszew. dnia 23 Grudnia 1846 r. Po sprawdzeniu okazało się: że najpoddanniejsze do JEHO CESARSKIEJ MOŚCI przedstawienie zъ Ogólnego Zebrania Senatu, co do którego zapadłо wzmiankowane wyżejъ zdanie Rady Państwa, poniesione było, zъ powodu przekazania zъ пятаго Departamentu (Wydziałу drugiego) Senatu Rządzącego sprawy, w kwestyi, на jakiejъ zasadzie дѣти жидовъ osądzonychъ на Syberyę, mogą iść за rodzicami swojemi на miejsce zesłania. Rozkazano: O тѣмъ Najwyżejъ zatwierdzonémъ zdaniu Rady Państwa wysłać dla wiadomości i właściwego, kogo to dotyczyć będzie, wykonania, ukazy do wszystkichъ Zarządówъ gubernialnychъ, prowincjonalnychъ i wojskowych, do Urzędu Policyjnego S. Petersburgskiego, Sądówъ Kryminalnychъ, władzъ sądowychъ, PP-w Ministrówъ, do Wojennychъ Jenerał-Gubernatorówъ, Gubernatorówъ Wojennychъ, Zarządzającychъ częścią cywilną, Jenerał-Gubernatorówъ, Gubernatorówъ

камъ, Градоначальникамъ и С.-Петербургскому Оберъ-Полицеймейстеру; а въ Святѣйшій Правительствующій Синодъ, въ С.-Петербургскіе, Московскіе и Варшавскіе Правительствующаго Сената Департаменты и Общія оныхъ Собранія, сообщить вѣдѣнія и припечатать во 2 части собранія указовъ, издаваемого при Правительствующемъ Сенатѣ, о чемъ Конторѣ Сенатской Типографіи дать извѣстіе. 17 Января 1847 года.

Оберъ-Секретарь (подписано) *Перовскій*.

№ 11.

Указъ, опредѣляющій число воинской стражи для сопровожденія на мѣсто казни преступниковъ, осужденныхъ къ ссылкѣ въ каторжную работу, или на поселеніе.

(11 Марта 1847 года.)

Указъ Его Императорскаго Величества Самодержца Всероссийскаго, изъ Правительствующаго Сената (*).

По указу Его Императорскаго Величества Правительствующій Сенатъ слушали рапортъ Военнаго Министра, при которомъ представляетъ въ Правительствующій Сенатъ, для зависающаго со стороны онаго распоряженія, печатный экземпляръ приказа по Военному вѣдомству № 19, заключающаго въ себѣ Высочайшее повелѣніе о томъ, въ какомъ числѣ людей должно назначать воинскую стражу для сопровожденія на мѣсто казни преступниковъ, присуждаемыхъ по уголовнымъ приговорамъ къ ссылкѣ въ каторжную работу, или на поселеніе. Въ подлинномъ приказѣ значится: Государь Императоръ по положенію Военнаго Совѣта, Высочайше повелѣтъ соизволить: 1) для сопровожденія, на основаніи 1385 статьи 6-го продолженія XV тома Свода Законовъ гражданскихъ, на мѣсто казни преступниковъ, присуждаемыхъ по уголовнымъ пригово-

(*) Указъ сей препровожденъ въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, Статсъ-Секретаремъ при Совѣтѣ Управленія Царства при отзывѣ отъ 30 Апрѣля (12 Мая) 1847 года, за № 12,113, для свѣдѣнія, послѣ чего таже Правительственная Коммисія сообщила его содержаніе, тоже для свѣдѣнія и руководства въ нужныхъ случаяхъ, Губернскимъ Правленіямъ предписаніемъ отъ 17 (29) Мая 1847 года, за № 4,616/21,994.

Сыwilныхъ, Начелниковъ провинцій, Начелниковъ мѣстидо Ober-Policmajstra S. Peterburgskiego, a do Najświętobliwszego Rządzącego Synodu, do Departamentów S. Peterburgskich, Moskiewskich i Warszawskich Senatu Rządzącego i do Ogólnych ich Zebrań, zakommunikować zawiadomienia i wydrukować w drugiej części Zbioru ukazów, wydawanego w Senacie Rządzącym, i o tem uwiadomić Kantor drukarni Senackiej, d. 17 Stycznia 1847 roku.

Ober-Sekretarz (podpisano) *Perowski*.

№ 11.

Ukaz, oznaczający liczbę straży wojskowej do transportowania na miejsce kary przestępców, skazanych na zesłanie do robóci ciężkich lub na osiedlenie.

(d. 11 Marca 1847 r.)

UKAZ JEJEGO CESARSKIEJ MOŚCI, SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYJ, z SENATU RZĄDZĄCEGO (*).

Z rozkazu JEJEGO CESARSKIEJ MOŚCI, Senat Rządzący wysłuchał raportu Ministra Wojny, przy którym przedstawia Senatowi Rządzącemu, dla właściwego z jego strony załatwienia, egzemplarz drukowany rozkazu wydanego do wojsk za N. 19, obejmującego w sobie rozkaz Najwyższy: w jakiej liczbie ludzi należy wyznaczać straż wojskową do przeprowadzania na miejsce kary przestępców, skazanych wyrokami sądowemi na zesłanie do robót ciężkich lub na osiedlenie. W oryginalnym rozkazie mieści się: NAJJAŚNIEJSZY PAN, na wniosek Rady Wojennej, NAJWYŻEJ rozkazać raczył: 1) Do przeprowadzania, na zasadzie artykułu 1,385 dalszego ciągu 6-go, tomu XV-go Zbioru praw cywilnych, na miejsce

(*) Ukaz ten przesłany był Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych przez Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnej przy odezwie z d. 30 Kwietnia (12 Maja) 1847 r., Nr. 12,113, dla wiadomości, a następnie też Kommissya Rządowa objawiła jego osnowę, również dla wiadomości i stosowania się w razie potrzeby, Rządowi Gubernialnym, reskryptem z dnia 17 (29) Maja 1847 r., Nr. 4,616/21,994.

оврамъ къ ссылкѣ въ каторжную работу, или на поселеніе, назначать, по требованіямъ Гражданскаго начальства, воинскую омакнду отъ пѣхоты: въ столицахъ и губернскихъ городахъ изъ одного взвода въ 14 рядовъ, при одномъ офицерѣ, 4-хъ унтеръ-офицерахъ и 1-мъ музыкантѣ; а въ уѣздныхъ — изъ 10 человекъ рядовыхъ, при одномъ унтеръ-офицерѣ въ караульной формѣ, съ частью заряженныхъ ружей сообразно 844 ст., 2 книги, 3 части Свода военныхъ постановленій, Устава о службѣ войскъ. Сверхъ того, собственно въ столицахъ и въ губернскихъ городахъ наряжать при этомъ конвоѣ, отъ Жандармскихъ командъ, одного унтеръ-офицера и 4-хъ рядовыхъ верхомъ съ обнаженными саблями. 2) Таковыя команды наряжать всегда отъ войскъ Внутренней Стражи, гдѣ есть къ тому возможность; въ мѣстахъ же, гдѣ нарядъ отъ Внутренней Стражи былъ бы невозможенъ, назначать команды сіи отъ младшихъ полевыхъ войскъ тамъ расположенныхъ; и 3) Отъ войскъ Гвардейскаго и Гренадерскаго Корпусовъ, таковыхъ командъ не наряжать. Высочайшую волю сію, онъ, Господинъ Военный Министръ объявилъ по Военному вѣдомству къ надлежащему исполненію. Приказали: Объ означенномъ Высочайшемъ Его Императорскаго Величества повелѣніи, для свѣдѣнія и должнаго въ чемъ касаться будетъ исполненія, дать знать указамъ всѣмъ Губернскимъ, Областнымъ и Войсковымъ Правленіямъ, увѣдомить таковыми же всѣхъ Гг. Министровъ, Военныхъ Генераль-Губернаторовъ, Военныхъ Губернаторовъ, управляющихъ и гражданскою частью, Генераль-Губернаторовъ и Гражданскихъ Губернаторовъ, въ Святѣйшій же Правительствующій Синодъ, во всѣ С.-Петербургскіе, Московскіе и Варшавскіе Департаменты Правительствующаго Сената и въ Общія оныхъ Собранія сообщить вѣдѣнія и припечатать въ Сенатскихъ Вѣдомостяхъ, для чего Конторѣ Сенатской Типографіи дать извѣстіе. Марта 11 дня 1847 года.

И. д. Оберъ-Секретаря (подписано) *Стояновскій*.

kary przestępców, skazanych wyrokami sądowemi na zesłanie do robót ciężkich, lub na osiedlenie, wyznaczać, na żądanie władzy cywilnej, komendę wojskową z piechoty, w stolicach i miastach gubernialnych z jednego plutonu z 14-stu szeregowych i przy 1-m oficerze, 4-ch podoficerach i 1-m muzykancie, a w powiatowych — z 10-ciu ludzi szeregowych przy jednym podoficerze w formie szyldwachowej, z częścią nabitych broni, odpowiednio do art. 844 księ. 2-jej części 3-jej Zbioru praw wojennych ustawy o służbie wojsk. Oprócz tego, właściwie w stolicach i w miastach gubernialnych, wyznaczać przy tém konwoju, z komend żandarmskich, jednego podoficera i 4-ch żołnierzy na koniach, z pałaszami dobytymi. 2) Komendy takie wyznaczać zawsze z wojsk straży wewnętrznej, gdzie jest tego możność; w miejscach zaś, gdzie wyznaczenie ze straży wewnętrznej byłoby niemożliwem, wyznaczać komendy te z młodszych wojsk polowych, tam konsystujących. 3) Z wojsk korpusów gwardyjskiego i grenadierskiego komend takich nie wyznaczać. Wolę tę Najwyższą Minister Wojny objawił władzom wojskowym, dla właściwego onęj spełniania. Rozkazano: O wzmiankowanym Najwyższym Jego Cesarskiej Mości rozkazie, dla wiadomości i należytego w czém wypada wykonywania, uwiadomić przez ukazy wszystkie Zarządy gubernialne, prowincjonalne i wojskowe, zawiadomić takimiż ukazami wszystkich PP. Ministrów, Wojennych Generał-Gubernatorów, Gubernatorów Wojennych, zarządzających częścią cywilną, Generał-Gubernatorów i Gubernatorów Cywilnych; do Najświętszego zaś Rządzącego Synodu, do wszystkich St. Petersburgskich, Moskiewskich i Warszawskich Departamentów Rządzącego Senatu i do Ogólnych ich Zebrań zakommunikować zawiadomienia, i wydrukować w Gazetach Senackich, a dla tego uwiadomić o tém Kantor drukarni Senackiej. Dnia 11 Marca 1847 roku.

Pełniący obowiązki Ober-Sekretarza (podpisano) *Stojanowski*.

№ 12.

Отзывъ съ объявленіемъ рѣшенія Намѣстника Царства, о назначеніи суточныхъ денегъ тюремнымъ Писарямъ, во время сопровожденія ими до Гродна партій ссылаемыхъ въ Сибирь преступниковъ.

(7 (19) Апрѣля 1847 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Советѣ Управленія.

Имѣю честь увѣдомить Правительственную Коммисію, что Его Свѣтлость Князь Намѣстникъ Царства, уваживъ представленіе ея отъ 17 (29) Марта сего года, за № 1,343/5,879, изволилъ изъявить согласіе на производство Тюремнымъ Писарямъ, во время командированія ихъ для препровожденія партій арестантовъ до Гродна, откуда сіи послѣдніе должны быть отправлены впослѣдствіи въ Сибирь, суточныхъ денегъ, по семидесяти пяти копѣекъ въ сутки.

Варшава, 7 (19) Апрѣля 1847 года.

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ (подписано) *Лебренъ.*

№ 11,722.

№ 13.

Указъ о снабженіи бандажами пересыльныхъ арестантовъ, имѣющихъ грыжу.

(29 Ноября 1848 года.)

УКАЗЪ ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ИЗЪ ПРАВИТЕЛЬСТВУЮЩАГО СЕНАТА (*).

По указу Его Императорскаго Величества, Правительствующій Сенатъ слушали: рапортъ Господина Министра Внутреннихъ Дѣлъ

(*) О содержаніи этого указа, Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ увѣдомила Губернскія Правленія предписаніемъ отъ 16 (28) Марта

№ 12.

Odezwa, objawiająca decyzję Namiestnika Królestwa, oznaczającą dyety dla Pisarzy więziennych, w czasie podróży przy transportowaniu do Grodna zbrodniarzy skazanych na Syberyę.

(d. 7 (19) Kwietnia 1847 r.)

Do Komisyyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

SEKRETARZ STANU PRZY RADZIE ADMINISTRACYJNÉJ.

Mam honor oznajmić Komisyyi Rządowej, że Jaśnie Oświecony Książę Namiestnik Królestwa, w przychyleniu się do przedstawienia jég z d. 17 (29) Marca roku bieżącego Nr. 1,343/5,879, zezwolić raczył, aby dyety dla Pisarzy więziennych, w czasie delegowania ich do zwierzchnictwa transportów więźni do Grodna, dla odesłania tych ostatnich następnie na Syberyę, po kopiejek srebrem siedmdziesiąt pięć dziennie oznaczane były.

w Warszawie, dnia 7 (19) Kwietnia 1847 roku.

Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *LeBrun.*

Nr. 11,722.

№ 13.

Ukaz o zaopatrywaniu w bandarze więźni zesłanych na Syberyę, mających ruptury.

(d. 29 Listopada 1848 r.)

UKAZ JEGO CESARSKIEJ MOŚCI SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYJ, z RZĄDZĄCEGO SENATU (*).

Z rozkazu Jego Cesarskiej Mości, Senat Rządzący wysłuchał rapportu P. Ministra Spraw Wewnętrznych, w którym ob-

(*) O podstawie tego ukazu Komisyya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych zawiadomiła Rządy Gubernialne reskryptem z dnia 16 (28) Marca 1849 roku

тренныхъ Дѣлъ, въ коемъ изъясняетъ, что Государь Императоръ согласно представленію его, Господина Министра, и положенію Комитета Гг. Министровъ, 2-го сего Ноября Высочайше повелѣть соизволилъ: 1) Арестантамъ Гражданскаго вѣдомства, назначеннымъ къ отсылкѣ въ Сибирь, и имѣющимъ тотъ видъ грыжи, которая по закону не избавляетъ ихъ отъ слѣдованія туда, выдавать бандажи, какими снабжаются по Высочайше утвержденнымъ образцамъ арестанты Военнаго вѣдомства. 2) Заготовленіе бандажей, по симъ образцамъ возложить на С.-Петербургскій инструментальный заводъ, подъ наблюдениемъ Департамента казенныхъ врачебныхъ заготовленій, на обязанности коего лежитъ и разсылка этихъ бандажей въ губернии, гдѣ они должны храниться въ казенныхъ аптечныхъ заведеніяхъ, подъ непосредственною сихъ послѣднихъ ответственностію. 3) Расходъ на заготовленіе бандажей относить на счетъ земскихъ оборотовъ, изъ коихъ вообще употребляются издержки на ссылаемыхъ въ Сибирь арестантовъ. 4) Снабженіе арестантовъ бандажами должно быть производимо не иначе, какъ въ томъ случаѣ, когда необходимость сего будетъ надлежащимъ образомъ удостовѣрена мѣстною Врачебною Управою, чрезъ которую и требовать эти бандажи изъ казенныхъ аптекъ. Сдѣлавъ къ исполненію сего должное, въ чемъ слѣдуетъ, по ввѣренному ему, Господину Министру Внутреннихъ Дѣлъ, Министерству распоряженіе оны, Господинъ Министръ, доносить Правительствующему Сенату объ изъясненномъ Высочайшемъ повелѣніи для приведенія онаго во всеобщую извѣстность и дальнѣйшаго, до кого касаться будетъ, исполненія. Приказали: О семъ Высочайшемъ Его Императорскаго Величества повелѣніи, для приведенія во всеобщую извѣстность и должнаго, до кого касаться будетъ, исполненія, послать во всѣ Губернскія, Областныя и Войсковыя Правленія указы, каковымъ увѣдомить и Господина Министра Внутреннихъ

1849 года, за № 2,273/9,226, для руководства, съ тѣмъ, что такъ какъ въ Царствѣ не имѣется на подобіе существующихъ въ Имперіи инструментальнаго завода, изъ котораго должны быть доставляемы бандажи, то въ случаѣ надобности они должны быть покупаемы, какъ не дорого стоящіе и рѣдко нужные, посредствомъ мѣстныхъ властей изъ суммы, назначенной въ распоряженіе Губернскаго Правленія на мелочные расходы.

яснія: *ze Najjaśniejszy Pan*, zgodnie z jego przedstawieniem i wnioskiem Komitetu PP. Ministrów, dnia 2 Listopada roku bieżącego *Najwyższ* rozkazać raczył: 1) Więźniom cywilnym, przeznaczonym do wysłania na Syberyę i mającym taki rodzaj rypury, który wedle prawa nie uwalnia ich od udania się tamże, wydawać bandarze, jakimi są opatrywani, podług *Najwyższ* zatwierdzonych wzorów, więźniowie wojskowi. 2) Przysposobienie bandaży, wedle tych wzorów, poruczyć zakładowi instrumentów St. Petersburgskiemu, pod nadzorem Departamentu rządowo-lekarskich zapasów, do obowiązków którego należy i rozsyłanie tych bandaży w gubernie, gdzie one winny pozostawać w zakładach aptecznych rządowych, pod bezpośrednią tych ostatnich odpowiedzialnością. 3) Wydatek na przysposobienie bandaży odnosić na rachunek składek ziemskich, z których w ogólności są czynione wydatki na więźni zsyłanych na Syberyę. Zaopatrywanie więźni w bandażę winno być dokonywane nieinaczęj, jak w tym wypadku, kiedy konieczność tego będzie udowodnioną należyтым способом przez Urząd Lekarski miejscowy, za pośrednictwem którego, żądać tych bandaży z aptek rządowych. Wydawszy, do wykonania tego, w czym należy, w powierzonym jego kierunkowi Ministerstwie Spraw Wewnętrznych rozporządzenie, Minister ten donosi Senatowi Rządzącemu o powyższym *Najwyższym* rozkazie, dla podania go do wiadomości powszechnęj i dalszego, od kogo to zależy, wykonania onegoż. Rozkazano: O tym *Najwyższym* Jego Cesarskiej Mości rozkazie, dla podania onego do wiadomości powszechnęj i należytego, od kogo to zależy wykonania, wysłać ukazy do wszystkich Zarządów gubernialnych, prowincjonalnych i wojskowych; przez takież ukaz uwiadomić i Ministra Spraw Wewnętrznych, i wydru-

Nr. 2,273/9,226, dla stosowania się do niego, z tѣm, że gdy w Królestwie nie istnieje podobny jak w Cesarstwie zakład instrumentów, z którego mogłyby być brane bandażę: w razie zatem konieczności, należy je kupować, jako nie zbyt kosztowne i rzadko potrzebne, sposobem administracyjnym, z funduszu, wyznaczonego do dyspozycji Rządu Gubernialnego na drobne wydatki.

Дѣль и припечатать въ Сенатскихъ Вѣдомостяхъ, во 2-мъ отдѣленіи собранія указовъ. Ноября 29 дня 1848 года.

Оберъ-Секретарь

№ 14.

Распоряженіе о назначеніи Олонецкой губерніи для арестантовъ Царства Польскаго, приговоренныхъ къ ссылкѣ на житье въ губерніи Имперіи, кромѣ Сибирскихъ.

(7 (19) Марта 1849 года.)

Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣль (*).

На основаніи II пункта 34 статьи Уложения о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ (по второму отдѣленію, о наказаніяхъ) къ числу исправительныхъ наказаній, отнесена ссылка на житье въ другія, болѣе и менѣе отдаленныя губерніи, кромѣ Сибирскихъ, съ временнымъ заключеніемъ или безъ онаго, въ мѣстѣ назначенномъ для жительства осужденному, для неизъятыхъ же отъ тѣлеснаго наказанія лицъ, заключеніе въ рабочемъ домѣ.

Согласно примѣчанію къ той же 34 статьѣ, Министерство Внутреннихъ Дѣль Имперіи обязано ежегодно сообщать Министру Статсъ-Секретарю Царства Польскаго свѣдѣніе о губерніяхъ, въ которыя, на основаніи II-го пункта сказанной статьи, осужденные могутъ быть ссылаемы на житье.

Нынѣ Министръ Статсъ-Секретарь, на основаніи полученнаго отъ Министра Внутреннихъ Дѣль Имперіи свѣдѣнія, увѣдомилъ Его Свѣтлость Князя Намѣстника Царства, что для арестантовъ Царства Польскаго, принадлежащихъ къ этой категоріи, назначена Олонецкая губернія, и что при отправленіи ихъ туда слѣдуетъ руководствоваться циркулярнымъ предписаніемъ Министра Внутреннихъ Дѣль Имперіи отъ 21 Марта 1847 г., а именно:

(*) Копія сего распоряженія препровождена одновременно въ Правительственную Коммисію Юстиціи.

kować w Gazetach Senackich, w 2-gim oddziale Zbioru ukazów. dnia 29 Listopada 1848 roku.

Ober-Sekretarz

№ 14.

Rozporządzenie, o przeznaczeniu gubernii Ołonieckiej dla więźniów Królestwa Polskiego, skazanych na mieszkanie do gubernij Cesarstwa, oprócz Syberyjskich.

(d. 7 (19) Marca 1849 r.)

Do Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH (*).

Kodeks kar głównych i poprawczych w oddziale II-m okarach, zalicza w artykule 34 punkcie II-m do kar poprawczych zesłanie na mieszkanie do innych mniej lub więcej odległych gubernij, oprócz Syberyjskich, z czasowem zamknięciem lub bez zamknięcia na miejscu wskazanem do pobytu osądzonemu, a dla osób od kar cielesnych nie wyłączonych, zamknięcie w domu roboczym.

Według uwagi w końcu tegoż artykułu 34 zamieszczonej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Cesarstwa, corocznie udzielać ma Ministrowi Sekretarzowi Stanu Królestwa Polskiego wiadomość o guberniach, do których, na mocy punktu II rzeczonego artykułu, skazani będą mogli być posyłani na mieszkanie.

Obecnie Minister Sekretarz Stanu oznajmił Jaśnie Oświeconemu Księciu Namiestnikowi Królestwa, na podstawie otrzymanej od Ministra Spraw Wewnętrznych Cesarstwa wiadomości, iż dla więźni Królestwa Polskiego, do téj kategorii należących, przeznaczoną została gubernia Ołoniecka, i że przy odsyłaniu tém, stosować się należy do cyrkularnego rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych Cesarstwa, z dnia 21 Marca 1847 roku, które jest następane:

(*) Odpis tego rozporządzenia przesłano jednocześnie Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości.

1) Те изъ помянутыхъ преступниковъ, кои на основаніи 1-го пункта Высочайше утвержденнаго 30 Декабря 1846 года, мнѣнія Государственнаго Совѣта, отправляются къ мѣсту назначенія, по правиламъ о пересылкѣ арестантовъ изъ несостоятельной или бѣдной шляхты, то есть на подводкахъ, согласно 120 статьѣ Свода Законовъ, тома XIV, Устава о содержащихся подъ стражею, могутъ заирать съ собою, изъ движимаго имущества, такія только вещи, какія, сообразно времени года, необходимо нужны для одежды и обуви, и деньгами, не болѣе какъ по 30 коп. на каждый день предстоящаго пути.

Прочія же вещи и деньги осужденнаго должны быть отсылаемы въ мѣсто назначенія его, порядкомъ, указаннымъ въ 4-мъ пунктѣ вышеупомянутаго мнѣнія Государственнаго Совѣта.

2) О количествѣ денегъ и имущества, какое могутъ брать съ собою ссылаемые на житіе преступники, въ случаѣ отправленія ихъ къ мѣсту назначенія въ собственныхъ экипажахъ (по 3-му пункту того же мнѣнія Государственнаго Совѣта), будетъ постановлено Министерствомъ Внутреннихъ Дѣлъ, отдѣльно, каждый разъ, при самомъ разсмотрѣніи представленій Начальниковъ губерній, о дозволеніи отправить эти лица изъясненнымъ способомъ.

Въ исполненіе этого пункта, Губернское Правленіе, заблаговременно до высылки, обязано доносить Правительственной Коммисіи, сколько именно денегъ и какія вещи желаетъ взять съ собою ссылаемый преступникъ, съ присовокупленіемъ мнѣнія своего, въ какой мѣрѣ желаніе это можетъ быть удовлетворено.

Точное исполненіе сего предписывается Правительственною Комисією.

Варшава, 7 (19) Марта 1849 года.

По порученію Главнаго Директора, Управляющій Отдѣленіемъ,
Статсъ-Реферндарій (подписано) *Сковронскій*.

№ 2,272/9,225.

1) Ci z pomienionych przestępców, którzy na zasadzie 1-go punktu opinii Rady Państwa w dniu 30 Grudnia 1846 roku Najwyżej zatwierdzonej, będą wysyłani do miejsca ich przeznaczenia podług przepisów o przesyłaniu aresztantów z niezamożnej czyli biedniejszacy, to jest na podwodach, stosownie do artykułu 120 Zbioru praw tomu XIV ustawy o zostających pod strażą, mogą zabierać z sobą z ruchomego majątku takie tylko rzeczy, które podług pory roku stanowią niezbędną dla nich potrzebę w odzieniu i obuwiu; co zaś do pieniędzy, nie więcej, jak po 30 kopiejek na każdy dzień podróży.

Inne zaś rzeczy i pieniądze skazanego winny być odsyłane do miejsca jego przeznaczenia, takim porządkiem, jaki w punkcie 4-ym wspomnionej opinii Rady Państwa wskazanym został.

2) Płóć pieniędzy i majątku, jaką mogą brać z sobą posyłani na zamieszkanie przestępcy, wrazie wyprawienia ich do miejsca przeznaczenia we własnych powozach (punktem 3-m tejże opinii Rady Państwa), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych za każdym razem oddzielnie stanowić będzie, przy samém decydowaniu przedstawień Naczelników gubernij, o dozwoleniu wysłać te osoby sposobem wyjaśnionym.

Ku wykonaniu tego punktu, Rząd Gubernialny wcześniej przed wysyłką winien donosić Kommissyi Rządowej, ile mianowicie pieniędzy, i jakie rzeczy żąda zabrać z sobą wysyłany przestępca, załączając i opinię swoją, w jaki sposób można zadość uczynić takowemu żądaniu.

Ścisłe stosowanie się do niniejszego Kommissya Rządowa zaleca.

w Warszawie, dnia 7 (19) Marca 1849 roku.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego, Zarządzający Wydziałem,
Referendarz Stanu (podpisano) *Skowronski*.

Nr. 2,272/9,225.

№ 15.

Означеніе болѣзней, препятствующихъ ссыльнымъ слѣдовать въ Сибирь.

(14 Августа 1850 года.)

УКАЗЪ ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА, САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ИЗЪ ПРАВИТЕЛЬСТВУЮЩАГО СЕНАТА (*).

По указу Его Императорскаго Величества, Правительствующій Сенатъ слушали: рапортъ Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, въ коемъ изъясняетъ, что, на основаніи 1146 ст. Устава о ссыльныхъ, арестанты, подлежащіе отсылкѣ въ Сибирь, въ случаѣ неспособности слѣдовать пѣшкомъ въ мѣсто назначенія, помѣщаются въ больницы тюремныхъ замковъ и тамъ на всю жизнь остаются, если одержимы одною изъ неизлечимыхъ болѣзней, поименованныхъ въ 1145 статьѣ означеннаго Устава и не получаютъ въ оной облегченія. Но, по ближайшемъ нынѣ въ Медицинскомъ Совѣтѣ разсмотрѣніи, оказалось, что не все показанныя въ той статьѣ болѣзни, и не во всехъ степеняхъ своего развитія, могутъ служить препятствіемъ къ отправленію арестантовъ въ путь. По сему, находя нужнымъ сдѣлать нѣкоторые измѣненія въ опредѣленіи болѣзней, признаваемыхъ неизлечимыми, онъ, Г. Министръ входилъ съ представленіемъ о томъ въ Государственный Совѣтъ, въ коемъ, согласно сему, и состоялось мнѣніе, удостоенное въ 10 день минувшаго Іюля Высочайшаго утвержденія. Списокъ съ сего мнѣнія, онъ, Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, на основаніи 57 статьи I т. Свод. Зак., представляетъ Правительствующему Сенату, для опубликованія къ надлежащему исполненію онаго, присовокупляя, что по 2-й статьѣ изъясненнаго мнѣнія, относительно освидѣтельствованія нынѣ же всехъ содержащихся, по болѣзни, въ тюрьмахъ арестантовъ, осужденныхъ къ ссыл-

(*) Указъ этотъ сообщенъ былъ Статсъ-Секретаремъ при Совѣтѣ Управленія Царства Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ при отзывѣ отъ 3 (15) Октября 1850 года, за № 16,043, послѣ чего таже Правительственная Коммисія препроводила оный въ Губернскія Правленія при предписаніи отъ 4 (16) Ноября 1850 года, за № 9,207/43.366, для свѣдѣнія и руководства.

№ 15.

Означеніе chorób, stających na przeszkodzie zesłanym udawać się na Syberyę.

(d. 14 Sierpnia 1850 r.)

UKAZ JEGO CESARSKIEJ MOŚCI SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYJ, z SENATU RZĄDZĄCEGO (*).

W imieniu JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, Senat Rządzący wysłuchał rapportu p. Ministra Spraw Wewnętrznych, w którym objaśnia, że na zasadzie artykułu 1146 ustawy o zesłanych, więźniowie ulegający wysłaniu na Syberyę, w razie niezdatności udania się pieszo do miejsca przeznaczenia, mieszczą się w szpitalu więziennym i tam pozostają na całe życie, jeżeli cierpią jedną z nieuleczonych chorób, wymienionych w artykule 1145-m wspomnianej ustawy, i nie doznają w niej żadnego polepszenia. Lecz po bliższem obecnie w Radzie Lekarskiej rozpoznaniu, okazało się: że nie wszystkie wskazane w tym artykule choroby i nie we wszystkich stopniach swojego rozwinięcia, mogą być przeszkodą do wyprawienia więźni w drogę. Dla tego, znajdując potrzebnem poczynić niejaki zmiany w oznaczeniu chorób, uznawanych za nieuleczone, Minister ten uczynił w tej mierze przedstawienie do Rady Państwa, w której, zgodnie z tém przedstawieniem, zapadło zdanie, zaszczycone w dniu 10 Lipca roku bieżącego Najwyższem zatwierdzeniem. Odpis tego zdania, p. Minister Spraw Wewnętrznych, na zasadzie artykułu 57-go tomu I Zbioru praw, przedstawia Rządzącemu Senatowi, dla ogłoszenia onego w celu właściwego wykonania, nadmienając: że stosownie do artykułu 2 pomienionego zdania co do sprawdzenia obecnie wszystkich utrzymywanych z powodu choroby w więzieniach aresztantów, osądzonych na zesłanie na Syberyę, wydane bę-

(*) Ukaz ten zakomunikowany był przez Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnej Królestwa, przy odezwie z dnia 3 (15) Października 1850 r. Nr. 16,043, Kommissji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, a następnie taż Kommissya Rządowa przesała go w odpisach Rządom Gubernialnym, przy reskrypcie z dnia 4 (16) Listopada 1850 roku Nr. 9,207/43,366, dla wiadomości i stosowania się do niego.

къ въ Сибирь даны будутъ отъ него особья предписанія всѣмъ начальникамъ губерній. Въ представленномъ же списокѣ значится, что Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ представленіе Министра Внутреннихъ Дѣлъ о болѣзняхъ, препятствующихъ ссыльнымъ слѣдовать въ Сибирь, и соглашаясь съ заключеніемъ его Министра, мнѣніемъ положилъ: I. Въ дополненіе подлежащихъ статей Свода Законовъ постановить: **1.** Неизлечимыми болѣзнями, по коимъ преступники не могутъ быть отправляемы пѣшкомъ въ Сибирь, признавать: 1) чахотку въ высшей степени, сопряженную съ изнурительной лихорадкой; 2) параличъ въ нижнихъ конечностяхъ; 3) большое разширеніе внутреннихъ или наружныхъ боевыхъ жилъ, аневризмы; 4) совершенную слѣпоту; 5) общую брюшную и грудную водяныя болѣзни (anasarca, ascites et hydrothorax), преимущественно, если онѣ образуются вслѣдствіе застарѣлыхъ заваловъ во внутренностяхъ; 6) падучую болѣзнь, если припадки повторяются болѣе 2-хъ разъ въ недѣлю; 7) грыжу приросшую, равно и застарѣлую, обширную и повязкою неудерживаемую; 8) кровохарканіе (haemoptisis); 9) членосоставный грибокъ (fungus articulorum), вѣтренную остъ (spina ventosa), и костоеду (caries et necrosis) нижнихъ конечностей; 10) сведеніе нижнихъ конечностей (contractura), бедротазную и членосоставную немощъ (coxarthrocace); 11) злокачественныя язвы (ulcera cachotica) нижнихъ конечностей, сопряженныя съ худосочиємъ и изнуреніемъ всего тѣла; 12) противоестественное членосоединеніе (articulatio-praeternaturalis) въ нижнихъ конечностяхъ; 13) совершенное и застарѣлое выпаденіе матки; 14) ракъ матки или заднепроходной кишки; и 15) недостатокъ всѣхъ или большихъ пальцевъ на обѣихъ ногахъ, съ прилегающими двумя къ нимъ пальцами или составовъ ихъ, если недостатокъ тотъ произошелъ вслѣдствіе отмороженія и когда при томъ будетъ краснота, опухоль и чувствительность пораженныхъ частей. **2.** Арестантовъ, подлежащихъ отсылкѣ въ Сибирь, но оставляемыхъ въ тюремныхъ замкахъ, по причинѣ неизлечимыхъ болѣзней, каждый годъ подвергать освидѣтельствуванію въ установленномъ порядкѣ Членами Врачебной Управы, и немедленно отправлять въ мѣсто назначенія тѣхъ изъ нихъ, кои, получивъ облегченіе, окажутся способны-

да przez niego oddzielne polecenia do wszystkich Naczelników gubernij. W przedstawionym zaś odpisie mieści się: że Rada Państwa, w Departamencie Prawodawczym i w Ogólnem Zebrauiu, rozpatrzywszy przedstawienie Ministra Spraw Wewnętrznych o chorobach, stojących na przeszkodzie zesłanym udawać się na Syberyę, i zgadzając się z wnioskiem tego Ministra, wynurzyła zdanie: I. W uzupełnieniu właściwych artykułów Zbioru praw, postanowić: **1.** Za nieuleczone choroby, z powodu których przestępcy nie mogą być wysyłani pieszo na Syberyę, uznawać: 1) suchoty w wysokim stopniu, połączone z gorączką trawiącą; 2) sparaliżowanie dolnych członków; 3) znaczne rozszerzenie wewnętrznych lub zewnętrznych tętnic, aneuryzm; 4) zupełną ślepotę; 5) ogólną brzuszną i piersiową wodną puchliną, a szczególnie, jeżeli tworzy się skutkiem zastarzałych zatkań we wnętrznościach; 6) wielką chorobę, jeżeli napady onęj powtarzają się więcej jak 2-a razy na tydzień; 7) przepuklinę przyrośniętą, oraz zadawnioną, wielką i niedającą się utrzymać przepaską; 8) płucie krwią (haemoptisis); 9) narość w stawach (fungus articulorum), skrzywienie stosu paccierzowego (spina ventosa) i pruchnienie kości (caries et necrosis) dolnych członków; 10) przykurczenie dolnych członków (contractura), biodrowa i stawowa niemoc (coxarthrocace); 11) złośliwe rany (ulcera cachotica) dolnych członków, połączone z zakażeniem soków i z wycieńczeniem całego ciała; 12) nieprawidłowe zrósnięcie członków (articulatio-praeternaturalis), w członkach dolnych; 13) zupełne i zadawnione wypadnienie macicy; 14) rak macicy lub odchodowej кишки, i 15) brak wszystkich lub wielkich palców u obu nóg, z przyległemi im dwoma palcami, lub stawów ich, jeżeli brak ten pochodzi z odmrożenia i kiedy przytém będzie czerwoność, opuchlina i dotkliwość porażonych części. **2.** Więźni ulegających wysłaniu na Syberyę, pozostawianych w więzieniach z powodu nieuleczonych chorób, poddawać corocznie rewizyi w zwykłym porządku, przez Członków

ми слѣдовать туда пѣшкомъ. Если же одержимый неизлечимою болѣзнію арестантъ объявить, что чувствуетъ себя въ силахъ идти въ мѣсто ссылки и самъ того пожелаетъ, то удовлетворять таковому его желанію, если впрочемъ въ исполненіи онаго не встрѣтятся какихъ либо особыхъ затрудненій.

3. Если арестанты сіи, по прибытіи въ Tobольскъ, окажутся неспособными ни къ работамъ, ни къ домообзаводству, то поступать: съ каторжными по силѣ 47-й и 48-й статей Положенія о распредѣленіи такихъ преступниковъ, а съ поселенцами, на основаніи 1708 статьи Устава о ссыльныхъ. II. Независимо отъ сего, Министру Внутреннихъ Дѣлъ предоставить, нынѣ же, сдѣлать распоряженіе, чтобы содержащіеся въ настоящее время въ тюрьмахъ по причинѣ болѣзней арестанты, кои подлежатъ отсылкѣ въ Сибирь, были всѣ подвергнуты установленнымъ выше порядкомъ освидѣтельствованію, и если по оному окажется, что нѣкоторые изъ нихъ не одержимы болѣзнями, поименованными въ изъясненномъ выше 1-мъ пунктѣ, или получили въ оныхъ достаточное облегченіе, по коему не представляется имъ препятствія слѣдовать въ дальній путь пѣшкомъ, то арестантовъ сихъ немедленно отправлять въ мѣста назначенія. Подлинное мнѣніе подписано въ журналахъ Предсѣдателями и Членами. На подлинномъ написано: Его Императорское Величество воспослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта о болѣзняхъ, препятствующихъ ссыльнымъ слѣдовать въ Сибирь, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. Предсѣдатель Государственнаго Совѣта Князь А. Чернышевъ, Іюля 10 дня 1850 года. Приказали: Объ означенномъ Высочайше утвержденномъ мнѣніи Государственнаго Совѣта, для свѣдѣнія и должнаго, до кого касаться будетъ, исполненія, послать указы во всѣ Губернскія, Войсковыя и Бессарабское Областное Правленія и Палаты Уголовнаго Суда, каковыми увѣдомить Гг. Министровъ, Военныхъ Генераль-Губернаторовъ, Военныхъ Губернаторовъ управляющихъ гражданскою частью, Генераль-Губернаторовъ и Гражданскихъ Губернаторовъ, въ Святѣйшій же Правительствующій Синодъ, С.-Петербургскіе, Московскіе и Варшавскіе Правительствующаго Сената Департаменты и Общіе оныхъ Собранія, сообщить вѣдѣніе и припе-

Urzędu Lekarskiego i bezzwłocznie wysyłać na miejsce przeznaczenia tych z nich, którzy doznawszy polepszenia, okaza się zdolnymi do udania się tam pieszo. Jeżeli zaś więzień dotknięty chorobą nieuleczoną objawi, że czuje się na siłach iść na miejsce zesłania i sam tego żądać będzie, to zadość czynić takiemu jego żądaniu; jeśli zresztą do spełnienia onego nie napotka się jakich szczególnych przeszkód. **3.** Jeżeli więźniowie ci, po przybyciu do Tobolska, okaza się niezdolnymi, ani do robót, ani do posług domowych, to postępować: z skazanymi do robót ciężkich, w moc art. 47 i 48-go, ustawy o przeznaczeniu takich przestępców, a z osadnikami, na zasadzie artyku 1, 708-go ustawy o zesłanych. II. Niezależnie od tego, pozostawić Ministrowi Spraw Wewnętrznych możność wydania zaraz zarządzenia, żeby utrzymywani w obecnym czasie w więzieniach, z powodu choroby, więźniowie, którzy ulegają wysłaniu na Syberję, poddani byli, w sposobie wyżej wskazanym, rewizyi, i jeżeli z téj wykaże się, że niektórzy z nich nie są dotknięci chorobami, wymienionemi w wyrażonym wyżej punkcie 1-ym, lub doznali w nich dostatecznego polepszenia, w skutek którego nie przedstawia się co do nich przeszkody do udania się w daleką drogę pieszo; to więźni tych bezzwłocznie wyprawiać do miejsca przeznaczenia. Oryginalne zdanie podpisane zostało w protokółach przez Prezesów i Członków. Na oryginale napisano: Jego CESARSKA MOŚĆ zapadłe zdanie w Ogólnem Zebraniu Rady Państwa o chorobach, stających na przeszkodzie zesłanym udawać się na Syberję, Najwyżej zatwierdzić raczył i rozkazał wykonać. Prezes Rady Państwa (podpisano) Książę Czernyszew. Dnia 10 Lipca 1850 roku Rozkazano: O wzmiankowanem Najwyżej zatwierdzonem zdaniu Rady Państwa, dla wiadomości i należnego, kogo to dotyczy, wykonania, wysłać ukazy do wszystkich Zarządów gubernialnych, wojskowych i Bessarabskiego, oraz do Sądów Kryminalnych, takowemi zawiadomić PP. Ministrów, Wojskowych Generał-Gubernatorów, Gubernatorów wojskowych, Zarządzających częścią cywilną, Generał-Gubernatorów i Gubernatorów Cywilnych; do Najświętobliwszego zaś Rządzącego Synodu, S.-Petersburskich, Moskiewskich i Warszawskich Departamentów Senatu Rządzącego i Ogólnych ich Zebrań, zakommunikować uwiadomienie, i wydrukować

чатать въ 2-мъ отдѣленіи собранія указовъ, для чего Конторѣ Сенатской Типографіи дать извѣстіе; а въ Департаментъ Министерства Юстиціи сообщить съ сего опредѣленія копію. Августа 14 дня 1850 года.

И. д. Оберъ-Секретаря

N° 16.

Распоряженіе о томъ, какія именно формальности должны быть соблюдены прежде отсылки въ Варшавскую уголовную тюрьму преступниковъ, приговоренныхъ къ ссылкѣ въ Сибирь, въ каторжныя работы или на поселеніе.

(18 (30) Августа 1850 года.)

Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Постановленіемъ Совѣта Управленія отъ 15 (27) Апрѣля 1849 года, которое помѣщено въ XLI томѣ Дневника Законовъ, между прочимъ, въ отношеніи лицъ, приговоренныхъ, на основаніи новаго Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, къ наказаніямъ, сопряженнымъ съ лишеніемъ всѣхъ правъ, постановлено:

Въ статью 1-ой. Преступники, присужденные судебными приговорами, на основаніи Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, къ лишенію всѣхъ правъ и ссылкѣ въ каторжныя работы, или на поселеніе, до окончательнаго рѣшенія дѣлъ о нихъ, какъ судебнымъ порядкомъ, такъ и путемъ помилованія, должны оставаться въ тѣхъ тюрьмахъ, въ коихъ содержались до осужденія ихъ.

Въ статью 2-ой. На Уголовные Суды возлагается обязанность, приводить въ исполненіе вошедшіе въ законную силу приговоры, порядкомъ, указаннымъ въ слѣдующихъ статьяхъ, и по приведеніи оныхъ въ исполненіе увѣдомлять подлежащія Губернскія Правленія о неимѣніи препятствій къ отправленію арестантовъ къ мѣстамъ ихъ назначенія; Губернскія же Правленія, по полученіи такого увѣдомленія, согласно 14-ой статьѣ,

въ 2-имъ oddziale Zbioru Ukazów, dla czego zawiadomić o tém Kantor drukarni Senackiej; a do Departamentu Ministerstwa Sprawiedliwości zakommunikować z niniejszej decyzji odpis. Dnia 14 Sierpnia 1850 roku.

P. o. Ober-Sekretarza

N° 16.

Rozporządzenie, dotyczące formalności prawnych, zachować się winnych przed wysłaniem do domu kary w Warszawie przestępców, skazanych do robót ciężkich lub na osiedlenie w Syberyi.

(d. 18 (30) Sierpnia 1850 r.)

Do Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Postanowienie Rady Administracyjnej z d. 15 (27) Kwietnia 1849 roku, w Dzienniku Praw, tomie XLI zamieszczone, między innemi, co do skazanych z mocy nowego Kodeksu kar głównych i poprawczych na kary połączone z pozbawieniem wszelkich praw, stanowi co następuje:

W artykule 1-ym. Przestępcy, skazani wyrokami sądowymi, na zasadzie Kodeksu kar głównych i poprawczych, na pozbawienie wszelkich praw i zesłanie do robót ciężkich lub na osiedlenie, aż do załatwienia ich sprawy, tak na drodze sądowej, jako i na drodze łaski, zatrzymani będą w tych więzieniach, w których podczas sądenia ich sprawy zostawali.

W artykule 2-im. Wkłada na Sądy Kryminalne obowiązek wykonywania prawomocnych wyroków, podług form następnych artykułami przepisanych, a po ich wykonaniu, też Sądy, stosownie do artykułu 13-go, uwiadomić powinny właściwe Rządy Gubernialne o możności wysłania aresztantów do miejsc ich przeznaczenia, zaś Rządy Gubernialne, otrzymawszy takowe zawiadomienie, podług artykułu 14-go, zająć się winny bezzwłocz-

обязаны немедленно озаботиться собраниемъ нужныхъ документовъ и снабженіемъ приговоренныхъ къ ссылкѣ продовольствіемъ и одеждою, и затѣмъ, распорядиться о высылкѣ ихъ на ближайшій сборный пунктъ, согласно изданнымъ особо правиламъ о пересылкѣ преступниковъ; объ отправленіи же каждой партіи арестантовъ доносить Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, существующимъ нынѣ порядкомъ, съ представленіемъ знаковъ отличія и поименованныхъ въ 3-ей статьѣ документовъ, для отсылки куда слѣдуетъ.

Жены и дѣти ссыльныхъ, если они, согласно 26 статьѣ Уложенія о наказаніяхъ, пожелаютъ слѣдовать, вмѣстѣ съ ними, на мѣсто ссылки, и получать на это надлежащее разрѣшеніе, въ случаѣ недостатка собственныхъ средствъ, снабжаются нужными для слѣдованія въ этотъ путь бумагами, одеждою и кормовыми деньгами.

Слѣдовательно, на основаніи вышеизложенныхъ правилъ, преступники, о коихъ идетъ дѣло, должны быть отправляемы къ мѣстамъ назначенія ихъ не прежде, какъ послѣ приведенія въ исполненіе подлежащими судебными мѣстами состоявшихся объ нихъ и вошедшихъ въ законную силу приговоровъ и увѣдомленія тѣми же мѣстами подлежащихъ Губернскихъ Правленій о томъ, что къ отправленію упомянутыхъ преступниковъ къ мѣстамъ назначенія ихъ не имѣется никакихъ препятствій.

Имѣя въ виду, что нѣкоторыя Губернскія Правленія не руководствуются въ точности вышеизложеннымъ правиломъ, и отсылаютъ въ здѣшнюю уголовную тюрьму, для отправленія въ Сибирь, преступниковъ, о возможности отправленія коихъ не получены еще увѣдомленія отъ подлежащихъ Судовъ, отъ чего арестанты эти должны быть задерживаемы въ сказанной тюрьмѣ, впредь до поступленія таковыхъ увѣдомленій; что, въ особенности, въ случаѣ значительнаго числа оныхъ и болѣе продолжительнаго задержанія, можетъ повлечь за собою излишнее накопленіе арестантовъ въ этой тюрьмѣ, — Правительственная Коммисія даетъ знать Губернскому Правленію о слѣдующемъ:

1) преступники, приговоренные, на основаніи новаго Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, къ лишенію всѣхъ правъ и къ ссылкѣ въ каторжныя работы или на

не зebraиeмъ необходимыхъ доводо́въ и заoпaтpиeнiемъ cкaзaнoгo нa зecлaнiе въ жывно́cть и oдiежъ, a нacлѣпнiе зaрзaдiчiе выcлaнiе го до нaйблiзшeгo пункту збoрнoгo, cтocoвнiе до выдaнннхъ oддiельнiе урзaдeнъ o тpaнcпoртoвaнiи пpecтeпцoвъ, и o выcлaнiи кaждeй пapтiи вiежнi дoнoсiчъ бeдa Коммиссiи Рзaдoвeй Спpaв Вeвнeтpнннхъ и Дyчoвнннхъ, пopзaдкiемъ дoтaдъ пpезиcaннмъ, пpи злoжeнiи знaкoвъ зaсчeтнннхъ и дoвoдoвъ, въ aртыкyлe 3-иmъ вымiениoнннхъ, длa oдeслaнiя гдзiе нaлeжы.

Жоны и дeчeи cкaзaнoгo, жeзeли тe, въ мыслъ aрт. 26-гo Кoдeкcy кap, yдaчъ cиe з ниm пpaгнa нa мiecцe зecлaнiя, и нa тo влaсчiвe пoзвoлeнiе oтpицмaжy, въ бpакy влaснoгo фyндycy, oпaтpзeнe зoстaнa въ пoтpзбнe дo пoдpoжы пaпиepы, oдiежъ и пeниaдзe нa жывно́cть.

На зaсaдзiе пpзeтo тнхъ пpезиcoвъ, пpзeтeпцy, o кoтpыхъ тy мoвa, нe впpзoдъ дo мiecцa ичъ пpезнaчeнiя выcлaнi бычъ виnnи, дoпoкi wypoкi пpзeчiвкo ниm зaпaдлe, жeзeли cтaлы cиe пpawoмoчнeми, пpзeчъ влaсчiвe Сaды wyкoнaнeми нe бeдa, и дoпoкi тeжъ Сaды нe зaвиaдoмиa влaсчiвнхъ Рзaдoвъ Гyбepнiaлннхъ, iжъ пpзeчiвкo выcлaнiю тнхжe пpзeтeпцoвъ дo мiecцa ичъ пpезнaчeнiя нe зaчoдзa жaднe пpзeшкoды.

Гдy нeкoтoрe Рзaды Гyбepнiaлнe нe cтocyжy cиe cчiслe дo пoвыжшeгo пpезиcy, пpзeчъ oдcылaнie дo тyтeжшeгo дoмy кapы, въ цeлy выcлaнiя нa Syбepыe пpзeтeпцoвъ, co дo кoтpыхъ нe oтpицмaлы жeшчe oдъ влaсчiвнхъ Сaдoвъ зaвиaдoмeнъ o зyпeлнeй мoжнoсчi тaкoвeгo ичъ выcлaнiя, a кoтpзъ зтaдъ пoзocтaвeнi въ рзeчoнeмъ вiежeнiю бычъ мyзaжy, aжъ дo нacтaпeнiя тaкoгo зaвиaдoмeнiя, тo зaщъ, звлaсчзa пpи знaчнeйшeй iчъ лицзбe и длужшeмъ зaтpицмaнiю, зpзaдiчiе мoжe зaчeснieнie въ тeмъ вiежeнiю; пpзeтo Коммиссiя Рзaдoвa oщвиaдeчзa Рзaдoвy Гyбepнiaлнeмy co нacлeпyжe:

1) Пpзeтeпцy, нa мoцy нoвeгo Кoдeкcy кapглoвннхъ и пoпpawчннхъ, нa пoзбaвeнie вcзeлкнхъ пpawъ и зecлaнie дo poбoтъ cиeжкнхъ лyбъ нa ocиeдлeнie cкaзaнi, нe мaжy бычъ пoдъ жaдннмъ пo-

поселение, не должны быть, ни под каким видом, доставляемы в здешнюю уголовную тюрьму до тех пор, пока Губернским Правлением не будет получено от подлежащего Уголовного Суда уведомление о том, что состоявшиеся об них в судебных инстанциях и вследствие поданных просьб о помиловании приговоры вошли в законную силу, что приговоры эти приведены уже в исполнение, и что к отправлению их к местам назначения нет никаких препятствий.

По получении такого уведомления, Губернское Правление, исполнив все, что на основании вышеприведенного правила к нему относится, должно безотлагательно распорядиться о высылке преступника в здешнюю уголовную тюрьму, вместе с статейным списком, и другой экземпляр этого списка приложить к рапорту, который должен быть представлен по сему предмету в Правительственную Коммисию.

Варшава, 18 (30) Августа 1850 года.

Директор Отделения (подписано) *Бруевич.*

№ 6,539/31,566.

N° 17.

Распоряжение относительно числа подвод под перевозку жен и детей, следующих в Сибирь за преступниками.

(12 (24) Мая 1852 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правлениямъ.

Правительственная Коммисия Внутренних и Духовныхъ Дѣлъ.

Государственный Совѣтъ, рассмотрѣвъ представление Министра Внутреннихъ Дѣлъ о порядкѣ высылки малолѣтнихъ дѣтей, следующихъ в Сибирь за преступниками, согласно съ заключеніемъ его, мнѣніемъ положилъ, въ дополнение подлежащихъ статей Свода Законовъ, постановить: малолѣтнихъ дѣтей, следующихъ в Сибирь за ссыльными и переселяемыми туда родителями, отправлять на подводахъ, подобно тому, какъ, на основаніи 1128 статьи Устава о ссыльныхъ (Сводъ Законовъ, томъ XIV), перевозятся туда больные арестанты, съ тѣмъ, что-

зorem odstawiani do tutejszego domu kary, dopóki Sąd właściwy Kryminalny nie zawiadomi Rząd Gubernialny, iż wyroki przeciwko nim zapadłe, tak na drodze sądowej, jako też i na drodze łaski, stały się prawomocnemi, i że wykonanemi już zostały, tudzież, że przeciwko wysłaniu ich do miejsca przeznaczenia nie zachodzą żadne przeszkody.

2) Skoro Rząd Gubernialny takowe zawiadomienie odbierze, natenczas bezzwłocznie, po dopełnieniu tego co do niego z przepisu na wstępie tu powołanego należy, zarządzi wysłanie przestępcy do tutejszego domu kary, przy przesłaniu przepisanej listy imiennej, a drugi egzemplarz takowej dołączy do raportu, Kommissyi Rządowej w tym względzie złożyć się mającego.

Ścisłe wykonywanie niniejszego Kommissya Rządowa zastrzega.

w Warszawie, dnia 18 (30) Sierpnia 1850 r.

Dyrektor Wydziału (podpisano) *Brujewicz.*

Nr. 6,539/31,566.

N° 17.

Rozporządzenie, dotyczące ilości podwód do transportu żon i dzieci, udających się za więźniami na Syberyę.

(d. 12 (24) Maja 1852 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Rada Państwa, rozpoznawszy przedstawienie Ministra Spraw Wewnętrznych o porządku wysyłania małoletnich dzieci udających się na Syberyę za więźniami, wynurzyła zgodnie z wnioskiem jego zdanie, iżby w uzupełnieniu właściwych artykułów Zbioru praw postanowić: małoletnie dzieci, udające się na Syberyę za zsylnymi lub przesiedlanymi tam rodzicami, wyprawiać na podwodach, podobnie jak na zasadzie artykułu 1,128-go ustawy o zsylnych (tom XIV, Zbioru praw), przewożeni są chorzy aresz-

бы на каждахъ пятеро дѣтей, находящихся въ партіи, даже разныхъ семействъ, давать одну подводу, если же партія состоитъ менѣе нежели изъ пятерыхъ дѣтей, то и въ такомъ случаѣ давать для нихъ одну подводу.

Такимъ же порядкомъ должны быть перевозимы слѣдующія въ Сибирь женщины съ грудными младенцами.

Его Императорско-Царское Величество означенное мнѣніе Государственного Совѣта, какъ видно изъ указа Правительствующаго Сената отъ 19 Февраля текущаго года, изволилъ утвердить и повелѣлъ исполнить.

Такъ какъ, согласно отзыву Статсъ-Секретаря при Совѣтѣ Управленія отъ 24 Апрѣля (6 Мая) сего года, за № 2,915, Его Свѣтлости Князю Намѣстнику Царства угодно, чтобы изложенныя въ вышеупомянутомъ указѣ правила были приняты къ руководству административными властями Царства, то Правительственная Коммисія, давая объ этомъ знать Губернскому Правленію, предписываетъ руководствоваться, въ нужныхъ случаяхъ, въ точности вышеозначенными правилами и издать, кому слѣдуетъ, соотвѣтственныя о томъ распоряженія.

Варшава, 12 (24) Мая 1852 года.

По порученію Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія,
Тайный Совѣтникъ (подписано) *Бруевичъ*.

№ 4,474/18,187.

№ 18.

Постановленіе Совѣта Управленія отъ 10 (22) Февраля 1853 г., за № 10,753, коимъ разрѣшено при препровожденіи арестантовъ, употреблять ручныя оковы, состоящія изъ двухъ желѣзныхъ полосъ, соединенныхъ скрытымъ винтомъ.

(Помѣщено въ Сборникъ административныхъ постановленій Царства Польскаго, по вѣдомству Внутреннихъ Дѣлъ, часть IV, о гминныхъ повинностяхъ, въ томъ I, на страницѣ 212.)

tanci, z tém, aby na pięcioro dzieci znajdujących się w partyi, chociażby i z różnych rodzin, dawana była jedna podwoda; jeżeli zaś partya składać się będzie mniej niż z pięciorga dzieci, to i w tym razie należy dawać jedną pod nich podwodę.

Takimże sposobem powinny być przewożone udające się na Syberyę kobiety, mające dzieci przy piersiach.

Pomienione zdanie Rady Państwa Jego CESARSKO-KRÓLEWSKA MOŚĆ, jak okazuje ukaz Rządzącego Senatu dnia 19 Lutego roku bieżącego, zatwierdzić raczył i wykonać polecił.

Gdy według odezwy Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnej z d. 24 Kwietnia (6 Maja) roku bieżącego, Nr. 2,915, wolą jest Jaśnie Oświeconego Księcia Namiestnika Królestwa, aby przepisy powyższego aktu przyjęte były za prawidło dla władz administracyjnych Królestwa, przeto Kommissya Rządowa, zaświadczając o tém Rząd Gubernialny, poleca mu ściśle do pomienionego przepisu w razie potrzeby stosowanie się i wydanie komu należy odpowiednich zarządzeń.

w Warszawie, dnia 12 (24) Maja 1852 roku.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,
Dyrektor Wydziału, Tajny Radca (podpisano) *Brujewicz*.

Nr. 4,474/18,187.

№ 18.

Decyzja Rady Administracyjnej z d. 10 (22) Lutego 1853 r., Nr. 10,753, upoważniająca do używania przy transportowaniu osób aresztowanych, oków na ręce, złożonych z dwóch sztabek żelaznych, ściśniętych śrubą ukrytą.

(Mieści się w Zbiorze przepisów administracyjnych Królestwa Polskiego, Wydziału Spraw Wewnętrznych, Części IV-tęj, pod tytułem: „Powinności i posługi gminne“, mianowicie w tomie I-m, na stronie 213).

N° 19.

Высочайший указъ о томъ, чтобы, при отправленіи арестантовъ въ мѣста назначенія, отсылаемы были съ ними установленные закономъ документы.

(7 Августа 1853 года.)

(Помѣщенъ въ Сборникъ административныхъ постановлений Царства Польскаго, по вѣдомству Юстиціи, въ томъ V, подъ № 176, на стр. 78.)

N° 20.

Указъ о дозволеніи ссылаемымъ въ Сибирь женщинамъ, у коихъ есть грудные младенцы, слѣдовать съ ними въ мѣсто назначенія, не выжидая опредѣленнаго по закону срока для кормленія грудью.

(11 Ноября 1859 года.)

Указъ Его Императорскаго Величества Самодержца Всероссійскаго, изъ Правительствующаго Сената.

По указу Его Императорскаго Величества, Правительствующій Сенатъ слушали рапортъ Господина Министра Внутреннихъ Дѣлъ отъ 25 Октября 1859 года, за № 374, при коемъ представляетъ въ Правительствующій Сенатъ, для зависающаго распоряженія, послѣдовавшее, по представленію его, Господина Министра Внутреннихъ Дѣлъ, Высочайше утвержденное 19 Октября мнѣніе Государственного Совѣта о дозволеніи ссылаемымъ въ Сибирь женщинамъ, у коихъ есть грудныя дѣти, слѣдовать съ ними въ мѣсто назначенія, не выжидая опредѣленнаго по закону для кормленія грудью полугодового срока, слѣдующаго содержанія: Государственный Совѣтъ въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ представленіе Министра Внутреннихъ Дѣлъ о дозволеніи ссылаемымъ въ Сибирь женщинамъ, у коихъ есть грудныя дѣти, слѣдовать съ ними въ мѣсто назначенія, не выжидая опредѣленнаго по закону для кормленія грудью полугодового срока, мнѣніемъ положилъ: въ дополненіе и измѣненіе подлежа-

N° 19

Ukaz NAJWYŻSZY, aby przy wysyłaniu aresztantów do miejsc przeznaczenia, przesyłane z nimi były prawem wymagane dowody.

(d. 7 Sierpnia 1853 r.)

(Zamieszczony jest w Zbiorze przepisów administracyjnych, Wydziału Sprawiedliwości, w tomie V-ym pod Nr. 176, na str. 79.)

N° 20.

Ukaz, o dozwoleniu zsyłanym na Syberję kobietom, które mają dzieci przy piersi, udawać się z niemi na miejsce przeznaczenia, nie oczekując oznaczonego prawem terminu do karmienia dziecka.

(d. 11 Listopada 1859 r.)

Ukaz JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYJ, z SENATU RZĄDZĄCEGO.

Z rozkazu JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, Senat Rządzący wysłuchał rapportu Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 25 Października 1859 roku Nr. 374, przy którym przedstawia Senatowi Rządzącemu, do właściwego załatwienia, zapadłe na jego przedstawienie, NAJWYŻEJ zatwierdzone dnia 19 Października, zdanie Rady Państwa, o dozwoleniu zsyłanym na Syberję kobietom, które mają dzieci przy piersi, udawać się z niemi na miejsce przeznaczenia, nie wyczekując naznaczonego prawem do karmienia półtorarocznego terminu, następującej treści: Rada Państwa w Departamencie Prawodawczym i Ogólném Zebraniu, rozpoznawszy przedstawienie Ministra Spraw Wewnętrznych o dozwoleniu zsyłanym na Syberję kobietom, które mają dzieci przy piersi, udawać się z niemi na miejsce przeznaczenia, niewyczekując oznaczonego prawem do karmienia piersią półtorarocznego terminu, wynurzyła zdanie: w uzupełnieniu i zmienieniu właściwych artykułów Zbioru praw, postanowić: że wysyłanym na Syberję

сихъ статей Свода Законовъ, постановить, что отправляемымъ въ Сибирь женщинамъ, у коихъ есть грудныя дѣти, дозволяется въ тѣхъ случаяхъ, когда вмѣстѣ съ ними подлежатъ переселенію и дѣти сіи, отправляться, съ разрѣшенія Губернскаго Правленія въ мѣсто назначенія, не выжидая истеченія опредѣленнаго для кормленія грудью полугодового срока, если только онѣ сами будутъ о томъ ходатайствовать. На подлинномъ мнѣніи Государственнаго Совѣта написано: Его Императорское Величество воспослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта о дозволеніи ссылаемымъ въ Сибирь женщинамъ, у коихъ есть грудныя дѣти, слѣдовать съ ними въ мѣсто назначенія, не выжидая опредѣленнаго по закону для кормленія грудью полугодового срока, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. Подписалъ: Предсѣдатель Государственнаго Совѣта Князь Орловъ. 19 Октября 1859 года. Приказали: О такомъ Высочайше утвержденномъ мнѣніи Государственнаго Совѣта дать знать всѣмъ Губернскимъ, Войсковымъ и Областнымъ Правленіямъ указами, каковыми увѣдомить Гг. Министровъ, Генералъ-Губернаторовъ и Начальниковъ губерній, въ Святѣйшій Правительствующій Синодъ, во всѣ Департаменты Правительствующаго Сената и Общія оныхъ Собранія сообщить вѣдѣнія и припечатать въ Сенатскихъ Вѣдомостяхъ, для чего Канторъ Сенатской Типографіи дать извѣстіе, а для увѣдомленія Господина Главноуправляющаго II Отдѣленіемъ Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи въ Департаментъ Министерства Юстиціи сообщить съ опредѣленія сего копію. Ноября 11 дня 1859 года.

И. д. Оберъ-Секретаря

Примѣчаніе. Копія сего указа сообщена Губернскимъ Правленіямъ при предписаніи Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отъ 17 (29) Марта 1860 года, за № 1,829/1,320.

кobietom, które mają dzieci przy piersi, pozwala się w tych razach, kiedy te razem z niemi ulegają przesiedleniu, udawać się, za zezwoleniem Rządu Gubernialnego, do miejsca przeznaczenia, nie wyczekując upływu oznaczonego do karmienia piersią półtorarocznego terminu, jeżeli tylko one same będą o to prosić. Na oryginalnem zdaniu Rady Państwa napisano: JEJGO CESARSKA MOŚĆ zapadłe zdanie w Ogólném Zebraniu Rady Państwa o dozwoleniu zsyłanym na Syberyę kobietom, które mają dzieci przy piersi, udawać się z niemi do miejsca przeznaczenia, nie wyczekując oznaczonego prawem do karmienia piersią półtorarocznego terminu, Najwyżej zatwierdzić raczył. Prezes Rady Państwa (podpisano) Książę Orłow. Dnia 19 Października 1859 roku. Rozkazano: O takowém Najwyżej zatwierdzoném zdaniu Rady Państwa zawiadomić przez ukazy wszystkie Zarządy gubernialne, wojskowe i prowincjonalne, i uwiadomić niemi Panów Ministrów, Jenerał-Gubernatorów i Naczelników gubernij, do Najświętobliwszego Rządzącego Synodu, do wszystkich Departamentów Senatu Rządzącego i Ogólnych ich Zebrań zakommunikować uwiadomienie, i wydrukować w Gazetach Senackich, w którym celu uwiadomić o tém Kantor drukarni Senackiej, a dla zawiadomienia p. Główno-zarządzającego II-im Wydziałem własnej JEJGO CESARSKIEJ MOŚCI Kancellaryi, Departamentowi Ministerstwa Sprawiedliwości zakommunikować z niniejszej decyzji odpis. Dnia 11 Listopada 1859 roku.

P. o. Ober- Sekretarza

Uwaga. Odpisy tego ukazu przesłane były Rządowi Gubernialnym przy reskrypcie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych z dnia 17 (29) Marca 1860 r. Nr. 1,829/1,320.

N° 21.

Отзывъ о томъ, что вновь изобрѣтенный висячій замокъ для препровожденія военныхъ арестантовъ оказался удобопримѣнимымъ.

(30 Августа (11 Сентября) 1862 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

СТАТУСЪ-СЕКРЕТАРЬ ПРИ СОВѢТѢ УПРАВЛЕНІЯ.

Въ послѣдствіе отзыва моего отъ 9 (21) Мая текущаго года, за № 10,455, съ разрѣшенія Совѣта Управленія, имѣю честь увѣдомить Правительственную Коммисію, для свѣдѣнія и надлежащаго руководства, что, согласно донесенію Окружнаго Генерала 10-го Округа Внутренней Стражи отъ 26 Мая сего года, за № 2,947, вновь изобрѣтенный, по распоряженію Военнаго Министерства, висячій замокъ, для препровожденія военныхъ арестантовъ, оказался практическимъ и вполнѣ соответствующимъ своему назначенію.

Варшава, 30 Августа (11 Сентября) 1862 года.

Статсъ-Секретарь Его Императорско-Царскаго Величества
(подписано) *Энохъ.*

№ 12,762.

N° 22.

Распоряженіе по предмету наложенія оковъ на ссыльныхъ, препровождаемыхъ въ каторжную работу и въ Сибирь на поселеніе.

(8 Мая 1863 года.)

Господину Начальнику N губернии.

МИНИСТЕРСТВО ВНУТРЕННИХЪ ДѢЛЪ.

Вслѣдствіе замѣченнаго и обратившаго на себя Высочайшее Его Императорскаго Величества вниманіе отступленія отъ

N° 21.

Odezwa, zawiadamiająca o uznaniu za praktyczną nowo-urządzoną kłódkę do transportowania aresztantów wojskowych.

(d. 30 Sierpnia (11 Września) 1862 r.)

Do Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

SEKRETARZ STANU PRZY RADZIE ADMINISTRACYJNEJ.

W dalszym ciągu odezwy swęj z dnia 9 (21) Maja roku bieżącego Nr. 10,455, z upoważnienia Rady Administracyjnej mam zaszczyt oznajmić dla wiadomości i właściwego użytku, że wedle doniesienia Generała Okręgowego 10-go Okręgu Straży Wewnętrznej z d. 26 Maja tegoż roku Nr. 2, 947, kłódka, z rozporządzenia Ministeryum Wojny do transportowania aresztantów wojskowych nowo-urządzona, okazała się być praktyczną i w zupełności odpowiadającą swemu przeznaczeniu.

w Warszawie, dnia 30 Sierpnia (11 Września) 1862 roku.

Sekretarz Stanu Jego CESARSKO-KRÓLEWSKIEJ MOŚCI,
(podpisano) *Enoch.*

Nr. 12,762.

N° 22.

Rozporządzenie, w przedmiocie nakładania oków w czasie transportu na skazanych do robót ciężkich i na Syberyę na osiedlenie.

(d. 8 Maja 1863 r.)

Do Naczelnika Gubernii.

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Wskutku dostrzeżonego odstąpienia od przepisów, co nawet zwróciło na siebie NAJWYŻSZĄ JEGO CESARSKIEJ MOŚCI uwagę, posta-

правилъ постановленныхъ въ законахъ (прилож. къ 19 ст. Улож. о наказ., 1 книга, XV т., стр. 171, 172 и 224) по IV прод. № 2. (Уст. о сод. подъ стражею, ст. 96, 99, 347 и 350. Уст. о ссыльн. XIV т. Св. Зак., изд. 1857 г.), по предмету наложенія оковъ на ссыльныхъ, препровождаемыхъ въ каторжную работу и въ Сибирь на поселеніе, покорнѣйше прошу Васъ, Милостивый Государь, сдѣлать зависящее распоряженіе къ точному исполненію сихъ правилъ, на основаніи которыхъ: 1) отъ препровожденія въ оковахъ исключаются всѣ тѣ ссыльные, кои до осужденія ихъ были изъяты отъ наказаній тѣлесныхъ и по осужденіи не подверглись вновь Суду за новое преступленіе. Эти ссыльные идутъ въ мѣста назначенія просто подъ строгимъ только надзоромъ; 2) изъ неизятыхъ отъ наказаній тѣлесныхъ слѣдуютъ безъ оковъ малолѣтніе преступники обоого пола, на которыхъ вмѣсто сего накладываются легкіе желѣзные ручныя прутья, и 3) женщины преступницы пересылаются также, какъ ссыльные мужчины, но отъ ножныхъ оковъ всѣ онѣ избавлены, а только на неизятыхъ отъ наказаній тѣлесныхъ налагаются одни ручныя кандалы.

С.-Петербургъ, 8 Мая 1863 года.

Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, Статсъ-Секретарь
(подписано) *Валуевъ*.

№ 23.

Отзывъ съ объявленіемъ Высочайшаго повелѣнія относительно перевозки арестантовъ отъ Варшавы до Вильны по С.-Петербурго-Варшавской желѣзной дорогѣ.

(10 (22) Февраля 1864 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

Начальникъ Штаба войскъ въ Царствѣ Польскомъ расположенныхъ, по сообщеніи ему Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ при отношеніи 10 (22) Сентября прошедшаго года, за № 5,590/23,273, заключенія той же Коммисіи ка-

nowionych w prawach (annex do art 19-go Kodeksu kar, księga 1, tom XV, art. 171, 172 i 224-ty) wedle IV dalszego ciągu Nr. 2-gi (Ustawy o zatrzymaniu pod strażą, art. 96, 99, 347 i 350. Ustawy o zesłanych tom XIV, Zbioru praw, wydania 1857 r.), w przedmiocie nakładania oków na więźni przeprowadzanych do robót ciężkich i na Syberyę na osiedlenie, upraszam Pana o wydanie odpowiednich zarządzeń, co do ścisłego spełniania tych przepisów, na zasadzie których: 1) od transportowania w okowach wyłączają się wszyscy ci zesłani, którzy, do czasu osądzenia ich, byli wyjęci od kar cielesnych i po osądzeniu nie ulegli na nowo oddaniu pod Sąd za nowe przestępstwo. Ci zesłani idą do miejsc przeznaczenia jedynie tylko pod ścisłym nadzorem; 2) z niewyłączonych od kar cielesnych, idą bez oków przestępcy małoletni obojęj płci, na których zamiast tego nakładają się tylko lekkie żelazne na ręce pręty, i 3) kobiety przestępczynie przesyłają się tak samo, jak i zesłani mężczyźni; lecz od oków na nogi wszystkie one są uwolnione, i tylko na niewyłączone od kar cielesnych wkładają się ręczne kajdany.

w S. Petersburgu, dnia 8 Maja 1863 roku.

Minister Spraw Wewnętrznych, Sekretarz Stanu
(podpisano) *Wałujew*.

№ 23.

Odezwa objawiająca wolę NAJWYŻSZĄ, dotyczącą przewożenia aresztantów z Warszawy do Wilna, drogą żelazną Petersbursko-Warszawską.

(d. 10 (22) Lutego 1864 r.)

Do Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych.

SEKRETARZ STANU PRZY RADZIE ADMINISTRACYJNEJ.

Naczelnik Sztabu wojsk w Królestwie konsystujących, mając sobie zakomunikowane wnioski Kommissyi Rządowej z d. 10 (22) Września roku zeszłego Nr. 5,590/23,273, w przedmiocie projektu ustawy o przewożeniu aresztantów z Warszawy do

сательно проекта положенія о перевозкѣ арестантовъ по С.-Петербургско-Варшавской желѣзной дорогѣ отъ Варшавы до Вильны, отзывомъ своимъ отъ 19 (31) Января сего года, за № 202, увѣдомилъ меня, что Его Величество Государь Императоръ, утвердивъ вышепомянутое Положеніе, объявленное приказомъ по Военному вѣдомству за № 8, Высочайше повелѣть соизволилъ:

1) потребные согласно сему положенію расходы по Царству Польскому отнести на Казну Царства;

2) по причинѣ учрежденія въ силу упомянутого Положенія, для сопровожденія арестантовъ конвойнаго отдѣленія, убавить по штату Варшавской команды Внутренней Стражи 2-хъ унтеръ-офицеровъ: 1-го старшаго и 1-го младшаго и 10 рядовыхъ, и

3) необходимыхъ на сформированіе конвойнаго отдѣленія воинскихъ чиновъ назначить изъ войскъ, въ Царствѣ расположенныхъ, по усмотрѣнію Главнокомандующаго.

О такомъ Высочайшемъ повелѣніи, имѣю честь увѣдомить Правительственную Коммисію, для зависящаго въ чемъ до нея касается распоряженія (*).

Варшава, 10 (22) Февраля 1864 года.

За Статсъ-Секретаря, Помощникъ его

(подписано) *А. Заборовскій.*

№ 1,087.

(*) Настоящее постановленіе сообщено въ полномъ изложеніи Губернскимъ Правленіямъ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ въ предписаніи отъ 10 (22) Марта 1864 г., № 4,533/1,040, такъ какъ самое Положеніе не было препровождено въ Коммисію Г. Статсъ-Секретаремъ. Согласно этому Положенію, арестанты, доставляемые по прежнему изъ всего Царства въ Варшавскую уголовную тюрьму и подлежащіе ссылкѣ въ Сибирь или въ другія мѣста Имперіи, отсылаются на Сборный Пунктъ въ Прагъ, для отправленія ихъ оттуда по желѣзной дорогѣ.

Wilna, drogą żelazną St. Petersburgsko-Warszawską, obecnie odezwą z dnia 19 (31) Stycznia roku bieżącego Nr. 202 zawiadomił mnie, że NAJJAŚNIEJSZY PAN, zatwierdziwszy powyższą ustawę, która przy rozkazie do władz wojskowych Nr. 8, ogłoszoną została, NAJWYŻEJ rozkazać raczył:

1) aby potrzebne, stosownie do pomienionej ustawy, wydatki w granicach Królestwa Polskiego, zaregulowane były do Skarbu Królestwa;

2) aby z powodu ustanawiającego się obecnie ustawą rzezoną oddziału konwojowego do przeprowadzania aresztantów, zmniejszonym był etat Komendy Warszawskiej straży wewnętrznej o 2-ch podoficerów: jednego starszego i jednego młodszego, tudzież o 10 szeregowców; i

3) aby potrzebna do uformowania Oddziału konwojowego liczba stopni wojskowych, wyznaczoną była z pośród wojsk w Królestwie Polskiem konsystujących, stosownie do uznania Głównodowodzącego temiż wojskami.

O takowej NAJWYŻSZEJ woli mam honor Kommissyę Rządową zawiadomić, dla dalszego stosownego w czém do niej należy wykonania (*).

w Warszawie, dnia 10 (22) Lutego 1864 r.

W zastępstwie, Podsekretarz Stanu

(podpisano) *A. Zaborowski.*

Nr. 1,087.

(*) O decyzji tej zawiadomione zostały dosłownie Rządy Gubernialne przez re-skrypt Kommissji Rządowej Spraw Wewnętrznych dnia 10 (22) Marca 1864 roku Nr. 4,533/1,040, gdyż ustawa nie była zakomunikowaną Kommissji Rządowej Spraw Wewnętrznych przez Sekretarza Stanu. Stosownie zaś do tej ustawy, aresztanci jak poprzednio z całego Królestwa do więzienia karnego w Warszawie przeprowadzani, a kwalifikujący się do wysłania na Syberję lub do innych miejsc Cesarstwa, odsyłani są na punkt zborny na Pradze, dla wyprowadzenia ich w drogę, koleją żelazną.

N° 24.

Отзывъ съ объявленіемъ Высочайшаго повелѣнія о порядкѣ отправленія въ Имперію арестантовъ привилегированныхъ и другихъ сословій.

(25 Апрѣля (7 Мая) 1864 года.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

Генераль-Полицеймейстеръ въ Царствѣ при отзывѣ своемъ отъ 15 (27) Апрѣля с. г., за № 5,578, препроводилъ ко мнѣ Высочайшее повелѣніе, объявленное въ указѣ Правительствующаго Сената отъ 23 минувшаго Марта:

1) чтобы преступники всѣхъ категорій изъ привилегированныхъ сословій, ссылаемые по судебнымъ приговорамъ въ Сибирь, а равно и осужденные късылкѣ въ другія мѣста, были отправляемы на подводяхъ, порядкомъ, указаннымъ въ 510 и 511 ст. XIV т., Устава о ссыльныхъ, для ссылаемыхъ на житіе, и подѣ конвоемъ тѣхъ же воинскихъ чиновъ внутренней стражи, которые препровождаютъ и прочихъ преступниковъ;

2) чтобы расходы на подводы и конвой при отправленіи подобныхъ преступниковъ падали на Казну въ такомъ только случаѣ, если у нихъ, по точнѣйшему дознанію, не окажется никакихъ собственныхъ средствъ къ покрытію этихъ издержекъ; лицъ же, оказавшихся вовсе неимущими, отправлять на подводяхъ на счетъ Казны, назначая, въ видахъ устраненія излишнихъ издержекъ, для двухъ преступниковъ по одноконной подводѣ;

3) чтобы выдача прогоновъ на препровожденіе тѣхъ, у которыхъ не окажется собственныхъ средствъ, производилась порядкомъ, опредѣленнымъ въ 225 ст., XIV т., Уст. о содерж. подѣ стражею; и

4) чтобы всѣмъ арестантамъ изъ привилегированныхъ сословій, какъ политическимъ, такъ и ссылаемымъ за другія преступленія, дозволено было отправляться въ мѣста, назначенныя для ихъсылки, на почтовыхъ лошадяхъ, если они того

N° 24.

Odezwa, objawiająca rozkaz NAJWYŻSZY o sposobie odbywania podróży do Cesarstwa, przez więźni stanów uprzywilejowanych, i wysyłania tamże aresztantów innych stanów.

(d. 25 Kwietnia (7 Maja) 1864 r.)

Do Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych.

SEKRETARZ STANU PRZY RADZIE ADMINISTRACYJNEJ.

Generał-Policmajster w odezwie z dnia 15 (27) Kwietnia roku bieżącego Nr. 5,578, zakommunikował mi rozkaz NAJWYŻSZY objęty ukazem Rządzącego Senatu z dnia 23 Marca roku bieżącego, polecający:

1) азебы прэстэпцы wszelkichъ категорій, pochodzący ze stanów uprzywilejowanych i odsyłani z mocy wyroków sądowych do Syberyi, jak również i osądzeni do innych miejsc, byli transportowani na podwodach, w sposób przepisany art. 510 i 511-m tomu XIV, Ustawy o zesłanych, skazanych na mieszkanię, i transportowanych pod konwojem żołnierzy do straży wewnętrznej należących, którzy prowadzą i innychъ прэстэпцѡвъ;

2) азебы wydatki na podwozy i konwoj przy odsyłaniu podobnychъ прэстэпцѡвъ odnoszone były do Skarbu w takimъ jedynie wypadku, gdy po dokładnemъ sprawdzeniu okaże się, że transportowani nie posiadają własnychъ funduszów na pokrycie wydatków; osoby zaś biedne odsyłać na podwodachъ na rachunekъ Skarbu, wyznaczając, celemъ usunięcia zbytecznychъ wydatków, dla dwóchъ прэстэпцѡвъ jednokonną podwodę;

3) азебы wydzielanie kosztówъ podróży na przeprowadzenie tychъ, którzy nie posiadają własnychъ funduszów, dopełnianemъ było stosownie do artykułu 225-go, tomu XIV Ustawy, o trzymaniu pod strażą;

4) азебы wszystkimъ aresztantomъ stanów uprzywilejowanychъ takъ politycznymъ jakъ również i zesłanymъ za inne прэстэпства, dozwolonemъ było udawać się do miejsca przeznaczenia pocztą, jeżeli tego życzyć sobie będą, i jeżeli na to będą mieli odpowie-

пожелаютъ и будутъ имѣть къ тому достаточныя собственныя денежныя средства, руководствуясь при семъ правилами, постановленными 10 Января 1854 года о порядкѣ препровожденія политическихъ преступниковъ.

О таковомъ Высочайшемъ повелѣніи, по приказанію Намѣстника въ Царствѣ, имѣю честь Правительственную Комисію увѣдомить.

Варшава, 25 Апрѣля (7 Мая) 1864 года.

И. д. Статсъ-Секретаря (подписано) *А. Заборовскій*.

№ 3,160.

дне fundusze, przy zachowaniu formalności, przepisami z dnia 10 Stycznia 1854 roku o transportowaniu przestępców politycznych oznaczonych.

O takowej Najwyższej decyzji mam honor, z upoważnienia Jaśnie Wielmożnego Namiestnika Królestwa, Kommissyę Rządową zawiadomić.

w Warszawie, d. 25 Kwietnia (7 Maja) 1864 r.

P. o. Sekretarza Stanu (podpisano) *A. Zaborowski*.

Nr. 3,160.

ГЛАВА XIX.

О ВОЕННОЙ ПЕРЕПИСИ И ПРИВЛЕЧЕНИИ КЪ РЕКРУТСКОМУ НАБОРУ АРЕСТАНТОВЪ.

№ 1.

Постановленіе о томъ, что контрабандисты, приговоренные къ полицейскому аресту или заключенію въ смирительномъ домѣ, подлежатъ рекрутской повинности.

(7 (19) Сентября 1837 года.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія.

Не смотря на строгость дѣйствующихъ постановленій, опредѣляющихъ большія денежныя взысканія за контрабанду, и не взирая на то, что повтореніе оной влечетъ за собою увеличеніе размѣра этихъ взысканій, зло это все еще не перестаетъ наносить ущерба казеннымъ доходамъ. Всѣ предпринимаемыя къ отвращенію онаго мѣры оказываются безуспѣшными, потому, что лица состоятельные, въ огражденіе себя отъ денежной отвѣтственности, употребляютъ къ контрабанднымъ дѣламъ людей неимущихъ, которые будучи приговорены къ тюремному заключенію, находятъ тамъ для себя содержаніе безъ заботъ и тягостнаго труда, и приобрѣтаютъ не только дурныя наклонности, но еще привыкаютъ считать маловажными проступки, которые клонятся ко вреду Казны.

По этимъ уваженіямъ, Главный Директоръ Финансовъ и Казначейства полагаетъ: что для успѣшнѣйшаго исполненія существующихъ финансовыхъ правилъ, а тѣмъ самымъ для огражденія Казны отъ убытковъ, нѣтъ другаго средства, какъ распространить на контрабандистовъ дѣйствіе постановленій Совѣта Управленія отъ 19 (31) Января 1834 г. и 1 (13) Юня с. г., которыми опредѣлено: арестантовъ, содержащихся въ тюрьмахъ и смирительныхъ домахъ за маловажныя преступленія отдавать въ военную службу. Къ сему Главный Директоръ присовокуп-

Т Y T U Л XIX.

О СПИСИЕ I ПОБОРЗЕ ДО ВОЙСКА АРЕШТАНТОВЪ I ВІЄЗНИ.

№ 1.

Decyzya stanowiąca, że defraudanci skazani na areszt lub zamknięcie w domu poprawy podlegają poborowi do wojska.

(d. 7 (19) Września 1837 r.)

Wypis z protokołu posiedzenia Rady Administracyjnej.

Pomimo wysokich kar pieniężnych rozciąganych na defraudantów, na zasadzie przepisów obowiązujących, tudzież pomimo obostrzeń tychże kar na ponawiających defraudacye, takowe nie przestają przynosić uszczerbku dochodom skarbowym. Wszelkie środki zaradcze stają się bezskutecznymi z powodu, że zamożni mieszkańcy w zamiarze zasłonięcia się od odpowiedzialności pieniężnej, używają do spełnienia defraudacyi ludzi ubogich, którzy znowu osadzeni w areszcie, znajdują tamże utrzymanie bez troski i zbytecznej pracy, nabywając zarazem złe nałogi, a przede wszystkim lekceważenie przekroczeń, na szkodę Skarbu zmierzających.

W tym stanie rzeczy, Dyrektor Główny Przychodów i Skarbu mniemał: że w celu zapewnienia skuteczności istniejących przepisów skarbowych, a témsamém zasłonięcia Skarbu od strat, nie masz innego środka, jak rozciągnąć do defraudantów decyzye Rady Administracyjnej na dniu 19 (31) Stycznia 1834 roku i 1 (13) Czerwca roku bieżącego zapadłe, stanowiące: że osoby w aresztach i domach poprawy za mniejsze przestępstwa osadzone, mają być oddawane do wojska.

Wprawdzie Dyrektor Główny Przychodów i Skarbu uważał, że skoro kary aresztu, o których powyższe decyzye mówią,

ляетъ, что если сообразить опредѣляемое въ наказаніе тюремное заключеніе, о коемъ говорится въ вышеприведенныхъ постановленіяхъ Совѣта, по соблюдаемымъ на счетъ сего правиламъ, и въ чемъ не отличается отъ тюремнаго заключенія, къ которому приговариваются контрабандисты, въ замѣнъ денежныхъ взысканій, по ихъ несостоятельности, то полагать бы слѣдовало, что означенныя постановленія Совѣта относятся равнымъ образомъ и къ контрабандистамъ, какъ однако же о сихъ послѣднихъ не было сдѣлано въ нихъ положительной оговорки, то онъ (Главный Директоръ) признаетъ нужнымъ имѣть на это особое разрѣшеніе.

Совѣтъ, обсудивъ настоящее представленіе Главнаго Директора Финансовъ нашель, что предлагаемая имъ мѣра вполне соотвѣтствуетъ видамъ Правительства, потому, что она не только будетъ способствовать къ обезпеченію полного поступленія казенныхъ доходовъ, но даже и къ уменьшенію весьма вреднаго въ обществѣ класса людей, которые, избравъ себѣ средствомъ къ жизни противузаконный промыселъ, и извлекая изъ него выгоды съ ущербомъ для Казны, доходятъ наконецъ до того, что готовы рѣшиться на всякія беззаконія и преступленія. Какъ же, сверхъ того, отъ упомянутой мѣры можно ожидать во первыхъ того, что опредѣляемыя таможенными правилами взысканія падутъ одинаково, какъ на состоятельныхъ, такъ и на неимущихъ контрабандистовъ, отстраняя ихъ тѣмъ самымъ отъ вредныхъ для Казны дѣйствій, а во вторыхъ, что вмѣстѣ съ тѣмъ уменьшится и число арестантовъ, наполняющихъ нынѣ общественныя тюрьмы, то по всемъ симъ уваженіямъ Совѣтъ положилъ:

1) по смыслу постановленій, на которыя ссылается Главный Директоръ Финансовъ, задержанныхъ и приговоренныхъ на основаніи дѣйствующихъ правилъ къ полицейскому аресту или къ заключенію въ смиренномъ домѣ контрабандистовъ, по обнародованіи настоящаго распоряженія, признавать подлежащими отдачѣ въ военную службу, на точномъ основаніи правилъ, изображенныхъ въ тѣхъ же постановленіяхъ;

2) предоставить Правительственной Коммисіи Финансовъ объявить это дополнительное распоряженіе такимъ образомъ, чтобы оно дошло до свѣдѣнія всѣхъ жителей, а въ особенности

отвѣдая, подъ взглядомъ означенія и zasady каромъ аresztu na ubogich defraudantów w zamian kar pieniężnych; przeto należałoby decyzje pomienione uważać za stosujące się i do tychże defraudantów; gdy wszakże w nich wzmianka wyraźna o defraudantach uczynioną nie była, oddzielne więc w tej mierze wyrzeczenie potrzebném się być okazuje.

Rozważywszy rapport Dyrektora Głównego Przychodów i Skarbu, Rada uznała, że wniosek jego w zupełności odpowiada zamiarom i widokom Rządu; zmierza bowiem, nie tylko do zapewnienia całości dochodów skarbowych, ale nadto do zmniejszenia klasy ludzi, nader szkodliwej w społeczeństwie, która obrawszy sobie za sposób do życia nieprawne zyski, kosztem Skarbu osiąga je, stopniowo na wszelkie bezprawia i przestępstwa odważyć się jest gotowa; że nadto bezpośrednim skutkiem tego wniosku będzie osiągnięcie przez przepisy skarbowe zarówno zamożnych jak i ubogich defraudantów i ogólne odstręczenie od szkodliwego na rzecz Skarbu działania; pośrednim zaś, zmniejszenie liczby osób areszta publiczne zalegających. W skutek tego postanowiła Rada:

1) że w myśl decyzji, przez Dyrektora Głównego Przychodów i Skarbu powołanych, defraudanci, którzyby po ujęciu ich, stosownie do przepisów obowiązujących na areszt policyjny lub też zamknięcie w domu poprawy skazani byli za defraudację, po ogłoszeniu obecnego rozporządzenia spełnioną, mają być uznani za podlegających poborowi wojskowemu, stosownie do zasad w tychże decyzjach wyszczególnionych;

2) że Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu upoważnioną zostaje do ogłoszenia tego rozporządzenia w sposób, iżby o ile być może, doszło do powszechnej wiadomości wszystkich

евреевъ, которые наиболѣе занимаются контрабанднымъ промысломъ, вѣнчивъ ей въ обязанность имѣть за исполненіемъ сего распоряженія самое строгое наблюденіе.

Варшава, 7 (19) Сентября 1837 года.

Вѣрно съ журналомъ:

Статсъ-Секретарь (подписано) *Тымовскій*.

№ 9,583.

№ 2.

Извлечение изъ Инструкціи, изданной въ развитіе Высочайше утвержденного 3 (15) Марта 1859 года Положенія о рекрутской повинности въ Царствѣ Польскомъ, а именно тѣхъ статей оной, которыя относятся къ конскриптамъ, содержащимся подъ арестомъ или въ тюрьмахъ.

(1 (13) Ноября 1860 года.)

§ 210.

Конскрипты, принадлежащіе къ разрядамъ и возрастамъ призваннымъ къ балотировкѣ и содержащіеся подъ арестомъ или въ тюрьмахъ, подлежатъ рекрутской повинности наравнѣ съ прочими, а потому должны быть включаемы въ именные списки конскриптамъ тѣхъ городовъ и гминъ, къ коимъ до заключенія принадлежали.

§ 211.

Для ближайшаго удостовѣренія, всѣ ли конскрипты, находящіеся въ тюрьмахъ, включены въ именные списки (форма № 6) подлежащихъ гминъ и городовъ, Губернскія Правленія и Магистратъ города Варшавы, вмѣстѣ съ распоряженіемъ о составленіи таковыхъ списковъ, посылаютъ Смотрителямъ тюремъ и Смотрителю слѣдственной тюрьмы нужные бланки, для составленія въ 2 экземплярахъ списка содержимыхъ въ заключеніи конскриптовъ, отмѣчая противу каждого, въ графѣ: „замѣчанія“, гдѣ онъ до заключенія имѣлъ постоянное жительство, къ какому наказанію приговоренъ, когда таковое кончилось, или, что арестантъ еще не осужденъ.

mieszkańców, w szczególności zaś klasy żydowskiej, która najczęściej defraudacyj popełnia, tudzież do przestrzegania onegoż i ścisłego wykonywania.

w Warszawie, dnia 7 (19) Września 1837 roku.

Zgodno z protokołem:

! Sekretarz Stanu (podpisano) *Tymowski*.

Nr. 9,583.

№ 2.

Wyciąg z instrukcyi, rozwijającej zatwierdzoną NAJWYŻEJ w dniu 3 (15) Marca 1859 roku ustawę o powinności zaciągowej w Królestwie Polskiem, mianowicie tych artykułów, które dotyczą spisowych, w aresztach lub więzieniach zatrzymanych.

(d. 1 (13) Listopada 1860 r.)

§ 210.

Spisowi, należący do kategorii i wieku powołanych do losowania, a zatrzymani w aresztach, lub więzieniach, należą do zaciągu na równi z innymi, i jako tacy obejmowani być winni wykazami imiennymi spisowych tych miast i gmin, w których przed uwięzieniem stale zamieszkiwali.

§ 211.

Dla bliższego sprawdzenia, czy wszyscy spisowi, znajdujący się w więzieniach, zamieszczeni są w wykazach imiennych, (wzór Nr. 6) właściwych miast i gmin, Rządy Gubernialne i Magistrat miasta Warszawy, jednocześnie z zarządzeniem uformowania tychże wykazów, prześlą Nadzorcom więzień i domu badań potrzebne druki, celem sporządzenia w dwóch egzemplarzach wykazu osadzonych w tychże spisowych więźni, z wyszczególnieniem, obok każdego w rubryce uwag, gdzie ostatecznie przed uwięzieniem stale zamieszkiwał, na jaką karę skazany, kiedy mu się takowa kończy, lub też, czy jeszcze nieosadzony.

§ 212.

Смотрители тюремъ, вмѣстѣ съ означенными списками, представляютъ Губернскимъ Правленіямъ, въ назначенный срокъ доказательства правъ на изытіе тѣхъ арестантовъ, которые не подвергаются наказаніямъ въ § 62 настоящей Инструкции поименованнымъ, а тѣмъ самимъ не лишаются правъ на изытіе отъ рекрутства.

Смотрители обязаны предварять находящихся въ тюрьмахъ арестантовъ, въ конскрипціонномъ возрастѣ состоящихъ, о необходимости представленія доказательствъ, и содѣйствовать имъ офиціальною перепискою къ снабженію ихъ таковыми.

§ 213.

Губернскія Правленія, по разсмотрѣніи вышесказанныхъ доказательствъ, утверждаютъ таковыя и посылаютъ Уѣзднымъ Начальникамъ, для внесенія отмѣтокъ о признанномъ правѣ на изытіе отъ рекрутства въ именной списокъ конскриптамъ подлежащихъ гминъ и городовъ, въ Уѣздномъ Управленіи находящійся, и вмѣстѣ съ тѣмъ, повѣряютъ, дѣйствительно ли остальные конскрипты, заключенные въ тюрьмахъ, не имѣющие правъ на изытіе и значащіеся въ именномъ списокѣ, представленномъ Смотрителемъ тюрьмы, включены въ списки, составленные Войтами гминъ и Бургомистрами съ обозначеніемъ, что они постоянные жители тѣхъ гминъ и городовъ, къ которымъ по показаніямъ конскриптовъ принадлежать.

§ 214.

Если при повѣркѣ окажется, что нѣкоторые изъ этихъ конскриптовъ пропущены въ сказанныхъ спискахъ, то слѣдуетъ завести переписку объ открытіи мѣста постоянного ихъ жительства.

§ 215.

Всѣ перемѣны въ семейномъ положеніи арестантовъ и другихъ отношеніяхъ происшедшія, должны быть означаемы въ трехмѣсячныхъ вѣдомостяхъ Бургомистрами городовъ и Войтами гминъ, наравнѣ съ прочими постоянными жителями городовъ и гминъ.

§ 216.

Свидѣтельствованіе годности къ военной службѣ конскриптовъ содержимыхъ въ арестахъ и тюрьмахъ, состоящихъ

§ 212.

Do wykazów tych, które Nadzorcy więzień w oznaczonym terminie złożą Rządom Gubernialnym, dołączone być winny dowody wyłączeń, służące więźniom nieulegającym karom w § 62-m niniejszej instrukcyi wyszczególnionym, a tém samém nie utracającym prawa do takowych wyłączeń.

O potrzebie ich złożenia Nadzorcy obowiązani są uprzedzić znajdujących się w więzieniu spisowych i ułatwić im, w drodze urzędowej korespondencyi, zaopatrzenie się w takowe.

§ 213.

Po rozpoznaniu dowodów, o których mowa, Rządy Gubernialne zatwierdzone przez siebie dowody prześlą Naczelnikom Powiatowym, w celu poczynienia uwag o przyznanych wyłączeniach w wykazie imiennym spisowych właściwych miast i gmin, w biurze ich utrzymywanym, a zarazem polecą sprawdzić w biurze swém, co do pozostałych spisowych w więzieniach zatrzymanych, a tytułu do wyłączenia nie mających, i wykazem imiennym przez Nadzorcę więzienia złożonym objętych, czyli są rzeczywiście podani na wykazach, przez Burmistrzów i Wójtów gmin sporządzonych, jako stali mieszkańcy miast lub gmin, z których, wedle ich zeznań, mają pochodzić.

§ 214.

W razie, gdyby po dopełnioném sprawdzeniu okazało się, że niektórzy z nich nie zostali zamieszczeni na tychże wykazach, stosowną korespondencyę co do wykrycia miejsca ich stałego zamieszkania przeprowadzić należy.

§ 215.

Odmiany zasłże co do położenia familijnego więźni i innych szczegółów, powinny być podawane w wykazach imiennych trzech-miesięcznych, przez Burmistrzów miast i Wójtów gmin, tak samo jak co do innych stałych mieszkańców ich miast i gmin.

§ 216.

Rewizyę stanu zdrowia, pod względem zdatności do służby wojskowej, spisowych zatrzymanych w aresztach i więzieniach,

въ губернскихъ, уѣздныхъ и другихъ городахъ, а также въ слѣдственной тюрьмѣ, находящихся въ крѣпостяхъ и осужденныхъ въ арестантскія роты, производится подлежащими Конскрипціонными Коммисіями въ тюремныхъ зданіяхъ, на основаніи общихъ правилъ и въ опредѣленные сроки, въ присутствіи судебного чиновника и Смотрителя тюрьмы, причемъ Коммисія отмѣчаетъ всѣ нужныя свѣдѣнія въ 2-хъ экземплярахъ именнаго списка, Смотрителями составленнаго и сообщеннаго Коммисіи Губернскимъ Правленіемъ или Магистратомъ города Варшавы.

§ 217.

По окончаніи освидѣтельствванія, одинъ экземпляръ именнаго списка оставляется Смотрителю тюрьмы, другой представляется Конскрипціонною Коммисіею въ Губернское Правленіе, которое, нужныя изъ списка выписки, посылаетъ подлежащимъ Уѣзднымъ Начальникамъ, для внесенія въ экземпляръ вѣдомости, хранящейся въ ихъ Управленіи, отмѣтокъ о годности или негодности конскриптовъ, въ отношеніи роста и тѣлосложенія, къ военной службѣ.

§ 218.

Годные и неимѣющіе права на изытіе отъ рекрутской повинности конскрипты-арестанты, записываются въ именныя списки, о коихъ сказано въ § 151 (форма № 18), то есть въ списки вызванныхъ конскриптовъ къ балотировкѣ

§ 219

Солтысы деревень или Лавники городовъ, къ которымъ конскрипты принадлежатъ, вынимаютъ жеребья за внесенныхъ въ сказанные списки. Если, по вынужденію нумеру жеребья, арестантъ назначается въ рекруты или подставные, а на его мѣсто сданъ въ службу изъ округа конскриптъ слѣдующій за нимъ по очереди, о чемъ Смотритель тюрьмы уведомляется Конскрипціонною Коммисіею, въ такомъ случаѣ, Смотритель, подобнаго конскрипта, по выдержаніи имъ наказанія или освобожденія, долженъ немедленно отправить под стражу, вмѣстѣ со снятымъ съ него допросомъ, и съ копіею судебного рѣшенія, въ Губернское Правленіе, которымъ передается въ Рекрутское Присутствіе; сіе же послѣднее, буде конскриптъ годный къ военной службѣ, назначаетъ его въ оную,

истіеящихъ въ miastach gubernialnych, powiatowych i innych, w domu badań, oraz osadzonych w twierdzach, a na karę do rot areztanckich skazanych, odbędą właściwe Kommissye Konskrypcyjne w samychże więzieniach, wedle ogólnych zasad i w terminie wskazanym, a to w obecności Członka Sądu i Nadzorcy więzienia, zapisując w dwóch egzemplarzach wykazu imiennego, przez Nadzorców więzień uformowanych, a przez Rządy Gubernialne lub Magistrat miasta Warszawy sobie dostarczonych, potrzebne szczegóły.

§ 217.

Po ukończeniu rewizyi, jeden egzemplarz wykazu imiennego Kommissya Konskrypcyjna pozostawi Nadzorcy więzienia, a drugi przedstawi Rządowi Gubernialnemu, który potrzebne z tegoż wyciągi prześle właściwym Naczelnikom Powiatowym, dla odnotowania w egzemplarzach wykazów w biurach ich znajdujących się, kwalifikacyi więźni, pod względem miary i zdatości do służby wojskowej.

§ 218.

Zdatni i nieposiadający prawa do wyłączenia spisowi więźnie zamieszczeni być winni w wykazach imiennych, o których w § 151-ym (wzór Nr. 18) mowa, to jest w wykazach imiennych spisowych wezwanych do losowania.

§ 219.

Za spisowych zamieszczonych na pomienionych dopiero wykazach, soltys wsi lub ławnik miasta, z których pochodzą, wyciągają losy. Jeżeli numer losu będzie z liczby wskazujących więźnia na rekruta, lub zapasowego, i na zastąpienie go oddany zostanie na kontyngens spisowy z okręgu wedle kolei nań przypadającej, o czém Nadzorca więzienia winien być uwiadomionym przez Kommissyę Konskrypcyjną, znajdującą się w tym przypadku więźnia spisowego, po wycierpieniu kary lub uwolnieniu, Nadzorca więzienia niezwłocznie odeśle pod strażą, z wywoдем słownym i kopią wyroku do Rządu Gubernialnego, który zda go Urzędowi Rekruckiemu, a ten, w razie zdatości więźnia do służby, zakwalifikuje do wojska na rachunek właściwego okręgu, przy

зачитывая подлежащему округу, и выдает на него зачетную квитанцію, по тому уваженію, что сообразно съ существующими правилами, уволенные изъ тюремъ конскрипты могутъ быть принимаемы только въ счетъ набора.

Мѣра роста для конскриптовъ въ тюрьмахъ находящихся, по коей они назначаются въ военную службу, полагается таже самая, какъ и для прочихъ конскриптовъ.

udzieleniu na niego kwitu; stosownie bowiem do istniejących przepisów, uwolnieni z więzień, na kontyngens nie mogą być przyjmowani.

Miara wzrostu, z jaką spisowi z więzień przeznaczani być mają do służby wojskowej, jest też sama, jak dla innych spisowych.

ОТДѢЛЬ V.

О ГРАЖДАНСКОМЪ АРЕСТѢ ДОЛЖНИКОВЪ.

N° 1.

Постановленіе объ учрежденіи гражданскихъ арестовъ для содержанія должниковъ.

(13 (25) Сентября 1832 года.)

По указу Его Величества

НИКОЛАЯ I-го

ИМПЕРАТОРА и САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства (*),

желая имѣть отдѣльный и постоянный гражданскій арестъ, предусмотрѣнный главою 15-ою книги V-ой Кодекса гражданскаго судопроизводства, для заключенія въ немъ должниковъ, присужденныхъ судебными рѣшеніями къ личному задержанію, также опредѣлить сумму на расходы по содержанію такого ареста, по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, постановилъ и постановляетъ:

Ст. 1.

Гражданскій арестъ для должниковъ, присужденныхъ судебными рѣшеніями къ личному задержанію, имѣетъ быть учрежденъ совершенно отдѣльно отъ установленныхъ Уголовнымъ Кодексомъ исправительныхъ тюремъ, а равно публичнаго и полицейскаго ареста, и долженъ находиться подъ непосредственнымъ надзоромъ Муниципальныхъ Управленій столичнаго города Варшавы и прочихъ городовъ Царства.

(*) Постановленіе это развито предписаніемъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, даннымъ Муниципальному Управленію столичнаго города Варшавы 13 Октября 1832 г., за № 9,586/27,267.

DZIAŁ V.

O ARESZCIE CYWILNYM DŁUŻNIKÓW.

N° 1.

Postanowienie urządzające areszta cywilne dla dłużników.

(d. 13 (25) Września 1832 r.)

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO

MIKOŁAJA 1-go,

CESARZA WSZECH ROSSYJ, KRÓLA POLSKIEGO,
etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa (*).

Chcąc mieć oddzielnie i stale urządzony areszt cywilny dla dłużników, wyrokami sądowemi pod przymusem osobistym skazanych, przewidziany w księdze 5 tytule 15 Kodeksu postępowania sądowego cywilnego, oraz oznaczyć fundusz na koszt utrzymania aresztu takowego,—na przedstawienie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, postanowiła i stanowi.

Art 1.

Areszt cywilny dla dłużników, wyrokami sądowemi pod przymusem osobistym skazanych, będzie zupełnie tak od więzień poprawczych, jako i od aresztu publicznego i policyjnego, Kodeksem karnym przewidzianych, odosobniony, i ma zostawać pod bezpośrednim dozorem Urzędów Muncypalnych, tak miasta stołecznego Warszawy, jako i innych miast w Królestwie.

(*) Postanowienie to rozwinięte zostało reskryptem Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, wydanym Urzędowi Muncypalnemu miasta stołecznego Warszawy z d. 13 Października 1832 r. Nr. 9,586/27,267.

Ст. 2.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія предпишетъ подробныя инструкции для Муниципальныхъ Управленій, въ отношеніи порядка содержанія означенныхъ арестантовъ и обхожденія съ ними, сообразно правиламъ о арестахъ этого рода, изложеннымъ въ главѣ 15, книги V-ой Кодекса гражданского судопроизводства.

Ст. 3.

Кредиторъ, требующій задержанія своего должника, обязанъ при заключеніи его въ арестъ, представить, согласно ст. 789 — 791 Кодекса гражданского судопроизводства, по крайней мѣрѣ за одинъ мѣсяцъ впередъ, по 15 польскихъ грошей на дневное продовольствіе арестанта, а также по 15 грошей въ день на возмѣщеніе расходовъ по содержанію ареста. Изъ означенной суммы выдается на руки должнику по 15 грошей въ день, остальное же вносится въ городскую кассу, въ видѣ вознагражденія: за квартиру, отопленіе и надзоръ за арестованными должниками. Еслибы должникъ требовалъ для себя въ арестѣ отдѣльной комнаты, то таковая можетъ быть отведена на его собственный счетъ, на сколько сіе дозволить обширность помѣщенія ареста.

Ст. 4.

Еслибы со стороны арестанта возбужденъ былъ споръ о недостаточности назначенной на его продовольствіе суммы, въ размѣрѣ 15 грошей въ сутки, то разрѣшеніе онаго предоставляется обыкновеннымъ судебнымъ мѣстамъ, въ порядкѣ сокращеннаго судопроизводства.

Исполненіе настоящаго постановленія поручается Правительственнымъ Коммисіямъ: Юстиціи и Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, въ чемъ до которой изъ нихъ относится.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 13 (25) Сентября 1832 года.

Намѣстникъ Его Императорско-Царскаго Величества въ Царствѣ Польскомъ, Генералъ-Фельдмаршалъ

(подписано) *Князь Варшавскій, Графъ Паскевичъ Эриванскій.*

№ 9,128.

Art. 2.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego wyda szczegółowe Instrukcyje dla urzędów municypalnych, względem sposobu utrzymania takowych więźni i obchodzenia się z nimi, a to stósownie do zasad względem więzień tego rodzaju w księdze V tytule 15 Kodexu postępowania sądowego cywilnego zawartych.

Art. 3.

Wierzyciel, żądający uwięzienia swego dłużnika, winien będzie przy osadzeniu go w więzieniu, stosownie do artykułu 789 i 791 Kodexu postępowania sądowego cywilnego, złożyć przynajmniej za miesiąc z góry po piętnaście groszy polskich dziennie na potrzeby jego do życia, tudzież po piętnaście groszy dziennie na wynagrodzenie kosztów więziennych. Z powyższej opłaty dane będzie do rąk uwięzionego dłużnika po 15 groszy dziennie, reszta zaś zapereceptowaną będzie do kassy miejskiej, jako wynagrodzenie za lokal, opał i dozór uwięzionych za długi. Gdyby dłużnik żądał oddzielnego dla siebie w więzieniu pokoju, może mu takowy na koszt jego własny być dany, o ile tego lokalność więzienia dozwoli.

Art. 4.

W przypadku wyniesionego ze strony uwięzionego sporu o wyższy nad 15 groszy dziennie fundusz na potrzeby do życia, rozstrzygnięcie takowego należeć będzie do zwyczajnej drogi sądowej, w sposobie szybkiego zażdecydowania.

Wykonanie niniejszego postanowienia, Kommissyom Rządowym: Sprawiedliwości, tudzież Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, w czém do której należy, polecamy.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnej, dnia 13 (25) Września 1832 roku.

Namiestnik Jego Cesarsko-Królewskiej Mości w Królestwie Polskiem, Generał-Feldmarszałek

(podpisano) *Książę Warszawski, Hrabia Paskiewicz Erywański.*

Nr. 9,128.

N° 2.

Распоряжение, предписывающее инструкцію для гражданскаго долговаго ареста на Лешнѣ въ городѣ Варшавѣ.

(30 Декабря (11 Января) 1848/9 года.)

Магистрату города Варшавы.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ (*).

Имѣя въ виду, что Смотритель здѣшняго долговаго ареста на Лешнѣ не имѣетъ донинѣ формальной инструкціи, указывающей постоянный порядокъ дѣйствія въ административномъ, судебномъ и счетномъ отношеніяхъ, дѣйствующія же нынѣ, изданныя Магистратомъ правила не согласны во многомъ съ казначейскими узаконеніями, Правительственная Коммисія по разсмотрѣніи рапорта Магистрата отъ 5 (17) Іюня истекшаго года, за № 27,232, и по соглашенію съ Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства, начертала полную по сему предмету Инструкцію и, утвердивъ ее въ засѣданіи своемъ 27 Ноября (9 Декабря) текущаго года, препровождаетъ оную въ Магистратъ, вмѣстѣ съ принадлежащими къ ней формами контролей:

1) взноса и перевода въ Казначейство квартирныхъ денегъ, взимаемыхъ за содержащихся въ арестѣ на Лешнѣ должниковъ;

2) взноса и расхода кормовыхъ денегъ, представляемыхъ на содержаніе должниковъ въ вышеупомянутомъ арестѣ, Смотрителю того же ареста; и

3) форму квитанціонной книги, —

для безотлагательнаго сообщенія оной Смотрителю ареста о коемъ дѣло, для наблюденія за точнымъ ея исполненіемъ и взысканія съ Смотрителя и внесенія въ Банкъ установленнаго ст. 24 залога въ количествѣ 150 руб. сер., прописью сто пятидесяти рублей серебромъ.

(*) О содержаніи настоящаго распоряженія поставлена вмѣстѣ съ симъ въ извѣстность Правительственная Коммисія Юстиціи.

N° 2.

Rozporządzenie, przepisujące instrukcyą dla aresztu cywilnego dłużników na Lesznie w mieście Warszawie.

(d. 30 Grudnia (11 Stycznia) 1848/9 r.)

Do Magistratu miasta Warszawy.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH (*).

Ponieważ nadzór tutejszego aresztu dłużników na Lesznie nie ma sobie dotąd wydanej formalnej instrukcyi, wskazującej stałe zasady postępowania jego pod względem administracyjnym, sądowym i kassowym, a dotychczasowe wydane onemu przez Magistrat prawidła nie odpowiadają ze wszystkim prawu i przepisom kassowym; Kommissya Rządowa przeto, po rozpoznaniu rapportu Magistratu daty 5 (17) Czerwca roku zeszłego Nr. 27,232 i po zniesieniu się z Kommissyą Rządową Przychodów i Skarbu, przygotowała zupełną w tój mierze instrukcyę i zatwierdziwszy oną na posiedzeniu swém w dniu 27 Listopada (9 Grudnia) roku bieżącego przesyła Magistratowi, wraz z należącemi do nię wzorami kontroll:

1) wpływu i przelewu do Kassы dochodów skarbowych komornego od przyaresztowanych dłużników w areszcie na Lesznie;

2) wpływów i wydatków kosztów alimentacyjnych, składanych dla dłużników w pomienionym areszcie, na ręce Nadzorecy tegoż aresztu;

3) wzór kwitariusza;

dla niezwłocznego udzielenia jęj Nadzorecy aresztu, o którym mowa, pilnowania ścisłego jęj wykonania, i ściągnięcia do Banku kaucyi Nadzorecy, art. 24-m w ilości rs. 150 wyraźnie rubli srebrem sto pięćdziesiąt przepisanej.

(*) O osnowie tego rozporządzenia zawiadomioną została jednocześnie Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

О послѣдствіяхъ настоящаго распоряженія Правительственная Коммисія ожидаетъ отъ Магистрата рапорта въ самомъ непродолжительномъ времени.

Варшава, 30 Декабря (11 Января) 1848/9 года.

По порученію Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ (подписано) *Бруевичъ*.

№ 10,450/46,133.

Приложеніе къ № 2-му.

ИНСТРУКЦІЯ ДЛЯ ДОЛГОВАГО АРЕСТА НА ЛЕШНѢ.

ГЛАВА I.

Судебная часть.

§ 1.

Пріемъ должника въ арестъ можетъ послѣдовать не иначе, какъ только изъ рукъ Судебнаго Пристава, на основаніи рѣшенія, снабженнаго Высочайшимъ титуломъ и надписью объ исполненіи, главная выписка изъ котораго должна быть предъявлена Приставомъ Смотрителю. Въ случаѣ непредставленія такого рѣшенія, а также выданнаго Приставу частнымъ или формальнымъ порядкомъ полномочія со стороны взыскателя, требующаго личнаго задержанія должника, Смотритель обязанъ отказать въ принятіи сего послѣдняго въ арестъ.

§ 2.

Должникъ долженъ быть принятъ въ арестъ во всякое время и даже въ праздничные дни, съ соблюденіемъ указанныхъ въ § 1-мъ формальностей.

§ 3.

Сверхъ указаннаго въ § 1-мъ случая, Смотритель обязанъ отказать въ принятіи должника въ арестъ и въ слѣдующихъ случаяхъ:

1) Если должникъ не воспользовавшись еще средствомъ защиты, предоставленнымъ ст. 786 Кодекса гражданскаго судопроизводства, требовать будетъ отъ Смотрителя представленія

O skutku niniejszego, Kommissya Rządowa rychłego raportu od Magistratu oczekiwać będzie.

w Warszawie, dnia 30 Grudnia (11 Stycznia) 1848/9 r.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego, Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Bruijewicz*.

Nr. 10,450/46,133.

Annex do Nr. 2-go.

INSKUKCYA DLA ARESZTU DŁUŻNIKÓW NA LESZNIE.

Т Y Т У Ъ I.

Część Sądowa.

§ 1.

Przyjęcie dłużnika do aresztu nie może nastąpić, jak tylko z rąk Komornika Sądowego, na mocy wyroku intytulacją Monarchy i klauzulą egzekucyjną opatrzonego, który przez tegoż Komornika w wyciągu głównym Nadzorcy okazany być winien. W razie nieokazania takiego wyroku, oraz szczegółowego od strony żądającej uwięzienia pełnomocnictwa, bądź prywatnie, lub urzędownie Komornikowi udzielonego, Nadzorca powinien przyjęcia dłużnika do aresztu odmówić.

§ 2.

Obok zachowania formalności § 1-m przepisanych, przyjęcie dłużnika do aresztu nastąpić winno w każdym czasie, a nawet w dni świąteczne.

§ 3.

Oprócz przypadku w § 1-ym wymienionego, Nadzorca winien jest odmówić przyjęcia dłużnika do aresztu w następujących razach:

1) jeżeli dłużnik, nieużywszy jeszcze środka obrony w artykule 786 Kodeksu postępowania sądowego zastrzeżonego, domagać się będzie przed Nadzorcą, ażeby dla uzyskania rezolucyi z szyb-

O aresztach i więzien.

его Предсѣдателю Трибунала для исходатайствованія опредѣленія въ порядкѣ сокращеннаго судопроизводства. Въ такомъ однакожъ случаѣ, Смотритель обязанъ удостовѣриться въ справедливости показанія должника, въ чемъ можетъ убѣдиться изъ резолюціи Предсѣдателя, которая въ противномъ случаѣ была бы внесена въ протоколъ Судебнаго Пристава;

2) если Приставъ, по смыслу ст. 791 Кодекса гражданскаго судопроизводства, не представитъ кормовыхъ денегъ на содержаніе должника по крайней мѣрѣ въ продолженіи 30 дней, въ количествѣ предписанномъ ниже въ § 5-мъ.

§ 4.

Немедленно по заключеніи должника въ арестъ, Смотритель обязанъ записать въ тюремную книгу:

- a) форму и сущность рѣшенія, на основаніи котораго послѣдовало задержаніе, помѣщая при семъ отмѣтку о предъявленіи ему полномочія выданнаго Судебному Приставу на приведеніе сего рѣшенія въ исполненіе;
- b) имя, фамилію и мѣсто жительства кредитора;
- c) избранное кредиторомъ мѣсто пребыванія, если онъ не проживаетъ въ этой гминѣ;
- d) имя, фамилію, званіе и мѣсто жительства должника;
- e) отмѣтку о представленіи кормовыхъ денегъ, по крайней мѣрѣ за одинъ мѣсяць впередъ;
- f) наконецъ, отмѣтку о копіи протокола о личномъ задержаніи, которая вручается лично должнику.

§ 5.

Кредиторъ обязанъ одновременно съ заключеніемъ должника въ арестъ представить кормовыя деньги на содержаніе его по крайней мѣрѣ въ продолженіе 30 дней, считая, со дня заключенія включительно, по $7\frac{1}{2}$ коп. въ день на продовольствіе должника и столько же на расходы по содержанію мѣста заключенія.

Кредиторъ, заключившій должника въ арестъ, обязанъ уплачивать эти деньги впередъ до истеченія срока, на который онъ были представлены, а по крайней мѣрѣ въ истекающій, послѣдній день онаго, во все время, въ продолженіе котораго онъ желаетъ содержать своего должника въ арестѣ.

kiego zadecydowania, do Prezesa Trybunału zaprowadzonym został. W tym jednak przypadku Nadzorca obowiązany jest sprawdzić, czy twierdzenie dłużnika jest rzetelne, o czém przekonać się może z decyzji Prezesa, jaka w razie przeciwnym na protokóle Komornika byłaby zapisana;

2) jeżeli w myśl artykułu 791-go Kodeksu postępowania sądowego Komornik nie złoży funduszu na utrzymanie dłużnika, przynajmniej na dni 30 wystarczającego, a to w ilości, poniżej § 5-m przepisanej.

§ 4.

Zaraz po osadzeniu dłużnika w areszcie, Nadzorca powinien wpisać do księgi więziennęj:

- a) komparycję i sentencję wyroku, na mocy którego przyaresztowanie nastąpiło, zamieszczając obok niego wzmiankę o okazaniu sobie pełnomocnictwa, którym Komornik do wykonania tego wyroku upoważniony został;
- b) imię, nazwisko i zamieszkanie wierzyciela;
- c) obrane zamieszkanie wierzyciela, jeżeli nie mieszka w téj gminie;
- d) imię, nazwisko, stan i zamieszkanie dłużnika;
- e) wzmiankę o złożeniu przynajmniej na miesiąc funduszu na potrzeby do życia;
- f) nakoniec wzmiankę o kopii protokołu uwięzienia, która będzie zostawioną osobiście dłużnikowi.

§ 5.

Wierzyciel winien jest natychmiast przy osadzeniu dłużnika złożyć fundusz na utrzymanie tegoż przynajmniej na przeciąg dni 30 wystarczający, licząc od daty osadzenia włącznie, a to po kop. $7\frac{1}{2}$ na życie dłużnika, oraz po drugie tyle dziennie na koszt utrzymania domu więziennego.

Kwota ta z góry przed expiracją terminu zaliczenia, a przynajmniej w upływającym ostatnim dniu, składana być winna przez wierzyciela osadzającego tak długo, jak długo dłużnika w areszcie zatrzymać pragnie.

Въ случаѣ освобожденія кредиторомъ заключеннаго имъ въ арестъ должника, остальные деньги на продовольствіе и на расходы по содержанію мѣста заключенія, возвращаются прямо означенному кредитору подъ его росписку, если нѣтъ другихъ кредиторовъ, требующихъ дальнѣйшаго задержанія должника, въ случаѣ же заявленнаго ими о томъ требованія съ ихъ дозволенія, или если они откажутъ въ дозволеніи, по предъявленіи судебного опредѣленія разрѣшающаго вернуть этихъ денегъ.

§ 6.

Актъ о дальнѣйшемъ задержаніи должника въ арестъ по требованію другихъ кредиторовъ долженъ быть составленъ съ соблюденіемъ всѣхъ формальностей, предписанныхъ для заключенія должника въ арестъ. Срокъ дальнѣйшаго задержанія арестованнаго въ долговомъ арестѣ считается Смотрителемъ со времени составленія Судебнымъ Приставомъ протокола о дальнѣйшемъ задержаніи, для чего нѣтъ уже надобности приглашать свидѣтелей. Кредиторъ, требующій дальнѣйшаго задержанія освобождается отъ уплаты кормовыхъ денегъ, если таковыя были представлены кредиторомъ первоначально заключившимъ должника въ арестъ. Смотритель долженъ записать въ тюремную книгу: 1) рѣшеніе, въ силу котораго послѣдовало дальнѣйшее задержаніе, и 2) всѣ прочія подробности, поименованныя въ § 4-мъ отъ литеры *a* до *f*, за исключеніемъ пункта подъ литерою *e*, относительно представленія кормовыхъ денегъ.

§ 7.

Освобожденіе должника изъ ареста, на основаніи рѣшенія, можетъ послѣдовать не иначе, какъ по предварительномъ составленіи Приставомъ акта о прекращеніи личнаго задержанія, съ ссылкой на рѣшеніе объ освобожденіи.

Оговорка объ актѣ о прекращеніи личнаго задержанія должна быть внесена въ тюремную книгу и подписана Судебнымъ Приставомъ.

§ 8.

Если съ истеченіемъ дня, по который включительно представлены кормовыя деньги на содержаніе должника, не будетъ представлено денегъ на дальнѣйшій 30-дневный срокъ ни кредиторомъ, заключившимъ въ арестъ, ни кредиторами, тре-

Въ разѣ уволюенія должника черезъ вierzyciela осаджающего, pozostała kwota na alimenty i na koszt utrzymania domu więziennego, zwróconą będzie temuż wierzycielowi za kwitem jego wprost, jeśli nie będzie wierzycieli zamawiających; a jeśli ci będą, to za zezwoleniem tychże, lub w razie odmówienia przez nich zezwolenia, za okazaniem wyroku sądowego, zwrot takowej nakazującego.

§ 6.

Akt zamówienia dalszego zatrzymania w więzieniu, sporządzony być powinien przy zachowaniu tychże samych formalności, jakie są przepisane przy osadzeniu dłużnika w areszcie. Od chwili sporządzenia przez Komornika protokołu dalszego zatrzymania, do którego świadków przybierać nie potrzebuje, Nadzorca uważać będzie że dalsze zatrzymanie uwięzionego w areszcie za długi nastąpiło. Zamawiający wierzyciel jest wolny od złożenia pieniędzy na potrzeby do życia, jeżeli były złożone przez pierwszego wierzyciela, osadzającego dłużnika w areszcie. Nadzorca wpisze do księgi więziennej: 1) wyrok, na mocy którego zamówienie nastąpiło, i 2) wszelkie inne szczegóły jakie w § 1-ym od litery *a* do *f* są wymienione, wyjąwszy pod literą *e* co do złożenia funduszu na potrzeby do życia.

§ 7.

Uwolnienie dłużnika z aresztu na mocy wyroku nastąpić nie może, jak za spisaniem przez Komornika aktu znoszącego osadzenie, z powołaniem wyroku uwolnienie nakazującego.

Wzmianka o akcie znoszącym osadzenie, w księdze więziennej zapisaną i przez Komornika podpisaną być winna.

§ 8.

Zaraz po upływie dnia, do którego włącznie fundusz na alimenty dłużnika złożonym został, jeżeli inny fundusz na dalszy 30-todniowy przeciąg, ani przez wierzyciela osadzającego, ani przez zamawiających złożonym nie będzie, Nadzorca wyda dłu-

бующими дальнѣйшаго задержанія, то Смотритель выдаетъ должнику свидѣтельство, съ означеніемъ въ ономъ срока уплаты кормовыхъ денегъ, а также послѣдняго включительно дня, въ которомъ онѣ израсходованы.

На основаніи полученнаго такимъ образомъ свидѣтельства, должникъ обязанъ исходатайствовать себѣ у Предсѣдателя Трибунала резолюцію, предписывающую выпустить его на свободу. Однакожъ, еслибы послѣ выдачи Смотрителемъ вышеупомянутаго свидѣтельства, но до подачи прошенія Предсѣдателю Трибунала, кредиторъ, заключившій въ арестъ или требующій дальнѣйшаго задержанія, представилъ Смотрителю кормовыя деньги на дальнѣйшее содержаніе должника по крайней мѣрѣ въ продолженіе 30 дней, то Смотритель, принявъ деньги на временное храненіе и отмѣтивъ съ точностью день и даже часъ представленія оныхъ, донесетъ о томъ Предсѣдателю Трибунала, а во всякомъ случаѣ приведетъ резолюцію Предсѣдателя объ освобожденіи должника безотлагательно въ исполненіе. Деньги, представленныя на дальнѣйшее продовольствіе арестованнаго и содержаніе ареста, по выдачѣ уже должнику свидѣтельства о срокѣ, въ которой израсходованы уплаченные прежде на этотъ предметъ деньги, и послѣ подачи должникомъ прошенія Предсѣдателю Трибунала, на которое воспослѣдовала резолюція, предписывающая выпустить его на свободу, Смотритель, освободивъ должника изъ подъ ареста, возвратитъ немедленно представившему оныя кредитору, по его востребованію.

§ 9.

Должникъ можетъ быть освобожденъ изъ долговаго ареста, вслѣдствіе согласія на то подвергнувшаго его личному задержанію кредитора, который или обязанъ совершить о томъ формальный актъ предъ Нотаріусомъ, или же записать подобный актъ, съ изъявленіемъ согласія на освобожденіе арестованнаго, въ тюремную книгу.

Если однакожъ есть кредиторы, заявившіе свое требованіе о дальнѣйшемъ задержаніи посредствомъ Судебнаго Пристава, то Смотритель задерживаетъ арестованнаго на ихъ счетъ, до времени изъявленія ими, вышеуказаннымъ порядкомъ, согласія на освобожденіе должника изъ ареста.

дѣлѣ свидѣтельство, содержащее дату задержанія должника и выданаго ему свидѣтельства, а также послѣдняго включительно дня, въ которомъ онѣ израсходованы.

На zasadzie tak otrzymanego świadectwa, dłużnik postarać się winien o decyzję Prezesa Trybunału wypuszczenie go na wolność nakazującą; wszelako, jeżeliby po wydaniu przez Nadzorcę świadectwa, o którym wyżej mowa, lecz przed zanieśieniem jeszcze prośby do Prezesa Trybunału, wierzyciel osadzający, lub dalsze zatrzymanie zamawiający, złożył Nadzorcy fundusz właściwy na dni 30 dalszego zatrzymania najmniej wystarczający, Nadzorca, przyjąwszy pieniądze do tymczasowego składu, natychmiast oznaczając ściśle dzień, godzinę nawet takowego złożenia pieniędzy, raport Prezesowi Trybunału złoży, a w każdym wypadku rezolucję prezydyonalną, uwolnienie nakazującą, natychmiast do skutku doprowadzi. Pieniądze złożone na dalsze alimenty uwięzionego i utrzymanie więzienia, po wydaniu już świadectwa dłużnikowi o dacie, w której się skończył poprzedni na tenże sam cel złożony fundusz, po podanej prośbie przez dłużnika do Prezesa Trybunału, i po decyzji nakazującej uwolnienie, Nadzorca, po uwolnieniu dłużnika z zatrzymania, powróci wierzycielowi składającemu, natychmiast za jego zgłoszeniem się.

§ 9.

Dłużnik z więzienia za długi uwolnionym być może w skutek zezwolenia wierzyciela osadzającego, a to udzielonego przez akt urzędowy przed Rejentem zeznany, lub też skoro podobny akt zgodzenia się na uwolnienie zapisany przez niego zostanie w księdze więzienną.

Jeżeli jednak są wierzyciele, którzy dokonali przez Komornika dalsze zamówienia, Nadzorca zatrzyma aresztowanego na ich rachunek, o tyle, o ile i ciż wierzyciele powyżej wskazaną formą nie objawią swego zezwolenia na wypuszczenie dłużnika na wolność.

Въ случаѣ, если согласіе на освобожденіе должника не сопровождается актомъ, составленнымъ предъ Нотариусомъ, Смотритель, удостовѣрившись въ самоличности кредитора, составляетъ въ тюремной книгѣ соотвѣтственный протоколъ объ освобожденіи, который долженъ быть подписанъ кредиторомъ, согласившимся на освобожденіе.

Если заключившимъ въ арестъ кредиторомъ не соблюдены предписанныя закономъ формальности и по сему поводу послѣдуетъ рѣшеніе о прекращеніи личнаго задержанія, то, не смотря на то, должникъ не можетъ быть освобожденъ изъ ареста, когда со стороны другихъ кредиторовъ послѣдовало требованіе о дальнѣйшемъ задержаніи его.

§ 10.

Если должникъ внесетъ въ Банкъ, безъ всякихъ условій, долгъ, по которому онъ былъ подвергнутъ личному задержанію, а также сумму на возмѣщеніе расходовъ по его заключенію и содержанію въ арестѣ, то онъ освобождается отъ ареста.

Съ этою цѣлью, Смотритель обязанъ вручить должнику расчетъ присужденному съ него взысканію, по точному содержанію рѣшеній, долженствующихъ быть записанными, согласно §§ 4-му и 6-му, въ тюремную книгу, какъ въ капиталѣ, такъ и въ процентахъ, считая со дня присужденія оныхъ, и счетъ причитающихся по судебному рѣшенію издержекъ. Къ сему слѣдуетъ причислить расходы по заключенію въ арестъ, на основаніи счета, который долженъ быть записанъ въ протоколѣ Пристава, и, наконецъ, то количество кормовыхъ денегъ, какое израсходовано на продовольствіе должника.

По предъявленіи должникомъ Смотрителю формальной квитанціи Банка въ томъ, что исчисленная вышеозначеннымъ счетомъ сумма внесена имъ сполна въ Банкъ, онъ долженъ быть тотчасъ освобожденъ изъ ареста безъ дальнѣйшихъ формальностей, Смотритель же извѣщаетъ о томъ одновременно кредитора по избранному имъ мѣсту жительства, а также представляетъ съ своей стороны, не позже 24 часовъ по совершеніи уплаты, соотвѣтственный рапортъ Магистрату и Предсѣдателю мѣстнаго Трибунала.

Если въ исполнительномъ листѣ, то есть въ судебномъ рѣшеніи помѣщены были присужденныя ко взысканію другія

Въ каждомъ разѣ, jeżeli зezwolenie wypuszczenia dłużnika na wolność nie było udzielone przez akt przed Rejentem zdziałany, stosowny protokół uwolnienia przez Nadzorcę w księdze więziennéj, po przekonaniu się o tożsamości osoby wierzyciela, spisany i przez wierzyciela zezwalającego na wypuszczenie ma być podpisanym

Jeżeli osadzający w więzieniu nie zachował form prawem przepisanych, i z tego powodu wyrokiem zniesione jest uwięzienie, uwolnienie dłużnika nastąpić jednak nie może, jeżeli są wierzyciele zamawiający.

§ 10.

Gdy dłużnik wniesie bez żadnych zastrzeżeń do Banku tak należności, za jakie osadzonym został, jakoteż fundusz potrzebny na zwrot kosztów uwięzienia go i kosztów wyłożonych na utrzymanie jego w więzieniu, wolnym od aresztu staje się.

W tym celu Nadzorca powinien mu doręczyć obrachunek należności od dłużnika zasądzonéj, wedle brzmienia wyroków, które w księdze więziennéj stosownie do § 4 i 6 wpisane być winny, a to tak w kapitale, jak w procentach, licząc takowe od daty zasądzenia i kosztów wyrokiem objętych. Nadto doliczy kosztą uwięzienia według likwidacyi, która na akcie Komornika zapisaną być winna, wreszcie taką ilość funduszu na alimenty, jaka przez dłużnika skonsumowaną została.

Skoro dłużnik złoży Nadzorcy kwit formalny Banku, okazujący, że całkowitą powyższym obrachunkiem objętą sumę tamże złożył, ma być bez dalszych formalności niezwłocznie z aresztu wypuszczonym, a równocześnie Nadzorca zawiadomi o tém wierzyciela w mieszkaniu obraném, jak niemniej złoży ze swéj strony, najdalej w godzin 24 od otrzymanéj wypłaty, stosowny rapport Magistratowi i Prezesowi Trybunału w miejscu.

Jeżeli tytuł egzekucyjny, to jest wyrok sądowy, obejmował w sobie dalsze zasądzenie należności, za które uwięzienie dłużnika

суммы, за которыя должникъ не былъ подвергнутъ личному задержанію, въ такомъ случаѣ Смотритель ограничивается отмѣткою на сказанномъ рѣшеніи о произведенной уплатѣ.

Смотритель отвѣтствуетъ за точное исчисленіе причитающагося кредитору взысканія. Въ случаѣ возникшаго по сему предмету какого либо сомнѣнія онъ въ правѣ отказать должнику въ выдачѣ разсчета о коемъ упомянуто выше и предложить ему обратиться въ Судъ, для точнаго опредѣленія размѣра причитающейся къ уплатѣ суммы.

Смотритель не имѣетъ ни въ какомъ случаѣ права освобождать должника временно изъ заключенія, ни даже разрѣшать ему самую непродолжительную отлучку, но онъ безусловно обязанъ, даже въ случаяхъ не требующихъ дослѣдственности, представить безъ малѣйшаго отлагательства прошеніе, поданное должникомъ на имя Предсѣдателя Трибунала, и состоявшее по оному опредѣленіе, въ формѣ ли резолюціи, или въ формѣ судебного рѣшенія, исполнить со всею точностью.

Даже въ случаѣ поступленія къ нему отношеній судебныхъ или административныхъ властей, требующихъ личной явки арестованнаго должника, Смотритель не въ правѣ дозволить ему отлучиться, впредь до полученія по сему предмету разрѣшенія Предсѣдателя Трибунала, на усмотрѣніе котораго предоставляются вышеозначенныя требованія.

Каждый должникъ, получившій дозволеніе отлучиться, отправляется въ сопровожденіи стражника, который долженъ находиться неотступно при арестованномъ и отвѣчаетъ за его побѣгъ, по правиламъ Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.

Часть выхода и возвращенія арестанта, а равно выданное ему на отлучку дозволеніе записываются со всею точностью въ заведенную на сей предметъ книгу.

§ 11.

Если по освобожденіи должника изъ ареста, вслѣдствіе непредставленія кормовыхъ денегъ на его содержаніе, заявлено будетъ кредиторомъ, не представившимъ ихъ въ назначенный срокъ, желаніе заключить должника вторично въ арестъ, то Смотритель можетъ принять должника въ арестъ не иначе, какъ послѣ уплаты кредиторомъ денегъ на его содержаніе за 6 мѣсяцевъ впередъ.

не наступило, въ такомъ разѣе попростѣе Надзорца на зробіеніу на рзечонымъ вуроку занотованія о доконанѣй выплзці.

Надзорца odpowiedzialnymъ jest за dostateczność obrachunku wszelkiej należitości względem wierzyciela. W razie gdyby pod tym względem jakabądź zachodziła wątpliwość, wolno mu jest wydania dłużnikowi obrachunku, o którym wyżej powiedziano, odmówić i dłużnikowi wskazać drogę sądową, w której może mieć ustanowioną ilość stałą do wypłacenia należną.

Надзорца въ жаднымъ разіе не jest mocnymъ длузніка з затрзманія chwilowo uwalniać, ani nawet chwilowo wypuszczać, lecz jedynie do niego należy, aczkolwiek w wypadku nawet nienagłym, prośbę wniesioną przez dłużnika Prezesowi Trybunału bez żadnej zwłoki przedstawić, i decyzje bądź w formie rezolucji lub w formie wyroku, na takowe podanie otrzymane, z wszelką ścisłością wykonać.

W razie nawet otrzymania rekwizycji Władz sądowych lub administracyjnych, wymagających stawienia się osobistego dłużnika uwięzionego, Nadzorcy nie wolno jest zezwolić na wyjście aż za przedstawieniem tej rekwizycji Prezesowi Trybunału i udzieleniem przez niego w tym względzie decyzji.

Każdemu otrzymującemu pozwolenie wyjścia dłużnikowi ma być dodanym strażnik, który odstępować aresztowanego nie może, i który за ucieczkę odpowiedzialnymъ jest według zasad Kodeksu kar głównychъ i poprawczychъ.

Godzina wyjścia, z powołaniem pozwolenia do takowego oraz powrotu w księdze na ten cel utrzymywanej z wszelką ścisłością zapisywane być mają.

§ 11.

Gdyby po uwolnieniu dłużnika z więzienia, z powodu niezłożenia funduszu na jego utrzymanie, tenże sam wierzyciel, który funduszu na dalsze utrzymanie złożyć zaniedbał, chciał powtórnie dłużnika osadzić, Nadzorca nie może przyjąć dłużnika do więzienia aż po złożeniu przez wierzyciela kosztów utrzymania na 6 miesięcy z góry.

§ 12.

Въ случаѣ возникшихъ затрудненій или недоумѣній въ отношеніи принятія въ арестъ, выпуска на свободу, или дальнѣйшаго задержанія арестованнаго должника, и въ другихъ какихъ бы то ни было случаяхъ, вытекающихъ изъ настоящей Инструкціи, Смотритель обязанъ представлять сомнительные вопросы на разрѣшеніе Предсѣдателя Гражданскаго Трибунала, и исполнить то, что будетъ имъ постановлено.

Г л а в а П.

Административная часть.

§ 13.

Надзоръ за арестованными должниками имѣть только цѣлью предупрежденіе ихъ побѣга, при чемъ предоставляется имъ полное право продовольствоваться на собственный счетъ соотвѣтственно ихъ званію и средствамъ. Свиданія арестованныхъ съ друзьями и родственниками, съ 10-и часовъ утра до заката солнца, воспрещаемы быть не могутъ; шумныя однакожь бесѣды, чрезмѣрное употребленіе горячихъ напитковъ и азартныя карточныя игры, воспрещенныя полицейскими правилами, не допускаются.

§ 14.

Въ ночное время, въ помѣщеніи ареста должны быть освѣщаемы только тюремные корридоры, комнаты же, занимаемыя арестантами, освѣщаются на ихъ собственный счетъ; равнымъ образомъ арестанты должны имѣть свою собственную постель и всѣ предметы, необходимые для ежедневнаго употребленія и удобства.

§ 15.

Всѣ комнаты и корридоры въ арестѣ должны быть ежедневно подметаемы и часто выкуриваемы; зимою же должны быть отапливаемы умѣренно. Посуда для естественной надобности должна храниться въ уединенномъ мѣстѣ, для избѣжанія зловонія въ комнатахъ, и должна быть ежедневно очищаема.

§ 16.

Такъ какъ кромѣ общей комнаты для арестантовъ, за которыхъ, согласно постановленію Совѣта Управленія Царства отъ 13 (25) Сентября 1832 года, слѣдуетъ уплачивать по

§ 12.

W razie zachodzących trudności lub wątpliwości przy przyjęciu do więzienia, wypuszczeniu na wolność, lub w samém zatrzymaniu dłużnika uwięzionego i w jakiegokolwiek rodzaju wypadkach z niniejszej Instrukcyi wynikających, Nadzorca, po rozwiązanie tych trudności lub wątpliwości winien się odwołać do decyzji Prezesa Trybunału Cywilnego i takową wykonać.

T Y T U Ł П.

Część Administracyjna.

§ 13.

Dozór nad dłużnikami w więzieniu osadzonemi rozciąga się jedynie do zabezpieczenia osób ich od ucieczki; wolność atoli żywienia się podług stanu i możności z własnych funduszów dozwolona im być powinna. Odwiedzanie przez przyjaciół i krewnych uwięzionego, od godziny 10 z rana do zachodu słońca, wzbronioném być nie może; wszelkie jednak zabawy głośnie, nadmierne używanie trunków, gry azardowne w karty, przepisami policyjnemi wzbronione, dopuszczane być nie mogą.

§ 14.

Światło w nocy tylko w korytarzach więziennych utrzymywane być winno, w izbach zaś przez więźni zajętych własnym ich kosztem dostarczane będzie, równie jak pościel i wszelkie przedmioty do wygody i użytku tychże potrzebne.

§ 15.

Wszystkie izby, korytarze więzienne winny być codzień zamiatane, a nawet często wykadzane; w czasie zaś zimy miernie opalane. Naczynia do odchodów powinny być w miejscu odosobnioném, dla uniknienia fetoru w izbach, ustawiane, i codziennie wypróżniane.

§ 16.

Gdy oprócz izby ogólnej dla aresztantów, za których, stosownie do postanowienia Rady Administracyjnej Królestwa z dnia 13 (25) Września 1832 roku, po rs. 4 kop. 50 miesięcznie zgóry

4 рубля 50 коп. ежемесячно впередъ, не смотря на то, будетъ ли заключенный въ арестъ должникъ содержаться въ ономъ цѣлый мѣсяцъ, или короче, то есть по 7 $\frac{1}{2}$ коп. сер. въ день на продовольствіе должника и столько же на расходы по содержанию мѣста заключенія, — устроены еще три отдѣльныя комнаты для желающихъ пользоваться ими, то Смотритель ареста, въ случаѣ поступившаго къ нему о томъ требованія, отводить таковыя комнаты съ платою по 15 коп. сер. въ день, которая вносится также за мѣсяцъ впередъ, отдѣльно отъ платы, взимаемой согласно § 5 настоящей Инструкціи на общіе расходы и продовольствіе. При чемъ о срокѣ найма, а также о фамилии должника, нанявшаго отдѣльную комнату, и о времени оставленія оной, Смотритель обязанъ представлять Магистрату рапорты, для веденія въ этомъ отношеніи надлежащаго контроля.

§ 17.

Если должникъ при заключеніи его въ арестъ или во время пребыванія въ ономъ окажется какое либо упорство, то Смотритель ареста доносить о томъ подлежащему Уголовному Суду для наказанія виновнаго по закону, а между тѣмъ въ избѣжаніе вредныхъ послѣдствій, которыя могли бы повлечь за собою поступки упрямаго должника, онъ въ правѣ отправить его на находящуюся при арестѣ гауптвахту, а если и эта мѣра окажется безуспѣшною, отнестись непосредственно къ Варшавскому Оберъ-Полиціймейстеру, о заключеніи упрямаго должника въ полицейскомъ арестѣ въ главной Ратушѣ впредь до восполнѣдованія судебного рѣшенія.

§ 18.

Въ случаѣ замѣченной болѣзни должника, или изъясненнаго кѣмъ либо изъ нихъ желанія оставить арестъ по причинѣ болѣзни, Смотритель долженъ въ первомъ случаѣ немедленно отнестись въ Врачебную Управу города Варшавы о командированіи на мѣсто Городскаго Врача, и если по мнѣнію сего послѣдняго окажется необходимымъ отправить должника на излеченіе, истребовать отъ него въ томъ медицинское свидѣтельство и представить этотъ предметъ на разрѣшеніе Предсѣдателя Трибунала, съ приложеніемъ къ представленію означеннаго свидѣтельства. Когда послѣдуетъ резолюція Предсѣдателя, разрѣшающая отправить должника въ больницу, Смотри-

оплачанемъ быть musí, bez względu, czyli osadzony dłużnik cały miesiąc lub krócej wysiadywać będzie, to jest po kop. sreb. 7 $\frac{1}{2}$ dziennie na żywność dla dłużnika i po tyleż na kosztu utrzymania domu więziennego, urządzone są oddzielne trzy pokoje dla osób, któreby onych żądały; przeto Nadzorca aresztu w każdym razie wniesionego o to żądania, pokoje takowe udzielać będzie za opłatą po kop. 15 dziennie, z góry także na miesiąc uiścić się powinna, oddzielnie od opłaty stosownie do § 5 niniejszej Instrukcyi na kosztu ogólne i żywienia pobranęj; zaś tak o dacie, od której, oraz o nazwisku dłużnika, któremu pokój takowy osobny wynajęty został, jak niemniej o dacie opuszczenia przez dłużnika takowego pokoju, Nadzorca rapporta Magistratowi zdawać będzie obowiązany, dla prowadzenia pod tym względem dokładnej kontroli.

§ 17.

Jeżeli dłużnik okaże się krnąbrnym, czy to przy osadzeniu go, czy też w czasie pobytu w areszcie, Nadzorca aresztu doniesie o tém właściwemu Karnemu Sądowi, dla ukarania winnego podług prawa, a tym czasem, w razie obawy złych skutków z postępowania krnąbrnego dłużnika, mocen jest odesłać go na odwach przy areszcie znajdujący się, a gdyby to nie skutkowało, odniesie się bezpośrednio do Warszawskiego Ober-Policmajstra, celem osadzenia krnąbrnego dłużnika w areszcie policyjnym w Ratuszu głównym, do decyzji Sądu.

§ 18.

W razie dostrzeżenia bezpośrednio słabości którego z dłużników, lub w przypadku, gdyby który z nich żądał wydalenia się z aresztu z powodu słabości, Nadzorca, w pierwszym razie winien natychmiast odnieść się do Urzędu Lekarskiego miasta Warszawy, o zesłanie na grunt Lekarza miejskiego, a jeżeli ten zaopiniuje, że dłużnik powinien być leczonym, ma natychmiast zażądać na to świadectwa od tegoż Lekarza i odnieść się w tej mierze do decyzji Prezesa Trybunału, przy dołączeniu takowego świadectwa. W razie decyzji Prezesa, zezwalającój na odesłanie dłużnika do szpitala, Nadzorca decyzję takową wykona i w aktach miejscowych zatrzyma; zaś alimenty, jakie Nadzorca mie-

тель исполняетъ оную и хранить ее въ дѣлахъ ареста; получаема же ежемѣсячно деньги по 7½ коп. на продовольствіе, отсылаетъ въ больницу, въ которую отправленъ больной должникъ, подъ ея росписку. Если же самъ должникъ требовать будетъ своего освобожденія изъ ареста по причинѣ болѣзни, то онъ долженъ посредствомъ своихъ родныхъ или знакомыхъ просить Врачебную Управу о командированіи на мѣсто Городскаго Врача, послѣ же выдачи симъ послѣднимъ свидѣтельства о болѣзни должника, Смотритель въ отношеніи исходатайствованія резолюціи Предсѣдателя Трибунала, храненія оной въ дѣлахъ, отправленія больного въ больницу и отсылки въ сію послѣднюю денегъ на продовольствіе, долженъ примѣняться къ вышеизложенному.

§ 19.

Репортъ о состояніи ареста представляется Смотрителемъ ежедневно въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Президенту города Варшавы, въ восемь часовъ утра.

ГЛАВА III.

Казначейская часть.

§ 20.

Въ отношеніи взиманія всѣхъ оборотовъ и платежей, поименованныхъ въ настоящей Инструкціи, а равно, въ отношеніи уплаты однихъ и передачи другихъ въ Казначейство и надлежащаго по сему предмету контроля, Смотритель долженъ примѣняться съ точностью къ нижеизложеннымъ правиламъ.

§ 21.

Сверхъ тюремной книги, поименованной въ главѣ I-ой настоящей Инструкціи, которая должна быть ведена Смотрителемъ указаннымъ тамъ же порядкомъ, Смотрителю выдана будетъ отъ Магистрата перенумерованная и засвидѣтельствованная квитанціонная книга, по прилагаемой формѣ, изъ которой онъ долженъ вырѣзывать квитанціи на всѣ вообще поступающіе къ нему взносы, отмѣчая, какъ на остающейся при корешкѣ книги части листа, на которой плательщикъ долженъ подписаться въ назначенномъ для сего мѣстѣ, такъ и на отрѣзкѣ вручаемомъ плательщику, внесенную сумму, съ означеніемъ рода

сięcznie odbiera, to jest po kop. 7½ na żywność, odsyłać będzie za pokwitowaniem szpitalowi, do którego chory oddany zostanie. Jeżeli zaś sam dłużnik żądać będzie wypuszczenia z aresztu z powodu słabości, winien jest przez pośrednictwo swojej rodziny lub znajomych wyjednać z Urzędu Lekarskiego zejście na grunt Lekarza miejskiego, a po wydaniu przez tegoż Lekarza świadectwa choroby dłużnika, Nadzorca co do wyjednania decyzji Prezesa Trybunału, zachowania jej w aktach, odesłania chorego do szpitala i przesyłania temuż szpitalowi kosztów alimentacyjnych, zastosuje się do tego, co dopiero wyżej powiedziano.

§ 19.

Rapport o stanie tego aresztu Nadzorca przedstawiać będzie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych ! Prezydentowi miasta codziennie o godzinie ósmej z rana.

T Y T U Ł III.

Część kassowa.

§ 20.

Pod względem poboru wszelkich opłat i należności, niniejszą Instrukcją wzmiankowanych, pod względem wypłaty jednych, a przelewu drugich do Kasy dochodów skarbowych, oraz dokładnej tego wszystkiego kontroli, Nadzorca winien ściśle zastosować się do poniższych przepisów.

§ 21.

Oprócz księgi więzienniej, wzmiankowanej w tytule I-m niniejszej Instrukcyi, którą Nadzorca zapełniać winien w sposób tamże przepisany, Nadzorca mieć będzie udzielony przez Magistrat oparafowany i poświadczony kwitaryusz, wedle załączonego wzoru, którego wycinkami kwitować będzie wszelkie w ogólności wpływy na jego ręce składane, zamieszczając, tak na grzbiecie tegoż kwitaryusza, na którym wnoszący opłatę w miejscu na to przeznaczonem podpisać się winien, jakoteż na jego wycinku, wnoszącemu doręczającym się, sumę uiszczoną, obok tytułu

платы, къ которому она относится, съ тѣмъ, что платежи эти будутъ помѣщаемы въ слѣдующемъ порядкѣ:

- 1) квартирныя деньги:
 - a) обыкновенныя,
 - b) за отдѣльную комнату;
- 2) кормовыя деньги.

§ 22.

Всѣ взносы записываются Смотрителемъ въ отдѣльные контроли, заведенные сообразно наименованіямъ этихъ взносовъ, а именно:

1) Контроль взноса денегъ за квартиру, веденный по приложенной формѣ, будетъ заключать въ себѣ двѣ графы сбора, именно: за обыкновенную квартиру и за отдѣльную комнату.

Взносъ за отдѣльную комнату помѣщается всегда, для удобнѣйшаго контроля, возлѣ обыкновенной квартирной платы, вносимой однимъ и тѣмъ же должникомъ. Возлѣ цифръ этихъ взносовъ помѣщать всегда слѣдуетъ статьи квитанціонной книги, къ коимъ они относятся. Согласіе сего контроля съ квитанціонною книгою будетъ доказательствомъ правильности счетовъ, передачу же этихъ взносовъ въ Казначейство слѣдуетъ оправдывать при мѣсячныхъ или чрезвычайныхъ ревизіяхъ квитанціями означеннаго Казначейства.

2) Контроль кормовыхъ денегъ, веденный по приложенной формѣ, долженъ заключать въ себѣ, во первыхъ, означеніе фамилій лицъ, вносящихъ эти деньги, а, во вторыхъ, должниковъ, въ пользу которыхъ онѣ представлены, съ ссылкой на статьи квитанціонной книги, съ которою контроль этотъ долженъ всегда согласоваться.

Такъ какъ случается, что должникъ, для котораго представлены кормовыя деньги, выходитъ изъ ареста до истеченія мѣсяца, и какъ въ такомъ случаѣ не израсходованныя на продовольствіе деньги возвращаются уплатившему оныя кредитору, то послѣдняя графа сказаннаго контроля, подъ заглавіемъ: „уплачено“, заключать будетъ сумму, издержанную должникомъ, и сумму возвращенную кредитору, обѣ же эти суммы должны равняться общей суммѣ поступившихъ и записанныхъ въ квитанціонной книгѣ взносовъ, росписка же въ означенномъ контролѣ должника или кредитора, а смотря по обстоятель-

оплаты, до какого она się odnosi, a które to opłaty będą wymienione w porządku następującym:

- 1) komorne:
 - a) zwykłe;
 - b) z oddzielnego pokoju;
- 2) alimenty.

§ 22.

Każdy wpływ Nadzorcy wprowadzi w oddzielne kontrole, które będą zaprowadzone odpowiednio tytułowi takowych wpływów, a mianowicie:

1) Kontrola wpływu komornego, utrzymywana wedle załączonego wzoru, mieścić w sobie będzie dwie rubryki komornego, to jest zwykłego i za oddzielny pokój.

Wpływ za oddzielny pokój zawsze zamieszczany być ma obok wpływu zwykłej opłaty przez jednego i tegoż samego dłużnika uiśczonej, a to, aby łatwiej kontrolowanym być mógł. Obok cyfry takowych wpływów zamieszczać zawsze należy pozycye kwitariusza, do jakich one się odnoszą. Zgodność takowej kontroli z kwitariuszem będzie cechą dokładności działania; zaś przelew tych wpływów do Kassy dochodów skarbowych, kwitami téjże Kassy, przy rewizjach miesięcznych lub nadzwyczajnych, usprawiedliwiany być winien.

2) Kontrola kosztów alimentacyjnych, wedle załączonego wzoru prowadzona, obejmować będzie najprzód osoby, które takowe koszta składają, a następnie dłużników, na rzecz których będą one złożone, zawsze z powołaniem się do pozycyi kwitariusza, z którym powinna być w zupełnej zgodności.

A ponieważ zdarza się, że dłużnik, dla którego koszta te są składane, wydała się z aresztu przed upływem miesiąca, i w tym razie alimenty niewydatkowane wierzycielowi, który one uiścił, o tyle do zwrotu przypadają, zatem w kontroli rzeczzonej ostatnia rubryka pod tytułem: „wyplacono“ obejmować będzie sumę przez dłużnika pobraną, oraz sumę wierzycielowi zwróconą, obiedwie wyrównywać powinny całości nastąpionego jawnego w kwitariuszu wpływu; pokwitowanie zaś w téjże samej kontroli, przez podpis dłużnika lub wierzyciela, a w miarę okoliczności przez tych obydwóch razem, stanowić będzie dowód wydatku. Dla

ствамъ и обоимъ вмѣстѣ, будетъ служить доказательствомъ, произведеннаго расхода. Поэтому, при мѣсячныхъ ревизіяхъ по мѣрѣ оказавшихся въ этомъ контролѣ росписокъ, оправдываемы будутъ издержки Смотрителя на продовольствіе должниковъ, остальное же Смотритель обязанъ предъявить при мѣсячныхъ и чрезвычайныхъ ревизіяхъ наличными деньгами. Если же въ случаѣ, приведенномъ выше въ главѣ II-й, деньги на продовольствіе отосланы въ больницу, въ которую больной должникъ поступилъ на излеченіе, то расходъ оныхъ долженъ быть оправданъ квитанціею Управленія той же больницы.

§ 23.

Такъ какъ плата за квартиру вносится впередъ, то Смотритель, не передерживая у себя этихъ взносов, долженъ отсылать оные чрезъ каждые 6 дней въ Казначейство. При мѣсячной же и чрезвычайной ревизіи, Рахмистръ, ревизующій всѣ книги и контроли Смотрителя, свѣряетъ вѣдомость деньгамъ поступившимъ за квартиры, и по засвидѣтельствованіи согласія оной съ означенными книгами и квитанціями Казначейства на отосланныя суммы, представляетъ оную въ Магистратъ. Что же касается взноса денегъ за наемъ отдѣльныхъ комнатъ, сравниваетъ срокъ, за который причитается квартирная плата съ означеннымъ выше рапортомъ Смотрителя, представленнымъ въ Магистратъ объ отводѣ отдѣльной комнаты, а также съ общимъ контролемъ ареста и частнымъ контролемъ взноса квартирныхъ денегъ.

§ 24.

Смотритель обязанъ буквально исполнять всѣ условія и оговорки настоящей Инструкціи. Въ обезпеченіе сего, а преимущественно цѣлости денежныхъ взносов, онъ обязанъ представить залогъ въ количествѣ 150 руб. сер. (*), прописью сто пятьдесятъ рублей серебромъ, наличными деньгами или закладными листами Земскаго Кредитнаго Общества съ купонами, или ипотечнымъ поручительствомъ и отвѣчать будетъ, какъ этимъ залогомъ, такъ и всѣмъ своимъ движимымъ и недвижи-

(*) Распоряженіемъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отъ 4 (16) Іюля 1849 года, за № 5,989/26,157, помѣщеннымъ ниже, залогъ этотъ уменьшенъ до 50 руб. сер.

того, при ревизіи мѣсячной, о ile okaże się w tej kontroli takichъ подписовъ, o tyle wydatek Nadzorcy na koszta alimentacyjne za usprawiedliwiony przyjęty zostanie, resztę zaś w gotowiźnie przy rewizjachъ mѣсячныхъ i nadzwyczajnychъ Nadzorca okazywać będzie obowiązany. Jeżeli zaś w przypadku, powyżej w tytule II-m opisanymъ, alimenta szpitalowi, do którego dłużnikъ jako chory został odesłany, wypłacone będą, wydatek takichъ alimentówъ kwitemъ administracyi tegoż szpitala usprawiedliwionymъ być winien.

§ 23.

Ponieważ opłata komornego uiszczaną bywa anticipative, zatem Nadzorca, wpływówъ takichъ nie przetrzymującъ, najdalej co dni 6 przelewъ onychъ do Kassы dochodówъ skarbowychъ dopełniać będzie. Przy rewizyi zaś mѣсяcznej lub nadzwyczajnej, Rachmistrzъ rewidujący wszystkie księgi i kontrole u Nadzorcy, sprawdzającъ wykazъ wpływu komornianego, co do zgodności z temi księgami i kwitami Kassы z dopełnionego przelewu poświadczать i Magistratowi przedstawiać będzie. Co zaś dotyczy wpływu komornego z oddzielnychъ pokoi, czasъ za jaki ono przynależało porówna z raportemъ Nadzorcy, złożonymъ Magistratowi o wydzieleniu tego osobnego pokoju, powyżej zastrzeżonymъ, oraz z kontrolłą ogólną więzienną i szczegółową wpływu komornianego.

§ 24.

Warunki i zastrzeżenia niniejszej Instrukcyi Nadzorca jaknajliteralniej spełniać jest obowiązany. Na pewność tego, a głównie całości wpływówъ, złożyć winien kaucyę w ilości rubli sr. 150 (*), wyraźnie rub. srebremъ sto pięćdziesiąt, w gotowiźnie lub listachъ zastawnychъ Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego z kuponami, albo hypotecznie zabezpieczoną, i z tej kaucyi, jakoteż z wszelkiego majątku ruchomego i nieruchomego, jaki dziś ma

(*) Rozporządzeniemъ Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznychъ i Duchownychъ z dnia 4 (16) Lipca 1849 roku, Nr. 5,989/26,157, poniżej zamieszczonémъ, obniżoną została kaucya ta do rs. 50.

мы мѣ имуществомъ, каѣимъ владѣть нынѣ или можетъ владѣть въ будущемъ времени, а также и лично.

Варшава, 27 Ноября (9 Декабря) 1848 года.

По порученію Главнаго Директора, Предсѣдательствующаго въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ (подписано) *Бруевичъ*.

№ 3.

Распоряженіе объ уменьшеніи размѣра залога, представляемаго Смотрителемъ долговаго ареста, съ 150 до 50 руб. с.

(4 (16) Іюля 1849 года.)

Магистрату города Варшавы.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Согласно инструкціи, изданной Правительственною Коммисіею 27 Ноября (9 Декабря) 1848 года, для здѣшняго долговаго ареста, Смотритель обязанъ представить залогъ въ количествѣ 150 руб. сер.

Понуждаемый къ представленію сего залога, Смотритель сказаннаго ареста Рауеръ, вошелъ, посредствомъ Магистрата, съ прошеніемъ о томъ, чтобы по вниманію къ незначительности ввѣряемыхъ ему, по правиламъ вышеупомянутой инструкціи, суммъ заведенія и къ незажиточному его состоянію, онъ могъ быть освобожденъ отъ представленія означеннаго залога, тѣмъ болѣе, что не представлялъ его по настоящее время, не смотря на то, что въ рукахъ его нерѣдко находились значительныя суммы, или же по крайней мѣрѣ, чтобы на счетъ сего залога производимъ былъ изъ мѣсячнаго его жалованья соразмѣрный вычетъ.

По разсмотрѣніи сего прошенія, и по соглашенію по сему предмету съ Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства, принимая во вниманіе:

что, согласно ст. 10 вышеприведенной инструкціи, частныя долги, по поводу которыхъ послѣдовало задержаніе долж-

lub w przyszłości mieć może, oraz z osoby będzie odpowiedzialnym.

w Warszawie, dnia 27 Listopada (9 Grudnia) 1848 roku.

Z polecenia Dyrektora Głównego, Prezydującego w Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radea Stanu (podpisano) *Bruciewicz*.

№ 3.

Rozporządzenie obniżające wysokość kaucyi złożyć się winnej przez Nadzorcę aresztu cywilnego dłużników z rub. 150 do rs. 50.

(d. 4 (16) Lipca 1849 r.)

Do Magistratu miasta Warszawy.

KOMISYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Według Instrukcyi, pod dniem 27 Listopada (9 Grudnia) 1848 roku dla nadzoru tutejszego aresztu dłużników, przez Komisję Rządową przepisanej, obowiązany jest Nadzorca składać kaucyę w ilości rs. 150

O złożeniu tej kaucyi naglony Nadzorca pomienionego aresztu, Rauer, zaniósł, za pośrednictwem Magistratu prośbę, iżby ze względu, że powierzane mu fundusze zakładu, z przepisów powołanej Instrukcyi, są nader szczupłe, i że stan jego jest zupełnie niezamożny, od kaucyi takowej uwolnionym był, tém bardziej, gdy onę dotąd nie składał, pomimo, że nieraz znaczne w rękę jego zostawały fundusze, lub też w ostatnim razie, iżby na poczet onę z pensyi jego miesięcznej stosunkowa kwota straconą była.

W rozpoznaniu tej prośby, oraz po zniesieniu się w tym względzie z Komisją Rządową Przychodów i Skarbu, biorąc na uwagę:

że według artykułu 10-go powyższej Instrukcyi, długi prywatne, z powodu których zatrzymanie dłużnika ma miejsce, jako-

ника, а также суммы на возмещение издержек по заключению должника и содержанию его в арест, представляемые досель на руки Смотрителю, должны быть ныне отсылаемы должниками прямо в Польский Банк, на руках же у Смотрителя оставаться будут только короткое время: квартирные деньги, которые согласно ст. 23 той же Инструкции должны быть каждые 6 дней вносимы в Казначейство, и кормовые деньги на продовольствие арестованного, представляемые на 30 дней, считая по 7½ коп. в день, взыскателем, заключившим должника в арест, которые уплачиваются должнику на руки;

что оклад жалованья Смотрителя, получающего только 150 руб. сер. в год, составляет затруднение в представлении залога в таком же самом количестве, и, наконец,

что поступающие за квартиру и передаваемые в Казначейство взносы, по опыту последних восьми лет простирались до 600 руб. сер. в год, следовательно на руках у Смотрителя находилось бы в течении месяца не более 50 руб. с.,—

Правительственная Коммисия дозволяет уменьшить залог Смотрителя долгового ареста до 50 руб. сер. и, ссылаясь на рапорт Магистрата от 7 (19) Апреля с. г., за № 10,266, предписывает ему взыскать безотлагательно с Г. Рауера этот залог и тщательно наблюдать за передаче им всех взносов в подлежащее Казначейство в положенный срок.

О последующем Коммисия предписывает представить рапорт.

Варшава, 4 (16) Июля 1849 года.

По поручению Главного Директора, Директор Отделения,
Действительный Статский Советник (подписано) *Бруевич*.

№ 5,989/26,157.

тѣмъ fundusze potrzebne na zwrot kosztów uwięzienia dłużnika i kosztów wyłożonych na utrzymanie jego w więzieniu, które dotąd składanemi były do rąk Nadzorcy, mają być teraz odsyłane przez dłużników wprost do Banku Polskiego, a w ręku Nadzorcy pozostawać tylko będzie na czas krótki fundusz na komorne,— który, według artykułu 23-go téż instrykcyi, co dni 6 do Kassy skarbowej wnoszony być ma,—i fundusz na żywność uwięzionego, na dni 30-ci przez osadzającego w więzieniu dłużnika po kopiejek 7½ licząc dziennie składany i do rąk dłużnika uiszczać się mający;

że płaca Nadzorcy wynosi tylko rs. 150 rocznie, co stanowi trudność złożenia kaucyi w takiej samej ilości;

że nakoniec wpływy osiąmane za komorne, które wnoszone są do Kassy skarbowej, jak rezultat z ostatnich lat ośmiu przekonywa, dochodziły rocznie summy rs. 600, a zatem przez ciąg miesiąca Nadzorca miałby w swoim ręku funduszu nie więcej jak rs. 50;

Kommissya Rządowa zezwala na obniżenie kaucyi Nadzorcy aresztu dłużników do rs. 50, i w odniesieniu się do rapportu Magistratu z dnia 7 (19) Kwietnia roku bieżącego, Nr. 10,266, poleca mu niezwłoczne ściąganie od P. Rauera takowej, i zarazem troskliwie czuwanie, aby on wszelkie wpływy w terminie przepisany do Kassy właściwej wnosił.

Rapport o skutku zastrzega.

w Warszawie, dnia 4 (16) Lipca 1849 r.

Z polecenia Dyrektora Głównego, Dyrektor Wydziału,
Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Brujewicz*.

Nr. 5,989/26,157.

N° 4.

Распоряженіе, указывающее порядокъ выдачи дозволенія на временную отлучку должника изъ долговаго ареста.

(26 Августа (7 Сентября) 1855 года.)

Магистрату города Варшавы.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Чиновники, командированные для производства ревизіи здѣшняго долговаго ареста, нашли въ книгѣ сего ареста отмѣтки кредиторовъ, разрѣшающіе заключеннымъ ими въ арестъ должникамъ отлучаться въ городъ на одинъ часъ. Такъ какъ инструкція, предписанная для сказаннаго ареста не предвидѣла подобныхъ случаевъ и не указала порядка дѣйствія относительно выдачи дозволеній на столь кратковременную отлучку, то Магистратъ, побуждаемый замѣчаніемъ означенныхъ чиновниковъ, помѣщеннымъ въ протоколъ ревизіи и находя, что, по неимѣнію по сему предмету разрѣшенія, Смотритель могъ бы подвергнуться отвѣтственности, испрашивалъ разрѣшенія Правительственной Коммисіи: можетъ ли должникъ быть освобожденъ Смотрителемъ, по крайней мѣрѣ на одинъ часъ, на основаніи дозволенія на временную отлучку изъ ареста, записаннаго въ тюремной книгѣ самымъ кредиторомъ или доставившимъ должника въ арестъ Судебнымъ Приставомъ.

Вслѣдствіе сего, Правительственная Коммисія отъ 19 (31) Марта сего года, за № 10,417, предписала Магистрату донести, было ли учинено по сему предмету сношеніе съ Предсѣдателемъ Трибунала, и въ какомъ смыслѣ разрѣшенъ этотъ вопросъ судебною властью.

Согласно рапорту Магистрата отъ 18 (30) Мая сего года, за № 18,875, Предсѣдатель Гражданскаго Трибунала Варшавской губерніи отъ 9 (21) Мая сего года, объявилъ Магистрату, что временное освобожденіе должниковъ изъ ареста, зависитъ не отъ кредитора, но отъ Предсѣдателя Трибунала, такъ какъ со времени приведенія судебного рѣшенія въ исполненіе Предсѣдателю исключительно служить право опредѣлять дальнѣйшій порядокъ исполненія онаго.

N° 4.

Rozporządzenie wskazujące, w jakiej drodze może nastąpić chwilowe wypuszczenie dłużnika z aresztu cywilnego.

(d. 26 Sierpnia (7 Wszeźnia) 1855 r.)

Do Magistratu miasta Warszawy.

KOMMISSYA RZĄDOWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I DUCHOWNYCH.

Delegowani, odbywający rewizyę tutejszego aresztu prywatnego dłużników, znaleźli w księdze tegoż aresztu odnotowanie zezwolenia wierzycieli do wyjścia osadzonych w nim na miasto na godzinę jedną, a że Instrukcyja dla rzeczonego aresztu przepisana nie przewidywała takiego wypadku, i formy postępowania przy dozwalaniu wyjścia na tak krótki czas nie przepisała, Magistrat powodowany uwagą rzeczonych delegowanych, w protokóle rewizyi zamieszczoną, i znajdując, że z powodu braku decyzyi w tej mierze, Nadzorca mógłby się na odpowiedzialność narazić, upraszał Kommissyę Rządową o wyrzeczenie, czy na mocy takowego zezwolenia na czasowe wyjście z aresztu, w księdze miejscowej przez samego wierzyciela, lub osadzającego Komórniką piśmiennie zamieszczonego, może być dłużnik uwalniany przez Nadzorcę przynajmniej na jedną godzinę.

Z tego względu, reskryptem Kommissyi Rządowej z dnia 19 (31) Marca roku bieżącego, Nr. 10,417, poleconém było Magistratowi donieść, czy odnoszono się w tym względzie do Prezesa Trybunału, tudzież czy i jaka zapadła decyzya władz sądowych.

Według rapportu Magistratu z dnia 18 (30) Maja roku bieżącego, Nr. 18,875, Prezes Trybunału Cywilnego Gubernii Warszawskiej pod dniem 9 (21) Maja roku bieżącego oświadczył mu, że chwilowe uwalnianie dłużników z aresztu, nie od wierzyciela lecz od Prezesa Trybunału jest zawisłe, gdy bowiem wyrok został w egzekucyę wprowadzony, jedynie Prezes sposób egzekucyi oceniać ma władzę.

Принимая въ уваженіе, что изложенный въ отвѣтъ Предсѣдателя Трибунала порядокъ дѣйствія согласенъ съ духомъ закона и предупреждаетъ злоупотребленія, Правительственная Коммисія предписываетъ Магистрату издать кому слѣдуетъ распоряженіе, что кредитѣрь не въ правѣ ни подъ какимъ предлогомъ, выдавать частнымъ образомъ дозволеніе на временную отлучку заключеннаго въ арестъ должника, и что это право предоставлено только подлежащему судебному мѣсту, по опредѣленію котораго послѣдовало личное его задержаніе.

Варшава, 26 Августа (7 Сентября) 1855 года.

По порученію Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія,
Тайный Совѣтникъ (подписано) *Бруевичъ*.

№ 4,923/20,848.

№ 5.

Постановленіе о возвышеніи платы, вносимой на содержаніе лицъ, подвергнутыхъ за долги аресту.

(17 (29) Декабря 1863 года.)

По указу Его Величества

АЛЕКСАНДРА II-го,

ИМПЕРАТОРА и САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССІЙСКАГО, ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,
и проч., проч., проч.

Совѣтъ Управленія Царства,

принявъ во вниманіе, что опредѣленная 3-ю статьею постановленія его отъ 13 (25) Сентября 1832 года, плата, которую заимодавцы, подвергающіе должниковъ по судебнымъ приговорамъ личному задержанію, обязаны вносить на содержаніе тѣхъ же должниковъ, оказывается нынѣ, при возвысившихся цѣнахъ на жизненные припасы и другія потребности недостаточною; — по представленію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, съ Высочайшаго Его Императорскаго Величества разрѣшенія, постановилъ и постановляетъ:

Зважая, że taka forma postępowania, o jakiej w odpowiedzi Prezesa Trybunału mowa, zgodną jest z duchem prawa i zapobiega nadużyciom, Kommissya Rządowa poleca Magistratowi wydać komu wypada zarządzenie, iż pod żadnym pozorem wierzyciel nie ma możliwości, w sposobie prywatnym, zezwalać na wypuszczenie chwilowe zatrzymanego w areszcie dłużnika, i że to tylko właściwa władza sądowa, która zatrzymanie w areszcie upoważniła, dozwalać jest mocną

в Варшавіе, дня 26 Сіерпня (7 Września) 1855 r.

Z polecenia Dyrektora Głównego, Dyrektor Wydziału,
Tajny Radca (podpisano) *Bruiewicz*.

Nr. 4,923/20,848.

№ 5.

Postanowienie, podwyższające opłaty na utrzymanie osób, za długi w aresztach osadzonych.

(d. 17 (29) Grudnia 1863 r.)

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO

ALEXANDRA II-go,

CESARZA WSZECH ROSSYJ, KRÓLA POLSKIEGO,
etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Zważając, iż oznaczona artykułem 3-im postanowienia jej z dnia 13 (25) Września 1832 roku opłata, jaką wierzyciele osadzający w aresztach osoby za długi wyrokami sądowymi pod przymusem osobistym skazane, obowiązani są wносить na utrzymanie tychże osób, nie odpowiada obecnie potrzebie z powodu podrożenia artykułów do życia i wszelkich innych potrzeb, na przedstawienie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, z mocy Najwyższego upoważnienia, stanowi:

Ст. 1.

Вносимая до сихъ поръ заимодавцами на содержание лицъ, подвергнутыхъ за долги аресту, плата по 15 коп. въ день съ человѣка, увеличивается до двадцати четырехъ копѣекъ, а именно:

- а) на продовольствіе, съ $7\frac{1}{2}$ до 12 копѣекъ;
- б) на издержки по управленію тюрьмою равномерно съ $7\frac{1}{2}$ до 12 копѣекъ въ день, съ каждаго заключеннаго должника.

Ст. 2.

Существующій нынѣ порядокъ взноса этой платы заимодавцами, остается и впредь въ своей силѣ.

Ст. 3.

Исполненіе сего постановленія, которое должно быть опубликовано посредствомъ припечатанія въ газетахъ и внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственныя Комисіи: Внутреннихъ Дѣлъ и Юстиціи, по принадлежности.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія Царства, 17(29) Декабря 1863 года (*).

Намѣстникъ, Генераль-Адъютантъ (подписано) *Графъ Бергъ*.

(*) Настоящее постановленіе Правительственною Комисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ сообщено 11 (23) Января 1864 года, за 287/1,065, всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ и Магистрату г. Варшавы для надлежащаго исполненія.

Art. 1.

Uiszczana dotąd przez wierzycieli, na utrzymanie osób za długi w aresztach osadzonych, opłata po kop. srebr. 15 dziennie od głowy, podwyższa się do kopiejek dwudziestu czterech, mianowicie:

- a) na życie, z kop $7\frac{1}{2}$ do kopiejek 12;
- b) na wynagrodzenie kosztów administracyi więziennój, podobnie z kop. $7\frac{1}{2}$ do kop. 12 dziennie na osadzonego w areszcie dłużnika.

Art. 2.

Dotychczasowy sposób wnoszenia, téj opłaty przez wierzycieli, pozostaje w swéj mocy.

Art. 3.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które przez pisma publiczne ma być ogłoszone i w Dzienniku Praw zamieszczone, porucza się Kommissyom Rządowym Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, w czym do której należy.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnej Królestwa, d. 17 (29) Grudnia 1863 roku (*).

Namiestnik, Jenerał-Adjutant (podpisano) *Hrabia Berg*.

(*) Postanowienie to zakomunikowane zostało przez Kommissyę Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych d. 11 (23) Stycznia 1864 r., za Nr. 287/1065, Rządom Gubernialnym i Magistratowi miasta Warszawy, dla należytego wykonania.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

По Высочайшему повелению, сообщенному в отзыве Тайного Советника Старынкевича от 9 (21) Октября 1864 года, за № 349, приказано было собрать и напечатать в русском и польском текстах действующие в Царстве Польском административные законы.

Исполнение сей Высочайшей воли Его Императорскому Величеству благоугодно было возложить на чиновников Канцелярии Государственного Совета Царства при содействии лиц, командированных из всех Правительственных Комиссий и других местных высших учреждений. Общее распоряжение работами и надзором за редакторами Сборника по Высочайшему повелению поручено Тайному Советнику Сенатору Арцимовичу, впоследствии же, по случаю назначения его в другую должность, с 13 (25) Апреля 1866 года вверено Действительному Тайному Советнику Сенатору Фундуклею.

В исполнение сего Высочайшего повеления, Учредительный в Царстве Польском Комитет, постановлением 23 Февраля (7 Марта) 1865 года, предписав все нужные для совершения сего труда материалы сосредоточить в Канцелярии Государственного Совета Царства, ближайшее непосредственное наблюдение за работами по изданию Сборника поручил Статс-Секретарю помянутого Совета Зелинскому, и, сверх того, определил, в видах соблюдения во всем Сборник одинаковой системы, составить для рассмотрения импьющих быть собранными материалов четыре особые Отделе-

ZAKOŃCZENIE.

Rozkazem NAJWYŻSZYM, oznajmionym w odezwie Rady Tajnego Starynkiewicza z dnia 9 (21) Października 1864 roku, Nr. 349, poleconém zostało zebranie i wydrukowanie, w języku polskim i ruskim, przepisów administracyjnych, obowiązujących w Królestwie Polskiem.

Spełnienie tej woli NAJJAŚNIEJSZY PAN poruczyć raczył urzędnikom Kancellaryi Rady Stanu Królestwa, przy pomocy osób delegowanych przez Kommissye Rządowe, oraz inne władze wyższe; zwierzchni zaś nadzór nad tą pracą włożył na Radcę Tajnego Senatora Arcimowicza, a następnie, po przejściu jego na inne urzędowanie, nadzór pomieniony od dnia 13 (25) Kwietnia 1866 roku poruczony został Rzeczywistemu Radcy Tajnemu, Senatorowi Fundukle-
jowi.

W wykonaniu tej woli MONARSZEJ, Komitet Urządzający w Królestwie Polskiem, decyzją z d. 23 Lutego (7 Marca) 1865 r., zalecając zgromadzić wszelkie potrzebne dla dokonania tej pracy materiały w Kancellaryi Rady Stanu Królestwa, bliższy, bezpośredni kierunek nad zamierzonym wydaniem Zbioru przepisów powierzył Sekretarzowi Stanu wspomnianej Radzie, Zielińskiemu, a nadto postanowił, aby, celem zachowania jednolitości systematu w całym Zborze, dla przygotowania i rozpatrzenia wszystkich materiałów, utworzyć cztery oddzielne Wydziały, każdy złożony z trzech Referendarzy Stanu i urzędników od Władz delegowanych tak,

нія, каждое из трех Статс-Референдаріевъ и изъ чиновниковъ, командированныхъ отъ подлежащихъ ведомствъ, такимъ образомъ, чтобы въ каждомъ Отдѣленіи находился одинъ изъ участвующихъ въ работахъ другаго Отдѣленія Статс-Референдаріевъ, и чтобы тѣмъ самыя Отдѣленія эти состояли въ постоянной между собою связи. Отдѣленія эти были слѣдующія: 1) Народнаго Просвѣщенія; 2) Юстиціи; 3) Внутреннихъ Дѣлъ; и 4) Финансовъ.

Велѣвъ за симъ Учредительный Комитетъ, постановленіемъ отъ 13 (25) Апрѣля 1865 года, устанавливая подробности исполненія работъ, предписалъ: чтобы Сборники постановлений, относящихся къ разнымъ отраслямъ управленія, если въ основаніе ихъ не было издано органическихъ уставовъ, раздѣлены были на особые отдѣлы съ изложеніемъ распоряженій въ хронологическомъ порядкѣ и снабжены въ концѣ оглавленіемъ заключающихся въ нихъ предметовъ.

Примѣнительно къ предначертанной программѣ, Сборникъ административныхъ постановлений по ведомству Внутреннихъ Дѣлъ раздѣленъ на шесть главныхъ частей, а именно:

Часть I-я, о городскомъ хозяйствѣ провинціальныхъ городовъ, состоитъ изъ трехъ томовъ, (изъ коихъ послѣдній заключаетъ двѣ книги) и изъ такого же числа томовъ дополнительныхъ;

Часть II-я, о промышленности и способствующихъ оной заведеніяхъ, состоитъ изъ двухъ томовъ;

Часть III-я, о благотворительныхъ заведеніяхъ — изъ пяти томовъ;

Часть IV-я, о гминныхъ повинностяхъ — изъ двухъ томовъ;

Часть V-я, о хозяйственномъ управленіи города Варшавы — изъ трехъ томовъ;

aby w kaŹdym Wydziale zasiadał jeden z Referendarzy Stanu, uczestniczący zarazem w pracach innego Wydziału, iżby tym sposobem wszystkie Wydziały zostawały w ciągłym między sobą związku. Wydziały te były następujące: 1) Oświecenia Publicznego; 2) Sprawiedliwości; 3) Spraw Wewnętrznych; i 4) Skarbu.

Następnie, postanowieniem z d. 13 (25) Kwietnia 1865 roku, Komitet Urządzający, jako zasadę do ułożenia programu pracy wskazał, aby Zbiory przepisów różnych gałęzi służby, o ile te nie miały ustaw organicznych, podzielone były na szczegółowe Działy, w których porządkiem chronologicznym zamieszczać należy odpowiednie rozporządzenia, a w końcu spis zawartych w nich przedmiotów.

W zastosowaniu się do takiego zarysu programu, Zbiór przepisów administracyjnych Wydziału Spraw Wewnętrznych podzielony został na sześć głównych części, a mianowicie:

Część I-sza, o gospodarstwie miast prowincjonalnych, składająca się z 3-ich tomów (z tych ostatni w dwóch księgach), oraz z takiejże liczby tomów dodatkowych;

Część II-ga, o przemyśle i zakładach przemysł posilających, 2 tomy;

Część III-cia, o zakładach dobroczynnych, 5 tomów;

Część IV-ta, o powinnościach i usługach gminnych, 2 tomy;

Część V-ta, o zarządzie gospodarczym miasta Warszawy, 3 tomy;

Часть VI-я, о мьстах заключенія — изъ четырехъ томовъ.

Въ составъ Отдѣленія Внутреннихъ Дѣлъ, состоявшаго съ самаго начала его образованія до окончанія работы подъ руководствомъ Статс-Секретаря Зелинскаго, назначены были первоначально Статс-Референдаріи: Рогозинскій, Стемповскій и Вържинскій, которые въ послѣдствіи, по случаю назначенія первыхъ двухъ въ другія должности и увольненія отъ службы послѣдняго съ упрядненіемъ Государственнаго Совѣта, замѣнены Статс-Референдаріями Собоцкимъ и Мавевскимъ и Вице-Референдаріемъ Вакре. Со стороны же Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ назначены были въ составъ Отдѣленія, для специальныхъ занятій по составленію Сборника постановленій: Части I, IV и V-й — Вице-Директоръ Отдѣленія Общаго Управленія Хлѣбовскій; Части II и VI-й — Инспекторъ тюремъ въ Царствѣ, Кольсдорфъ; и части III-й — Дѣлопроизводитель Главнаго Попечительнаго Совѣта Благотворительныхъ Заведеній, Круцинскій.

Переводъ польскаго текста всего Сборника на русскій языкъ, а именно тѣхъ распоряженій, которыя не были изданы первоначально въ русскома текстъ, порученъ былъ частнымъ переводчикамъ, окончательная же редакція изготовленныхъ переводовъ ввѣрена была Чиновнику Учредительнаго Комитета, Кулишу, при содѣйствіи Чиновника Министерства Финансовъ, Россета, и Чиновника Юридической въ Царствѣ Коммисіи, Круповича.

Надзора за изданіемъ въ печати всего Сборника возложено было на Вице-Референдаріевъ: Вакре и Злоташевскаго, и Секретарей Гарбинскаго и Грушецкаго, по случаю же смерти Вице-Референдарія Злоташевскаго, онъ былъ замѣненъ Вице-Референда-

Часть VI-та, о аresztach i więzieniach, 4 tomy.

Do składu Wydziału Spraw Wewnętrznych, który od rozpoczęcia aż do ukończenia prac swoich pozostawał pod przewodnictwem Sekretarza Stanu Zielińskiego, powołani byli pierwsiastkowo Referendarze Stanu: Rogoziński, Stępowski i Bierzyński, następnie, skutkiem przejścia dwóch pierwszych na inne urzędowanie, oraz wyjścia ze służby ostatniego z nich, po zniesieniu Rady Stanu, zastąpieni zostali przez Referendarzy Stanu: Sobockiego i Majewskiego oraz Vice-Referendarza Vacqueret. Ze strony zaś Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych do składu Wydziału przeznaczeni byli: Vice-Dyrektor Wydziału administracyi ogólnej Chlebowski, — do Zbioru przepisów Części I, IV i V-tęj; Inspektor objazdowy więzień w Królestwie Kohlsdorf — do Części II i VI-tęj; oraz Referent Rady Głównej Opiekuńczej Zakładów Dobroczynnych Kruszczyński — do części III-jej.

Przełożenie całego zbioru na język ruski, o ile pomieszczone rozporządzenia nie miały już poprzednio tekstu ruskiego, poruczone zostało tłumaczom prywatnym, a ostateczną redakcyę przygotowanych przekładów powierzono urzędnikowi Komitetu Urządzającego w Królestwie Połskiem Kuliszowi, przy pomocy urzędnika Ministerstwa Finansów Rosseta, i urzędnika Kommissyi Prawnej Krupowicza.

Nadzór nad wydawnictwem całego Zbioru mieli: Vice-Referendarze Vacqueret i Złotaszewski, oraz Sekretarze Garbiński i Gruszecki, a po śmierci Vice-Refe-

ріємъ Ловънецкимъ и Сверхштатнымъ Чиновникомъ Канцеляріи Государственнаго Совѣта, Надворнымъ Совѣтникомъ Даниловскимъ.

Печатаніе Сборника начато въ Мартъ 1866 года, а окончено въ Сентябрь мѣсяць 1868 года.

renderza Złotaszewskiego, zastąpili go Vice-Referendarz Łowieniecki i nadliczbowy urzędnik Kancellaryi Rady Stanu, Radca Dworu Daniłowski.

Drukowanie Zbioru rozpoczęło w miesiącu Marcu 1866 r., a ukończono w miesiącu Wrześniu 1868 roku

8405